

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΗΣ

ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΠΟΛΙΤΕΥΟΓΡΑΦΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

1885

εκδιδόμενον υπό

ΑΘ. ΠΑΔΑΥΟΔΟΤΟΥ

Ἀδελφ. τοῦ Ὑπουργείου τῆς Διημ. Ἐκπαιδεύσεως

(ὁπ' ἀριθμοῦ 581 καὶ δημοσιευθῆναι 24 Ἰουλίου 1801, 2 Ἰαννουαρίου 1800)

ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ.

ΕΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΔΑ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΝ

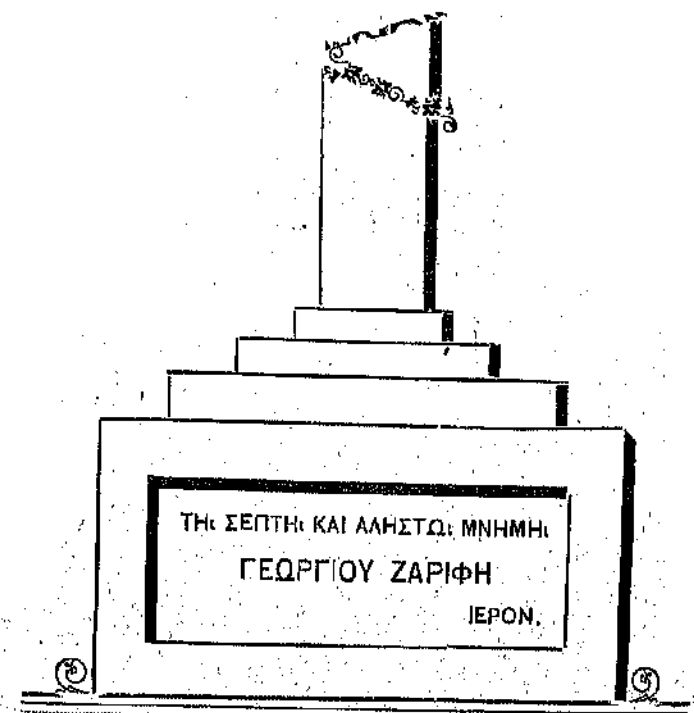
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΥ

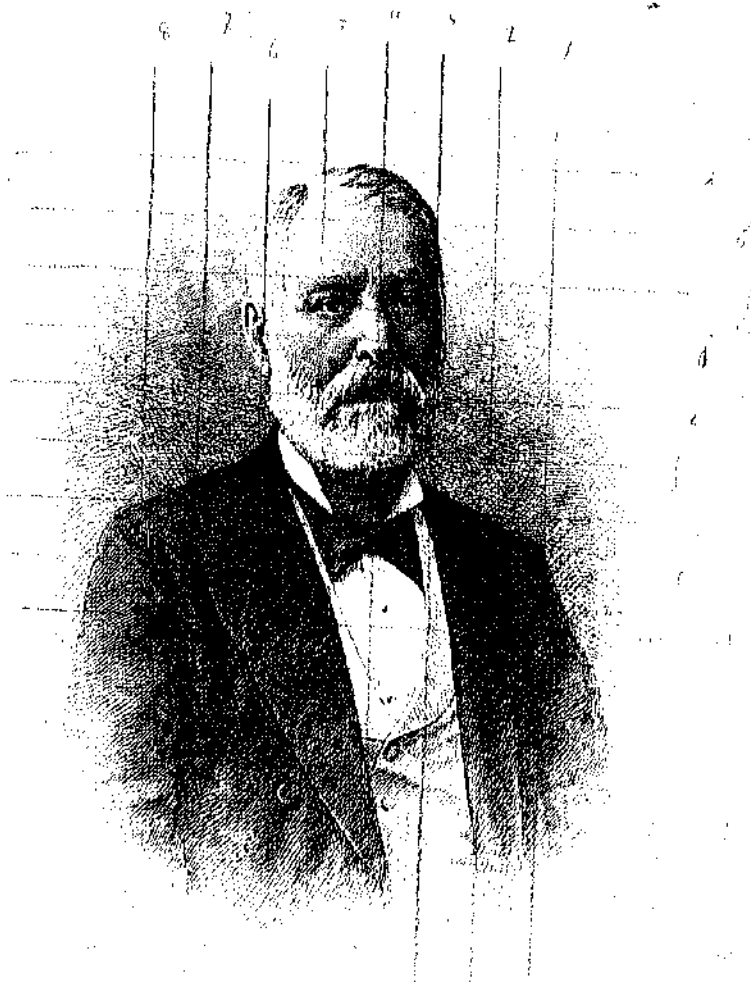

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΙΩΑΚΕΙΜ Δ΄.

ΤΗΣ ΣΕΠΤΗΣ ΚΑΙ ΑΛΗΣΤΩ ΜΝΗΜΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΡΙΦΗ
ΙΕΡΟΝ.

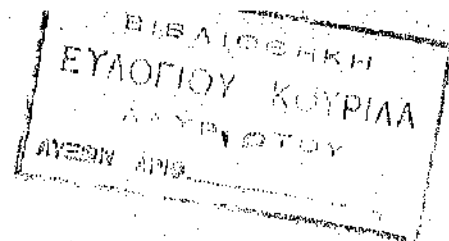
ΕΠΙΘΑΦΟΝΙΚΗ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΚΟΥΡΙΔΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΑΥΤΗΣ ΑΡΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ.

Handwritten signature or scribble, possibly reading 'ΖΑΡΙΦΗΣ'.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΠΑΝΘΕΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΑΥΣΤΡΙΑ

Ευσταθής και εὐπρόσωπος προσκομίζεται τοῖς ἀναγνώστασις καὶ ἡ τοῦ 1885 ἔκδοσις τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς», περιβεβλημένου μὲν τῆν ἀγάπην τῶν ἀγαθῶν καὶ σπουδαίων αὐτοῦ φίλων, ὧν ἡ φάλαγγς ἡμέρας πυκναῖται, ἐστεμμένον δὲ τῆ πολιτικῇ συμπαιδείᾳ τῶν ἐν Ἑλλάδι διακρηπτεστέρων ἑλληνηστῶν. Ταύτη δὲ τῆ ἀγάπῃ καὶ συμπαιδείᾳ, λόγῳ τε καὶ ἔργῳ ἐκδηλωθεῖσα ἡμῖν, καὶ δὴ τῆ ὕλην συνδρομῇ μεγαλοφρόνων ἀνδρῶν στηριζόμενοι, ἀπεδοτάμεθα καὶ νῦν εἰς τὸν αἰῶνα διδοὺ ἀγῶν ἀληθῶς τυγχάνει ἡ σὺνταξις καὶ ἔκδοσις τοῦ ἔργου, ᾧ ἐπιχειροῦμεν, ἔργου ἕλως νέου παρ' ἡμῖν. Τοῦτο οἱ πολλοὶ ἡ μικροὶ ἢ οὐδὲλως ἐννοοῦσι· καλῶς δὲ γινώσκουσι μόνον οἱ συγγινόμενοι καὶ συνέφαπτόμενοι φίλοι.

Ἡ μετὰ χεῖρας ἔκδοσις ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς προηγουμένης διαφέρει ἐκείνων κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς φιλολογικῆς ὕλης, ὑπὲρ ἧς διετέθη καὶ ἕλος ὁ χώρος τῶν πολιτειογραφικῶν, ὧν, ἐν λεπτομερεῖᾳ ἐκτεθειμένων ἐν τῆ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἔκδοσει καὶ προχείρων ὄντων τῷ βουλομένῳ, δυνατόν ἐκρίναμεν τὴν παράλειψιν ἐν τῆ νῦν, ἅτε δὴ μὴ ἔχοντες μὲν σπουδίας ἐν αὐτοῖς νὰ σημειώσωμεν νῦν μεταβολάς, σκοποῦντες δὲ νὰ πλατύνωμεν ἐν τῆ ἔκδοσει τοῦ ἐπιόντος ἔτους τὰ κεφάλαια τῶν πολιτειογραφικῶν διὰ τῆς προσθήκης ἐνδιαφερούσης ὕλης, ἧς μεγάλου μέρους εἰλημμένου ἐξ ἐπισήμων τουρκικῶν πηγῶν τὴν ἐκπόνησιν ἀνέλαθεν ἀπὸ τοῦδε ὁ φίλιτατος ἡμῖν καὶ πρόθυμος πάντοτε συνεργάτης καὶ δεινὸς τουρκιστῆς Νικόλαος Θ. Σουλλίδης. Ὁφείλοντες δὲ νὰ σημειώσωμεν τὴν οὐσιώδη ἐπέκτασιν ἧτις ἐγένετο νῦν ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῷ ἐπιγραφόμενῳ «Ὅτιοι τῶν βασιλευόντων ἡγεμόνων, πολιτεύματα καὶ πρόεδροι δημοκρατιῶν» διὰ τῆς προσθήκης πολλῶν σημειώσεων, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὰ συστήματα τῶν πολιτευμάτων, ἐν οἷς ὁ ἀναγνώστης, καὶ μάλιστα τοῖς ἀφορῶσιν εἰς τὰ τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικής, εὐρήσει οὐ μόνον ἀγνώστους, ὡς τὰ πολλὰ, ἀλλὰ καὶ περιέργους εἰδήσεις, ἀπέχομεν νὰ εἰπωμέν τι ἡμεῖς περὶ τῆς ἕξιας τοῦ περιεχομένου τοῦ τε ἐπιστημονικοῦ καὶ φιλολογικοῦ μέρους τῆς μετὰ χεῖρας ταύτης ἔκδοσεως, ἀρκούμενοι μόνον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς εὐπεπτετέροις ἀναγνώσμασι, πανταχοῦ, εὐρήσει ὁ ἀναγνώστης τὸ ἠθικὸν ἐνδιαφέρον, οὐδὲν δὲ ἐξ ἐκείνων τῶν δημοσιευμάτων, οἷα, ὡς ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ, ὃν ἐποιούμεθα ἐν τῆ ἡμετέρα ἀγγελίᾳ, ὑποπτεύσας ὁ φίλος συντάκτης τοῦ «Αἰῶνος», δικαίως συνέστησεν ἡμῖν ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 1ης Νοεμβρίου 1884 τὴν ἀποχὴν, ἵνα μὴ παραβλεθῇ ἡ σπουδαιότης τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς». Τινὰ μάλιστα τῶν ἀρθρῶν τούτων, ἅπερ σὺν τῷ πλοσίῳ ἐπίσης νῦν κεφαλαίῳ τῶν ποιη-

εων ἀποτελοῦσι τὴν τερπνὴν καὶ εὐχυμὸν ὕλην, εἰσὶν ἀναγνώσματα ὅσα ἐπιχάρικα ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγωγῶς αὐτῶν χαρακτῆρος τόσι καὶ σπουδαῖα ὑπὸ τὴν διδακτικὴν ἐποψίν. Ὡς δὲ ὁ ἀναγνώστης παρατηρεῖ, ἐν τῇ νῦν ἐκδόσει, διότι καὶ τοῦτο ἄξιον σημειώσεως, δὲν ἐτηρήσαμεν συνέχειαν τοῦ αὐξήσαντος τῶν σελίδων ἀριθμοῦ, ἀλλ' ἄλλον μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τρίτου μέρους, ἄλλον δὲ ἐνταῦθεν μέχρι τέλους· τοῦτο δὲ πρὸς εὐκολίαν τῆς ἐκτύπωσως καὶ ἐπιτάχυνσιν τῆς ἐκδόσεως, ἥτις ἀλλῶς ἠδύνατο νὰ βραδύνη καὶ πέραν ἴσως τῆς Ἰαννουαρίου.

Ὁφειλὴν δὲ ἱεράν ὡς πάντοτε καὶ νῦν ἐκτινόντες δημοσίᾳ τοῖς ἐξαιρητικῶς ὑπὲρ τοῦ ἔργου ἐργασθεῖσι καὶ τῶν κόνων ἡμῶν συναραμῆνοι, πρωτίστως ἀφαιλωμεν ἀναγράψαι τὸ ὄνομα τοῦ καθηγητοῦ τῶν φυσικομαθηματικῶν Ἀνδρέου Σπαθάρη, οὐ μόνον, ὡς πάντοτε, τὸ ἀπρονομικὸν μέρος προθυμώτατα ἐκπονήσαντας, ἀλλὰ καὶ δι' ἰδιαιτέρου πολλῆς χρησιμότητος ἔργου τιμῶντος τὸ ἐπιστημονικὸν μέρος τῆς νῦν ἐκδόσεως, καὶ τὸ τοῦ ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεως τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς» μέχρι τοῦ δευροῦ μετ' ἀδελφικοῦ ὄντος φίλτρου καταπονήτως καὶ ἀφιλοκερδῶς συναγωνιζομένου ἡμῶν ἐπιτίμου φίλου Γ. Α. Ξανθοπούλου, τοῦ φιλοκάλου τῆς «Θεατρικῆς Βιβλιοθήκης» ἐκδότου. Ἐκ δὲ τῶν νῦν μὲν πρῶτον, ἀλλὰ μετ' ἴσης στοργῆς συμπαιλασμένων εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς» σημειωτέον τὸ ὄνομα τοῦ χρησίμου φίλου Πέτρου Πουρναρά, ὃ πρὸ ἀφείλεται ἡ δημοσίευσίς τῶν κοσμοῦντων καὶ νῦν τὸ «Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς» πολυτίμων ἀνεκδότων ἐγγράφων, ὧν τὰ τε προτασσόμενα καὶ τὰ ἐπιτασσόμενα μετὰ τῶν σχετικῶν σημειώσεων, πρὸς δυσὶν ἰδιαιτέροις ἄρθροις, ἀπαρρέουσιν ἐκ τοῦ κλάμου τοῦ νεαροῦ, ἀλλ' εὐφυοῦς ἀνεψίου αὐτοῦ Γεωργίου Π. Πουρναρά, καταταχθέντος ἤδη καὶ τούτου εἰς τὴν χορείαν τῶν τακτικῶν συνεργατῶν τοῦ ἡμετέρου ἔργου. Πᾶσι δὲ τούτοις θερμῶς εὐχαριστοῦντες, χάριτας ἐπίσης ὀμολογοῦμεν καὶ ἐκείνοις τοῖς καλοῖς φίλοις, ὧν τὰ ἔργα ἕνεκα ἐλλείψεως χρόνου ἔξ ἀνάγκης δὲν ἐδημοσιεύθησαν, παραληφθεῖσης ἕνεκα τούτου καὶ τῆς ἡμετέρας, ἣν ἐχομεν ἐτόλμη, ἐτησίως γενικῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν κυριωτέρων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συμβάντων, ἰδίᾳ δὲ τῷ φερπέκῳ καὶ προθύμῳ φίλῳ Δημητρίῳ Καλέμη, συντελέσαντι καὶ ἀποσταλέντι ἡμῖν τὴν ὑπερχημένην ὥρασαν ἐκθεσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας Δέρκων, ἥτις, ἀνήκουσα τοῖς πολιτειογραφικοῖς, δημοσιευθήσεται μετὰ τῶν ἄλλων δύο ἐκθεσίων, ἃς ἐχομεν ὡσαύτως, ἥτοι τῆς τῶν Σερρῶν, τῆς ὑπὸ τοῦ καλοῦ τῶν γραμματικῶν ἐργάτου Β. Διαμαντοπούλου ἐκπονηθείσης, τῇ φροντίδι τοῦ ἀγαστοῦ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης ποιμενάρχου, καὶ τῆς τῆς ἐπαρχίας Διδυμοτείχου, τῇ φροντίδι τοῦ ἐπί-

σης καλοῦ ποιμενάρχου αὐτῆς συνταχθείσης. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων, εἴτε ἡθικῶς, εἴτε ὕλικῶς συνακτιλαδομένων τοῦ ἔργου, κληθῶν ἐχομεν ἀναγράψαι πρωτίστως τὸ ὄνομα τοῦ καλοῦ κἀγαθοῦ φίλου Βασιλείου Δασίου, περιττὸν ἠγούμενοι εἰπεῖν εἶναι καὶ νῦν μετὰ τῆς αὐτῆς ὡς πάντοτε προθυμίας τὴν ἐαυτῶν συνεισηνεχῶν ἀντιλήψιν οἷ τε ἐνταῦθα ἀξιότιμοι ἀδελφοὶ Θ. Ζήση καὶ ὁ ἐν Βουκουρεστίῳ ἐπίτιμος φίλος Γ. Βαρεϊάδης, συνεργὸν ἔχων τὸν ἐκεῖ φίλτατον ἡμῶν συγγενῆ Νικόλαον Κολλάρου. Ἐπιφολασσόμενοι δὲ τὴν ἀναγραφὴν πλήρους καταλόγου καὶ πάντων τῶν ἄλλων φίλων, ὅσοι συντέλεσαν εἰς τὴν ἐγγράφην συνδρομητῶν, ἐν τῷ ὁσονοῦκῳ ἐκδοθησομένῳ παραρτήματι, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναγράψωμεν ἐνταῦθα τὰ διόματα τριῶν ἐκθύμων εἰς τοῦτο ἐργασθέντων φίλων, τὸ τοῦ Γεωργίου Βεγλερῆ, τὸ τοῦ ἐν Ἀμιση Γεωργίου Παπαζοῦλου καὶ τὸ τοῦ Ἀντωνίου Ζωγράφου, οὗ τῇ εὐγενεῖ φροντίδι ὀφείλομεν τὴν ἐγγράφην καὶ τῶν ἐν τῇ γεωργικῇ σχολῇ τοῦ Montpellier ἑλλήνων σπουδαστῶν (*).

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις μετὰ βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης ἀναγραφτέα τὰ σεπτὰ διόματα τῆς τε Α. Π. τοῦ νῦν εὐκλεῶς πατριαρχείουτος Ἰωακείμ τοῦ Δ', ὃς, καὶ πρόσθεν δι' εὐνοίας ἔχων τὸ ἡμέτερον ἔργον, ἔκρινε νῦν αὐτὸ εὐμενῶς ἄξιον τῆς πατριαρχικῆς αὐτοῦ προστάσεως, καὶ τὸ τῆς Α. Π. Ἰωακείμ τοῦ Γ', ὃς καὶ ἰδιωτεύων ἐτι οὐκ ἐκείσαστο χρηγῶν τὴν ἐαυτοῦ ἀρωγὴν, διὰ τῶν ὑπὲρ τοῦ ἔργου πολυτίμων αὐτοῦ ευστάσεων. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων τὸ ἔργον ὑποστηρίξαντες καὶ προστατεύσαντες φιλογενῶν ἀνδρῶν, ὧν τὰ ὀνόματα ἐπίσης δημοσιεύσομεν προσεχῶς, ἀναγραφτέον ἐνταῦθα μετ' ἐξαιρέτου εὐγνωμοσύνης τὸ ὄνομα τοῦ ἐν Παρισίοις πρίγκηπος Γεωργίου Μικροκορδαίου, ἀνδρὸς καὶ τῷ γένει καὶ ταῖς γράμμασι καὶ τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ φιλαγαθείᾳ ἀρίστου, ὃς ἀνευ κέρτου καὶ πατῆρος διηνεκῶς χρηγῶν πρὸς ἐκδοσιν συγγραμμάτων ἀποσκοπούτων ἰδίᾳ τὴν διαλευκάνσιν τῆς ἱστορίας τοῦ μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου, ἧς καὶ αὐτὸς τυγχάνει μύστης καὶ ἱεροφάντης, μεγαλοφρονῶς τὴν προστασίαν αὐτοῦ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ ἐχορήγησε καὶ ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου πολυπύου ἐγχειρήματος, οὗ τὴν χρησιμότητα εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἐκτιμῆσται, καὶ τὴν τοῦ παρελθόντος ἐκδοσιν ὑπεστηρίξεν καὶ τῆς νῦν διὰ γενναιοτάτης χρηγῆς σπουδαίως ἀνακούφισεν τὸ βέρος τῶν δαπανῶν, εἰς 200 ὡς ἐγγιστὰ λίρας

(*). Ἐπειδὴ ἠδιόφερε τὸ γινώσκων τίνες καὶ ὅποσοι οἱ ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ ἑλλήνες σπουδασταὶ, εὐχαρίστως ἀναγράψωμεν ἐνταῦθα τὰ διόματα αὐτῶν, ἔχοντα ὡς:

Ἰω. Α. Φωτιάδης. — Μιλτων Κρεντιρόπουλος. — Θεμιστοκλῆς Ὀλυμπιάδης. — Κ. Ν. Γραμμικόπουλος. — Ἰω. Ζωγράφος. — Ἀλέξ. Σεφεριάδης. — Κωνσ. Α. Σωγρός. — Νικόλαος Ὀλυμπιάδης. — Πάνος Παναγιωτάκης. — Ἰω. Ἀρχοντίδης.

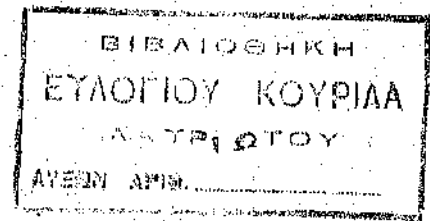
συμπεσουμένων. Προσφιλές δὲ τούτου τοῦ ἀνδρός τὸ ἀπεικόνισμα καθήκον ἐκρίναμεν παραθεῖναι μετὰ τῶν τῆς Α. Π. τοῦ οἴκου πατριάρχου καὶ τοῦ ἀοιδίου Γεωργίου Ζαρίφη, ἀγία, καλλιτεχνηθέντα καὶ τὰ τρία ἐν Βιέννῃ τῇ φιλικῇ φροντίδι τοῦ ἀρχιμ. κληρικοῦ τῆς ἐκεῖ ὁρθόδοξου ἐλληνικῆς κοινότητος Σεραφεῖμ Α. Ζερλέντη, ἐπιλαμπρόνουςι τὴν μετὰ χεῖρας ἔκδοσιν τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς».

Χάριτας ἐπίσης ὁμολογοῦντες τῇ τε ἐνταῦθα καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ δημοσιογραφίᾳ, ἥπερ ἀποσκοπεύσα πρὸς τὴν χρησιμότητα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς δυσχερείας τοῦ ἡμέτερου ἔργου, οὐ διέλιπεν εὐμενῶς ὑποστηρίξουσα αὐτὸ διὰ θερμοτάτων συστάσεων, εὐγνωμονοῦμεν ἰδίᾳ τῇ ἀριπρεπεῖ ἡγορεῖα τῶν ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ σοφῶν ἐλληνοιστῶν, ὅσοι τε δημοσίᾳ, οἷοι οἱ Miller, ὁ Légrand, ἐμβριθεστάτας κριτικὰς μελέτας δημοσιεύσαντες, ὁ μὲν ἐν τῇ Journal des Savants, ὁ δὲ ἐν τῇ Revue Critique, ἐν Παρισίοις· ὁ G. Mayer, Aug. Boltz, γράψαντες, ὁ μὲν ἐν τῇ Berliner Philologische Wochenschrift, ὁ δὲ ἐν τῇ Magazin für die Litteratur des In- und Auslandes, ἐν Γερμανίᾳ· καὶ ὅσοι δι' ἰδιαιτέρων πρὸς ἡμᾶς ἐπιστολῶν θερμοτάτην ὑπὲρ τοῦ ἔργου τὴν συμπῆλαιαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἐξεδήλωσαν, ἐν οἷς ὁ πολὺς Hggart καὶ ἄλλοι τῶν τε ξένων καὶ τῶν ἡμετέρων τοῖς γράμμασι καὶ τῇ ἐπιστήμῃ ἄνδρες ἀρίστοι, ὧν ἡ γνώμη, πολυτιμοτάτη, μεγάλως ἐνίσχυσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἀγῶνι· σὺν τούτοις δὲ καὶ τῷ σεδαστῇ προέδρῳ τοῦ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμῶν Συλλόγου Marquis de Queux de Saint-Hilaire, ὃς γνωρίζων ἐν ἐπισήμῳ συνεδριάσει τοῦ Συλλόγου τὸ ἡμέτερον ἔργον, μετὰ πολλῶν ἐπαίνων ἐξῆρα τὴν σπουδαιότητα αὐτοῦ καὶ συνέστησε τῇ συμπιθέσῃ τῶν ἐκεῖ ἐλληνοιστῶν ὡσαύτως εὐγνωμονοῦμεν ἐκείνοις, ὅσοι διὰ θερμῆς ἐπίσης ἀγάπης περιβυλόντες τὸ «Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς», πολλὰς ἐχορήγησαν ἡμῖν χρησίμους συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας, ἐξ ὧν μνημονευτέοι ἐνταῦθα ὃ τε γερμανομαθὴς διδάκτωρ Κωνσταντῖνος Ν. Παπαμιχαλόπουλος καὶ ὁ προσφιλέστατος ἡμῖν Πάτρος Ν. Παπαγεωργίου, ὁ γνωστός καὶ ἐπίσης γερμανομαθὴς φιλόλογος, νῦν δὲ ἐν Βιτωλίοις γυμνασιάρχων, ἐπ' ἀγαθῇ τῆς γεινομένης αὐτὸν πατρῖδος. Τελευτῶντες δὲ καὶ χάριτας μετῴστας πρὸ πάντων ὁμολογοῦντες τῷ σεδαστῇ αὐτοκρ. ὑπουργεῖῳ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τῇ εὐμενείᾳ, ἣς ἀξιοὶ τὸ ἡμέτερον ἔργον, εὐχαριστοῦμεν ἰδίᾳ τῇ ἐπιτετραμμένῃ τὴν ἐξέλεξιν τῶν ἐλληνικῶν κειμένων ἀξίῳ καὶ εὐπαιδεύτῳ ὑπαλλήλῳ Ναήμ βέη Φράσκαρη, τῷ καὶ τῆν τοῦ 1885 ἔκδοσιν σπουδαίως διευκολύναντι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ
ΛΥΣΣΗ ΛΑΡΙΣΣ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΟ 1885

ἔτος κοινὸν ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰ :

7898 ἀπὸ κτίσεως κόσμου κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα.

5889 ἀπὸ κτίσεως κόσμου κατὰ Λατίνους.

5645 ἀπὸ κτίσεως κόσμου καθ' Ἑβραίους.

6598 τῆς Ιουλιανῆς περιόδου.

2661 ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν Ὀλυμπιάδων ἢ τὸ α' ἔτος τῆς 666^{ης} Ὀλυμπιάδος.

2638 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης.

1302 τῶν Μωαμεθανῶν, καὶ τέλος πρὸς τὸ ιγ' ἔτος τῆς 106^{ης} Ἰνδικτιῶνος.

ΗΛΙΑΟΔΕΦΟΜΙΟΝ.

ΜΗΝΕΣ	Ημέραι	Μέσος χρόνος Κωνσταν/πόλεις				Τουρκικόν ὥρολόγιον κατὰ τὴν μέσην μεσημβρίαν		Μέσος χρόνος κατὰ τὴν ἀληθῆ μεσημβρίαν Κωνσταν/πόλεις			Μέγιστος ἡμέρας
		Ἀνατολή		Δύσις		ὥρ. λεπ.	ὥρ. λεπ. δευτ.	ὥρ. λ.			
		ὥρ. λ.	ὥρ. λ.	ὥρ. λ.	ὥρ. λ.						
ΙΑΝΟΥΑΡ.	1/13	7 26	4 54	6 59	0	8 59	9 28				
	6/18	7 24	4 58	6 55	0	10 37	9 34				
	11/23	7 23	5 3	6 50	0	13 3	9 41				
	16/28	7 17	5 10	6 48	0	13 0	9 53				
	21/ 2	7 13	5 10	6 37	0	13 56	10 3				
	26/ 7	7 7	5 22	6 31	0	14 22	10 15				
ΦΕΒΡΟΥΑΡ.	1/13	7 1	5 30	6 23	0	14 26	10 29				
	6/18	6 55	5 36	6 17	0	14 9	10 41				
	11/23	6 46	5 42	6 11	0	13 34	10 56				
	16/28	6 38	5 40	6 4	0	12 45	11 11				
	21/ 5	6 30	5 54	5 59	0	11 42	11 24				
	26/10	6 23	5 50	5 54	0	10 29	11 36				
ΜΑΡΤΙΟΣ	1/13	6 48	6 2	5 51	0	0 41	11 44				
	6/18	6 10	6 7	5 46	0	8 15	11 57				
	11/23	6 2	6 13	5 40	0	0 45	12 11				
	16/28	5 53	6 18	5 35	0	5 12	12 25				
	21/ 2	5 45	6 24	5 29	0	3 41	12 39				
	26/ 7	5 36	6 29	5 24	0	2 13	12 53				
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	1/13	5 37	6 35	5 18	0	0 35	13 8				
	6/18	5 20	6 40	5 13	11	50 21	13 20				
	11/23	5 12	6 45	5 8	11	58 13	13 33				
	16/28	5 6	6 50	5 3	11	57 25	13 44				
	21/ 3	4 59	6 56	4 57	11	56 46	13 57				
	26/ 8	4 53	7 1	4 52	11	56 20	14 8				
ΜΑΪΟΣ	1/13	4 48	7 6	4 47	11	56 0	14 18				
	6/18	4 43	7 10	4 43	11	56 42	14 27				
	11/23	4 38	7 15	4 38	11	56 20	14 37				
	16/28	4 34	7 20	4 33	11	56 51	14 46				
	21/ 2	4 32	7 24	4 30	11	57 40	14 52				
	26/ 7	4 30	7 27	4 26	11	58 31	14 57				
ΙΟΥΝΙΟΣ	1/13	4 28	7 31	4 22	11	59 42	15 3				
	6/18	4 29	7 35	4 18	0	0 43	15 6				
	11/23	4 29	7 36	4 17	0	1 50	15 7				
	16/28	4 30	7 35	4 18	0	2 53	15 5				
	21/ 3	4 33	7 34	4 19	0	3 53	15 1				
	26/ 8	4 35	7 33	4 20	0	4 44	14 58				

ΗΛΙΑΟΔΕΦΟΜΙΟΝ.

ΜΗΝΕΣ	Ημέραι	Μέσος χρόνος Κωνσταν/πόλεις				Τουρκικόν ὥρολόγιον κατὰ τὴν μέσην μεσημβρίαν		Μέσος χρόνος κατὰ τὴν ἀληθῆ μεσημβρίαν Κωνσταν/πόλεις			Μέγιστος ἡμέρας
		Ἀνατολή		Δύσις		ὥρ. λεπ.	ὥρ. λεπ. δευτ.	ὥρ. λ.			
		ὥρ. λ.	ὥρ. λ.	ὥρ. λ.	ὥρ. λ.						
ΙΟΥΛΙΟΣ	1/13	4 41	7 30	4 23	0	4 23	14 40				
	6/18	4 44	7 26	4 27	0	5 56	14 42				
	11/23	4 40	7 23	4 30	0	6 10	14 31				
	16/28	4 54	7 18	4 35	0	6 45	14 24				
	21/ 2	4 57	7 13	4 40	0	0 3	14 13				
	26/ 7	5 3	7 7	4 46	0	5 35	14 4				
ΑΥΓΟΥΣΤ.	1/13	5 0	7 0	4 53	0	4 48	13 51				
	6/18	5 43	6 53	5 0	0	3 44	13 40				
	11/23	5 18	6 45	5 8	0	2 32	13 27				
	16/28	5 23	6 37	5 16	0	1 40	13 14				
	21/ 2	5 28	6 31	5 22	11	59 39	13 3				
	26/ 7	5 33	6 23	5 31	11	58 1	12 49				
ΣΕΠΤΕΜΒ.	1/13	5 30	6 12	5 41	11	55 57	12 38				
	6/18	5 44	6 3	5 50	11	54 10	12 10				
	11/23	5 49	5 55	5 58	11	52 25	12 6				
	16/28	5 55	5 46	6 7	11	50 43	11 51				
	21/ 3	5 59	5 38	6 15	11	49 7	11 39				
	26/ 8	6 4	5 30	6 23	11	47 30	11 26				
ΟΚΤΩΒΡ.	1/13	6 10	5 22	6 31	11	46 21	11 12				
	6/18	6 16	5 14	6 39	11	45 16	10 58				
	11/23	6 21	5 7	6 46	11	44 26	10 46				
	16/28	6 27	5 0	6 53	11	43 54	10 33				
	21/ 2	6 33	4 53	7 0	11	43 44	10 20				
	26/ 7	6 40	4 47	7 6	11	43 47	10 7				
ΝΟΕΜΒΡ.	1/13	6 47	4 41	7 12	11	44 23	9 54				
	6/18	6 53	4 37	7 16	11	45 16	9 44				
	11/23	6 58	4 34	7 10	11	46 29	9 36				
	16/28	7 4	4 32	7 21	11	48 3	9 28				
	21/ 3	7 7	4 31	7 23	11	49 51	9 23				
	26/ 8	7 13	4 30	7 23	11	51 58	9 17				
ΔΕΚΕΜΒΡ.	1/13	7 17	4 31	7 22	11	54 10	9 14				
	6/18	7 21	4 32	7 24	11	56 41	9 11				
	11/23	7 24	4 34	7 19	11	59 11	9 10				
	16/28	7 26	4 38	7 15	0	1 40	9 12				
	21/ 2	7 27	4 42	7 11	0	4 10	9 15				
	26/ 7	7 26	4 47	7 6	0	6 26	9 21				

ΕΚΛΕΙΨΕΙΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1885.

Κατά τὸ ἔτος 1885 συμῆθονται δύο Ἡλίου καὶ δύο Σελήνης ἐκλείψεις, αἱ ἑξῆς:

1. Δακτυλιοειδῆς ἔκλειψις Ἡλίου ὁρατὴ ἐκ τῆς βορείου Ἀμερικῆς τὴν 4ην Μαρτίου.

2. Μερικὴ ἔκλειψις Σελήνης ὁρατὴ ἐν μέρει ἐξ Εὐρώπης τὴν 18ην Μαρτίου.

Μέγεθος = 0,88 $\left\{ \begin{array}{l} \text{Ἐξόδος εἰς τὴν σκιάν 4 ὥρ. 54,5 λ. μμ.} \\ \text{Ἄριστον τῆς ἐκλείψεως 6 ὥρ. 30,2 λ. μμ.} \\ \text{Ἐξόδος ἐκ τῆς σκιάς 8 ὥρ. 5,6 λ. μμ.} \end{array} \right.$ Μέσου χρόνου Κωνσταντίας

Τοῦ Ἡλίου δύνοντας ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ τὸ μέσον περιόδου τῆς ἐκλείψεως, ἔξομεν τὸ θέαμα τῆς συγχρόνου παρουσίας Ἡλίου καὶ Σελήνης κατὰ τὰ ἀντίθετα τοῦ ὀρίζοντος σημεία, τοῦ μὲν ἀκτινοδίδου, τῆς δὲ ἐν μέρει σκοτεινῆς.

3. Ὀλικὴ ἔκλειψις Ἡλίου, ὁρατὴ ἐκ τῆς Αὐστραλίας, τῆς Πολυνησίας καὶ ἐκ τῆς Παταγονίας, τὴν 27ην Αὐγούστου.

4. Μερικὴ ἔκλειψις Σελήνης τὴν 12ην Σεπτεμβρίου, ὁρατὸς ἐκ τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης.

Τὸ ἔαρ ἀρχεταὶ τὴν 8 Μαρτίου ὥρ. 0 λ. 26 μμ.
 Τὸ θέρος " " 9 Ἰουνίου " 8 " 47 πμ.
 Τὸ φθινόπωρον " " 10 Σεπτεμβ. " 11 " 12 μμ.
 Ὁ χειμὼν " " 9 Δεκεμβ. " 5 " 24 μμ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

(Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν ὕψος τῆ 8, ὥρ. 10 λ. 2 μ.μ.)

13	1	Τρ. Ἡ ΠΕΡΙΤΟΜΗ τοῦ Χριστοῦ καὶ μνήμη βασιλείου τοῦ Μεγάλου.
14	2	Τε. Κοσμῶ πατρ. Κωνσταντίας, Σιλδέστρου πάπα Ρώμ., Θεοφάνους Ιερομ.
15	3	Πέ. Μαλαχίου τοῦ προφήτου καὶ Γερῶνου μάρτυρος.
16	4	Πα. Μνήμη τῶν ὁ ἀποστόλων καὶ Θεοκρίστου καὶ Ζωσίμου ὁσίου.
17	5	Σά. Θεοφίπτου, Θεωνᾶ μάρτυρ. (Νηστεία ἐπὶ τῆ παραμ. Θεοφανείων.)
18	6	Κυ. ΤΑ ΑΥΤΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ.
19	7	Δε. † Μνήμη τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.
20	8	Τρ. Κόρου καὶ Ἀττικῶ πατριαρχῶν Κωνσταντίας. Δομνίκης ὁσίας.
21	9	Τε. Πολυεύτου μάρτυρος καὶ Εὐστρατίου ὁσίου.
22	10	Πέ. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης.
23	11	Πα. Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου.
24	12	Σά. Φωτίου, Ἀνικήτου καὶ Εὐθρασίας μαρτύρων.
25	13	Κυ. Τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισσαίου. (Ἀρχεταὶ τὸ Τριῶδιον.) Ἰερμόλου καὶ Στρατονίου μαρτύρων.
26	14	Δε. Ἀγνῆς μάρτυρος.
27	15	Τρ. Ἰωάννου τοῦ Καλυβήτου καὶ Παύλου τοῦ Θηβαίου.
28	16	Τε. Ἡ προσκύνησις τῆς τιμῆς ἀλάσεως τοῦ ἀποστόλου Πέτρου.
29	17	Πέ. † Ἀντωνίου τοῦ Μεγ. καὶ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου.
30	18	Πα. † Ἀθανασίου καὶ Κορλλίου πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας.
31	19	Σά. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἱερῶσου, Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, Ἀρσενίου ἀρχιεπισκόπου Κερκίρας καὶ Εὐφρασίας μάρ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ (ν. ἔ.)

1	20	Κυ. Τοῦ Ἀσώτου. Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου.
2	21	Δε. Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ Νεοφύτου μάρτυρος.
3	22	Τρ. Τιμοθέου τοῦ ἀποστόλου καὶ Ἀναστασίου τοῦ Ἱερέου.
4	23	Τε. Κλήμεντος ἐπισκόπου Ἀγκύρας καὶ Ἀγλαγγελοῦ μάρτυρος.
5	24	Πέ. Σάνης ὁσίας.
6	25	Πα. † Γρηγορίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου.
7	26	Σά. Τῶν Κεκοιμημένων. Σενωρόντος ὁσίου καὶ ἀνάγκης τοῦ ἐπὶ Ἱερουσάλημ καὶ Ἰεροσολύμων, ἐπισημάντος, ἐν Κωνσταντίας, μεγάλου τυχευτοῦ.
8	27	Κυ. Τῆς Ἀπόκριου. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου καὶ Μαρκανθῆς τῆς βικιλίσσης.
9	28	Δε. Ἐρραίου τοῦ Σύρου καὶ Παλλασίου ὁσίου.
10	29	Τρ. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφύρου.
11	30	Τε. † Τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ Ἰσπαλάτου πάπα Ρώμης.
12	31	Πέ. Κόρου καὶ Ἰωάννου τῶν Ἀναργύρων, Ἀθανασίας καὶ τῶν τριῶν αὐτῆς θυγατέρων Θεοδότης, Θεοκτίστης καὶ Εὐδοξίας.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☉ Νέα Σελήνη 4, ὥρ. 10, λ. 33 π.μ.	☾ Πανσέληνος 18, ὥρ. 6, λ. 15 μ.μ.
☾ Πρῶτον τέταρτον. 12, ὥρ. 3, λ. 23 π.μ.	☉ Τελ. τέταρτον 26, ὥρ. 0, λ. 34 π.μ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

(Ὁ Ἅγιος εἰς τοὺς Ἰχθῦς τῆς 6, ὥρ. 0, λ. 35 μ.μ.)

13	1	Πα. Τρύφωνος καὶ Σταύρου μαρτύρων.
14	2	Σά. ΠΥΛΙΑΝΘΗ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.
15	3	Κυ. Τῆς Ὑποφάγου. Συμῶν τοῦ Θεοδοῦ καὶ Ἄνης τῆς προφῆ.
16	4	Δε. Ἰαῖδῶρου τοῦ Πηλουσιότου. (Ἀρχὴ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.)
17	5	Τρ. Πολυεύκτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Ἀγάθης μάρτυρος.
18	6	Τε. Φωτίου πατριάρχου Κων/πόλεως, Πουκδίου ἐπισκόπου Σμύρνης.
19	7	Πέ. Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμφάκου.
20	8	Πα. Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος τοῦ Στρατηλάτου, Ζαχαρίου τοῦ προφήτου καὶ τῶν ἀδελφῶν Μάρθας καὶ Μαρίας μαρτύρων.
21	9	Σά. Νικηφόρου μάρτυρος.
22	10	Κυ. (Α' τῶν ησταιῶν.) Τῆς Ὁρθοδοξίας. Χαραλάμπους ἱερομάρτυρος, Ἀναστασίου πατριάρ. Κηθόλεως καὶ Ζήνωνος ὁσίου.
23	11	Δε. Βλασίου ἱερομάρτυρος καὶ Θεοδώρου τῆς βασιλείας.
24	12	Τρ. Ἀντωνίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Μελετίου ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ Χρήστου νεομάρτυρος.
25	13	Τε. Εὐλόγιου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.
26	14	Πέ. Αἰθηνίου καὶ Ἀδραμίτου ὁσίων.
27	15	Πα. Ὀνησίμου τοῦ ἀποστόλου, μαθητοῦ τοῦ ἀποστόλου Παύλου.
28	16	Σά. Φλαβιανοῦ πατριάρχου Κων/πόλεως καὶ Παμφίλου μάρτυρος.

ΜΑΡΤΙΟΣ (ν. 5.)

1	17	Κυ. (Β' τῶν ησταιῶν.) Γρηγορίου Θεσσαλ. τοῦ Παλαμῆ. Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας τῶν βασιλέων.
2	18	Δε. Λέοντος πάππ Ρώμης καὶ Παρηγορίου μάρτυρος.
3	19	Τρ. Ἀρχιπίου τοῦ ἀποστόλου.
4	20	Τε. Βησσαρίωνος ὁσίου καὶ Ἀγάθωνος πάππ Ρώμης.
5	21	Πέ. Ἰωάννου πατριάρ. Κων/πόλεως καὶ Εὐστάθιου πατρ. Ἀντιοχείας.
6	22	Πα. Συνατοῦ καὶ Ἀνθόσης μαρτύρων.
7	23	Σά. Πολυκάρπου ἐπισκόπου Σμύρνης καὶ Πολυχρονίου ὁσίου.
8	24	Κυ. (Γ' τῶν ησταιῶν.) Τῆς Σταυροπροσκυνησεως.
9	25	Δε. Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος τοῦ Ὑβρωνος καὶ Ἰωραίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
10	26	Τρ. Παρφυρίου ἐπισκόπου Γάζης καὶ Φωτεινῆς τῆς Σαμαρείτιδος.
11	27	Τε. Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου.
12	28	Πέ. Βασιλίου τοῦ ὁμολογητοῦ.

ΦΛΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☉ Νέα Σελήνη
3, ὥρ. 4, λ. 18 μ.μ.
☾ Πρῶτον τέταρτον
10, ὥρ. 0, λ. 27 μ.μ.

☼ Πανσέληνος
17, ὥρ. 5, λ. 57 π.μ.
☾ Τέλ. τέταρτον
24, ὥρ. 8, λ. 50 μ.μ.

ΜΑΡΤΙΟΣ

(Ὁ Ἅγιος εἰς τὸν Κρίον τῆς 8, ὥρ. 0, λ. 26 μ.μ.)

13	1	Πα. Εὐδοκίας ὁσιομάρτυρος τῆς ἀπὸ Σαμαρειτῶν.
14	2	Σά. Παναγίου καὶ Εὐδοκίας μαρτύρων.
15	3	Κυ. (Δ' τῶν ησται.) Ἀκαλουθία Ἰωάννου συγγραφέως τῆς Κλ(μ.α.ο.σ. Εὐτροπίου, Κλεονίκου καὶ Βασιλείου μαρ., Θεοδορήτου ὁσιομάρ.
16	4	Δε. Γερασίμου ὁσίου τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ.
17	5	Τρ. Κόνωνος ὁσιομάρτυρος καὶ Ἀρχελάου μάρτυρος.
18	6	Τε. Ἀραβίου ὁσίου καὶ Εὐφροσύνου μάρτυρος.
19	7	Πέ. Ἀκαλουθία Μ. Κανόνος. Τῶν ἐν Χερσῶν ἱερομαρτύρων Ἀγαθοδῶρου, Βασιλείου, κλπ.
20	8	Κυ. Θεοφιλῆτος Νικαρησίας, Ἐρμού ἀποστόλου, Δίωνος μάρτυρος.
21	9	Σά. Ἀκαλουθία τοῦ Ἀναθίστου Ὑμνοῦ. Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 μαρ.
22	10	Κυ. (Ε' τῶν ησταιῶν.) Κοδράτου μαρ. τοῦ ἐν Κορώνῃ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
23	11	Δε. Σωφρονίου ἀρχιεπισκόπου Ἱερουσαλήμων.
24	12	Τρ. Γρηγορίου πάππ Ρώμης τοῦ Διαλόγου καὶ Θεοφάνους ὁμολογητοῦ.
25	13	Τε. Μνήμη τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου Νικηφόρου πατρ. Κ/πόλεως.
26	14	Πέ. Εὐσχημονος ἐπισκόπου Λαμφάκου καὶ Πενεδίκτου ὁσίου.
27	15	Πα. Ἀγαπίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 7 μαρτύρων Ρωμῆλου, Τιμολάου κλπ. Ἀριστοβαύλου ἐπισκόπου Βρετανίας καὶ Νικάνδρου μάρτυρος.
28	16	Σά. Γεῶν Ἀζάρου. Χριστοδόλου ὁσ. τοῦ ἐν Πάτρῳ καὶ Διονίδου μ.
29	17	Κυ. (ΣΤ' τῶν ησταιῶν.) Τῶν Βαθίων. Ἀλέξiou καὶ Θεοσηλίτου ὁσ.
30	18	Δε. (Ἐβδόμας τῶν καθῶν.) Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἱερουσαλήμων.
31	19	Τρ. Χρυσάνθου καὶ Δαρείας, Ἰάκωνος καὶ Ἰλαρίας μαρτύρων.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ (ν. 5.)

1	20	Τε. Τῶν ἐν τῇ μοιῇ ἁγ. Σάββα ἀναιρεθ. πατέρων καὶ Ἐριμανουὴλ μάρτ.
2	21	Πέ. Θωμᾶ πατριάρχου Κων/πόλεως καὶ Σεραπίωνος μάρτυρος.
3	22	Πα. Βασιλίου ἱερομάρτυρος καὶ Καλλινίκης καὶ Δρασίδος μαρτύρων.
4	23	Σά. Νίκωνος ὁσιομάρτυρος.
5	24	Κυ. Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.
6	25	Δε. Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ τῆς Θεοτόκου.
7	26	Τρ. Μνήμη τῶν ἑρχαγγέλων Ἰακώβου.
8	27	Τε. Ματρώνης μάρτυρος τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.
9	28	Πέ. Πάριωνος τοῦ Νέου καὶ Ἠρωδίωνος τοῦ ἐκ τῶν ὀ ἀποστόλων.
10	29	Πα. Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Μάρκου ἐπισκόπου Ἀρελουσίων καὶ Κυρίλλου διακόνου.
11	30	Σά. Εὐδοκίης μητρός τοῦ ἁγίου Πανταλεήμονος.
12	31	Κυ. Τοῦ Θωμᾶ. Ὑπατίου ἐπ. Γαγγρῶν, Ἀνακίου ἐπ. Μελετινῆς.

ΦΛΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☉ Νέα Σελήνη
4, ὥρ 7, λ. 33 μ.μ.
☾ Πρῶτον τέταρτον
11, ὥρ. 7, λ. 19 μ.μ.

☼ Πανσέληνος
18, ὥρ. 6, λ. 36 μ.μ.
☾ Τέλ. τέταρτον
26, ὥρ. 4, λ. 39 μ.μ.

ΔΕΥΤΕΡΙΟΣ

(Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Ταῦρον τῆ 8, ὥρ. 0, λ. 20 π.μ.)

N.	Π.	Ἅγιοι
13	1	Δε. Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας.
14	2	Τρ. Τίτου ὁσίου.
15	3	Τε. Νικήτα ὁσίου καὶ Ἰωσήφ τοῦ Ὑμνογράφου.
16	4	Πέ. Πλάτωνος καὶ Ζωσιμᾶ ὁσίων, Θεοδοῦλου καὶ Ἀγαθόποδος μάρτ.
17	5	Πα. Θεοδώρας ὁσίας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Πομπηίου μάρτυρος.
18	6	Σά. Ἐδουγίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
19	7	Κυ. Τῶν Μυροφόρων. Καλλιπίου μάρ., Γεωργίου ἐπισ. Μιτυλήνης
20	8	Δε. Κελεστίνου πάπα Ρώμης.
21	9	Τρ. Εὐφύγιου μάρτυρος τοῦ ἐν Καισαρείᾳ.
22	10	Τε. Τερεντίου, Ἀφρικανοῦ, Μαξιμίου καὶ Πομπηίου μάρτύρων.
23	11	Πέ. Ἀντίπα ἐπισκόπου Παργῶν ἱερομάρτυρος.
24	12	Πα. Βασιλείου ἐπισκόπου Παρίου, Ἀρτέμιος ἱερομάρτυρος.
25	13	Σά. Βλαστίου πάπα Ρώμης ὁμολογητοῦ.
26	14	Κυ. Τοῦ Παραλύτου. Ἀριστάρχου, Πούδη καὶ Τροφίμου τῶν ἐκ τῶν ὁ' ἀποστόλων.
27	15	Δε. Αἰωνίου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.
28	16	Τρ. Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιονίας μαρτύρων.
29	17	Τε. Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς. Νίκης, Ραλλῆς, Καλλίδος, Νουνεχίας, Βασιλλοῦ καὶ Θεοδώρας μαρτύρων.
30	18	Πέ. Κοσμά ἐπισκόπου Χαλκηδόνος.

ΜΑΪΟΣ (γ. ἔ.)

1	19	Πα. Τρόφιμος πατρ. Κων/πόλεως, Σωκράτους καὶ Διονυσίου μαρτύρων.
2	20	Σά. Ζαχαρίου τοῦ ἀποστόλου.
3	21	Κυ. Τῆς Σαμαρελίτιδος. Μαξιμιανῶ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξάνδρας τῆς βασιλοῦσας.
4	22	Δε. Ναθαναὴλ τοῦ ἀποστόλου καὶ Νεόρχου μάρτυρος.
5	23	Τρ. † Γεωργίου μεγαλομάρτυρος.
6	24	Τε. Ἐλισάβετ ὁσίας, Δούκα Μιτυληναίου νεομάρτυρος.
7	25	Πέ. Μάρκου τοῦ ἀποστόλου, Μακεδόνιου πατριάρχου Κων/πόλεως.
8	26	Πα. Βασιλείου ἐπισκόπου Ἀμασίας ἱερομάρτυρος.
9	27	Σά. Συμεὼν ἐπισκόπου Ἱερουσαλῶν ἱερομάρτυρος.
10	28	Κυ. Τοῦ Τυφλοῦ. Τῶν ἐν Κυζίκῳ ἑνῶν μαρτύρων Θεόφιδος, Ἀντιπάλου κλπ.
11	29	Δε. Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάλου τῶν ἐκ τῶν ὁ' ἀποστόλων.
12	30	Τρ. Ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου, ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἀργυρῆς νεομάρτυρος.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☉ Νέα Σελήνη
3, ὥρ. 7, λ. 48 π.μ.
☾ Πρῶτον τέταρτον
10, ὥρ. 1, λ. 17 μ.μ.

☽ Πανσέληνος
17, ὥρ. 8, λ. 11 π.μ.
☾ Τελ. τέταρτον
25, ὥρ. 10, λ. 39 π.μ.

ΜΑΪΟΣ

(Ὁ ἥλιος εἰς τοὺς Δίδυμους τῆ 9, ὥρ. 0, λ. 19 π.μ.)

N.	Π.	Ἅγιοι
13	1	Τε. Τερτίμου τοῦ προφήτου.
14	2	Πέ. Τῆς ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ. Ἡ ἀνακαμθὴ τοῦ λειψάνου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Ἰσπέρου καὶ Ζωῆς μαρτύρων.
15	3	Πα. Τιμοθέου καὶ Μαύρας μαρτύρων.
16	4	Σά. Πελαγίας μάρτυρος.
17	5	Κυ. Μνήμη τῶν 818 Θεοφόρων πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' οἰκουμένης συνόδου. Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος.
18	6	Δε. Ἰωβ τοῦ δικαίου καὶ πολυπόλου.
19	7	Τρ. Ἀνάμνης τοῦ ἐν οὐρανῷ φανερωθέντος σημείου τοῦ σταυροῦ καὶ Κυροῦ Ἱεροσολύμων.
20	8	Τε. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Ἀρσένιου τοῦ Μεγάλου.
21	9	Πέ. Ἰσοῦ τοῦ προφήτου καὶ Χριστοφόρου μεγαλομάρτυρος.
22	10	Πα. Σίμωνος ἀποστόλου τοῦ Ζηλωτοῦ.
23	11	Σά. Τῶν Κεκοιμημένων. Ἀνάμνης τῶν ἐγκαινίων Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀργυροῦ νεομάρτυρος τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ.
24	12	Κυ. Τῆς ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ. Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως, Ἐπιφανίου ἐπισκόπου Κωνσταντίας Κύπρου.
25	13	Δε. Τῆς ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΔΟΣ. Γλυκερίας μάρτ. καὶ Σεργίου ὁμολογητοῦ.
26	14	Τρ. Ἰσιδώρου μάρτυρος τοῦ ἐν Χίῳ, Θεράποντος ἱερομάρτυρος.
27	15	Τε. Παχωμίου τοῦ Μεγάλου, Ἀχιλλίου ἐπισκόπου Λαρίσης.
28	16	Πέ. Ἀλεξάνδρου ἀρχιεπισκόπου Ἱερουσαλῶν.
29	17	Πα. Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουλίας τῶν ἀποστόλων.
30	18	Σά. Στεφάνου Κηρύκτη, Ἰουλίας, Κλαυδίας καὶ τῶν λοιπῶν 7 μάρ. γυν.
31	19	Κυ. Τῶν Ἁγίων Πάντων. Πατρικίου ἐπισκόπου Πόδης ἱερομάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

ΙΟΥΝΙΟΣ (γ. ἔ.)

1	20	Δε. Θαλαλαίου μάρ. (ἄρχ. τῆς νηστείας τῶν ἁγ. ἀποστόλων ἡμ. 40.)
2	21	Τρ. † Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης τῶν ἱσαποστόλων βασιλέων.
3	22	Τε. Κόδρου μάρτυρος.
4	23	Πέ. Μιχαὴλ ἐπισκόπου Συναδῶν.
5	24	Πα. Συμεὼν ὁσίου τοῦ ἐν τῷ Θωρακτικῷ ὄρει.
6	25	Σά. Ἡ γ' εὐρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου.
7	26	Κυ. Κάρπου τοῦ ἐκ τῶν ὁ' καὶ Ἀλεφαίου ἀποστόλου.
8	27	Δε. Ἐλλαδίου ἱερομάρτυρος.
9	28	Τρ. Ἐδουγῆς ἐπισκόπου Μελετινῆς ἱερομάρτυρος, Ἐλικινίδος μάρτ.
10	29	Τε. Ἀλεξάνδρου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, Θεοδοσίας ὁσιομάρτυρος τῆς Κωνσταντινουπόλεως.
11	30	Πέ. Ἰσααίου ὁσίου.
12	31	Πα. Ἐρμείου μάρτυρος.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☉ Νέα Σελήνη
2, ὥρ. 5, λ. 14 μ.μ.
☾ Πρῶτον τέταρτον
9, ὥρ. 7, λ. 41 π.μ.

☽ Πανσέληνος
16, ὥρ. 10, λ. 27 μ.μ.
☾ Τελ. τέταρτον
25, ὥρ. 2, λ. 1 π.μ.
2.

ΙΟΥΝΙΟΣ

(Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Καρκίνον τῆ 9, ὥρ. 8, λ. 47 π.μ.)

13	1	Σά.	Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ Θεσσαλίου μαρτύρου.
14	2	Κυ.	Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ὁμολογητοῦ.
15	3	Δε.	Κλαυδίου, Ὑπατίου καὶ Παύλης μαρτύρων.
16	4	Τρ.	Μητροφάνους πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
17	5	Τε.	Διωρθέου ἐπισκόπου Τύρου.
18	6	Πέ.	Γελασίου μάρτυρος.
19	7	Πα.	Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας.
20	8	Σά.	Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου, Καλλιόπης μάρτυρος καὶ Μελανίας ὁσίας.
21	9	Κυ.	Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξάνδρειας.
22	10	Δε.	Ἀπόλλωνος καὶ Ἀλεξίου ἐπισκόπων.
23	11	Τρ.	Βαρθολομαίου καὶ Παρνάβα τῶν ἀποστόλων.
24	12	Τε.	Ὀνούφριου ὁσίου τοῦ Αἰγυπτίου καὶ Ἀντωνίνης μάρτυρος.
25	13	Πέ.	Ἀκυλίνης μάρτυρος.
26	14	Πα.	Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου. Μεθοδίου πατριάρχου Κων/πόλεως.
27	15	Σά.	Ἄμμις τοῦ προφήτου καὶ Νερσῆ μάρτυρος.
28	16	Κυ.	Τόμπος ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος τῆς ἐν Κύπρῳ.
29	17	Δε.	Μανουὴλ μάρτυρος.
30	18	Τρ.	Λεοντίου καὶ Λιβερτίου μαρτύρων.

ΙΟΥΛΙΟΣ (ν. ἔ.)

1	19	Τε.	Ἰούδα τοῦ ἀποστόλου καὶ Παΐσιου τοῦ Μεγάλου, ὁσίου.
2	20	Πέ.	Μεθοδίου ἐπισκόπου Πατάρων ἱερομάρτυρος.
3	21	Πα.	Ἰουλιανῆ τοῦ Ταρσέως μάρτυρος.
4	22	Σά.	Ἐδσεβίου ἐπισκόπου Σαμασατίων.
5	23	Κυ.	Ἀριστοκλέους καὶ τῶν τῶν αὐτῆ μάρτύρων.
6	24	Δε.	Τὸ γενέθλιον τοῦ Προδρόμου καὶ Παναγιώτου νεομάρτυρος.
7	25	Τρ.	Φεβρωνίας ὁσιομάρτυρος.
8	26	Τε.	Δαυὶδ ὁσίου τοῦ ἐν Κιαισαρίᾳ.
9	27	Πέ.	Σαμφῶν ὁσίου τοῦ Σινοδόχου.
10	28	Πα.	Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν Ἀναργύρων.
11	29	Σά.	† Πέτρου καὶ Παύλου τῶν ἀποστόλων.
12	30	Κυ.	† Μνήμη τῶν δώδεκα ἀποστόλων.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

- ☉ Νέα Σελήνη
1, ὥρ. 0, λ. 38 π.μ.
- ☾ Πρῶτον τέταρτον
7, ὥρ. 3, λ. 45 μ.μ.
- ☽ Πανσέληνος
15, ὥρ. 1, λ. 14 μ.μ.

- ☾ Τετ. τέταρτον
23, ὥρ. 2, λ. 22 μ.μ.
- ☉ Νέα Σελήνη
30, ὥρ. 7, λ. 12 π.μ.

ΙΟΥΛΙΟΣ

(Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Λέοντα τῆ 10, ὥρ. 7, λ. 45 μ.μ.)

13	1	Δε.	Κοσμά καὶ Δαμιανῶ τῶν Ἀναργύρων.
14	2	Τρ.	Ἢ ἐν Βλαχέρναις κατάθεσις τῆς τιμίας ἰσοθῆτος τῆς Θεοτόκου ἐπὶ Λέοντος τοῦ Μεγάλου.
15	3	Τε.	Ἀνατολίου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ὑακίνθου μάρτυρος.
16	4	Πέ.	Ἀνδρέου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου.
17	5	Πα.	Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἄθῃ καὶ Λαμπροῦ ὁσίων.
18	6	Σά.	Σισυῆ ὁσίου τοῦ Μεγάλου καὶ Λουκίας μάρτυρος.
19	7	Κυ.	Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος καὶ Ἐδαγγέλου μάρτυρος.
20	8	Δε.	Προκοπίου μεγαλομάρτυρος.
21	9	Τρ.	Παγκρατίου ἐπισκόπου Ταυρομενίας τῆς ἐν Σικελίᾳ, ἱερομάρτυρος.
22	10	Τε.	Τῶν ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας με' καὶ Ἀπολλωνίου τοῦ ἐν Σαρδόνι μάρτύρων.
23	11	Πέ.	Ἐδφημίας μεγαλομάρτυρος.
24	12	Πα.	Πρόχλου, Πλάριου καὶ Βαρωνίτης μαρτύρων.
25	13	Σά.	Μνήμη τοῦ Ἀρχιεγγέλου Γαβριήλ.
26	14	Κυ.	Μνήμη τῶν 680 Θεοφάνων πατέρων τῆς ἐν Καλιχθῶν δ' οἰκουμένης συνόδου. Ἰωσήφ ἀρχιεπισ. Θεσσαλονίκης.
27	15	Δε.	Κηρύκου καὶ Ἰουλίτης τῶν μαρτύρων.
28	16	Τρ.	Ἀθηνόγεους ἱερομάρτυρος.
29	17	Τε.	Μαρίνης μεγαλομάρτυρος.
30	18	Πέ.	Ἀθηνανῶ καὶ Οὐαλεντίνης μαρτύρων.
31	19	Πα.	Τῶν ὁσίων Δίου καὶ Μικαίτης ἀδελφῆς τοῦ Μ. Βασιλείου.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ (ν. ἔ.)

1	20	Σά.	† Ἠλιού τοῦ προφήτου.
2	21	Κυ.	Ἰωάννου καὶ Συμεῶν τοῦ Σαλοῦ.
3	22	Δε.	Ματίας Μαγδαληνῆς τῆς ἡγουμένης.
4	23	Τρ.	Φωκῆ ἐπισκόπου Σινδόπης ἱερομάρ. καὶ Ἰεζεκιήλ τοῦ προφήτου.
5	24	Τε.	Χριστίνης μεγαλομάρτυρος.
6	25	Πέ.	Ἡ κοίμησις τῆς θεορ. Ἁγνῆς. Ὀλοκαπίδος καὶ Ἐυφρασίας ὁσίων.
7	26	Πα.	Ἐρμολάου, Ἡρακλίτου, Ἐρμακράτους ἱερομαρτύρων, Ἄρσιο ἄλλης μάρτυρος καὶ Παρασκευῆς ὁσίας.
8	27	Σά.	† Πανταλήμονος μεγαλομάρτυρος.
9	28	Κυ.	Προχόρου, Νικάνορος, Τιμωνος καὶ Παρμενῆ ἀποστόλων.
10	29	Δε.	Κωνσταντίνου πατρ. Κων/πόλεως, Καλλιπικού, Θεοδότῃς μαρτύρων.
11	30	Τρ.	Ἐπικιντοῦ καὶ Ἀνδρονίκου τῶν ἐκ τῶν ο' ἀποστόλων.
12	31	Τε.	Τὰ ἔγκαθια τοῦ ἐν Βλαχέρναις καθ. Εὐδονίου τοῦ δικαίου.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

- ☾ Πρῶτον τέταρτον
7, ὥρ. 2, λ. 16 π.μ.
- ☽ Πανσέληνος
15, ὥρ. 4, λ. 19 π.μ.

- ☾ Τετ. τέταρτον
22, ὥρ. 11, λ. 52 μ.μ.
- ☉ Νέα Σελήνη
29, ὥρ. 2, λ. 10 μ.μ.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

(Ο Ήλιος εις την Παρθένον τῆ 11, ὥρ. 2, λ. 25 π.μ.)

N. Π.	13	1 Πά. Μνήμη τῶν 7 Μακκαβαίων μαρ., τοῦ διδασκάλου αὐτῶν Ἐλεαζάρου καὶ τῆς μητρὸς Σολομωνῆς. (Ἀρχεται ἡ νηστεία τῆς Θεοτόκου.)
	14	2 Πα. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως.
	15	3 Σά. Ἰσαακίου ὁσ., Στεφάνου π. Ρ., Σαλώμης τῆς Μυροφ., Θεοκλητοῦ ὁσ.
	16	4 Κυ. Τῶν ἐπτὰ παιδῶν τῶν ἐν Ἐφέσῳ.
	17	5 Δε. Εὐστργίου μάρ., Φαβίου ἀρχιεπ. Ρώμης, Νόνας μητρὸς Γρηγ. Θεολ.
	18	6 Τρ. Ἡ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ τοῦ Χριστοῦ.
	19	7 Τε. Νεκρίσου ἀρχιεπισκόπου Ἰερουσαλῶν, Ἀσπερίου δισιομάρτυρος, Ποικιλίας μάρτυρος καὶ Διομετίου τοῦ Σημαιοφδρου.
	20	8 Πά. Λιμνιανοῦ ἐπισκόπου Κυζίκου, Μύρωνος ἐπισκόπου Κρήτης καὶ Τριανταφύλλου νεομάρτυρος.
	21	9 Πα. Ματθαίου τοῦ ἀποστόλου.
	22	10 Σά. Εὐστάθου πάπα Ρώμης, Λαυραγίου καὶ Ἰππολύτου μαρτύρων.
	23	11 Κυ. Εὐφροῦ μεγαλομάρτυρος.
	24	12 Δε. Φωτίου καὶ Ἀνικητοῦ μαρτύρων.
	25	13 Τρ. Μάξιμου τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ Βιρθίης τῆς βασιλίσσης.
	26	14 Τε. Μιχαίου τοῦ προφήτου.
	27	15 Πά. Ἡ ΚΟΙΜΗΣΙΣ τῆς Θεοτόκου.
	28	16 Πα. Μνήμη τῆς ἐξ Ἐδέσσης ἀνακομιδῆς τῆς ἀχειρ. εἰκόνης τοῦ Κυρίου. Ἀλκιμάδου, Στεφανίου καὶ Διομήδους μαρτύρων.
	29	17 Σά. Μύρωνος, Στρατῆρος καὶ τῶν σὺν αὐτῇ μαρτύρων.
	30	18 Κυ. Ἰωάννου καὶ Γεωργίου πατρ. Κ/πόλεως, Φιλάρου καὶ Λαύρου μαρ.
	31	19 Δε. Ἀνδρέου τοῦ Στρατηλάτου μεγαλομάρτυρος.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ (ν. ἔ.)

1	20	Τρ. Σαμουὴλ τοῦ προφήτου.
2	21	Τε. Θαδδαίου τοῦ ἀποστόλου καὶ Βάσσης μάρτυρος.
3	22	Πά. Ἀγαθονίκου, Ζωτικῆ, Θεοκρεπίου κλπ. μαρτύρων.
4	23	Πα. Καλλιπίου πατρ. Κων/πόλεως, Βερηναίου ἐπισκόπου Λουγδύωνων.
5	24	Σά. Βόντυους, μαθητῶν Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, μάρτυρος.
6	25	Κυ. Βαρδολομαίου καὶ Τίτου τῶν ἀποστόλων.
7	26	Δε. Ἀδριανοῦ, Ναταλίας μαρτύρων.
8	27	Τρ. Ποιμένους ὁσίου.
9	28	Τε. Μωυσέως ὁσίου τοῦ Ἀθιόπος.
10	29	Πά. † Ἡ ἀποκομὴ τῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου. (Νηστεία.) Ἀριστείδου τοῦ Ἀθηναίου, ὁμολογητοῦ.
11	30	Πα. Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου καὶ Παύλου τοῦ Νέου, πατρ. Κων/πόλεως.
12	31	Σά. Ἡ κατάθεσις τῆς τιμῆς ζώνης τῆς Θεοτόκου ἐν τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Πρῶτον τέταρτον
5, ὥρ. 3, λ. 43 μ.μ.

☾ Πανσέληνος
18, ὥρ. 7, λ. 22 μ.μ.

☾ Τελ. τέταρτον
21, ὥρ. 7, λ. 11 π.μ.

☾ Νέα Σελήνη
27, ὥρ. 10, λ. 40 μ.μ.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

(Ο Ήλιος εις τὸν Ζυγὸν τῆ 10, ὥρ. 11, λ. 12 μ.μ.)

N. Π.	13	1 Κυ. Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου καὶ ἀνάμνησις τοῦ μεγάλου ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισυμβάντος ἐμπρησμοῦ ἐν τῆ 450.
	14	2 Δε. Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ πατρ. Κων/πόλεως, Μάρμαντος μάρτυρος.
	15	3 Τρ. Ἀνθίου ἐπ. Νικομηδείας, Ἀριστίωνος ἐπ. Ἀλεξανδρείας.
	16	4 Τε. Βαδύλα ἐπισκόπου Ἀντιόχειας, Ἱερομάρτυρος, Μωυσέως τοῦ Θεόπτου καὶ Ἐρμιόνης μάρτυρος.
	17	5 Πά. Ζαχαρίου τοῦ προφήτου.
	18	6 Πα. Ἀνάμνησις τοῦ ἐν Κολοσσαῖς θαύματος τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ.
	19	7 Σά. Σαζόντος μάρτυρος, Εὐδόου καὶ Ὀνησιφάνου τῶν ἀποστόλων.
	20	8 Κυ. Τὸ ΓΕΝΕΘΑΙΟΝ τῆς Θεοτόκου.
	21	9 Δε. Ἰουκαίμ καὶ Ἀννης τῶν Θεοπατόρων.
	22	10 Τρ. Μηνοδώρας, Μητροδώρας καὶ Νυμφοδώρας μαρτύρων.
	23	11 Τε. Θεοδώρας ὁσίας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Εὐανθίας μάρτυρος.
	24	12 Πά. Αὐτουόμου Ἱερομάρτυρος.
	25	13 Πα. Τὸ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως. Κορνηλίου ἐκατοντάρχου.
	26	14 Σά. Ἡ ΠΑΡΚΟΣΩΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ τοῦ τιμίου Σταυροῦ. (Νηστεία.)
	27	15 Κυ. Νικήτα μάρτυρος καὶ Φιλοθῶου ὁσίου.
	28	16 Δε. Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος.
	29	17 Τρ. Σοφίας μάρτυρος καὶ τῶν τριῶν αὐτῆς θυγατέρων Πάτωσις, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάτης, Ἀγαθακλείας καὶ Παντοκρόντος μαρτύρων.
	30	18 Τε. Εὐμανίου ἐπισκόπου Γορτύνης καὶ Ἀριάδνης μάρτυρος.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ (ν. ἔ.)

1	19	Πά. Τροφίμου, Σαββαίου καὶ Δορυμέδοντος μαρτύρων.
2	20	Πα. Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος καὶ Θεοπίστης τῆς συμβίου.
3	21	Σά. Καθράτου τοῦ ἀποστόλου καὶ Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.
4	22	Κυ. Φωκά ἐπισκόπου Λινάκης, Ἱερομάρτυρος, καὶ Ἰσακ μάρτυρος.
5	23	Δε. Ἡ σύλληψις τοῦ Προδρόμου. Πολυένης καὶ Ξανθίππης ὁσίου.
6	24	Τρ. Θέλης πρωτομάρτυρος καὶ Ἰσαποστόλου.
7	25	Τε. Εὐφροσύνης ὁσίας, Παρνούτιου μάρτυρος καὶ ἀνάμνησις τοῦ ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Νέου ἐπισυμβάντος μεγάλου σεισμοῦ.
8	26	Πά. † Ἡ μετέστασις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου
9	27	Πα. Καλλιπράτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μὲν μαρτύρων.
10	28	Σά. Χαρίτωνος ὁμολογητοῦ καὶ Βερουγῆ τοῦ προφήτου.
11	29	Κυ. Κυριακοῦ τοῦ Ἀναχωρητοῦ.
12	30	Δε. Γρηγορίου ἐπισκόπου τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, Ἱερομάρτυρος.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Πρῶτον τέταρτον
4, ὥρ. 8, λ. 11 π.μ.

☾ Πανσέληνος
12, ὥρ. 9, λ. 51 π.μ.

☾ Τελ. τέταρτον
19, ὥρ. 1, λ. 25 μ.μ.

☾ Νέα Σελήνη
26, ὥρ. 9, λ. 28 π.μ.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

(Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Σκορπίον τῆ 11, ὥρ. 7, λ. 45 π.μ.)

N. Π.	Ἁγίου
1	Τρ. Ἀγκίου τοῦ ἐκ τῶν ο' καὶ Ρωμανοῦ ὁσίου τοῦ Μελεόδου.
13	Τε. Κυπριανοῦ ἱερομ., Ἰουστίνης μάρτ. καὶ Θεοφίλου ὁμολογητοῦ.
14	3 Πέ. Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, ἱερομάρτυρος.
15	4 Πα. Ἰεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.
16	5 Σά. Χαριτίνης μάρτυρος.
17	6 Κν. Θωμᾶ τοῦ ἀποστόλου.
18	7 Δε. Σεργίου καὶ Βάχου μαρτύρων καὶ Πολυχρονίου ἱερομάρτυρος.
19	8 Τρ. Πελαγίας ὁσίας.
20	9 Τε. Ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου.
21	10 Πέ. Ἰβλαμπίου καὶ Ἰβλαμπίας μαρτύρων.
22	11 Πα. Νεκταρίου, Ἀρσασίου καὶ Σισινίου πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ.
23	12 Σά. Ἀνδραμάχου καὶ Διοδώρου μαρτύρων.
24	13 Κν. Μνήμη τῶν Θεοφ. πατέρων τῆς ἐν Νίκαια τῆ β' ἐν ἔτει 787 συνα- θοῦς ἐ' οἰκουμένης συνόδου. Ἀγαθωνίχης καὶ Χρυσῆς μαρτ.
25	14 Δε. Κοσμά τοῦ Ποιητοῦ.
26	15 Τρ. Δουκιανοῦ μάρτυρος.
27	16 Τε. Λογγίνου τοῦ ἐκατοντάρχου, μάρτυρος.
28	17 Πέ. Ἰωσή τοῦ προφήτου.
29	18 Πα. Λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ Μαρτίνου μάρτυρος.
30	19 Σά. Ἰωὴλ τοῦ προφήτου.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ (γ. ε.)

1	20 Κν. Ἀρτεμίου μεγαλομάρτυρος, Γερασίμου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ Μα- τρωνῆς τῆς Χιοπολίτιδος.
2	21 Δε. Ἰλαρίνου τοῦ Μεγάλου.
3	22 Τρ. Ἀβερκίου ἐπισκόπου Ἱεραπόλεως.
4	23 Τε. Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου καὶ Ἰγνατίου πατριάρχου Κων/πόλεως.
5	24 Πέ. Ἀρέθα μεγαλομάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
6	25 Πα. Μαρκianoῦ καὶ Μαρτυρίου μαρτύρων.
7	26 Σά. † Δημητρίου μεγαλομ., ἀναμν. τοῦ ἐν ἔτει 741 συμβάντος σεισμοῦ.
8	27 Κν. Κυριακοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Νέστορος μάρτυρος.
9	28 Δε. Ἀθανασίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ἐν Ἀθῶν ἀσκή- σαντος, Γερεντίου καὶ Νεονίλλης μαρτύρων.
10	29 Τρ. Ἀναστασίας ὁσιομάρτυρος τῆς Ρωμανίας καὶ Ἀβραμίου ὁσίου.
11	30 Τε. Κλεόπα ἀποστ., Ἰωσή Κων/πόλεως, Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας μαρτ.
12	31 Πέ. Στάχυος, α' μετὰ τὸν ἀπόστολον Ἀνδρέαν ἐπισκόπου Κων/πόλεως, καὶ Ἐπιμάχου μάρτυρος.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Πρῶτον τέταρτον 4, ὥρ. 3, λ. 17 π.μ.	☽ Τετ., τέταρτον 18, ὥρ. 7, λ. 54 μ.μ.
☉ Πανσέληνος 11, ὥρ. 11, λ. 19 μ.μ.	☾ Νέα Σελήνη 25, ὥρ. 10, λ. 59 μ.μ.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

(Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Τοξότην τῆ 10, ὥρ. 4, λ. 37 π.μ.)

N. Π.	Ἁγίου
13	1 Πα. Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων.
14	2 Σά. Ἀκινδόνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων.
15	3 Κν. Ἀιθαλά μάρτυρος.
16	4 Δε. Ἰωαννικίου τοῦ Μεγάλου, Νικάνδρου καὶ Ἑρμαίου ἱερομαρτύρων.
17	5 Τρ. Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης μαρτύρων.
18	6 Τε. Παύλου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ὁμολογητοῦ.
19	7 Πέ. τῶν ἐν Μελετινῇ λγ' μαρτύρων Ἰέρανος καὶ τῶν λοιπῶν.
20	8 Πα. † Μνήμη τῶν ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ τῶν λοι- πῶν ἀσωμάτων δυνάμεων.
21	9 Σά. Ὀνησιφόρου καὶ Παρφυρίου μαρτύρων, Μαρτῶνης ὁσίας καὶ Συ- μεῶν τοῦ Μεταφραστοῦ.
22	10 Κν. Ὁρέστου μάρτυρος.
23	11 Δε. Μηνᾶ, Βίκτωρος, Βικεντίου καὶ Στεφανίδος μαρτύρων.
24	12 Τρ. Ἰωάννου Ἐλεήμονος ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, Νελλου ὁσίου.
25	13 Τε. † Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
26	14 Πέ. † Φιλίππου τοῦ ἐκ τῶν ιε' ἀποστόλων καὶ Κωνσταντίνου νεομάρ- τυρος τοῦ Ἰθραίου.
27	15 Πα. τῶν βασιλέων Ἰουστίνου καὶ Θεοδώρου. (Ἀρχὴ τῆς νηστείας τῶν Χριστογενῶν.)
28	16 Σά. Ματθαίου τοῦ εὐαγγελιστοῦ.
29	17 Κν. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας καὶ Γενναδίου α' μετὰ τὴν ἄ- λωσιν πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
30	18 Δε. Πλάτωνος καὶ Ρωμανοῦ μαρτύρων.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ (γ. ε.)

1	19 Τρ. Ἀβδίου τοῦ προφήτου.
2	20 Τε. Πρόβλου πατριάρχου Κων/πόλεως καὶ Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου.
3	21 Πέ. τῆ ΕΠΙΘΟΔΙΑ τῆς Θεοτόκου.
4	22 Πα. Φιλίμονος, Ἀπφίας, Ἀρχίππου καὶ Ὀνησιφόρου τῶν ἀποστόλων.
5	23 Σά. Ἀρκελόχου ἐπ. Ἰκονίου, Γρηγορίου ἐπ. Ἀλεξανδρινῶν.
6	24 Κν. Κλήμεντος πάπ. Ρώμης καὶ Πέτρου Ἀλεξανδρείας.
7	25 Δε. † Λικατερίνης καὶ Μερκουρίου μεγαλομαρτύρων.
8	26 Τρ. Στυλιανοῦ ὁσίου.
9	27 Τε. Ἰακώβου μεγαλομάρτυρος τοῦ Ἰέρσου.
10	28 Πέ. Στεφάνου τοῦ Νέου καὶ Εἰρηνάχου μάρτυρος.
11	29 Πα. Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ Φεδρου μάρτυρος.
12	30 Σά. † Ἀνδρίου τοῦ πρωτοκλήτου ἀποστόλου.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Πρῶτον τέταρτον 2, ὥρ. 11, λ. 56 μ.μ.	☽ Τετ., τέταρτον 17, ὥρ. 3, λ. 58 π.μ.
☉ Πανσέληνος 10, ὥρ. 11, λ. 36 π.μ.	☾ Νέα Σελήνη 24, ὥρ. 3, λ. 13 μ.μ.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

(Ὁ ἥλιος εἰς τὸν ἀγόμερον τῆ 9, ὥρ. 5, λ. 24 μ.μ.)

N.	Π.	
13	1	Κυ. Ναοὺμ τοῦ προφήτου καὶ Φιλαρέτου τοῦ Ἐλεήμονος.
14	2	Δε. Ἀδάχαοὺμ τοῦ προφήτου.
15	3	Τρ. Σαφονίου τοῦ προφήτου καὶ Ἀγγελῆ νεομάρτυρος.
16	4	Τε. Βαρδάρης μεγαλομ., Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, Σεραφαίμ ἱερομ.
17	5	Πέ. Σάββα τοῦ Θεοφύρου καὶ Διογένους μάρτυρος.
18	6	Πα. † Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Αὐκίας.
19	7	Σά. Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων καὶ Ἀθηνοδώρου μάρτυρος.
20	8	Κυ. Σωσθένους τῶν ἐκ τῶν ο' ἀποστόλων.
21	9	Δε. Ἡ σύλληψις τῆς Θεομήτορος Ἄννης.
22	10	Τρ. Μηνᾶ, Ἐρμογένους καὶ Ἐδγράφου μαρτύρων.
23	11	Τε. Δανιὴλ τοῦ Στυλίου, ὁσίου.
24	12	Πέ. † Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριφυθοῦτος τῆς ἐν Κύπρῳ.
25	13	Πα. Εὐστρατίου, Ἀλέξαντρου καὶ Λουκίας μαρτύρων.
26	14	Σά. Θόρσον, Λευκίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων.
27	15	Κυ. Τῶν κατὰ σάρκα προπατόρων τοῦ Κυρίου. Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καὶ Λαοσάνης δαιομάρτυρος.
28	16	Δε. Ἀγγαίου τοῦ προφήτου καὶ Θεοφανοῦς τῆς βασιλείας.
29	17	Τρ. Δανιὴλ τοῦ προφ. μετὰ τῶν 3 παιδῶν καὶ Διονυσίου τοῦ ἐκ Ζακύνθου.
30	18	Τε. Σεβαστιανοῦ καὶ Ζωῆς μαρτύρων.
31	19	Πέ. Βονιφατίου μάρτυρος.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ (9. Ξ.)

1	20	Πα. Ἰγνατίου ἱερομάρτυρος τοῦ Θεοφύρου.
2	21	Σά. Θεμιστοκλέους καὶ Ἰουλιανῆς μαρτύρων.
3	22	Κυ. Μνήμη πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῶν εὐαρεστησάντων ἀπὸ Ἀδὰμ ἄχρι καὶ Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος. Ἀναστασίας Φαρμακολευτρίας μεγαλομ.
4	23	Δε. Τῶν ἐν Κρήτῃ δέκα μαρτύρων.
5	24	Τρ. Εὐγενίας δαιομάρτυρος.
6	25	Τε. Ἡ ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.
7	26	Πέ. † Μνήμη τῆς Θεοτόκου καὶ Εὐθυμίου ἐπισκόπου Σάρδεων.
8	27	Πα. † Στεφάνου πρωτομάρτυρος.
9	28	Σά. Τῶν ἐν Νικομηδείᾳ διςμυρίων μαρτύρων καὶ Δόμνης μάρτυρος.
10	29	Κυ. Τῶν ἐν Βηθλέεμ ὑπὸ Παύδου ἀναιρεθέντων 14 χιλιάδων νηπίων.
11	30	Δε. Ἄνυστας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ μάρτυρος.
12	31	Τρ. Μελένης ὁσίας τῆς Ρωμαίας καὶ Ὀλυμπιοδώρας μάρτυρος.

ΦΑΣΙΣ ΣΕΛΙΝΗΣ.

☾ Πρῶτον τέταρτον
2, ὥρ. 8, λ. 18 μ.μ.

☽ Πανσέληνος
9, ὥρ. 10, λ. 55 μ.μ.

☾ Τελ. τέταρτον
16, ὥρ. 2, λ. 18 μ.μ.

☽ Νέα Σελήνη
23, ὥρ. 5, λ. 4 μ.μ.

☾ Πρῶτον τέταρτον
31, ὥρ. 8, λ. 38 π.μ.

ΠΑΣΧΑΛΙΑ

		1885		
Πάσχα Ἀνατολικῶν	} Μαρτίου	κδ'.	Ἡλίου κύκλοι	α'.
Πάσχα Δυτικῶν		κδ'.	Σελήνης κύκλοι	β'.
Πάσχα Ἰσραηλιτῶν		κθ'.	Σελήνης θεμέλιον	κε'.
		1886		
Πάσχα Ἀνατολικῶν	} Ἀπριλίου	εγ'.	Ἡλίου κύκλοι	β'.
Πάσχα Δυτικῶν		εγ'.	Σελήνης κύκλοι	γ'.
Πάσχα Ἰσραηλιτῶν		η'.	Σελήνης θεμέλιον	στ'.
		1887		
Πάσχα Ἀνατολικῶν	} Ἀπριλίου	ε'	Ἡλίου κύκλοι	γ'.
Πάσχα Δυτικῶν		κθ'.	Σελήνης κύκλοι	δ'.
Πάσχα Ἰσραηλιτῶν		κδ'.	Σελήνης θεμέλιον	ιζ'.
		1888		
Πάσχα Ἀνατολικῶν	} Ἀπριλίου	κδ'.	Ἡλίου κύκλοι	δ'.
Πάσχα Δυτικῶν		κ'	Σελήνης κύκλοι	ε'.
Πάσχα Ἰσραηλιτῶν		ισ'.	Σελήνης θεμέλιον	κη'.
		1889		
Πάσχα Ἀνατολικῶν	} Ἀπριλίου	θ'.	Ἡλίου κύκλοι	ε'.
Πάσχα Δυτικῶν		θ'.	Σελήνης κύκλοι	στ'.
Πάσχα Ἰσραηλιτῶν		δ'.	Σελήνης θεμέλιον	θ'.

ΕΟΡΤΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΑΙ.

II. N.		
20 1	Γενουαρίου	Πέ. Ἡ Περιτομή τοῦ Χριστοῦ (Circumcision).
25 6	»	Τρ. Τὰ Θεοφάνεια (Epiphanie).
15 27	»	Τρ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (S ^t Jean Chrysostôme).
20 1	Φεβρουαρίου	Κυ. Ἑβδομήτην πρὸ τῆς τοῦ Πάθους (Dimanche de Septuagésime).
21 2	»	Δε. Ἡ Ὑπαπαντή (Purification).
27 8	»	Κυ. Ἑκτη πρὸ τῆς τοῦ Πάθους (Dimanche de Sexagésime).
3 15	»	Κυ. Πέμπτη πρὸ τῆς τοῦ Πάθους (Dimanche de Quinquagésime).
5 17	»	Τρ. Τελευταία τῆς Ἀπόκριω (Mardi-Gras).
6 18	»	Τε. Ἀρχὴ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς (Cendres).
10 22	»	Κυ. Πρώτη τῶν νηστειῶν (1 ^{re} Dimanche du Carême).
13 25	»	Τε. } Νηστεία τρίτημος τοῦ ἔτους (Quatre-
15 27	»	Πέ. } Temps *).
16 28	»	Σά. }
17 1	Μαρτίου	Κυ. Δευτέρα τῶν νηστειῶν (2 ^{me} Dimanche du Carême).
24 8	»	Κυ. Τρίτη τῶν νηστειῶν (3 ^{me} Dimanche du Carême).
3 15	»	Κυ. Τετάρτη τῶν νηστειῶν (4 ^{me} Dimanche du Carême).
7 19	»	Πέ. Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος (S ^t Joseph, époux de la S ^{te} V.).

(*) Ἡ νηστεία αὕτη, τελουμένη κατὰ τὰς τέσσαρας τοῦ ἔτους ὥρας, δι' ἧς καὶ καλεῖται Quatre-Temps, καὶ ἀρχομένη πάντοτε ἀπὸ ἡμέρας Τετάρτης, διατάσσεται: ἡ τοῦ ἔτους τῆ β' ἑβδομάδι τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, ἡ τοῦ ὁλοῦς τῆ ἑβδομάδι τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ τοῦ φθινοπώρου τῆ γ' ἑβδομάδι τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡ τοῦ χειμῶνος τῆ πρὸ τῶν Χριστουγέννων τελευταία ἑβδομάδι.

II. N.		
10 22	Μαρτίου	Κυ. Τοῦ Πάθους (Dimanche de la Passion).
13 25	»	Τε. Ὁ Ἐὐαγγελ. τῆς Θεοτόκου (Annonciation).
17 29	»	Κυ. Τῶν Βαζῶν (Dimanche des Rameaux).
24 5	Ἀπριλίου	Κυ. Πάσχα (Pâques).
2 14	Μαΐου	Πέ. Τῆς Ἀναλήψεως (Ascension).
12 24	»	Κυ. } Τῆς Πεντηκοστῆς (Pentecôte).
13 25	»	Δε. }
15 27	»	Τε. }
17 29	»	Πα. } Νηστεία τετάρτημος τοῦ ἔτους (Quatre-
18 30	»	Σά. } Temps).
19 31	»	Κυ. Τῆς Ἁγίας Τριᾶδος (Dimanche de la Trinité).
23 4	Ἰουνίου	Πέ. Τῆς Ἁγίας Δωρεᾶς (Fête-Dieu).
12 24	»	Τε. Ἡ Γέννησις τοῦ Προδρόμου (Nativité de S ^t Jean Baptiste).
17 29	»	Δε. Πέτρον καὶ Παύλου τῶν Ἀποστόλων (S ^t Pierre et S ^t Paul).
3 15	Αὐγούστου	Σά. Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου (Assomption de la S ^{te} V.).
4 16	»	Κυ. S ^t Roch.
27 8	Σεπτεμβρίου	Τρ. Ἡ Γέν. τῆς Θεοτόκου (Nativité de la S ^{te} V.).
2 14	»	Δε. Ἡ Ὑψωσις τοῦ Σταυροῦ (Exaltation de la S ^{te} Croix).
4 16	»	Τε. } Νηστεία τρίτημος τοῦ φθινοπώρου (Qua-
6 18	»	Πα. } tre-Temps).
7 19	»	Σά. }
25 7	Ὀκτωβρίου	Τε. Notre-Dame du Rosaire. (*)
20 1	Νοεμβρίου	Κυ. Τῶν Ἁγίων Πάντων (Toussaint).

(*) Ἡ εορτὴ αὕτη συνίστη ἀπὸ τῶν παπῶν τῆς Ρώμης πρὸς ἀνάμνησιν τῶν θαυμασίων τοῦ Χριστιανισμοῦ, συντελεσθέντων τῇ προστασίᾳ τῆς Θεοτόκου. Πανηγυρίζεται δ' αὕτη ἐξόχως ἐν τῷ ἐν Παλατῇ ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, καὶ ἦν διὰ μεγάλης ἐκκλησιαστικῆς πομπῆς λιτανεύεται ἡ ἐκεῖ ἀναποσειμένη ἐν ἀγάλματι εὐδὴν τῆς Θεοτόκου.

ΤΕ	Ν.		
21	2	Νοεμβρίου	Δε. Τῶν Κεκοιμημένων (Trépassés).
17	29	»	Κυ. Πρώτη τῆς πρὸ τῶν Χριστουγέννων νηστείας (1 ^{er} Dimanche de l'Avent).
24	6	Δεκεμβρίου	Κυ. Τοῦ Ἁγίου Νικολάου (S ^t Nicolas).
26	8	»	Τρ. Ἡ Σύλληψις τῆς Παρθένου (Immaculéo Conception).
4	16	»	Τε. } Νηστεία τριήμερος τοῦ χειμῶνος (Qua-
6	18	»	Πα. } tre-Temps).
7	19	»	Σά. }
13	25	»	Πα. Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ (Noël).
14	26	»	Σά. Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος (S ^t Etienne).

ΕΟΡΤΑΙ ΑΡΜΕΝΙΚΑΙ.

1	Ἰανουαρίου	Τρ. Γκαγάντ (Νέον Ἔτος),
6	»	Κυ. Τζουονόντ καὶ Μιγκιρτουτιόν (Γέννησις καὶ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ). Προηγούνται ἕξ ἡμέραι νηστείας.
7	»	Δε. Μερελότς (τῶν Κεκοιμημένων).
13	»	Κυ. Ἀνδαναγκισιουτιόν (Ἡ Περιτομή τοῦ Χριστοῦ).
14	»	Δε. Μπάκ Ἀραταβουράτς (νηστεία πενταήμερος).
14	Φεβρουαρίου	Πέ. Διάρν Ἰνταράτς (Ἡ Ἰσαπάντῃ).
17	Μαρτίου	Κυ. Τζαγκαζάρτ (τῶν Βαζίων).
24	»	Κυ. Ζαδδίκ (Πέσχα).
31	»	Κυ. Νόρ Γκιραγγή (Νέα Κυριακή, ἥτοι τοῦ Θωμᾶ).
7	Ἀπριλίου	Κυ. Ἀδεδοῦμ (ὁ Ἰδωγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου).
2	Μαΐου	Πέ. Χαμπαρτσόν (τῆς Ἀναλήψεως).

12	Μαΐου	Κυ. Χακκεκαλούστ Πεντηκοστὴ (τῆς Πεντηκοστῆς).
8	Ἰουνίου	Σά. Κρηκὸρ Λουσαβορίτς (Γρηγορίου τοῦ Φωτιστοῦ). Προηγούνται πέντε ἡμέραι νηστείας.
14	Ἰουλίου	Κυ. Βαχτκάρ (Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Χριστοῦ). Προηγούνται ἕξ ἡμέραι νηστείας.
15	»	Δε. Μερελότς (τῶν Κεκοιμημένων).
18	Αὐγούστου	Κυ. Βεραποχούμον Σούρπ Ἀσφατζατζίν (Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου). Προηγούνται ἕξ ἡμέραι νηστείας.
19	»	Δε. Μερελότς (τῶν Κεκοιμημένων).
8	Σεπτεμβρίου	Κυ. Τζουονόντ Σούρπ Ἀσφατζατζίν (Ἡ Γέννησις τῆς Θεοτόκου).
15	»	Κυ. Χατς Βεράτς (Ἡ Ἰψωσις τοῦ Σταυροῦ). Προηγούνται ἕξ ἡμέραι νηστείας.
16	»	Δε. Μερελότς (τῶν Κεκοιμημένων).
21	Νοεμβρίου	Πέ. Ἰνταϊόμουν Σούρπ Ἀσφατζατζίν (τὰ Εἰσόδεια τῆς Θεοτόκου).
9	Δεκεμβρίου	Δε. Χηγουτιόν Σούρπ Ἀσφατζατζίν (Ἡ Σύλληψις τῆς ἁγίας Ἀννης).

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΜΟΥΣΟΥΑΜΑΝΙΚΟΝ.

1885	1302 (*)	
6 'Ιανουαρίου	1 Ρεβι-ούλ-'Αχρήρ.	
4 Φεβρουαρίου	1 Δζεμαζι-ούλ-'Εδδελ.	
6 Μαρτίου	1 Δζεμαζι-ούλ-'Αχρήρ.	
4 'Απριλίου	1 Ρετζέπ	Λεϊλέϊ-ράχαϊπ (νύξ τῆς συλλήψεως τοῦ προφήτου).
30 " "	27 " "	Λεϊλέϊ - μιρατζέουν - νεμπι (νύξ τῆς ἀναλήψεως τοῦ προφήτου).
4 Μαΐου	1 Σιαμπάν.	
18 " "	15 " "	Λεϊλέϊ-μπεράτ (νύξ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὸν προφήτην).
2 'Ιουνίου	1 Ραμαζάν.	
16 " "	15 " "	Χιραϊ-Σερφ (ἡ προσκύνησις τοῦ ἱεροῦ μανδύου).
28 " "	27 " "	Λεϊλέϊ-Καδῆρ (νύξ ἰσχύος).
2 'Ιουλίου	1 Σιεβάλ	"Ἡδ-φητήρ, ἡ Σεκέρ Βαϊράμ, ἡμέρας 3.
1 Αὐγούστου	1 Ζιλιαδέ.	
30 " "	1 Ζιλχιδζέ.	
8 Σεπτεμβρίου	10 " "	"Ἡδ - ἀχζέ, ἡ Κουρμπάν Βαϊράμ, ἡμέρας 4.
28 " "	1 Μουχαρέμ	Νέον ἔτος 1303.

(*) Τὸ νέον παρὰ Μωαμεθανοὺς αἰλησιακὸν ἔτος ἤρξατο ἀπὸ τῆς 8 'Οκτωβρίου 1884.

7 'Οκτωβρίου	10 Μουχαρέμ	Γέδμ ἀσιουρέ βικκαὶ Κερμπελά (τὸ μνηστῆριον τοῦ Κερμπελά). (*)
28 'Οκτωβρίου	1 Σαφέρ.	
26 Νοεμβρίου	1 Ρεβι-ούλ-'Εδδελ.	
7 Δεκεμβρίου	12 " "	Λεϊλέϊ-μεδλουδῆ-νεμπι (ἡ γέννησις τοῦ Μωάμεθ).

Σ' ἡ μ. 'Εκ τῶν 12 μηνῶν τοῦ μουσουλμανικοῦ ἡμερολογίου οἱ μὲν Μουχαρέμ, Ρεβι-ούλ-'Εδδελ, Δζεμαζι-ούλ-'Εδδελ, Ρετζέπ, Ραμαζάν καὶ Σιεβάλ ἔχουσιν ἀνά τριάκοντα ἡμέρας, οἱ δὲ Σαφέρ, Ρεβι-ούλ-'Αχρήρ, Δζεμαζι-ούλ-'Αχρήρ, Σιαμπάν, Ζιλιαδέ καὶ Ζιλχιδζέ ἀνά 29.

Πλὴν δὲ τῶν ἡμερολογίου τούτου, ὑπάρχει εἰσηγμένη ἀπὸ ἐτῶν ἤδη καὶ ἐτέρα χρονολογία κατὰ τὸ ἠλιακὸν ἡμερολόγιον, ἧς γίνεται χρῆσις ἐν τῷ προῦπολογισμῷ καὶ ἄλλαις ἐπισήμοις πράξεσι τῆς κυβερνήσεως. Κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην τῇ 1/13 Μαρτίου 1885 ἔχουσιν οἱ Μωαμεθανοὶ 1 Μαρτίου 1301. Σημειῶσι δὲ ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τούτου τὰς ἐξῆς ἡμέρας:

1 Μαρτίου	Νέον ἔτος.
9 " "	Νεβρούζι-Σουλτανι (βασιλικὴ ἡμέρα), συμπιπτοῦσα μετὰ τῆς ἐαρινῆς τροπῆς καὶ κυρίως πρώτη τοῦ ἔτους παρὰ Πέρσαις.
23 'Απριλίου	Ρούζι-Κηζήρ ("Ἅγιος Γεώργιος).
19 Αὐγούστου	Δζουλοῦσι-Χουραγισούν (ἡ ἀνάστασις εἰς τὸν θρόνον τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου).
26 'Οκτωβρίου	Ρούζι-Κασήμ (***) ("Ἅγιος Δημήτριος).

(*) Ἦτοι ἡ θανάτωσις τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἄλη Χουσέιν ἐν Κερμπελά (τῆς νομαρχίας Βαγδάτου). Ἐορτάζεται δ' ἡ ἡμέρα αὕτη ἐξόχως παρὰ Πέρσαις διὰ νηστεῶν, θρήνων καὶ κοπετιῶν.

(***) Κασήμ σημαίνει χωρίζειν. ὁλοὶ δὲ κυρίως ἐνταῦθα τὸν χωρισμὸν τοῦ χειμῶνος ἀπὸ τοῦ καλοκαιρίου.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΙΟΥΔΑΪΚΟΝ.

1883	5643 (α)	
5 Ιανουαρ.	1 Σεβάτ.	
19 " "	15 " "	Ἡμέρα Ιεσίας ὑπὲρ τῶν σπιροφόρων δένδρων.
4 Φεβρουαρ.	1 Ἀδάρ.	
16 " "	13 " "	Νηστεία τῆς Ἑσθήρ.
17 " "	14 " "	Πουρῖμ (Ἀπολύτρωσις), ἑορτὴ διήμερος. (β)
5 Μαρτίου.	1 Νισάν.	
18 " "	14 " "	Νηστεία τῶν πρωτοτόκων. (γ)
19 " "	15 " "	Πεσάχ (Πάσχα), ἑορτὴ ὀκταήμερος.
4 Ἀπριλίου.	1 Ἰγάρ.	
17 " "	14 " "	Πεσάχ δεύτερον. (δ)
21 " "	18 " "	Λάγ-λάμερ (τριηκοστὴ τρίτη ἀπὸ τοῦ Πάσχα).
3 Μαΐου	1 Σιβάν.	
8 " "	6 " "	Σαβαΐθ (Πεντηκοστή), ἑορτὴ διήμερος.

(α) Τὸ νέον παρ' Ἰσραηλίταις ἔτος ἤρξατο ἀπὸ τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1884.

(β) Ἑορτὴ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀπολυτρώσεως τῶν Ἰουδαίων ἐκ τῆς παλαιολαθρίας, ἣν παρασκευάζε κατ' αὐτῶν ὁ Ἄμὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀραξέρξου τοῦ Μεσρόχειρος.

(γ) Ἡ νηστεία αὕτη τελεῖται ὑπὸ παντὸς πρωτοτόκου Ἰσραηλίτου (Ποχόρ), εἰς ἀνάμνησιν τῆς γενόμενης ἐν Αἴγυπτον σφαγῆς τῶν πρωτοτόκων πάσης ἀνθρωπίνης καὶ ζωϊκῆς ὑπάρξεως ὑπὸ τοῦ ἐχολοθρευτοῦ Ἄγγελου, μὲς τῶν 10 πληγῶν τοῦ Φαραώ.

(δ) Ἡ ἑορτὴ αὕτη καθιερώθη χάριν ἐκείνων, οἵτινες ἕνεκα τῶν περὶ τὴν συγκοινωνίαν κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους δυσχερεῖν ἔβην προέφθανον νὰ ἑορτάζωσι τὸ Πάσχα κατὰ τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς.

2 Ἰουνίου	1 Ταμούζ.	
	17 " "	Ἄλωσις τοῦ Ναοῦ. Νηστεία.
1 Ἰουλίου	1 Ἀβ.	
1 " "	9 " "	Ἐνάτη Ἀβ. Νηστεία ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς καταστροφῆς τοῦ Ναοῦ.
31 " "	1 Ἐλουλ.	
	5646	
29 Αὐγούστου	1 Τισρί.	Νέον ἔτος. Ἑορτὴ διήμερος.
31 " "	8 " "	Νηστεία Γεδάληα.
7 Σεπτεμβρ.	10 " "	Κιπούρ (Ἐξίλασις). Μεγάλῃ νηστεία.
12 " "	15 " "	Σουκώθ (Σκηνοπηγία), ἑορτὴ ἑννεαήμερος.
28 " "	1 Χεσβάν.	
27 Ὀκτωβρ.	1 Κισλέβ.	
20 Νοεμβρίου	25 " "	Χανουκά (Ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ), ἑορτὴ ὀκταήμερος.
26 " "	1 Τεβέτ.	
5 Δεκεμβρ.	10 " "	Ἄλωσις τῆς Ἱερουσαλήμ. Νηστεία.

Σημ. Ἐκ τῶν 12 μηνῶν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἡμερολογίου οἱ μὲν Τισρί, Κεσλέβ, Σεβάτ, Νισάν, Σιβάν καὶ Ἀβ ἔχουσι ἀνὰ 30 ἡμέρας· οἱ δὲ Τεβέτ, Ἀδάρ, Ἰγάρ, Ταμούζ, Ἐλουλ καὶ Χεσβάν ἀνὰ 29. Παρατηρητέον ὅμως ὅτι εἴταν τὸ ἔτος, ἐμβόλιμον ὂν, περιλαμβάνῃ καὶ τὸν μῆνα Βεαδάρ, ἀποτελούμενον ἐξ 29 ἡμερῶν, ὁ Ἀδάρ τότε ἔχει 30 ἡμέρας.

ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ.

ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ.

α'. Θρησκευτικά:

Ἡ 1η τοῦ Ραμαζάν (2 Ἰουνίου). — Ἡ 15η τοῦ Ραμαζάν (16 Ἰουνίου). — Αἱ τρεῖς ἡμέραι τοῦ Σεκέρ Βαϊράμ (2, 3, 4 Ἰουλίου). — Αἱ τέσσαρες ἡμέραι τοῦ Κουρμπάν Βαϊράμ (8, 9, 10 καὶ 11 Σεπτεμβρίου).

β'. Βασιλικά:

Τὰ γενέθλια τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου (Βελαδέν Χουμαγιούν), εορταζόμενα κατὰ τὸ σεληνιακὸν ἔτος 16 Σλαμπάν, ἤτοι 19 Μαΐου. — Ἡ ἀνάστασις εἰς τὸν Οὐρόνον τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου (Αζουλούσι-Χουμαγιούν), εορταζομένη κατὰ τὸ ἡλιακὸν ἔτος, 19 Αὐγούστου.

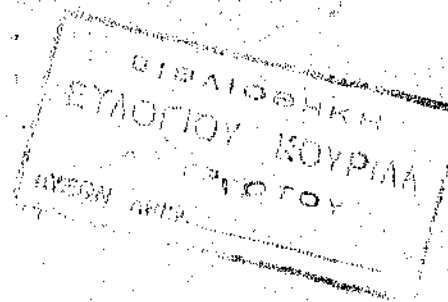
ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

α'. Θρησκευτικά:

1. Νέον ἔτος. — 2. Θεοφάνεια. — 3. Εὐαγγελισμός. — 4. Μεγάλη Παρασκευὴ καὶ Μεγάλα Σάββατον. — 5. Κυριακὴ καὶ Δευτέρα τοῦ Πάσχα. — 6. Ἅγιος Γεώργιος. — 7. Ἀνάληψις. — 8. Πεντηκοστή. — 9. Ἅγιοι Ἀπόστολοι. — 10. Κοίμησις τῆς Θεοτόκου. — 11. Ἅγιος Δημήτριος. — 12. — Αἱ δύο ἡμέραι τῶν Χριστουγέννων.

β'. Βασιλικά:

Τὸ ὄνομα τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως Γεωργίου (23 Ἀπριλίου). — Τὰ γενέθλια αὐτοῦ (12 Δεκεμβρίου). — Τὸ ὄνομα τῆς Α. Μ. τῆς βασιλισσῆς Ὀλγας (11 Ἰουλίου). — Τὰ γενέθλια αὐτῆς (22 Αὐγούστου). — Τὸ ὄνομα τοῦ βασιλικοῦ διαδόχου Κωνσταντίνου (21 Μαΐου). — Τὰ γενέθλια αὐτοῦ (21 Ἰουλίου).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΟΙΚΟΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΩΝ ΗΓΕΜΟΝΩΝ,
ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΩΝ.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ.

Σουλτάν ΑΒΔ-ΟΥΑ-ΧΑΜΙΤ-ΧΑΝ, δεύτερος τὸ ὄνομα Χαμίτ, γεννηθεὶς 29 Σεπτεμβρίου 1842 (*), τριακστὸς πέμπτος ἡγεμὼν τῆς δυναστείας τῶν Ὀσμάν καὶ εἰκοστὸς ἔνατος ἀπὸ ἀλώσεως, υἱὸς τοῦ Σουλτάνου Ἀδδ-ὀλ-Μεδζίτ (γενν. 28 Ἀπριλίου 1823 καὶ ἀποθ. 25 Ἰουνίου 1861), ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον 31 Αὐγούστου 1876.

Τέκνα :

1. Πριγκηψ Μαχμέτ Σελήμ ἐφένδης, γενν. 11 Ἰανουαρίου 1870.
2. Πριγκηπέσσα Ζεκιὲ σουλτάνα, γεννηθεῖσα 12 Ἰανουαρίου 1871.
3. Πριγκηπέσσα Ναίμὲ σουλτάνα, γεννηθεῖσα 5 Αὐγούστου 1870.

(*) Αἱ χρονολογίαι σημειοῦνται κατὰ τὸ γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον.

4. Πρίγκιψ 'Αβδ-ούλ-Καδὶρ ἐφένδης, γενν. 23 Φεβρουαρίου 1878.
5. Πρίγκιψ 'Αχμέτ ἐφένδης, γενν. 14 Μαρτίου 1878.

Ἄδελφοί :

1. Μαχμέτ Μουράτ, γενν. 21 Σεπτεμβρίου 1840.
2. Πρίγκιψ Μαχμέτ Ρεσάδ, γενν. 3 Νοεμβρίου 1844.
3. Πρίγκιψ 'Αχμέτ Κεμαλεδδίν, γενν. 3 Δεκεμβρίου 1847.
4. Πρίγκιψ Νουρεδδίν, γενν. 14 Ἀπριλίου 1851.
5. Πρίγκιψ Σουλεϊμάν, γενν. 12 Ἰανουαρίου 1851.
6. Πρίγκιψ Βαχσεδδίν, γενν. 5 Δεκεμβρίου 186...

Ἄδελφοί :

1. Πριγκηπέσσα Δζσιμιλέ σουλτάνα, γενν. 18 Αὐγούστου 1843, συναξέχθη 3 Ἰουν. 1858 τῷ Μαχμούτ Δζελαλεδδίν πασᾶ, υἱῷ τοῦ 'Αχμέτ Φετῆ πασᾶ, ἀποθανόντι.
2. Πριγκηπέσσα Σενιχέ σουλτάνα, γενν. 21 Νοεμβρ. 1851, συναξέχθη 7 Δεκεμ. 1876 τῷ Μαχμούτ πασᾶ, υἱῷ τοῦ Χαλίλ πασᾶ.
3. Πριγκηπέσσα Μεδιχά σουλτάνα, γενν. 1 Μαρτίου 1855, σύζυγος τοῦ Νεδζίτ βέη, υἱοῦ τοῦ Σαμῆ πασᾶ.

Θεῖα :

Πριγκηπέσσα Ἀδιλέ σουλτάνα, ἀδελφή τοῦ ἀποθανόντος σουλτάνου 'Αβδ-ούλ-Μεδζίτ, γενν. 23 Μαΐου 1826, χήρα τοῦ Μαχμέτ 'Αλή πασᾶ (καπετάν πασᾶ).

Ἐξάδελφοί (τέκνα τοῦ ἀποθανόντος 'Αβδ-ούλ-'Αζίζ-'Χάν):

1. Πρίγκιψ Γιουσούφ Ἰζζεδδίν, γενν. 11 Ὀκτωβρίου 1857.
2. Πρίγκιψ Μαχμούτ Δζελαλεδδίν, γενν. 7 Νοεμβρίου 1862.
3. Πρίγκιψ 'Αβδ-ούλ-Μεδζίδ, γενν. 1 Ἰουνίου 1868.
4. Πρίγκιψ Μαχμέτ Σεδκέτ, γενν. 11 Ἰουνίου 1869.
5. Πρίγκιψ Μαχμέτ Σεϊφεδδίν, γενν. 25 Ἰουνίου 1874.
6. Πριγκηπέσσα Σαλιχέ σουλτάνα, γενν. 7 Αὐγούστου 1862.
7. Πριγκηπέσσα Φατιμέ σουλτάνα, γενν. 23 Μαρτίου 1867.
8. Πριγκηπέσσα Ἐσμᾶ σουλτάνα, γενν. 8 Μαρτίου 1870.
9. Πριγκηπέσσα Ἐμινέ σουλτάνα, γενν. 21 Ὀκτωβρίου 1874.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α', βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Σλέσβιγ-Ὀλστείν-Σονδερχούγ-Γλυκσβούργ, τρίτοτοκος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανῆ Ὁ' καὶ τῆς βασιλοῦσας Λουίζης, γενν. 24 Δεκεμβρίου 1845, ἐδέξατο τῇ 6 Ἰουνίου 1863 ἐν Κοπεγχάγη τὸ στέμμα τῆς Ἑλλάδος, προσενεχθὲν αὐτῷ ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων, δυνάμει τοῦ ὑπογραφέντος τῇ 5 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐν Λονδίῳ Πρωτοκόλλου ὑπὸ τῶν τριῶν προστατῶν δυνάμεων Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσίας, ὑπὸ τὸν ἔρον τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐκηρύχθη ἐνηλιξ 27 Ἰουνίου 1863 ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἀφίκετο εἰς Πειραιᾶ 30 Ὀκτωβρίου καὶ ἐνέλαβε τὴν βασιλείαν τῇ 31 τοῦ αὐτοῦ εἶναι ἀρχηγὸς τοῦ συντάγματος τοῦ ἑσσηικοῦ πεζικοῦ τοῦ Νέβα ἀριθ. 1 καὶ συνταγματάρχης τοῦ 99ου πεζικοῦ συντάγματος τῆς Αὐστρίας. Ἐνυμφεύθη τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1867 τῇ

Βασίλισσαν ΟΛΓΑΝ Κωνσταντινίδεuan, μεγάλην δούκισσαν τῆς Ρωσίας, γεννηθεῖσαν 3 Σεπτεμβρίου 1851, θυγατέρα τοῦ μεγάλου δούκως Κωνσταντίνου Νικολάεβιτς, ἀδελφοῦ τοῦ πρώην αυτοκράτορος τῆς Ρωσίας καὶ θεοῦ τοῦ νῦν. Φέρει τὸν τιμητικὸν τίτλον κυβερνήτου τοῦ β' πληρώματος τοῦ ἑσσηικοῦ στόλου.

Τέκνα :

1. Κωνσταντῖνος, διάδοχος τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου, γενν. ἐν Ἀθήναις 2 Αὐγούστου 1868.
2. Γεώργιος, γενν. ἐν Κερκύρᾳ 24 Ἰουνίου 1869.
3. Ἀλεξάνδρα, γενν. ἐν Κερκύρᾳ 30 Αὐγούστου 1870.
4. Νικόλαος, γενν. ἐν Ἀθήναις 21 Ἰανουαρίου 1874.
5. Μαρία, γενν. ἐν Ἀθήναις 3 Μαρτίου 1876.
6. Ἀνδρέας, γενν. ἐν Ἀθήναις 20 Ἰανουαρίου 1882.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ.

Κάρολος Α', βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας, ἐκ τοῦ οἴκου Κοεντζόλ-λερν, δυτικὸς τὸ δόγμα, γενν. 20 Ἀπριλίου 1839, ἐκλεχθεὶς ὡς

ήγεμών, μετὰ δικαίωματος διαδοχῆς, τῆς Ρουμανίας, 20 Ἀπριλίου 1866, ἀνεκηρύχθη βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους 26 Μαρτίου 1881 καὶ ἐπέβη 22 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἐνυμφεύθη 13 Νοεμβρίου 1869 τὴν βασιλισσάν Ἐλισάβετ, λουθηρανὴν τὸ δόγμα, θυγατέρα τοῦ ἀποθνήσκοντος πρίγκηπος Ἐρμάνου τοῦ Ουϊέδου, γενν. 29 Δεκεμβρίου 1843. — Ἄτεκνοι.

ΣΕΡΒΙΑ.

Μιλάνος Ὁβρένοβιτς Α', βασιλεὺς τῆς Σερβίας, γενν. 22 Ἀυγούστου 1834, ἀνηγορεύθη ἡγεμὼν μὲν τῆς Σερβίας τῇ 2 Ἰουλίου 1868, κηρυχθεὶς ἐνήλιξ 22 Ἀυγούστου 1872, τῆ δὲ 6 Μαρτίου 1882 βασιλεὺς τῆς Σερβίας διὰ ψηφίσματος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Ἐνυμφεύθη 17 Ὀκτωβρίου 1875 τὴν βασιλισσάν Ναυαλίαν, θυγατέρα τοῦ βόσσανι συνταγματάρχου Κέσω καὶ τῆς Πουλχερίας, πριγκηπέσσης Στούρτζα, γεννηθεῖσαν 7 Σεπτεμβρίου 1830.

Τέκνον: Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος, διάδοχος, γενν. 14 Ἀυγούστου 1876.

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΝ.

Νικόλαος Α' Πέτροβιτς Νιέγος, ἡγεμὼν καὶ ἀρχὼν (δσποδάρ) τοῦ Μαυροβουνίου καὶ τῶν Βερδῶν, γενν. 7 Ὀκτωβρίου 1841, ἐκ πατρὸς μὲν τοῦ ἀποθ. ἀρχιεπισκόπου Μιχαίου Πέτροβιτς Νιέγος, μητρὸς δὲ Στάνεσ Μαρτίνοβιτς, ἀνηγορεύθη ἐν Κεττίγγῃ τῇ 14 Ἀυγούστου 1860 διαδεχόμενος τὸν ὄσιον αὐτοῦ πρίγκηπα Δανίλον Α' (ἀποθ. τῇ 13 Ἀυγούστου 1860). Ἐνυμφεύθη 8 Νοεμβρίου 1860 τὴν ἡγεμονίδα Μιλέναν (Λκριβήν), θυγατέρα τοῦ Στεφάνου Βούκοβιτς, γερουσιαστοῦ, βοεβόδα καὶ ἀρχηγοῦ τῆς ἡγεμονικῆς εἰρουρᾶς, γενν. 3 Μαΐου 1847.

Τέκνα:

1. Πριγκηπέσσα Ζόρα, γενν. 23 Δεκεμβρίου 1864, συναζεύθη 12 Ἀυγούστου 1883 τῷ πρίγκηπι Γεωργίῳ Καραγεώργεβιτς. — 2. Πριγκηπέσσα Μιλίνα, γενν. 26 Ἰουλίου 1866. — 3. Πριγκηπέσσα

Στάνα (Ἀναστασία), γενν. 4 Ἰανουαρίου 1867. — 4. Πριγκ. Σοφία, γενν. τῷ 1868. — 5. Πριγκ. Μαρία, γενν. 7 Μαρτίου 1869. — 6. Πρίγκηψ Δανίλος-Ἀλέξανδρος (διάδοχος), γενν. 29 Ἰουνίου 1871. — 7. Πριγκ. Ἐλένα, γενν. 8 Ἰανουαρίου 1875. — 8. Πριγκ. Μίρκο (Δημήτριος), γενν. 17 Ἀπριλίου 1879. — 9. Πριγκ. Ζένα (Ζηνοβία), γενν. 22 Ἀπριλίου 1881.

Θεῖα:

Πριγκηπέσσα Δορίκα Κβαχβιτσέβα, ἐκ τοῦ σερβικοῦ οἴκου Κδέ-κβιτς, γενν. τῷ 1839. Συναζεύθη τῷ πρίγκηπι Δανίλῳ τῷ 1865 καὶ ἐχάρησε 13 Ἀπριλίου 1860. — Θυγάτηρ αὐτῆς: Πριγκηπέσσα Όλγα, γενν. 10 Μαρτίου 1859.

ΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ.

ΑΥΣΤΡΙΑ.

Φραγκίσκος Ἰωσήφ Α' Κάρολος, αὐτοκράτωρ τῆς Αυστρίας, βασιλεὺς ἀποστολικῆς τῆς Οὐγγαρίας, βασιλεὺς τῆς Βοημίας, Δαλματίας, Κροατίας, Σιλαβανίας, Γαλιτίας, Λοδομερίας καὶ Ὀλλυρίας, βασιλεὺς Ἱερουσαλήμ, ἀρχιδουξ τῆς Αὐστρίας, Μέγας δούξ Τοσκάνης καὶ Κρακοβίας, δούξ Λοθρινγίας, Σαλσβούργου, Στυρίας, Καρινθίας, Καρινθίας καὶ Βουκοβίνης, Μέγας ἡγεμὼν Τρανσυλβανίας, μαργράβος Μοραβίας, δούξ τῆς Ἄνω καὶ Κάτω Σιλεσίας, Μοδένης, Πάρμης, Πλακεντίας καὶ Γουαταλλίας, Λουσιτανίας καὶ Ζαττρ, Τσακάνης, Φριούλης, Ραγούζης καὶ Ζάρας, κόμης ἡγεμονικῆς Ἀψβούργου, Τυρόλου, Κυβούργου, Γόριτς καὶ Γραδίσκας, Αὐθέντης Τριέντου καὶ Βριζένης, μαργράβος τῆς Ἄνω καὶ Κάτω Λουσατίας καὶ Ἰατρίας, κόμης Κοσενίμης, Φελδλέρτης, Βριγκντίας, Σονεμβέργης κτλ., ἀρχὼν Τεργέστης, Κιττάρου καὶ Μάρχης κτλ., γενν. 18 Ἀυγούστου 1830, υἱὸς τοῦ ἀρχιδουκῆ Φραγκίσκου Καρόλου Ἰω-

σής (άποθ. 8 Μαρτίου 1878) και της αρχιδουκίσσης Σοφίας (άποθ. 28 Μαΐου 1872), διεδέξατο τὸν ὄσιον αὐτοῦ αὐτοκράτορα Φερδινάνδον Α', παρατηθέντα 2 Δεκεμβρίου 1848, ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Φραγκίσκου Καρόλου, παρατηθέντος τοῦ δικαιώματος τῆς διαδοχῆς, στεφθεῖς καὶ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας 8 Ἰουνίου 1867. Ἐνυμφεῖθη 24 Ἀπριλίου 1854 τὴν

Ἐλισάβετ-Ἀμαλιαν-Εὐγενίαν, αὐτοκράτειρον τῆς Αὐστρίας καὶ βασίλισσαν τῆς Οὐγγαρίας, γενν. 24 Δεκεμβρίου 1837, θυγατέρα τοῦ Μαξιμιλιανῶ-Ἰωσήφ, δούκῃς βαυαρικοῦ δουκάτου.

Τέκνα :

1. Ἀρχιδούκισσα Κισήλη-Λουίζα-Μαρία, γενν. 12 Ἰουλίου 1856, σύζυγος τοῦ Λεοπόλδου-Μαξιμιλιανῶ, πριγκηπὸς Βαυαρίας.

2. Ἀρχιδουξ Ροδόλφος-Φραγκίσκος-Κάρολος-Ἰωσήφ, ἐπιδοξὸς διάδοχος, γενν. 21 Αὐγούστου 1858, διοικητῆς τῆς ὄψης μοίρας τοῦ πεζικοῦ, ἀντιναύαρχος, κτήτωρ τοῦ συντάγματος τοῦ πεζικοῦ ἀριθ. 10 καὶ τοῦ συντάγματος τοῦ πυροβολικοῦ ἀριθ. 2, ἀρχηγὸς τοῦ β' πρωτοικοῦ συντάγματος τῶν Λογχοφόρων τοῦ Βρανδεμβούργου ἀρ. 41, ἀρχηγὸς τοῦ ῥωσικοῦ συντάγματος Σέβσκη ἀρ. 34, κτήτωρ τοῦ συντάγματος τῶν Βαυαρῶν θωρακοφόρων κτλ., ἐνυμφεῖθη ἐν Βιέννῃ 10 Μαΐου 1881 τὴν ἀρχιδούκισσαν Στεφανίαν-Κλοτίλδην-Λουίζαν-Ἑρμιάν-Μαρίαν-Καρλότταν, δούκισσαν Σαξωνίας καὶ πριγκηπέσσαν Σάξ-Κοβούργ-Γόθα, γενν. 21 Μαΐου 1856, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῶν Βέλγων Λεοπόλδου καὶ τῆς βασίλισσας Μαρίας-Ἐρριέτης.—Τέκνον αὐτῶν ἀρχιδούκισσα Ἐλισάβετ-Μαρία-Ἐρριέττα-Στεφανία-Κισήλη, γενν. 2 Σεπτεμβρίου 1883.

3. Ἀρχιδούκισσα Μαρία-Βαλερία-Ματθίλδη-Ἀμαλία, γενν. 22 Ἀπριλίου 1868.

ΒΕΛΓΙΚΗ.

[Μοναρχία συντάγματικὴ καὶ κληρονομικὴ, διεποιμένη ὑπὸ συντάγματος ἀπὸ τῆς 7 Φεβρουαρίου 1831. Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐκασομένη συλλήθδην ὑπὸ τοῦ βασιλέως, τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἡ δ' ἐπισημῆσι τῶν νόμων ἀνήκει καὶ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας νομοθετικὰς ἐξουσίας ἕκαστος ὁμοῦ νόμος, ἀναγράφεται

εἰς τὸν προῦπολογισμὸν τοῦ Κράτους, ἢ εἰς τὴν στρατολογίαν, δὲν πρότερον καὶ ψηφίζηται ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ἀποτελεῖται δὲ τὸ βουλευτικὸν σῶμα ἐκ μελῶν 132, ἐκλεγμένων ἐπὶ τετραετίαν, ὧν τὰ ἥμισυ ἀνανεοῦνται διὰ νέας ἐκλογῆς κατὰ διετίαν. Πᾶς ἐκ γενετῆς Βέλγος, ἢ ὁ τυχὼν τῆς μεγάλης πολιτογραφήσεως ἀπολαύων τῶν ἀστικῶν δικαιωμάτων, διαμένων ἐν Βελγικῇ καὶ ἔχων ἡλικίαν 25 ἔτων, εἶναι ἐκλέξιμος. Ἡ Γερουσία ἀποτελεῖται ἐκ μελῶν 66, ἐκλεγομένων ἐπὶ ὀκταετίαν, ὧν τὰ ἥμισυ ἀνανεοῦνται διὰ νέας ἐκλογῆς κατὰ τετραετίαν. Πᾶς Βέλγος, ἄνω τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ τελῶν ἀμέσους φόρους ἐκ φρ. 2116.40, εἶναι ἐκλέξιμος. Αἱ ἐκλογαὶ εἰσιν ἔμμεσαι, πᾶς δὲ Βέλγος, ἔχων ἡλικίαν 21 ἔτων καὶ τελῶν ἀμέσους φόρους ἐκ φρ. 4282, κέκτηται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλογέως.]

Λεοπόλδος Β' Λουδοβίκος-Φίλιππος-Μάριος-Βίκτωρ, βασιλεὺς τῶν Βέλγων, δευτῆς τῆς Σαξωνίας, πριγκηπὸς τοῦ Σάξ-Κοβούργ-Γόθα, γενν. 9 Ἀπριλίου 1835, υἱὸς τοῦ βασιλέως Λεοπόλδου Α' (γενν. 16 Δεκεμβρίου 1790, ἐκλεγέντος βασιλέως 4 Ἰουνίου 1831 ὑπὸ τῆς βελγικῆς συνόδου) καὶ τῆς δευτέρας αὐτοῦ συζύγου βασίλισσας Λουίζης, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Ἰαλλῶν Λουδοβίκου-Φιλίππου, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀποθανόντα τῇ 10 Δεκεμβρίου 1865. Ἐνυμφεῖθη 22 Αὐγούστου 1853 τὴν Μαρίαν-Ἐρριέτταν-Ἄνναν, ἀρχιδούκισσαν τῆς Αὐστρίας, γενν. 23 Αὐγούστου 1836.

Τέκνα :

1. Πριγκηπέσσα Λουίζα (γενν. 1858), σύζυγος τοῦ πριγκηπὸς Φιλίππου τοῦ Σάξ-Κοβούργ-Γόθα.—2. Πριγκηπέσσα Στεφανία (γενν. 1866), σύζυγος τοῦ Ἰουλίου 1864 τῶν δαυδῶν τῆς Αὐστρίας ἀρχιδουκὶ Ροδόλφου.—3. Πριγκ. Κλημεντίνη (γενν. 1872).

Τοῦ οἴκου τούτου γόνος, ἡ πριγκηπέσσα Καρλόττα, ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως (γενν. 1838), συνεζεύχθη 27 Ἰουλίου 1857 τῷ Φερδινάνδῳ-Μαξιμιλιανῶ-Ἰωσήφ, ἀρχιδουκὶ τῆς Αὐστρίας καὶ αὐτοκράτορι γενομένῳ τοῦ Μεξικῶ ἀπὸ τῆς 10 Ἀπριλίου 1864, χηρέσασα 14 Ἰουνίου 1867.

ΓΑΛΛΙΑ.

[Τὸ νῦν ἐν Γαλλίᾳ ἐπικρατοῦν δημοκρατικὸν πολιτικὸν ἀνεκλήθη τῇ 4ῃ Σεπτεμβρίου 1870. Τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἐκασομένης ὑπὸ δύο σωματίων, ἢ τοῦ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου 1875 νόμου,

ἡ μὲν Βουλὴ συγκροτεῖται διὰ καθολικῆς ψηφοφορίας, τῆς δὲ Γερουσίας, συγκειμένης ἐκ 300 μελῶν, τὰ μὲν 225 ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν νομῶν καὶ τῶν ἀποικῶν, τὰ δὲ 75 ὑπὸ τῆς Ἐθνικοσυμβουλίας. Ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐκλέγεται δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας ὑπὸ τῆς Γερουσίας καὶ τῆς Βουλῆς, συναρκομένων εἰς ἔθνοσυμβουλιαν. Ἡ ἐξουσία τοῦ προέδρου διαρκεῖ ἐπὶ ἑπταετίαν, μὲθ' ἣν δύναται καὶ αὖθις νὰ ἐκλεγῆ. Νομοθετεῖ μετὰ τῶν μελῶν τῶν δύο βουλῶν, δημοσιεύει τοὺς νόμους, ἐφορᾷ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, κέκτηται τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος, τῆς ἀμνηστίας μόνον διὰ νόμου χρησιμοποιήσας· ἔχει τὴν κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν δυνάμειν τοῦ Κράτους, αὐτὸς διατίθησι τὰ πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ ὑπουργήματα, ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς, τῆ γνωμοδοτήσει τῆς Γερουσίας, πρὸ τῆς νομίμου λήξεως τῆς περιόδου. Οἱ ὑπουργοὶ ὑπέχουσι ἀλληλεγγύως τὴν εὐθύνην τῆς γενικῆς πολιτικῆς τῆς κυβερνήσεως ἐνώπιον τῶν βουλῶν, ὁ δὲ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας μόνον ἐν περιπτώσει ἐσχάτης προδοσίας εὐθύνεται.]

Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας: Ἰούλιος Γρεβὺ, ἐκλεγείς τῇ 30 Ἰανουαρίου 1879.

Πρόεδρος τῆς Γερουσίας: Λερουαγιέ.

Πρόεδρος τῆς Βουλῆς: Ἐρρίκος Βρισσόν.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ.

[τὴν γερμανικὴν ἑμοσπονδίαν ἀποτελοῦσι τὰ ἐπόμενα 25 κράτη, ἐξ ὧν ἔχουσιν ἐν τῇ ἑμοσπονδικῇ συμβουλίᾳ ψήφους 17 ἡ Πρωσία, 6 ἡ Βαυαρία, 5 ἡ Σαξωνία, 4 ἡ Βυρτεμβέργη, 3 ἡ Βάδη, 3 ἡ Ἑσση, 2 τὸ Βικεμβούργον-Σχβερίν καὶ ἀνὰ μίαν τὰ λοιπὰ κράτεια, ὡς καὶ ἐκάστη τῶν τριῶν ἐλευθέρων πόλεων· τὸ ὅλον ψήφους 58. Ἐκαστον μέλος τῆς ἑμοσπονδίας δύναται νὰ διορῆξῃ τοσοῦτους πληρεξούτους ἐν τῇ ἑμοσπονδικῇ συμβουλίᾳ, ὅσας ψήφους κατέχει.]

ΠΡΩΣΣΙΑ.

Φρειδερίκος-Γουλιέλμος Α' Λουδοβίκος, αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, βασιλεὺς τῆς Πρωσίας κτλ., γενν. 22 Μαρτίου 1797, υἱὸς τοῦ βασιλέως Γουλιέλμου Γ' καὶ τῆς βασιλίσσης Λουίζης ἐκ Μεκλεμβούργου-Στρέλιτς· ἐγένετο ἀντιβασιλεὺς 9 Ὀκτωβρίου 1858 καὶ διεδέξατο 2 Ἰανουαρίου 1861 ὡς βασιλεὺς τῆς Πρωσίας τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Φρειδερίκον-Γουλιέλμον Δ', ἐστέρθη 18 Ὀκτωβρίου 1861, ἀπὸ δὲ τῆς 18 Ἰανουαρίου 1871 ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας. Ἐνυμφεύθη 11 Ἰουνίου 1829 τὴν Λυγοῦσταν-Μαρίαν-

Λουίζαν-Αικατερίνην, αὐτοκράτειραν τῆς Γερμανίας καὶ βασίλισσαν τῆς Πρωσίας, γενν. 30 Σεπτεμβρίου 1814, θυγατέρα τοῦ μεγάλου δούκῃ τοῦ Σάξ-Βεϊμάρ Κυρλόου-Φρειδερίκου, φέρουσαν τὸν τίτλον ἀρχηγῆ τοῦ ἴου συντάγματος τῆς φρουρᾶς ἀρ. 4.

Τέκνα:

1. Φρειδερίκος-Γουλιέλμος-Νικόλαος-Κάρολος, ἐπίδοξος διάδοχος, αὐτοκρατορικὸς καὶ βασιλικὸς πρίγκηψ τῆς Πρωσίας, γενν. 18 Ὀκτωβρίου 1884, στρατάρχης, γενικὸς ἐφορὸς τῆς ἄτης ἐποπτείας τοῦ στρατοῦ τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, στρατάρχης τοῦ βωστικῆ στρατοῦ, πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἀμύνης, ἀρχηγὸς τοῦ ἴου συντάγματος τῶν ἐπιλέκτων τῆς Ἀνατολικῆς Πρωσίας ἀρ. 1, τοῦ ἴου συντάγματος τοῦ πεζικοῦ τῆς Βεσφαλίας ἀρ. 53, τοῦ 2ου συντάγματος τῶν δραγόνων τῆς Σιλεσίας ἀρ. 8, τοῦ 2ου συντάγματος τῶν ἐπιλέκτων τῆς Σιλεσίας ἀρ. 11, καὶ τοῦ 3ου συντάγματος τοῦ πεζικοῦ τῆς Βάδης ἀρ. 114, ὡς καὶ τοῦ σαξωνικοῦ συντάγματος τῶν οὐσσάρων ἀρ. 2, τοῦ συντάγματος τῶν ῥώστων οὐσσάρων ἀρ. 11, κτήτωρ τοῦ συντάγματος τοῦ αὐστριακοῦ πεζικοῦ ἀρ. 20, καὶ τοῦ συντάγματος τῶν βυκαρῶν λοχιοφέρων ἀρ. 1. Συνεζεύχθη 25 Ἰανουαρίου 1888 τὴν

Βικτωρίαν-Ἀδελαΐδα-Μαρίαν-Λουίζαν, αὐτοκρατορικὴν καὶ βασιλικὴν πριγκηπέσσαν, πρωτότοκον θυγατέρα τῆς βασίλισσας τῆς Ἀγγλίας, γενν. 21 Νοεμβρίου 1840, φέρουσαν τὸν τίτλον δευτέρου ἀρχηγῆ τοῦ 2ου συντάγματος τῶν οὐσσάρων ἀρ. 2.

Ὁ πρωτότοκος αὐτῶν υἱὸς, Φρειδερίκος-Γουλιέλμος-Βίκτωρ-Ἀλβέρτος, γενν. 27 Ἰανουαρίου 1850, ἐνυμφεύθη 27 Φεβρουαρίου 1884 τὴν πριγκηπέσσαν Λυγοῦσταν-Βικτωρίαν τοῦ Σλέσβιγ-Ὀλστεϊν (γενν. 22 Ἰανουαρίου 1858) καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς δύο τέκνα ἄρρενα.

2. Πριγκηπέσσα Λουίζα-Μαρία-Ἐλισάβετ, γενν. 3 Δεκεμβρίου 1838, συνεζεύχθη τῷ μεγάλῳ δούκῃ Φρειδερίκῳ-Γουλιέλμῳ-Λουδοβίκῳ τῆς Βάδης, τῇ 20 Σεπτεμβρίου 1856.

Ἄδελφῆ:

Πριγκηπέσσα Φρειδερίκα-Βιλελμίνη-Ἀλεξάνδρην-Μαρία-Ἐλένη,

γενν. 23 Φεβρουαρίου 1803· χήρα τοῦ μεγάλου δούκῃ Παύλου-Φρειδερίκου τοῦ Μεκλεμβούργου-Σχέριν, ἀποθανόντος τῇ 7 Μαρτίου 1842· φέρει τὸν τίτλον β' ἀρχηγῆ τοῦ α' συντάγματος τῶν ἐπιλέκτων τῆς φρουρᾶς τοῦ Βρανδεβούργου ἀρ. 8.

Ἄνεψιοι καὶ ἀνεψιαί:

1. Πρίγκηψ Φρειδερίκος-Κάρολος-Νικόλαος, γεννηθεὶς 20 Μαρτίου 1828, υἱὸς τοῦ πρίγκηπος Φρειδερίκου-Καρόλου-Ἀλεξάνδρου (γενν. 29 Ἰουνίου 1801 καὶ ἀπεθ. 21 Ἰανουαρίου 1883), ἐπίτιμος ταξίαρχος τοῦ τάγματος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ, στρατάρχης, γενικὸς ἔφορος τῆς γ' ἐκστρατείας τοῦ γερμανικοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ, ἐπόπτης τοῦ ἱππικοῦ, στρατάρχης τοῦ ῥωσικοῦ στρατοῦ, ἀρχηγὸς τοῦ 8ου φερωνόμου συντάγματος τοῦ πεζικοῦ ἀρ. 64, καὶ τῶν οὐσάρων ἀρ. 3 τοῦ Βρανδεβούργου, β' ἀρχηγὸς τοῦ α' συντάγματος τῶν ἐπιλέκτων τῆς ἔθνοφρουρᾶς, ἀρχηγὸς 2 ῥωσικῶν συνταγμάτων, ὡς καὶ τοῦ τῶν αὐστριακῶν οὐσάρων ἀριθ. 7. Ἐνυμφεῖθη 29 Ἰανουαρίου 1854 τὴν πριγκηπέσσαν Μαρίαν-Ἄνναν, τὴν ἐξ Ἀγγλίας, γενν. 14 Σεπτεμβρίου 1837 καὶ φέρουσαν τὸν τίτλον ἀρχηγῆ τοῦ β' συντάγματος τῶν δραγόνων τοῦ Βρανδεβούργου ἀρ. 12. Ἐκ ταύτης ἐγεννήθησαν τέκνα τέσσαρα: Πριγκηπέσσα Μαρία, χήρα τοῦ πρίγκηπος Ἐρρίκου τῶν Κάτω Χωρῶν ἀπὸ τοῦ 1870.—Πριγκ. Ἐλισάβετ, σύζυγος τοῦ μεγάλου δούκῃ Λυούστου, διαδόχου τοῦ Ὁλδεδούργου. — Πριγκ. Λουίζα-Μαργαρίτα, σύζυγος τοῦ τριτοτέκου υἱοῦ τῆς βασιλισσῆς τῆς Μ. Βρετανίας Ἄρθουρου, δούκῃ τοῦ Κονάουτ.—Πρίγκηψ Φρειδερίκος-Λεοπόλδος, ὑπολοχαγὸς ἐν τῷ α' πεζικῷ συντάγματι τῆς φρουρᾶς.

2. Πριγκ. Μαρία-Λουίζα-Ἄννα, γενν. 1 Μαρτίου 1829· συνεζεύχθη 27 Ἰουνίου 1854 τῷ Ἀλεξίῳ-Γουλιέλμῳ, λαυδερῆθι τῆς Ἑσθίας-Φιλίππου-Βαρσέβου, ἀπ' οὗ διεζεύχθη τῇ 6 Μαρτίου 1864.

3. Πριγκ. Μαρία-Ἄννα-Φρειδερίκα, γενν. 17 Μαΐου 1836, συνεζεύχθη 26 Μαΐου 1853 τῷ Φρειδερίκῳ-Γουλιέλμῳ-Γεωργίῳ-Ἀδόλφῳ, λαυδερῆθι τῆς Ἑσθίας.

4. Πρίγκηψ Φρειδερίκος-Νικόλαος-Ἀλέξιος, γενν. 8 Μαΐου 1837, υἱὸς τοῦ πρίγκηπος Φρειδερίκου-Ἀλέξiou (ἀπεθ. 14 Ὀκτωβρίου 1872).

5. Φρειδερίκα-Ἀλεξάνδρινη, γενν. 1 Φεβρ. 1842, χήρα τοῦ δούκῃ τοῦ Μεκλεμβούργου-Σχέριν ἀπὸ τοῦ 1870.

ΒΑΥΑΡΙΑ.

Λουδοβίκος Β' Ὁθων-Φρειδερίκος-Γουλιέλμος, βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, κόμης παλατῖνος τοῦ Ρήνου (bei Rhein), δούξ Βαυαρίας, Φραγκωνίας καὶ Σουαβίας, γενν. 25 Αὐγ. 1845, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Μαξιμιλιανὸν Β' 10 Μαρτίου 1864, κτήτωρ 4 βαυαρικῶν συνταγμάτων καὶ τοῦ 5ου συντάγματος τοῦ αὐστριακοῦ πεζικοῦ, ἀρχηγὸς τοῦ α' συντάγματος τῶν ῥώσων λοχισφέρων «Πετρούπολεως», ὡς καὶ τοῦ α' συντάγματος τῶν πρώσων οὐσάρων τῆς Βαυαρίας ἀρ. 8.—Ἄγαμος.

Ἄδελφοί: Πρίγκηψ Ὁθων-Γουλιέλμος-Λουδοβίκος-Ἀδαλβέρτος-Βολδεδάρ, γενν. 27 Ἀπριλίου 1848, ἀντιστράτηγος, ἱππότης τοῦ τάγματος τοῦ χρυσοκόλλου δέρατος κτλ.

ΣΑΞΩΝΙΑ.

Βασιλεῖον.—Ἀλβέρτος-Φρειδερίκος-Αὐγουστος-Ἀντώνιος-Φερδινάνδος-Ἰωσήφ-Κάρολος-Μάρτιος-Βαπτιστῆς-Γουλιέλμος-Σαβήριος-Γεώργιος-Φιδέλιος, βασιλεὺς τῆς Σαξωνίας, γενν. 23 Ἀπριλίου 1828, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰωάννην τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1873· φέρει βαθμὴν στρατάρχου, ἀρχηγὸς τοῦ συντάγματος τῶν δραγόνων τῆς Ἀνατολικῆς Πρωσίας ἀρ. 10 κτλ. Ἐνυμφεῖθη 18 Ἰουνίου 1853 τὴν βασιλισσάν Καρολίναν, θυγατέρα τοῦ βασιλοῦ πρίγκηπος Γουσταίου τοῦ Βάβα, γενν. 5 Αὐγ. 1833.—Ἄτεκνοι.

ΒΥΡΤΕΜΒΕΡΓΗ.

Βασιλεῖον.—Κάρολος Α' Φρειδερίκος-Ἀλεξάνδρος, βασιλεὺς τῆς Βυρτεμβέργης, γενν. 6 Μαρτίου 1829, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Γουλιέλμον Α' τῇ 25 Ἰουνίου 1864, ἀρχηγὸς τοῦ συντάγματος τῶν ῥώσων δραγόνων (Νισσι-Νόδγορδ), τοῦ συντάγματος τῶν αὐστριακῶν οὐσάρων ἀρ. 6, δύο βυρτεμβεργικῶν συνταγμάτων καὶ τοῦ α' πρωτοκίτου συντάγματος τοῦ πεζικοῦ τοῦ Ρήνου ἀρ. 25. Ἐνυμφεῖθη

13 'Ιουλ. 1846 τὴν βασίλισσαν Ὀλγαν Νικολαΐδναν, θυγατέρα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας Νικολάου Α', γενν. 11 Σεπτεμβρ. 1822 καὶ φέρουσαν τὸν τίτλον ἀρχηγῶς τοῦ 3ου συντάγματος τῶν οὐσάρων τῆς Ἐλισαβετοπόλεως, τοῦ συντάγματος τῶν ἐπιλέκτων τῆς Βυρτεμβέργης ἀρ. 119 καὶ τοῦ 4ου συντάγματος τῶν βυρτεμβεργίων δραγόνων ἀρ. 25. — Ἄτεκνα.

ΒΑΔΗ.

Μέγα δουκάτον. — Φρειδερίκος-Γουλιέλμος-Λουδοβίκος, μέγας δούξ τῆς Βάδης, γενν. 9 Σεπτ. 1826, υἱὸς τοῦ μεγάλου δούκῃ Καρόλου-Λεοπόλδου-Φρειδερίκου (ἀποθ. τῷ 1852) καὶ τῆς πριγκ. Σοφίας-Βιλελμίνης (ἀποθ. 6 'Ιουλ. 1863) τῆς ἐκ Σουηδίας διεδέξατο ὡς ἀνηγεμῶν τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ του μεγάλου δούκῃ Λουδοβίκου Β' 24 'Απριλ. 1852 καὶ ἔλαθε τὸν δρισηκὸν τίτλον μεγάλου δούκῃ τῆς Βάδης ὃ Σεπτ. 1856. Ἐνυμφεῦθη 20 Σεπτ. 1856 τὴν μεγάλην δούκισσαν Λουίζαν-Μαρίαν-Ἐλισάβετ, γενν. 3 Δεκεμβ. 1838, θυγατέρα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Γουλιέλμου Α'.

Τέκνα: 1. Μέγας δούξ Φρειδερίκος-Γουλιέλμος-Αύγουστος, ἐπιδοξος διάδοχος, γενν. 9 'Ιουλ. 1857. — 2. Σοφία-Μαρία-Βικτωρία, γενν. 7 Αὐγ. 1862, συνεζύχθη 20 Σεπτ. 1881 τῷ ἐπιδόξῳ διαδόχῳ τῆς Σουηδίας Ὁσκάρ-Γουσταύῳ-Αδολφῳ (γενν. 1858). — 3. Λουδοβίκος-Γουλιέλμος-Κάρολος, γενν. 12 'Ιουνίου 1863.

ΕΣΣΗ.

Μέγα δουκάτον. — Λουδοβίκος Δ', μέγας δούξ τῆς Ἑσσης καὶ τοῦ Ρήνου (bei Rhein) κτλ., γενν. 12 Σεπτεμβρ. 1837, διεδέξατο 13 'Ιουν. 1877 τὸν Οἰὸν του μέγαν δούκα Λουδοβίκου Γ', ἀντιστράτηγος τοῦ πρωσικοῦ στρατοῦ καὶ ἀρχηγὸς διαφόρων συνταγμάτων, τῆς Ἑσσης, τῆς Βαυαρίας καὶ τῆς Πρωσίας. Ἐνυμφεῦθη 1 'Ιουλ. 1862 τὴν μεγάλην δούκισσαν Ἀλίκην-Ματθίλδην-Μαρίαν, θυγατέρα τῆς βασίλισσας τῆς Μ. Βρετανίας Βικτωρίας καὶ τοῦ πρίγκηκος Ἀλβέρτου.

Τέκνα: Πριγκηπέσσα Βικτωρία (γενν. 1863). — Πριγκ. Ἐλι-

σάβετ (γενν. 1864). — Πριγκ. Εὐφύνη (γενν. 1866). — Πριγκηψ Ἐρνεστός-Λουδοβίκος (1868). — Πριγκ. Ἀλίκη (1872).

Σημ. Ἐκ τοῦ κλάδου τοῦ οἴκου τούτου Βάτεμπεργ ἐρμάται ὁ νῦν ἡγεμῶν τῆς Βουλγαρίας, υἱὸς τοῦ πρίγκηκος Ἀλεξάνδρου-Λουδοβίκου-Γεωργίου-Φρειδερίκου-Αιμυλίου (θεοῦ τοῦ μεγ. δούκῃ Λουδοβίκου Δ') καὶ τῆς Γιουλίας πριγκηπέσσης τοῦ Βάτεμπεργ (θυγατρὸς τοῦ ἀποθ. Μαυρικίου κόμητος Χάου, χρηματίσαντος ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν, Βοεδόδα κτλ. τοῦ βασιλείου τῆς Πολωνίας), γενν. 5 'Απριλ. 1857 καὶ ἐνλεχθεὶς ὑπὸ τῆς βουλγαρικῆς ἐθνοσωλευστικῆς 29 'Απρ. 1879 ἡγεμῶν τῆς Βουλγαρίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀλέξανδρος Α' μετὰ τοῦ τίτλου Ὑψηλοτάτου (Hohheit).

Τοῦ κλάδου τῆς Ἐκλεκτορικῆς Ἑσσης ἀπόγονος ἡ πριγκηπέσσα Λουίζα (γενν. 7 Σεπτ. 1817), συνεζύχθη 26 Μαΐου 1842 τῷ πρίγκηκι Χριστιανῷ, νῦν βασιλεὶ τῆς Δανίας Χριστιανῷ Θ'.

ΜΕΚΛΕΜΒΟΥΡΓΟΝ-ΣΧΒΕΡΙΝ.

Μέγα δουκάτον. — Φρειδερίκος-Φραγκίσκος Γ', μέγας δούξ τοῦ Μεκλεμβούργου, πριγκηψ τοῦ Βάδεν, Σχβέρην καὶ Ράτσεμπουργ κτλ., γενν. 19 Μαρτ. 1851, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ μέγαν δούκα Φρειδερίκον-Φραγκίσκον Β' 15 'Απρ. 1883, στρατηγὸς τοῦ πρωσικοῦ στρατοῦ καὶ ἀρχηγὸς διαφόρων συνταγμάτων (ρωσικοῦ, ἀνδερικοῦ, μεκλεμβουργικοῦ καὶ πρωσικοῦ), ἐνυμφεῦθη 24 'Ιαν. 1879 τὴν μεγάλην δούκισσαν Ἀναστασίαν, γενν. 28 'Ιουλ. 1860, θυγατέρα τοῦ μεγάλου δούκῃ Μιχαὴλ Νικολαΐδιδης.

Τέκνα: 1. Δούκισσα Ἀλεξανδρίνη (γενν. 1879). — 2. Φρειδερίκος-Φραγκίσκος (1882) ὁ καὶ διάδοχος.

Ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί: α') ἐκ τοῦ πρώτου γάμου τοῦ πατρὸς του: Δούξ Παῦλος-Φρειδερίκος (γενν. 1852). — Μαρία (1854), σύζυγος τοῦ μεγάλου δούκῃ Βλαδιμήρου τῆς Ρωσίας. — Ἰωάννης-Ἀλβέρτος (1857). — β') ἐκ τοῦ τρίτου γάμου: Ἐλισάβετ (1860), Φρειδερίκος-Γουλιέλμος (1871). — Ἀδολφός-Φρειδερίκος (1873). — Ἐρρίκος (1876).

ΜΕΚΛΕΜΒΟΥΡΓΟΝ-ΣΤΡΕΛΙΤΣ.

Μέγας δουκάτον. — Φρειδερίκος-Γουλιέλμος-Κάρολος-Γεώργιος-Ερνέστος-Αδόλφος-Γουσταύος, μέγας δούξ τῷ Μεκλεμβούργου, πρίγκηψ τοῦ Βένδεν, Σχέριν και Ράτσουργ κτλ., γενν. 17 Ὀκτ. 1819, διεδέξατο τὸν πατέρα του μέγαν δούκα Γεώργιον 6 Σεπτεμ. 1860, στρατηγὸς τοῦ ἱππικοῦ ἐν τῷ πρωσικῷ στρατῷ, ἀρχηγὸς τοῦ 2ου συντάγματος τῶν πρώσων λοχισφύρων τῆς Πομερανίας ἀρ. 9, κήτωρ τοῦ συντάγματος τοῦ οὐγγρικοῦ πεζικοῦ ἀρ. 31, διδάκτωρ τοῦ πολιτικοῦ δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης· ἐνυμφεύθη 28 Ἰουν. 1843 τὴν μεγάλην δούκισσαν Αὐγούστα, πριγκηπέσσαν τῆς Μ. Βρετανίας, Ἰρλανδίας και Ἀνοθέρου, γενν. 19 Ἰουλ. 1822, θυγατέρα τοῦ ἀποθανόντος Ἀδελφου δουκὸς Κανταβέρβιας. — Υἱὸς αὐτοῦ: Μέγας δούξ διαδόχος Ἀδόλφος-Φρειδερίκος, γενν. 22 Ἰουλ. 1848, ταγματάρχης τοῦ πρωσικοῦ στρατοῦ. Ἐνυμφεύθη τὴν μεγάλην δούκισσαν Ἐλισάβετ τὴν ἐξ Ἀγγλίας.

ΣΑΞ-ΑΛΤΕΜΒΟΥΡΓ.

Δουκάτον. — Ερνέστος-Φρειδερίκος-Παῦλος-Γεώργιος-Νικόλαος, Δούξ τοῦ Σάξ-Ἀλτεμβούργ κτλ., γενν. 16 Σεπτεμ. 1826, διεδέξατο τὸν πατέρα του δούκα Γεώργιον 3 Αὐγ. 1853, στρατηγὸς τοῦ πεζικοῦ ἐν τῷ πρωσικῷ στρατῷ. Ἐνυμφεύθη 28 Ἀπριλ. 1853 τὴν δούκισσαν Ἀγνήν, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. δουκὸς τῆς Ἀγγλίας Λεοπόλδου. — Θυγάτηρ αὐτῶν πριγκηπέσσα Μάρια, γενν. 2 Αὐγ. 1854.

ΣΑΞ-ΒΕΙΜΑΡ-ΕΙΣΕΝΑΧ.

Μέγας δουκάτον. — Κάρολος-Ἀλέξανδρος-Αὐγούστος-Ἰωάννης, μέγας δούξ, λανδγράβος τῆς Θυρτγης, μαργράβος τοῦ Μάισεν, κόμης τῆς Ἐνεβέργης, ἀρχων τοῦ Βλανκενχάιν κτλ., γενν. 24 Ἰουν. 1818, διεδέξατο 8 Ἰουλίου 1853 τὸν πατέρα αὐτοῦ μέγαν δούκα Κάρολον-Φρειδερίκον, στρατηγὸς τοῦ ἱππικοῦ ἐν Πρωσίᾳ και Σαξωνίᾳ, πρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου Ἰένης ἀπὸ τῆς 26 Αὐγ. 1853. Ἐνυμφεύθη 8 Ὀκτωβρ. 1842 τὴν μεγάλην δούκισσαν Βιλελμίνην-Μαρίαν-Σοφίαν-Λουίζαν, γενν. 8 Ἀπρ. 1824, θυγατέρα τοῦ βασι-

λέως τῆς Ὁλλανδίας Γουλιέλμου Β' (ἀποθ. 1849) και τῆς Ἄννης Παυλόβνας (ἀποθ. 1865), θυγατρὸς Παύλου Α' αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας.

Τέκνα: 1. Μέγας δούξ διάδοχος Κάρολος-Αὐγούστος, δούξ τῆς Σαξωνίας, γενν. 31 Ἰουλ. 1844, ἐνυμφεύθη τὴν μεγάλην δούκισσαν Παυλίαν (γενν. 1852).

2. Πριγκ. Μαρία, γενν. 20 Ἰανουαρ. 1849, σύζυγος Ἐρρίκου Ζ' τοῦ Ρῶς, ὑπασιτοῦ τοῦ αὐτοκρ. Γουλιέλμου και πρέσβειος ἐν Βιέννῃ.

3. Πριγκ. Ἐλισάβετ, γενν. 28 Φεβρουαρίου 1854.

Ἄδελφά: Μαρία-Λουίζα-Αὐγούστα-Αικατερίνη, δούκισσα τῆς Σαξωνίας, γενν. 30 Σεπτεμ. 1811, συνεζύχθη 11 Ἰουν. 1829 τῷ τότε πρίγκηπι και νῦν αὐτοκράτορι τῆς Γερμανίας Γουλιέλμῳ Α'.

ΣΑΞ-ΚΟΒΟΥΡΓ-ΓΟΘΑ.

Δουκάτον. — Ερνέστος Β' Αὐγούστος-Κάρολος-Ἰωάννης-Λεοπόλδος-Ἀλέξανδρος-Ἐδουάρδος, δούξ Σάξ-Κοβούργ-Γόθα, Ζούλιερς, Κλέβης και Βέργης, Ἐγγέρνης και Βεστφαλίας, λανδγράβος Θυρτγης, μαργράβος Μάισεν, κόμης ἡγεμονικὸς Ἐνεβέργης, κόμης Μάρχης και Ραβενσβέργης, ἀρχων Ραβασταίν και Τόννας, γενν. 21 Ἰουν. 1818, διαδεξάμενος τὸν πατέρα αὐτοῦ Ερνέστον Α' 29 Ἰαν. 1844, στρατηγὸς τοῦ πρωσικοῦ ἱππικοῦ και ἀντιστράτηγος τοῦ σαξωνικοῦ, ἀρχηγὸς τοῦ συντάγματος τῶν πρώτων θωρακισφύρων τοῦ Μαγδεβούργου ἀρ. 7, ἐνυμφεύθη 3 Μαΐου 1842 τὴν μεγ. δούκισσαν Ἀλεξανδρίνην, γενν. 6 Δεκεμβρίου 1820, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. μεγ. δουκὸς τῆς Βάδης Λεοπόλδου.

Ἐξάδελφος: Πρίγκηψ Φερδινάνδος (γενν. 1816), ἐνυμφεύθη 9 Ἀπρ. 1836 τὴν Μαρίαν Β' βασίλισσαν τῆς Πορτογαλίας, ἀποθ. 15 Νοεμβρ. 1853.

Ἡ ἐπιζύσα θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Γάλλων Λουδοβίκου-Φιλίππου πριγκηπέσσα Κλημεντίνη ὑπῆρξε σύζυγος τοῦ ἀδελφοῦ τούτου, πρίγκηπος Αὐγούστου (ἀποθ. 26 Ἰουλ. 1881).

ΣΑΞ-ΜΕΙΝΙΓΚΕΝ-ΧΙΑΔΒΟΥΡΓΑΟΥΣΕΝ.

Δουκάτον. — Γεώργιος Β', δούξ του Σάξ-Μείνιγκεν κτλ., γενν. 2 Ἀπριλ. 1826. Διαδέχεται 20 Σεπτεμβρ. 1866 τὸν πατέρα αὐτοῦ δούκα Βερνάρδον παραιτηθέντα φέρει βασιμὸν πρῶτου στρατηγού, ἀρχηγὸς τοῦ 2ου συντάγματος τοῦ πρῶσιου πεζικοῦ τῆς Θυρίγγης ἀρ. 32. Ἐνυμφεύθη τὸ πρῶτον 18 Μαΐου 1850 τὴν πριγκηπέσσαν Καρλότταν (γενν. 1831), θυγατέρα τοῦ πρίγκηπος Ἀλβέρτου τῆς Πρωσίας, ἀποθ. 30 Μαρτ. 1858· τὸ δεύτερον 23 Ὀκτωβρ. 1858 τὴν δούκισσαν Θεοδώραν (γενν. 1839), θυγατέρα τοῦ πρίγκηπος Χοενλόε Ααγγεμβούργου Ἐρνέστου, ἀποθανούσαν 10 Φεβρ. 1872, καὶ τὸ τρίτον μοργανατικῶς 18 Μαρτ. 1873 τὴν βαρωνίδα τοῦ Ἐλδ-βούργου Ἐλένην.

Τέκνα: α') Ἐκ τοῦ πρώτου γάμου: 1. Πρίγκηψ διάδοχος Βερνάρδος (γενν. 1851) ἐνυμφεύθη 18 Φεβρουαριῶν 1878 τὴν πριγκηπέσσαν Καρλότταν τῆς Πρωσίας, θυγατέρα τοῦ νῦν διαδέχου τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας. — 2. Πρίγκ. Μαρία (γενν. 1853). — β') Ἐκ τοῦ δευτέρου γάμου: 3. Πρίγκ. Ἐρνέστος (γενν. 1859). — 4. Πρίγκ. Φρειδερίκος (γενν. 1864).

ΣΧΑΟΥΜΒΟΥΡΓ-ΔΙΠΠΕ.

Πριγκηπάτον. — Πρίγκηψ Ἀδελφος-Γεώργιος, γενν. 4 Ἀυγούστ. 1817, διεδέχεται τὸν πατέρα αὐτοῦ πρίγκηπα Γεώργιον 21 Νοεμβρ. 1860, στρατηγὸς τοῦ ἱππικοῦ ἐν τῷ πρῶσιου στρατῷ. Ἐνυμφεύθη 25 Ὀκτωβρ. 1844 τὴν πριγκ. Ἐρμίνην (γενν. 1827) θυγατέρα τοῦ ἀποθ. πρίγκηπος τοῦ Βαλδὲν Γεωργίου.

Τέκνα: 1. Πρίγκ. Ἐρμίνη (γενν. 1845). — 2. Πρίγκ. διάδοχος Γεώργιος (γενν. 1846). — 3. Πρίγκ. Ἐρμάνος (γενν. 1848). — 4. Πρίγκ. Ἰδα (γενν. 1852), σύζυγος τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Ρεύς Ἐρρίκου. — 5. Πρίγκ. Ὁθων (γενν. 1854). — 6. Πρίγκ. Ἀδελφος (γενν. 1859).

ΣΧΒΑΡΤΖΒΟΥΡΓ-ΣΟΝΔΕΡΧΑΟΥΣΕΝ.

Πριγκηπάτον. — Πρίγκηψ Κάρολος-Γουθιέρος, γενν. 7 Ἀυγούστ. 1830, διεδέχεται τὸν πατέρα αὐτοῦ πρίγκηπα Γουθιέρον (ἀρχηγέτην

τοῦ ἡγεμονικοῦ οἴκου Σχβαρτζβούργ) παραιτηθέντα 17 Ἰουλ. 1880. Ἐνυμφεύθη 12 Ἰουν. 1869 τὴν πριγκηπέσσαν Μαρίαν, δούκισσαν τῆς Σαξωνίας (γενν. 1845), θυγατέρα τοῦ ἀποθ. πρίγκηπος τοῦ Σάξ-Ἀλτεμβούργου Ἐδουάρδου.

Ὁ ἐπιζῶν πατὴρ αὐτοῦ πρίγκηψ Γουθιέρος-Φρειδερίκος-Κάρολος, γενν. 24 Σεπτεμβρ. 1801, διεδέχεται καὶ ἑδτος τὸν πατέρα αὐτοῦ πρίγκηπα Γουθιέρον παραιτηθέντα προσωρικῶς μὲν 19 Ἀυγ. 1838, γραπτῶς δὲ 3 Σεπτεμβρ. τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

ΣΧΒΑΡΤΖΒΟΥΡΓ-ΡΟΥΔΟΛΣΤΑΔΤ.

Πριγκηπάτον. — Πρίγκηψ Γεώργιος-Ἀλβέρτος, γενν. 23 Νοεμβρ. 1838, διεδέχεται τὸν πατέρα αὐτοῦ πρίγκηπα Ἀλβέρτον 26 Νοεμβρ. 1869, ἀντιστράτηγος τοῦ ἱππικοῦ ἐν τῷ πρῶσιου στρατῷ.

ΡΟΥΣ.

Πριγκηπάτον (πρεσβύτερος κλάδος). — Πρίγκηψ Ἐρρίκος ΚΒ', κόμης καὶ ἀρχων τοῦ Πλάουεν, ἀρχων τοῦ Γράιτς, Κραησφελδ, Γέρας, Σχλαϊτς καὶ Λέβενσταϊν, γενν. 28 Μαρτ. 1846, διεδέχεται 8 Νοεμβρ. 1859 τὸν ἀποθ. πατέρα αὐτοῦ Ἐρρίκον Κ', ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, κυβερνᾷ δὲ αὐτοπροσώπως ἀπὸ τῆς ἐνηλικιότητος αὐτοῦ (28 Μαρτ. 1867) στρατηγὸς τοῦ πεζικοῦ ἐν τῷ πρῶσιου στρατῷ. Ἐνυμφεύθη 8 Ὀκτωβρ. 1872 τὴν πριγκηπέσσαν Ἰδαν, θυγατέρα τοῦ πρίγκηπος Ἀδελφου τοῦ Σχάουμβούργ-Λίππε (γενν. 1852).

Τέκνα: 1. Πρίγκηψ διάδοχος Ἐρρίκος ΚΔ' (γενν. 1878). — 2. Πρίγκ. Ἐμμα (γενν. 1881). — 3. Πρίγκ. Μαρία (γενν. 1882).

ΡΟΥΣ.

Πριγκηπάτον (νεώτερος κλάδος). — Πρίγκηψ Ἐρρίκος ΙΔ', κόμης καὶ ἀρχων τοῦ Πλάουεν κτλ. (ὡς ἀνωτέρω), γενν. 28 Μαΐου 1832, διεδέχεται τὸν πατέρα αὐτοῦ πρίγκηπα Ἐρρίκον ΕΖ' ἀποθ. 11 Ἰουλ. 1867, στρατηγὸς τοῦ πεζικοῦ ἐν τῷ πρῶσιου στρατῷ καὶ ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος τῶν εὐζώνων τοῦ Μαγδεβούργου ἀρ. 4.

Ἐνυμφεύθη 6 Φεβρ. 1858 τὴν πριγκ. Ἀγνήν, δούκισσαν τῆς Βυρ-
ταμβέργης, θυγατέρα τοῦ δούκῃς Εὔγενίου τῆς Βυρτεμβέργης.

Τέκνα: 1. Πρίγκηψ διάδοχος Ἐρρίκος ΚΖ' (γενν. 1858).—
2. Πριγκ. Ἐλισάβετ (γενν. 1859).

ΑΓΧΑΛΤΗ.

Δουκίτον. — Λεοπόλδος-Φραγκίσκος-Νικόλαος, δούξ τῆς Ἀγ-
χάλτης, δούξ τῆς Σαξωνίας, Ἐγγέρης καὶ Βεστφαλίας, κόμης τῆς
Ἄσκανίας, ἀρχων τοῦ Βερνδούργου κτλ., γενν. 29 Ἀπριλ. 1831,
υἱὸς τοῦ δούκῃς Λεοπόλδου-Φρειδερίκου (ἀποθ. 22 Μαΐου 1871)
καὶ τῆς δουκίσσης Φρειδερίκης, τῆς ἐκ Πρωσίας (ἀποθ. 1 Ἰανουαρ.
1850) διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ 22 Μαΐου 1871 ὡς δούξ τοῦ
δουκάτου τῆς Ἀγγάλτης περιλαμβάνοντος τὰς ἠνωμένας χῆρας τῆς
Ἀγγάλτης-Δεσῶ, Ἀγγάλτης-Κοίθην καὶ Ἀγγάλτης-Βερνδούργ,
στρατηγὸς τοῦ πρωσικοῦ πεζικοῦ. Ἐνυμφεύθη 22 Ἀπριλ. 1834
τὴν δούκισσαν Ἀντωνιέτταν-Καρλότταν-Μαρίαν-Ἰωσήφιναν-Καρολί-
ναν-Φρίδαν, γενν. 17 Ἀπριλ. 1838, θυγατέρα τοῦ δούκῃς Σα-
ξωνίας Ἐδουάρδου, πρίγκηπος Σάξ-Ἀλτεμβούργ.

Τέκνα: Λεοπόλδος (γενν. 1855) — Φρειδερίκος (1856) —
Ἐλισάβετ (1857), σύζυγος τοῦ διαδόχου τοῦ Μεκλεμβούργου-Στρέ-
λιτς — Ἐδουάρδος (1861) — Ἀλβέρτος (1864) — Ἀλεξάνδρα (1868).

ΒΑΛΔΕΚ-ΠΙΡΜΟΝ.

Πριγκηπάτον. — Γεώργιος-Βίκτωρ, πρίγκηψ τοῦ Βαλδæk-Πιρμόν,
κόμης τοῦ Ράππολσταϊν, ἀρχων τοῦ Χοσενæk καὶ Γερολδσæk κτλ.,
γενν. 14 Ἰανουαρ. 1831, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ πρίγκ. Γεώρ-
γιον-Φρειδερίκον-Ἐρρίκον 15 Μαΐου 1845 διατελὼν ὑπὸ τὴν κη-
δεμονίαν τῆς μητρὸς του πριγκ. Βιμμὰς μέχρι τῆς 14 Ἰαν. 1852,
ὅτε διὰ προκηρύξεως παρέτεινε τὴν ἀνθηγεμονίαν τῆς μητρὸς του
μέχρι τῆς 17 Αὐγούστ. τοῦ αὐτοῦ ἔτους· φέρει τὸν τίτλον στρατη-
γοῦ τοῦ πρωσικοῦ πεζικοῦ καὶ ἀρχηγοῦ τοῦ 3ου πεζικοῦ συντάγ-
ματος τῆς Ἰώσης ἀρ. 83. Ἐνυμφεύθη 26 Σεπτεμ. 1853 τὴν πριγκ.
Ἐλένην-Βιλελμίνην-Ἐρριέτταν-Παυλίναν-Μαρίάναν (γενν. 1831),
θυγατέρα τοῦ ἀποθ. δούκῃς τοῦ Νασάου Γουλιέλμου.

Τέκνα: Πριγκ. Παυλίνα (γενν. 1855), σύζυγος τοῦ ἐπιδόξου
διαδόχου Ἀλεξίου τοῦ Βενθάλμ.— Πριγκ. Βιμμὰ (1858), σύζυγος
τοῦ βασιλέως Γουλιέλμου τῶν Κάτω Χωρῶν.— Πριγκ. Ἐλένη (1861),
χθῆρα τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου δούκῃς Ἀλθανυ (Ἰδε Μ. Βρετανία).
— Πριγκ. Φρειδερίκος (1865).— Πριγκ. Ἐλισάβετ (1873).

ΒΡΟΥΝΣΒΙΚ.

Δουκίτον. — Αὐγουστος-Λουδοβίκος-Γουλιέλμος-Μαξιμιλιανὸς-
Φρειδερίκος, δούξ τοῦ Βρούνσβικ καὶ Λουνεβούργου, γενν. 25 Ἀπρ.
1806, δευτερότοκος υἱὸς τοῦ δούκῃς Γουλιέλμου-Φρειδερίκου (ἀποθ.
16 Ἰουν. 1815), ὃν καὶ διεδέξατο κτήτωρ τοῦ δουκάτου τοῦ Ὀξλς
ἐν Σιλεσίᾳ, διὰ συμβάσεως μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του (ἀπὸ 13 Ἰανουαρ.
1824), στρατάρχης διαφόρων πρωσικῶν, αὐστριακῶν καὶ ἀνοβερι-
κῶν συνταγματῶν κυβερνήσας τὸ πρῶτον προσωρινῶς τὴν παραχώ-
ρησει τοῦ ἀδελφοῦ του, βραδύτερον δὲ τὴ συναινέσει τοῦ θεοῦ του
βασιλέως τῆς Μ. Βρετανίας Γουλιέλμου Δ', καὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς
γερμανικῆς διαίτης (κατ' ἀπόφασιν ὀμοσπονδιακῆν τῆς 2 Δεκεμβρ.
1830), ἀνέλαθεν ὀριστικῶς τὴν κυβέρνησιν 20 Ἀπριλ. 1831. (*)

ΔΙΠΠΕ-ΔΕΑΜΟΛΤ.

Πριγκηπάτον. — Γονθιέρος-Φρειδερίκος-Βολδεμάρ, πρίγκηψ τοῦ
Δίππε, γενν. 18 Ἀπρ. 1824, υἱὸς τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου, ἀν-
τιστρατήγος τοῦ πρωσικοῦ στρατοῦ, διεδέξατο τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
πρίγκηπα Λεοπόλδον 8 Δεκεμ. 1875. Ἐνυμφεύθη 9 Νοεμ. 1858
τὴν πριγκ. Σοφίαν, γενν. 7 Αὐγούστ. 1834, θυγατέρα τοῦ ἀποθ.
Γουλιέλμου μαργράβου τῆς Βάδης.

ΟΛΔΕΜΒΟΥΡΓΟΝ.

Μέγα δουκίτον. — Νικόλαος-Φρειδερίκος-Πιέτρος, μέγας δούξ
τοῦ Ολδεμβούργου, γενν. 8 Ἰουλ. 1827, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐ-

(*) Προέκαιο εἰς τόπωσιν τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ἠμερολογίου τῆς Ἀνατο-
λῆς, ὅτε διὰ τηλεγραφίματος ἀγγέλλοι ὁ θάνατος τοῦ γηραιοῦ ἡγεμόνος.

τοῦ μέγαν δούκα Αύγουστον 27 Φεβρουαρ. 1833, στρατηγός τοῦ ἱππικοῦ ἐν τῷ πρωσσικῷ στρατῷ. Ἐνυμφεύθη 10 Φεβρουαρ. 1852 τὴν μεγάλην δούκισσαν Ἐλισάβετ-Παυλίαν-Ἀλεξανδρίαν, γενν. 26 Μαρτίου 1820, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. Ἰωσήφ, δούκως τοῦ Σάξ-Ἀλτεμβούργου.

Τέκνα: 1. Φρειδερίκος-Αύγουστος, διάδοχος, γενν. τῷ 1852, ἐνυμφεύθη τὴν μεγάλην δούκισσαν Ἐλισάβετ, θυγατέρα τοῦ πρίγκ. Φρειδερίκου-Καρλόου τῆς Πρωσίας. — 2. Γεώργιος-Λουδοβίκος, (γενν. 1855).

ΑΜΒΟΥΡΓΟΝ.

(Ἐλευθέρα πόλις.)

Πρόεδροι τῆς Γερουσίας: Πέτερσεν καὶ Κίρσενπάουερ.

ΒΡΕΜΗ.

(Ἐλευθέρα πόλις.)

Πρόεδροι τῆς Γερουσίας: Γιλδεμπίστερ καὶ Βούρ.

ΑΥΒΕΚΗ.

(Ἐλευθέρα πόλις.)

Πρόεδρος τῆς Γερουσίας: Βέχν.

Σημ. — Ἡ γερμανικὴ αὐτοκρατορία ἱεράθη διὰ συνθήκης συνομολογηθείσης μεταξὺ τῆς ὁμοσπονδίας τῆς βορείου Γερμανίας καὶ α' τῶν μεγάλων δουκάτων τῆς Βάδης καὶ Ἑσσης (15 Νοεμβρίου 1870), β' τοῦ βασιλείου τῆς Βαυαρίας (23 Νοεμβρ. 1870) καὶ γ' τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης (25 Νοεμβρ. 1870). Αἱ ἐπικυρώσεις τῆς συνθήκης ταύτης ἀντηλλάγησαν ἐν Βερολίῳ τῇ 29 Ἰαν. 1871, κατόπιν ὁμοῦ (16 Ἀπριλ. 1871) διὰ θεσπισματος ἀντικατέστησεν αὐτὴν τὸ σύνταγμα τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, τεθὲν ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 4 Μαΐου 1871. Ἡ προεδρία τῆς ὁμοσπονδίας

ἀπενεμήθη τῷ πρωσσικῷ στέμματι. Τῇ 18 Ἰανουαρ. 1871 ὁ βασιλεὺς Γουλιέλμος Α' τῆς Πρωσίας ἐδέξατο ἐν Βερσαλλίας τὸ κληρονομικὸν ἀξίωμα τοῦ αὐτοκράτορος. Τοῦ λόγου δὲ προκειμένου περὶ τῆς συστάσεως τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, δὲν εἶνε ἄμοιροι ἐνδιαφέροντος εἰδήσεις τινὲς περὶ τῶν ἀπαρτιζουσῶν αὐτὴν σήμερον πολιτειῶν, ἃς συνοψίζομεν ἐν ταῖς ἐφεξῆς βραχείαις σημειώσεσιν.

ΑΛΣΑΤΙΑ καὶ ΛΟΡΡΑΙΝΗ. — Ἡ ἐπαρχία αὕτη παρεχωρήθη ὑπὸ τῆς Γαλλίας εἰς τὴν Γερμανίαν διὰ τῆς ἐν Φρανκφούρτῃ συνθήκης τῆς 10 Μαΐου 1871, ὁ δὲ περὶ τῆς προσκατήσεως νόμος ἐδημοσιεύθη τῇ 9 Ἰουν. τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουν. 1873 νόμου τὸ σύνταγμα τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας ἐφηρμόθη καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρ. 1874. Οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς ἐν τῷ κλινοβουλίῳ εἰσι πεντεκαίδεκα, τὰ δὲ πράγματα τῆς ἐπαρχίας τέθινται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοποτηρητοῦ τοῦ αὐτοκράτορος μεθ' ὑπουργείου ὑπὸ τὴν προεδρίαν ἐνὸς γραμματέως τῆς ἐπικρατείας.

ΑΓΧΑΑΤΗ. — Μοναρχία συνταγματικὴ καὶ κληρονομικὴ. Ὁ λαὸς ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τῆς λεγομένης Διαίτης ἢ Βουλῆς, συγκροτούμενης ἐκ 30 μελῶν, τοῦ σχετικοῦ νόμου χρονολογούμενου ἀπὸ τῆς 13 Φεβρουαρ. 1872.

ΑΜΒΟΥΡΓΟΝ. — Τὸ σύνταγμα ἀναθεωρηθὲν ἐδημοσιεύθη τῇ 13 Ὀκτωβρ. 1870. Γερουσία καὶ Συμβούλιον.

ΒΑΔΗ. — Μοναρχία συνταγματικὴ καὶ κληρονομικὴ. Ὁ συνταγματικὸς χάρτης ἐξεδόθη τῇ 22 Αὐγ. 1818. Τὸν λαὸν ἐκπρόσωποῦσι δύο Βούλαι. Ἡ μετὰ τῆς ὁμοσπονδίας τῆς βορείου Γερμανίας συνθήκη ὑπεγράφη τῇ 15 Νοεμβρ. 1870.

ΒΑΛΔΕΚ. — Μοναρχία συνταγματικὴ καὶ κληρονομικὴ. Νέον σύνταγμα ἀνεκηρύχθη τῇ 17 Αὐγ. 1852. Βουλὴ ἐκ 13 ἀντιπροσώπων ἐκλεγόμενων διὰ γενικῶν ἐκλογῶν. Συμφώνως τῇ μετὰ τῆς Πρωσίας συνθήκῃ ἀπὸ 18 Ἰουλ. 1867, τῇ ἀνεκνωθείσῃ τῇ 1 Ἰαν. 1878, ἡ διεύθυνσις τῶν τῆς ἡγεμονίας μετεβιβάσθη εἰς τὴν Πρωσίαν τῇ 1 Ἰαν. 1868.

ΒΑΥΑΡΙΑ. — Μοναρχία συνταγματικὴ καὶ κληρονομικὴ Σύνταγμα ἀπὸ 26 Μαΐου 1818. Ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία διὰ Βουλῆς

των δημοσίων (Reichsraethe) και Βουλῆς των αντιπροσώπων. Αἱ ἐκλογαὶ εἰσι δευτεροβάθμιοι. Ἡ μετὰ τῆς βορείου γερμανικῆς δημοσπονδίας συνθήκη ὑπεγράφη τῇ 22 Νοεμ. 1870, δυνάμει ἕως τῆς συνθήκης ταύτης παρεχωρήθησαν τῇ Βαυαρῆ εἰδικὰ τινὰ προνόμια, ὧν τὰ κυριώτερα τὰ ἑξῆς: Τὸ εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν δοθὲν δικαίωμα τῆς ἀνωτάτης ἐποπτείας δὲν ἐπεκτείνεται εἰς τὴν Βαυαρίαν, διατηροῦσαν πρὸς τοὺς ἄλλοις και τὴν ἐλευθερίαν και ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν διεύθυνσιν των τηλεγράφων και ταχυδρομείων, ὁ δὲ βαυαρικὸς στρατὸς ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον και διακεκριμένον μέρος τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ, ὑπαγόμενος εἰς ἰδίαν διοίκησιν τοιαυτήν ὑπὸ τὴν στρατιωτικὴν κυριαρχίαν τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας.

ΒΥΡΤΕΜΒΕΡΓΗ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Προκήρυξις τοῦ συντάγματος τῇ 23 Σεπτεμ. 1849. Δύο Βουλαί.

ΒΡΕΜΗ. — Δημοκρατικὸν πολίτευμα, ὑπὸ σύνταγμα, ἀναθεωρηθὲν τῇ 5 Μαρτ. 1849, τροποποιηθὲν τῇ 21 Φεβρ. 1854 και τῇ 17 Νοεμβρ. 1875, τῇ 1 Δεκεμβρ. 1878 και τῇ 27 Μαΐου 1879.

ΒΡΟΥΝΣΒΙΚ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Ὁ θεμελιώδης νόμος τοῦ κράτους προεκηρύχθη τῇ 12 Νοεμβρ. 1832, τροποποιηθεὶς κατόπιν πολλάκις.

ΕΣΣΗ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Προκήρυξις τοῦ συντάγματος τῇ 17 Δεκεμ. 1820. Δύο Βουλαί.

ΑΪΠΠΕ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Μία Βουλὴ ἢ Αἰαίτα, ἧς αἱ ἐκλογαὶ ἐνεργοῦνται κατὰ τὸν ἐκλογικὸν νόμον τῆς 3 Ἰουλίου 1876.

ΑΥΒΕΚΗ. — Πολίτευμα δημοκρατικὸν ἢ πολυαρχικόν. Προκήρυξις τοῦ συντάγματος τῇ 7 Ἀπριλίου 1874.

ΜΕΚΛΕΜΒΟΥΡΓΟΝ. — Μοναρχία κληρονομικὴ. Ὁ θεμελιώδης νόμος τοῦ κράτους εἶνε ἡ περὶ διαδοχῆς σύμβασις τοῦ ἔτους 1835.

ΟΛΔΕΜΒΟΥΡΓΟΝ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Προκήρυξις τοῦ συντάγματος τῇ 18 Φεβρ. 1849, ἀναθεωρηθέντος τῇ 22 Νοεμ. 1852. Μία Βουλὴ ἢ Αἰαίτα, ἧς αἱ ἐκλογαὶ εἰσι δευτεροβάθμιοι.

ΠΡΩΣΣΙΑ. — Τὸ σύνταγμα προεκηρύχθη τῇ 31 Ἰανουαρ. 1850, ἐτροποποιήθη δὲ κατόπιν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς (1851, 1852,

1853, 1854, 1855 και 1857). Δύο Βουλαί, ὧν αἱ ἐκλογαὶ εἰσι δευτεροβάθμιοι. Ἡ εἰσαγωγή τοῦ πρώσσιου συντάγματος εἰς τὰς προσαρτηθείσας τῷ 1866 χώρας ἐγένετο τῇ 1 Ὀκτ. 1867.

ΡΟΥΣ (πρεσβύτερος κλάδος). — Μοναρχία. Σύνταγμα τῇ 28 Μαρτ. 1867. Μία Βουλὴ ἐκ 12 ἀντιπροσώπων.

ΡΟΥΣ (νεώτερος κλάδος). — Ἡγεμονία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Ὁ θεμελιώδης νόμος τοῦ κράτους ἀνεθεωρήθη τῇ 14 Ἀπριλ. 1852, τροποποιηθεὶς τῇ 20 Ἰουν. 1856. Μία Βουλὴ ἐκ 16 ἀντιπροσώπων.

ΣΑΞΩΝΙΑ (βασίλειον). — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Προκήρυξις τοῦ συντάγματος τῇ 4 Σεπτεμ. 1831, τροποποιηθέντος και συμπληρωθέντος διὰ των νόμων τῆς 31 Μαρτ. 1849, τῆς 5 Μαΐου 1851, τῆς 27 Νοεμ. 1860, τῆς 19 Ὀκτ. 1861, τῆς 3 Δεκεμ. 1868 και τῆς 12 Ὀκτ. 1874. Δύο Βουλαί, ὧν αἱ ἐκλογαὶ ἐνεργοῦνται κατὰ τὸν ἐκλογικὸν νόμον τῆς 3 Δεκ. 1868.

ΣΑΞ-ΑΛΤΕΜΒΟΥΡΓΟΝ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Θεμελιώδης νόμος τῆς 29 Ἀπρ. 1831, τροποποιηθεὶς ἐν ἔτει 1848 και 1849. Μία Βουλὴ ἐκ 30 ἀντιπροσώπων.

ΣΑΞ-ΒΕΙΜΑΡ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Θεμελιώδης νόμος τῆς 15 Ὀκτωβρ. 1830. Μία Βουλὴ ἐκ 31 ἀντιπροσώπων.

ΣΑΞ-ΚΟΒΟΥΡΓ-ΓΟΘΑ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Σύνταγμα ἀπὸ 3 Μαΐου 1852. Δύο Βουλαί.

ΣΑΞ-ΜΕΙΝΙΓΕΝ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Θεμελιώδης νόμος τῆς 23 Αὐγ. 1829, εἰσαγωγή δὲ νέων τῇ 20 Ἰουλ. 1871 και 24 Ἀπρ. 1873. Μία Βουλὴ ἐξ 24 ἀντιπροσώπων.

ΣΧΑΟΥΜΒΟΥΡΓ-ΑΪΠΠΕ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Σύνταγμα τῆς 17 Νοεμ. 1868. Μία Βουλὴ ἐκ 30 ἀντιπροσώπων.

ΣΧΒΑΡΤΣΒΟΥΡΓ-ΡΟΥΔΟΛΣΤΑΔΤ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Μία Βουλὴ ἐκ 16 ἀντιπροσώπων.

ΣΧΒΑΡΤΣΒΟΥΡΓ-ΣΟΝΔΕΡΧΑΟΥΣΕΝ. — Μοναρχία συνταγματικὴ και κληρονομικὴ. Σύνταγμα τῆς 8 Ἰουλ. 1857. Μία Βουλὴ ἐκ 15 ἀντιπροσώπων.

ΔΑΝΙΑ.

[Μοναρχία διαδοχική και συνταγματική. Τὸ νέον σύνταγμα ἀνεκλήθη τῇ 28 Ἰουλ. 1866. Ἡ Rigsdag (ἴσται Ἀντιπροσωπευτικὴ καὶ νομοθετικὴ συνέλευσις) περιλαμβάνει δύο Βουλὰς : α) τὴν Landsthing, ἐκ μελῶν 66 (ὧν 12 διορίζονται ἰσοθίως ὑπὸ τοῦ βασιλέως, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκλέγονται ἐπὶ ὅκτασ-
τιαν, 7 μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως Κοπενάγη, 45 δὲ ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς διαμερίσμασι τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων, 1 ὑπὸ τῆς Κοργγάλης καὶ 1 ὑπὸ τῶν νήσων Φιωρόε, Αἱ ἐκλογαὶ εἶσι δευτεροβάθμιαι)· β) τὴν Folksthing, ἀποτελουμένη ἐκ μελῶν 102, ὧν ἕκαστον ἐκλέγεται ἐπὶ τριετίαν ἐπὶ πληθυσμῷ 16,000 κατοίκων. Αἱ ἐκλογαὶ ἐνταῦθα εἰσιν ἡμεροί.]

Χριστιανὸς Θ', βασιλεὺς τῆς Δανίας, τῶν Βανδάλων καὶ Γότθων, δεῦξ τοῦ Σλέσβιγ, Ὀλατέιν, Στόρμκν, τῶν Δυμάρων, τοῦ Λαου-
εμβούργου καὶ Ὀλδερβούργου, γενν. 8 Ἀπρ. 1818, υἱὸς τοῦ Φρει-
δερίκου-Γουλιέλμου-Παύλου-Λεοπόλδου, δουκὸς τοῦ Σλέσβιγ-Ὀλ-
ατέιν-Σονδερβούργου-Γλυκσβούργου (ἀποθ. 17 Φεβρουαρίου. 1831) καὶ
τῆς Λουίξης-Καρολίνης, πριγκηπέσσης τῆς Ἑσσης ἀνηγορεύθη βα-
σιλεὺς τῇ 15 Νοεμβρ. 1863, δυνάμει τῆς ἐν Λονδίῳ συνθήκης τῆς
8 Μαΐου 1852 καὶ τοῦ περὶ διαδοχῆς δανικοῦ νόμου τῆς 31 Ἰουλ.
1853, ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου Ζ' Καρόλου-Χρι-
στιανοῦ (γενν. 6 Ὀκτ. 1808) στρατηγὸς τοῦ σουηδικοῦ στρατοῦ,
συνταγματάρχης τῶν βώσων δραγόνων Σεβέρσκις ἀρ. 17. Ἐνυμ-
φεύθη 26 Μαΐου 1842 τὴν

Βασίλισσαν Λουίζαν-Βιλελμίνην-Φρειδερίκην-Καρολίνην-Λιγού-
σταν-Ἰουλιαν, πριγκ. τῆς Ἑσσης-Κάσελ, γενν. 7 Σεπτέμ. 1817.

Τέκνα :

1. Πρίγκηψ Χριστιανὸς-Φρειδερίκος-Κάρολος, γενν. 3 Ἰουνίου
1843, νυμφευθεὶς τῇ 28 Ἰουλ. 1869 τὴν πριγκ. Λουίζαν (γενν.
1851), θυγατέρα τοῦ ἀποθ. Καρόλου ΙΕ', βασιλέως τῆς Σουηδίας
καὶ Νορβηγίας, ἐξ ἧς ἐγέννησεν 6 τέκνα.

2. Πριγκ. Ἀλεξάνδρα, γενν. 4 Δεκεμβρ. 1844, συνεζεύχθη 10
Μαρτ. 1863 τῷ Ἀλθέρτῳ-Ἐδουάρδῳ, πριγκηπὶ τῆς Οὐαλλίας καὶ
διαδέχθη τὸ ἀγγλικὸν θρόνον.

3. Πριγκ. Χριστιανὸς-Γουλιέλμος-Φερδινάνδος-Ἀδόλφος-Γεώρ-
γιος, γενν. 24 Δεκεμ. 1845, νύμφος τοῦ δανικοῦ στόλου· νῦν βα-
σιλεὺς τῆς Ἑλλάδος. (Ἴδε ΕΛΛΑΣ.)

4. Πριγκ. Δέγμαρ, γενν. 26 Νοεμβρ. 1847, νῦν αὐτοκράτειρα
τῆς Ρωσίας. (Ἴδε ΡΩΣΣΙΑ.)

5. Πριγκ. Θύρα, γενν. 29 Σεπτέμ. 1853, συνεζεύχθη 21 Δεκ.
1878 τῷ Ἐρνέστῳ-Αὐγούστῳ, δούκι τῆς Κομβερλάνδης κτλ. γενν.
24 Σεπτέμ. 1845. (Ἴδε Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ.)

6. Πριγκ. Βλαδίμηρος, γενν. 27 Ὀκτ. 1858, πρῶτος ὑποπλοίαρ-
χος τοῦ βασιλικῆς ναυτικοῦ.

Ἐξ ἀδέλφῳ. Πριγκ. Βιλελμίνη, γενν. 18 Ἰανουαρίου. 1808,
συνεζεύχθη 1 Νοεμ. 1828 τῷ βασιλεὶ Φρειδερίκῳ Ζ', τότε πριγκ.
κηπὶ τῆς Δανίας, οὗ διαζευχθεῖσα τῇ 6 Σεπτέμ. 1837, συνῆλθεν
εἰς δεύτερον γάμον τῇ 19 Μαΐου 1838 μετὰ τοῦ Καρόλου, δουκὸς
τοῦ Σλέσβιγ-Ὀλατέιν, ἀποθανόντος 24 Ὀκτωβρ. 1878.

Τοῦ οἴκου Δανίας-Ὀλατέιν γόνοι : ὁ πριγκηπὶς Χριστιανὸς, γενν.
22 Ἰαν. 1831, ἐνυμφεύθη τῇ 5 Ἰουλ. 1866 τὴν πριγκ. Ἐλένην,
θυγατέρα τῆς βασιλισσῆς τῆς Μ. Βρετανίας, γενν. τῇ 23 Μαΐου
1840· καὶ ἡ πριγκ. Καρολίνα, γενν. 5 Αὐγούστ. 1833, συνεζεύ-
χθη 18 Ἰουν. 1853 τῷ τότε πριγκηπὶ, εἶτα δὲ βασιλεὶ τῆς Σα-
ξωνίας Ἀλθέρτῳ.

Σημ. — Ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας προσδραβεὶ τοῦ Συμβουλίου
τοῦ Κράτους, οὗ μέλη εἰσὶν ὁ πριγκηπὶς διάδοχος καὶ οἱ ὑπουργοί.

ΕΛΒΕΤΙΑ.

Ὁμοσπονδία, ἱερυθεῖσα διὰ θεμελιώδους νόμου. Τὸ σύνταγμα ἀνεκλήθη
τῇ 29 Μαΐου 1874 ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδιακῆς συνέλευσεως, ἐχοῦσης, πρὸς τὴν
νομοθετικὴν αὐτῆς ἐξουσίαν, καὶ τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τοῦ συναμολεγῆν
συνθημῶν καὶ συμμαχίας μετὰ τῶν ἄλλων κρατῶν, κηρύσσει τὸν πόλεμον καὶ
διογράφει τὴν εἰρήνην, επικυροῦν τοὺς δημοτικὸς νόμους καὶ προνοεῖν περὶ
διαφόρων μέτρων ἀφορῶντων τὴν οὐδετερότητα καὶ ἐπέμεικται. Οἱ μὴ κατεπι-
γευτες νόμοι ἢ ἀποφάσεις ὑποβάλλονται εἰς τὸ δημοψήφισμα, ὅταν τοῦτο ζη-
τηθῇ ὑπὸ 30,000 ἐλευθέρων πολιτῶν ἢ ὑπὸ 8 δήμων. Ἡ Ὁμοσπονδιακὴ συνέ-
λευσις διορίζει ἐπὶ τριετίαν καὶ τὰ μέλη τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ συμβουλίου (ἴσται
τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας), ἐκλέγουσα ταῦτα ἐκ τῶν πολιτῶν τῶν ἐκλεγμένων
διὰ τὸ ἔθνικον συμβούλιον (περὶ οὗ κατωτέρω), ἐνὸς ἡμῶς πάντοτε ἐκλεγμένου
μέλους ἀπὸ ἕκαστον δήμον. Μετὰ πᾶσαν ἄλλοσχερῆ ἀνάγκωσιν τοῦ ἔθνικοῦ συμ-
βουλίου, ἐνεργεῖται καὶ ἡ πλήρης τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ συμβουλίου, ἐν δὲ τῇ
ἐπομένῃ συνεδριάσει ἡ Ὁμοσπ. συνέλευσις προβαίνει εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν καὶ

τῶν χηρευουσῶν ἐδρῶν μέχρι τέλους τῆς περιόδου. Τὰ μέλη τοῦ Ὄμοσπ. συμβουλίου δὲν δύνανται νὰ καταλάβουσιν οἰονδήποτε ἄλλο δημόσιον ὑποβήγημα, οὔτε νὰ ἐπιδοῦσιν εἰς τι ἐπιτήδευμα. Ὁ πρόεδρος δὲν δύναται νὰ ἐκλεγῆ τὸ δεύτερον ἔτος οὔτε ὡς πρόεδρος οὔτε ὡς ἀντιπρόεδρος, τὸ αὐτὸ δὲ μέλος δὲν ἐκλέγεται ἐπὶ δύο κατὰ συνέχειαν ἔτη ὡς ἀντιπρόεδρος. — Τὴν Ὄμοσπ. συνέλευσιν ἀπαρτίζουν δύο Συμβούλια: τὸ τῶν Πολιτικῶν καὶ τὸ Ἐθνικὸν καὶ ἐκεῖνο μὲν ἀποτελεῖται ἐκ 44 μελῶν, δύο ἀνὰ ἑκάστον δήμιον τοῦ δὲ Ἐθνικοῦ συμβουλίου μέλος δύναται νὰ ἐκλεγῆ πᾶς πολίτης λαϊκός, ἐπὶ τριετίαν, μὴ ἔχων ὅμως δικαίωμα νὰ διατελῆ συνάμα καὶ μέλος τοῦ συμβουλίου τῶν Πολιτικῶν καὶ τοῦ Ὄμοσπονδιακοῦ, καὶ τὸν ἀνάπαυιν. Ἀποτελεῖται δὲ τὸ Ἐθνικὸν συμβούλιον ἐξ ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλβετικοῦ λαοῦ ἐκλεγομένων ἐπὶ τριετίαν, ἐνὸς μέλους ἐξ 20,000 κατοίκων, ἤτοι ἐν ὅλοις 145 μελῶν.

ΙΣΠΑΝΙΑ.

[Ἡ Ἰσπανία κυβερνᾶται συνταγματικῶς ἀπὸ τῆς 30 Ἰουνίου 1876. — Ἐπίσημος θρησκεία εἶνε ἡ καθολικὴ. Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ Συνέλευσις (Cortes) ἔχουσι τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἀποτελεῖται δὲ ἡ Συνέλευσις ἐκ δύο νομοθετικῶν σωμάτων: τῆς Γερουσίας καὶ τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων. Καὶ ἡ μὲν Γερουσία συγκροτεῖται (ὅν) ἐκ τῶν δικαιοκράτων γερουσιαστῶν, τοῦτέστι τῶν ἐξ αἵματος πρίγκηπων, τῶν μεγιστάνων, ὡς καὶ τῶν πρωτοστῶν ἐπαλλήλων τοῦ Κράτους· (2ον) ἐκ γερουσιαστῶν διοριζομένων ἰσοθίως ὑπὸ τοῦ στέμματος· (3ον) ἐκ γερουσιαστῶν ἐκλεγομένων κατὰ πάντας τοὺς νομίμους τύπους ὑπὸ τῶν σωμάτων καὶ τῶν πολιτῶν τῶν μετῶνας τελοῦντων φόρους. Ὁ ἀριθμὸς τῶν γερουσιαστῶν καὶ τῶν τριῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῆ τοὺς 180. Τὴν δὲ Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων ἀπαρτίζουν μέλη ἐκλεγόμενα ἐπὶ πενταετίαν ὑπὸ τῶν ἐκλογικῶν συλλόγων κατ' ἀναλογίαν 1 βουλευτοῦ ἐπὶ 50 χιλ. κατοίκων. Οὐδεὶς μὴ Ἰσπανὸς ὑπήκοος εἶνε ἐκλέξιμος· πλὴν δὲ τῆς ὑπηκόουτος, δέον νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν λαϊκὴν τάξιν, νὰ ἦν ἐγγλὴ καὶ νὰ χάρῃ πάντα τὰ ἀστικά αὐτοῦ δικαιώματα. Ὅστις τῶν βουλευτῶν λαμβάνει ἢ ἀγγεῖται παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἢ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου σύνταξιν, ὑποβήγημα ἢ παράσημον, ὑποχρεοῦται νὰ παραιτηθῆ τῆς βουλευτικῆς ἐξουσίας, ἐκτὸς μόνον ἐὰν εἶνε ὑπουργός. Ἡ Συνέλευσις συνέρχεται κατ' ἔτος. Ὁ πρόεδρος καὶ οἱ ἀντιπρόεδροι τῆς Βουλῆς ἐκλέγονται ὑπ' αὐτῆς ταύτης, ἀλλ' οἱ τῆς Γερουσίας διορίζονται ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐφ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νομοθετικῆς περιόδου. Τὸ δικαίωμα τῆς προσαγωγῆς τῶν νομοσχεδίων κατέχουσιν ὁ βασιλεὺς καὶ αἱ δύο Βουλῆ. Οἱ περὶ οικονομικῶν νόμοι ὑποβάλλονται πρῶτον εἰς τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων. Ὁ ὅρκος πιστεύει εἰς τὸ σύνταγμα δίδεται ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἢ τοῦ ἀντιβασιλέως ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως· ἐκλέγει δὲ αὐτὴ τὸν ἀντιβασιλέα καὶ τὸν κηδεμόνα τοῦ βασιλέως, μὴ ὄντος ἐνήλικος, κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ συντάγματος προβλεπομένας περιπτώσεις. Τὸ δικαίωμα τῆς εἰς δικὴν εἰσαγωγ-

γῆς τῶν ὑπουργῶν ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν. Οἱ τε γερουσιασταὶ καὶ οἱ βουλευταὶ εἶσιν ἀνεύθυνοι καὶ ἀπαράβατοι συνταγματικῶς. — Ὁ βασιλεὺς θεωρεῖται ἐν ἡλικίᾳ 16 ἐτῶν. — Ἐν ἑκάστῃ ἐπαρχίᾳ ὑπάρχει ἐπαρχιακὴ ἀντιπροσωπεία.]

Βασιλεὺς Ἀλφόνσος IB' Φραγκίσκος-δ' Αὐστρ. -Φερδινάνδος-Πίος-Ἰωάννης-Μάριος κτλ., γενν. 28 Νοεμ. 1857, ἀνηγορεύθη βασιλεὺς 30 Δεκεμ. 1874· ἐνομιμύθη τὸ πρῶτον τῇ 23 Ἰαν. 1878 τὴν Μαρίαν-Μερσεδὴν, θυγατέρα τοῦ δούκως Μομπανσιέ (γενν. 24 Ἰουνίου 1860 καὶ ἀποθ. 26 Ἰουνίου 1878) καὶ δεύτερον τῇ 20 Νοεμβρίου 1879 τὴν

Βασίλισσαν Μαρίαν-Χριστινὴν-Ποθητὴν-Ἐρριέτταν-Ἐδουϊαν-Ρενιέρην, γενν. 21 Ἰουλ. 1858, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. ἀρχιδούκως Καρόλου-Φερδινάνδου τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς ἀρχιδουκίσσης Ἐλισάβετ.

Θυγατέρες: 1. Πριγκηπέσσα τῶν Ἀστουριῶν Μαρία-Μερσεδὴ, γενν. 12 Σεπτ. 1880.— 2. Πρ. Ἐλισάβετ, γενν. 13 Νοεμβρ. 1882.

Μήτηρ η: Ἰσαβέλλα Β' Λουίζα, γενν. 10 Ὀκτ. 1830, διεδέξατο ὑπὸ κηδεμονίαν τῇ 29 Σεπτ. 1833 τὸν πατέρα αὐτῆς βασιλέα Φερδινάνδον Ζ' (γενν. 1784) δυνάμει τάξεως διαδοχῆς, κυρωθεῖσης διὰ θεσπίματος τῇ 29 Μαρτ. 1830· ἀνηγορεύθη βασίλισσα ἐν Μαδρίτῃ τῇ 2 Ὀκτ. τοῦ αὐτοῦ ἔτους, κηρυχθεῖσα ἐν ἡλικίᾳ ὑπὸ τῶν Βουλῶν τῇ 8 Νοεμ. 1843, τῇ δὲ 30 Σεπτ. 1868, ἐκραγείσης ἐπαναστάσεως, ἀπῆλθεν εἰς Γαλλίαν, κηρυχθεῖσα αὐθήμερον ἑκπαιτος τοῦ θρόνου ὑπὸ τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως· διαμαρτυρηθεῖσα τότε κατὰ τῆς νέας τάξεως τῶν πραγμάτων, παρητήσατο τῇ 26 Ἰουν. 1870 τὰ ἐπὶ τοῦ θρόνου δικαιώματα αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ Ἀλφόνσου, πρίγκηπος τῶν Ἀστουριῶν καὶ ἡδὴ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας. Ἐνομιμύθη τῇ 10 Ὀκτ. 1846 τὸν ἐξάδελφον αὐτῆς Φραγκίσκον, ἑφάντην τῆς Ἰσπανίας (γενν. 13 Μαΐου 1822), πρωτότοκον υἱὸν τοῦ ἀποθ. ἑφάντου Φραγκίσκου-Παύλου, λαβόντα κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων τὸν τιμητικὸν τίτλον «Βασιλέως» καὶ «Μεγαλειοτάτου».

ΙΤΑΛΙΑ.

[Τῆ 17 Μαρτίου 1861 προσηκρήθη ὁ νόμος, δι' οὗ ὁ Βίκτωρ-Ἐμμανουήλ Β' καὶ οἱ μετ' αὐτὸν διάδοχοι τοῦ θρόνου προσεκτήσαντο τὸν τίτλον «Βασιλεῦς τῆς Ἰταλίας». — Τὸ σύνταγμα τοῦ ἀρχαίου βασιλείου τῆς Σαρδηνίας τῆς 4 Μαρτίου 1848 ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὰς προσαρτηθείσας χώρας.]

Οὐμβέρτος Α' Ρενιέρος-Κάρολος-Ἐμμανουήλ-Ἰωάννης-Μάριος-Φερδινάνδος-Ἐυγένιος, βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας, γενν. 14 Μαρτ. 1844 υἱὸς τοῦ βασιλεῦς Βίκτωρος-Ἐμμανουήλ Β' (γενν. 14 Μαρτ. 1820 καὶ ἀποθ. 9 Ἰαν. 1878) καὶ τῆς βασιλίσσης Ἀδελαΐδος (γενν. 3 Ἰουν. 1822 καὶ ἀποθ. 20 Ἰαν. 1855, θυγατρὸς τοῦ ἀποθ. ἀρχιδουκῆ τῆς Αὐστρίας Ρενιέρου)· διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ ἅμα τῷ θανάτῳ του ἀρχηγῆος τοῦ α' πρωσιακοῦ συντάγματος τῶν ἐσσιῶν οὐσαφῶν ἀρ. 13. Ἐνυμφεύθη 22 Ἀπρ. 1868 τὴν

Βασιλισσάν Μαρίαν-Μαργαρίταν-Θηρεσίαν-Ἰωάνναν, γενν. 20 Νοεμ. 1854, θυγατέρα τοῦ δουκῆ Φερδινάνδου τῆς Σαβοΐας, ἀποθ. 10 Φεβρ. 1855, καὶ τῆς ἐπίζωσης τούτου συζύγου πρ. Ἐλισάβετ (γενν. 4 Φεβρ. 1830), θυγατρὸς τοῦ ἀποθ. βασιλεῦς τῆς Σαξωνίας Ἰωάννου, συναλλοθῆς εἰς δεύτερον γάμον μετὰ τοῦ μαργκιότου Δε-Ρα-πάλλο ἐν ἔτει 1856.

Υἱός: Πρίγκηψ διάδοχος Βίκτωρ-Ἐμμανουήλ-Φερδινάνδος-Μάριος-Ἰεννάριος, πρίγκηψ τῆς Νεαπόλεως, γενν. 11 Νοεμβρ. 1869.

Ἀδελφὴ: Πρίγκ. Κλοθίδη, γενν. 2 Μαρτ. 1843, σύζυγος τοῦ πρίγκ. Ναπολέοντος ἀπὸ τῆς 30 Ἰαν. 1859.

Ἀδελφός: Πρ. Ἀμεδαῖος, δούξ τῆς Ἀβότης, γενν. 30 Μαΐου 1843, ἀντιστράτηγος· ἐδέξατο τῆ 4 Δεκεμβρ. 1870 τὸ Ἰσπανικὸν στέμμα, προσενεχθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ἰσπανικοῦ λαοῦ, παραιτησάμενος δὲ αὐτὸ τῆ 11 Φεβρ. 1873 ἐπανέκκωψεν εἰς Ἰταλίαν. Ἐνυμφεύθη 30 Μαΐου 1867 τὴν πρίγκ. Μαρίαν (γενν. 1847 καὶ ἀποθ. 8 Νοεμ. 1876). Τέκνα τούτων 3, ἄρρενα.

Ἡ νεωτέρα ἀδελφὴ τοῦ βασιλεῦς Οὐμβέρτου, πρίγκ. Μαρία-Πία, γενν. 16 Ὀκτ. 1847, συναζεύθη ἐπιτροπικῶς μὲν 27 Σεπτ., αὐτοπροσώπως δὲ 6 Ὀκτ. 1862, τῷ Λουδοβίκῳ, βασιλεὶ τῆς Πορτογαλίας.

ΔΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ.

Ἡγεμονία. — Ἰωάννης Β' Μάριος-Φραγκίσκος, γενν. 5 Αὐγούστ. 1840, ἡγαμὸν καὶ ἀρχηγέτης τοῦ οἴκου Δίχτενσταίν, δούξ Τροπάου καὶ Γάνγκενδορφ, κόμης Ρεϊτσεργ κτλ. κληρονομικὸς σύμβουλος τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἰσότης τοῦ τάγματος τοῦ χρυσομάλλου δέρατος, ἐπίτιμος ταξίαρχος τοῦ τάγματος τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ πρίγκηπα Ἀλοΐσιον-Ἰωσήφ τῆ 12 Νοεμ. 1858.

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ.

[Τὸ μέγα δυνάτεον τοῦ Λουξεμβούργου ἠνώθη προσωπικῶς μετὰ τοῦ βασιλείου τῶν Κάτω Χωρῶν ἢ Ὀλλανδίας, ἀλλὰ διέπεται διὰ συντάγματος καὶ διοικήσεως ἰδιαίτηρας. Ἡ κυβέρνησις καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ βασιλεῦς-Μεγάλου-Δουκῆ. Τὸ σύνταγμα χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1868, ἰσχύει δὲ ὁ ἐκλογικὸς νόμος τῆς 28 Μαΐου 1879. Ὑπάρχει δὲ Βουλὴ συνισταμένη ἐκ 42 μελῶν, ἐκλεγομένων ἐπὶ ἑξαετίαν ὑπὸ τῶν δήμων καὶ ἀνακουμένων κατὰ τὸ ἥμισυ κατὰ τριετίαν. Αἱ ἐκλογαὶ εἰσι ἀμεσοί. — Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς γερμανικῆς δευτοποδίας (1815) μέχρι τῆς διαλύσεως αὐτῆς (1866) τὸ μέγα δουκάτεον τοῦ Λουξεμβούργου ἀπετέλεσε μέρος τῆς ῥηθείσης δευτοποδίας, ἣ δὲ πρωτεύουσα αὐτοῦ ἦτο πάλιν ὠχυρωμένη, τῆς φρουρᾶς ἐγκαθιστημένη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῆς Πρωσίας, ἣτις ἕως παρετήσατο τὸ δικαίωμα τοῦτο διὰ τῆς λουδιελου συνθήκης τῆς 11 Μαΐου 1867. Διὰ τῆς συνθήκης ταύτης τὸ μέγα δουκάτεον, διατελοῦν πάντοτε ὑπὸ τῆν ἡγεμονίαν τοῦ οἴκου Ἀραουσίνο-Νασάου, ἐκηρύχθη πάλιν οὐδετέρα, ἅμα δὲ κατηργήθη καὶ ἡ ὀχύρωσις τῆς πόλεως Λουξεμβούργου. — ἸΒα ΟΛΛΑΝΔΙΑ.]

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ καὶ ἸΡΑΝΔΙΑ.

[Νεώτερος κλάδος τοῦ οἴκου τῶν Γουέλφων καὶ τοῦ Βροῦνσνικ-Λουξεμβούργου. — Ὁρησκία ἢ ἀγγλικανική.]

Βικτωρία Ἀλεξάνδρην, βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας καὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ, Ἀσίᾳ, Ἀφρικῇ, Ἀμερικῇ καὶ Αὐστραλίᾳ ἀποικιῶν καὶ ἐξαρτήσεων αὐτῆς, Αὐτοκράτειρα τῆς Ἰνδικῆς, προστάτις τῆς πίστως, γενν. 24 Μαΐου 1819, θυγατὴρ τοῦ πρίγκηπος Ἐδουάρδου, δουκῆ τοῦ Κέντ, τεταρτοτάκου υἱοῦ τοῦ βασιλεῦς Γεωργίου Γ', καὶ τῆς πρίγκ. Μαρίας-

Λουίζης-Βικτωρίας, θυγατρὸς τοῦ δούκῃ Φραγκίσκου τοῦ Σάξ-Σάλφελδ-Κοβούργ, καὶ χήρας τοῦ Ἐμχ, πρίγκηπος τοῦ Λαϊνίγγεν· διεδέξατο τὸν θάτον αὐτῆς βασιλέα Γουλιέλμον Δ' τῇ 20 Ἰουν. 1837, ἐστέφη τῇ 28 Ἰουν. 1838, καὶ συναζεύχθη τῇ 10 Φεβρ. 1840 τῷ πρίγκηπι Φραγκίσκῳ - Ἀλβέρτῳ - Αὐγούστῳ - Καρόλῳ - Ἐμμανουήλ, δούκι τῆς Σαξωνίας, πρίγκηπι τοῦ Σάξ-Κοβούργ Γέθα (γενν. 26 Αὐγ. 1819, πολιτογραφηθέντι τῇ 24 Ἰανουαρ. 1840, συμβασιλεύσαντι δὲ τυπικῶς ἀπὸ τῆς 25 Ἰουν. 1857, κτλ.) Ἐχίρρευσε τῇ 14 Δεκ. 1861.

Τέκνα:

1. Πριγκ. Βικτωρία-Ἀδελαΐς-Μαρία-Λουίζα, δούκισσα τῆς Σαξωνίας, γενν. 21 Νοεμβρ. 1840· συναζεύχθη 25 Ἰαν. 1858 τῷ τότε πρίγκηπι τῆς Πρωσίας, νῦν δὲ αὐτοκρατορικῷ πρίγκηπι καὶ διαδόχῳ τοῦ γερμανικοῦ θρόνου Φρειδερίκῳ-Γουλιέλμῳ.

2. Πρ. Ἀλβέρτος-Ἐδουάρδος, γενν. 9 Νοεμ. 1841, πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας καὶ δούξ τῆς Κορνουαλλίας, δούξ τοῦ Ροδεσαίη, κόμης τοῦ Τσέστερ, κόμης τοῦ Κάρρικ καὶ Δουβλίνου, βαρώνος τοῦ Ρενφρέθης, λόρδος τῶν νήσων, δούξ τῆς Σαξωνίας, ἔφορος τῆς Σκωτίας, στρατάρχης τοῦ βρετανικοῦ καὶ τοῦ πρωσικοῦ στρατοῦ, ἐπίτιμος συνταγματάρχης τοῦ ἵππικοῦ τῆς φρουρᾶς, τοῦ ε' συντάγματος τῶν οὐσσάρων, τοῦ στ' συντάγματος τοῦ ἵππικοῦ τῆς Βαγγάλης καὶ πρῶτος ἀρχηγὸς τοῦ πρωσικοῦ συντάγματος τῶν οὐσσάρων τῆς Πομερανίας ἀρ. 5· ἐνυμφεῖθη 10 Μαρτ. 1863 τὴν πρ. Ἀλεξάνδραν (γενν. 1 Δεκ. 1844), θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανοῦ Θ', ἐξ ἧς ἐγέννησε 5 τέκνα: Ἀλβέρτον (γενν. 1864) Γεώργιον (1865) Λουίζαν (1867) Βικτωρίαν (1868) Ματθίλδην (1869).

3. Πρ. Ἀλφρέδος-Ἐρνέστος-Ἀλβέρτος, δούξ τοῦ Ἐδιμβούργου, δούξ τῆς Σαξωνίας, κόμης τοῦ Οὐλστερ καὶ τοῦ Κέντ, γενν. 6 Αὐγ. 1844, ἀντιναύαρχος, ἐπίτιμος συνταγματάρχης τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τοῦ πεζικοῦ, ἀρχηγὸς τοῦ β' πληρώματος τοῦ ῥωσικοῦ στόλου τοῦ Εὐξείνου, κτλ., ἐνυμφεῖθη 23 Ἰαν. 1874 τὴν μεγάλην δούκισσαν Μαρίαν (γενν. 17 Οκτ. 1853), μονογενῆ θυγατέρα τοῦ ἀποθ. αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Β'. Τέκνα αὐτῶν τέσσαρα.

4. Πριγκ. Ἐλένη-Αὐγούστα-Βικτωρία, δούκισσα τῆς Σαξωνίας,

γενν. 25 Μαΐου 1846, συζευχθεῖσα 5 Ἰουλ. 1866 τῷ πρίγκηπι τοῦ Σλέσβιγ-Όλοτέιν Χριστιανῷ.

5. Πρ. Λουίζα-Καρολίνα-Ἀλβέρτη, δούκ. τῆς Σαξωνίας, γενν. 18 Μαρτ. 1848, συζευχθεῖσα 21 Μαρτ. 1871 τῷ Ἰω. Δούγλας Σούθερλανδ, μαρκησίῳ τοῦ Ἀδρν (γενν. 1845), πρωτοτόκῳ υἱῷ τοῦ δούκῃ Argyll.

6. Πρ. Ἀρθούρος-Γουλιέλμος-Πατρικίος-Ἀλβέρτος, δούξ τοῦ Κονάουτ καὶ Στραθερν, κόμης τοῦ Σούσεξ, δούξ τῆς Σαξωνίας, γενν. 1 Μαΐου 1850, ὑπάσιπότης τῆς βασιλείας, κτλ. Ἐνυμφεῖθη 13 Μαρτ. 1879 τὴν πρ. Λουίζαν-Μαργαρίταν (γενν. 25 Ἰουλ. 1860), θυγατέρα τοῦ πρίγκηπος Φρειδερίκου-Καρόλου τῆς Πρωσίας. Τέκνα αὐτῶν δύο.

7. Πρ. Βεατρίκη-Μαρία-Βικτωρία-Θεοδώρα, δούκισσα τῆς Σαξωνίας, γενν. 14 Ἀπρ. 1857.

Πρὸς τοὺς ἄνω 7 τέκνοις τῆς βασιλείας Βικτωρίας ὑπῆρχε καὶ ὁ πρίγκηψ Λεοπόλδος-Γεώργιος-Δούνικαν-Ἀλβέρτος, δούξ τοῦ Ἄλθαν, κόμης Κλαρεντίας, βαρώνος Ἀρχλόου, δούξ τῆς Σαξωνίας, γενν. 7 Ἀπρ. 1853, συνταγματάρχης, νυμφευθεὶς τῇ 27 Ἀπρ. 1882 τὴν πριγκ. Ἐλένην-Φρειδερίκην-Αὐγούσταν (γενν. 17 Φεβρ. 1864), θυγατέρα τοῦ Γεωργίου-Βίκτωρος, ἡγεμόνος τοῦ Βαλδᾶκ, ἐξ ἧς ἐγέννησε καὶ τέκνοι τὴν πριγκ. Ἀλικην (γενν. 1883). Ὁ δούξ τοῦ Ἄλθαν ἀπέβησεν ἐν Κάννας τῇ 28 Μαρτίου 1884.

Σημ.— Ὁ θείος τῆς βασιλείας Βικτωρίας Ἐρρίκος-Αὐγούστος, δούξ τῆς Κομβερλάνδης (γενν. 1771, ἀποθ. 1861), κατέλαβε τὸν θρόνον τοῦ Ἀνοδέρου διαδεχόμενος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βασιλέα Γουλιέλμον Δ' τῇ 20 Ἰουν. 1837, γέννησας δὲ ἐκ τῆς πρ. Φρειδερίκῆς τῆς ἐκ Μεκλεμβούργου υἱὸν τὸν πρ. Γεώργιον, δούκα Κομβερλάνδης καὶ βασιλέα τοῦ Ἀνοδέρου (ἀποθ. 1878). Ἦδε κατωτέρω.

Ἐτέρου θείου τῆς βασιλείας, τοῦ πρ. Ἀδόλφου, δούκῃ Κανταβριγίας (ἀποθ. 1850), ἐπίτῃ ἡ χήρα:

Πριγκ. Αὐγούστα, γενν. 1797. Τέκνα αὐτῆς: 1. Πρ. Γεώργιος (γενν. 1819), δούξ Κανταβριγίας, ἀρχιστράτηγος.— 2. Πρ. Αὐγούστα (γενν. 1822), σύζυγος τοῦ μεγάλου δούκῃ τοῦ Μεκλεμβούργου-Στρέλιτς.— 3. Πρ. Μαρία (γενν. 1833).

ΑΝΟΒΕΡΟΝ.

[Ο βασιλικὸς οἶκος τοῦ Ἀνοβέρου εἶνε νεώτερος κλάδος τοῦ αὐτοῦ οἴκου τοῦ Βροῦνσβικ-Λουνεβούργου. Ἐν μηνί Ἰουνίῳ τοῦ 1866, ἀρχομένου τοῦ αὐστρα-πρωσσοῦ πολέμου, τὰ πρωσσοικὰ στρατεύματα κατέλαβον τὰ ἀνοβερικὰ κράτη. προσαρτηθέντα τότε τῇ βασιλείᾳ τῆς Πρωσσίας διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Σεπτ. 1866 θεσπισματος. Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Ε' ἐποίησατο μετὰ τρεῖς ἡμέρας διαμαρτυ-ρησιν κατὰ τῆς προσαρτήσεως ταύτης, μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ὁ πρίγκηψ διάδοχος Ἐρνέστος Αὐγουστος δι' ὑπομνήματος, ἀπευθυνέντος ἐκ Γμουνδεν πρὸς τὰς δυνάμεις τῆ 11 Ἰουλ. 1878, ἀπῆρθε σὺν τῇ ἀκεραϊότητι τῶν εἰς τὸν ἀνοβερικὸν θρόνον δικαιωμάτων του νὰ φέρῃ καὶ τὸν τίτλον δουκὸς τῆς Κουμ-βερλάνδης καὶ τοῦ Βροῦνσβικ-Λουνεβούργου, ὡς καὶ τὸν τοῦ Ὑψηλοτάτου.]

Ἐρνέστος-Αὐγουστος, γενν. 21 Σεπτ. 1846, πρίγκηψ Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, δούξ Κουμβερλάνδης, Βροῦνσβικ καὶ Λου-νεβούργου, κτλ., διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Γεώργιον Ε' (γενν. 1819) τῆ 12 Ἰουν. 1878. Ἐνυμφεῦθη τῆ 21 Δεκ. 1878 τὴν δούκισσαν Θόραν (γενν. 1853), θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανοῦ Θ'.— Τέκνα 3.

Μήτηρ: Βασίλισσα Μαρία, γενν. 14 Ἀπριλ. 1818, δούκισσα τῆς Σαξωνίας, θυγάτηρ τοῦ ἀποθ. δουκὸς τοῦ Σάξ-Ἀλτεμβούργου Ἰωσήφ, ὑπανδρευθεῖσα τῷ 1843 καὶ χηρεύσασα τῆ 12 Ἰουν. 1878.

ΜΟΝΟΙΚΟΝ (ΜΟΝΑΧΟ).

[Κρατικὸν παρὰ τὴν γαλλικὴν Νίκαιαν, οὗ ἡ ἄρχουσα δυναστεία Γοιμέλλη βασιλεύει ἐν Μονοίκῳ ἀπὸ τοῦ ἔτους 968. Ὁ ἡγεμὸν διαμνεῖ 25 μῆνας ἐν Μονοίκῳ καὶ 25 ἐν Παρισίοις.]

Κάρολος Γ' Ὀνώριος, ἡγεμὸν τοῦ Μονοίκου, γενν. 8 Δεκ. 1818, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Φίλωρεστάνον Α' τῆ 20 Ἰουν. 1866. Ἐνυμφεῦθη τῆ 28 Σεπτεμ. 1846 τὴν πριγκ. Ἀντωνιέτταν, τὴ γέ-νως Μερδὸ, ἀποθ. 10 Φεβρ. 1864.

Υἱὸς: Πρίγκηψ διάδοχος Ἀλέξερτος-Ὀνώριος-Κάρολος, γενν. 13 Νοεμ. 1848, πλοίαρχος τοῦ Ἰσπανικοῦ ναυτικοῦ.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ.

[Διὰ βασιλικῆς διατάξεως ἐνεκρίθησαν τῆ 14 Δεκεμβρίου 1848 ἡ ἀνακεί-ρησις καὶ ἡ τροποποίησις τοῦ Οἰμελιώδους νόμου τοῦ βασιλείου, οὗ ἡ ἐπίσημος

ἀνακηρυχθεῖς ἐγένετο τῆ 8 Νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ὁ βασιλεὺς κατέχει τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἀπὸ κοινῆς μετὰ τῶν δύο Βουλῶν. Καὶ ἡ μὲν Α' Βουλὴ ἀποτελεῖται ἐκ μελῶν 39, ἐκλεγομένων ὑπὸ τῶν γενικῶν συμβουλίων ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων πολιτῶν ἢ δὲ Β' Βουλὴ ἀπάρτίζεται ἐκ μελῶν 86 (ἑνὸς ἐπὶ 45,000 κατοίκων), ἐκλεγομένων ἐν ταῖς ἐκλογικαῖς περιφερείαις (κατὰ τὸν ἀπὸ 28 Δεκεμβρίου 1858 νόμον) ὑπὸ παντὸς Ὀλλανδοῦ, μονίμου κατοικοῦ, ἐνῆλικος καὶ τελοῦντος ἀμέσους φόρους ἀπὸ 20 μέχρι 60 φλωρ.]

Γουλιέλμος Γ' Ἀλέξανδρος-Παῦλος-Φρειδερίκος-Λουδοβίκος, βα-σιλεὺς τῶν Κάτω Χωρῶν, πρίγκηψ Ἀραυσίανος-Νασάου, μέγας δούξ τοῦ Λουξεμβούργου, γενν. 19 Δεκ. 1817, υἱὸς τοῦ βασιλέως Γου-λιέλμου Β' (γενν. 6 Δεκ. 1792) καὶ τῆς βασιλισσῆς Ἀννης-Παυ-λίθνης (γενν. 18 Ἰαν. 1795 καὶ ἀποθ. 4 Μαρτ. 1865), θυγατρὸς τοῦ ἀποθ. Παύλου, αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας· διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ τῆ 17 Μαρτ. 1849 συνταγματάρχης καὶ κτήτωρ τοῦ συντάγ-ματος τοῦ αὐστριακοῦ πεζικοῦ ἀρ. 63, ἀρχηγὸς τοῦ συντάγματος τῶν ρώσων ἐπιπέκτων τοῦ Κιέβου καὶ τοῦ ἰα' συντάγματος τῶν πρώσων οὐσσάρων. Ἐνυμφεῦθη τῆ 18 Ἰουν. 1839 τὴν βασίλισσαν Σοφίαν-Φρειδερίκην-Ματθίλδην, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. βασιλέως τῆς Βυρτεμ-βέργης Γουλιέλμου Α', γενν. 17 Ἰουν. 1818 καὶ ἀποθ. 3 Ἰουν. 1877. Συνῆλθεν εἰς δεύτερον γάμον τῆ 7 Ἰαν. 1879 μετὰ τῆς βασίλισσῆς Ἐμμας-Ἀδελαΐδος-Βιλελμίνης-Θηρεσίας, γενν. 2 Αὐγ. 1838, θυγατρὸς τοῦ πρίγκ. Γεωργίου-Βίκτωρος, ἡγεμόνος τοῦ Βαλ-δίκ-Πυρμέν.

Τέκνα:

Ἐκ τοῦ πρώτου γάμου πρίγκηψ Γουλιέλμος-Ἀλέξανδρος-Κάρο-λος-Ἐρρίκος-Φρειδερίκος, πρίγκηψ Ἀραυσίανος, γενν. 25 Αὐγ. 1851, διάδοχος, οὗ δὲ μὲν ἀποθανόντος τῆ 21 Ἰουν. 1884 ἡ διαδοχὴ μετεβίβασθη εἰς τὴν ἐκ τοῦ β' γάμου πριγκηπέσσαν Βιλελμίνην-Ἐλέ-νην-Παυλίαν-Μαρίαν, γενν. 31 Αὐγ. 1880.

Ἀδελφὴ αὐτοῦ: Πριγκ. Σοφία, γενν. 8 Ἀπριλ. 1824, συζεού-χθη 8 Ὀκτ. 1842 τῷ Καρόλῳ-Ἀλεξάνδρῳ, νῦν μεγάλῳ δούκῳ τοῦ Σάξ-Βεϊμάρ-Ἐϊσεναχ.

Ση μ. Συγγενὴς τοῦ οἴκου τούτου εἶνε καὶ ὁ πρεσβύτερος κλάδος τοῦ Να-σάου. Κατ' Ἰούλιον μῆνα τοῦ ἔτους 1866 τὸ δουκάτον τοῦ Νασάου κατελήφθη ὑπὸ τῶν πρωσσοικῶν στρατευμάτων καὶ συνηθῆθη μετὰ τοῦ βασιλείου τῆς

Πρωσίας διὰ θεσπίματος τῆ 20 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Λήγοντος τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1867 συνθήκη συνωμολογηθῆ μετὰ τοῦ δουκὸς καὶ τῆς Πρωσίας.

Ἄδελφος-Γουλιέλμος-Αύγουστος-Κάρολος-Φρειδερίκος, δούξ τοῦ Νασάου, κόμης καλατίνος τοῦ Ρήνου, γενν. 24 Ἰουλ. 1817, διαδέχτο τὸν πατέρα αὐτοῦ δούκα Γουλιέλμον, ἀποθ. τῆ 20 Αὐγούστ. 1830· ἐνομφεύθη α' τῆ 31 Ἰαν. 1844 τὴν Ἐλισάβετ, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. Μιχαήλ, μεγάλου δουκὸς τῆς Ρωσίας, καὶ τούτης ἀποθ. τῆ 28 Ἰαν. 1845 συνήλθεν εἰς β' γάμον τῆ 23 Ἀπριλ. 1851 μετὰ τῆς δουλίσσης Ἀδελαΐδος τῆς εἰς Ἀγγλίας, γενν. 25 Σεπτεμβρίου 1833.

Τέκνα ἐκ τοῦ β' γάμου: Γουλιέλμος, πρίγκηψ διάδοχος (γενν. 1852).—Πρ. Χίλδα (γενν. 1864).

Ἀδελφὸς καὶ ἀδελφαί: ἐκ τοῦ α' γάμου τοῦ πατρὸς μετὰ τῆς Λουίζης, θυγατρὸς τοῦ ἀποθ. δουκὸς τοῦ Σάξ-Ἀλτεμβούργου Φρειδερίκου: 1. Πρίγκ. Μαρία (γενν. 1826), γήρα τοῦ πρίγκ. Ἐρμάνου τοῦ Ουϊέβου ἀπὸ τοῦ 1864.—Ἐκ τοῦ β' γάμου τοῦ πατρὸς μετὰ τῆς Παυλίνης, θυγατρὸς τοῦ πρίγκηπος τῆς Βυρτεμβούργου Παύλου, ἀποθ. τῆ 7 Ἰουλ. 1856: 2. Πρίγκ. Ἐλένη (γενν. 1831), σύζυγος τοῦ νῦν ἡγεμονεύοντος τοῦ Βαλδὲκ-Πυρμόν Γεωργίου-Βίτωρος.—3. Πρίγκ. Νικόλαος (γενν. 1832).—4. Πρίγκ. Σοφία (γενν. 1836), σύζυγος τοῦ νῦν βασιλέως τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας Ὀσκαρ Β'.

ΟΥΑΤΙΚΑΝΟΝ.

Λέων ΙΓ', πρότερον Ἰωακείμ-Πέκκης, γεννηθεὶς ἐν Καρπινέτω τῆ 2 Μαρτίου 1810· ἐξελέγη Πάπας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Πίου Θ' (συμβάντι τῆ 7 Φεβρ. 1878) τῆ 20 Φεβρουαρίου καὶ ἐστέφθη τῆ 3 Μαρτίου τοῦ ἔτους 1878.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ.

Ἱστορία συνταγματικὴ καὶ κληρονομικὴ δι' ἐκάτερα τὰ γένη. Τὸ σύνταγμα ἢ θεμελιώδης νόμος (carta do ley) παρεχωρήθη ἐν ἔτει 1826 ὑπὸ τοῦ Ἀδμ Πέτρου Δ' καὶ ἀνεθεωρήθη τῆ 1852 ὑπὸ τῆς Συνλεύσεως. Ἀυτὴ ἀποτελεῖται ἐκ δύο Βουλῶν, ἧτοι τῆς τῶν Ὁμοτίμων, τὸν ἀριθμὸν 160, διοριζομένων ἰσο-

ἴσως ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ τῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, ἧς τὰ μέλη, 149 ἀπὸ τοῦ 1878, ἐκλέγονται ψήφῳ.]

Λαυδοδίκος-Φίλιππος-Μάριος-Φερδινάνδος-Ἀλκαντάρ-Ἀντώνιος-Μιχαήλ-Ραφαήλ-Γαβριήλ-Γουζάγος-Ἐαδιέρος-Φραγκίσκος-δ' Ἀσίζ-Ἰωάννης-Ἰούλιος-Αύγουστος-Βολφάνδος-δε-Βραγάντε-Βουρβάνος, βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας καὶ τῶν Ἀλγαθίων, τῶν ἐνταῦθεν καὶ ἐκείθεν τῆς ἀφρικανικῆς θαλάσσης, ἄρχων τῆς Γουινέας, κτλ., δούξ τῆς Σαξωνίας, γενν. 31 Ὀκτ. 1838, διεδέξατο τῆ 11 Νοεμ. 1861 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Πέτρου Ε' τοῦ Ἀλκαντάρ (γενν. 1837). Ἐνομφεύθη τῆ 6 Ὀκτ. 1862 τὴν

Βασιλισσαν Μαρίαν-Πίαν, γενν. 16 Ὀκτ. 1847, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. Βίτωρος-Ἐρμάνου Β', βασιλέως τῆς Ἰταλίας.

Υἱοί:

1. Πρίγκηψ διάδοχος Κάρολος-Φερδινάνδος κτλ., δούξ Βραγαντίας, γενν. 28 Σεπτ. 1863.—2. Πρίγκ. Ἀλφόνσος-Ἐρρίκος κτλ., δούξ τοῦ Ὀπέρτου, γενν. 31 Ἰουλ. 1865.

Ὁ ἐπιζῶν πατὴρ τοῦ βασιλέως Φερδινάνδος Αύγουστος-Φραγκίσκος Ἀντώνιος, βασιλεὺς (ἄλλοτε) τῆς Πορτογαλίας, δούξ τῆς Σαξωνίας, στρατάρχης, κτλ., ἐγεννήθη τῆ 29 Ὀκτ. 1816 καὶ ἐνομφεύθη τῆ 9 Ἀπριλίου 1836 τὴν Δόξαν Ἰαρίαν Β' da Gloria (γενν. 4 Ἀπριλίου 1819 καὶ ἀποθ. 15 Νοεμβρ. 1853, θυγατέρα ἐκ τοῦ πρώτου γάμου τοῦ Πέτρου Α', αυτοκράτορος τῆς Βρασιλίας, μετὰ τῆς Λεοπολδίνης, θυγατρὸς τοῦ ἀποθ. αυτοκράτορος τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκου Α', ἀναγορευθεῖσαν βασιλισσαν τῆς Πορτογαλίας ἐπὶ τῆ παραιτήσει τοῦ πατρὸς αὐτῆς [Πέτρου Α', ἢ Πέτρου Δ' ὡς βασιλέως τῆς Πορτογαλίας] καὶ συζευχθεῖσαν α' τῷ Αὐγούστῳ-Καρλῳ-Εὐγενίῳ-Ναπολέωνι, δούκι τοῦ Λαύχτεμπεργ κτλ, γηραιώσαν. β' τῷ Φερδινάνδῳ, ὡς ἀνωθι). Ἐλαβε τὸν τίτλον «Βασιλέως» τῆ 16 Σεπ. 1837 καὶ ἐγγραμμάτισεν ἀντιβασιλεὺς καὶ ἔλην τὴν ἀνηλικιότητα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Πέτρου τοῦ Ε' (ἀναγνωρισθέντος ὡς τοιοῦτου ὑπὸ τῶν Βουλῶν τοῦ βασιλείου τῆ 19 Δεκ. 1853) μέχρι τῆς 16 Σεπ. 1855. Ἐνομφεύθη τὸ β' τῆ 10 Ἰουνίου 1869 τὴν Ἐλιζαν, κόμισσαν Ἐδλα, τὸ γένος Ἐνσλερ.

ΡΩΣΣΙΑ.

Αυτοκράτωρ Ἀλέξανδρος Γ' Ἀλεξάνδροβιτς, γενν. 10 Μαρτίου 1845, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀλέξανδρον Β' Νικολαέβιτς, δολφονηθέντα, τῇ 13 Μαρτ. 1881· ἐνυμφεύθη τῇ 9 Νοεμβ. 1866 τὴν Αυτοκράτειραν Μαρίαν-Θεοδωρέβναν (πρότερον Μαρίαν-Φρειδερίκην-Σοφίαν-Δάγμαρ), γενν. 26 Νοεμβ. 1847, θυγατέρα Χριστιανου Θ', βασιλέως τῆς Δανίας.

Τέκνα:

1. Μέγας δούξ Νικόλαος, διάδοχος, γενν. 18 Μαΐου 1868, ἀτάκτων ἀπάντων τῶν κοζακικῶν στρατευμάτων κτλ. κτλ. — 2. Γεώργιος, μέγας δούξ, γενν. 9 Μαΐου 1871. — 3. Ζηνοβία, μεγάλη δούκισσα, γενν. 6 Ἀπριλ. 1875. — 4. Μιχαήλ, μέγας δούξ, γενν. 5 Δεκ. 1878. — 5. Ὀλγα, γενν. 13 Ἰουν. 1882.

Ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφὴ:

1. Μέγας δούξ Βλαδμηρος (γενν. 1847), γενικὸς ὑπασιπότης τοῦ αυτοκράτορος, στρατηγὸς τοῦ πεζικοῦ, γενικὸς διοικητὴς τῆς αυτοκρατορικῆς φρουρᾶς καὶ τῆς στρατιωτικῆς περιφραγῆς τῆς Πετροπόλεως, συνταγματάρχης τῶν δραγόνων τῆς φρουρᾶς, τῶν δραγόνων τῆς Νέας Ρωσσίας ἀρ. 3, τοῦ πεζικοῦ τοῦ Ἀρχαγγέλου ἀρ. 17, τοῦ μὲν συντάγματος τοῦ πεζικοῦ τῆς Οὐκραίνης καὶ τοῦ τῆς Σαμάρης ἀρ. 88, τοῦ α' τάγματος τῆς γραμμῆς τῆς δυτικῆς Σιβηρίας, ὡς καὶ τοῦ συντάγματος τῶν πρώτων οὐσσάρων τῆς Θυργγίας ἀρ. 12, κτήτωρ τοῦ ὑπ' ἀρ. 14 αὐστριακοῦ συντάγματος τῶν οὐσσάρων. Ἐνυμφεύθη τῇ 28 Αὐγ. 1874 τὴν Μαρίαν-Παυλόβναν, μεγάλην δούκισσαν (γενν. 1854), θυγατέρα τοῦ μεγάλου δούκως τοῦ Μεκλεμβούργου, ἐξ ἧς ἐγέννησε 4 τέκνα.

2. Μέγας δούξ Ἀλέξιος (γενν. 1850), γενικὸς ὑπασιπότης τοῦ αυτοκράτορος, ἀντιναύαρχος, ὑπέρτατος κυβερνήτης τοῦ στόλου κτλ.

3. Μεγάλη δούκισσα Μαρία (γενν. 17 Ὀκτ. 1853), συνελεύθη 24 Ἰαν. 1874 τῷ ἄγγλῳ βασιλόπαιδι Ἀλφρέδῳ, δούκι τοῦ Έδιμβούργου (γενν. 1844).

4. Μέγας δούξ Σέργιος (γενν. 1857), συνταγματάρχης καὶ ὑπα-

πιστὴς τοῦ αυτοκράτορος, ἀρχηγὸς τοῦ β' τάγματος τῶν εὐζώνων τῆς φρουρᾶς κτλ.

5. Μέγας δούξ Παῦλος (γενν. 1860), λοχαγὸς τοῦ ἐπιτελείου καὶ ὑπασιπότης τοῦ αυτοκράτορος κτλ.

Θεῖοι καὶ θεῖα:

1. Μεγ. δούκ. Ὀλγα (γενν. 1822), σύζυγος τοῦ βασιλέως τῆς Βυρτεμβέργης Καρόλου Α'.

2. Μ. δούξ Κωνσταντῖνος (γενν. 1827), νυμφευθεὶς τῷ 1848 τὴν θυγατέρα τοῦ δούκως Ἰωσήφ τοῦ Σάξ-Ἀλτεμβούργου Ἀλεξάνδραν, ἐξ ἧς ἐγέννησε 5 τέκνα: Νικόλαον (γενν. 1850) Ὀλγαν (1851), βασιλισσαν τῆς Ἑλλάδος Βέραν (1854), χήραν τοῦ δούκως Εὐγενίου τῆς Βυρτεμβέργης Κωνσταντῖνον (1858) καὶ Δημήτριον (1860).

3. Μ. δούξ Νικόλαος (γενν. 1834), νυμφευθεὶς τῷ 1856 τὴν Ἀλεξάνδραν, θυγατέρα τοῦ Πέτρου πρίγκηπος τοῦ Ὀλδενμπούργου, ἐξ ἧς ἐγέννησε 2 τέκνα: Νικόλαον (γενν. 1856) καὶ Πέτρον (1864).

4. Μ. δούξ Μιχαήλ (γενν. 1832), γενικὸς ὑπασιπότης τοῦ αυτοκράτορος, στρατάρχης, πρόεδρος τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, κτλ. κτλ., νυμφευθεὶς τῷ 1857 τὴν Ὀλγαν, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. μεγάλου δούκως τῆς Βαβης Λεοπόλδου, ἐξ ἧς ἐγέννησεν ἑπτὰ τέκνα: Νικόλαον (1859) Ἀναστασίαν (1860), σύζυγον τοῦ μεγάλου δούκως διαδόχου τοῦ Μεκλεμβούργου-Σχέρβιν Μιχαήλ (1861) Γεώργιον (1863) Ἀλεξάνδραν (1866) Σέργιον (1869) καὶ Ἀλέξιον (1875).

Ἐκ τοῦ πρὸς πάππον τοῦ αυτοκράτορος ἀδελφοῦ Μ. δούκως Μιχαήλ Παύλοβιτς (ἀποθ. 1849) καὶ τῆς Μ. δούκισσης Ἐλένης τῆς ἐκ Βυρτεμβέργης (ἀποθ. 1873) ἐγεννήθη τῷ 1827 ἡ Μ. δούκισσα Αἰκατερίνη, συζευθεῖσα 16 Φεβρ. 1851 τῷ Γεωργίῳ, δούκι τοῦ Μεκλεμβούργου-Στρέλιτς, καὶ χηρέυσασα τῇ 20 Ἰουνίου 1876.

ΣΟΥΗΔΙΑ καὶ ΝΟΡΒΗΓΙΑ.

[Ἡ περὶ ἐνώσεως συνθήκη ἐγένετο τῇ 6 Αὐγούστου 1815. — Θεμελιώδεις νόμοι: α') Νόμος περὶ τύπου κυβερνήσεως (Regerings-form) τῆς 8 Ἰουνίου 1809· β') Νόμος περὶ ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας (Riksdagsordning) τῆς 22

'Ιουλίου 1866· γ') Νόμος περί διαδοχής τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1810· δ') Νόμος περί ἐλευθεροτυπίας τῆς 16 'Ιουλίου 1812.— Δύο Βουλαι.]

'Οσκάρ Β' Φρειδερίκος, βασιλεὺς τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, τῶν Γότθων καὶ τῶν Βενδῶν, γενν. 24 'Ιαν. 1829, υἱὸς τοῦ βασιλέως 'Οσκάρ Α' (γενν. 4 'Ιουλ. 1799 καὶ ἀποθ. 8 'Ιουλ. 1859) καὶ τῆς βασιλισσῆς 'Ιωσηφίνης (γενν. 14 Μαρτ. 1807 καὶ ἀποθ. 7 'Ιουν. 1876)· διεδέξατο τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βασιλεῖα Κάρολον ΙΕ' (γενν. 3 Μαΐου 1826) τῇ 18 Σεπτεμ. 1872· νυμφάρχος τοῦ δανικοῦ στέλου· ἐνυμφεύθη τῇ 6 'Ιουν. 1857 τὴν

Βασίλισσαν Σοφίαν-Βιλελμίνην-Μαριάνναν-Έρριέτταν, γενν. 9 'Ιουλ. 1836, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. δούκῃς τοῦ Νασάου Γουλιέλμου.

Τέκνα :

1. Πρίγκηψ διάδοχος 'Οσκάρ-Γουσταῦος-Ἀδόλφος, δούξ Βερμelandης, γενν. 16 'Ιουν. 1858, νυμφευθεὶς 20 Σεπτεμ. 1881 τὴν πριγκ. Βικτωρίαν (γενν. 1862), θυγατέρα τοῦ μεγάλου δούκῃς τῆς Βάδης καὶ τῆς μεγάλης δούκισσῆς Λουίζης (θυγατρὸς τοῦ αυτοκράτορος τῆς Γερμανίας Γουλιέλμου Α').

2. Πρίγκ. 'Οσκάρ-Κάρολος-Αὔγουστος, δούξ τοῦ Γέτλανδ, γενν. 15 Νοεμ. 1859.

3. Πρ. 'Οσκάρ-Κάρολος-Γουλιέλμος, δούξ 'Οστρογότθικῆς, γενν. 27 Φεβρουαρ. 1861.

4. Πρ. Εὐγένιος-Ναπολέων-Νικόλαος, δούξ Νήριτας, γενν. 1 Αὐγούστου 1865.

Γόνος τοῦ οἴκου τούτου ἡ Λουίζα-'Ιωσηφίνη-Εὐγενία (γενν. 31 'Οκτ. 1851), θυγάτηρ τοῦ ἀποθ. βασιλέως Καρόλου ΙΕ' καὶ τῆς βασιλισσῆς Λουίζης (πριγκηπέσσης τῆς 'Ολλανδίας), συνεζεύχθη ἐν Στοκχόλμῃ 28 'Ιουλ. 1869 τῷ Χριστιανῷ-Φρειδερίκῳ-Γουλιέλμῳ-Καρόλῳ, πρίγκηπι διαδόχῳ τοῦ δανικοῦ θρόνου.

ΑΣΙΑ.

ANNAM. (*)

Κατὰ τὴν ἐν Σαίγῳ τῇ 15 Μαρτίου 1874 συνομολογηθεῖσαν μετὰ τῆς Γαλλίας συνθήκην, αὕτη ἀνεγνώρισε τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἀννάμ ἀπὸ πάσης ξένης δυνάμεως, ἐπομένως δὲ καὶ τῆς Σινικῆς, ἥς οἱ αὐτοκράτορες ἔχαιρον ἄχρι τότε τὸ δικαίωμα τοῦ περιβάλλειν τοὺς βασιλεῖς τοῦ Ἀννάμ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα. Εἰς ἀντάλλαγμα τῆς προστασίας ταύτης, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἀννάμ ἀνέλαθε νὰ συμμερῶσθῃ τὴν ἐκυτοῦ πολιτικὴν πρὸς τὴν τῆς Γαλλίας, νὰ καταργήσῃ τὰ κατὰ τῆς καθολικῆς θρησκείας περιοριστικὰ μέτρα, νὰ ἐπιτρέψῃ ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς πολλοὺς λιμένας διὰ τὸ ξένον ἐμπόριον, καὶ νὰ παραδεχθῇ τὴν ἐν τοῖς λιμέσι τούτοις ἐγκατάστασιν γάλλων προξένων μετὰ στρατιωτικῆς φρουρᾶς ἐξ 100 ἀνδρῶν. Κατὰ συνέπειαν τῆς συνθήκης ταύτης, τῷ 1875 οἱ λιμένες Χαϊφόνγκ καὶ Χανόης ἠνεμήχθησαν διὰ τὰ ξένα πλοῖα, ἐν ἔτει δὲ 1876 καὶ ὁ τοῦ Κουίνχῳ.

Πολίτευμα : μοναρχία ἀπόλυτος. Ὁ Ηwang-té (βασιλεὺς) συμπαρστατεῖται ὑπὸ μυστικοῦ συμβουλίου καὶ ἐπὶ ὑπουργῶν. Τὰ δύο πρῶτιστα μέρη τῆς αυτοκρατορίας, τὸ Τογγίνον καὶ ἡ Κοχγκίνη, ἔχουσιν ἀνὰ ἕνα ἀντιβασιλεῖα, ἐκάστη δὲ ἐπαρχία ἕνα διοικητὴν.

Ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἶνε ἡ λατρεία τῶν κροστατεῦσι πνευμάτων, ἰδίως παρὰ τῷ ὄχλῳ αἱ περῶτισμένα ὁμοῦς τάξεις τοῦ λαοῦ ἀσπάζονται τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κομφουκιου, οὐχ ἤττον δὲ ἐπικρατεῖ ἐν μέρει καὶ ὁ βουδδισμός. Καθ' ὅλον τὸ κράτος ὑπάρχουσι διεσπαρμένοι περὶ τῆς 420,000 χριστιανοὶ καθολικοὶ ὑπὸ 6 ἐπισκόπους.

Περίεργον εἶνε ὅτι, μεθ' ὅλην ταύτην τὴν μετὰ τῶν Εὐρωπαίων ἐπιμιξίαν, οἱ σιδηρόδρομοι καὶ ὁ τηλεγράφος εἶνε εἰσὲτι ἀγνωστα πράγματα ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Ἀννάμ.

(*) Τοῦ Ἡμερολογίου οὗτος ἐστὶ ὑπὸ τὰ πειστήρια πρὸ τῆς ὀριστικῆς διευθέσεως τῶν γαλλοανναμιτικῶν πραγμάτων, αἱ περὶ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἀννάμ σημειώσεις ἀνάγονται εἰς τὴν πρὸ τοῦ ζητήματος ἐποχὴν.

ΙΑΠΟΝΙΑ.

Ἡ ἀνωτάτη ἐξουσία εἴρηται εἰς χεῖρας τοῦ «Τέννου» ἢ «Μικαδου» (αὐτοκράτορας), εἰς ὃν εἰσιν ὑποταταγμένοι πάντες οἱ ἡγεμόνες τοῦ τόπου.

Ὁ νῦν αὐτοκράτωρ Μοτς-Χίτο, γενν. τῇ κβ' ἡμέρᾳ τοῦ 0' μηνὸς τοῦ 1852 (3 Νοεμβρίου 1852), διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Κομῆ Τέννο τῷ 1867, ἐνυμφεύθη δὲ τὴν Χαροῦ-κὸ, γεννηθεῖσαν τῇ ιε' ἡμέρᾳ τοῦ 8' μηνὸς τοῦ 1850 (28 Μαΐου 1850), ἐκ τοῦ οἴκου Φουτζιδάρα Ἰτχίδζο, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. Ταδακᾶ-Δαϊθσίν.

Ἐπιδοξος διαδοχος: Υοσιχίτο, υἱὸς τοῦ Τέννου καὶ τῆς Υατζιδάρα-Υοχίκο, γενν. 31 Αὐγ. 1879.

Θυγάτηρ: Ἀκί-κὸ, γενν. 3 Αὐγ. 1881.

Δικαιώματα διαδοχῆς τοῦ θρόνου ἔχουσι καὶ οἱ ἡγεμονικοὶ οἴκοι Ἀρισουγάβα, Φουσχίμη καὶ Κανίν ἐν ἐκλείψει τῆς πρώτης γραμμῆς. Καὶ τοῦ μὲν οἴκου Ἀρισουγάβα γόνοι εἰσὶν οἱ πρίγκηπες Τακακίτο (γενν. 1812), Τορουχίτο (1835) καὶ Τακχίτο (1862), τοῦ δὲ οἴκου Φουσχίμη ὁ πρίγκηψ Σαδακάρας (γενν. 1858), καὶ τοῦ οἴκου Κανίν ὁ πρίγκηψ Κοτοχίτο (γενν. 1865).

Ὁ τίτλος «αὐτοκρατορικοῦ πρίγκηπος» ἀπονέμεται ὡσαύτως (ἀλλ' ἄνευ δικαιώματος κληρονομικοῦ) εἰς τοὺς ἀρχηγέτας τῶν οἰκογενειῶν: Γιαμάσχι-νὸ-μίγια (γενν. 1816), Χιγᾶσχι Φουσχίμη νὸ-μίγια (γενν. 1846), Νασχιμῆτο νὸ-μίγια (γενν. 1819), Κοῦνι-νὸ-μίγια (γενν. 1824), Κίτα Σχιρακάβα νὸ-μίγια (γενν. 1847), Κᾶτχο νὸ-μίγια (γενν. 1851).

ΠΕΡΣΙΑ.

Σαχ-ιν-σᾶχ Νασρ-εδ-δίν, γενν. τῇ 24' Ἀπριλ. 1831, τέταρτος ἡγεμὼν ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Χατζάρ, διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Μωχαμέτ Σᾶχ, ἀποθανόντα μηνὶ Σεπτεμβρίου 1848.
Τέκνα 11.

ΣΙΑΜ.

Μοναρχία. — Κατὰ τὸν νόμον τῆς 8 Μαΐου 1874 ὁ βασιλεὺς ἐξασκεῖ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας καὶ τοῦ ὑπουργικοῦ (Senabodi), ἀλλ' ἐν τοῖς μικρᾶς ἀξίας ζητήμασιν ἀρκεῖ ἡ ψῆφος τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας. Τὸ συμβούλιον τοῦτο, προεδρευόμενον ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἀποτελεῖται ἐξ ὑπουργῶν, στερομένων τοῦ δικαιώματος τοῦ ψηφοφορεῖν, 10—20 συμβούλων, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ συντασσόντων τὰ νομοσχέδια, καὶ 6 πριγκήπων ἐκ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου. — Ἡ βασιλεία εἶνε κληρονομικὴ, μετὰ τὴν μόνον τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν διαδέχεται ὁ πρεσβύτερος υἱὸς τὸν πατέρα, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς δύναται νὰ ὀρίσῃ αὐτὸς τὸν διαδοχὴν του, ἐπικυρουμένης τῆς πράξεως ταύτης ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου. Ἐκαστὴ τῶν 41 ἐπαρχιῶν τοῦ κράτους διοικεῖται ὑπὸ διοικητοῦ φέροντος τίτλον «Φράγια», ἢ τοῦ συμβούλου α' τάξεως, ἢ «Πρά», ἢ τοῦ συμβούλου β' τάξεως. Ὁ τίτλος «Τιάου Φράγια» σὺν τῷ τίτλῳ τοῦ «Ἐξοχωτάτου» ἀνήκει εἰς τὸν νῦν μυστικὸσύμβουλον τοῦ βασιλέως. — Πολλὰ διμερσίματα, κυβερνώμενα ὑπὸ τῶν ἰδίων των ἡγεμόνων, τελοῦσι φόρους εἰς τὸν βασιλέα.

Βασιλεὺς: Σόμετες-Φρά-Παραμινδρ-Μαχά-Κουλαλονδρ, γενν. 21 Σεπ. 1853, υἱὸς τοῦ βασιλέως Σόμετες-Φρά-Παραμινδρ-Μαχά-Μονγκούτ καὶ τῆς βασιλισσῆς Ραμβέι-Βχομραβχιρομῶα διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτοῦ τῇ 1 Ὀκτωβρ. 1868.

Πρίγκηπες: Σόμετες-Τιάου-Φά-Μαχά-Μαλί-Κρόμ-Φρά-Βουμράχ-Παρακᾶς (θεῖος τοῦ βασιλέως), Σόμετες-Τιάου-Φα-Χατουρόντ-Ρασμί καὶ Σόμετες Τιάου-Φά-Χαθρόνγινράμι-Κρόμ-Λουάγου-Χακραπιδιγόνγκ (ἀδελφοὶ τοῦ βασιλέως), Σόμετες-Τιάου-Φά-Μαχά Ουαγιαραχίε, υἱὸς τοῦ βασιλέως.

ΣΙΝΙΚΗ.

Αὐτοκράτωρ: Κουαγκιού, κυβερνῶν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Ἰανουαρ. 1875. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀνομᾶζεται πρὸ τῆς ἐνθρονίσεως αὐτοῦ Τσᾶι-τ' ἰν. (Τὸ ἔτος 1884 συμπέπτει ὡς ἐγγίστα πρὸς τὸ δέκατον ἔτος

τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Κουγκασού, ἐκτεινόμενον ἀπὸ τῆς 26 Ἰανουαρίου 1884 μέχρι τῆς 13 Ἰανουαρίου 1885.)

Τὰ δύο μεγάλα σώματα τοῦ Κράτους εἰσὶν: ἡ Ἀρχιγραμματεία (niko) καὶ ἡ Γραμματεία τῆς ἐπικρατείας (chun-chi-chu). Καὶ ἡ μὲν Ἀρχιγραμματεία ἀποτελεῖται ἐξ (1) ἀνωτάτων λειτουργῶν, ὧν τρεῖς μὲν καταγωγῆς μαντσού, τρεῖς δὲ καταγωγῆς κινεζικῆς. Τὰ τέσσαρα ἀνώτερα μέλη, δύο Μαντσού καὶ δύο Σίνκι, φέρουσι τὸν τίτλον ἀριστῶταν, τὰ δὲ ἕτερα δύο ἀμέλη περσοτύταν. Κατὰ τοὺς ισχύοντες νόμους, καθήκον τῆς Ἀρχιγραμματείας εἶνε νὰ συσκέπτηται περὶ τῶν τρόπων τῆς διοικήσεως τῆς αὐτοκρατορίας, νὰ δημοσιεύῃ τὰ αὐτοκρατορικὰ θεσπίσματα, νὰ βυθμίζῃ τοὺς νόμους τοῦ κράτους καὶ ἐν γένει νὰ συμβουλεύῃ τὸν αὐτοκράτορα εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὰ κυβερνητικὰ πράγματα, ἀλλ' ἐπ' ἐσχάτων ἢ σπουδαιότης τοῦ σώματος τούτου ἠλιαιτώθη εὐκ ὀλίγον, τῆς διευθύνσεως τῶν πραγμάτων εὐρισκομένης τάνυν ἐν χερσὶ τῆς Γραμματείας τῆς ἐπικρατείας (chun-chi-chu). Τοῦ δευτέρου τούτου σώματος ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν δὲν εἶνε ὀρισμένος, οὔτε σημειοῦται ἐν ἑκάστον ἐν τῷ ἐπισήμῳ ἡμερολογίῳ τῆς Σινικῆς· ἀποτελεῖται δὲ ἐξ αὐτοκρατορικῶν πριγκίπων, ἐκ μελῶν τοῦ niko, ἐκ προέδρων τῶν ὑπουργείων καὶ ἐκ διευθυντῶν ἄλλων τμημάτων τῆς πρωτευούσης, καὶ καθήκον ἔχει τὸ συντάττειν ἀποφάσεις καὶ διατάγματα αὐτοκρατορικὰ, ἔτι δὲ τὸ λαμβάνειν τὰς δεούσας ἀποφάσεις ἐπὶ σκοπῷ τοῦ καταστήναι τὴν πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν διοίκησιν τελεσφόρον καὶ κανονικὴν.

Μετὰ τὰ δύο ταῦτα σώματα τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως ἐπέρχονται 25 ὑπουργεῖα, ἢ ἐκτελεστικὰ τμήματα, ἔχοντα ἑκάστον δύο προέδρους καὶ τέσσαρας ἀντιπροέδρους (ὧν ὁ ἕμισος ἀριθμὸς ἐκ Μαντσού καὶ ὁ ἕτερος ἕμισος ἐκ Σινῶν). Ἐντοτε ἕμιος ἐποπτεύει τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν τμημάτων τούτων ἀνώτατος πρόεδρος, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ὀρισμένον καὶ μόνιμον. Κατόπιν τῶν μνημονευθεισῶν ἀρχῶν ἔρχονται ἄλλα τινὰ κατώτερα τμήματα, εἶον τὸ ὑπουργεῖον τῆς διοικήσεως τῶν ὑπηκόων χωρῶν, ἢ στρατιωτικὴ διοίκησις τοῦ Πεκίνου, τελοῦσα ἕνα καὶ ἀστυνομικὰ καθήκοντα, κτλ.

Ἡ σινικὴ αὐτοκρατορία διαίρεται εἰς τρεῖς μεγάλα μέρη· α') τὴν

Μαντσουρίαν, γενέθλιον τόπον τοῦ βασιλευόντος αἵμου, συσταμένην ἐκ τριῶν ἐπαρχιῶν (β') τὴν κυρίως Σινικὴν ἢ 18 ἐπαρχίας (Shi-pachêng), ἀποτελούσας 8 νομαρχίας καὶ 3 ἐπαρχιακὰς διοικήσεις καὶ τεθειμένας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν 8 νομαρχῶν καὶ 13 διοικητῶν, ὧν οἱ 3 ἀνεξάρτητοι καὶ γ') τὰς ὑπηκόους λεγομένας χώρας, ἧτοι τὴν Μογγολίαν καὶ τινὰ μέρη τῆς Ἀσουγγαρίας.

ΑΦΡΙΚΗ.

ΑΙΓΥΠΤΟΣ.

[Σατραπεία ὑποτέλης τῷ Σουλτάνῳ τῆς Τουρκίας, ἂπὸ τῆς 26 Ἰουν. 1867 ὁ ἡγεμονεῦον ἀντιβασιλεὺς φέρει ἐπισήμως τὸν τίτλον «Ἰψηλοτάτου» καὶ «Κεδίβου».]

Μεχεμέτ-Τεβρίκ, Κεδίβης τῆς Αἰγύπτου, κυρίαρχος τῆς Νουβίας, Αἰθιοπίας, Κορδοφάν καὶ Ἀκροῦ, γενν. τῷ 1832, υἱὸς τοῦ Κεδίβου Ἰσμάηλ πασᾶ, ὃν διεδέξατο τῇ 8 Αὐγ. 1879 (19 Σεπτεμβρίου 1879) καὶ ἐγκυβερνήθη ἐπισήμως τῇ 14 Αὐγ. 1879. Ἐνομιφεύθη μὴν Ἰανουαρίῳ τοῦ 1879 τὴν

Πριγκ. Ἐμινὲ Χανούμ, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. πριγκ. Ἐλ-Χαμὴ πασᾶ.

Τέκνα:

1. Πριγκ. Ἀδδᾶς-βέης (γενν. 1874). — 2. Πρ. Μεχεμέτ-Ἀλῆ βέης (1876). — 3. Πρ. Καδσάτ-Χανούμ. (1879). — 4. Νιμὲτ-Χανούμ. (1881).

ΑΡΑΓΣΙΩΝ (Orange).

Ἐλεύθερον κράτος. — Διὰ πρακτικῶς τοῦ σερ H. G. Smith, διοικητοῦ τῆς ἀποικίας τοῦ Ἐδέλιδος Ἀκρωτηρίου, τῇ 3 Φεβρουαρίου 1848, ἐκηρύχθησαν ὑποτέλεις τῇ βασιλείῳ τῆς Ἀγγλίας πασαὶ αἱ χώραι αἱ μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Ἀραουζάνος, τοῦ ποταμοῦ Ββάλ καὶ τῶν ὀρέων Κουατλάμπα, ὧν τὸ μείζον μέρος ἀποτελεῖ σήμερον

τὸ ελεύθερον κράτος τῆς Ἀρκαδίας, κηρυχθὲν ανεξάρτητον τῇ 23 Φεβρ. 1834. Τὸ σύνταγμα, προκηρυχθὲν τῇ 10 Ἀπριλ. 1854, ἀνεθωρήθη καὶ ἐπεκρῶθη ἐκ νέου τῇ 9 Φεβρ. 1866. Τὸ πολίτευμα εἶνε δημοκρατικόν. Ὁ πρόεδρος ἐκλέγεται ἐπὶ πενταετίαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ, τὰ δὲ νομοθετικὰ καθήκοντά εἰσιν ἀνατεθειμένα εἰς συνέλευσιν καλουμένην Volksraad, συνισταμένην ἐκ 50 περίπου μελῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Τὸ ἐν ἰσχύϊ δίκαιον εἶνε τὸ δολανθορρωμαϊκόν, ἐξαιρέσει τῶν ἐπιτοπίων ἢ ἐιδικῶν νόμων τῶν συνταχθέντων ὑπὸ τῆς Volksraad. — Τὰ 13 διαμερίσματα κυβερνῶνται ὑπὸ ἀρχόντων καλουμένων Landdrosts, εὗς διορίζει ὁ πρόεδρος καὶ ἐπικυροῖ ἢ Volksraad. — Τετράκις τοῦ ἔτους συνέρχεται τὸ ἀνώτατον δικαστήριον, εἰς δὲ τὸ κομοργιοδικεῖον.

Πρόεδρος: J. H. Brand, ἐκλεγείς τῇ 10 Φεβρ. 1879 τὸ τέταρτον ἐπὶ πενταετίαν.

ZANZIBAR.

Σουλτανάτον. — Ἡ σημερινὴ ἔκτασις τοῦ κράτους τούτου ὁφείλεται, εἰς τοὺς ἀρχαίους ἡγεμόνας, οἵτινες κληθέντες ὑπὸ τῶν ἐνοικουστῶν φυλῶν ὅπως ὑπερασπίσωσιν αὐτοὺς κατὰ τῶν Πορτογάλων, ἐπαγίωσαν τὴν δεσποτείαν αὐτῶν ἐν τῇ γῶρᾳ τῷ 1698 διὰ τῆς κατακτήσεως τοῦ Μομβά. Ἡ νῆσος Ζανζιβάρ κατεκτήθη τῷ 1784 ὑπὸ τοῦ ἡμῶν τῆς Μασκάτης.

Ὁ Σαῖδ-Σαῖδ, ἡμίτης τῆς Μασκάτης, ἀπέβισε τῷ 1830, διεδέξατο δὲ αὐτὸν ἐν Ζανζιβάρ ὁ υἱὸς τοῦ Σαῖδ-Μετζιτ, ἔκτοτε δὲ τὸ σουλτανάτον τῆς Ζανζιβάρ εἶνε ἐντελῶς ανεξάρτητον ἀπὸ τοῦ ἡμῶν τῆς Μασκάτης.

Ἡγεμῶν (Soyid): Βαργάκ, βῆν Σαῖδ, ἀπὸ τοῦ 1870, δευτερότοκος ἀδελφὸς τοῦ Σαῖδ-Μετζιτ, ἀποθανόντος τῇ 7 Ὀκτ. 1870.

ΑΙΒΕΡΙΑ.

Δημοκρατία. — Ἡ ἀποικία τῆς Αἰβερίας, ἱερυθίστα τῷ 1822 ὑπὸ ἀπελευθέρων μαύρων τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς καὶ αὐτοχθόνων τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἐξαρτωμένη ἐξ ἀμερικανικῆς ἀποικιστικῆς ἐταιρίας, ἐκηρύχθη ανεξάρτητος τῇ 26 Ἰου-

λίου 1847. Ἡ κυβέρνησις τῆς πολιτείας ἀνατίθεται εἰς τὸν Πρόεδρον (ἐκτελεστικὴν ἀρχὴν), τὴν νομοθετικὴν συνέλευσιν (συνισταμένην ἐκ τῆς Γερουσίας, ἧς τὰ 8 μέλη διορίζονται ἐπὶ τετραετίαν, καὶ τῆς βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων, ἧς τὰ 13 μέλη διορίζονται ἐπὶ τριετίαν) καὶ τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν (ἀνώτατον δικαστήριον).

Πρόεδρος τῆς δημοκρατίας: A. J. Russell.

ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡ.

ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων πρὸς τὴν Εὐρώπην ἢ νῆσος Μαδαγασκάρη προσεκτήσατο σπουδαιότητά τινα μόνον ἀπὸ τοῦ 1810, δηλονότι ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὁ ἀρχηγέτης τῆς φυλῆς τῶν Κοβδάς ὑπέταξεν αὐτὴν πρὸς τὴν ἰδίαν κυριαρχίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ραδαμᾶ Α'. Ὁ βασιλεὺς οὗτος συνῆψε τότε συγχεῖς πρὸς τοὺς Ἀγγλους, ἀλλ' αὐταὶ διεκλήθησαν ἐπὶ πολλὰ ἔτη μετὰ τὴν ἐνθρόνισιν τῆς βασιλείας Ραδαμᾶ Α' (1828). Τῆς βασιλείας ταύτης διαδοχὸς γενόμενος τῷ 1861 ὁ υἱὸς αὐτῆς Ραδαμᾶ Β' συνωμολόγησε συνθήκην μετὰ τῆς Γαλλίας. Ἐκρωγείσης ἐπαναστάσεως (1863) καθήρεθον ὁ Ραδαμᾶς Β', ἀνηγορεύθη δὲ βασίλισσα ἡ σύζυγος αὐτοῦ Ροζαχερίνα, ἧτις μετὰ δύο ἔτη (1865) συνῆψε συνθήκην ἐμπορικὴν καὶ φιλιαν μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Ἐτέρα συνθήκη συνωμολογήθη κατόπιν (1868) μετὰ τῆς Γαλλίας ὑπὸ τῆς βασιλείας Ραδαμᾶ Β'.

Βασίλισσα: Ραδαμᾶ Γ', διαδεξαμένη τῇ 13 Ἰουλίου 1883 τὴν ἀποθανούσαν θεῖαν αὐτῆς Ραδαμᾶ Β'.

ΜΑΡΟΚΟΝ.

Σουλτάνος: Μουλέ-Χασάν, ἀναγορευθεὶς τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1873 καὶ διαδεξάμενος τὸν πατέρα αὐτοῦ Σιδι-Μωχαμέτ, ἀποθανόντα.

ΤΡΑΝΣΒΑΛΑ.

Ἡ ανεξαρτησία τοῦ Τρανσβαλ ἀκηρύχθη τῇ 17 Ἰαν. 1852, τὸ δὲ σύνταγμα ἐδημοσιεύθη τῇ 13 Φεβρουαρίου 1858, ἀναθεωρηθὲν

τῆ 7 Ἀπριλ. 1877. Πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην, ἦτοι τῆ 12 Ἀπριλ. 1877, διὰ προκηρύξεως τοῦ βρετανοῦ πληρεξουσίου αἰρ Θεοφίλου Σήφτωνος ἡ Δημοκρατία προσηρτήθη εἰς τὰς ἀποικιακὰς κτήσεις τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἀναστατωθέντων ὁμοῦ τῶν ἑλλανδῶν ἀποίκων (Βοηρῶν), πᾶσα ἡ χώρα ἐπανήλθε κατ' Αὐγούστου τοῦ 1881 εἰς τὴν κατοχὴν τῶν Βοηρῶν ὑπὸ τὴν ἐπινομίαν «Κράτος τοῦ Τρανσβαλ», διατελοῦσα οὐχ' ἦτον ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ βρετανικοῦ θρόνου. Κατὰ τοὺς προεὶσκαγωγικοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης τοὺς ὑπογραφέντας τῆ 21 Μαρτίου 1881 ὑπὸ τοῦ στρατηγού Wood καὶ τὴν σύμβασιν τὴν συνομολογηθεῖσαν τῆ 8 Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους μεταξὺ τῆς βασιλικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῆς τριανδρίας, ἐντελής αὐτονομία ἐν τοῖς ἐσωτερικοῖς πράγμασι παρεχωρήθη εἰς τοὺς Βοηροὺς, ἀλλ' ἡ Ἀγγλία ἐπεφυλάξατο ἐαυτῇ πᾶσαν ἀπόρρασιν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν πραγμάτων, δικαιώματι ἐπικυριαρχίας.— Ὁ πρόεδρος τοῦ Κράτους ἐκλέγεται ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπὶ πενταετίαν, ἡ δὲ νομοθετικὴ ἐξουσία ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν, λεγομένην Volksraad καὶ ἀπαρτιζομένην ἐκ 43 μελῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἀλλ' οἱ ὑπ' αὐτῆς ψηφιζόμενοι νόμοι ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἀγγλικοῦ βασιλείου. Ὁ πρόεδρος ἐκλέγει τοὺς διοικητὰς τῶν 13 διαμερισμάτων τοῦ κράτους, οὓς ἐπικυρεῖ ἡ Volksraad. Πλήρης ἀνεξίτηρησκέα ἐπικρατεῖ καθ' ὅλην τὴν χώραν, ἀλλ' ἡ ἔθνηκὴ ὀρησκέα εἶνε ἡ τῶν διαμαρτυρομένων.

Πρόεδρος: S. J. P. Krüger, ἐκλεγείς τῆ 9 Μαΐου 1883 ἐπὶ τριετίαν.

Ἀγγλος ἀντιπρόσωπος: Γεώργιος Οὐδσων.

ΤΥΝΙΣ.

Βέης καὶ κύριος τοῦ βασιλείου τῆς Τύνιδος: Σίδι-Ἀλῆ πασᾶς, γένν. 1817, υἱὸς τοῦ Βέη Σίδι-Ἀχσίν διεδέξατο τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μωχαμέτ-ἑλ-Σαδὴν τῆ 28 Ὀκτ. 1882.

Ἐπιδοξος διάδοχος: Σίδι-Ἀλῆς, δευτερότοκος ἀδελφὸς τοῦ νῦν βέη, γεννηθεὶς τῷ αὐτῷ ἔτει 1817.

ΑΜΕΡΙΚΗ.

ARGENTINE ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.

Καθέδρα τῆς Ὀμοσπονδίας: Buenos-Ayres. — Τὸ σύνταγμα ἐψηφίσθη κατὰ Μάϊον τοῦ 1853, ἀναθεωρηθὲν εἶτα, τῆ 6 Ἰουνίου 1860. Δύο Βουλαι: 30 γερουσιασταὶ καὶ 86 βουλευταί.

Πρόεδρος: Ὁ στρατηγὸς J. A. Rosas, ἐκλεγείς τῆ 12 Ὀκτωβρίου 1880 ἐπὶ ἑξαετίαν.

Ἀντιπρόεδρος: F. B. Madero, ἐκλεγείς τῆ 12 Ὀκτωβρίου 1880 ἐπὶ ἑξαετίαν.

BENEZOUËLA.

Ἠνωμένοι Πολίται. — Διαλυθείσης τῆς ἀρχαίας Δημοκρατίας τῆς Κολομβίας (συγκροτηθείσης τῷ 1822 διὰ τῆς συνενώσεως τῆς Νέας-Γρενάδης, τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ γενικοῦ ἀρχηγείου τοῦ Καράκας), ἡ Βενεζουέλα ἀπέτελες μέχρι τοῦ 1863 μίαν μόνην Δημοκρατίαν, διηρημένην εἰς ἐπαρχίας. Ἐν ἔτει 1863, κατόπιν τῆς ἤττης τῶν ἐνωτικῶν, ἡ Βενεζουέλα μετεσχηματίσθη πάλιν εἰς ὀμοσπονδίαν, παγιοθεῖσαν διὰ τοῦ συντάγματος τῆς 28 Μαρτίου 1864. Τὸ ἐνωτικὸν κόμμα, ἠττηθὲν τῷ 1863, κατήγαγε νίκην ἐπὶ τῶν ὀμοσπονδῶν τῷ 1868 ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατηγού Μονάγα, ἀλλὰ καὶ τοῦτο κατεβλήθη ἔπειτα ὑπὸ τοῦ στρατηγού Γουσμάν Βλάνκο, ἐκλεγέντος προέδρου τῆ 20 Φεβρουαρίου 1873. Τὸ σύνταγμα τοῦ 1874 ἀνενώθη κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1881. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία τοῦ ἔθνους ἐξασκεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου, συναρωγούντων τῶν ὑπουργῶν, καὶ τοῦ ὀμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου, ἐκλεγομένων ἀμοτέρων ἐπὶ διετίαν.

ΒΟΛΙΒΙΑ.

Δημοκρατία.— Ἡ Βολιβία ἐκηρύχθη ἀνεξάρτητος τῆ 6 Αὐγούστου 1825.

Πρόεδρος: N. Καμπέρο, ἀπὸ τῆς 1 Ἰουνίου 1880.

Ἀντιπρόεδροι: Ἀ. Ἀρκε καὶ Β. Σολίνας.

ΒΡΑΣΙΛΙΑ.

[Μοναρχία συνταγματική και κληρονομική. Ὁ Θεμελιώδης νόμος χρονολογείται ἀπὸ 25 Μαρτίου 1824, τροποποιήθηκε διὰ προσθέτων ἔργων τῆ 12 Αὐγούστου 1834 καὶ 12 Μαΐου 1840, Γερουσία ἐκ μελῶν 58 Ἰσοβίων, καὶ Βουλὴ ἐξ 122 ἀντιπροσώπων, ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐλευθέρως ἐκλεγομένων ἐπὶ τετραετίαν.]

Πέτρος Β' τῆς Ἀλκαντάρας-Ἰωάννης-Κάρολος-Λεοπόλδος-Σαλβαδόρ-Βιβιδάνος-Φραγκίσκος-Σαβέριος-Δε-Πήλ-Λεοπάλδιος-Μιχαήλ-Γαβρήλ-Ραφαήλ-Γονζάγος, αὐτοκράτωρ τῆς Βραουλίας, γενν. 2 Δεκ. 1825, υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Δὸν Πέτρου Α' τῆς Ἀλκαντάρας ἀνέλαβε τὴν βασιλείαν τῆ 7 Ἀπρ. 1831 ὑπὸ κηδεμονίαν κατόπιν τῆς ἐν Βραουλίᾳ γραφείσης παραιτήσεως τοῦ πατρὸς του, ἀνεξαρτήτως δὲ κυβερνᾷ ἀπὸ τῆς 23 Ἰουλίου 1840 ἐστέρθη τῆ 18 Ἰουλίου 1841 ἐνυμφεύθη τῆ 4 Σεπτ. 1843 τὴν

Αὐτοκράτειραν Δόναν Ἐθρεσίαν-Χρηστίνην-Μαρίαν, γενν. 14 Μαρτ. 1822, θυγατέρα τοῦ ἀποθ. Φραγκίσκου Α', βασιλέως τῶν Δόο-Σικελίων.

Θυγάτηρ: Αὐτοκρ. πριγκ. Ἰσαβέλλα, γενν. 29 Ἰουλ. 1846, συνευχθεῖσα 15 Ὀκτ. 1864 τῷ πρίγκιπιν τῆς Αὐρηλίας Γάστριν (γενν. 29 Ἀπριλ. 1842), ἐγγόνι τοῦ ἀποθ. βασιλέως τῶν Γάλλων Λουδοβίκου Φιλίππου. Τέκνα τούτων 3: Πρ. Πέτρος (γενν. 1875) πρ. Λουδοβίκος (1878) καὶ πρ. Ἀντώνιος (1881).

Ἡ δευτέρα θυγάτηρ τοῦ αὐτοκράτορος, πριγκ. Λεοπολδίνη, γενν. 13 Ἰουλ. 1847 καὶ ἀποθανοῦσα 7 Φεβρ. 1871, ὑπῆρξε σύζυγος τοῦ πρίγκ. Αὐγούστου τῆς Σαξωνίας (γενν. 1845), υἱοῦ τοῦ ἀποθ. πρίγκ. Αὐγούστου (θαύου τοῦ νῦν ἡγεμόνος τοῦ Σάξ-Κοβούργ-Γόθα) καὶ τῆς πριγκ. Κλημεντίνης (γενν. 1817), θυγατρὸς τοῦ ἀποθ. βασιλέως τῶν Γάλλων Λουδοβίκου-Φιλίππου. Τέκνα τούτων 4.

Ἄδελφαι ἐκ τοῦ α' γάμου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Πέτρου Α' (γενν. 1798 καὶ ἀποθ. 1834) καὶ τῆς αὐτοκράτειρας Λεοπολδίνης, ἀρχιδουκίσσης τῆς Αὐστρίας (ἀποθ. 1826): Πρ. Ἰανουαρία, γενν. 11 Μαρτ. 1822, συνευχθεῖσα 28 Ἀπρ. 1844 τῷ πρ. Λουδοβίκῳ τῶν Δόο-Σικελίων, υἱῷ τοῦ ἀποθ. βασιλέως τῶν Δόο-Σικελίων, Φραγκίσκου Α'. — Πρ. Φραγκίσκος, γενν. 2 Αὐγ. 1824, συνευχθεῖσα 1 Μαΐου 1848 τῷ ἄρλεανθῷ Φραγκίσκῳ, πρίγκιπιν τοῦ Ζοαμβίλ, γενν. 14 Αὐγ. 1818.

Ἡ πρωτότοκος τούτων θυγάτηρ πρ. Φραγκίσκος, γενν. 1844, συνευχθεῖσα 11 Ἰουν. 1863 τῷ ἄρλεανθῷ πρίγκιπιν Ροβέρτῳ, δοῦκῳ τοῦ Chartres (γενν. 1840).

ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ.

Δημοκρατία.— Ἀνεξαρτησία ἀπὸ τῆς 4 Ἰουλίου 1776. Σύνταγμα ἀπὸ τῆς 17 Δεκεμβρίου 1787, μερίζον τὰς ἐξουσίας τοῦ Κράτους μεταξὺ 3 σωματίων, ἀνεξαρτήτων καὶ διακεκομμένων ἀπ' ἀλλήλων: τῆς ἀκτελεστικῆς ἀρχῆς (Προέδρου), τῆς νομοθετικῆς (Συγκλήτου) καὶ τῆς ἠδικαστικῆς (Ἀνωτάτου Δικαστηρίου). Ἡ Σύγκλητος (Congress) ἀποτελεῖται ἐξ 109 γερουσιαστῶν καὶ 292 βουλευτῶν. Ἡ ἐκλογή τοῦ Προέδρου, ἔχοντος τετραετὴ περίοδον, εἶνε δευτεροβάθμιος, γινομένη ὑπὸ 401 ἀντιπροσώπων ἰσαριθμῶν πρὸς τὸν ὀλίγον ἀριθμὸν τῶν μελῶν τῆς Συγκλήτου, ἐκλεγομένων ὑπὸ τῶν 38 κρατῶν καὶ τῶν 8 ἀνεξαρτήτων πόλεων, ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται αἱ Ἰνωμένα Πολιτεῖαι. Τῆς τελευταίας δὲ τετραετοῦς περιόδου, ἤτις ἤρξατο ἀπὸ τῆς 4 Μαρτίου 1881, ὅτε ἀνέλαβε τὴν προεδρίαν ὁ δολοφονηθεὶς Ἰάκωβος Α. Γκάρφελδ, ληγεύσης τῆ 4 Μαρτίου 1885, ἐξελέγη ἤδη τῆ 4 Δεκεμβρίου 1884 νέος πρόεδρος ὁ Cleveland, διαικητῆς Νέας-Ἐγγλίας, ἀντὶ τοῦ Chester A. Arthur, συνεχίσαντος τὴν προεδρίαν τοῦ δολοφονηθέντος Ἰακώβου Γκάρφελδ ἀντιπρόεδρος δὲ ὁ Θωμᾶς Ἀνδρέας Hendricks. Ἀναλαμβάνουσι δὲ οὗτοι ὀριστικῶς τὸ ἀξίωμα αὐτῶν ἀπὸ τῆς 4 Μαρτίου 1885.

Ἡ παρούσα περίοδος εἶνε εἰκοστὴ τετάρτη ἀπὸ τοῦ 1789.

ἸΣΗΜΕΡΙΝΟΣ.

Δημοκρατία, σχηματισθεῖσα εἰς κράτος ἀνεξάρτητον μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1830 διασπορὴν τῆς δημοκρατίας τῆς Κολομβίας εἰς τρεῖς χωριστὰ κράτη: τὴν Νέαν-Γρενάδην (ταυτὴν Ἰνωμένα Κράτη τῆς Κολομβίας), τὴν Βενεζουέλαν καὶ τὸν Ἰσημερινόν.

Ἐλλείπουσι κληρονομίαι περὶ τοῦ προέδρου ἀπὸ τῆς 9 Αὐγούστου 1883, ὅπότε συνετελεῖται ἀναστικτώσεως ἔπεσεν ὁ τῶς πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας Ἰγνάτιος Δε-Βεντιμίλλα (πρόεδρος ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1876).

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ.

Δημοκρατία, ανεξάρτητος κηρυχθεῖσα τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1821. Ἡ συνένωσις πάντων τῶν κρατῶν τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς εἰς ἓν ἐγένετο τῇ 1 Ἰουλίου 1823.

1. ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ. — Πρόεδρος: Ὁ ὑποστράτηγος Ρουφίνο-Βαρρίος, ἐκλεγείς τῇ 9 Μαΐου 1873. — Ἡ προεδρία, διὰ ψηφίσματος τῆς Συντακτικῆς συνέλευσεως, παρετάθη ἀπὸ τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1876 ἐπὶ τετραετίαν, ὃ δὲ στρατηγὸς ἐξελέγη αὐθις τῇ 15 Μαρτίου 1880 ἐπὶ ἑξαετῆ περίσθον.

2. ΚΟΣΤΑ-ΡΙΚΑ. — Σύνταγμα ἀπὸ τῆς 22 Δεκεμβρίου 1871, ἀναστὰν τῷ 1878. — Πρόεδρος: Δὸν Π. Φερνάνδεζ.

3. ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ. — Τὸ σύνταγμα προὐκηρύχθη τῇ 19 Αὐγούστου 1858. Διάρκεια τῆς προεδρίας ἔτη 4. Ἡ νομοθετικὴ Συνέλευσις ἀπαρτίζεται ἐξ 11, ἡ δὲ Γερουσία ἐκ 10 μελῶν. — Πρόεδρος: Ἀδάμ. Καρδένας (1883).

4. ΣΑΛΒΑΔΟΡ (Σώστης ἢ Σαϊτήρ). — Ἡ Σύνοδος ἀποτελεῖται ἐκ 12 βουλευτῶν καὶ 12 γερουσιαστῶν, ὧν πάντων ἡ ἐκλογὴ ἀνανεοῦται κατ' ἔτος κατὰ τὸ ἥμισυ. — Πρόεδρος: Ζαλδίβερ-ὸ-Λάζο (1876).

5. ΧΟΝΔΟΥΡΑΣ. — Διάρκεια τῆς προεδρίας ἔτη 4. — Ἡ νομοθετικὴ Συνέλευσις ἀπαρτίζεται ἐξ 11 βουλευτῶν, ἡ Γερουσία ἐξ 7 μελῶν καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας ἐκ τῶν ὑπουργῶν καὶ 7 ἐτέρων μελῶν. — Τὸ σύνταγμα προὐκηρύχθη τῇ 1 Νοεμβρίου 1880. — Πρόεδρος: Μ. Α. Σότο, ἐκλεγείς τῇ 29 Μαΐου 1877.

ΚΟΛΟΜΒΙΑ.

Ἡνωμένα Κράτη, ἄλλοτε πόλις τῆς Νέας-Γρενάδας. — Τὸ σύνταγμα χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς 8 Μαΐου 1863.

Πρόεδρος: Ι. Ε. Ὀσάλρα (1 Ἀπριλίου 1883).

ΜΕΞΙΚΟΝ.

Δημοκρατία. — Κήρυξις τῆς ανεξαρτησίας τῇ 16 Σεπτεμβρίου 1810, καὶ τοῦ συντάγματος τῇ 5 Φεβρουαρίου 1857. — Ἡ ὑπεράτη ἐξουσία τοῦ Κράτους διανέμεται εἰς τρία σώματα ανεξάρτητα: α') τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν (Σύγκλητον)· β') τὴν προεδρίαν· καὶ γ') τὴν δι-

καισύνην. Καὶ ἡ μὲν Σύγκλητος συνίσταται ἐκ 2 Βουλευτῶν, ἕτοι τῆς Γερουσίας καὶ τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων. Οἱ βουλευταί, 227 τῶν ἀριθμῶν, ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπὶ διαίαν, ἡ δὲ ὑποψηφιότης αὐτῶν δὲν ἀποκλείεται εἰς νέαν ἐκλογὴν· οἱ γερουσιασταί, 56 τῶν ἀριθμῶν, ἐκλέγονται ἐπὶ τετραετίαν ἀνὰ 2 ἐξ ἑκάστης πολιτείας τῆς ἑμοσπονδίας καὶ ἐκ τῆς πρωτεύουσος. Τοῦ δὲ Ἀνωτάτου δικαστηρίου τὰ μέλη ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ ἔθνους ἐπὶ ἑξαετίαν. ὁ δὲ πρόεδρος, κατὰ τὸ σύνταγμα, πρέπει νὰ ᾖ καὶ ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας.

Ὁ στρατηγὸς Μανουήλ Γονζαλέζ, ἐκλεγείς ἐπὶ τετραετίαν πρόεδρος συνταγματικῆς τῆς Δημοκρατίας διὰ τῆς ψηφοφορίας τῆς 11 Ἰουλίου 1880, ἐγκατεστάθη τῇ 1 Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΝ.

Δημοκρατία, γνωστὴ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνατολικὴ Δημοκρατία τοῦ Οὐρουγουάη», κηρυχθεῖσα ανεξάρτητος τῇ 25 Αὐγούστου 1825 ὑπὸ τῶν ἐν Φλωρίδι συνελθόντων ἀντιπροσώπων, ἀναγνωρισθεῖσα δὲ ὡς Δημοκρατία διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Montevideo, ἧς οἱ προκαταρκτικοὶ ἔροι ὑπεγράφησαν ὑπὸ τῶν κυβερνήσεων τῆς Βρασιλίας καὶ τοῦ Buenos-Ayres τῇ 27 Αὐγούστου 1828, καὶ δὲ ἐπικυρώσεις ἀντηλλάγησαν τῇ 4 Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Προκήρυξις τοῦ συντάγματος τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1829.

Πρόεδρος: Ὁ στρατηγὸς Μάξιμος Σάντος, ἐκλεγείς μετὰ τὴν παραιτήσιν τοῦ Φραγκίσκου Ἀ. Βίδαλ τῇ 1 Μαρτίου 1882 (μέχρι τῆς 1 Μαρτίου 1886).

ΠΑΡΑΓΟΥΑΠ.

Δημοκρατία, ἀναγνωρισθεῖσα ὡς ανεξάρτητον κράτος μετὰ τὸν κατὰ τῆς Βρασιλίας, τῆς Ἀργεντινῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ Οὐρουγουάη πενταετῆ πόλεμον (1865—1870) διὰ χωριστῶν συνθηκῶν πρὸς τὰς συμμάχους δυνάμεις (τῆς τελευταίας συνθήκης μετὰ τοῦ Οὐρουγουάη ὑπογραφείσης τῇ 20 Ἀπριλίου 1883) καὶ ἐκμενωθεῖσα ὑπὸ τῶν τελευταίων στρατευμάτων τῇ 22 Ἰουνίου 1876. Τὸ ζήτημα τοῦ διαφιλονικουμένου σημείου ἐν τῇ μεθοριακῇ διενέξει μετὰ τῆς Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας (Villa Occidental, ἀπέναντι τῆς Asuncion) ἐλύθη

κατὰ τοὺς πόλους τοῦ Παραγουάη ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς, ἡ δὲ πρωτεύουσα πόλις, ἄρχει τότε λεγομένη Villa Occidental, μετανομασθῆσα Villa Hayes, πρὸς τιμὴν τοῦ δικηγόρου. — Ἡ Δημοκρατία τοῦ Παραγουάη διέπεται ὑπὸ συντάγματος ἄρχων τῆς πολιτείας εἶναι ὁ Πρόεδρος, συναρτωγούς ἔχων τὴν Γερουσίαν καὶ τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων, ἀποτελούσας τὴν νομοθετικὴν Σύνοδον.

Πρόεδρος: Ὁ στρατηγός Β. Καβάλλερο, ἐκλεγείς τῆ 25 Νοεμβρίου 1882.

ΠΕΡΟΥ.

Δημοκρατία, κηρυχθεῖσα ἀνεξάρτητος τῆ 28 Ἰουλίου 1821.

Πρόεδρος: Ὁ στρατηγός Ἰγλέσιας.

ΧΙΑΗ.

Δημοκρατία, ἀναγνωρισθεῖσα ὡς ἀνεξάρτητος τῆ 18 Σεπτεμβρίου 1810. Κατὰ τὸ σύνταγμα τοῦ 1838 τὴν κυβέρνησιν ἀποτελοῦσιν ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία (ἦτοι ὁ Πρόεδρος, ἐκλεγόμενος ἐπὶ πενταετίαν, καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας), ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία (ἦτοι ἡ Γερουσία ἐκ 27 μελῶν, ἐκλεγομένων ἐπὶ ἑξαετίαν, καὶ ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων ἐξ 109 μελῶν, ἐκλεγομένων ἐπὶ τριετίαν κατ' ἀναλογίαν ἐνδὸς μέλους ἐπὶ εἰκοσικισχιλίων κατοίκων) καὶ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία.

Πρόεδρος: Δομίγγο Σάντα-Μαρτίν, διαδεχόμενος τὸν Ἀννίεαν Πίντο τῆ 18 Σεπτεμβρίου 1881. Ὁ αὐτὸς προεδρεύει καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας.

ΩΚΕΑΝΙΑ.

ΣΑΜΟΑΙ ΝΗΣΟΙ.

Σύνπλεγμα νήσων πρὸς τὸ μεσημέρινον μέρος τοῦ Ἠρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, περιλαμβάνον 14 νήσους ἡφαισταιώδεις, ὧν αἱ μεγαλύτεραι εἰσιν ἡ Savaii, Oupolou, Tootouila καὶ Manoua. Τῆ 17 Ἰαννουαρίου 1878 συνώμολεγήθη μετὰ τῆς κυβερνήσεως τῶν Ἠνωμένων

Πολιτειῶν ὑπογραφεῖσα ἐν Οὐασιγκτῶνι συνθήκη ἐμπορικὴ καὶ φιλική, δι' ἧς ὁ λιμὴν Pagorago τῆς νήσου Tootouila ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν πρὸς ἐγκατάστασιν ἀνθρακαποθηκῶν καὶ ἄλλων χρησίων τῆ ναυτιλίας. Ἐτέρα συνθήκη ειλίας συνώμολεγήθη μετὰ τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Γερμανίας τῆ 14 Ἰαννουαρίου 1879, ὑπογραφεῖσα ἐν Αρία τῆς νήσου Ουρολου, δι' ἧς παραχωροῦνται τοῖς Γερμανοῖς τὰ δικαιώματα τῶν μῆλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν, ὃ δὲ λιμὴν τῆς Salouafata διετέθη πρὸς ἐγκατάστασιν ἀποθηκῶν τῶν γερμανικῶν πολεμικῶν πλοίων. Τῆ δὲ 28 Αὐγούστου 1879 ὑπεγράφη ἐν Αρία καὶ ἡ μετὰ τῆς Μεγάλης Βρετανίας συνθήκη, δι' ἧς ἐξησφαλισθησαν ὅμοιως τοῖς Ἀγγλοῖς τὰ δικαιώματα τῶν μῆλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν καὶ ἐπετρέπατο αὐτοῖς τὸ ἐγκαταστήσασιν ναυτικὰς σταθμούς καὶ ἀνθρακαποθήκας. — Τελευταία ἐπίσημος πράξις εἶνε ἡ τῆ 2 Σεπτεμβρίου 1879 γενομένη σύμβασις, δι' ἧς ἡ πόλις καὶ τὸ διαμέρισμα τῆς Αρία ἐτέθη ὑπὸ τὴν διαύθυνσιν δημορχίας, τῆς ὁποίας ἡγούνται αἱ πρόξενοι Γερμανίας, Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς.

Βασιλεὺς: Μαλιετόκ Λαουπέα, διαδεχόμενος τῆ 8 Νοεμβρίου 1880 τὸν ἀποθνήσκοντα βασιλέα Μαλιετόκ Ταλακού.

Ἀντιβασιλεὺς: Ταρσέσε.

ΣΑΝΔΟΥΓΚΑΙ ΝΗΣΟΙ.

Βασιλεῖον τῶν Σανδούγκων νήσων, ἡ Hawaii. — Μοναρχία συντάγματικὴ, διεκομμένη ὑπὸ συντάγματος ἀπὸ τῆς 20 Αὐγούστου 1864 προκηρυχθέντος ὑπὸ τοῦ ἀποθνήσκοντος βασιλέως Καμεχαμέα Β'. — Ὁ βασιλεὺς συγκαλεῖ πρὸς διευθέτησιν τῶν σπουδαίων ὑποθέσεων τὸ αἰδιαίτερον συμβούλιον, συγκαίμενον ἐξ ὑπουργῶν καὶ ἀπεριόριστου ἀριθμοῦ μελῶν ἐκλεγομένων ἐξ ἡμιστίας μεταξὺ τῶν Ἰθαγενῶν καὶ τῶν ξένων. Τὸ Κοινοβούλιον, περιλαμβάνον δύο συνηνωμένους Βουλὰς, ποιεῖται ἐν ταῖς συζητήσεσι χρῆσιν τῆς ἐγγωρίου γλώσσης ἢ τῆς ἀγγλικῆς. Ὁ βασιλεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ καλεῖν εἰς τὰ ἔπλα πάντας τοὺς Ἰθαγενεῖς, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως.

Βασιλεὺς: Καλακαούας Α', γενν. 16 Νοεμβ. 1836, υἱὸς τοῦ Καπακαέχ, διαδεχόμενος Λουναλλίον τὸν Α' (γενν. 31 Ἰαν. 1835 καὶ

ἐποθ. 3 Φεβρ. 1874) και ἐκλεγείς ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου τῆ 12 Φεβρουαρίου 1874.

Βασίλισσα: Καπολάνη, γενν. 31 Δεκεμ. 1834.

Ἀδελφαὶ τοῦ βασιλέως: Καμακέχα Αλιουκαλάνη, ἐπίδοξος διάδοχος, γενν. 2 Σεπτ. 1838, συνεζεύχθη τῷ Ἰωάννῃ Δ. Δομίνῃ, διοικητῇ τοῦ Οὐαχού. — Μιριάμ Λικελίκη, γενν. 13 Ἰαν. 1851, συνεζεύχθη 22 Σεπτεμ. 1870 τῷ Ἀρχιδιάκῳ Σκώτ Κλέγορν.

ΤΟΓΓΑ (Νῆσοι).

Πολωνησία ἐν τῷ Εἰρηνικῷ, πρὸς τὸ μεσημέριον μέρος, περιλαμβάνουσα τρία συμπλέγματα, ἧτοι Haufuluhaio (μετὰ τῆς πρωτίτης νήσου Βαννου), Haubai (μετὰ τῆς Lifuka) καὶ Τόγγα (οὗ αἱ μέγισται νῆσοι εἰσὶν ἡ Tongatahou καὶ ἡ Eiu). Εἰς τὰς νήσους ταύτας ὑπάρχονται καὶ αἱ νῆσοι Koppol, Bosaiawen, Niuafou καὶ Pyls-tiart. Ἐν ἠνωμένῳ βασιλείῳ τῶν γῆων Τόγγα χρονολογεῖται ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος τούτου εἶνε δὲ συνδεδειμένον διὰ συνθήκης φιλικῆς πρὸς τὴν Γερμανίαν, συνομολογηθείσης τῆ 1 Νοεμβρίου 1876 καὶ παραχωρούσης τὴν νήσον Βανναου πρὸς ἐγκατάστασιν ἀνθρακκοπόλεως, — καὶ ἐτέρας πρὸς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν, συνομολογηθείσης τῆ 29 Νοεμβρίου 1879 καὶ ἐξασφαλιζούσης τοῖς Ἀγγλοῖς τὰ δικαιώματα τῶν μᾶλλον εὐνοουμένων ἐθνῶν.

Βασιλεὺς: Γεώργιος Α' Τουβαού.

Βασίλισσα: Καρλόττα.

Πρίγκηψ διάδοχος: Οὐελλιγκτὼν-Γού-Τουβού-Μαλοχί, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ πρίγκηπος διαδόχου Δαυιδ-Ούγιά, ἀποθανόντος τῆ 22 Δεκεμβρίου 1878.

Πρόεδρος τῆς νομοθετικῆς Συνελεύσεως: Οὐίλλιαμ-Τουγι.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΟΥ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ Η ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΑΣ ΔΟΞΑΣΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ

ΤΗΣ ΘΕΡΜΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ;

Μία και μόνη αρχαία μαρτυρία υπάρχει περί της ταυτότητος τῶν δύο ἀρχαίων τούτων πόλεων, περιεχομένη μὲν ἐν τοῖς ἀποσπάσμασι τοῦ πατρὸς τῆς γεωγραφίας Στράβωνος, ἐξελεγχομένη ὅμως οὐχὶ ὡς γνώμη τοῦ κορυφαίου τῆς ἀρχαιότητος γεωγράφου, ἀλλ' ὡς ἰδίᾳ προσθήκη τοῦ λίαν ἀδεξιῶς ἐπιτιμώμετος τὴν γεωγραφίαν αὐτοῦ κατὰ τὸν I' αἰῶνα ἀγνώστου Βυζαντινοῦ· οὐδεμία δὲ ἄλλη μαρτυρία, οὔτε προγενεστέρα τοῦ Στράβωνος, οὔτε μεταγενεστέρα αὐτοῦ μέχρι τῆς τοῦ ἐπιτομῆως ἐποχῆς ἤτοι τοῦ I' αἰῶνος δύναται νὰ εὐρεθῇ πρὸς ὑποστήριξιν καὶ ἐπιβεβαίωσιν τῆς τοῦ Βυζαντινοῦ ἐπιτομῆως γνώμης.

Ἐπὶ ταύτης τοίνυν, ὡς γνώμης τοῦ Στράβωνος, οὐ μόνον πάντες οἱ νεώτεροι γεωγράφοι, ἱστορικοὶ καὶ πινακογράφοι ἐρειδόμενοι, ἀδισταχῶς καὶ ἀβάσανίστως ἐπίστευον καὶ πιστεύουσιν ἔτι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς πρὸ τῆς τῶν Μακεδονικῶν φιλοπονίας ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡ ἐν ἐνὶ τῶν ἀποσπασμάτων περιεχομένη γνώμη ἐστὶ γνησία τοῦ Στράβωνος, ἀνυπόπτως ἐπίστευον εἰς τὴν ταυτότητα τῆς

Θεσσαλονίκης και Θέρμης. Ἐν τῇ συντάξει ὁμοίως τῶν Μακεδονικῶν μου, ἀναγκασθεὶς οὐ μόνον ἐπιτροχάδην νὰ ἀναγνώσω πᾶν τὸ ἐκ τοῦ ζ' βιβλίου τοῦ γεωγράφου περισωθὲν ἡμῖν μέρος, ἐν ᾧ περιγράφεται ἡ Μακεδονία, ἀλλὰ και νὰ μελετήσω λέξιν πρὸς λέξιν αὐτὸ, ἐνεῖδόν τινα ὑποπτα και νοσοῦντα και ἐπανορθώσεως δεόμενα. Ἐντεῦθεν δ' ὀρμώμενος, ἐπελήφθην τῆς Θερμικῆς και κριτικῆς διορθώσεως αὐτῶν ἐφ' ὅσον ἐπέτρεπέ μοι ἡ τῶν περιγραφομένων μερῶν τῆς Μακεδονίας ἀκριθῆς γνῶσις, και ἐπὶ τούτῳ ἰδιαίτερον συνέταξα πραγματεῖαν ἐπιγραφομένην «Κριτικαὶ διορθώσεις εἰς Στράβωνα και τὰ ἀποσπάσματα αὐτοῦ» και δημοσιεύσασα ἐν τῷ «Ἀθηναίῳ», ἐξ οὗ και ἰδιαίτερα ἐξήχθησαν ἀντίτυπα αὐτῆς. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ συντάξει ἐργασίᾳ κατὰ πρῶτον ἀνεκάλυφα πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅτι ἡ ἐν τῷ 24 ἀποσπάσματι «ὅτι μετὰ τὸν Ἄξιον ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ πόλις, ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο» ἀναφορικῆ πρότασις ἐστὶ προσθήκη τοῦ ἐπιτομῆως και οὐχὶ γνήμη και μαρτυρία τοῦ Στράβωνος, ἐφ' ἧς ἀδυσανίστως και ἀνεξετάστως στηριχθέντες πάντες οἱ νεώτεροι ἀπεδέξαντο ὡς πραγματικὴν ἀληθειαν ἐπικρατήσασα μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

Τούτου δὲ τεθέντος, ἀνάγκη ἦδη νὰ ἀποδειχθῆ ὅτι πράγματι ἡ ἀναφορικῆ ἐκείνη πρότασις ἐστὶ νόθος και παρεμβεβλημένη, και τούτου ἀποδειχθέντος, λήσεται ὀριστικῶς τὸ περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο πόλεων ζήτημα και οὐδεὶς πλέον λογικῶς ἀεπιτόμενος δύναται νὰ προβάλλῃ ἔνστιμόν τινα περὶ τοῦ ἐναντίου. Ἐν πρώτοις δὲ σημειωτέον ὅτι τὰ περισωθέντα ἡμῖν ἀποσπάσματα τοῦ Στράβωνος διατηρήθησαν ἐν δυοὶ χειρογράφοις, ἐν τῷ Βατικανῷ και ἐν τῷ Παλατινῷ, και ἔτι κατὰ τὴν κριτικὴν ἔρευναν τῶν νεωτέρων τὸ πρῶτον ἐστὶ πληρέστερον, ἀκριθέστερον και περιεκτικώτερον τοῦ δευτέρου, τῶν δὲ ἀποσπασμάτων τούτων 4 εἰσὶν, ἐν οἷς γίνεται λόγος περὶ Θέρμης και Θεσσαλονίκης τὸ 20, 21, 23 και 24. Τούτων δὲ πάλιν τὸ μὲν 20 και 23, ταῦτά σχεδὸν ὅντα, οὐδὲν εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος συντελοῦν περιέχουσιν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ λοιπὰ δύο τὸ 21 και 24 ἀφορῶσιν εἰς τὸ ζήτημα ἡμῶν, ἀναγκάζομαι νὰ παραθέσω αὐτὰ αὐτολεξεί ἵνα και ὁ ἀπείρος τῶν γεωγραφικῶν πραγμάτων πεισθῆ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων μοι και ἐννοήτῃ ὅτι πράγματι τὸ τοῦ Βατικανοῦ χειρόγραφον περιέχει πλεονεκτήματα,

ἐν στερεῖται τὸ τοῦ Παλατινοῦ, ἐν ᾧ παρεβλήθη ἡ ἀναφορικῆ πρότασις περὶ τῆς ταυτότητος τῶν δύο πόλεων τὸ δὲ κείμενον αὐτῶν ἔχει ὧδε.

Στράβ. Βιβ. 7, 380. ἀποσπ. 24. κατὰ τὸ Παλατινὸν χειρόγραφον.

«Ὅτι μετὰ τὸν Ἄξιον ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ πόλις, ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο. Κτίσμα δ' ἐστὶ Κασσάνδρου, ὃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, παιδὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου ὀνόμασε μετῆκισε δὲ τὰ περὶ πολλὰ εἰς αὐτὴν, ὄντων Χαλάστραν, Αἴνειαν, Κισσὸν και τινὰ ἄλλα.»

Στράβ. Βιβ. 7, 380. ἀποσπ. 21. κατὰ τὸ Βατικανὸν χειρόγραφον.

«Ἐἴτα Θεσσαλονίκη Κασσάνδρου Κτίσμα . . . Ἐπονόμασε δὲ τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Θεσσαλονίκης, Φιλίππου δὲ τοῦ Ἀμύντου θυγατρὸς, καθελῶν τὰ ἐν Κρουσιδί πολλήματα και τὰ ἐν τῷ Θερμικῷ κόλπῳ περὶ 23 και κ' και συναίσεις εἰς ἓν. Ἡ δὲ μητρόπολις τῆς νῦν Μακεδονίας ἐστὶ. Τῶν δὲ συναισθησῶν ἦν Ἀπολλωνία και Χαλάστρα και Θέρμη και Γαρπησὸς και Αἴνεια και Κισσός.»

Ἐκ τούτων βλέπει ὁ ἀναγνώστης ὅτι τὸ μὲν Παλατινὸν χειρόγραφον πλεονεκτεῖ μόνον κατὰ τὴν νόθον ἀναφορικὴν πρότασιν, «ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο», τὸ δὲ Βατικανὸν πλεονεκτεῖ πρῶτον μὲν ὡς μὴ περιέχον τὴν νόθον πρότασιν, ἔπειρ σπουδαιότερον ἐστὶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ ζήτηματι, δεύτερον δὲ ὡς ἀκριθῶς δρίζον τὰς περιοχὰς ἐν Κρουσιδί και ἐν τῷ Θερμικῷ κόλπῳ, ἐν αἷς ἐκείνῳ τὰ πολλήματα, ἐκ τῶν κατοίκων τῶν ὁμοίων συνωκίσθη ὑπὸ τοῦ Κασσάνδρου ἡ νεώκτιστος πόλις, ἐν ᾧ ἐν τῷ Παλατινῷ ἀποσπάσματι οὐδεὶς λόγος γίνεται περὶ τούτων, ἀλλ' ἀορίστως ἀναφέρεται «μετῆκισε δὲ τὰ περὶ πολλὰ εἰς αὐτὴν», τρίτον δὲ ὡς ἀναγράφον β τὰ κυριώτερα τῶν πολυγνίων, τὴν Ἀπολλωνίαν, τὴν Χαλάστραν, τὴν Θέρμαν, τὴν Γαρπησὸν, τὴν Αἴνειαν και τὴν Κισσόν, ἐν ᾧ τὸ Παλατινὸν β μόνον ὀνομάζει, τὴν Χαλάστραν, τὴν Αἴνειαν και τὴν Κισσόν και τὰ ἄλλα ἐντελῶς ἀγνοεῖ και τέταρτον και τελευταῖον, και τὸ πάντων σπουδαιότερον πρὸς λύσιν τοῦ ἡμετέρου ζητήματος, ὡς περιέχον και τὴν Θέρμην ἐν τῶν 26 πολεμμάτων, ἐξ ὧν οἱ κάτοικοι μετῆκίσθησαν εἰς τὴν νεώκτιστον πόλιν τοῦ Κασσάνδρου, ἔπειρ ἐμφανεστάτα claris verbis ἀποδεικνύσιν ὅτι ἡ Θέρμη ἦν ἰδιαίτερα πόλις, ἐγκαταλειφθεῖσα ὑπὸ τῶν κατοίκων ἀπὸ τοῦ 315 π. Χ. κατὰ διαταγὴν τοῦ Κασσάνδρου και ἐξελέγχουσα ὡς νόθον τὴν παρεμβεβλημένη ἀναφορικὴν πρότασιν τοῦ ἀδελφοῦ Βυζαντινοῦ ἐπιτομῆως «ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο».

Μετά τὴν ῥητὴν ταύτην μαρτυρίαν παρὶ τῆς διαφοράς τῆς ὑπὸ τοῦ Κασσάνδρου καθαιρεθείσης πόλεως Θέρμης καὶ τῆς νεοκτιστοῦ πόλεως Θεσσαλονίκης, εἰς ἣν μετηνέχθησαν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Θέρμης ὡς τῶν λοιπῶν πολισιμάτων, ἐπισυνάπτω καὶ ἄλλας μαρτυρίας 1) ἐξ αὐτοῦ τοῦ Στραβῶνος, 2) ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐπιτομέως, οὗ μόνου τὰ ἀποσπάσματα περιεσώθησαν, 3) ἐκ πάντων τῶν προγενεστέρων καὶ συγχρόνων τοῦ Στραβῶνος συγγραφέων, τῶν μνησκῶν τῆς Θεσσαλονίκης ποικουμένων καὶ οὐδὲν ἀναφερόντων περὶ τῆς ταυτότητος τῶν δύο πόλεων καὶ 4) ἐκ τῶν μεταγενεστέρων τοῦ Στραβῶνος μέχρι τοῦ 10ου αἰῶνος, ἐποχῆς τοῦ ἐπιτομέως.

1) Τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης ὃ μὲν Στράβων δις ἀναφέρει ἐν τῷ περιεσώθεντι κειμένῳ τοῦ 7 βιβλίου διὰ τῆς γραφῆς ΘεσσαλονίκηΙΑ καὶ οὐχὶ τῆς κοινῆς ΘεσσαλονίκηΙΙ, ὃ δὲ ἐπιτομεὺς ἐν τοῖς περιεσώθεσι ἀποσπάσμασι τῶν δύο χειρογράφων ἐπιτάκτως ἀναφέρει τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐν ᾧ μὲν διατηρεῖ τὴν γραφὴν τοῦ Στραβῶνος ΘεσσαλονίκηΙΑ, ἐν ἐνὶ δὲ μόνῳ, ἐνθα παρενέβαλε τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν «ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο» ὡς ἴδιαν γνώμην, λεληθότως μεταχειρίσθη τὸν κοινὸν τύπον Θεσσαλονίκη καὶ οὐχὶ τὸν γνήσιον Στραβῶνιον ΘεσσαλονίκηΙΑ. Καὶ τὰ μὲν χωρία τοῦ Στραβῶνος εἰσι τάδε :

Στράβ. βιβ. Β'. 106. «Τῆς Ἐπιδάμνου δὲ εἰς Θεσσαλονικίαν ἐνακακισίως ἀποδόντος.»

» » γ'. 328. «Ἐκείθεν ὅ ἐστι παρὰ Βαρσούντα... μέχρι Θεσσαλονικίας.»

2) Τὰ δὲ χωρία τοῦ ἐπιτομέως, εἰσι τὰ ἀκόλουθα Ἰ :

Στράβ. βιβ. Ζ'. 328. ἀποστ. 10. «Ἐκ νέτου δὲ... πρὸς ἀνατολὰς ἰσθμῶν ἕως Θεσσαλονικίας.»

» » » » » 13. «Ἀπὸ τοῦ μυχῶ τοῦ Θερμαίου κάλυκος καὶ Θεσσαλονικίας.»

» » » » » 20. «Λέγεται δὲ Θεσσαλονικία διὰ τὴν ἐπιτάξιαν.»

» » » » » 21. «Ἔστα Θεσσαλονικία Κασσάνδρου κτίσμα.»

» » » 300. » 25. «Μετὰ δὲ Θεσσαλονικίαν ἐστὶ τὰ λοιπὰ.»

» » » 381. » 48. «Τὸ δὲ Θεσσαλονικία, τὸ δὲ Πέλλα.»

Ταῦτά εἰσι τὰ χωρία τῶν ἀποσπασμάτων, ἐν οἷς πᾶν ἐνήρησεν ὁ ἐπιτομεὺς τὸν Στραβῶνιον τύπον «ΘεσσαλονίκηΙΑ», ἐν ἐνὶ δὲ καὶ

μόνῳ, ἐν ᾧ παρενέβαλε τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν «ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο» καταχωρεῖται προφανέστατα ὡς νοθεύσας τὸ ἀπόσπασμα καὶ δι' αὐτοῦ παραίτιος γενόμενος πᾶσι τοῖς μεταγενεστέροις αὐτοῦ, μὴ δυνηθεῖσι νὰ ἀποκαλύψωσι τὴν νοθείαν, εἰς τὴν ἀδυσκόνητον ἀποδοχὴν καὶ πίστιν τῆς ταυτότητος τῶν δύο διαφόρων τῆς ἀρχαιότητος πόλεων τὸ δὲ οὕτω νοθευθὲν ἀπόσπασμα ἐστὶ τὸ 20 τῆς 330 παραγράφου.

«Ὅτι μετὰ τὸν Ἄξιον ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ πόλις, ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο.»

Διότι, εἰ ὄντως ἀληθὴς ἦν ἡ ταυτότης τῶν δύο πόλεων, ἀδύνατον ἦν ὁ Στράβων ἐν 8 ἄλλοις χωρίοις, νὰ μὴ ἀναφέρῃ τι περὶ αὐτῆς καὶ μόνος ὃ κατὰ 10—11 αἰῶνας μεταγενέστερος τοῦ Στραβῶνος Βυζαντινὸς ἐπιτομεὺς νὰ γνώσκῃ τὸ μέχρις αὐτοῦ ἄγνωστον πᾶσι τοῖς ἀρχαίοις μυστήριον τῆς ταυτότητος τῶν δύο πόλεων. Ταύτας τῆς δύο σπουδαιοτάτας μαρτυρίας ἦτοι τὴν περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κασσάνδρου καθαιρεθείσης τῆς Θέρμης καὶ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν κατοίκων αὐτῆς εἰς τὴν νεοκτιστὴν Θεσσαλονικίαν καὶ τὴν διὰ τοῦ Στραβῶνιου τύπου «ΘεσσαλονίκηΙΑ» ἐν 8 χωρίοις τρανατάτην ἀπέδειξεν διὰ τοῦ ἐπιτομέως λεληθότως μεταβλῶν αὐτὸν εἰς «Θεσσαλονίκη» παρενέβαλε τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν ὡς ἴδιαν εἰκασίαν καὶ οὐχὶ γνώμην τοῦ Στραβῶνος, ταύτας λέγειν ὤφειλε νὰ ἀνασκευάσῃ πρότερον ὃ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπιτολιτικῶς ἀποπειραθείς νὰ ὑποστηρίξῃ ἐν τῷ «Ἡμερολογίῳ τῆς Ἀνατολῆς» τὴν ταυτότητα τῶν δύο πόλεων.

Ἄλλ' εἰ καὶ ἤρπυσεν αἱ ὑποδείξεις αὗται πρὸς ἐντελὴ τῷ ζητήματος λύσιν, ἀς οὐδ' ὁ σφράγματος τῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ ἀνατρέψῃ καὶ ἀνασκευάσῃ δι' ἄλλων, μὴ ὑπαρχουσῶν, καὶ ἀποπειραθῆ δι' ἀδιαιρέτων εἰκασίῶν νὰ ἀντικαταστήσῃ, αἰτίας οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀξίαν ἐν τῇ κριτικῇ, οὐχ ἦτοον ἑμῶς ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι ἀποδείξεις, ἐπιτείνουσαι τὴν δύναμιν τῶν προηγουμένων. Πρὸ τῆς τούτων προσαγωγῆς ἕμῶς ἐπισυνάπτω καὶ ἄλλην μαρτυρίαν πρὸς ἀπέδειξιν ὅτι ὁ ἐπιτομεὺς ἀδιαιρέτως παρενέβαλε τὴν σκανδαλιώδη ἀποδοχὴν ἀναφορικὴν ἐκείνην πρότασιν περὶ τῆς ταυτότητος τῶν δύο πόλεων. Ἀὕτη δ' ἐστὶν ἡ ἐξῆς. Στράβ. Ζ'. 330. ἀποστ. 22. ἔχον ὡς ἐξῆς «Ἐν ἣ καὶ πόλις Πύδνα, ἢ νῦν Κίτρον καλεῖται». Τοῦτο ἐμβαλλεῖ εἰς τὸ στόμα τοῦ Στραβῶνος ὡς ὑπ' αὐτοῦ λεχθὲν, ἀπαρραλλῶς ὡς ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν νέθον ἀναφορικὴν πρό-

τασιν «ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο». Διότι τὸ ὄνομα Κίτρον ἐστὶ μεταγενέστερον τοῦ Στράβωνος κατὰ 8 περίπου αἰῶνας καὶ οὐχὶ προγενέστερον ἢ σύγχρονον, δυνάμενον νὰ ἀποδοθῇ τῷ Στράβωνι. Τὰ αὐτὰ ῥητέον καὶ περὶ τοῦ 21 ἀποσπάσματος «Ἰπικεῖται δὲ τῷ ποταμῷ τούτῳ χωρίον ἐρυμνόν, ὃ νῦν μὲν καλεῖται Ἄβυδών, Ὀμηρος δ' Ἀρυδῶνα καλεῖ», ἐνθα ἡ ἀναφορική πρότασις «ὃ νῦν μὲν καλεῖται Ἄβυδών» προσετέθη ὑπὸ τοῦ ἐπιτομέως ὡς γνώμη τοῦ Στράβωνος, ὅς ὅμως τὸνναντίον μαρτυρεῖ ἐν τῷ 20 ἀποσπασματι ὅτι ἡ Ἄβυδών κατασκαφίστα κατὰ τὸν 5^{ον} αἰῶνα π. Χ. ὑπὸ τῶν πρώτων βασιλείων τῆς Μακεδονίας Ἀργαεῶν, εὐδὲλως ὑπῆρξεν ἐν καιρῷ τοῦ Στράβωνος, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἐν καιρῷ τοῦ ἐπιτομέως κατὰ τὸν 1^{ον} αἰῶνα μ. Χ.

3) Ἐἰ πράγματι μία καὶ ἡ αὐτὴ πόλις ἦν ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ἡ Θέρμη, ἀδύνατον ἦν εἰ τοῦ Στράβωνος προγενέστεροι συγγραφεῖς νὰ μὴ ἀναφέρωσι ῥητῶς, μνησάντων τῆς Θεσσαλονίκης, περὶ τῆς ταυτότητος τῶν δύο πόλεων, διότι αὐτοὶ δὲν ἦσαν ἀσήμαντοι ὅπως ἀποσιωπηθῆ ἡ ταυτότης αὐτῶν· τούτων δὲ ἀρχαιότερός ἐστιν ὁ Πολύβιος (205—128 π. Χ.), ὅς τρις μνημονεύων τῆς Θεσσαλονίκης, οὐδὲ γὰρ λέγει περὶ τῆς μετὰ τῆς Θέρμης σχέσεως αὐτῆς. Ἡ δὲ σιωπὴ τοῦ Πολυβίου, ἐν ὃ Στράβων εἶχε πρὸ δευαλμῶν, σπουδαιότητη ἐστὶ μαρτυρία περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο πόλεων. Μετὰ δὲ τὸν Πολύβιον ἔπονται Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, ὅς, δις λόγον ποιούμενος περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κασσάνδρου κτίσεως τῆς Θεσσαλονίκης, οὐδὲν λέγει περὶ σχέσεώς τινος αὐτῆς μετὰ τῆς Θέρμης, καὶ Σκύμνος ὁ Χίος, ὅς, ἀπαξ μνημονεύων αὐτῆς, τελείαν τηρεῖ σιγὴν περὶ ταυτότητος, ἐκ τῆς σιγῆς τῶν ὁμοίων οὐδὲν ἄλλο ἐξάγεται εἰ μὴ ὅτι δύο διαφοραὶ πόλεις ἦσαν καὶ οὐχὶ μία καὶ ἡ αὐτή· τὴν αὐτὴν δὲ σιγὴν τηροῦσι καὶ εἰ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον σύγχρονοι τοῦ Στράβωνος ὁ Αἰβίος, ὁ Πομπώνιος Μέλας καὶ Ἀντίπατρος ὁ Θεσσαλονικεὺς, ὅστις ὡς καταγόμενος ἐξ αὐτῆς ὤφειλε νὰ μνημονεύσῃ ἐκτενέστερον τῶν περὶ τῆς ταυτότητος τῶν δύο πόλεων.

4) Ὡς δὲ πάντες οἱ προγενέστεροι καὶ σύγχρονοι τοῦ Στράβωνος οὐδὲν γινώσκουσι περὶ τῆς ταυτότητος αὐτῶν, οὕτω καὶ πάντες οἱ μεταγενέστεροι οἱ μνησάντων τῆς ἑτέρας αὐτῶν ποιούμενοι μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ ἐπιτομέως οἶον ὁ Πλούταρχος, ὁ Λουκιανός, ὁ τὸν

Λούκιον ἢ ὄνον γράφας, Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς, Αἰών Κάσιος, ὁ Ἀππιανός, ὁ Πτολεμαῖος καὶ ἄλλοι πολλοί, ὧν οὐδεὶς λέγει τι περὶ τῆς σχέσεως καὶ ταυτότητος τῶν δύο πόλεων. Τὸνναντίον δὲ μεταξὺ τῶν ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ ἀκμασάντων οἱ πλείστοι καὶ διαβήθηται διακρίνουσι τὴν Θεσσαλονικὴν ἀπὸ τῆς Θέρμης, οἶον Πλίνιος ὁ πρεσβύτερος ῥητῶς διακρίνει αὐτὰς (H. N. 4, 10) «Medioquo flexu litoris Thessalonica liberae conditionis. Ad hanc a Dyrrachio CXIV millia passuum. Therme» τὴν λέξιν ταύτην αὐθαίρετως καὶ αὐτογινώσκοντως ἠρμήνευσεν ὁ ἐν τῷ «Ἡμερολόγιῳ» γράφας ὡς ἐπεξήγησεν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ οὐδέλως ἀνελογίσθη ὅτι τοιαῦτα ἔρμηγεται συγγραφέων εἰσὶν ἀκαταλόγηστοι (α). Δεύτερον δὲ Προκόπιος ὁ Καισαρεύς ἐμφανῶς διακρίνει τὴν Θεσσαλονικὴν καὶ τὴν Θέρμη, ἥς καὶ τὴν θέσιν ὀρίζει πρὸς Ν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τὴν ἀπόστασιν αὐτῆς· τρίτον δὲ καὶ Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἀναφέρων ἰδιοκτερώς ἑκατέρων τῶν πόλεων, τὴν μὲν Θέρμην λέγει πόλιν τῆς Θράκης, ὡς ὑπὸ Θρακῶν τὸ πάλαι οἰκουμένης τῆς χώρας, τὴν δὲ Θεσσαλονικὴν πόλιν τῆς Μακεδονίας, ἐπιβεβαιῶν ὅτι ὁ Στράβων καλεῖ αὐτὴν Θεσσαλονικεῖαν, ἐξ οὗ πρόδηλον γίνεται ὅτι, ἐν ἡ εἰκασίᾳ τοῦ ἐπιτομέως ἦν γνώμη τοῦ Στράβωνος, ἀδύνατον ἦν νὰ μὴ ἀναφέρῃ αὐτὴν ὁ Στέφανος.

Τέταρτον δὲ καὶ σπουδαιότατόν ἐστιν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀπὸ τοῦ 8-10 αἰῶνος ἀκμασάντων καὶ τῆς Θεσσαλονίκης μνησάντων ποιούμενων ἀναφέρει τι περὶ ταυτότητος τῶν δύο πόλεων, οὔτε ὁ Ἱεροκλῆς, οὔτε Κωνοταντίνος ὁ Πορφυρογέννητος, οὔτε οἱ Θεσσαλονικεῖς Πseudoζήνωνος καὶ Καμηνιάτης μακρὸν ποιούμενοι λόγον περὶ τῆς ἐκτῶν πατριδος, οὐδὲ γὰρ λέγουσι περὶ σχέσεως τῆς Θεσσαλονίκης καὶ Θέρμης. Ὡστε ἐκ πάντων τούτων ἀναμφισβήτητον καθίσταται ὅτι οὐδεμία μαρτυρία περὶ ταυτότητος τῶν δύο πόλεων ὑπάρχει μέχρι τοῦ 10 αἰῶνος καὶ ὅτι ὁ κατὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν ἀκμάσας καὶ ἐπιταμῶν τὸν Στράβωνα ἐπλάσεν ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα τοῦ γεωγράφου τὴν περὶ τῆς ταυτότητος τῶν δύο πόλεων εἰκοτολογίαν. Τῶν δὲ μετὰ τὸν 10 αἰῶνα ἀκμασάντων Βυζαντιῶν οἱ μὲν πλείστοι αὐ-

(α) Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου μίαν μόνην μαρτυρίαν ἐπιφανοῦς γεωγράφου τοῦ Forbiger παρατίθημι ἐνταῦθα «Plinius jedoc unterscheidet Therme von Thessalonica».

δειμῶν γινώσκειν ἔχουσι περὶ τῆς ταυτότητος τῶν δύο πόλεων, ἀλίγιστοι δ' εἰσὶν οἱ περὶ δεχθέντες τὴν γνώμην τοῦ ἐπιτομέως, ὡς ὁ Τάσσης ἐν μὲν ταῖς Χιλιάσι λέγει ὅτι ἡ Θεσσαλονίκη ἐκαλεῖτο Θέρμη καὶ ἦν κώμη, ἐν δὲ τῇ ἱστορίᾳ ἀντιφάσκων ἑαυτῇ, ἱστορεῖ ὅτι ἡ Θεσσαλονίκη ἐκαλεῖτο Ἡμαθία!, ὁ Μαλαλάς ὡσαύτως ὀνομαζέει τὴν Θεσσαλονικὴν Θέρμας καὶ θεωρεῖ αὐτὴν κτίσμα τοῦ Φιλίππου! καὶ ὁ Χαλκοκονδύλης πλειστάκις καλεῖ αὐτὴν Θέρμην καὶ οὐχὶ Θεσσαλονικὴν καὶ ἄλλοι ὡσαύτως ἀντιφατικῶς ἱστοροῦσι!!!

Ἐκ πάντων τούτων τῶν εἰρημμένων ἐξάγεται ὅτι ἡ ἐν τῷ 20 ἀποσπάσματος τοῦ Παλατίνου χειρογράφου προσαρτηθεῖσα ἀναφορικὴ πρότασις ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο» ἐστὶν ἀσφαλτοῦ καὶ ἀνυπόστατος προσθήκη τοῦ Βυζαντινοῦ ἐπιτομέως, εἰς οὐδεμίαν στηρικτομένη ἀρχαίαν μαρτυρίαν διὰ τοῦς ἐξῆς λόγους:

1) Διότι ὁ Κάσσανδρος, καθελὼν τὴν Θέρμην σὺν τοῖς ἄλλοις 25 πόλυσιν, μετένεγκε τοὺς κατοίκους αὐτῆς εἰς τὴν νεώδητον πόλιν Θεσσαλονικίαν, ἐν ᾗ ἀδύνατον ἦν γενέσθαι τοῦτο, εἰ ἀληθὴς ἦν ἡ προσθήκη τοῦ ἐπιτομέως.

2) Διότι ὁ Στράβων πανταχοῦ μεταχειρίζεται τὸν τύπον Θεσσαλονίκεια, ἐν ᾗ ὁ ἐπιτομέως ἐν τῇ 20 μόνον ἀποσπάσματι λεληθώς μετεχειρίσθη τὸν κοινὸν τύπον Θεσσαλονίκη καὶ οὐχὶ τὸν Στραβώνειον ἵνα πράγματι θεωρηθῇ γνώμη τοῦ Στράβωνος.

3) Διότι οὐδεὶς τῶν πρὸ τοῦ Στράβωνος καὶ τῶν συγχρόνων αὐτοῦ, μίαν τῆς Θεσσαλονίκης ποιουμένων, ἀναφέρει τι περὶ σχέσεως Θεσσαλονίκης καὶ Θέρμης καὶ διὰ τῆς σωπῆς ταύτης ἀποδεικνύουσιν ὅτι οὐδεμία τοιαύτη ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν δύο πόλεων.

4) Διότι οὐδεὶς καὶ τῶν μεταγενεστέρων τοῦ Στράβωνος πολυαριθμῶν συγγραφέων, μνημονευόντων τῆς Θεσσαλονίκης, γινώσκει τι περὶ ταυτότητος τῶν δύο πόλεων μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ ἐπιτομέως ἤτοι τοῦ 10 αἰῶνος μ. Χ.

5) Διότι τρεῖς συγγραφεῖς μεταγενέστεροι τοῦ Στράβωνος ὁ Πλίνιος, ὁ Προκόπιος καὶ Στέφανος ὁ Βυζάντιος, ὅς ἐν τῇ συντάξει τοῦ συγγράμματός εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν 300 συγγράμματα, διαρρηθὴν διωστῆλουσι καὶ διακρίνουσι τὴν Θεσσαλονικὴν ἀπὸ τῆς Θέρμης.

6) Διότι καὶ οἱ μετὰ τὸν Στέφανον τὸν Βυζάντιον γράψαντες καὶ μνημονεύοντες τῆς Θεσσαλονίκης, ἤτοι ὁ Ἱεροκλῆς, Κωνσταντῖνος ὁ

Πορφυρογέννητος, οἱ Θεσσαλονικεῖς Ψευδοδωάννης καὶ Καμηναῖτης, οὐδὲν γινώσκουσι περὶ σχέσεως τινος τῶν δύο πόλεων.

7) Διότι καὶ τῶν μετὰ τὸν 10 αἰῶνα γραφάντων Βυζαντινῶν εἰ μὲν πλείους, μηδὲως λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν γνώμην τοῦ ἐπιτομέως, ἐντελῶς οἰγῶσι περὶ σχέσεως τινος τῶν δύο πόλεων, ἀλίγιστοι δὲ αὐτῶν ἀντιφάσκοντες ἀλλήλοις τε καὶ ἑαυτοῖς φαίνονται ἀποδεξάμενοι τὴν δοξασίαν τοῦ ἐπιτομέως.

Πάντες δὲ οἱ νεώτεροι χωρὶς νὰ ἐρευνήσωσι καὶ νὰ ὑποβάλλωσι εἰς τὴν βῆσαν τῆς κριτικῆς τὸ τε νόον ἀπόφασιμα καὶ πάντας τοὺς προαναγραφέντας μοι λόγους, τοὺς προφανῶς ἐξελέγγοντες τὴν νοθεῖαν αὐτοῦ, ἀβασανίστως ἀπεδέξαντο τὴν ἀσφαλτοῦ γνώμην τοῦ ἐπιτομέως ὡς ἀληθῆ καὶ γνήσιαν τοῦ Στράβωνος γνώμην. Ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει καὶ οὐχὶ ἄλλως ἐπισυνάπτω καὶ δεύτερον παράδειγμα, ἀποδεικνύον τὴν εὐκρίθειαν καὶ ἀπάτην τῶν νεωτέρων καὶ ἀναφερόμενον εἰς ἄλλην ὑπὸ τοῦ Κάσσανδρου κτισθεῖσαν πόλιν, ὅς τὸ αὐτὸ ἔπραξε κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος 316 π. Χ. καὶ ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Παλλήνης, ὅπου ὡσαύτως νέαν ἰδρύσας πόλιν, ἐκάλεσεν αὐτὴν ἐκ τοῦ ἰδίου ὀνόματος Κάσσανδρεια, κατὰ τῆς παρακειμένης Ποτιδαίας ἐξαναπραποδισθείσης μὲν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου κατὰ τὸ 357 π. Χ., ὑπισταμένης ὅμως καὶ οἰκουμένης ἔτι ὑπ' Ὀλυθίων κατὰ τὴν ῥητὴν μαρτυρίαν τοῦ Διαδώρου «Κάσσανδρος δὲ ἔκτισε πόλιν ἐπὶ τῆς Παλλήνης ὀμώνυμον αὐτοῦ Κάσσανδρεια», εἰς ἣν τὰς τε ἐκ τῆς χερσονήσου πόλεις συνώκισε καὶ τὴν Ποτιδαίαν, ἔτι δὲ τῶν ἀνεργῶν χωρίων οὐκ ὀλίγα» κατώκισε δὲ εἰς αὐτὴν καὶ τῶν Ὀλυθίων τοὺς διασωζομένους ὄντας οὐκ ὀλίγους». Ἐνταῦθα προφανέστατα βλέπει ὁ ἀναγνώστης ὅτι ὁ Κάσσανδρος ἔκτισε νέαν πόλιν, ὅτι εἰς αὐτὴν μετώκισε τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων τῆς χερσονήσου Παλλήνης, τῆς Ποτιδαίας αὐτῆς, τῶν παρακειμένων χωρίων καὶ τοὺς διασωθέντας Ὀλυθίους καὶ πάντας αὐτοὺς συνώκισεν εἰς τὴν νεώδητον πόλιν Κάσσανδρεια καὶ οὐχὶ εἰς τὴν Ποτιδαίαν, ὡς ἀβασανίστως καὶ ἐσφαλμένως πάντες σχεδὸν οἱ νεώτεροι ταυτίζουσι τὴν Κάσσανδρεια τῇ Ποτιδαίᾳ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 Ἀγούστου 1884.

M. F. ΔΗΜΙΤΡΙΑΔ.

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΝ ΔΕΚΑΕΤΗΡΙΑΔ
(1870—1880)
ΕΜΦΑΝΙΣΘΕΝΤΕΣ ΚΟΜΗΤΑΙ.

Τὸ ἡλιακὸν σύστημα, εἰς ὃ ἀνήκει καὶ ἡ ἡμετέρα πατρίς, σύ-
κειται ἐκ δύο κόσμων διακεκριμένων, ὧν ὁ μὲν ἐντελής ἐστιν
εἰκὼν τῆς τάξεως καὶ τῆς μονιμότητος, ὁ δὲ πᾶν τὸναντίον αἰ-
κινήσεις τοῦ πρώτου, τοῦ κόσμου τῶν πλανητῶν, εἰσι τοσοῦτο κα-
νονικαί, ὥστε δικαίως ἡ ἀρχαιότης ἀπέδωκε αὐτῷ ὀσιότητα· ὁ δὲ
δεύτερος, ὁ τῶν κομητῶν, τοσοῦτον ἀλλόκοτος τυγχάνει καὶ ξένος,
ὥστε τὰ σώματα ταῦτα θεωροῦντο ὡς φαινόμενα μετεωρολογικῶς
ἐμφανιζόμενα ἢ ἀναγγελλοῦσι τοῖς ἀνθρώποις μέγα τι ἐπιχείμενον
κακόν· ἡ πρόληψις δὲ αὐτῆ οὐ μόνον τῆς ἀρχαιότητός ἐστι κτήμα
ἀλλὰ καὶ τῶν μεταγενεστέρων χρόνων (α), μέχρι δὲ καὶ αὐτῆς
τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, πᾶσα κομητοῦ ἐμφάνισις παραμηνύει μέγα δυσ-
τύχημα, ταῦτα δὲ τὰ μεγάλα γεγονότα ἀποδίδονται εἰς τοὺς κατὰ
σύμπτωσιν ἀναφανέντας κομητάς. Τοιοῦτος ἐπλάσθη ὁ ἀνθρώπος·
ἀδιφορῶν πρὸ ἐτέρων γεγονότων καὶ φαινομένων ἀξίων τῶ ὄντι
προσυχῆς ἀλλὰ κοινῶν καὶ συνήθων, ἐκπλήσσεται ἀπέναντι τοῦ
ἐκτάκτου καὶ τοῦ ἀήθους· εἰς τὴν τάξιν ταύτην τῶν ἀνθρώπων δὲν
ἐγνωσοῦμεν νὰ συμπεριλάβωμεν τοὺς ἐπιστήμονας, οἵτινες ἔργον ἔχουσι
τὴν μελέτην τῆς φύσεως καὶ τῶν διαφορῶν τῆς ὕλης μεταμορφώσεων,
οἵτινες τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον δεικνύουσι τόσῳ διὰ τοὺς κομητάς ὅσῳ
καὶ διὰ τὴν ἐλαχίστην τοῦ ἡλίου κηλίδαν, καὶ οἵτινες μετ' ἐπιστη-
μονικῶς ἐνδιαφέροντος ἐξετάζουσι τὰ διάφορα φαινόμενα, ἀλλ' ὑπαι-
νιττόμεθα τὰ ἐννεμήκοντα ἐννέα ἑκατοστὰ τῆς ἡμετέρας κοινωνίας,
ἀπὸ τοῦ βέβηματος τῶν ὁποίων ἐξήρηται πολλακίς ἡ λύσις ζητη-

(α) 121^ο αἰὼν — βλ. Jerusalem délivrée, σελὶς VII—52.

μάτων ἢ ἀδακμοσύνη αὐτῶν ἐγέννησε καὶ ἡ ἐκ τῶν φαι-
νομένων σχηματισθεῖσα κρίσις ἀνεζωπύρωσε· διότι τὸ βέβημα τοῦτο
τὸ ἀχαλίνωτον μὴ δυνάμενον νὰ εἰσδύσῃ ἐν τῇ οὐσίᾳ τῶν ζητη-
μάτων καὶ φαινομένων, μὴ δυνάμενον ἵνα κρίνῃ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ,
σχηματίζει τὰς πεποιθήσεις αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ κρίνει
ἀναλόγως ἐκαθὼν θίνα βλέπει.

Ὅτις λοιπὸν ἔνεκεν τυχαίας τινὸς συμπτώσεως οἱ κομηταὶ ἐθεω-
ρήθησαν προάγγελοι κακῶν. Ἡμεῖς προτιθέμενοι ἵνα δῶμεν κατὰ-
λογον ὅλων τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα ἐπιφανέντων ἐν
τῷ στερεώματι κομητῶν, ἢ νεωστὶ ἀνακλυφθέντων, ἢ ἐν τῇ τελευτῇ
τῆς ἐπιστροφικῆς αὐτῶν περιόδου ἀναγνωρισθέντων, φρονοῦμεν διὰ τὴν
πληθὺς αὐτῶν θέλει δεῖξαι ὅτι οἱ κομηταὶ οὔτε καινὰ οὔτε ἔκτακτα
οὔτε ἀήθη διὰ τὸν ὠπλιωμένον ὀφθαλμὸν τυγχάνουσι σώματα, διότι
τεσσαράκοντα περίπου κομηταὶ ἐπισκέφησαν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ 1870
μέχρι τοῦ 1880 ἤτοι ἐν διαστήματι δέκα στρογγύλων ἐτῶν.

Ἐπειδὴ δὲ σκοπὸς τῆς παρούσης βραχείας ἡμῶν σημειώσεως οὐκ
ἔστιν ἡ ἀνάλυσις τῶν περὶ κομητῶν θεωριῶν, ἀς ἄλλως τε καὶ τὰ
στενὰ αὐτῆς ὅρια δὲν ἐπιτρέπουσι, προτιθέμεθα ὀλίγα τινὰ μόνον νὰ
εἴπωμεν σχετικῶς νεωτέρας τινὸς προόδου ἐν ταῖς ἀστρονομικαῖς γε-
νομένης ἐρευνῆσι, νομίζοντες ὅτι οὐχὶ ἀνευ ἐνδιαφέροντος ἤθελεν ἀ-
ναγκασθῆ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς».

Πᾶσαι αἱ ἀπὸ δύο ἡδὴ αἰώνων πυρετωδῶς διεξαγόμεναι ἐρευνᾶι
καὶ μελέται τῆς φύσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων ἐγένοντο διὰ τῶν
συνήθων ὀπτικῶν ὄργανων, τῶν τηλεσκοπίων, ὧν ἡ τε κατα-
σκευὴ καὶ ἡ ὀπτικὴ δύναμις ποικίλλει (α). Πῆς τὰ μέσα ταῦτα τῆς ἐρεῦ-
νης προσετέθη βραδύτερον ἡ φασματικὴ ἀνάλυσις ἢ τοῖς ἡ ἀνά-
λυσις καὶ ἐξέτασις τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων ἀς πᾶν σῶμα ἀκτινοβολοῦν
ἐκπέμπει καὶ αἵτινες ποικίλλουσιν ἀναλόγως τῶν περιεχομένων ἐν τῷ

(α) Ἡ ἐποχὴ τῆς ἐφευρέσεως τῶν τηλεσκοπίων ὑπάρχει ἄγνωστος· οἱ μὲν
ἀποδίδουσιν αὐτὴν εἰς τὸν Ρογήρον Βάκιωνα κατὰ τὸν 11^{ον} αἰῶνα· οἱ δὲ εἰς τὸν
J. B. Porta κατὰ τὰ τέλη τοῦ 12^{ου} αἰῶνος· καὶ ἕτεροι εἰς τὸν Ἰάκωβον Μέλτιον
Ὀλλανδόν, τῷ 1609. Ἐπιστημότερα τηλεσκόπια εἰσι τὸ τοῦ Γαλιλαίου, δι' οὗ
ὁ μέγας οὗτος ἀστρονόμος ἀνεκάλυψε τὰ ὄρη τῆς σελήνης, τοὺς δορυφόρους τοῦ
Διὸς καὶ τὰς κηλίδας τοῦ ἡλίου, τὸ τοῦ Gregory (1650), τὸ τοῦ Νεύτωνος
καὶ τὸ τοῦ Herschel.

σώματι ὕλων. Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μέσων τούτων τῆς ἀναλύσεως εἰργάσθησαν λίαν ἐπιτυχῶς οἱ Wollaston, Fraunhofer (1815), Brewster (1822), Herschel, Talbot (1826), Wheatstone (1836), Masson (1851), Angström (1855), Kirchhoff, Bunsen (1860), Lecoq (1876) κτλ. Ἰδίᾳ δὲ ὁ ἐν τῷ ἀστεροσκοπεῖῳ τοῦ Meudon Jansen (α) καὶ οἱ Miller καὶ Huggins.

Ἄλλὰ καὶ τὰ μέσα ταῦτα κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἐκρίθησαν ἀνεπαρκῆ, δι' ὃ καὶ ὑπεράνθρωποι κατεβλήθησαν προσπαθεῖν ὅπως ἐπιτευχθῆ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς φωτογραφίας ἐν ταῖς ἀστρονομικαῖς ἐρεῦναις, δι' ἧς νὰ λαμβάνωνται εἰκόνες πισταὶ τῶν οὐράνιων σωμάτων. Πρώτη ἐφαρμογὴ, ἡ πρώτη ἀπόπειρα πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς φωτογραφίας ἐν ταῖς ἀστρονομικαῖς ἐρεῦναις ἐγένετο ἐν τῇ μελέτῃ τῆς φύσεως τῆς ἡλιακῆς ἐπιφανείας, κατορθώθη δὲ πρῶτον καὶ ληφθῆσιν ἀπεικονίσματα φωτογραφικὰ τοῦ ἡλίου ἐν τῷ ἀστεροσκοπεῖῳ τοῦ Meudon τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1877. Καὶ ἔδει μὲν πρὸς τοῦτο νὰ κατανηθῶσι πλείοι δυσχερεῖαι· ἀλλ' ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἐπιμονὴ τοῦ Jansen ἐπενεγκόντος μεγάλας βελτιώσεις εἰς τὴν παρασκευὴν καὶ χρῆσιν τῶν φωτογραφικῶν ὕλων καὶ πλακῶν, ἔτι δὲ καὶ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἀναγκαίου πρὸς λήψιν τῶν φωτογραφικῶν εἰκόνων χρόνου, πρὸς δὲ καὶ ὁ ἐντελέστατος μηχανισμὸς τοῦ τηλεσκοπίου τοῦ Prazmowski ἦσαν μέγα μέρος τῶν δυσχερειῶν τούτων, ὥστε τῇ 1 Ἰουνίου τοῦ 1878 ὁ Jansen ἐν τῷ ἀστεροσκοπεῖῳ τοῦ Meudon ἐπέτυχε δευτέραν φωτογραφίαν τῶν ἡλιακῶν κηλίδων.

Εἶπομεν ὅτι ἡ πρώτη τῆς φωτογραφίας ἐφαρμογὴ ἐν ταῖς ἀστρονομικαῖς ἐρεῦναις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Jansen ἐν τῷ ἀστεροσκοπεῖῳ τοῦ Meudon τῷ 1877. Τοῦτο λέγοντες οὐδαμῶς ἐνοσούμεεν ν' ἀποκρίψωμεν ὅτι οἱ Fizeau καὶ Foucault τῷ 1849 ἐφωτογράφησαν τὸν ἥλιον, ὅτι ἡ φωτογραφία αὕτη εἶναι ἡ πρώτη διὰ τῆς

(α) Τῷ 1862 ὁ Jansen σπουδαῖον ἔτι ἐν Ρίμμη ἀπέδειξε τὴν ὑπαρξιν τοῦ νετρίου εἰς τὸν α τοῦ Ἄρλιονος· τὴν ἀκρίθειαν δὲ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ἐβεβαίωσαν οἱ Miller καὶ Huggins. — Βλ. Comptes-rendus des séances de l'Académie des sciences. τόμ. 69 σελ. 294 καὶ τόμ. 68 σελ. 1545.

φωτογραφία· ληφθεῖσα εἰκὼν τῶν οὐράνιων σωμάτων (α), καὶ διὰ κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἐποχὴν ἐν ταῖς Ἑνωμέναις Πολιτεῖαις ἐλαμβάνοντο αἱ φωτογραφίαι τοῦ α τῆς Ἀύρας καὶ τοῦ Κάστορος· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἡ φωτογράφησις οὐδένα ἕτερον εἶχε σκοπὸν ἢ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ταχύτητος τοῦ ἡλιακοῦ φωτός καὶ τὴν λήψιν τῶν ἀπεικονισμάτων τῶν οὐράνιων σωμάτων, ἐνῶ σήμερον ἡ φωτογραφία χρησιμεύει ὡς μέσον ἀνακαλύψεως καὶ μελέτης, διὰ τοῦτο καὶ τὰ μέσα τῆς φωτογραφίσεως ἐτελειοποιήθησαν οὐσιαστικῶς, καὶ ὁ χρόνος ἀναλόγως ἐρρυθμίσθη, καὶ αἱ εἰκόνες ἐπολλαπλασιάσθησαν (β). Αἱ δὲ διὰ τῆς φωτογραφίας ἀστρονομικαὶ ἐρευναι κατ' ἀρχὰς μόνον ἐν ταῖς τοῦ ἡλίου μελέταις περιοριζόμεναι ἐπεξετάθησαν καὶ εἰς τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα· οὕτω δὲ καὶ σεληνιακοὶ πίνακες ὑπὸ τοῦ Warren de la Rue καὶ Rutherford ἐγράφησαν ἐπιτυχῶς, καὶ αἱ νεφελοειδεῖς τοῦ Ἄρλιονος ὑπὸ τοῦ Draper ἐν Νέα Ἰόρκῃ ἐφωτογράφηθησαν καὶ τέλος ἐπ' ἐσχάτων ὁ Lockyer ἔλαβε τὰς συγκριτικὰς φωτογραφίας τοῦ ἡλιακοῦ καὶ τῶν ἀστρικών φασμάτων, δι' ὧν κατώρθωται ἴν' ἀνακαλύψῃ τὴν ἐν τῷ ἡλίῳ ὑπαρξιν νέων μετάλλων.

Ἄλλὰ σπουδαῖον ἐπίσης μέρος κατὰ τὸ 1881 ἔλαβεν ἡ φωτογραφία ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν κομητῶν (γ), διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐλήφθη ἡ φωτογραφία τοῦ μεγάλου κομητή τοῦ κινήσαντος τὴν δευτέραν περιέγερσιν, καὶ ἀνακινήσαντος τὰς περὶ τῆς φύσεως τῶν ἀστρῶν τούτων θεωρίας καὶ ὑποθέσεις, φύσεως, περὶ ἧς ἡ μὲν ἀνθρωπίνῃ διάνοια εὐρίσκειται ἐν ἀμφιβόλιῳ ἀγνοίας ἡ δὲ ἐπιστήμη οὐδὲν θετικὸν δύναται ἴν' ἀπαντήσῃ. Ἡ ἀγνοία δὲ αὕτη τῆς φύσεως τῶν κομητῶν καὶ τῆς αἰτίας τῶν περιέργων ἅμα καὶ μοναδικῶν φαινομένων ἅτινα διαπερνῶνται ἐν τῇ παρὰ τὸν ἥλιον διαβάσει αὐτῶν, αὕτη αὕτη ἡ ἀγνοία ἀκριβοῦς ἐξυπνᾷ τὸ ἐπιστημονικὸν ἐνδιαφέρον ἐπὶ

(α) Βλ. τὴν φωτογραφίαν ταύτην ἐν τῇ Ἀστρονομίᾳ τοῦ Arago τόμ. II σελ. 176.

(β) Notice sur les progrès récents de la physique solaire par J. Jansen. — Note sur le réseau photosphérique solaire et sur la photographie envisagée comme moyen de découvertes en astronomie physique par Jansen.

(γ) Note sur la photographie de la comète δ de 1881 obtenue à l'observatoire de Meudon par J. Jansen.

πάσης νεωτέρας ανακαλύψεως δυναμένης ένα λευκάνη και διευκρί-
νιση τὰ σκοτεινὰ τῆς κομητικῆς ἱστορίας μέρη.

Ἡ φωτογραφία διὰ τὸν λόγον τούτον ἐθεωρήθη εὖσα τὸ καλλίτερον
ἐπὶ τοῦ παρόντος διὰ νέας ἐρεῦνας και μελέτας μέσον· διότι αὐτὴ δὲν
περιορίζεται μόνον εἰς τὸ ἀποτυπῶσαι τὴν φασιμενικὴν εἰκόνα ἐνδὲς
κομήτου, τοῦθ' ὅπερ ὡς περὶ ἐργόν τι μένον ἤθελε κινήσει τὸ ἡμέτε-
ρον ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ δίδει τὸ ἀκριβὲς ἀπομοίωμα αὐτοῦ, ἀπομοίωμα
ὅπερ διὰ παντὸς πρὸ τῶν ἐφθαλμῶν ἡμῶν διαμένον χρησιμεύει ὡς
μέσον συγκρίσεως ἐν νεωτέραις και μελλούσαις ἐμφανίσεσιν. Ἐν
τούτοις ὑποθέτομεν και ἐλπίζομεν ὅτι ἡ φωτογραφία και εἰς ἔτι εὐ-
ρύτερον κύκλον ἐρεῦνης ἐφαρμοζομένη δύναται ἐν' ἀποκαλύψει λεπτο-
μερείας τινὰς καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν τε σύστασιν και τὴν θέσιν τῶν
κομητικῶν οὐρῶν, αἵτινες διαφεύγουσι τὴν τηλεσκοπικὴν ὀφθαλμοκρίαν.
Ἐκτὸς δὲ τούτου, τὸ κυριώτερον και μᾶλλον ἐνδιαφέρον μέρος τῆς
ἐφαρμογῆς τῆς φωτογραφίας συνίσταται εἰς τὰς φωτομετρικὰς με-
λέτας.

Ἡ φωτογράφησις ἐνδὲς κομήτου παρέχει πλείστα δυσχερεῖας περὶ
ἃν οἱ μὴ ἐγκύψαντες εἰς παρομοίας μελέτας δυσκόλως δύνανται
ένα σχηματίσασιν ἰδέαν σαφῆ· αἱ δυσχερεῖαι δὲ αὗται προέρχονται ἐκ
τῆς ἀσθενεστάτης φωτογραφικῆς δυνάμεως τῶν οὐρῶν, και ἐκ τῆς
μεγίστης ταχύτητος ἣν τὰ ἄστρα ταῦτα ἐν τῇ παρά τὸν ἥλιον διαβά-
σει αὐτῶν κέντηται. Ἐγνωεῖται εὐκόλως ὅτι ὅσα φωτεινότερον ὑπάρ-
χει σῶμα τι τοσούτω ὀλιγώτερος χρόνος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν φωτο-
γράφησιν αὐτοῦ· τὸναντίον δὲ ὅσα ἠμυδρότερον τυγχάνει, τοσούτω
και ὁ πρὸς φωτογράφησιν αὐτοῦ ἀναγκαῖος χρόνος εἶναι μακρότερος·
κατὰ συνέπειαν δὲ, ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἡ κίνησις τοῦ σώματος
δεόν ἵνα ἦ ἡρεμὸς και βραδεία ἕνα διαμῆνη ἐντὸς τῆς φωτογραφικῆς
πλακῆς, καὶ ὅλον τὸν πρὸς φωτογράφησιν αὐτοῦ ἀναγκαῖον χρόνον.
Τῆς ἀκτινικῆς λοιπὸν δυνάμεως τῶν κομητικῶν οὐρῶν λίαν ἀσθενεῖς,
ἐὰν ἐγένετο χρῆσις τῶν συνήθων φωτογραφικῶν μέσων δι' ὧν ἐλη-
φθησαν αἱ φωτογραφίαι τῆς σελήνης π. χ., δηλοῦσθαι διὰ τοῦ βραυτοῦ
κολλοδίου, ἀπηρτοῦντο ἐβδωμάχοντα και δύο ὥραι συνεχοῦς και ἀδι-
κόπου φωτογραφῆσεως, μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς ἀκριβείας και προσο-
χῆς, πρὸς κατακίτησιν τῶν μεγάλων δυσχερειῶν ὡς κατὰ τὸ χρονικὸν
τούτο διάστημα ἤθελε παραθεῖσαι ἡ τε ἡμερησία τοῦ οὐρανοῦ και ἡ

τοῦ κομήτου ἀτομικὴ ταχίστη κίνησις. Εὐτυχῶς ὅμως διὰ τὴν ἀστρο-
νομίαν αἱ δυσχερεῖαι αὗται κατενικήθησαν διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν
διὰ τοῦ ζελατινοβρωμοῦχου ἀργύρου παρασκευαζομένων ξηρῶν πλα-
κῶν, ὧν ἡ εὐαισθησία, ὅποταν ἡ δέουσα περὶ τὴν παρασκευὴν αὐτῶν
καταβληθῇ μέριμνα, εἶναι ἕως ἔκτακτος (α).

Ἐτέρα τις βελτίωσις ἐπίσης συντελεστικὴ ἐπῆλθεν εἰς τὰ φωτο-
γραφικὰ τηλεσκόπια, αὗτα δίδουσι εἰκόνας δεκάκις φωτεινότερας (β)
ἢ κυριώτερα ὅμως δυσκόλια ἦν τὸ νὰ κατορθωθῇ ὥστε τὸ ἐργαλεῖον
νὰ ἀκολουθῇ διαρκῶς τὴν κίνησιν τοῦ ἄστρου. Πρὸς τούτο τοῦ τη-
λεσκοπίου ἡ κίνησις βυθίζεται πρὸς τὴν ἡμερησίαν κίνησιν τοῦ οὐ-
ρανοῦ· ὑπολογιζομένη δὲ ἡ κατὰ τὸν χρόνον τῆς παρατηρήσεως ἀτο-
μικὴ τοῦ ἄστρου κίνησις ἀποσυντίθεται εἰς δύο ἐτέρας κινήσεις, ὧν ἡ
μὲν πρὸς ἕνα οὐράνιον παράλληλον, ἡ δὲ πρὸς οὐράνιον μεσημβρινὸν
εἰσι παράλληλοι· ἰδιαιτεροὶ δὲ μηχανισμοὶ βυθίζουσι πρὸς ταύτας
τὸ ἐργαλεῖον. Ἐκτενῶς ὁ Jansen περιγράφει τὸν τρόπον τῆς φω-
τογραφῆσεως τοῦ κομήτου τοῦ 1881 (γ).

Ἐκ τῶν πειραμάτων και παρατηρήσεων τούτων ἐγεννήθη ἕτερον τι
ζήτημα ἐπίσης σπουδαῖον· τὸ τῆς φωτομετρίας ἦτοι τὸ τῆς συγκρί-
σεως τῶν λάμπων δύο ἄστων. Ἀλλὰ τὰ στενὰ τοῦ προλόγου ὅρια
δὲν ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν ἕνα ἐκτεθῶμεν περιπλέον παραπέμπομεν δὲ
τὸν θέλοντα ἕνα λάβῃ ἐκτενεῖς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γνώσις
εἰς τὴν πραγματείαν τοῦ Jansen: Notice sur les progrès
récents de la Physique Solaire.

Τοιαύτη ἡ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν κομητικῶν γενομένη πρόοδος· ἂν μέγχι
τούδε μετὰ τὴν πρόοδον τῶν κομητικῶν οὐδὲν ἕτερον ὑπελείπετο ἡμῖν
εἰμὴ μόνον ἡ μνήμη τοῦ σχήματος αὐτῶν και ἡ περιγραφή, σήμερον
ὅμως δυνάμεθα ἕνα ἔχουμεν πρὸ τῶν ἐφθαλμῶν ἡμῶν διὰ παντὸς τὴν
εἰκόνα τοῦ ἄστρου τούτου, ὧν τὰ πλείστα παρέρχονται ἀνεπιστρεπταί.
Τὴν δὲν ἐὰν νεωτέρα τις ἀνακάλυψις αἴνης παρουσιαζομένη δὲν
ἐκπαύσῃ ἡμᾶς, ἕπως ἐξέπληξαι τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον ἡ Φα-

(α) Ἡ φωτογραφία τοῦ κομήτου τοῦ 1881 διάρκειαι 80' λεπτά.

(β) Τοιοῦτου πινὸς τηλεσκοπίου ἐγένετο χρῆσις ἐν τῇ φωτογραφίᾳ τῆς
ἐκλάψεως τοῦ 1871.

(γ) Note sur la photographie de la comète de 1881, par Jansen.

σματος ἀνάλωσις ὁπόταν παρουσιάσθῃ ἐν μὲν τῇ μιᾷ τῶν χειρῶν αὐτῆς κρατοῦσα τὸ Κέσιον καὶ τὸ 'Ρουβίδιον, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ τὸν κατάλογον τῶν ἐν τῇ κατὰ ἑκατὸν τεσσαράκοντα δικτῶ ἑκατομμύρια χιλιαμέτρων ἀρισταμένῳ ἡμῶν ἀστρῶ περιεχομένων μετάλλων, ἢ ἔπως ἐθάρμωσε τοὺς σοφοὺς τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς νόας ἢ φωτογραφία τοῦ δακτυλίου τῆς ὀλικῆς τοῦ ἡλίου ἐκλείψεως τῆς 6 Μαΐου 1883! Τίς οἶδε ἐάν νεώτερός τις συνδυασμὸς τῆς φυσικῆς καὶ τῆς χημείας πρὸς τὴν μηχανικὴν δὲν ἀποδείξῃ ἡμῖν τὸν λόγον τῆς ἐξαφανίσεως τῶν ἰσοσφαιρῶν τούτων σφαιρῶν, ἅπανα ἔρχονται ἀπὸ τοῦ κενδοῦ ὁπόταν θελήσῃσι, καὶ ἐξαφανίζονται χωρὶς νὰ λέγῃσι ποῦ ὑπάγουσιν, ἀφίονται μόνον ἵνα θαυμάζωμεν τὴν περικαλλῆ αὐτῶν κόμη, ἢ φιλαρέσκως διακοσμοῦσιν, ὅτε μὲν ἀπλήν, ὅτε δὲ διπλήν καὶ ἄλλοτε πολλαπλήν, καὶ ἐνσπείροντα εἰς τὸ χάος τὰ σμήνη τῶν ἀστρικών δακτυλίων, ὧν τὰ συστατικὰ πίπτουσι ἐνίοτε εἰς τὸ κενὸν βροχῆδον ἀφοῦ διαυλακίσωσι τὸν οὐρανὸν ὅλος! Σὺν τῷ ὀλίγῳ, ἕπερ καταλαμβάνομεθα ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν μεγάλων ἔργων τῆς φύσεως, ἃς τρέφωμεν πάντοτε τὴν ἐλπίδα ὅτι θνησόμεθα ποτε ἵνα καταστῶμεν κύριοι τῶν μυστηρίων αὐτῶν.

Ἐκ τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου πίνακος ἐξάγεται ὅτι οἱ κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα ἀνακαλυφθέντες νέοι κομήται εἰσιν εἴκοσι καὶ ἑξή. Ἐκ τούτων ἑννέα μὲν ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ ἀστεροσκοπέου τῆς Μασσαλίας, 4 ὑπὸ τοῦ τοῦ Στρασβούργου, 4 ὑπὸ τοῦ ἐν Μιλάνῳ, 3 ὑπὸ τοῦ ἐν Καρλσρούῃ, 3 ὑπὸ τοῦ ἐν Rochester, 1 ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίῳ, 1 ὑπὸ τοῦ ἐν Φλωρεντίᾳ καὶ 1 ὑπὸ τοῦ ἐν Pola.

Τούτων δὲ πάλιν 6 μὲν ἀνεκάλυψεν ὁ Winnecke, 5 ὁ Coggia, 5 ὁ Tempel, 4 ὁ Borrelly, 3 ὁ Swift, 1 ὁ H. Hérriκος, 1 ὁ Palisa καὶ 1 ὁ Hartwig.

Ὡς πρὸς τὴν ἐποχὴν δὲ τῆς ἀνακαλύψεως 6 μὲν ἀνεκαλύφθησαν τῷ 1874, 5 τῷ 1877, 4 τῷ 1871, 4 τῷ 1873, 3 τῷ 1870, 3 τῷ 1879 καὶ 1 τῷ 1878, ὡς λεπτομερῶς φαίνεται ἐν τῷ ἐπομένῳ πίνακι, ἐν τῷ οἱ μὲν ἀρχικοὶ ἀριθμοὶ δεικνύουσι τὸν κατὰ τὴν δεκαετηρίδα, οἱ δὲ ῥωμαϊκοὶ τὸν κατ' ἔτος αὔξοντα ἀριθμὸν.

1870.

1.—I.—29 Μαΐου.—Ὁ Winnecke ἐν Καρλσρούῃ, ταυτοχρόνως δὲ καὶ ὁ Tempel ἐν Μασσαλίᾳ ἀνεκάλυψαν κομήτην, οὗ τὰ στοιχεῖα προσδιώρισαν οἱ Seydler καὶ Dreyer (α).

2.—II.—28 Αὐγούστου.—Ὁ Coggia ἐν Μασσαλίᾳ ἀνεκάλυψε κομήτην τηλεσκοπικόν, ὅστις κατὰ τὴν 25 Νοεμβρίου, ἐποχὴν τοῦ μεγίστου τῆς ἐντάσεως αὐτοῦ, ἦν ἴσος πρὸς ἀστέρα ε' μεγέθους. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισεν ὁ Gerst (β).

3.—III.—31 Αὐγούστου.—Ὁ Winnecke ἐν Καρλσρούῃ ἀνεύρε τὸν κομήτην τοῦ *Arresté*, ὅστις ἀνακαλυφθεὶς τῷ 1851 ἐνεφανίζετο τὸ τέταρτον ἤδη εἰς τὸν ἡμέτερον οὐρανόν. Ἡ μελέτη τῶν στοιχείων αὐτοῦ ἀπησχόλησε τοὺς Willaceau καὶ Loveau (γ), εἵτινες παρετήρησαν ὅτι ὁ Ζεὺς σπουδαίως διατάραττε τὸν κομήτην τούτον. Αἱ διαταραχαίαι αὐτοῦ ἦσαν ἀξιοσημείωτοι ἰδίως τῷ 1860 καὶ 1862· ἡ περίοδος τῆς ἐπανάδου αὐτοῦ ἴσεται πρὸς 6 ἔτη καὶ 8 μῆνας περίπου.

4.—IV.—23 Νοεμβρίου.—Ὁ Winnecke ἀνεκάλυψε κομήτην φωτεινόν, σχήματος στρογγύλου, οὗπερ τὰ στοιχεῖα προσδιώρισεν ὁ Schuchhof (δ).

1871.

5.—I.—7 Ἀπριλίου.—Ὁ Winnecke ἐν Καρλσρούῃ ἀνεκάλυψε κομήτην λαμπρὸν μετὰ πυρήνος καὶ οὐράς, ὅστις ἐντὸς ὀλίγου κατέστη ὁρατὸς διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, ἴσος δὲ τὴν λάμψιν πρὸς ἀστέρα σι' μεγέθους. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισεν ὁ Holetscheck (ε).

6.—II.—14 Ἰουνίου.—Ὁ Tempel ἐν Μιλάνῳ ἀνεκάλυψε κομήτην παρεμφερῆ πρὸς νεφελοειδέα· ἐνῷ δὲ κατὰ τοὺς θεωρητικὸς τύπους ὁ κομήτης οὗτος ἔπραπε κατὰ Ὀκτώβριον ἵνα ᾗ δεκάκις λαμπρότερος, ἐξηρθένησε τούναντιον τοσοῦτον, ὥστε οὐδαμοῦ τοῦ στε-

(α) Bulletin hebdomadaire de l'Association scientifique. — Série I, τόμ. VII, σελ. 370, 402.

(β) Astr. Vierteljahrschrift, τόμ. VI σελ. 86.

(γ) Ἀυτοῦ, τόμ. VI σελ. 87, τόμ. XIII σελ. 190.

(δ) Ἀυτοῦ, τόμ. VI σελ. 87.

(ε) Archives des sciences physiques et naturelles Genève. — τόμ. LXII σελ. 116.

ραϊώματος ἦν ὁρατός. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισαν οἱ Gramer καὶ Schulhof (α).

7.—III.—18 Σεπτεμβρίου.— Ὁ Stephan ἐν Μασσαλίᾳ ἀνεῦρε τὸν κομήτην τοῦ Encke τελούντα τὴν εἰκοστὴν αὐτοῦ ἐπάνοδον ὁ κομήτης ἦν τὸ πρῶτον παρεμφερὲς νεφελοτόνῳ· ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας κατέστη ὁρατός εἰς γυμνὸν ὀφθαλμόν. Ἡ μελέτη καὶ ἐξαιρέτως τῶν στοιχείων τοῦ κομήτου τοῦ Encke ὁφείλεται εἰς τὸν Backlund (β)· ἡ περίοδος τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ ἰσοῦται πρὸς 3 ἔτη καὶ 8 1/2 περίπου μῆνας.

8.—IV.—12 Ὀκτωβρίου.— Ὁ Borrelly ἐν Μασσαλίᾳ ἀνεῦρε τὸν καλούμενον κομήτην τοῦ Thulle, αἰνίος τὴν κατὰ τὸ 1871 ἐπάνοδον ὑπελόγησαν ὁ Tischler (γ), ὅς καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισεν· ἡ περίοδος τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ ἰσοῦται πρὸς 6 ἔτη καὶ 9 μῆνας.

9.—V.—3 Νοεμβρίου.— Ὁ Tempel ἐν Μιλάνῳ ἀνεκάλυψε κομήτην κίαν ἀσθενοῦς φωτὸς ἴσον πρὸς ἀπτέρω ια' μεγέθους. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ ἀνεκάλυψεν ὁ Schulhof (δ).

10.—VI.—18 Δεκεμβρίου.— Ὁ Tempel ἀνεκάλυψε κομήτην, αἰνίος οὐδὲν σχεδὸν στοιχεῖον προσδιωρίσθη (ε).

1872.

11.—I.— Ὁ κομήτης τοῦ Biela (Klinkerfues-Pogson), ἐπίσημος διὰ τὸν κατὰ τὸ 1846 διγασμὸν αὐτοῦ εἰς δύο διακεκριμένα σώματα, παρατηρήθη τῷ 1853 τὸ τελευταῖον, μεθ' ὅλας δὲ τὰς γενομένας ἐρεῖνας κατὰ τὰ ἐπιόντα ἔτη 1850, 1865—1866, καὶ 1872 δὲν παρατηρήθη.

Πλείστοι ἀστρονόμοι, ἐν οἷς καὶ ὁ Weiss καὶ ὁ Arrest παρεδέχθησαν ὅτι αἱ περὶ τὰ τέλη Νοεμβρίου καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου τελούμεναι πλείους πτώσεις τῶν διαττόντων ἀστέρων ὁφείλον-

(α) Astr. Vierteljahrsschrift, τόμ. VII σελ. 90.

(β) Astr. Nachrichten No 2383.

(γ) Astr. Vierteljahrsschrift, τόμ. VI σ. 91—τόμ. VII σ. 100.

(δ) Αὐτόθι, τόμ. VII σελ. 101.

(ε) Αὐτόθι, τόμ. VII σελ. 98.

ται εἰς τὸν κομήτην τοῦ Biela, ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην πλησιάζει πολὺ τὴν τροχίαν τῆς γῆς. Ἐπὶ τῇ βῆσει ταύτῃ ὑπελόγησαν καὶ προσέβησαν τὴν πτώσιν τῶν διαττόντων κατὰ τὴν 27 Νοεμβρίου 1872. Τῷ ὄντι δὲ κατὰ τὴν ὁμοθεσίαν ἐποχὴν ἡ πτώσις τῶν διαττόντων ἦν ἀβύσσος ἕμια καὶ ἐξαιρετικὴ, παρέχουσα θέαμα λαμπρότατον καὶ ἰδιαζόντως ἐνδιαφέρον τῇ ἐπιστήμῃ. Ὁ Klinkerfues ἐκπλαγεὶς ὑπὸ τῆς ἐκτάκτου ταύτης πληθῆος τῶν διαττόντων συνέλαβε τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς παρουσίας κομητικῶν τεμαχίων, ἅπερ ἔδει ἵνα ζητηθῶσιν εἰς ἕν τῶν σημείων τῆς ἀκτινοβελτίας τῶν διαττόντων. Ἐπὶ ταύτῃ ἐτήλεγγράφησαν εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον τοῦ Madras πρὸς τὸν Pogson, ὅστις τῇ 2 Δεκεμβρίου εὔρε πρὸς τὸ Θ τοῦ Κενταύρου λαμπρὸν κομήτην, αἰνίος τὰ στοιχεῖα δυστυχῶς δὲν προσδιωρίσθησαν. Ἄρα γε ὁ κομήτης οὗτος εἶναι τρίτον τι τεμάχιον τοῦ κομήτου τοῦ Biela, κινούμενον ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἢ παραλλήλου αὐτῇ τροχίᾳ; Ἐἶχεν ἄρα γε ἡ παρουσία αὐτοῦ σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ ἔκτακτον τῶν διαττόντων φαινόμενον, ἢ ἐκ συμπύκνωσός ἀνευρέθη ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Κενταύρου;

Ὁ Klinkerfues ἀναζητῶν τὰ χρονικὰ τῶν παρελθόντων αἰώνων ἀνεῦρεν εὐτυχῶς πολλὰς ταυτοχρόνους ἐμφανίσεις κομητικῶν καὶ διαττόντων ἀστέρων· κατώρθωσε δὲ ἵν' ἀποδείξῃ ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐκλείψαι τις ἀρχαῖος κομήτης ἐσπίρεν, οὕτως εἰπεῖν, καὶ παρήγαγε τὰς περιέργους οἰκογενείας τῶν κομητικῶν, εἰς οὓς ἀνήκουσιν οἱ κομήται τοῦ Biela, τοῦ 1162, τοῦ 1818, τοῦ 1872, καὶ τῶν διαττόντων, οἵτινες περιοδικῶς ἀναφαίνονται τῇ 27 Νοεμβρίου καὶ τῇ 6 Δεκεμβρίου (α).

1873.

12.—I.—1 Ἀπριλίου.— Ὁ Stephan ἐν Μασσαλίᾳ ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν ἐρημεριδῶν, ὅς ὑπελόγησαν οἱ Plumer, οἱ Secliger καὶ Asten, ἀνεῦρε τὸν κομήτην τοῦ Tempel κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἐπιστροφήν. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισεν μὲν τῷ 1867 ὁ Sandberg, ἀλλ' ἔνεκα ἀνωμαλιῶν τινῶν ὁ Gantier (β) ἐκινέλαθε τοὺς ὑπολογισμοὺς

(α) Astr. Vierteljahrsschrift, τόμ. X σ. 8—τόμ. XV σ. 372.

(β) Bulletin hebdomadaire de l'Association scientifique, I série, τόμ. II, σ. 883, τόμ. XII σ. 109, 175, 177.

και ὤρισεν ἰδιαιτέρα στοιχεῖα, καθ' ἃ ἡ περίοδος τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ ἰσοῦται πρὸς ἔτη 6 περίπου.

13.—II.—3 Ἰουλίου.— Ὁ Tempel ἐν Μιλάνῳ ἀνεκάλυψε κομήτην ὅμοιον πρὸς νεφέλστημα, οὗτινος τὴν μὲν ἑλλειπτικὴν τροχίαν ὑπελόγησεν οἱ Schulhof καὶ Hind, τὰ δὲ στοιχεῖα αὐτοῦ ὑπελόγησεν ὁ Schulhof ἢ περίοδος τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ ὄρισθη εἰς 5 ἔτη καὶ 2 1/2 μῆνας (α).

14.—III.—20 Αὐγούστου.— Ὁ Borrelly ἐν Μασσαλίᾳ ἀνεκάλυψε λαμπρὸν κομήτην, οὗπερ τὰ στοιχεῖα προσδιωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Gautier (β).

15.—IV.—23 Αὐγούστου.— Ὁ Παῦλος Ἑρρίκος ἐν Παρισίοις ἀνεκάλυψε λαμπρὸν κομήτην, κατακτάντα ἀμέσως ὄρατον διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισεν ὁ Weiss (γ).

16.—V.—31 Αὐγούστου.— Ὁ Stephan ἐν Μασσαλίᾳ ἀναῦρε τὸν κομήτην τοῦ Brorsen, ἓνα τῶν μάλλον ἐπισήμεων κομητῶν, διότι κατὰ πᾶν ὅσον ἔτος τοσοῦτον προσεγγίζει τὸν πλανήτην Δία, ὥστε οὗτος μεταβάλλει σχεδὸν πάντοτε τὴν τροχίαν τοῦ πρώτου. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισεν τῷ 1846 ὁ Harvor (δ), μετὰ δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Διὸς γενομένην μεταβολὴν τῆς τροχίας του τῷ 1873 ὁ Schulze ἢ περίοδος τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ εἶναι 5 ἔτη καὶ 5 μῆνας περίπου.

17.—VI.—3 Σεπτεμβρίου.— Ὁ Stephan ἐν Μασσαλίᾳ τῇ βοηθεσίᾳ τῶν ἐφημερίδων τοῦ Möller ἀναῦρε τὸν κομήτην τοῦ Faye, οὗτινος ἡ θεωρία εἶναι ἢ μόνη ἔως ἐντελῶς διατύπωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Möller καὶ στηριζομένη ἐπὶ τῶν νόμων τοῦ Νεύτωνος ἢ περίοδος τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ εἶναι 5 ἔτη καὶ 6 1/2 μῆνας (ε).

18.—VII.—10 Νοεμβρίου.— Ὁ Goggia ἐν Μασσαλίᾳ ἀνεκάλυψε κομήτην ἀσθενέστατον καὶ βλίνοντα πρὸς νότον. Ὁ Weiss

(α) Astr. Nachrichten, 2334.

(β) Bulletin hebdom. de l'Association scientifique, série I, τόμ. XII σ. 434, 451.

(γ) Ἀπόθι, σ. 452, 482.

(δ) Ἀπόθι, τόμ. III σ. 160, 187, 283, 296, 396.—VI, σ. 348.—XII, σ. 467, 488.—XXIV, σ. 229.

(ε) Bulletin hebdom. de l'Association scientifique, série I, τόμ. XII σ. 83.—Série II, τόμ. I σ. 381, τόμ. II σ. 319.

μελετήσας τὸν κομήτην τούτον ἐπίσθη εἶναι ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν κομήτην τοῦ 1818, ὅστις τετράκις μόνον παρατηρήθη ὑπὸ τοῦ Pons, ὅς καὶ ὤρισεν τὴν περίοδον τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ εἰς 6 ἔτη καὶ 2 μῆνας· κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν αὐτοῦ ἔδει ἵν' ἀναφανῆ τῷ 1880, ἀλλ' ὅμως δὲν παρατηρήθη. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ ὑπελόγησεν ὁ Weiss (α).

1874.

19.—I.—20 Φεβρουαρίου.— Ὁ Winnecke ἐν Στρασβούργῳ ἀνεκάλυψε κομήτην, ὅς ἕνεκα τῆς μεγάλῃς εἰς τὸν ἥλιον προσεγγίσεως αὐτοῦ παρατηρήθη πέντε μόνον ἡμέρας· τῇ 9 Μαρτίου τὸ ἄστρον τούτου ἦν ἐννενηκοντάκις λαμπρότερον παρ' ὅτι ἀνεκάλυφθη. Τοῦ κομήτου τούτου, ἕστις ἔχει τὴν ἐλάχιστην περιήλιον ἀπόστασιν, τὰ στοιχεῖα προσδιώρισεν ὁ Wittstein (β).

20.—II.—11 Ἀπριλίου.— Ὁ Winnecke ἐν Στρασβούργῳ ἀνεκάλυψε κομήτην λαμπρὸν, οὗ τὰ στοιχεῖα προσδιώρισεν ὁ Wenzel (γ).

21.—III.—17 Ἀπριλίου.— Ὁ Goggia ἐν Μασσαλίᾳ ἀνεκάλυψεν ἓνα τῶν λαμπροτέρων κομητῶν τοῦ αἰῶνος, ἕστις, ἀμυδρὸς κατ' ἀρχάς, κατέστη κατὰ Ἰούλιον ὄρατος διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, ἢ δὲ εὐρὰ αὐτοῦ κατὰ τὴν 15ην Ἰουλίου κατεῖχεν ἕκτασιν 45 μοιρῶν, ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος, ὅπ' ὅν ὁ πυρὴν αὐτοῦ εἶχεν ἤδη ἀποκαυθῆ, μέχρι τῆς Μεγάλης Ἀρκτου. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισεν ὁ Hoppeger (δ).

22.—IV.—15 Ἰουλίου.— Ὁ Borrelly ἐν Μασσαλίᾳ ἀνεκάλυψε κομήτην τρογγύλον καὶ ἀραιὰ λαμπρὸν, οὗ τὰ στοιχεῖα προσδιώρισαν ὁ Gruber, Kurlaender καὶ Gruss (ε).

23.—V.—19 Αὐγούστου.— Ὁ Goggia ἐν Μασσαλίᾳ ἀνεκάλυψε κομήτην τρογγύλον καὶ φωτὸς ἀμυδρῶ. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισεν ὁ Holetschek κατὰ τούτον ἢ περίοδος τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ εἶναι 300 ἔτη (ζ).

(α) Ἀπόθι, série I, τόμ. XIII σ. 123, 142, 156.

(β) Astr. Vierteljahrschrift, τόμ. X σ. 183.

(γ) Ἀπόθι, τόμ. X σ. 184.

(δ) Bulletin hebdom. de l'Association scient., série I, τόμ. XIV σ. 32, 198, 304, 329, 392.—τόμ. XVI σ. 77.

(ε) Ἀπόθι, τόμ. XIV σ. 278, 320, 352.

(ζ) Ἀπόθι, série I, τόμ. XIV σ. 352, 382.—τόμ. XV σ. 63.

24.—VI.—6 Δεκεμβρίου. — 'Ο Borrelly ἐν Μασσαλία ἀνεκάλυψε κομήτην ἕνα μόνον μῆνα παρατηρηθέντα τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ ὤρισεν ὁ Holetschek (α).

1875.

25.—I.—26 Ἰανουαρίου. — Οἱ Holden καὶ Tuttle ἐν Οὐάσιγκτῶνι ἀνεύρον τὸν κομήτην τοῦ Encke τελούντα τὴν εἰκοστὴν πρώτην αὐτοῦ ἐπιστροφήν (β).

26.—II.—1 Φεβρουαρίου. — 'Ο Borrelly ἐν Μασσαλία ἀνεύρε τὸν κομήτην τοῦ Winnecke (γ).

1877.

27.—I.—8 Φεβρουαρίου. — 'Ο Borrelly ἐν Μασσαλία ἀνεκάλυψε λαμπρὸν κομήτην ὁρατὸν διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ἀπὸ τῆς 9 μέχρι 18 Φεβρουαρίου. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισεν ὁ Thunon (δ).

28.—II.—5 Ἀπριλίου. — 'Ο Winnecke ἐν Στρασβούργῳ ἀνεκάλυψε κομήτην ἔχοντα διπλὴν σφῆρα, ὃν ἡ μία ἦν καὶ λαμπροτέρα καὶ μεγαλητέρα τῆς ἑτέρας. 'Ο πυρὴν ὠμοίως πρὸς ἀστέρην ζ' μεγέθους, ὥστε ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ὁ κομήτης ἦν ὁρατὸς διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισεν ὁ Plath (ε).

29.—III.—11 Ἀπριλίου. — 'Ο Swift ἐν Rochester ἀνεκάλυψε κομήτην στρογγύλον, λαμπρὸν καὶ ἔχοντα ὁμοίωτά τινα πρὸς τὸν κομήτην τοῦ 1762, ἀλλ' ὁ Holetschek ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ταυτότης τῶν κομητῶν τούτων εἶναι ἀδύνατος. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ ὑπελόγησεν ὁ Zelbr (ς).

30.—IV.—18 Ἰουνίου. — 'Ο Whiff ἐν Melbourne ἀνεύρε τὸν κομήτην τοῦ Arrest τελούντα τὴν πέμπτην αὐτοῦ ἐπιστροφήν (η).

31.—V.—18 Σεπτεμβρίου. — 'Ο Goggia ἐν Μασσαλία ἀνεκάλυψε

(α) Astr. Vierteljahrsschrift, τόμ. X σ. 100.

(β) Βλ. 7, III σημ. β.

(γ) Bull. hebdom. κατ. série I, τόμ. V, σ. 241, 260, 407.—XV, σ. 318.

(δ) Ἀπόθι, τόμ. XIX, σ. 323, 352.

(ε) Ἀπόθι, série I, τόμ. XX, σ. 82, 69.

(ς) Ἀπόθι, σελ. 70.

(η) Βλ. 3, III σημ. γ.

λυψε κομήτην ἀμυδροῦ φωτός, ὅπερ τὰ στοιχεῖα προσδιώρισεν ὁ Plummer (α).

32.—VI.—2 Ὀκτωβρίου. — 'Ο Tempel ἐν Φλωρεντία ἀνεκάλυψε κομήτην μικρὸν, λαμπρὸν καὶ ἔχοντα ἀμυδρὸν σφῆρα. Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ προσδιώρισεν ὁ Gruss (β).

1878.

33.—I.—6 Ἰουλίου. — 'Ο Swift ἐν Cachester παρατήρησε κομήτην, ὅπερ τὰ στοιχεῖα προσδιώρισεν ὁ Buettner (γ).

34.—II.—18 Ἰουλίου. — 'Ο Tempel ἐν Μιλάνῳ ἀνεύρε τὸν κομήτην, ὅστις ὅπ' αὐτοῦ τούτου εἶχεν ἀνακαλυφθῆ (δ).

35.—III.—3 Αὐγούστου. — 'Ο Tebbutt ἐν Windsor καὶ ὁ Gould ἐν Cordova παρατήρησαν τὸν κομήτην τοῦ Encke τελούντα τὴν εἰκοστὴν δευτέραν αὐτοῦ ἐπιστροφήν (ε).

1879.

36.—I.—14 Ἰανουαρίου. — 'Ο Tempel ἐν Φλωρεντία παρατήρησε τὸν κομήτην τοῦ Brorsen (ζ).

37.—II.—24 Ἀπριλίου. — 'Ο Tempel ἐν Φλωρεντία ἀνεύρε τὸν ὁμώνυμον κομήτην (η).

38.—III.—16 Ἰουνίου. — 'Ο Swift ἐν Rochester ἀνεκάλυψε κομήτην διακρινόμενον μέχρι τῆς 23ης Αὐγούστου, οὕτως τὰ στοιχεῖα προσδιώρισεν ὁ Abetti (θ).

39.—IV.—21 Αὐγούστου. — 'Ο Palisa ἐν Pola ἀνεκάλυψε κομήτην ἀρκετὰ μέγαν καὶ φωτεινὸν διακρινόμενον μέχρι τῆς 22ας Ὀκτωβρίου, ὅπερ τὰ στοιχεῖα προσδιώρισεν αὐτὸς ὁ Palisa (ι).

(α) Bulletin hebdom. κατ. τόμ. XX, σ. 400, 409.

(β) Ἀπόθι, τόμ. XXI, σ. 31.

(γ) Ἀπόθι, τόμ. XXII, σ. 256.

(δ) Βλ. 13, II καὶ σημ. α.

(ε) Βλ. 7, III, σημ. β.

(ς) Βλ. 16, V, σημ. δ.

(η) Βλ. 12, I, σημ. β.

(θ) Bulletin hebdom. κατ. série II, τόμ. II σ. 314.

(ι) Ἀπόθι, série I, τόμ. XXIV, σ. 356—XXV, σ. 73—Série II, τόμ. II, σ. 315.

40.—V.—24 Αυγούστου.—Ο Hartwig ἐν Στρασβούργῳ ἀνεκάλυψε κομήτην, οὗπερ τὰ στοιχεῖα αὐτὸς ὁ ἴδιος προσδιώρισεν (α).

Ἔβδωμεν ἐν ἀρχῇ ὅτι οἱ κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα ἀνεκαλυφθέντες κομήται εἰσιν εἴκοσι καὶ ἕξ, χωρὶς ἐν αὐτοῖς νὰ συμπεριληφθῇ καὶ ὁ κατὰ τύχην ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Κενταύρου εὐρεθείς κατὰ τὸ 1872· ἀλλὰ τοῦ ἀριθμοῦ ὄλων τῶν ἀπὸ τοῦ 1870—1880 ἐμφανισθέντων κομητῶν ὄντος τεσσαράκοντα, ἔπεται ὅτι οἱ ὑπολειπόμενοι δέκα καὶ τρεῖς κομήται ἀνεκαλύφθησαν μὲν κατ' ἀρχαιοτέραν ἐποχὴν, ἐνεφανίσθησαν δὲ ἐν τῇ στερεώματι ἐν τῇ τελείᾳ τῆς περὶ τὸν ἥλιον περιστροφῆς αὐτῶν.

Οἱ κομήται οὗτοι, ὡς τὸν ἀριθμὸν (μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ τοῦ Biela, ὅστις ἀντελῶς ἐξηφανίσθη), περιοδικοὶ (β) καλούμενοι, εἰσὶν οἱ ἐπόμενοι :

1.—Ὁ τοῦ Encke, ἀνεκαλυφθεὶς τῷ 1810 καὶ ἐμφανισθεὶς τρεῖς κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα (18 Σεπτεμβρ. 1871, 20 Ἰανουαρ. 1875, 3 Αυγούστ. 1879).

2.—Ὁ τοῦ Arresé, ἀνεκαλυφθεὶς τῷ 1851 καὶ ἐμφανισθεὶς δις (31 Αυγούστ. 1870, 13 Ἰουν. 1877).

3.—Ὁ τοῦ Brorsen ἀνεκαλυφθεὶς τῷ 1846 καὶ ἐμφανισθεὶς δις (31 Αυγούστ. 1873, 14 Ἰουν. 1879).

4.—Ὁ τοῦ Tempel ἀνεκαλυφθεὶς τῷ 1867 καὶ ἐμφανισθεὶς δις (1 Ἀπριλ. 1873, 24 Ἀπριλ. 1879).

5.—Ὁ τοῦ Faye ἀνεκαλυφθεὶς τῷ 1843 καὶ ἐμφανισθεὶς ἅπαξ (3 Σεπτεμβρ. 1873).

6.—Ὁ τοῦ Tuttle ἀνεκαλυφθεὶς τῷ 1790 καὶ ἐμφανισθεὶς ἅπαξ (12 Ὀκτωβρ. 1871).

(α) Bulletin hebdom. κτλ., série I, τέρ. XXIV, σ. 356.— Série II, τέρ. II, σ. 318.

(β) Ὅλοι οἱ περιοδικοὶ κομήται, ὧν ἡ περίοδος τῆς ἐπιστροφῆς προσδιωρισθῆ, εἰσὶν 12, ἧτοι οἱ τρεῖς ἀνωτέρω ἀναγερομένοις οἱ κομήται Biela, Tempel-Swift, Pons-Brooks καὶ Halley,

7.—Ὁ τοῦ Winnecke ἀνεκαλυφθεὶς τῷ 1858 καὶ ἐμφανισθεὶς ἅπαξ (1 Φεβρουαρ. 1875).

8.—Γέλος ὁ τοῦ Tempel ἀνεκαλυφθεὶς κατὰ τὴν 3ην Ἰουλίου 1873 καὶ ἐμφανισθεὶς μετὰ ταῦτα ἅπαξ (18 Ἰουλίου 1878).

Ἐκ τῶν περιοδικῶν τούτων κομητῶν ἀναμεινόμεν κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος 1885 τρεῖς: τὸν τοῦ Encke, τὸν τοῦ Tempel καὶ τὸν τοῦ Tuttle, ἐκτὸς ἐν καὶ οὗτοι ὅπως ὁ τοῦ Biela ἐξαφανισθῶσιν, ἢ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀποσυντιθέμενοι, ἢ ὑπὸ τινος τῶν μεγάλων πλανητῶν ἀναγκάζόμενοι ἵνα μεταβάλλωσι τροχίαν καὶ ἀπέλωσιν οὕτω διὰ παντός εἰς τὸ ἄπειρον διάστημα, ὅπερ ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια φαντάζεται μὲν ἴσως ἀμυδρῶς, ἀλλὰ νὰ ἐννοήσῃ δὲν δύναται.

Ἐγράφη ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 13 Ἰουλίου 1884.

Δ. ΓΕΩΡΓΙΩΝ
μηχανικός.

ΠΕΡΙ ΠΛΟΥΤΟΥ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΟΛΟΓΙΑΣ.

I

Ὁ ποιητὴς τοῦ πάντος ἐνεγράραξεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ποικίλας καὶ παντοίας χρεῖας, ἃς ὁ ἀνθρώπος κέκληται νὰ θεραπεύσῃ ἐπὶ ποιῆ καταστροφῆς καὶ ἐξοντώσεως πρώτιστα ὁμοῦ καὶ μάλιστα ὁ ἀνθρώπος δεῖται καθ' ἐκάστην τροφῆς καὶ εἶναι ἀδιαλείπτως ἐκτεθειμένος εἰς τὴν ἐπήρειαν τῶν ἀτμοσφαιρικῶν στοιχείων καὶ πολεμῆται πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ φύγους, τῶν βλαβερῶν βετῶν, τῶν καταιγίδων, τῶν φθοροποιῶν μiasmátων, τῶν αἰμαθέρων θηρίων κτλ. ὥστε ὁ πρώτιστος ὅρος τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἶναι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν πολυαριθμῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν· κατορθοῖ δὲ τοῦτο διὰ μόνης τῆς ἐξωτερικῆς ἐκδηλώσεως τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ ἧτοι

διὰ τῆς «φιλοπονίας» του· διὰ μόνης κινῶντι τῆς φιλοπονίας του (ἥτις εἶναι ἡ καταβολὴ τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν αὐτοῦ δυνάμεων εἰς τὰ ἔκτος αὐτοῦ) θέλει προσπαθῆσαι νὰ προσπορισθῇ τὰ χρήσιμα ἅτινα ὁ δημιουργὸς ἀφθόως διέχυσεν εἰς ὄλην τὴν φύσιν, ἢ θέλει προσπαθῆσαι νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ ἄμοιρα χρησιμότητος ἀντικείμενα ἀποσοθῶν τὰ ἐναντιούμενα εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ καὶ ἐν γένει θέλει ἐπισηθῇ διὰ τῶν τεχνητῶν ἐκείνων ὀργάνων δι' ὧν ἀναπληροῦται ἡ φυσικὴ αὐτοῦ ἀδυναμία.

Διὸ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεως καὶ συντηρήσεως ἄλλοι μὲν τῶν ἀνθρώπων ἀσχολοῦνται περὶ τὴν θήραν, τὴν ἀλιεῖαν καὶ τὴν ποιμενικὴν, ἄλλοι δὲ περὶ τὴν γεωργίαν, τὴν τεχνουργίαν, τὴν μετακομιστικὴν, τὴν ἐμπορίαν, τὴν οἰκοδομικὴν καὶ τὴν μεταλλευτικὴν, ἄλλοι περὶ τὴν ὑγίαν καὶ τὴν ἀσκησιν τῶν σωματικῶν ἡμῶν δυνάμεων ὡς οἱ ἰατροὶ καὶ οἱ γυμνασταί, ἄλλοι περὶ τὴν καλλιέργειαν τῶν διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν ἡμῶν δυνάμεων ὡς οἱ διδάσκαλοι, οἱ παιδαγωγοί, οἱ ἱεροκῆρυκες, ἄλλοι μετέρχονται τὰ κυβερνητικὰ κυρίως λεγόμενα ἔργα, δι' ὧν προστατεύεται ἡ ζωὴ καὶ ἡ περιουσία ἡμῶν κατὰ τῆς βίας καὶ τῆς ἀπάτης, καὶ ἄλλοι παράγουσιν ἀντικείμενα τερπνά ὡστε οἱ πάντες ἔκτος τῶν ἀνικάνων, τῶν ἀνήθων, τῶν κτηνικῶν ἢ τῶν φρενοβλαβῶν ἀσχολοῦνται περὶ παραγωγικὴν τινα ἐργασίαν· διὸ πάνυ προσφυῶς παρεβάλλων τὸ ἀνθρώπινον γένος ὑπὸ οἰκονομικὴν ἐποψίαν πρὸς μέγα καὶ κολοσσιαῖον ἐργαστάσιον, ἐν ᾧ ἕπαντες φιλοπονοῦσιν, ὡς ἐργατικαὶ μέλισσαι, πρὸς θεραπείαν τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν καὶ παραγωγὴν διὰ τῆς φιλοπονίας τῶν μέσων τῆς εὐζωίας.

II

Ἄλλ' ἐνόσω ἡ κοινωρία, ἕνεκα τοῦ ἀμορφώτου αὐτῆς καὶ τῆς ἐπικρατούσης κακονομίας, ὀλίγα παράγουσα, καταναλίσκει πᾶν ἕτι παράγει, ἢ ἐπὶ τὰ πρόσω πορεῖα αὐτῆς καθίσταται ἀδύνατος· ἅμα ὅμως διὰ τῆς εὐνομίας καὶ τῆς τεχνικωτέρας αὐτῆς μορφώσεως παραγάγει περισσότερα ἀπὸ ἕτι καταναλίσκει, ὁ πλοῦτος αὐξάνει, ὁ πτωχὸς μὲν καὶ ὁ πολιτισμὸς παράγονται καὶ τὰ κεφάλαια πολλπλασιαζόνται, δι' ὧν διατρανοῦται ἡ δημιουργικὴ τῶν ἐθνῶν ἰκανότης.

Τὰ δὲ κεφάλαια εἶναι ὁ ἀγλὸς καρπὸς τῆς φιλοπονίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως, ἥτις ἀποταμιεύσεις εἶναι ἐπίσης τὸ ἀπαύρασμα τῶν

πολυτιμοτέρων ἡμῶν ἀρετῶν, τῆς προνοίας, τῆς λιτότητος καὶ τῆς καλῶς νοουμένης οἰκονομίας· διότι ἀποταμιεύοντες μερῶς τινὰ τῆς παραχθείσης προσόδου, θυσιαζόμεν τὰς ἐνεστάσας ἡμῶν ἀπολαύσεις εἰς προπαρασκευὴν τοῦ μέλλοντος· ἐκουσίως στεροῦμεθα, ὅπως αὐξήσωμεν τὴν περιουσίαν ἡμῶν, ὅπως κρατῶμεν καὶ ἐπιρρώσωμεν τὰς παραγωγικὰς ἡμῶν δυνάμεις. Πολλαπλασιαζόνται δὲ ἔτι μᾶλλον τὰ κεφάλαια καθῶσον σὺν τῇ χρόνῳ μεταβιβάζομεν εἰς τὴν ἀνασθητὸν ὕλην, εἰς τὰς φυσικὰς δηλ. δυνάμεις καὶ τὰ στοιχεῖα, τὰ ἐπαχθῆ καὶ φορτικὰ ἔργα τὰ ἐπιβαρύνοντα πρότερον τὰς ζωϊκὰς καὶ αἰσθητικὰς δυνάμεις. Διότι ἀνακαλύπτοντες τὰς μυστηριώδεις καὶ τέως ἀκαταγνώστους τῆς φύσεως δυνάμεις καὶ καθιστώντες αὐτὰς ὑποχειρίους ἐπιλιζόμενοι διὰ τῶν τεχνητῶν ὀργάνων καὶ διὰ μηχανῶν τεραστίων, χρησιμοποιοῦμεν, ὅτι ἡ θεῖα πρόνοια δωρεὰν ἐπεδαψίλευσεν εἰς ἡμᾶς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἐξοικονομοῦμεν διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ταύτης καὶ χρησιμοποίησεως τῶν στοιχείων καὶ τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως τὴν ἐργασίαν, καὶ ἐντεῦθεν ἐλαττοῦται ἡ παραγωγικὴ δαπάνη καὶ τὰ προϊόντα τῆς ἡμετέρας δραστηριότητος καθίστανται εὐθηνότερα καὶ μᾶλλον εὐακόμητα καὶ οὕτως αὐξάνουσιν αἱ ἀπολαύσεις καὶ ἡ εὐζωία ἡμῶν. II. γ. Ἐὰν λάβωμεν δύο τῶν οὐσιασθετέρων ἐργασιῶν τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν διατροφήν ἡμῶν, τὴν ἀλωνιστικὴν καὶ τὴν ἀλησιτικὴν, θέλομεν εὐκόλως κατανοῆσαι πῶς διὰ τῆς χρήσεως τοῦ ἀτμοῦ ἢ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν θερμῶν ὑδάτων, τὰ ὅποια αὐτομάτως προσφέρονται εἰς ἡμᾶς, προσπορίζομεθα δι' ἐλάσσονος θυσίας, δι' ἐλάσσονος ἐργασίας τὸν ἐπιούσιον ἡμῶν ἄρτον· λάβωμεν προσέτι τὴν τυπώτικὴν, καὶ θέλομεν ὁμοίως πεισθῆ ὅτι διὰ τῶν πειστηρίων ἐκτελοῦνται σήμερον ἔργα, τὰ ὅποια δὲν ἤθελον ἐκτελεσθῆ διὰ τῆς ἐργασίας ἐκατομμυρίων ἀντιγράφων· καὶ τοῦτο, καθῶσον μετὰ τὴν στοιχειώσιν ἢ ἐκτόπως μυριάδων ἀντιτύπων εἶναι ἔργον μηχανικῶν δι' ἐλαχίστης ἐργασίας ἐκτελούμενον. Τὰ αὐτὰ θέλομεν εἰπεῖ καὶ περὶ ἑτέρας φυσικῆς δυνάμεως, τῆς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, δι' ἧς αἱ ἀπστάσεις ἐξηφανίσθησαν· ὡστε σήμερον καθ' ἕσπον ὁ ἀνθρώπος ἀπαλλάσσεται τῶν ὀλικῶν ἔργων καὶ μεταβιβάζει αὐτὰ εἰς τὰς ἀψύχους δυνάμεις τῆς φύσεως, ἐπιφυλάττει εἰς ἑαυτὸν τὴν ἀνωτάτην μόνον ἐπιτήρησιν καὶ διεύθυνσιν (τῆς ὕλης καταστάσεως ὑποχειρίου διὰ τῆς ἐπιστήμης) καὶ ἀναλαμβάνει ἔργα καὶ λειτουργίας εὐγενεστέρως τῶν προτέρων.

III

Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος εἶναι φύσει κοινωνικός, ὁ δὲ μονήρης βίος ἀπόδειξις πρὸς τὴν φύσιν αὐτοῦ καὶ ἡ ἀπομόνωσις ἐλλόγως θεωρεῖται ὡς ἡ σκληροτέρα τῶν ποινῶν. Ἐκ δὲ τῆς κοινωνικότητος ταύτης πηγάζει καὶ ὑφίσταται μεταξὺ τῶν ἐν κοινωνίᾳ διατελούτων ἀνθρώπων ἀλληλουχία τις ὑπηρεσιῶν, ἐνεργειῶν καὶ συμφερόντων· ἐκ δὲ τῆς ἀλληλουχίας ταύτης τῶν ὑπηρεσιῶν, τῶν ἀνταλλαγῶν, τῶν συναλλαγῶν κλπ. ἀπαστρέφονται τὰ ἐπιφανέστερα φαινόμενα τοῦ κοινωνικοῦ βίου, προκύπτει ἡ αὐτάρκεια. Δίδομεν λ. χ. ἓνα τῶν ἱκανωτέρων, δραστηριωτέρων ἀνδρῶν τῆς ἡμετέρας κοινωνίας καὶ ἀμέσως θέλομεν ἀναγνωρίσει ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος μετερχόμενος μίαν ἢ δύο τὰ πολὺ παραγωγικὰς ἐργασίας καταναλίσκει πλῆθος πραγμάτων, τὰ ὅποια ἕτεροι παρήγαγον· ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔχει ἀνάγκην ἄρτου, ἄλατος, κλωστοξύλων καὶ ἀνθράκων, τὰ ὅποια ἄλλοι παράγουσι· ἔχει ἀνάγκην ἐνδουμάτων, κατοικίας, τὰ ὅποια οὗτος δὲν κατασκευάζει· ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας του διαέρχεται τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως παρ' ἄλλων κατασκευασθείσας καὶ ἐπισκευαζομένας, καταναλίσκει χάριτίν διὰ τὴν ἀλληλογραφίαν του, ἀλλ' ὁ χάριτης οὗτος παρήχθη ἀλλοχου καὶ μετακομίσθη ἐνταῦθα διὰ πλοίων, τὰ ὅποια ἄλλοι κατασκεύασαν κτλ. Τοιοῦτοτρόπως ἐκ μόνης τῆς κοινωνίας καὶ τῶν ἀμοιβαίων ὑπηρεσιῶν καὶ συναλλαγῶν πηγάζει ἡ αὐτάρκεια.

Προσέτι δὲ καθόσον ὁ πολιτισμὸς προάγεται καὶ ὁ πλοῦτος αὐξάνει διὰ τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς εὐρυτέρας ἐφαρμογῆς τῶν μηχανικῶν δυνάμεων εἰς τὰς βιοποριστικὰς τέχνας, ἡ δὲ εἰρήνη καὶ ἡ δημοσία ἀσφάλεια παγιοῦνται, ὁ δὲ συνεταιρισμὸς καὶ ἡ συγκοινωνία ἀναπτύσσονται, τόσῳ μᾶλλον ὁ ἄνθρωπος προκόπτει· καὶ αἱ κοινωνικαὶ ἀνωμαλῖαι βαθμωθῶν καὶ κατ' ὄλιγον ἐξαφανίζονται. Ἄλλοτε ἡ παιδεία, ὁ πλοῦτος καὶ ἡ ἀκίνητος ἰδιοκτησία ἦσαν τὸ ἀπὸ τῶν προνομιοῦχων τάξεων, σήμερον δὲ μὲν οἱ πάντες κοινωνοῦσι τῶν ἀγαθῶν τούτων. Ὅ,τι ἄλλοτε ἀπελάμβανον οἱ βασιλεῖς, οἱ ἀριστοκράται, ὅ,τι περιεκόμει μόνον τὰ ἐπιφανῆ μέγαρα ὀλιγαρχικῆς τιμῆς ἐμάδος, κατέστη σήμερον ἀντικείμενον κοινοτάτης χρήσεως. Τὰ πάντα οὕτως εἰπεῖν ἰσοπεδῶθησαν σήμερον καὶ πολιτικὰ δικαιοσύματα καὶ πλοῦτος καὶ ἀπολαύσεις, τῆς δὲ ἰσοποιήσεως ταύτης δραστηριώτατον

ὄργανον ὑπῆρξεν ἡ νεωτέρα βιομηχανία, ἡ διὰ τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐζωίας ἀναρρώματα τὸν κατώτερον λαόν.

IV

Ἐκ τῶν εἰρημένων ἔπεται ὅτι ἡ Πλουτολογία ἡ διερευνώσα τὰ διαφορὰ τῆς κοινωνίας πλουτολογικὰ γινόμενα καὶ ἡ ἐπεξηγήσασα τὰ οικονομικὰ ταῦτα φαινόμενα εἶναι ἐπιστήμη χρησιμωτάτη καὶ ὠφελιμωτάτη πρὸς πάντας, ἀφ' οὗ μάλιστα ἡ χρῆσις τοῦ πλούτου πρὸς θεραπείαν τῶν ἡμετέρων ἀναγκῶν εἶναι εἰς ἓκ τῶν ἀπαραίτητων ὄρων τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως, καὶ ἀφοῦ πρὸς παραγωγὴν καὶ ἀπόκτησιν αὐτοῦ ἡ Θεία Πρόνοια ὑπήγαγε τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν ἡβαιοῦν νόμον τοῦ «ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου σου φαγῆ τὸν ἄρτον σου» ὥστε ἡ διὰ τῆς φιλοπονίας παραγωγῆ τῶν πρὸς διατροφήν, συντήρησιν καὶ εὐζωίαν ἀναγκασιούτων ἡμῶν εἶναι ἡ κυριωτάτη μέριμνα τῶν ἀνθρώπων.

Ἄλλ' ἐάν ὁ πλοῦτος εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ὑπαρξίν ἡμῶν, ἐάν πρὸς ἀπόκτησιν καὶ αὐξήσιν αὐτοῦ ὑφίσταμεθα τὰς μεγαλειτέρας κακουχίας, στερήσεις καὶ ταλαιπωρίας καὶ ἐπιτιθέμεθα ἀγογγύστως εἰς τοὺς μεγαλειτέρους κινδύνους, ἡ ἐπιστήμη ἡ διδασκασα πῶς δι' ἐλάττωτος πόνου καὶ θυσίας δυνάμεθα ν' ἀποκτήσωμεν μείζον πρὸς πλοῦτον, χρῆζει ἀναμνησθητέως συντόνου σπουδῆς καὶ βαθείας μελέτης. «Σπουδάζοντες, λέγει ὁ Σούτσος, τὴν ἐπιστήμην ταύτην κατανουσοῦμεν ὅτι οἱ φίλεργοι καὶ βιομηχανικοὶ λαοὶ δὲν προφύγουσι μόνον τὰς ὑλικὰς αὐτῶν δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ ὅ,τι εὐγενέστερον καὶ τιμιώτερον ὑπάρχει ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει. Τοῦτο δὲ καθέτι, κατὰ γειγνὸν κανόνα, οἱ ἐνδοεῖς, οἱ ἀδιαλείπτως ἀσχολούμενοι περὶ τὴν εὐρυσίαν τοῦ ἐπιουσίτου ἄρτου καὶ τὴν θεραπείαν τῶν πρωτίστων ἀναγκῶν, δὲν δύνανται ν' ἀσχοληθῶσι προσηκόντως περὶ τὴν καλλιέργειαν τῶν πνευματικῶν αὐτῶν δυνάμεων» ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ τὰ αἰσθημάτων καὶ αἱ ἰδέαι καὶ αἱ πράξεις αὐτῶν διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀτελοῦς ταύτης καταστάσεως. Τούτων δὲ, ἡ εὐπορία, ἡ εὐζωία καὶ ἡ δυνάμις τοῦ ἀσχολεῖσθαι εἰς ἔργα εὐγενέστερα, ἐμποιοῦσιν ἡμῶν ἦθος καὶ νόησιν καὶ προάγουσιν ἡμᾶς εἰς ἐπιχειρήσεις ὑψηλοτέρας, εἰς ἔργα ἐλευθέρια· ὁ πλοῦτος λοιπὸν δὲν εἶναι ἀναγκαῖος μόνον διότι ἄνευ αὐτοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ συντηρηθῶμεν,

« ἀλλὰ καὶ διότι δι' αὐτοῦ προάγεται ὁ πολιτισμὸς, βελτιοῦνται τὰ
 « πολιτεύματα, καλλιεργοῦνται αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστήμαι καὶ τὰ
 « ἔθνη ἀποκτῶσι τὴν συνειδησιν τῆς ἰδίας αὐτῶν ἰσχύος καὶ δυνάμεως.
 « Τὰ ἔθνη τὰ προαγαθόντα τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς καλὰς τέχνας, ὑπὴρ-
 « ξαν συνάμα καὶ πλούσια. Διὰ τῆς ἐμπορίας ἡ Πενετία ἀνέδυσεν ἐκ
 « τῶν ὑδάτων, δι' αὐτῆς πάλιν ἡ τελευτωδῆς Ὀλλανδία κατέστη τὸ
 « παράδειγμα τῆς γονίμου φιλοπονίας, κατορθώσασα νὰ περιτελεθῇ
 « καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀτιθέστου ὠκεανοῦ τὴν ἀγαλλίνωτον βίαν. Τὰ αὐτὰ
 « δὲ γινόμενα ἐπιμαρτυροῦνται ὑπὸ τῆς ἱστορίας τῶν δύο βιομηχανι-
 « κατέρων καὶ κραταιότερων ἔθνων τοῦ κόσμου, τῆς Ἀγγλίας καὶ
 « Γαλλίας.»

Ἡ πλουτολογία λοιπὸν ἢ διεξηγούσα πῶς προάγεται, διανεμεται
 καὶ κυκλοφορεῖ ὁ πλοῦτος, ἢ ἐρευνῶσα τὰς πηγὰς τοῦ ἐθνικοῦ πλού-
 του καὶ τῆς γενικῆς τῶν ἀνθρώπων εὐημερίας καὶ καταδεικνύουσα τὰ
 μέσα δι' ὧν δυνάμεθα νὰ γονιμοποιήσωμεν τὰς πηγὰς ταύτας, εἶναι
 ἐπιστήμη κοινωνικῆς καὶ χρησιμωτάτη δι' αὐτῆς προσέτι διδάσκεται
 ὅτι οὔτε ἔθνος οὔτε ἄνθρωπος ἔχει δικαίωμα νὰ ἐγκαρπώσῃ τὴν ἐρ-
 γασίαν καὶ τοὺς ἰδρώτας τῶν ἐμοίων του, ὁ δὲ πλοῦτος καὶ ἡ εὐημε-
 ρία τῶν ἐθνῶν δὲν πηγάζουσιν ἐκ τῆς κατακτητικῆς καὶ τῆς βίαις, ὡς
 ἐφρόνουσι οἱ ἀρχαῖοι, ἀλλ' ἐκ τῶν φιλικῶν καὶ ἐλευθέρων μεταξὺ τῶν
 ἐθνῶν καὶ τῶν ἀτόμων σχέσεων δι' αὐτῆς πρὸς τοὺς καταδεικνύο-
 νται ὅτι ἡ ἀγάπη, ἡ εἰρήνη, ἡ ἰσωνομία, δὲν ὑπαγορεύονται μόνον ὑπὸ
 τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς θρησκείας, ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὀλισθητέ-
 του ἡμῶν συμφέροντος.

Ν. ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ

Δικηγόρος καὶ Καθηγητὴς τῶν Ἐμπορικῶν.

(Ἐκ τῆς ἀνεκδότου αὐτοῦ συγγραφῆς «Ἡ Πλουτολογία».)

ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

Ἐκ τοῦ Ὀδοιπορικοῦ Γαλλίδου ἐν Βραζιλίᾳ. Τῶν 1884.

(Μετάφρασις Ἀλεξάνδρου Α. Λεονάρδου.) *

... Ἐλθόμεν ἤδη καὶ εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Βραζιλίας.

Αἱ Βραζιλιαναὶ δὲν εἶναι ὠραῖαι γυναῖκες, ἀλλ' ἔχουσιν ὠραίους
 θεθαλμούς καὶ κόμας πλουσίας. Ὑπάρχουσι τινες ἐξ αὐτῶν νοστιμώ-
 ται, ἀλλ' αὐταὶ εἰσιν ἢ πολὺ λιγναί, ἢ πολὺ εὐσαρκον ἐξ ὧν
 ἕως λείπει ἡ χάρις καὶ τὸ ἡμέτερον εὐχὸ καὶ ἐνδύονται ἀκόμψως.
 Ἄγνοοσι δὲ καὶ τὴν λέξιν ἀφελεία.

Αἱ Βραζιλιαναὶ εἰσιν ἄποκαὶ υπερήφανοι, ἀγέρωχοι καὶ εἰς ἄλλον
 ἀκατάδεκτοι, ἔχουσι δὲ καὶ τὸ ἐλάττωμα τῆς αὐθαδείας καὶ διὰ
 τοῦτο πρέπει τις μετ' αὐτῶν νὰ γίνηται αὐθαδέστερος, τὸ δὲ λεγόμε-
 νον, νὰ κόπη ἀμέσως τὸν ἀέρα των. Φαντάζονται ὅτι τὰ
 ἐλαττώματά των ταῦτα τὰς καθιστῶσιν ἀριστοκρατίας καὶ κυ-
 ρίας καθὼς πρέπει, ἀγνοοῦσι ὅτι αἱ εὐημέρια κυραὶ εἰσὶ τα-
 πειναί, μετριόφρονες, ἀπλοαί, εὐπροσήγοροι καὶ εὐγενέσταται τὴν
 συμπεριφορᾷ.

Αἱ Βραζιλιαναὶ ἐργάζονται, γὰρ νὰ ἐργάζωνται, προσέχουσι μά-
 λιστα μεγάλως μὴ φεραθῶσιν ἐργαζόμεναι, διότι τοῦτο δὲν εἶναι
 ἀριστοκρατικόν. Κυρίως ἕως εἰπεῖν εἰσιν ὧν φασάρια,
 δούλου ἀπὸ πρωίας μέχρι νυκτὸς δικταγῆς ἐπὶ διαταγῶν εἰς τοὺς
 θούλους καὶ τὰς δούλας των πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς τάδε ἢ θεῖνος ἐργα-
 σίας καὶ ἐπιθλέπουσαι αὐτάς. Αἱ ἐνδυμασίαι τοῦ οἰκοδοπέτου, τῆς
 συζύγου του καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ ἀσπρόρουχά των
 κόπτονται, ῥάπτονται καὶ πλύνονται ἐν τῇ οἴκῳ ὑπὸ τῶν μαύρων
 ὑπηρετριῶν. Αἱ καλὰ ἕως ἐνδυμασίαι τῶν κυριῶν ῥάπτονται ὑπὸ
 ὀνομαστῶν γαλλίδων ῥαπτριῶν. Ἡ ἐλαχίστη ἐνδυμασία εὐπερίδος ἢ
 χοροῦ, πληρόνεται συνήθως ἀπὸ τῶν δύο χιλιάδων φράγκων! Πο-
 λλαὶ Βραζιλιαναὶ λαμβάνουσιν ἐκ Παρισίων τὰ εἰκονογραφημένα πε-
 ριδικὰ τοῦ συρμού.

Αἱ Βρασιλιανᾶι προσπαθοῦσι νὰ φαίνωνται ὅτι γνωρίζουν τὰ πάντα καὶ ἀπὸ ἅλα καὶ ὅτι οὐδὲν τὰς ξιπιάζει. Δύνασθε νὰ φέρητε τὸν πλουσιώτερον καὶ κομψότερον στολισμὸν, δύνασθε νὰ ἐπαινῆτε ὅσον θέλετε αὐτὸν καὶ τὰ λοιπὰ πράγματα σας, μὴ ὁμως ποτὲ ἐλπίζητε ν' ἀκούσητε τὴν Βρασιλιανὴν νὰ ἐπαινέσῃ ἢ θαυμάσῃ αὐτὰ, ὅα σὰς εἶπη μόνον μὲ ὕψος ἐλίγον περιφρονητικόν: «ὦ! πρὸ καιροῦ ἔχομεν καὶ ἡμεῖς τὰ αὐτὰ!»

Οὐδὲν τοῦ χρήματος ἀνώτερον ἢ Βρασιλικὴ ἀναγνωρίζει καὶ δι' αὐτὸ ἐν Βρασίλιᾳ μικρὸν ἐκτιμᾶται ὁ διασημότερος τῶν καλλιτεχνῶν, ἂν μὴ τυγχάνῃ πλούσιος. Οἱ Βρασιλιανοὶ ὀμιλοῦντες περὶ τινος μὴ πλουσίου τὸν ἀποκαλοῦσι «Coitado», ἥτοι κακὸ μοῖρον ἢ δυστυχισμένον. Προφέρουσι δὲ τὴν λέξιν «coitado» μετὰ περιφρονητικοῦ ὄκτου, ὅπως εἰδικοῦ τοῖς Βρασιλιανοῖς. Ὁ ἄνθρωπος ἐν Βρασίλιᾳ ἐκτιμᾶται ἀναλόγως τοῦ πλοῦτου του, τῶν ἐνδυμάτων του, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δούλων του καὶ τοῦ πολυτελοῦς βίου του. Ἄδικαρον ἂν τυγχάνῃ ἀρχαῖος, κλέπτης, τυχοδιώκτης κτλ. Ἄρκει ὅτι εἶναι πλούσιος. Ὅλοι δ' ὀμαφώνως λέγουσι περὶ αὐτοῦ:

— Soube arrangoar se, ontendo de negocios (ἤξευρε νὰ καρδέσῃ, ἐννοεῖ ἀπὸ ἐμπορίου).

Ἡ μεγάλη τιμιότης ἐν Βρασίλιᾳ θεωρεῖται μεγάλη βλακεία, ἀνησία καὶ τρέλλα. Ὁ ἔσχατος ἐκαὶ ἐμπορικός θεωρεῖ ἑαυτὸν μεγάλον ἄνθρωπον!

Αἱ Βρασιλιανᾶι δὲν εἶναι ἐνχρητώτεροι ἡμῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν, εἰσὶν ἕμως σιγανὰ ποταμάκια (α). Αἱ ἐρωτοδουλεῖαι τῶν διεξάγονται μυστηριωδέστερον, διότι οἱ μαῦροι δούλοι αὐτῶν τρέμουσι τὴν μοστίχῳσιν, ὅπερ τοὺς ἀνγκάζει νὰ βυβαίνωνται, καὶ τοιούτοτρόπως δυσκόλως δύναται τις νὰ μάθῃ τί συμβαίνει ἐν ταῖς βρασιλιαναῖς οἰκογενείαις, ἐνῶ μετὰ τῆς μεγαλειότητος εὐκολίας δύναται νὰ μάθῃ πᾶς ὁ βουλούμενος πᾶν τὸ συμβαίνον ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς. Πλὴν ὁμως τῆς τηρουμένης ἐχεμυθίας ἐπὶ τῶν ἐρωτοδουλειῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐλαφρῶν ὑποθέσεων, ἢ αὐτὴ καὶ ἐτι αὐστηροτέρα ἐχεμυθία τηρεῖται καὶ ἐφ' ὄλων τῶν λοιπῶν ὑποθέσεων τῶν βρασι-

(α) Ἄνευ ἀμφιβολίας ἡ γράφουσα καὶ προέπει νὰ ἔγῃ κατὰ τῶν γυναικῶν τῆς Βρασίλιας. Σ. τ. Η.

λιανῶν οἰκογενειῶν. Ὁ Βρασιλιανὸς ἀγαπᾷ καὶ χαδεύει τὴν γυναῖκά του καὶ προμηθεύει αὐτῇ ἐνδυμασίας, χρυσὰ καὶ ἄλλα κοσμήματα, ἀλλ' οὐδέποτε τὴν ἀναμνησθεὶς εἰς τὰς ὑποθέσεις ἢ τὰ σχέδια τοῦ, ἢ τῇ ἐμπιστεύεται τι τῶν μυστικῶν του.

Αἱ μυστικαὶ (!) ἐρωτικαὶ ἀλληλογραφίαι ἐν Ρίω-Ἰανείρω γίνονται συνήθως διὰ τῆς «Βεφημερίδος τοῦ ἐμπορίου» (Journal do Commercio), ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὰς ἐξῆς τέσσαρας:

I. P. R... Σ' ἐπερήμενον χθὲς, ἀλλὰ δὲν ἐφάνης.

II. G. S... Ὁ μέχρι θανάτου λατρεύων σε, σὲ καθεκτεθεὶς νὰ ἀπαντήσῃς εἰς τὴν ἐπιστολήν του. Ἄχ!

III. F. J... Ὡ παρθένα! Ἄνέγνω τὸν οὐρανὸν ἐν ταῖς ὀφθαλμοῖς σου. R...

IV. T. B... Μὴν ἀπερνᾶς πλέον... μὲς κατασκοπεύουν.

Ὁ ἔχων τὴν ὑπομονὴν ν' ἀναγινώσῃ τακτικῶς τὴν στήλην τῶν ἐρωτικῶν ἀνταποκρίσεων διατηρεῖται ὠραιότατα, διότι ἐνίοτε ἐκτυλίσσεται δράμα δλόκληρον καὶ ἄλλοτε γεννῶνται πικρανοήσεις καὶ λάθη περὶ τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ τὰ ὄνειμα καὶ οὐδὲν νοστιμώτερον τῶν γινομένων περιπελοκῶν καὶ τῶν ἐξῆς ἐξηγήσεων:

— Δὲν ἐννοῶ. W...

— Δι' ἐμέ; C...

— Ποτὲ δὲν ἀπέρασα. D...

— Πρέπει νὰ κλεισθῆς εἰς φρενοκομεῖον. H. P...

Αἱ Βρασιλιανᾶι χηρεύουσαι ὀφείλουσι νὰ μετῴσιν ἐπὶ ὀλοκληρῶς ἐκτὼ ἡμέρας ἐντὸς δαματίου, εὗ τὰ παραθορόφυλλα εἶσι καλῶς κλεισμένα, καὶ νὰ δέχωνται ἐν τῷ σκότει αὐτῷ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τῶν. Φέρουσι δὲ τὸ πένθος ἰσοβίως καὶ μόνον ἂν ἔλθωσιν εἰς δεύτερον γάμον ἐγκαταλιμπάνουσι αὐτὸ, τινὲς ὁμως φέρουσι μετὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς χηρείας καὶ βαθέων χρωμάτων ἐνδύματα, ὡς hleu marim κτλ.

Αἱ Βρασιλιανᾶι λατρεύονται ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν αὐτῶν μέχρι τὸ πολὺ τοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν, διότι, κατ' αὐτοὺς, πᾶσα γυνὴ ὑπερβαίνουσα τὸ τριακοστὸν εἶναι πλέον γράϊα! Οὐδέλωσ δὲ συστέλλονται λέγοντες εἰς αὐτάς:

— Esta acabada, ἥτοι «ἐτελειώσας!»

Δι' αὐτὸ βεβαίως οἱ ὑπερβαίνουσαι τὸ τριακοστὸν Βρασιλιανᾶι ἀμε-

λοῦσιν ἐντελῶς καὶ ἑαυτὰς καὶ τὸν καλλωπισμὸν καὶ στολισμὸν τῶν καὶ σπικνίως ἐξέρχονται, προτιμῶσι νὰ μένωσιν ἀτημέλητοι ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν.

Αἱ Βρασιλιανῆαι μετὰ τῶν ξένων εἰσὶν εἰς ἄκρον ὀλιγόλογοι καὶ στεῖραι ἀντικειμένων ἑμιλλίας, διότι οὐδὲν ἀναγκινώσκουσιν. Ὅτε τὸ πρῶτον ἐπεσκέφθη Βρασιλιανὴν δέσποιναν με' ἠρώτησε:

— Come esta? (Πῶς ἔχεις;)

— Σὰς εὐχαριστῶ, κυρία, τῇ ἀπεκρίθη, κολλὸ καλῶ.

Μετὰ μακρὰν σιωπὴν με' ἐρωτᾷ πάλιν:

— Entao a senhora passou bem? (Λοιπὸν ἡ κυρία ἔχει καλῶς;)

— Ἐξαιρετα, κυρία μου, ἀποκρίνομαι.

Ἄφου δὲ παρήλθον πέντε λεπτά καὶ μ' ἐξήταξεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, μ' ἐρωτᾷ καὶ τρίτον:

— Ora tem passado bem? (Ὡστε ἀπερνᾶτε καλῶς;)

Αὐτὴν ὁμῶς τὴν φορὰν δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὸν γέλωτα καὶ χαρείσασα αὐτὴν ἀπῆλθον ἀκόμη γελῶσα.

Ἄλλ' ἐὼν εἶναι φειδωλαὶ περὶ τὴν ἑμιλλίαν, εἰς τὸν χορὸν ὁμῶς μᾶς ὑπερβαίνουσι, μ' ὄλον τὸν καθ' ὄλον τὸ ἔτος ἐπικρατῶντα ἀφόρητον καύσονα τῆς γῶρας τῶν. Μία Βρασιλιανὴ χροεῦσι διὰ δέκα Γαλλίδας!

Τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν Βρασιλιανῶν εἶναι πατριαρχικώτατα καὶ συνήθως τριῶν γενεῶν οἰκογένειαι συζῶσιν ἀρμονικώτατα ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ. Οἱ Βρασιλιανοὶ εὖρον τὸ μυστήριον τοῦ συζῆν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην γαμβρὸν, νόμφην καὶ πενθερὰν, χωρὶς ποτε νὰ ἔλθωσιν εἰς ῥήξιν. Τὸ ἄγριον κατὰ τῆς πενθερᾶς μίσεος ἡμῶν τῶν Γάλλων εἶναι πρᾶγμα ὄλιως ἄγνωστον εἰς τοὺς Βρασιλιανούς. Ἐκεῖ ὁ γαμβρὸς σέβεται μεγάλως τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τῆς συζύγου του. Ἄς τὸ ἐμολογήσωμεν, κατὰ τῷτο οἱ Βρασιλιανοὶ εἰσὶν ὑπέρτεροι ἡμῶν.

Σημ. Τὰ λοιπὰ ἀποσπάσματα τοῦ "Ὀδοιπορικοῦ" δημοσιεύονται ἐν τῷ "Ἄττικῷ Ὁρῶντι", συγγράμματι περιοδικῷ ἐκδομένῳ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Ν. Α. Σ. Ἀντωνοπούλου. Α. Α. Α.

ΑΝΕΚΑΟΤΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΡΑΧΗΛ. (α)

«Ἐθιμα εὐτυχεστάτη, ἀγαπητὴ μοι Σάρρα, βλέπουσά σε ἐξερχομένην τῆς ἀρναίρας σου· βλέπεις πῶς εἶσαι περιζήτητος, βλέπεις τὰς βροχηθὸν πεμπομένας σοι προσκλήσεις· ἐπὶ τούτῳ χαίρω πλέον ἢ ὅσον φαντάζεσαι· ἀλλὰ τώρα εἶναι ἀνάγκη νὰ φανῆς ἄξια καὶ νὰ μὴ παρασυρθῆς ἐν ταύτης τῆς μέθης τῆς κοινωνίας· ἀν δύνῃσαι νὰ κατανοήσῃς τὸν κόσμον τούτον, ἀν εἰσπαραχρυσμένη εἰς αὐτὸν δικαιοῖς ἀμφοτέρως τὰς ἀντιθέτους μεριδας, δύνῃσαι τότε νὰ ὑπερλήθῃς· ἀν, τοῦναντίον, ἐγκαταλίπῃς σεαυτὴν, ἀν ἔχῃς τὴν ἀδυναμίαν νὰ ὑπολάβῃς ἀληθῆ τὸ τεχνητὸ ῥόδιον, ἄπερ ὅλ' ἔβλεπον πρὸ τῆς ὁδοῦ σου, ὅλ' ἐπαναπέσης, εἰς βάρβαρον ἀποτρέπαιον, καὶ σιδηρᾶ ὄρυκα θὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς νέας ἐτι κεφαλῆς σου· δόξα ἀνακραίνεται σοι ἐν τῷ ὀρίζοντι· ἀλλ' εἰπέ μοι, προσφιλῆς ἀδελφῆ, ἀν οἱ ἀνωτέρω λόγοι εἶναι λόγοι γυναι-

(α) Ἡ διασημὸς Ἑβραία ἡθοποιὸς Ραχὴλ ἐγεννήθη ἐν Μόδων τῆς Ἑλβετίας, τῇ 24 Μαρτίου 1820, ἐκ γυναικῶν πτωχεστῶν. Δευτέρως περιήγατο τὴ καθεστῶν Παρισίων ἔδουσα καὶ κωμωποδοῦσα μετὰ τῆς προσφύτας ἀδελφῆς Σάρρας καὶ περισυλλέγουσα δίκην ἐπαίδεος κερμάτια τινα, δι' ὧν ἐπορεύοντο τὸν ἐπιούσιον αὐτῶν ἄρτον. Ἐκεῖ ἰδὼν τὴν Ραχὴλ ὁ διευθυντὴς τοῦ βασιλικοῦ σχολείου τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἔλαβεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ καὶ ἐπὶ τετραετίαν ἐξεπαίδευσεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀπαγγελίαν. Δεκαοκταετίς ἡ Ραχὴλ ἐφημιζετο ὡς πρωταγωνιστοῦσα ἡθοποιός· ἰδίᾳ δὲ ἦτο ἀμιμητος ὁσάκις ὑπακροῖτο τὴν Φαίβραν τοῦ Ραβίνα. Ἐκ τῶν ἐτησίων ἐπιχορηγήσεων αὐτῆς καὶ τῶν καθ' ὄλην τὴν Εὐρώπην καὶ ἡμερικὴν περιοδεῖαν ἐκέρδαινε πολλάς χιλιάδας φράγκων. Ἄλλ' οὐδέποτε ἐπαύσατο ἐνθυμουμένη τὴν πρώτην αὐτῆς πενίαν καὶ ὡς καιμῆλον ἐτήρει ἐν μεταξίνῃ Πήκῃ τὴν παλαιὰν κιβόραν, ἣν εἶχε κωμωποδοῦσα ἐν τοῖς καφελαῖς. Δυστυχῶς ἡ ἔξοχὸς αὐτῆς γυνὴ προσβληθεῖσα ὑπὸ ἀλαγεινῆς νόσου ἀπέθανε παρὰ τὴν Τουλῶνα, τῇ 1858, τὸ τριακοστὸν ἔτοςον μόλις τῆς ἡλικίας ἑτος ἄγουσα. Ἡ ἀνωτέρω ἐπιστολὴ τῆς διασημῆς ἡθοποιῆς, γραφθεῖσα πρὸς τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Σάρραν Φηλικίαν, φέρει χρονολογίαν 20 Ἀγούστου 1841.

κός απολλυμένης και ισταμένης επί του αὐτοῦ ἄκρου, ἀρ' αὖ τοσοῦτον ἐκθύμως ἀποτρέπω σέ.

» Ἐγὼ νὰ κηλιθώσω τὸ ἔνομά μου, ποτέ! Ἐγὼ νὰ καταστρέψω, ν' ἀμυρῶσω βίον, ὃν ὁ Θεὸς ἀνέφξέ μοι τόσον λαμπρὸν· ἀλλὰ τότε δὲν ἀναπολεῖς τὰς ἐν τῷ ἐρυθρῷ θαλάμῳ μου λαιοχηναίας ἡμῶν, δετῆ ἑσπέρα πλὴν ἡμῶν τῶν δύο οἱ πάντες ἀνεπαύοντο· ἀλλὰ τότε ἐλαιοχηναίας τὴν ἐντολήν, ἣν ἔχω ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἣν ἐνεπιστευόμην σοι μετὰ τοσαύτης ἀφελείας ἔμω καὶ χαρᾶς. Ἴστω! Ἰσπειδὴ ἐλαιοχηναίας τὰς εὐφροσύνας ἐκείνας ὥρας, ἀκουσον, σοὶ ἐπαναλαμβάνω ταύτας, διότι οὐδέποτε ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου ἐπαναμῆν οὐσα ἀξία ἐκείνων.

» Σκοπὸς τῆς Ραχὴλ βεβαίως εἶναι ἡ δόξα· ἀλλ' ἡ δόξα, ἡ ἀληθὴς δόξα, δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀνευ τῆς ἀγνότητος τῆς ψυχῆς, ἀνευ τοῦ μεγαλείου τῆς καρδίας; Οὐχί, οὐχί, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, διότι ἐπὶ τέλους τί εἶναι δόξα, ἀθανασία; Μὴ δόξα εἶναι ἡ ἐφήμερος φήμη ἢ ἐξερχομένη ἀπὸ τοῦ στόματος χυδαίων ἀνθρώπων, οἵτινες, μὴ γινώσκοντες αὐτοὶ ἑαυτοὺς νὰ ὑψώσωσι, προσκολλῶνται ψυχῇ τινι ἐσθεσιμῆν; Οὐχί, οὐχί, δὲν εἶναι αὕτη ἡ δόξα, ἣν ζητοῦ· δόξα εἶναι οἱ λόγοι παντὸς τιμίου ἀνθρώπου· δόξα μοι εἶναι νὰ λέγῃ ὁ πατὴρ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, εἰσερχομένοις εἰς τὸν οἶκον: «Ἴδετε τὴν Ραχὴλ, ἐρχετα ταύτην ὡς ὑπόδειγμα, μελετήσατε τὸν βίον, τὰς πράξεις αὐτῆς.» Ἴδου, Ἴδου τί ἡ καρδία μου ἀπαιτεῖ παρ' ἐμοῦ!

» Ἴδου ἡ ἀρμόζουσα μοι δόξα, προσφιλέης φίλη· μὴ ὑπολάβῃς με, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν παραλογισμῶν μου τούτων, ὡς ὁ ἀποκαλέσωσιν αὐτοὺς, παράφρονα. Ἄ! ἂν ἡ γραφίς μου ἠδύνατο νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ αἰσθήματά μου, πόσον συνεχῶς θὰ διεκοίνοιν ταῦτα τῆς μικραῖς μου ἀδελφαῖς, τῷ ἀγαπητῷ μοι Ραφαήλ, καὶ εἴμαι βεβαία δετὶ διὰ τῆς γνωστῆς μοι καρδίας αὐτῶν θὰ μὲ καταλύουν. Ἡ παρούσα μοι ἀρκεῖται σοι ὡς ἀπόκρισις εἰς πάσης τῆς ὑποβαλλομένης μοι ἐρωτήσεως σου. Δὲν θέλω νὰ κηλιθώσω τὴν ἐπιστολήν μου διὰ τινος δικαιολογίας· βαίνω μετὰ τῆς δοθείσης μοι ἐντολῆς· τί πρὸς ἐμὲ ἂν τινες συκοφαντῶσι με ἀποκαλοῦντες παράφρονα ἢ ἄλλως πως ὑβρίζοντές με!

Il faut bien en courant soulever la poussière.
Faites votre mieux; je poursuis ma carrière.

Τοὺς ἀνωτέρω δύο στίχους, εἰ καὶ τοῦ Καζιμίρ Δελαβίν, ἀρέσκονται ἐπαναλαμβάνονσα, Ἀγαπῶ μᾶλλον νὰ λέγω πάντοτε στίχους τοῦ Κορνηλίου, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ αἰωρῶμαι λίαν εἰς τὰ νέφη.»

(Ἐκ τῆς παρ. «Ἐφημερίδος τῶν Ἀνεκδότων». Μετάφρ. Γ. Ι. Κούζου.)

Η ΟΙΚΗ ΕΚΛΕΙΨΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

ΤΗΣ 22/4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1884.

Τῆ προτεραίᾳ τῆς τελέσεως τοῦ οὐρανίου φαινομένου, τοῦ τὸν τρέμον καὶ τὸν θαυμασμὸν προξενούντος παρὰ τοῖς πολλοῖς, τὴν ἐρευνᾶν δὲ καὶ τὴν μελέτην τῶν οὐρανίων πεδίων ἐξεγείροντος παρὰ τοῖς ἐρευνηταῖς τῆς μεγάλῃς οὐρανίας φύσεως, τῆ προτεραίᾳ τῆς ἑλικῆς ἐκλείψεως τῆς Σελήνης, τῆς 22/4 Ὀκτωβρίου 1884, ὁ πολλὸς γάλλος ἀστρονόμος Camille Flammarion ἔγραψεν ἐν τῇ ἐφημερίδι «Le Voltairien» διὰ τοῦ γνωστοῦ εὐφροντάτου αὐτοῦ καλέμου, προσγορεύων τῷ μεγαλοπρεπεῖ φαινομένῳ τὰ ἑξῆς:

Ἄβριον, τῆ ἐπέρα τοῦ Σαββάτου, συμβήσεται ὀλικὴ σεληνιαία ἐκλείψις, ἀξιοθαύμαστος διὰ τὴν διάρκειαν. Ὁ ἡμέτερος δορυφόρος, φερόμενος ὑπὸ τῶν νόμων τῆς βεβρυτήτος, διελεύσεται σχεδὸν ἀκριβῶς διὰ τοῦ κέντρου τοῦ κώνου τῆς σκιάς, ἣν ἡ γῆ διαρκῶς ἐγκαταλείπει ἑπισθεν ἑαυτῆς, ἀντιθέτως ὡς πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ διαμνεῖ ὀλιγαλῶς ἐκκαλειμμένος ὑπὲρ τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν. Αἱ τοῦ φαινομένου ὥραι διὰ τὴν θέσιν τῶν Παρισίων εἰσὶν αἱ ἐπόμεναι:

Ἐξόδος τῆς Σελήνης εἰς τὴν ὑποσκίασιν ...	ὥρ. 7 λ. 26
Ἐξόδος τῆς Σελήνης εἰς τὴν σκιάν τῆς γῆς ...	» 8 » 25
Ἐναρξίς τῆς ὀλικῆς ἐκλείψεως ...	» 9 » 25
Μέσον τῆς ἐκλείψεως ...	» 10 » 11

Τέλος τῆς ἐκλείψεως	» 10 » 58
Ἐξοδος ἐκ τῆς σκιάς	» 11 » 58
Ἐξοδος ἐκ τῆς ὑποσκιάσεως	» 0 » 57
Μέγεθος τῆς ἐκλείψεως = 16, τῆς διαμέτρου τῆς Σελήνης οὐσῆς 10. (α)	

Αἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμεναι ὥραι ἔσονται ὀλίγον διάφοροι διὰ τοὺς μακρὰν τῶν Παρισίων τόπους· ἀλλὰ τὸ σύνολον τῶν φάσεων τῆς ἐκλείψεως ἔσται τὸ αὐτὸ διὰ πάντας τοὺς τόπους.

Οἱ ἀστρονόμοι ἐπωφελήθησαν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, διότι θέλουσι παρατηρήσει ἐπιστομένως τὴν προσπίπτουσαν κλημύλην τῆς σκιάς τῆς γῆς ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς σφαίρας καὶ διακρίνει δι' αὐτῆς τὴν τῆς ἡμετέρας γῆς ἀτμόσφαιραν. Τὸ σχῆμα τῆς σκιάς τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, παρατηρούμενον κατὰ τὰς σεληνιακῆς ἐκλείψεις, ἐχρησμέυσεν ὡς μία τῶν πρώτων ἀποδείξεων τῆς σφαιρικότητος τῆς γῆς, ἃς ἡ νεαρὰ ἐπιστήμη παρεδέξατο ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Χιλιάδων καὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ μετεχειρίσθη ἐν ταῖς δημοσιευθεῖσαις κοσμογραφικαῖς πραγματεῖαις κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας. Ἀπαντῶσιν εἰσέτι ἀφελεῖς ξυλογραφαί, παριστάσαι ὅτι ἂν ἡ γῆ ἦτο τετραγώνος, τρίγωνος ἢ πολυέδρου, ἢ σκιά ἤθελεν ἔχει τὸ σχῆμα τοῦτο κατὰ τὰς σεληνιακῆς ἐκλείψεις. Τῇ σήμερον ὁμοῦς νέα προδήγματα τίθενται ἐπὶ τοῦ τάκτου τῆς ἐρεύνης παρὰ τῶν οὐρανίων ἐρευνητῶν. Ἄν τὸ σχῆμα τῆς σφαιρικότητος τῆς ἡμετέρας γῆς εἴναι σχεδὸν ἐντελῶς προσδιωρισμένον διὰ τοῦ συμπλέγματος τῶν γεωδαιτικῶν καταμετρήσεων, αἵτινες ἐγένοντο ἐφ' ὀλοκλήρου σχεδὸν τῆς γῆς, δὲν συμβαίνει ὁμοῦς τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ ὕψους τῆς ἀτμοσφαιρας αὐτῆς. Παραδέχονται γενικῶς, ὅτι τὸ ὕψος τοῦτο οὐκ ἔστι πλέον τῶν ἐξή-

(α) Αἱ φάσεις τῆς αὐτῆς ἐκλείψεως διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐτελεύτησαν κατὰ μέσον χρόνον Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἑξῆς:

Εἰσοδος εἰς τὴν σκιάν	ὥρ. 10 λ. 11 δ. 3
Ἀρχὴ τῆς ὀλικῆς ἐκλείψεως	» 11 » 11 » 7
Μέσον τῆς ἐκλείψεως	» 11 » 57 » 9
Τέλος τῆς ὀλικῆς ἐκλείψεως	» 0 » 44 » 2
Ἐξοδος ἐκ τῆς σκιάς	» 1 » 44 » 8
Μέγεθος 1525, τῆς διαμέτρου τῆς Σελήνης ὑποθέσεως 1000. (Ἡμερολόγ. τῆς Ἀνατολῆς τοῦ 1884 σελ. 4.)	

κοντα χιλιαμέτρων, καθότι, πράγματι, ἐπὶ τοῦ ὕψους ἐκείνου ἢ ἀπὸ καθίσταται τόσοσ ἀραιὰς, ὅσον ἢ ὑπὲρ τὸν κώδωνα τῆς πνευματικῆς ἀντίλιας μετὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ δι' αὐτῆς κενοῦ.

Ἀλλὰ ἀνωθεν τῆς κατωτέρας ταύτης ἀτμοσφαιρας, ἐν τῇ ἀναπνεόμεν, τὸ ἀερίωδες περικάλυμμα τῆς σφαίρας ἐξοκολοθεῖ ὑφιστάμενον ὑπὸ μωρὴν ἀέρος ἀσυγκρίτως ἐλαφροτέρου, ἐν εἶδει αἰθερίας ἀτμοσφαιρας, ὅπου ἐπικρατεῖ τὸ ὑδρογόνον. Ἡ ἀτμόσφαιρα αὕτη γίνεται ὀπτικῶς ὀρατὴ διὰ τῶν μεταλλοχλικῶν ἀντανάκλασεων τοῦ λυκαυγοῦς, αἵτινες αἰωροῦνται ὡσεὶ ὕστατον τοῦ φωτὸς δυνειρον, ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα μετὰ τὴν τοῦ ἡλίου ὄδον. Ἐπίσης ἐν τοῖς ἀπροσπελάτοις ἐκείνοις ὕψει ἀναφλέγονται πολυάριθμοι διάττοντες ἀστέραι. Κατὰ τιναις ἄλλαις καταμετρήσεις τὸ ἀτμοσφαιρικὸν ὕψος εἶναι οὐχὶ ἐξήκοντα χιλιαμέτρων, ἀλλὰ τριακοσίων.

Αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες διερχόμεναι διὰ τῆς καθαρῆς ἐκείνης διαυγαίας διαθλῶνται καὶ παρεκκλίνουσι τῆς εὐθείας κινήων πορείας, ὡσεὶ διηρχοντο δι' ὑπερμεγέθους ὀπτικοῦ φακοῦ. Ἡ διάθλασις αὕτη εἶναι τόσοσ ἰσχυρὰ, ὥστε καὶ καθ' ἣν ὥραν ἡ Σελήνη εἶναι ἐντελῶς βεθυοισμένη ἐν τῷ κέντρῳ τῆς γῆνης σκιάς, αὕτη ἀφικνοῦνται καὶ τότε μέχρις αὐτῆς, ἢν χρωματίζουσι διὰ τοῦ βαθεοερυθοῦ χρώματος, τοῦ ἀναλόγου πρὸς τὴν τελευταίαν χροίαν τοῦ λυκαυγοῦ ὀρίζοντος. Αἶαν σπανίως ἡ Σελήνη καθίσταται ὀλοσχερῶς ἀόρατος. Κατὰ τὰς ἐκλείψεις τοῦ 1642, 1761 καὶ 1816 ἡ Σελήνη τοσοῦτον ἐσκοτίσθη, ὥστε ἦτο ἀδύνατον ν' ἀναγνωρίσωσιν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ ὀλόλου τὴν τῆς Σελήνης θέσιν. Ἐνίστη συμβαίνει τοῦναντίον, ὡς κατὰ τὸ 1708 καὶ 1848 κατὰ τὰς ἐκλείψεις ἐκείνας ἡ Σελήνη ἦτο τόσοσ ἑλλαμπῆς, ὥστε ἠδύνατό τις ἀμφιβάλλειν, ὅτι εἶχε πάθει ἐκλειψιν. Γενικῶς ὁμοῦς χρωματίζεται διὰ βαθεοερυθοῦ χρώματος, χρωματίζοντος, κατ' ἀντίθεσιν, δι' ὀποκυάνου τὰ φωτιζόμενα σεληνιαῖα μέρη πρὸ καὶ μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς ὀλικῆς ἐκλείψεως. Αἱ οὕτω συμβαίνουσαι τῶν σεληνιαίων χρωμάτων διαφοραὶ, προδήλως κυρίαὶ αἰτίαι ἔχουσι τὴν ἐπικρατοῦσαν γῆνην ἀτμοσφαιρικὴν κατάστασιν, κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἡμετέρας σφαίρας· ἐντεῦθεν αἱ σπουδαῖαι μελέται, αἵτινες γενήσονται τῇ αὔριον ἐσπέρα· τὸ δὲ φασματοσκοπίον βεδαίως παρέξει ἡμῖν νέας ἀνακαλύψεις.

Ἐν παρατηρητῆς τις, τῆ αὐριον ἑσπέρας, ἦτο δυνατόν νὰ μεταβῇ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης, ἤθελε παραστῆ πρὸ παραδόξου θεάματος. Ἡ γῆ δεκατετράκις μεγαλιτέρα κατὰ τὴν φαινομενικὴν ἐπιφανείαν τῆς ἡμετέρας πλησιφαοῦς Σελήνης, ἤθελε φανῆ αὐτῷ μέλαινα, περιβεβλημένη ἐξ ὑπερύθρου φωταίνου δακτυλλίου. Ἡ γῆ αὕτη, ἄστρον τοῦ οὐρανοῦ, ἀκίνητῆ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀστέρων, οἵτινες ἐκ τῆς Σελήνης ὄρῳνται, διαρκούσης τῆς ἡμέρας. Ὁ ἥλιος, φαινόμενος ἱκανῶς μικρότερος (ἀκριδῶς τὸ αὐτὸ φαινομενικὸν μέγεθος ἔχων, αἶον καὶ ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς) βραδέως διελεύεται ὀπισθεν τῆς γῆς καὶ ἡ νύξ βασιλεύσει ἐν μέσῳ ἡμέρας, συνεπεία τῆς ἐκλείψεως, ἥτις διαρκέσει ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ ἡμίσειαν, ἐνῆ, ὡς πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς γῆς, ἡ διαρκεστέρη ἡλιακὴ ὀλικὴ ἐκλείψις δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ οὔτε 8 πρωτόλεπτα. Ἰπέρυθρος λάμψις, ὡς ἡ τῆς ἀπομεμακρυσμένης πυρκαϊῆς, θέλει διαχυθῆ ἐπὶ τῶν σεληνιαίων γυρῶν, φωτίζουσα διὰ φανταστικῶν ὠχροφάντων τὰ ὄρη καὶ τοὺς κρατήρας καὶ βούζουσα ἐν τῇ μελαίνῃ σιὰ τὰς βαθείας κοιλάδας, αἵτινες ἔχουσι πολλῶν χιλιαμέτρων βάθος. Ὁ Ἀέτης ἐν ταῖς ὀπτασίαις τοῦ Ἄδου αὐτοῦ δὲν εἶδεν ὑπερφυσικὰς λάμψεις παραδοξοτέρας τῶν τῆς ἡλιακῆς ἐκλείψεως διὰ τῆς παρεμβολῆς τῆς γῆς, ἐπιτροπούσης νὰ διέρχηται σιωπηλῶς διὰ τοῦ διαστήματος ἡ ἀιματώσεσσι λάμψεις, ἥτις ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀτμοσφαιρας καταπίπτει ἐπὶ τῶν κατηρηπιωμένων ἡρμιστείων τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου.

Οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται γινώσκουσι, ὅτι ὁ τῶν ἐκλείψεων κύκλος σῶνκεται ἐκ 18 ἐτῶν καὶ 11 ἡμερῶν. Ἐντεῦθεν ἡ τῆς αὐριον ἐκλείψις εἶναι ἡ τῆ 12/24 Σεπτεμβρίου 1866 συμβῆσα, ἥτις καὶ πάλιν συμβῆσεται τῆ 3/15 Ὀκτωβρίου 1902. Ἡ ἀνακύλισις αὕτη εἶναι βεβαίως λίαν ταχεῖα καὶ ὅμως αἱ κυβερνητικαὶ ἡμῶν μεταβολαὶ εἰσι ταχύτεραι. Πύθωμεν παρατηρητικὸν ὄμμα ἐπὶ τῶν μόνον ἀνακυλίσεων τοῦ αὐτοῦ σεληνιαίου φαινομένου τοῦ ἀνὰ δεκαεννεαετηίαν συμβάντος, ἦτοι τῷ 1784, 1802, 1830, 1848, 1866, 1884, ὅποῃ πολιτικαὶ μεταβολαὶ δὲν συνέβησαν ἐπὶ τῆς ὠραίας ἡμῶν Γαλλίας! Θέλωμεν στρέφασθαι ἐν τῷ αὐτῷ ἀδιεξόδῳ κύκλῳ, ὡς ἡ Σελήνη;

Ἔως εἶναι λυπηρὸν τὸ μὴ δύνασθαι γινώσκειν ἐκ τοῦ προτέρου

τὰς ἀνθρωπίνους τύχας, ὅπως γινώσκωμεν τὰ οὐράνια φαινόμενα. Ὁ ἀστρονόμος συναισθάνεται ἐν ἑαυτῷ πάντοτε συναίσθημα τι εὐχαριστήσεως, σκεπτόμενος, ὅτι δύναται ὑπολογίσει τὸ μέλλον, εἰ π. χ. ἡ προσεχὴς διάδοσις τῆς Ἀφροδίτης πρὸ τοῦ δίσκου τοῦ ἡλίου συμβῆσεται τῆ 27/8 Ἰουνίου 2004, εἰ ἀρξεται τῆ 8η ὥρα τῆς πρωίας καὶ λήξει τῆ 11η ὥρα, εἰ ἔσται ἐπομένως ὁρατὴ ἐκ Παρισίων... καὶ εἰ πάντα ταῦτα συμβῆσονται μετὰ 119 ἔτη, 8 μῆνας καὶ 5 ἡμέρας. Ὁ τῆς φύσεως ἐρευνητῆς τὴν αὐτὴν συναισθάνεται εὐχαρίστησιν, γινώσκων εἰ ἡ βεβαιότης τῶν γνώσεων τούτων στηρίζεται ἐπὶ τῆς ὑφισταμένης ἰσοροπίας ἐν τῷ σύμπαντι. Ἄν ἡ γῆ καθίστατο μάλλον βαρυτέρα, ἡ πλάστιγγὴ ἤθελε κλίνει. Ἡ Σελήνη ἤθελε στρέφασθαι μάλλον ταχέως καὶ τὸ νῦν βασιλεύον θέλιγγτρον ἤθελε καταστραφῆ. Ἡ ἰσοροπία ἔχει τοσαύτην λεπτότητα, ὥστε ἡ ἐλαχίστη τῶν διαταράξεων καταστρέφει τὴν ἄρμονίαν αὐτῆς.

Καὶ ὄν χρόνον, αὐριον τῆ ἑσπέρας, ἡ Σελήνη ὑποστῆσεται ἐκλείψιν, βοῦζομένη ἐν τῇ σιὰ τοῦ ἡμετέρου περιπλανωμένου πλανήτου, προσελύσει ἐλαφρῶς πρὸς ἑαυτὴν τὴν γῆν καὶ τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης. Ταῦτα κινούμενα διὰ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Σελήνης, θέλουσι παραγάγει ἐντὸς τῶν ἡμετέρων λιμένων τὴν μεγίστην τῶν παλιροῦν τοῦ ἔτους. Τὸ ὄρος Saint-Michel μεταβληθῆσεται εἰς νῆσον, περιβαλλομένην ὑπὸ πολυπληθῶν κυμάτων, κατὰ δὲ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σηκουάνη ἡ μηχανώδης πλημμυρὶς ἀναστρέφει τὸν ἥρεμον ποταμὸν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ πηγὴν. Ἡ γῆ, ἡ σελήνη, ὁ ἥλιος καὶ οἱ ἄλλοι κόσμοι, ἐλαφρὰ πλέοντα παλγνία ἐντὸς τοῦ διαστήματος συγκρατοῦνται ἀμοιβαίως ἐντὸς τοῦ χάους, ὑπέκοντα ταῖς ἀμοιβαίαις αὐτῶν ἔλξεσι καὶ στρεφόμενα πρὸς ἀλλήλια τοσαύτῳ ταχέως, ὥστε δύνασθαι, ἀνευ τῆς κατ' ἀλλήλων καταπτώσεως, ἀναπτύσσειν ἀρκούσαν κεντρώφυγα δύναμιν καὶ εὐρίσκεισθαι κατὰ τὰς αὐτὰς σχετικὰς ἀποστάσεις.

Ἐντεῦθεν ἔπεται, εἰ ὅταν ἡ Σελήνη διέρχηται ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, ἐσμέν ἦττον βαρεῖς, παρ' ἔσον ἔταν ἀνατέλλῃ, ἡ δὴν (εἶναι μὲν ἀληθές, εἰ ἡ διαφορὰ εἶναι 8 χιλιογράμμων, οὐχ ἦττον ἔμως ἡ διαφορὰ ὀφίσταται). Ἄπασα δ' ἡ σφαῖρα ἡμῶν ὑπέκει τῆ ἐπιδράσει αὐτῆς. Ἡ λάμπουσα οὐτῶ μάλα τῶν νυκτῶν, ἥτις οὐδαμῶθεν ἐξαρτάται, εἶναι ἀρκούντως λογυρὰ, ὥστε ἔλκειν πρὸς ἑαυτὴν δολοκλήρον

τὴν γῆν, πλησιάζειν ἢ ἀπομακρύνειν αὐτὴν ἀπ' αὐτῆς, βραδύνειν αὐτὴν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῆς, ὅταν εὐρίσκηται ὑπὸ τοῦ ἡμῶν, ἐπιταχύνειν καὶ ἀναγκάζειν αὐτὴν κινεῖσθαι μᾶλλον ταχέως, ὅταν εὐρίσκηται πρὸς ἡμῶν. Ἐνίοτε ἢ Ἀφροδίτη, ἢ γείτων ἡμῶν, συμβαίνει διέρχεσθαι ὀχλὶ μακρῶν ἡμῶν τότε διὰ τῆς ἑλκτικῆς αὐτῆς ἐπιδράσεως, ἢ γῆ ὑφίσταται διαταραξίς κατὰ τὴν ἑαυτῆς πορείαν, βραδύνουσα τὴν κίνησιν αὐτῆς καὶ τείνουσα ἴνα πρὸς αὐτὴν προσπελάσῃ. Ἢ Ἀφροδίτη εἶναι γείτων ἡμῶν, δίδωσι ἐνίοτε προσπελάζει κατὰ 10 ἑκατομμύρια λευγῶν ἢ Σελήνη, ἣτις εὐρίσκηται μόνον 96 χιλιάδας μακρῶν ἡμῶν, δύναται ἴνα παραβληθῇ πρὸς ἐπαρχίαν, ἀποσπασθεῖσαν τῆς ἡμετέρας γῆς, ἣτις πιθανὸν προσεχῶς νὰ προστελλῆθῇ καὶ πάλιν αὐτῇ.

Ἴσως εἶναι μᾶλλον θαυμαστὸν, ὅταν σκεπτόμεθα, ὅτι εἰς ἀπόστασιν 155 ἑκατομμ. λευγῶν εὐρίσκηται ὁ Ζεὺς, ὅστις, ἐξασκῶν ἰκανὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς γήινης ἡμῶν πατρίδος, ἀναγκάζει αὐτὴν νὰ παρεκκλίνῃ ἐπισημοῦτως τῆς ἑαυτῆς τροχιάς. Ἴν τούτοις ἕμεις, τῆς ἡμετέρας κατοικίας οὗτος ἀρκούντως μονίμου, δὲν ὑπάρχει κίνδυνος ἴνα αὐτὴ ἐκτροχισθῇ τῆς ἑαυτῆς τροχιάς καὶ καταστρέφῃ ἡμᾶς ἀνεπανορθώτως. Ἢ ἡμετέρα γῆ δὲν εἶναι κομήτης. Οὐ πρὸ πολλοῦ χρόνου, τῇ 15/27 Μαΐου 1842, δελεαίως τις κομήτης, ὅστις ἐφέρετο διὰ τοῦ ἀκείρου, ὡς ὠχρὰ νυκτερῆς τῶν οὐρανῶν τοῦ οὐρανοῦ, ἀπεμακρύνθη μέχρι δύο ἑκατομμυρίων λευγῶν τοῦ γίγαντος τούτου τῶν κόσμων. Ἐκεῖ ἢ τροχιά αὐτοῦ ἄλλοθεν εὐλαχέως μετεβλήθη ἢ δ' ἐπιβραχίς, ἢ ἠσθάνθη ὁ αἰθέριος ἐκεῖνος οὐρανοπέτρος τοσοῦτον ἥτο ἰσχυρὰ, ὥστε δὲν δύναται πλέον νὰ λησμονήσῃ αὐτὴν. Οὗτος, διαρχόμενος ἀνὰ πέντε καὶ ἡμισυ ἔτη διὰ τῆς αὐτῆς δολίχης ὁδοῦ, ἐπανακτάμπει πρὸς ἡμᾶς πάντοτε μᾶλλον. . . . μεμαγνητισμένος. Ὁ κομήτης οὗτος εἶναι ὁ τοῦ Brorsen, ὃν, μέλλοντα νὰ διέλθῃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἡμετέρας γῆς ἀκριβῶς κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, οἱ σκοποὶ τοῦ οὐρανοῦ παραφυλάττουσι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην πάσης τῆς ὁδοῦ.

Ἄλλ' ἄρα γε ἢ ἔλξιν δὲν εἶναι ὁ ὑπέριστατος νόμος τῶν τε πραγμάτων καὶ τῶν ὄντων; Ἐγὼ ἀπέναντί μου μεμαγνητισμένην βελόνην, ἣτις μυστηριωδῶς ζητεῖ τὸν βορρᾶν. Ἄν πλησιάζω αὐτῇ ἐξ ἀποστάσεως, ἀνευ προσεγγίσεως, ἄλλην μεμαγνητισμένην βελόνην, ἢ τὸ ἐλάχιστον σιδηροῦν ἀντικείμενον, ἀμέσως ἐκείνη ταράττεται, κι-

ναίται, καθίσταται νευρώδης, παρεκκλίνει, κατὰ τὴν θέλησίν μου, τῆς συνήθους αὐτῆς διευθύνσεως, καὶ ὑπαίκει τῇ ἀρσῆτι ἔλξει, ἣτις διαταράττει αὐτήν. Ἐγκλείομεν αὐτὴν ἐν τῷ βαθῷ ὑπαγείου, ἐρμητικῶς κεκλεισμένου τῆς στρατιωτικῆς διέρχεται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ ἀμέσως ἢ βελόνῃ αἰσθάνεται τὰς στρατιωτικὰς λόγχας! Τί λέγω; Βόρειον σέλας λάμπει ἐν Ρωσίᾳ, ἐν Σιθέρᾳ, ἐν ταῖς μονήρεσι χώραις τοῦ βορρᾶ καὶ ἀμέσως ταράττεται πυρτωδῶς ἐπὶ τῆς αἰχμῆς, ἐφ' ἣς σιθρίζεται, καὶ φαίνεται φοβουμένη κατακλυσθῆναι. Μυστηριωδῶς ἔλξιν, νῶμε ὑπέριστα τοῦ παντός σὲ χαιρετίζω. Ἐλξιν, ἔρωσ τῶν σωμάτων ἔρωσ, ἔλξιν τῶν ψυχῶν, σὺ διευθύνεις τοὺς κόσμους. Ἄλλὰ, ὦ σύρρανα ἁρμονία, σὺ δὲν διευθύνεις εἰσέτι καὶ τὴν ἀνθρωπότητα!

(Μετάφρασις Ν. Κ. Μ.)

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΚΑΘΟΝΟΜΑΝΤΕΙΑΣ

ΚΑΙ

Η ΕΝ ΘΕΡΑΠΕΙΟΙΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΑΥΤΗΣ (*)

Πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν τῆς προμετωπίδος τοῦ θέματος ἡμῶν ἐρωτοῦσιν ἴσως ἐν ἑαυτοῖς μετ' ἀμφιταλαντευομένης προθέσεως: «Τί ἡμῖν μέλει περὶ τῆς ἐσοτῆς τῆς κληθῆτος ἐν Θεραπείαις; τί τοῦτο περὶ γνωστῆς καὶ ἀπανταχοῦ ἐπιτελουμένης πανηγύρεως; ἢ μὴ καινὸν τι ἢ λόγου ἀξίον τυγχάνει ἐν αὐτῇ;» Ἐβλόστος καὶ δικαία ἢ ἀπορίξ αὐτῆ τῶν φιλοσοφῶν ἀναγνωστῶν. Ἄλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ καινὸν

(*) Περὶ τοῦ θέματος τούτου ἐπέστειλα βραχέα τῇ 24/8 Ἰουλίου πρὸς τὸν «Νεολόγον», καταχωρισθέντα ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 4547 φύλλῳ τῆς τρίτης, 26/8 Ἰουλίου. Ταῦτα νῦν διασκευάσας ἐφ' ἰκανοῦ, καὶ ἴδω ἐν τῷ μυθολογικῷ μέρει δημοσιεύω ἐν τῷ «Ἡμερολόγιῳ τῆς Ἀνατολῆς». Σημείωσις τοῦ γράψαντος.

καὶ ἀξίον λόγου, ὅπερ ὑποτοπεύουσιν ἐν τῇ ἀνελλιξίᾳ τοῦ θέματος, κινεῖ με ἵνα διὰ βραχέων εἰποιμι ἱστορικὰς σημειώσεις περὶ τῆς ἐν Θερραπέσις πανηγύρεως ταύτης, ἀς, φρονῶ, ὅτι οὐκ ἀπαιξίωσασαι προσοχῆς οἱ εὐμενεῖς ἀναγινώσται, ὡς γε πλὴν τοῦ τερπνοῦ καὶ ἰκανῶς σημαίνοντα εὐρήσονται. Καὶ δὴ καταρχόμενος τοῦ λόγου λυσιτελὲς καὶ εὐκαιρον κρίνω ἐξετάσαι προεισαγωγικῶς τὴν ἀρχὴν καὶ γένεσιν τῆς τελετῆς ἐν αὐτῇ τῇ μυθολογικῇ ἐποχῇ ὡς καὶ τὴν ἐτυμολογικὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἵν' εἰδῶσιν οἱ μὴ εἰδότες τὸ αἴτιον αὐτῆς, καίτοι, ὡς πάντοτε, εἰσὶν οἱ φρονεῦντες ἐκ κενοφροσύνης ὅτι πάντα ἴσασι, μηδεὶνδὲς ὑπομνηματογράφου προσδεόμενοι. Ἡ μελέτη τριούτων δημοτικῶν πανηγύρεων οὐ μόνον τοπικὴν ἀλλὰ καὶ γενικὴν ἀξίαν κέκτηται, διότι ὁ περὶ αὐτὴν ἀσχολούμενος ἀναυρίσκει πάμπολλα περὶ τῶν ἀρχαίων ἐθίμων καὶ τῆς καὶ αὐτότητος τῶν σχέσεων αὐτῶν πρὸς τὴν νεωτέραν ἡμῶν ἐποχὴν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς μονοθεΐας· ἔθεν θεορρηκτικῶς ἐπὶ τὸ ἔργον προβαίνω καταλείπων ἐκάστην ἐλεύθερον τὸ γλυκύπικρον βέλος τῆς αὐστηρῆς κριτικῆς.

Οἱ κλεινοὶ τῶν πολυσύφων διδαγμάτων ταμίαι καὶ ἡμέτεροι πρόγονοι, μὴ διαγινόμενοι ἐν τῇ στερουμένῃ τῶν φωτῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐποχῇ τοὺς διέποντας τὴν φύσιν νόμους, βλέποντες δὲ τὴν ὑπάρχουσαν σχέσιν ὑπερτάτου ὄντος, Θεοῦ καλουμένου, καὶ τῆς φύσεως αὐτῆς πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ κατ' οὐδὲν δυνάμενοι ἐννοῆσαι τὴν σχέσιν ταύτην, ὑπέπεσαν εἰς πολλὰς δεισιδαιμονίας καὶ προλήψεις, ἀπερ ἐγέννησαν ἐν αὐτοῖς τὴν ἰδέαν τῆς μαντικῆς καὶ τῶν θεσπισμάτων, περὶ ἃ πολλὴν ἐπεδείκνυον μέριμναν. Ἐὐ ατελὲς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἀνάγκη ὑπερτέρας δυνάμεως προνοούσης περὶ αὐτοῦ, αἱ πολυειθεῖς αἰτήσεις δυσκατορθῶτων ἀναγκῶν καὶ ἡ ἐπίταξις τούτων, ἡ τιμωρία τῶν παρεκκλινόντων τῶν ἀνθρωπίνων πρὸς τὸν Θεὸν καθοκύντων, ὁ φόβος τῆς τιμωρίας ταύτης, ἡ ἔννοια τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκδικήσεως, τὸ ἄδηλον τοῦ μέλλοντος καὶ ἡ ἀνάγκη ἐνίσταται τῆς διὰ τοῦ Θεοῦ γνώσεως αὐτοῦ, ἡ ἄγνοια τῆς ἀνεργείας τῶν φυσικῶν δυνάμεων καὶ ἡ τούτου ἀπόδοσις εἰς θεῖαν ἀρχὴν· ταῦτα πάντα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπέβρων λίαν ἐπὶ τὴν διάνοισιν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, οἵτινες ἐκ τε τοῦ φόβου πρὸς τὴν ἀνεργείαν τῶν φυσικῶν δυνάμεων, ἦν ἐκ Θεοῦ, ὡς εἴρηται, προσερχομένην ἐνόμιζον, καὶ ἐκ σεβασμοῦ ἄλλου πρὸς τὸ ὑπερτάτον ὄν, τὴν θεότητα, συνέστησαν πλεῖστα μαγ-

τεῖα, ἐξ ὧν ἐλάμβανον τὰ θεσπίσματα τὰ δηλοῦντα τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ. Οὕτως ἐγεννήθησαν παρ' αὐτοῖς οἱ πολλοὶ τρόποι τῆς μαντικῆς τέχνης ἢ ἱεροσκοπίας, ἥτις πλεῖστα περιλαμβάνει εἶδη, οἷα τὴν θεομαντείαν, τὴν ἱερομαντείαν, τὴν οἰωνοσκοπίαν, τὴν οὐρανομαντείαν, τὴν κληρομαντείαν, τὴν στιχομαντείαν, τὴν μαγείαν, τὰ ἐξ ἐσωτερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν φαινομένων τοῦ ἀνθρώπου προμκνεύματα, τὰ διὰ λέξεων, ἐξ ὧν ἡ κληρονομαντεία περὶ ἦν ἀσχολούμεθα, καὶ πολλὰ ἕτερα. Ἡ εὐρεία αὐτῆς τέχνης τῆς ἱεροσκοπίας ἐδιδάχθη, κατ' Αἰσχύλον, παρὰ τοῦ Προμηθεῦς τοῖς ἀνθρώποις,

οἱ πρῶτα μὲν βλέποντες ἔβλεπον μάτην,
κλιόντες οὐκ ἤκουον· ἀλλ' οὐραίων
ἀλίγκιοι μορφαῖσι, τὸν μακρὸν χρόνον
ἔφυρον εἰκὴ πάντα, οὐτε πλινθοφεῖς
δόμους προσείλους ἤσαν, οὔτε ξυλουργίαν
κατώρυγες δ' ἔννοιον, ὥστ' ἀήσοι
μύρμηκες, ἄντρον ἐν μυχῶς ἀηλίας.
Ἦν δ' οὐδὲν αὐτοῖς, οὔτε χειματος τέμαρος,
οὔτ' ἀνθεμῶδους ἤρος, οὔτε καρπίμου
θέρου βέβαιον ἀλλ' ἕτερ γνώμης τὰ πᾶν
ἔπρασαν

Ὁ Προμηθεὺς λοιπὸν, ὅστις διὰ τῆς κλοπῆς τοῦ οὐρανοῦ πυρὸς συνυπέκλεψε τὴν οὐράνιον σοφίαν καὶ εἰς τοσοῦτον ἱπποτικῆς συναισθησεως ἀφικόμενος ἐπὶ τούτῳ εἶπεν ἐν στόματι πολλῶν καὶ χλιδῆ

βραχεῖ δὲ μάθω πάντα συλλήθεον μάθε,
πᾶσαι τέχναι βροτῶσιν ἐκ Προμηθεῶς,

αὐτὸς ἐδίδαξε καὶ τὴν ἱεροσκοπίαν, ὡς αὐτὸς ἀναμολογεῖ ἀπαιθιμῶν τὰ μηχανήματα, τὰ σοφίσματα, τὰς συνθέσεις τῶν γραμμάτων, μνημῆν Ὁ ἀπάντων μουσομήτορ' ἐργάτιν καὶ λοιπὰς τέχνας τε καὶ δόλους, ἃ ἐμήσατο καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐξέφωρεν

τρόπους δὲ πολλοὺς μαντικῆς ἐστοίχισα,
κἄκρυνα πρῶτος ἐξ ἀνεράτων ἃ χρῆ
ὑπαρ γενέσθαι, κληθόντας τε δυσκρίτους
ἐγνώρισ' αὐτοῖς· ἐνοθίου τε συμβόλου
γαμφωνόχων τε πῆσαι οἰωνῶν σκευῶς
διώρισ' οἵτινες τε δεξιοὶ φύσιν,
εὐδουμοὶ τε, καὶ δίαταιν ἦν τινα
ἔχουσ' ἴκαστοι, καὶ πρὸς ἀλλήλους τίνας

ἔχθραι τε καὶ στέργηθρα καὶ συνεδρία·
σπλάγγων τε λειότης, καὶ χροῖαν τίνα
ἔχοντ' ἂν εἴη θαύμασιν πρὸς ἡδονήν,
χολῆς, λοβοῦ τε ποικίλην εὐμορφίαν,
κνίσση τε κῶλα συγκαλυπτά· καὶ μακρὰν
ὄσφυν πυρῶσας, δυστέκμαρτον εἰς τέχνην
ὄδουσα θνητούς· καὶ φλογωπὰ σήματα
ἐξωμμάτωσα, πρόσθεν ὄντ' ἐπάργεμα.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τὸ γενικώτερον παρέλωμεν ἐξαγωγικῶ τῶ
τρόπῳ ἀναλύοντες τὸ θέμα ἡμῶν. Ἐίπομεν ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἐξέστρε-
τὴν ἱεροσκοπίαν τοῖς ἀνθρώποις καὶ πάντα τὰ παρεπόμενα αὐτῇ, ἅτινα
κατελέξαμεν ἀνωτέρω. Ὁ ἀναγνώστης ἡμῶν προσέσχε βεβαίως ἐπ'
αὐτῶν καὶ ἔγνω ὅτι καὶ τῶν δυσκρίτων κληθόνων ἐν εὐρατῆς
τυγχάνει αὐτὸς οὗτος ὁ Προμηθεὺς· ἀλλ' ἐκ τούτου οὐδὲν σαφές ἔ-
μαθε περὶ κληθόνων. Τί εἰσιν αὗται καὶ πῶς ἐγεννήθησαν; Τούτο
ἀκριδῶς πρόκειται νὰ διασαφηνηθῇ ἐνταῦθα, ἀλλὰ τούτο τυγχάνει
μερικόν, ὑπαγόμενον ὑπὸ τὴν ἑλλην. μαντικὴν τέχνην, ἐξ ἧς διὰ βρα-
χέων ἀρξάμενοι καταρχόμεθα ἐπὶ τὸ θέμα, οὗ τὴν ἀνέλιξιν ἀνελάβο-
μεν καὶ οὗ πρὸς πλήρη κατανέησιν ἔδει νὰ προταχθῶσι τὰ γενικὰ
ταῦτα.

Κατὰ τὸ μέγα ἔτυμολογικόν, ἡ λέξις κληθὼν ἢ κληθὼν ἢ κληθη-
δὼν καὶ πληθυντικῶς αἱ κληθόνες, παράγεται παρὰ τὸ κλέος, ὅπερ
δηλοῖ θεῖαν φήμην, ὡς παρ' Ὀμήρῳ αὐτὰ κλέος εἶον ἀκούομεν.
Σχηματίζεται δὲ καὶ ῥῆμα κληθονέω καὶ κληθονίζω, σημαίνον τὸ φη-
μιζόμενον. Ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς παραγωγῆς καταφαίνεται, ἡ λέξις κλη-
θὼν δηλοῖ λόγον, φήμην, ἀδόμενον, οἰωνόν, μαντεῖαν ἢ φράσιν ἐκ-
λάμβανομένην ὡς οἰωνόν. Ἐν τῇ κοινῇ ἡμῶν λαλιᾷ παραφθοραῖσα ἡ
λέξις καλεῖται κληθονας καὶ εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὴ ἡ σημασία
καὶ ἡ μαντεία αὐτοῦ. Κατὰ δὲ τὴν μυθολογίαν αἱ κληθόνες ἦσαν τὸ
πνεῦμα τῆς πρώτης Σιβύλλης, προφητικῆς καὶ προμαντευτικῆς γυ-
ναικὸς, Ἡροφίλης τούνομα, ἥτις ἀποθανοῦσα ἀνέβη εἰς τὴν Σελήνην
καὶ μετεμορφώθη εἰς τὸ μέγρι καὶ νῦν δρώμενον πρόσωπον, ὅπερ κατὰ
τὰ ὑπὸ τῶν καμινῶν γραῖων ἀδόμενά ἐστιν αὐτῇ ἢ τοῦ Κείν μορφῇ
καιομένην ἐκεῖ ἕνεκα τοῦ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ *Ἄβελ κακοουργήματος. Αἱ
Σιβύλλαι, ἐκ τῆς Ἀσίας κυανῶς καταγόμεναι, καὶ μετὰ τῶν μόντων
κατατασσόμεναι, περιεφέροντο ἀπὸ τόπου εἰς τόπον φέρουσαι τὰ ἱερὰ

αὐτῶν βιβλία, ἐν οἷς ἦσαν ἐγγεγραμμένοι χρησμοί, ἐξ ὧν ἐλάμβανον
τὰς προμαντευτικὰς περὶ τοῦ μέλλοντος γνώσεις. Ταῦταις συνυπῆρχον
ἐκ παλαιτάτων χρόνων οἱ Βάκιδες, χρησμολόγοι καὶ νυμφόληπτοι
κατὰ τὸν Πausανίαν καλούμενοι καὶ ἔχοντες ὁμοίως βιβλία προφη-
τικὰ, ἃ διέκρινον αὐτοὺς τῶν μόντων καὶ ἃ ἐφυλάττοντο ἐν τοῖς σα-
βαστοτέροις τόποις, ἐν Ἀθήναις καὶ Ρώμῃ, ὑπὸ τῆς πόλεως. Ἐκ τῶν
Σιβυλλῶν ἄρα ἡ ἀρχὴ τῆς κληθόνος. Ἀλλὰ πῶς καὶ τίνι τρόπῳ ἐκ
τῶν Σιβυλλῶν ἡ ἀρχὴ τῆς κληθόνος; Πρὸς τοῦτο ἀνάγκη ἵνα χα-
ράξωμεν βιογραφικὰς σημειώσεις περὶ τῆς αὐα μνηθείσης προφητι-
δος γυναικὸς.

Ἡ Σιβύλλα αὕτη, ἐξ ἧς καὶ αἱ λοιπαὶ ὀνομάσθησαν, ἐγεννήθη ἐν
Λιβύῃ, ἐφ' ᾧ καὶ Λίβυσα ἐκαλεῖτο παρὰ τινῶν· ἐνομιζέτο δὲ θυ-
γάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ποσειδῶνος Λαμίας. Ἡ
ἀνατροφή αὐτῆς ἐγένετο ὑπὸ τῶν Μουσῶν ἐν τῷ Ἑλικῶνι, ὅθεν
καταβᾶσα εἰς τοὺς Δελφοὺς ἔστη ἐπὶ πέτρας πλησίον τοῦ βουλευ-
τηρίου κειμένης καὶ μέχρι Πausανίου σαζομένης, ἐκεῖ δὲ ἔψαλε
τοὺς θεοπνεύστους αὐτῆς χρησμούς. Περιῆλθε δὲ πολλὰς πόλεις,
ὡς καὶ αἱ ἄλλαι Σιβύλλαι, ἐφ' ᾧ καὶ καλεῖται διὰ πολλῶν ὀνομάτων,
παρὰ τινῶν μὲν Σαμία, παρ' ἄλλων δὲ Σικελή, ἢ Ροδία, ἢ Δελφική,
ἢ Ἐρυθραία. Ἄλλ' ἡ κυρία ἑπωνυμία αὐτῆς εἶναι Ἡροφίλη καὶ
δὴ πρώτη πρὸς διάκρισιν ἑτέρων Σιβυλλῶν τὸ αὐτὸ σχολεῖον ὄνομα.
Ἡ πρώτη λοιπὸν Ἡροφίλη ἀνελοῦσα μετὰ Ὀνάτου εἰς τὴν Σελήνην,
ὡς εἴπομεν, διεσκέδασεν εἰς τὸν αἰθέρα τὸ πνεῦμα αὐτῆς, ἐξ οὗ αἱ
φῆμαι, οἱ λόγοι καὶ αἱ κληθόνες ἐγένοντο. Τί δὲ ἦν τὸ πνεῦμα
τούτο; Χρησμοὶ θεόπνευστοι, οὗς ἐξέμαθεν ἐκ τῶν ἱερῶν βιβλίων,
ὡς ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς, ὅποι ἂν ἐπορεύετο. Χρησμοὺς τοιοῦτους ἡ
Δελφικὴ αὕτη Σιβύλλα διεμοίρασεν εἰς πλείστα πράγματα, ἐν οἷς
καὶ εἰς ἕνια χόρτα, μαντευτικὰ ἐπὶ τοῦτω καλούμενα. Ἐπι-
στεύετο ἔτι ὅτι τὸ σῶμα αὐτῆς ἐγένετο μετὰ θάνατον κοινοτρός καὶ
εἶτα χόρτα, ἅπερ ἔφερον τοὺς χρησμούς. Κατ' ἄλλους δὲ ἐξ αὐτοῦ
τοῦ σώματος τῆς Σιβύλλης ἐδιδόσαντο ἀμέσως τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος
μαντευτικὰ χόρτα, μεταδιδόντα τὴν μαντικὴν δύναμιν καὶ εἰς τὰ γευ-
όμενα αὐτῶν ζῶα καὶ μετασχηματίζοντα τὰ τούτων σπλάγγνα εἰς
την γῆν μαντείας τῶν μελλόντων· σημειωτέον ὅτι ἐντὸς τῶν μελῶν τῶν
ζῶων τούτων σχηματίζονται, καὶ ἃ ἐπίστευον, χρώματα διάφορα καὶ

ἕτερα προμαντευτικὰ σημεῖα· τούτου δ' ἕνεκα ἐπεμελοῦντο οἱ ἱερεῖς τῶν ἀρχαίων ἵνα διαβλέπωσιν ἐν τῇ Ουσίᾳ τὴν φλόγα τῶν καιομένων μελῶν καὶ ἴθια παρατήρουν τὸ ἦπαρ τοῦ ζώου, τοῦ δ' ὄπαρ ἐκαλεῖτο δι' ἐμπύρων μαντεία καὶ ἔμπυρα ἢ φλογιστὰ σήματα, περὶ ὧν λέγει ἀνωτέρω ὁ Προμηθεύς. Τοῦτο καὶ νῦν παρὰ τιμῶν γίνεσθαι, καὶ δὴ παρὰ τῶν ποιμένων, οἵτινες ἐκ διαφόρων ὀστέων ἢ ὀστέων κρεάτων τῶν ζώων προσωινίζονται ἑαυτοῖς τὸ βροχερὸν ἢ τὸ εὐδίον, τὸ αἴσιον ἢ τὸ ἀπαίσιον τῆς ἡμέρας καὶ καθύλου εἶπειν πᾶν ἐπισυμβησόμενον αὐτοῖς, εὐτύχημα ἢ δυστύχημα. Καὶ τοιαῦτα μὲν περὶ τοῦ αἵματος αὐτῆς καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ βλαστησάτων μαντευτικῶν χόρτων. Τὸ δὲ πνεῦμα ἦν, ὡς εἴπομεν, τὸ σύνολον τῶν χρησίων, οἵτινες κατὰ τὴν δικαιοσύνην ἐναπέμειναν ἐν τῷ αἵθερι παραγαγόντες τάς ἐν τῷ θεματι ἡμῶν διαλαμβανόμενας κληθόντας.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔγνωσαν ἤδη τὴν ἀρχὴν τῆς διὰ λέξεων τελουμένης κληθονομαντείας, ἀνάγκη δὲ ἵνα ἐξηγήσωμεν τίνι τρόπῳ ἐτέλουν αὐτὴν οἱ ἀρχαῖοι καὶ πῶς ἐδέχοντο ἢ ἐνόουν τὰ ἐξ αὐτῆς προμαντεύματα, ὅπερ ἐκαλοῦντο μὲν Ὀπταί, Κληθόνες καὶ Ὠήμια, ἐδίδραξε δὲ τούτων τὴν μαντείαν κατὰ τινὰς ἢ Δήμητρα καὶ κατ' ἄλλους αὐτῆ ἢ Δελφικῆ Σίβυλλα. Ἡ τελετὴ ἦν συνήθης ἐν Σιμόργῃ καὶ ἐν Βοιωτίᾳ, ἐν τῷ ἐν Θήβαις κατὰ τοῦ Σποδίου Ἀπόλλωνος. Ἐν «Οἰδίποδι Τυράνῳ» τοῦ Σοφοκλέους ὁ γηραιὸς ἱερεὺς λέγει περὶ τούτου ἐν στίχῳ 21 τάδε·

τὸ δ' ἄλλο φύλον ἐξεσταμμένον
ἀγορεύει θακεὶ πρὸς τε Παλλάδος διπλοῖς
ναοῖς, ἐπ' Ἰσμηνοῦ τε μαντεία σποδῶ,

ἐξ ὧν δῆλον ὅτι νοεῖ τὸν κατὰ τὸν Ἰσμηνὸν βωμὸν, ἐνθα ἄνδρες, γυναῖκες, νέοι, παῖδες καὶ γέροντες τῶν Θεῶν μετέβησαν ὅπως ἐκατεύσασιν τὸ θεῖον, ἵνα γένηται ἴσως αὐτοῖς καὶ κατατρέψῃ τὴν φλόγα τοῦ πῆματος, ὅπερ ὡς μακρὸν πῦρ κατέφθειρε τὴν ὑπαρξίν τῆς πόλεως ἐν τοῖς ἐπιγόνοις. Ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τούτου, κειμένου ἐγγὺς τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἰσμηνοῦ, ἐθυσίαζον καὶ ἐμάντευον δι' ἐμπύρων, ἐξ ὧν ἐγγίνετο ἢ σποδὸς ἢ περιποιήσασθαι τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Σποδίου τῷ Ἀπόλλωνι. Ἐτελείτο δὲ ἐνταῦθα τε καὶ ἐν Σιμόργῃ ἡ κληθονομαντεία ὡς ἐξῆς. Προσέρχοντο σιγηλῶς εἰς τὸ ἀγαλμα τοῦ θεοῦ καὶ ἔλεγον εἰς τὸ ὠτίον αὐτοῦ ὅτι ἐβούλοντο, μεθ' ὃ ἀπήρχοντο τοῦ βωμοῦ, ἐ-

χόντες περραγμένα τὰ ὦτα, οἷαν δῆτινα δ' ἤκουον μετὰ τὴν ἀπόφραξιν λέξιν, αὐτὴν καὶ προμάντευμα ἐλαγχίζοντο διὰ τὸ ζητούμενον θέσπισμα. Οὕτως ἐτελείτο ἡ κληθονομαντεία κατ' ἀρχαίς, ἀλλοίαν λαβούσα εἰς τὸ μετέπειτα τροπὴν παρὰ τῷ λαῷ. Μαντεῖαν παράλληλον καὶ νῦν παρ' ἅπαντι τῷ ἡμετέρῳ λαῷ ἀνευρίσκομεν καὶ μάλιστα παρὰ ταῖς γυναῖξιν, τελουμένην, ὡς γνωστὸν, τῇ ἑσπέρᾳ τῆς 28 Ἰουνίου, προτεραίας τῆς μνήμης τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. Τῇ ἑσπέρᾳ αὕτη συνέρχονται ἐπὶ τῷ αὐτῷ οἰκογένηται πλείστοι πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς τελετῆς τῆς κληθόνος. Ἀπαρτισθέντος τοῦ ὄμιλου, σημεῖα ἴδια προσερχόμενα ἐκ συναγεμίου ἀγῶν κόρων καὶ νεανίδων ἐντίθενται ἐντὸς μικρᾶς κύλικος, πεπληρωμένης ὕδατος, ὅπως ἐγγλωσσοῖ τι περὶ αὐτῶν ἐν τῇ γενησομένη μαντεία. Εἶτα ἐξάγεται ἐν ἑκαστῷ ὑπὸ μικροῦ παιδὸς καὶ πρὶν ἢ ἐπιδειχθῆ τούτο πᾶσι καὶ πᾶσαι ἀναστᾶσθαι εἰς αὐτῶν προλέγει οἷονεὶ τὴν τύχην τῆς θούσης τὸ κρατούμενον σημεῖον· φέρ' εἰπεῖν, ὅτι αἰ ἐσομένη τοῦ σημείου ἰδία κτητὴς γενήσεται βασίλισσα ἢ εἶναι ὄρακα καὶ τὰ τοιαῦτα». Μετὰ τὴν μαντείαν ἐπιδεικνύται ὑπὸ τοῦ παιδὸς τὸ σημεῖον καὶ εὐρίσκειται ἡ κἀχορος αὐτοῦ, μεθ' ὃ γέλωτες ἢ μεμψιμοιρίαι κατὰ λόγον τοῦ μαντεύματος ἐπισυμβαίνουσιν. Σημειωτέον ὅτι ἡ πρόμαντις φιλοτιμεῖται ὅπως λέγῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον καλὸν προμάντευμα πρὸς ἀποφυγὴν μεμψιμοιριῶν.

Τοιαύτη καὶ ἡ τελετὴ τῆς κληθονομαντείας παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις. Καὶ ἐν τούτων ἐξάγομεν ὅτι αἱ ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐναπομείνανται καὶ παρ' ἡμῶν κρατούσαι πολλαὶ δεισιδαιμονίαι καὶ προλήψεις διατηρήθησαν ἢ αὐταὶ καὶ ἑαυτὰς ἢ παραλλήλως κατὰ μικρὸν. Τῆς ἰδέας ταύτης ὑπάρχουσι ἐπιθεσθαιωτικαὶ εἶναι φράσεις, ἐν τῇ κοινῇ ἡμῶν λαλιᾷ κυκλοῦμεναι οἷον κειπέ ταῦτα εἰς τὸν κληθόνον, εἰς τὸ ἀγαλμα τὸ ἀναίσθητον κλπ., περὶ οὗ εἶπον ἀνωτέρω. Ἐν παρόδῳ σημειῶ ὅτι ἐν Σιμόργῃ, ἐνθα, ὡς προείπον, ἐγγίνετο τὰ διὰ τῶν λέξεων προμάντευματα, εἶτι καὶ νῦν τελεῖται ἡ τῆς κληθόνος ἐσορτὴ παρ' ἅπασιν τοῖς οἴκοις ἀνεξαιρέτως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀρκούντως, νομίζομεν, ἀποδεικνύται ἢ τε ἀρχὴ καὶ ἡ τελετὴ τῆς κληθονομαντείας, ἥτις τυγχάνει μέρος τῆς ἱεροσκοπίας. Μετὰ ταῦτα καλὸν ἔσται ἵνα προστεθῶσι καὶ τινὰ περὶ τῆς χρήσεως τῆς λέξεως κληθόνος. Εἴπομεν ἀρχόμενοι ὅτι κληθὼν δηλοῖ

φήμην· και ἡ φήμη αὕτη ἠδύνατο νὰ ἦ αἰσία ἢ ἀπαισιος. Ἐφ' ἧς οἱ ἱερεῖς ἐπεμαλοῦντο ἵνα μὴ κατὰ τὴν τελευταίην τῶν Ουσιῶν προφάσεων δόσημοι ἢ μάλιστα λόγοι ὑπὸ τῶν παρασιωτῶν, οὓς παρεκλεύοντο διὰ τῶν λέξεων «εὐφημεῖτε, εὐφημία, σιγαῖτε, σιγή, σιωπῆ»· και τοῦτο διότι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας, ὄντες λίαν Θεοσεβεῖς, αὐθαμῶς ἐπεθόμουν ἐνοχλήσεις κατὰ τὰς ἱερὰς αὐτῶν τελετάς, ἃς ἐν σιγῇ και κατασκευαστικῶν διεξήγον, τὴν δὲ χρῆσιν τῶν ἀπρεπῶν και βλασφημῶν λόγων ἐλογίζοντο βεβήλωσιν τῆς Θεῆς Ἱεροτελεστίας. Πρὸς τοῦτους ἐνόμιζον τοὺς τοιοῦτους λόγους ἀπαισιους οἰωνούς, διὸ οὐδ' ἐδέχοντο τὸ προμάντευμα αὐτῶν. Οἱ δὲ οἰωνοὶ οὗτοι ἀπνομαζοντο ὅπαι κακὰ, δυσφημιαί, βλασφημιαί, κληθόντες, φήμαι, ὄμηται, ὡς παρ' Ὀμήρῳ «ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου Θεῆ δέ μιν ἀμφ' ἔχυν ὁ μ. φ. ἦ» (Π. Β. 41), και φωναί, ὡς παρὰ Πινδάρῳ·

Ὅραο, τέκνον,
ἵκοντο δ' ὕψηλοῖο πέτραν ἀλλέκτον Κρονίου·
ἔνθα οἱ ὅπασα θεσπάρθον θίδυμον
μαντοσύνας, τόκα μὲν φωνῶν ἀκούειν
ψευδῶν ἀγνωστον.

(στ' Ὀλυμπιάδος στίχοι 66 μὲν κατὰ τὴν νέαν
καταμέτρησιν, 112 δὲ κατὰ τὴν παλαιάν.)

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας και ἐν ταῖς συνομιλίαις ἐπὶ αὐτῶν ἐφυλάττοντο ἵνα τὰ τοιαῦτα δύσημα ὄνόματα ὀνομαζῶσιν ἄλλως· οὕτω τὴν χολὴν ἔλεγον γλυκεῖαν, τὸ μῖσος ἄγος, τὰς Ἐρινύας Ἰδμενίδας, τὸ θεσπαστικόν ὄνημα, τὸν κλέπτην φυλακτὴν και ἄλλα πάμπολλα. Ἴνα δὲ μὴ ἀγνώστης πικροῖς κέντροις κληθῶνται, ἔλεγον πρὸς τὸν δύσημα ὄντα «εὐφημῆτε, σιωπῆ, μὴ γένοιτο» κτλ. Ἀπέφυγον λοιπὸν μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὴν χρῆσιν κληθόντος, διῆλα δὲ φήμηται προλαμβάνοντες ἐμφρόνως τὰς ἐκ τῆς δύσημιας συνεπειάς.

Και τοῦτο μὲν συνοπτικῶς τὸ μυθολογικόν. Παραλείπων δ' ἔτι τὸ αἴτιον τῆς διὰ τοῦ πυρὸς συνοδείας τῆς ἐσθητῆς ταύτης, αἴτιον ἀφορῶν εἰς ἀπομείνασιν ἐρωτησῶσιν ὑποστάθμην ἀρχαίας πυρολατρίας, περὶ οὗ ἄλλοις εἰδικαῖς περὶ τὰ τοιαῦτα μελέτω, μεταβαίω εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν ἱστορικῶς ἀφορῶντων εἰς τὴν ἐν Θεραπειῶν ἐξαιρέτως και λαμπρότερον ἰδίᾳ τῶν ἀπανταχοῦ ἐπιτελουμένην κατ' ἔτος ταύτην πανήγυριν, ὅπερ και ἡ ἀρετηρία τοῦ θέματος ἦν και τὸ ἀξίον λόγου

τυγχάνει. Ἡ πανήγυρις αὕτη, οὐχὶ ὡς ἡ κοινὴ ἐσθητὴ ἀλλ' ὡς ἀποκλειστικὴ τῶν Θεραπειῶν πανήγυρις, χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1774 ὡς ἔγγιστα ἔτους, ἔχει δὲ τοιαῦτα ἀρχήν. Κατὰ τὴν μνησθεῖσαν ἐποχὴν ὁ ἡγεμὸν τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, οὗ τὸ ὄνομα πασίγνωστον ἐν πυκνῇ ἐν τῇ καθ' ἡμῶς ἱστορίᾳ ἀναφαιίνεται πολλαῖς περιπετείαις μειλιγμένον, ὠκοδομῆτο ἐν Θεραπειῶν λαμπρὴν και πολυτελεστάτην οἰκίαν, ὅπως χρησιμεύσῃ αὐτῷ ὡς ἐρημητήριον μέγαρον πρὸς ἡμερον διαμονὴν και ἀναψυχὴν ἐκ τῆς πολλῆς τύρβης τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ, ὡς και πάντες οἱ τότε μεγάλοι αὐθένται, ἡγεμόνες και οἱ ἄλλοι ἐπίσκοποι ἀριστοκρατικοὶ γόνοι διεῖχον ἐν τῷ τερπνοτάτῳ τοῦτω χωρίῳ. Ἡ οἰκία αὕτη, μέγαρον μεγαλοπρεπὲς και στεγρὸν, οὕζεται νῦν πλήρως, ἀριθμοῦσα βίον δώδεκα και ἑκατὸν ἐτῶν ἀπὸ τῆς κτίσεως και κειμένη κατὰ τὴν ἐν δεξιᾷ τῷ εἰσπλέοντι τὸν κόλπον ἠαυρακείας διεκούςσιν μικρὴν ἀμαξίτην, κατέχεται δὲ ὑπὸ τῆς γαλλικῆς προσεύχης ὡς ἑρῶν μέγαρον αὐτῇ χρησιμεύουσα, ἅτε, ἐκλιπόντος τῷ 1807 τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, διαρρηθῆσα παρὰ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς τῷ τότε πρέσβει τοῦ Ναπολέοντος, στρατηγῷ Σεβαστιάνῳ ἰσχύοντι παρὰ τῷ Σουλτάν Σελήμ· καιτοὶ δὲ, καθ' ἃ Σουλτάνος ὁ Βυζάντιος ἱστορεῖ ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῆς «Κωνσταντινουπόλεως» αὐτοῦ, ἐπρέκειτο ἵνα κατὰ τὸ 1862 ἀνοικοδομηθῇ ἐπὶ μεγαλειότερον και νεωρῶτερον σχεδίου, ὅμως οὐδὲν τοιοῦτον ἐγένετο, μένει δὲ ἀκαρῆα πάντοτε μετὰ τοῦ συνηραφῶς κήπου, ἐπιδιορθουμένη ὅποτεν χρῆζει και ἐν ᾧ δὲν χρῆζει ἐπισκευῆς. Ἡ οἰκοδομὴ αὕτης, ἀρξάμενη τῷ 1772, ἐπερατώθη ἐν δυοῖν ἔτεσιν, ἦτοι τῷ 1774, ὅτε τῇ προτεραίᾳ τῆς 24 Ἰουνίου, ἡμέρας τιμωμένης ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἐν ᾗ τελεῖται παρὰ τῷ ἡμετέρῳ λαῷ ἡ ἐσθητὴ τῆς κληθόντος, ὡς προείπομεν, ἡγιασθῆ ὑπὸ τοῦ περιπέστου πατριάρχου Σαμουὴλ τοῦ ἀπὸ Ἀέρων, γόνου Θεραπειῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας Χαντζερῆ, τὸ δεύτερον τότε κατὰ ῥητὴν θέλησιν τοῦ Σουλτάν Μουσταφᾶ πατριαρχούντος, συναγιασθέντων και τῶν σεβασμιωτάτων συνδεδιχῶν. Ἀγιασθείσης οὕτω τῆς οἰκίας, εἰσῆλθεν ὁ ἡγεμὸν και ἐγκατέστη οἰκογενειακῶς ἐν αὐτῇ. Τῇ δ' ἐσπέρα ἀκριβῶς τῆς ἡμέρας ἐκείνης, διαταγῇ και διακρίσει τοῦ ἡγεμόνος Ὑψηλάντου, ἑκτακτος γενικὴ φωταφία και εὐθυμία ἐγένετο. Προσῆλθον δ' ἱνακαὶ χιλιάδες ἐκ τῶν περιόρων και συνηρθόμετων τῶν Θεραπειῶν πολιτικῶς διὰ ποικίλων

ἐδαφίμων, ἐξ ἀμνῶν καὶ προβάτων παρεσκευασμένων, ἡδίστων ποσῶν καὶ τραγγαλίων ἐν μέσῳ ἐναρμονίως κρουομένων, κελύσει τοῦ ἡγεμόνος, μουσικῶν ὀργάνων ἀνὰ πᾶν τὸ χωρίον. Ἐν δὲ τῇ νεοδημιῳ εὐκλείᾳ τοῦ πριγκίπου ἰδιαιτέρως παρετέθη τραπέζα, εἰς ἣν προσκληθέντες παρεκθίσαν ἅπαντα ἡ βογιγκρικὴ ἀριστοκρατία καὶ οἱ τότε προὔχοντες τοῦ ἔθνους.

Τοιαύτη ἦν ἡ ἀρχὴ τῆς πανηγύρεως ἣν δὲ αὕτη ὡς λαμπροτάτη καὶ μάλιστα κατὰ τὰ μετεπόμενα ἔτη, καθ' ἃ μάλιστα διήρκει ἐπὶ οὐκ ὀλίγους συνεχεῖς ἡμέρας καὶ νύκτας. Αὐτὸς ὁ πάππος τοῦ νῦν εὐκλεῶς αὐτοκράτορεύοντος Σουλτάν Μαχμούτ ὁ Β', ὁ μεγαλειόβολος ἐναΐνος ἀνὴρ, δις μεταημφισπόμενος προσῆλθεν ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ὅπως θεάσῃται τὰ κατὰ τὴν πανηγυρίαν ταύτην, ἣτις κατακοσμεῖ τὸ ὄνομα τῶν Θεραπειῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὡς τοιαύτην ἔχουσα ἀρχὴν καὶ τοιαύτη ἀποδοῖσα μετέπειτα. Λέγεται μάλιστα καὶ τότε παρὰ τῶν ἱστορικῶν τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Ἐν μιᾷ πανηγύρει ἐπετελέσθη ὁ βῆθαις Σουλτάνος ἐν μεταημφισπύ τὴν Θεραπειᾶν γῆν, συνοδουόμενος ὑπὸ πλουσιωτάτου φιλανθρώπου Ἰουδαίου τραπεζίτου, Σαπτοῦ καλουμένου, ὃς τὰ μάλα τότε ἰσχυρὰ καὶ μεγάλως παρὰ τῆ βασιλείᾳ ἀπήλαυεν ὑπολήψεως. Τυγχάνοντος δὲ τότε πολιτοῦ τινὸς Θεραπειανοῦ ἐγκαθοισιγμένου ἐν ταῖς εἰρηκαῖς τοῦ ἐν Γαλατῆ ἀτυνομικοῦ σταθμοῦ Βοσδύδα, ἅτε καταδικασθέντος ἐκ προτέρων ἐπὶ λόγοις ἀγνώστοις εἰς θάνατον, ἀποδράντος δὲ κρύφα καὶ κεκρυμμένου ἐν τινὶ οἰκίᾳ ἐν Θεραπειῶσι, ἀνὴρ ἐζητεῖτο παρὰ τῶν ἀτυνομικῶν ἀρχῶν, πολλοὶ τῶν πολιτῶν προσπεσόντες ἰδίᾳ τῷ φιλανθρώπῳ Ἰουδαίῳ Σαπτοῦ καθικέτευσον, ἵνα, μεσιτεύσας παρὰ τῷ Σουλτάνῳ Μαχμούτ, ἐπιτύχῃ τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ ἄρσιν τοῦ καταδικασμένου. Ὁ δὲ φιλανθρωπίστουτος Σαπτοῦς χάριον ἐδέξατο τὰς ἱκεσίας ταύτας καὶ εὐθέως ἐπέτυχεν τὸ αἰτούμενον, ἐκθῆς τῷ Σουλτάνῳ τὰς παρακλήσεις τῶν πολιτῶν, ἐν ἣ ὥρα ἦν ἐν Ουμηθίᾳ καταγεγονητευμένος ὑπὸ τῆς λαμπρότητος τῆς πανηγύρεως καὶ τῆς ἀπειραριθμοῦ πλήθους τῶν εὐθυμούντων. Ἐπὶ τῆς Ουμηθίας δὲ ταύτης ἀπ' ἑνὸς καταχόμενος καὶ ἕνεκα αὐτῆς ἀπ' ἑτέρου τῆς εὐνοίας, ἦν ὑπερβυλλόντως ἔτρεπε πρὸς τὸν Ἰουδαῖον Σαπτοῦν, ἀπέδωκε χάριον τῷ καταδικασθέντι εἰς θάνατον Θεραπειανῷ πολιτῇ, εἰπὼν « Συγχωρῶ αὐτόν· τοῦ λοιποῦ δύναται νὰ φέρῃ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ τραγγήλου αὐτοῦ. Τὸ ἐπιστάδιον τοῦτο, ὅπερ καταδῆλοι τὴν

ἐπίδρασιν τῆς ἐορτῆς καὶ τὸ λαμπρὸν αὐτῆς, συνέτεινεν ὥστε οἱ Θεραπειανοὶ ν' ἀποδώσωσι μεζονα σημασίαν εἰς τὴν κληθρονομημένην ταύτην πανηγυρίαν, ἐφ' ἣ εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι ἐναδρύνονται.

Ἐκτοτε ἡ πανηγυρίς αὐτὴ ἤμικε μὲχρι τοῦ 1875, λαμπροτέρα ἡμεῖρα ἀποβαίνουσα. Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀνωτάτης τάξεως μὲχρι τῆς κατωτάτης γενικῆ διήκεν εὐθυμία καὶ χαρὰ, μαρτυροῦσα περὶ τῆς εὐτυχίας τῆς χώρας. Οἱ πάντες ἐκ περιεργίας ἐφελευόμενοι κατέλειπον ἐπὶ μίαν ἑσπέρην τὰς ἐστίας αὐτῶν καὶ ἑῶντες χάριεν κοινωνικὰς μερίμνας ἐπὶ μερίμναις προσήρχοντο ἀλλήλοι μετ' εὐπροσόντης, ἵνα προσωρινῆς ἀπολαύσωσι τέρψεως ἐν μέσῳ πολλῶν γλυκυθύμων πτεροέντων ἐπιῶν. Πεντακάδεκα ἕως εἴκοσι περίπου χιλιάδες πανηγυρισταί, ἐκ τῶν διαφόρων προκασίων καὶ ἐξ αὐτῆς ἔτι τῆς Κωνσταντινουπόλεως προερχόμενοι, ὑπερεπλήρουν κατ' ἔτος τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς ἀγυιάς τοῦ χωρίου. Ἀπὸ τῆς ἀποθάρας μὲχρι τῶν μυχῶν ἀπ' ἑνὸς καὶ ἀπὸ τῆς παρὰ τὸν ὀθωμανικὸν νῆον πλατάνου μὲχρι Νεσχωρίου ἀπ' ἑτέρου ἀνθρώπινα κώματα ἐπαφρίζοντα ἔδεινον, οὕτως ὥστε οὐδὲ σπιθαμὴ γῆς κενὴ ἀνθρωπίνων ποδῶν κατελείπετο. Ὁ μικρὸς λιμὴν ἔβριθεν ἀκατίων, προερχομένων ἐκ τε Γαλατῆ καὶ Καπδοκίου καὶ ἐξ ἀπάντων τῶν παραλίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἅτινα ἔφερον μεγίστας, πρεσβευτάς, βασιλόπαιδας, βασιλικούς, γυναικωνίτας, τραπεζίτας, ἐμπόρους καὶ πᾶσαν ὑψηλὴν ἐπισημότητα, μὴδ' αὐτῆς ἔτι τῆς κατωτάτης τάξεως ἐξικρουμένης τοσοῦτον δὲ συμπευκνωμένα καὶ πλησίον ἀλλήλοισ ἦσαν, ὥστε μετέτρεπον τὴν θάλασσαν εἰς ἤρην καὶ καθίστων πᾶν εὐχερῆ τὴν ἐπ' αὐτῶν ὡς ἐπὶ πλοίων Ἰστιάου διόδου ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τοῦ λιμένος καὶ εἰς τὸ ἕτερον μετὰβαιν. Ἡ γῶρα ἅπαντα ἦν σχεδὸν σημαιστόλιστος, φανεὶ δὲ μετὰ πυρῶν καὶ πεπταλωμένων ἀκατίων κινούμενοι καθ' ἕλον τὸ παράλιον ἰδίᾳ ἐποικίλλον τὴν ἐορτὴν, φωταυγόντες ἐν τῷ αἰθέρι. Πυροτεχνήματα, δᾶδες, σωροὶ κληματίων, θάμνων, κλάμων ἢ κορίνων καὶ βεγγαλικὰ φῶτα ἐν τῇ μεταγενεστέρᾳ ἐποχῇ παρίστων ἀπολάμπων μαρμαρυγῶδες τὸ χωρίον. Ἐπὶ τοιαύτῃ δὲ θίᾳ τὰ Θεραπειῶν ἦσαν ἀνάστακα καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν εὐπροσόντως ἐκυλινδαίτο ἐν ταῖς στήμασι τῶν πανηγυρίζοντων, διαδουλομένων ἵνα καὶ τὸ ἐπιὸν καὶ πάντοτε, ἀν Θεὸς θέλῃ, ἐπισκέπτονται αὐτὰ τῇ προτεροίᾳ τῆς 24 Ἰουνίου, ἡμέρᾳ τῆς ἐσπερινῆς πανηγύρεως. Ἄλλ' οὐ μόνον ἐν μέσῳ χωρίῳ τοιαῦτα ἐγι-

γοντο και τηλικαῦτα θειῶντο οἱ ἐπισκέπται. Τὴν αὐτὴν περίπτου ἔβην παρίστα και τὸ παρακείμενον Καλενδέριον, ὃ τοῦ πιθάρου λιμήν, ἐν ᾧ και καφεῖα ὑπὸ συστάδα πλατάνων και δρυῶν ὑπάρχουσι τοῖς βουλομένοις ἀναπνεῦσθαι ἐπ' ὀλίγον και ἀναπνεῦσθαι τὰς ζωογόνους ἐσπερινὰς αὔρας τοῦ Βοσπόρου, αἷς οὐδαμῶς γῆς ἐντυγχάνουσιν. Ἡ και ἐν Καλενδερίῳ (οὗ ἡ τοποθεσία και Ὁερμημερία ἐπωνόμασται ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν εἰς συμπλοκὴν πρὸς τὸν στρατηγὸν Φιλίππου τοῦ Μακεδόνοιο Δημήτριον ἐλθόντων) ὡς οἶόν τε λαμπρῶς ἐπιτελουμένη πανήγυρις αὐτῆ ἀμεσον αἴτιον ἔχει τὸ ἐπὶ τῇ μηνίῳ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου κλειζόμενον και ὑπὸ ἀψιδωτῶν θύλων ἀναδύον ἀγίασμα, οἶον και ἐν μέσῳ τῶν Θεραπειῶν ὑπάρχει.

Οὕτως ὁλοθενῶς ἀπεικονιζομένη ἡ πανήγυρις αὐτῆ ἐτελεῖτο μέχρι τοῦ 1876, ἡ δὲ προσγινομένη τῷ χωρίῳ ὠφέλεια ἀνήρχετο μέχρι τότε εἰς 1500 ὡς ἔγγιστα λίρας καθ' ἕκαστον τὸν ἡμέτερον διάστημα τῶν βακχιάσεων και εὐθυμιῶν. Ἐλεύθερος ὁ ἀναγνώστης ἵνα φαντασθῆ τοιοῦτον φαινόμενον, ἐλεύθερος ἵνα ἐκλαμβῶθῃ πρὸς τὴν ἀπειράριθμον πληθὺν τῶν πανηγυριζόντων, ἵνα οἱ μὲν μυρίους πόντους εἶχον διὰ Βρόμιον, βακχιούντες και γλυκυθυμοῦντες δι' ὀλίγης νυκτός, οἱ δὲ ἐν εὐθυμίᾳ και εὐωχίᾳ τὰς βύρας και ἀρτιαὶς περιήρχοντο, ἕτεροι δὲ ἔκκειον πρὸ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν πυρὰ, καθηρόμενοι ἐπ' αὐτοῖς, ἄλλοι κατεκηλούοντο ὑπὸ λιγέως τυμπανοκρατικῆς αὐτοῦσεως μουσικῆς, ἕνιοι φιλαρέτως διατίθεντο προκκλῶντες διακλιπόντως τὸν φόβον ἐνίων διὰ πυριτιδοφόρων συσκευῶν, ἐνῆ οὐδαμῶς ἔπαυον προσερχόμενοι και μάλιστα οἱ κατὰ δεκάδας ἀριθμοῦμενοι κάτοικοι τοῦ πλησιοχώρου Νεοχωρίου, οἱ ταῖς τοιαύταις ἑορταῖς φιληδοῦντες. Ἐλεύθερος ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸ καταμετρήσαι τὴν ἀέναν ἐκαίην πληθύν, ἦτις, ἕτερα μέρη ἐκκενοῦσα, ὑπερεπλήρου τὰ Θεραπεῖα, ἐκχειλίζουσα μέχρι καταποντισμοῦ τὴν μικρὰν αὐτῶν ἔκτασιν. Ἐλεύθερος ἵνα πολλοστὸν τῆς ἡδονῆς και ἀγαλλιάσεως τῶν πανηγυριζόντων ὑπολογίσῃται και ἐκ τούτου τὴν λαμπρότητα τῆς πανηγύρεως φαντασθῆ, ἧς τὸ αἴτιον ἀνευρήσῃ ἐν τῇ μυστηριώδει Ἐλξεί και τοῖς θεολογίοις τοῦ γραμματικῆτος Βοσπόρου ἀναπολῶν και τὸν παρ' Ἰσυχίου χρησιν ὅτι «ὄλδοι οἱ οὐκ ἔχουσιν ἀκτὴν Ἐρηκίην ἐνυγρον παρὰ τε στόμα Πόντου, ἐνδ' ἰχθύος ἔλαφός τε νομὸν βόσκονται ἐς αὐτόν». Ἐλεύθερος τέλος, ἵνα, ταῦτα πάντα ἀνάλογοι ἵσχυροι, χαρακτηρίσῃ τὰς ἐκπαύλους διαθέσεις ἐνίων,

οἷτινες, ἐπερχομένου τοῦ ἀγλήεντος τῆς ἡμέρας φωτός, παρεπιπράνουντο, οἱ μὲν ὡς ἄρτι ἀρξάμενοι θυμηθεῖν και τέρπεσθαι, οἱ δὲ και μήπω κεκορημένοι. Καὶ ἀνάγκη ἵνα ταῦτα πάντα ἀναλογισθῆται πρὸς κατανόησιν τοῦ τε αἰτίου και τοῦ σημαίνοντος τῆς πανηγύρεως ταύτης. Πῶς νὰ μὴ φιληθῆ τις πανηγύρει τοιαύτη και γραμματικῶν ζωῆς καρδίας και σφριγώσεως διαθέσεως κεκτημένος ἐν ἑαυτῷ. Πῶς νὰ μὴ συναίσθηται ἑαυτὸν ἐν ἐξάλλῳ καταστάσει αἰθερίως ὑπερυπτάμενον πρὸς ἀγλήεντας ποιητικὸς χώρους και αὐτοσχεδῶν ἐν μαγευτικῇ ἐκστάσει ὑποτονορρίζοντα στίχους πρὸς ἐξόμνησιν τῶν μυστηριωδῶν κάλων τοῦ Βοσπόρου (παραγωγῶν τῆς λαμπρότητος τῆς πανηγύρεως), ὃν ζηλοῦσιν, ὡς ἐλέχθη, και ζηλώσουσι γενεαὶ γενεῶν τῶν ἀλλοδαπῶν, οὐκ ἀπαξιοῦσαι ἐν τούτοις παρωνομεῖν τὴν τοποθεσίαν αὐτοῦ γραφικωτάτην. Πῶς τις, εὐθυμῶν και λιγύτατα ἐν αὐτῷ, νὰ μὴ καταθέληται και καταγοητεύεται ἐκ τῆς ἐπιδράσεως αὐτοῦ, ὅτις τοὺς λιποφυχούντας ἀναγενᾷ και τοῖς ζῶσι ζῶην ἐπὶ πλέον χαρίζεται. Ἡ ἀληθεῖα μῶρος ἦν ἂν ὁ ἀναίσθητος ἐκείνος, ὅστις, ἰχώρα ἀντὶ αἵματός ἔχων ἐν ἑαυτῷ, παρεῶρα περιφρονητικῶ τῷ ὄμματι τὴν ἐξόμνησιν αὐτοῦ, ἐνῆ οὗτος τὴν πρώτην ἔμπνευσιν δίδωσι και παρ' αὐτοῦ συγῆθως λαμβάνομεν τὰς πρώτας ἀναπαρασιατικὰς τοῦ καλοῦ και τῆς φυσικότητος εἰκόνας μῶρος ἦν ἂν ὁ μηδαιμῶς ἀναπολῶν και αὐτοῦς τοὺς τῶν συγχρόνων ποιητῶν ἡμῶν στίχους

Ὡ Βόσκορι, πηγὴ ζωῆς τῶν εἰς ἀκτὰς σου ζώντων,
ὄλδων ἐνδαιτημα

τοὺς κατ' ἀπομίμησιν, ἀντιγραφὴν ἢ και ἔμπνευσιν τοῦ παρ' Ἰσυχίου χρησιμοῦ ποιηθέντας μῶρος ἦν ἂν και μωρότατος ὁ κατὰ ἀναπολῶν αὐτοῦς ἐν ἐλαχίστη θμῶς μοῖρα τιθέμενος ἢ οὐδὲνως νοῶν τὴν σημασίαν αὐτῶν ἀλλὰ μασῶν και ἀναμασῶν μηχανικῶς διὰ τῶν ὀδόντων ὡς ἄλλος κρονόληρος. Ἄλλ' οὐ ἡ κατ' ἔτος ἐρχομένη πληθὺς πανηγυριζόντων ἔγνω και διέγνω τὸ κινεῖν αὐτὴν ἵνα προσέλθῃ εἰς Θεραπεῖα, ἕτινα, ἐναντι τοῦ Πόντου κείμενα, φιλομαιδιούνα ἐλαφρῶς ἐπιψαύονται ὑπὸ τῆς ἀέπνου αὔρας τῆς Βοσποριάδος ἀκτῆς, εὐθυμότεραν τὴν πανήγυριν καθιστώσης και θελκτικωτέρας ἐντυπώσεις καταλειπούσης τοῖς συντρέχουσιν εἰς αὐτὴν, ἦτις ἐκ μικρῶν και ἐλασσόνων ἀρξάμενη και βασιλεῖα κατέβλεξε θυμηδία πολλῇ και κρίσιν διεγνωσμένην ἤδη μετετρέψατο.

Ἄλλὰ πόρρω τὰνθρώπεια τοῦ εἶναι αἰετὰ ἀνθρώπων καὶ ἀναβαλλόντα. Ἡ ἀνθρωπίνη πείρα πικρῶς ἐδίδαξεν ἅπαντας τοῦτο. Ἡ ἀκμὴ τῆς πανηγύρεως ταύτης διήρκεσε μέχρι τοῦ 1876, ὡς εἴπομεν, ἐξ ἑνεκα τῆς ἐπιστηφύσεως δεινῆς ἀρχηματίας κατεσθῆσαν αἱ νεανιόφρονες εὐθυμῖαι καὶ ἠλαττώθη λεληθότως τὸ πανηγυρικὸν καὶ ἡ λαμπρότης αὐτῆς. Ἡ πανήγυρις τελεῖται καὶ σήμερον καὶ θὰ τελῆται ἐπὶ μακροταύων χρόνον, ἀλλ' ἡ ζωὴ ταύτης ἐξέλιπεν ὡς ἡ τῆς παλαιγενοῦς θρυλῆς, ἥτις, ἀποβαλοῦσα ἅπαξ τὴν συγκροτητικὴν καὶ ἀναγεννητικὴν αὐτῆς δύναμιν, κινεῖται μὲν κατ' ἐπιπολὴν ὑπὸ τῶν πνοῶν τῶν ἀνέμων, ἀλλὰ νεκρικὴν καὶ ἀχαρὴν παρίστασιν ὄψιν καὶ αὐταῖς ταῖς χειλίδοσιν ἀπρόσιτον. Φαίνεται ὅτι αἱ διαθέσεις τῶν πανηγυριζόντων οὐδόλως ἐξέλιπον, οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἐσμικρύνθησαν, ἀλλὰ λοιδοροῦσι τὰ μέσα πρὸς πλήρη καὶ κατὰ τὰς ἐνούσας ταύτας διαθέσεις πανηγυρισμὸν τῆς ἐορτῆς, μέσα, ἅτινα ἔλαθον κατασθέντα τὰς νεανιοφρόνους εὐθυμίας καὶ τὰς διαθέσεις τῶν πανηγυριζόντων κατασιγάσαντα. Καὶ τοῦτου ἕνεκα ποιά τις ψυχρότης καὶ ἀνευ ζωῆς κίνησις διορᾶται ἐν αὐτῇ. Οὐχ ἦττον καὶ νῦν ἔτι τελεῖται μετὰ τῆς δυνατῆς καὶ προσιτῆς πομπῆς, καὶ δύναται τις, ἀποβλέπων εἰς τὴν παρακμὴν, ὡς εἰς ἐρείπια παναρχαίων οἰκοδομῶν, ἵνα διίδη ἀκριβῶς ἐν αὐτῇ τὴν προῦπάρξασαν πλήρη ἀκμὴν. Ταύτης ὁ μὴ τυχὼν ἐπισκέψεως ἐν τῇ παρελθόντι λυπηθῆσεται μὲν ἀλλὰ ταχέως χαρήσεται ἕνα ἐν τῇ νῦν τὸ ἡμέτερον χωρίον τῇ τακτῇ τῆς πανηγύρεως ἡμέρα ἐπισκεψάμενος, τοῦθ' ὅπερ εὐχόμεθα ὅπως ἐπιτρέψῃ αὐτῷ ὁ ταμίης τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης, ἥτις βραχεῖαν σκοπεῖ ἀπόλαυσιν τῶν μινυνοθαδίων ἡδονῶν τοῦ ἀνθρώπου, καταμαθήσεται ὅτι οὐ μόνον αἱ βραχυτάται ἡδοναὶ καθίστασι τὰ πολλὰ τὰς μεγαλειτέρας τοῦ κόσμου ἐορτάς, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ φυσικαὶ καλλουαὶ, ἐπιδρῶσαι ἐπὶ τὴν καρδίαν ἐκάστον, συντελοῦσιν εἰς ἐπιλαμπρον ὄψιν καὶ εἰς ἐξαπινάτον μετασχηματισμὸν καὶ αὐτῶν τῶν ἀπλουστάτων διαχύσεων εἰς κληρονομιζόμενας πανηγύρεις!

Ἐγράφη ἐν Θεσσαλονίκῃ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1884.

Γ. Π. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ.

ΗΨΑΛΙΑΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΔΙΣΚΟΥ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

ΤΗΣ 24/6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1882.

Ἡ διάβασις τῆς Ἀφροδίτης διὰ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου τῇ 24/6 Δεκεμβρίου 1882 ὑπῆρξε τὸ σπουδαιότερον τῶν ἀστρονομικῶν φαινομένων τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῶν πρακτικῶν ἐργασιῶν τῆς οὐρανόσεως ἐρεῦνης.

Αἱ ἐκθέσεις τῶν μελῶν τῶν διαφόρων στείλαιων ἐπιτροπῶν εἰς τοὺς προσφάρους πρὸς παρατήρησιν τοῦ φαινομένου τόπους παρὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν κυβερνήσεων, ἐπέμφθησαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1882 εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν. Ἐκ τῶν ἐκθέσεων τούτων ἀποσπῶμεν τὰ ἀκόλουθα.

Αἱ ὑπὸ τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ἐξαποσταλῆσαι ἐπιστημονικαὶ ἐπιτροπαὶ μετέδρασαν πρὸς παρατήρησιν τοῦ φαινομένου εἰς τὰ ἐξῆς μέρη:

Εἰς τὴν νῆσον Ἀίτην, εἰς Μεξικὸν, Μαρτινίκαν, Οὐλωρδα, Σάντα Κρουζ τῆς Παταγωνίας, Χιλήν, Chubut, Rio-Negro, ἀκρωτήριον Χόρν καὶ Bragado. Τὸ φαινόμενον τῆς διαβάσεως παρατηρήθη πρὸς τούτοις καὶ ἐν Οὐραν ὑπὸ τοῦ Janssen.

Ἐπιτροπὴ τῆς νήσου Ἀίτης. — Ἡ ἐκθεσις τοῦ d'Abbadie, διευθυντοῦ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς νήσου Ἀίτης, ὑπὸ μηνολογίαν 4/16 Δεκεμβρίου 1882, ἀναφέρει τὸ ἐξῆς:

« Πρὸ τινῶν ἡμερῶν, λέγει ὁ d'Abbadie, ὁ οὐρανός, ὡν πάν-
» τότε εὐθὺς τὴν πρωΐαν, ἐκτὸς νεφῶν τιμῶν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, ἐκα-
» λύπητο, ἢ σχεδὸν ἐκαλύπητο, περὶ τὴν 2ην ὥραν τῆς ἑσπέρας
» εὐτυχῶς τῇ 24/6, καὶ κατ' ἐξίρρεσιν, ἦτο εὐθὺς καθ' ἅπασαν τὴν
» ἡμέραν. . . .

» Τὴν πρώτην ἐπαφὴν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παρατηρήσω.

» Παρατήρησα τὰς ἄλλας τρεῖς ἐπαφάς.»

Ὁ Collandreaux, ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς, δὲν κατώρθωσε νὰ παρατηρήσῃ τὴν πρώτην ἐπαφὴν παρατήρησεν ὅμως τὰς ἄλλας τρεῖς.

Ο Chapius, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἀίτης, ἔλαβεν 194 φωτογραφίας διὰ πηγματος καὶ 22 δι' ὑγροῦ κολλεδίου.

Ὁ A. de la Baume-Pluvinel παρατήρησεν ἐπίσης τὰς τρεῖς τελευταίας ἐπαφάς, πλὴν τῆς πρώτης. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαβάσεως 126 φωτογραφικαὶ πλάκες ἦσαν ἐκτεθειμέναι ἀπέναντι τοῦ φαινομένου. Αἱ 93 τῶν πλακῶν τούτων ἦσαν παρεσκευασμέναι κατὰ τὴν μέθοδον τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα *émulsion au bromure d'argent* (γαλκτωμα βρωμιούχου ἀργύρου).

Ἐπιτροπὴ τοῦ Μεξικοῦ. — Ὁ Bouquet de la Grye ἦτο δ διευθυντὴς τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης. Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ φαινομένου τῆς διαβάσεως ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ὑπὸ λίαν εὐθιὸν οὐρανόν. Καὶ αἱ τέσσαρες ἐπαφαὶ παρατηρήθησαν. Ὁ Bouquet de la Grye, παρὰ τὴν σύντονον προσοχὴν αὐτοῦ, δὲν κατώρθωσε νὰ παρατηρήσῃ τὴν Ἀφροδίτην πρὸ τῆς εἰσόδου ἐντὸς τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐπαφῇ, ἡ Ἀφροδίτη, ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μέρους, ἦτο περιβεβλημένη ἐκ τινος στεφάνης, ὁμοιοζούσης σύμματι ἀργυρῆ. Οὕτως ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ πλανήτου ἐγένετο ἐρατὴ λίαν διακεκριμένως.

Ὁ Heraud εἶδε τὴν πρώτην ἐπαφὴν δευτερόλεπτά τινα βραδύτηρον. Ἦ ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου προσπίπτουσα τοξοειδὴς ἐντομὴ τοῦ πλανήτου ἐφαίνετο ἐναργῶς· αἱ δὲ τοῦ χειλοῦς ῥιψίδεις χρωματώσεις ὀλοσχερῶς ἐξηφανίσθησαν. Ὁ δίσκος, ἐκτὸς τοῦ ἡλίου, ἐφάνη περιβεβλημένος ὑπὸ τινος ἀργυροειδοῦς ὡχροτάτου φωτεινοῦ κύκλου, ἡ δ' ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶχε χρωμάτωσιν ἥττον βαθεῖαν τῆς τοῦ οὐρανοῦ ὀθλοῦ.

Ὁ Anago ἐπέτυχεν τριᾶκοντά που φωτογραφιῶν κατὰ τὸ μεταξὺ τῶν δύο πρώτων ἐπαφῶν χρονικὸν διάστημα. Ἐλήφθησαν 340 φωτογραφίαι.

Ἐπιτροπὴ τῆς Μαρτινίκας. — Ὁ Tisserand δὲν κατώρθωσε νὰ παρατηρήσῃ τὴν πρώτην ἐπαφὴν ἕνεκα τῆς παρεμβάσεως τῶν νεφῶν. Ὅταν εἶδε τὸν πλανήτην ὄλον, τὸ μέρος αὐτοῦ, ἐκτὸς τοῦ ἡλίου, περιεβάλλετο ὑπὸ φωτεινοῦ κύκλου, ἰκανῶς λαμπροῦ. Ὁ ἥλιος ἦτο κενυρμμένος κατὰ τὴν στιγμήν τῆς τρίτης καὶ τετάρτης ἐπαφῆς.

Ὁ Bigourdan κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῶν διασπάσεων τῶν νεφῶν ἐπὶ μικρομετρικὰς καταμετρήσεις τῆς ἀποστάσεως τῆς μεταξὺ τῶν χειλέων τοῦ δίσκου τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ πλησιεστέρου χειλοῦς τοῦ ἡλίου.

Ἐν Fort Tartenson ὁ Puisieux δὲν ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσῃ τὴν πρώτην ἐπαφὴν, εἶδεν ὅμως τὸν περιβάλλοντα τὸν πλανήτην φωτεινὸν κύκλον.

Ὁ Tatabo, ἐκ τῆς Ἰαπωνίας, παρατήρησε πρὸ τῆς δευτέρας ἐπαφῆς φωτεινὸν στέμμα περιβάλλον τὸ ἐκτὸς τοῦ ἡλίου μέρος τῆς Ἀφροδίτης.

Ἐπιτροπὴ τῆς Φλωρίδος. — Κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ συναγματοῦ Perrier, ὁ οὐρανὸς ἦτο εὐθιὸς καὶ ἡ ἀτμοσφαιρικὴ κατάσταση δροσερὰ καὶ ἀνευ ἀνέμου. Ἄπικαι αἱ ἐπαφαὶ παρατηρήθησαν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο ἐσωτερικῶν ἐπαφῶν ὁ πλοίαρχος Desforges ἔλαβε 200 φωτογραφίας. Ὁ Perrier δὲν εἶδεν οὔτε μέλαιναν σταγόνα, οὔτε γέφυρα, οὔτε σύνδεσμον. Τὰ χεῖλη ἀμφοτέρων τῶν ἀστέρων, ἀνευ φαινομενικῆς παραμορφώσεως, ἦλθον εἰς ἐπαφὴν κατὰ τρόπον γεωμετρικόν. Οὐδεὶς φωτεινὸς θύλακος μεταξὺ τῶν χειλέων, οὐδεμία ἀμκώριος τοῦ φωτεινοῦ δικτύου.

Ἐπιτροπὴ τῆς Σάντα-Κροῦξ τῆς Παταγωνίας. — Ὁ Fleurius παρατήρησε καὶ τὰς τέσσαρας ἐπαφάς. 206 φωτογραφίαι ἐλήφθησαν. Σχεδὸν ἅπικαι εἶναι κολοραὶ καὶ λίαν λευκόχιοι.

Ἐπιτροπὴ τῆς Χιλῆς. — Αἱ γενόμεναι ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης παρατηρήσεις ἐπέτυχον πληρέστατα. Ὁ de Bernardières λέγει ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ ὅτι σπανίως ἐπέτυχεν ἄλλοτε ἀτμόσφαιραν τόσοσ διαυγῆ. Κατὰ τὴν δευτέραν ἐπαφὴν, τὸ ἐξωτερικὸν χεῖλος τῆς Ἀφροδίτης περιεβάλλετο ὑπὸ τινος φωτεινοῦ κύκλου, φωτεινοτέρου τοῦ περιβάλλοντος τὸ ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου παραβλιζόμενον μέρος τοῦ πλανήτου.

Ἐπὶ τοῦ χειλοῦς τοῦ ἡλίου ἐσχηματίσθη μικρὰ μέλαινα ταινία τοσοῦτο σκοτεινὴ, ὅσον καὶ αὐτὸς ὁ πλανήτης. Ἐνεφανίσθη πρῶτον φωτεινὸν δίκτυον μὴ εὐσταθές. Ὁ σύνδεσμος ὀφέτατο, καίτοι τὸ φωτεινὸν δίκτυον εἶχεν ἰκανὸν πλάτος.

Ἐν Cerro-Negro παρὰ τῇ πόλει San-Bernardo ὁ Barnaud κατὰ τὴν πρώτην ἐπαφὴν εἶδεν εἶδος φωτεινοῦ κύκλου ἐκτὸς τοῦ ἡλίου. Ἰκανὸν χρόνον πρὸ τῆς δευτέρας ἐπαφῆς ἐφαίνετο τὸ ἐκτὸς τοῦ ἡλίου μέρος τοῦ πλανήτου. Περὶ τὸν ὄλον δίσκον διακρίνετο φωτεινὸς κύκλος, προσπελάζων βαθμῆδον πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ ἡλίου.

Ἐπιτροπή τῆς Chubut. — Ἐπιτυχία πλήρης καὶ ἀνέλπιστος ἐπετεύχθη παρὰ τοῦ Hatt. Ἦντων τῶν 5 λεπτῶν μετὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπαρῆν ἐφάνη ὀλόκληρος ὁ πλανητικὸς δίσκος. Μικρὸς ὑπόλευκος φωτεινὸς κύκλος περιέβαλλε τὸν δίσκον τοῦτον.

Ἐν Montevideo ὁ de Penfontenyo ἐποιήσατο λαμπρὰς παρατηρήσεις.

Ἐπιτροπή τοῦ Rio-Negro. — Ὁ διευθυντὴς τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ὁ Perrotin, δὲν ἠννοήθη ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως. Ὅταν ἡ Ἀφροδίτη εὐρίσκετο ἤδη ἐν τῷ ἡμίσει τῆς εἰσόδου ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου, τότε μόνον κατώρθωσεν ἵνα ποιῆται καταμετρήσεις τινάς. Δύο ὥρας βραδύτερον, τοῦ οὐρανοῦ καταστάτος καθαρωτέρου, ἠδυνήθη νὰ ποιήσῃται διμετρικὰς καταμετρήσεις. Ἀκολούθως ὁ οὐρανὸς, πρὸ τῶν δύο τελευταίων ἐκαφῶν, ἐγένετο εὐδίας. Ὁ δὲ Guónairo ἐρωτογράφησε τὸ φαινόμενον, καὶ ἦν στιγμὴν παρατηρεῖτο ἡ τρίτη ἐπαφή.

Ἐπιτροπή τοῦ ἀκρωτηρίου Χόρν. — Ἡ διάδοσις παρατηρήθη μετ' ἐπιτυχίας ὑπὸ τοῦ Courcello-Seneuil ἐν τῷ ὄρει τῆς Orange (νήστου τῆς Masse ἐν τῇ γῆ τοῦ Πυρός). Ὁ φωτεινὸς κύκλος καὶ αἱ τέσσαρες ἐκαφαὶ ἐπίσης παρατηρήθησαν.

Ἐπιτροπή τοῦ Bregado. — Ὁ Perrin καίτοι δὲν ἐπέτυχεν εὐνοϊκῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως, οὐχ ἦντοι ἕμμος, ἔνεκα ἐξαιρετικῶν τιμῶν περιστάσεων, κατώρθωσε νὰ παρατηρήσῃ καλῶς τὴν δευτέραν καὶ τετάρτην ἐπαφήν.

Ἐπιτροπή τῆς Oran. — Τὸ αὐτὸ φαινόμενον παρατηρήθη ἐν Oran ὑπὸ τοῦ Janssen, ἐπιτυχόντος ἐξαιρετοῦ ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως. Αἱ ἐν Oran γενόμεναι παρατηρήσεις προτίθεντο κυρίως νὰ ἐρευνήσωσι τὰ συστατικὰ στοιχεῖα τῆς ἀτμοσφαιρῆς τῆς Ἀφροδίτης καὶ ν' ἀποδείξωσι τὴν ὑπαρξίν ἢ τὴν μὴ ὑπαρξίν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ ταύτῃ τοῦ ὕδατος, ἔπειρ ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι σπουδαίως παραίτων ἐν τοῖς φαινομένοις, τοῖς συνδεομένοις μετὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ζωῆς. Ἐκτὸς τούτου ὁ Janssen ἐπεθύμει νὰ ἐπιτύχῃ φωτογραφικῶν παραστάσεων τὴν ἡλιακὸν δίσκον κατὰ πάσας τὰς δυνατάς προβολὰς τῆς Ἀφροδίτης ἐπ' αὐτοῦ, ἐν σχήματι 30 ἑκατοστομέτρων, διότι κυρίως αὐτὰς εἶχε προσδιορίσει διὰ τὴν φυσικὴν μελέτην τοῦ φαινομένου. Ἄλλαι δὲ εἰκόνες, μικροτέρας διαμέτρου, ἐγγρησίμευον αὐτῷ μελλ-

λον δι' ἀκριβεῖς καταμετρήσεις. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς διαβάσεως ὁ οὐρανὸς, ἐκ τοῦ φρουρίου Chateau Neuf, ἦτο ἐντελῶς αἰθέριος καὶ αἱ παρατηρήσεις ἐγένοντο μέχρις αὐτῆς τῆς δόσεως τοῦ ἡλίου. Αἱ μεγάλαι ἡλιακαὶ φωτογραφίαι ἐδείκνυν τὸν πλανήτην ἔχοντα διαμέτρον σχεδὸν 1 ἑκατοστοῦ τοῦ πρωτολέπτου. Προκειμένου δὲ περὶ τῶν ὕδατιμῶν, αἱ φωτογραφίαι ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς νὰ παραδεχθῶμεν τὴν πρόδηλον ὑπαρξίν τῶν ὀπτικῶν χαρακτῆρων τῶν ὕδατιμῶν ἐν τῷ φάσματι τῆς Ἀφροδίτης.

Ἐπὶ τῶν ἐν Suída ἀρχομένων ὁροπεδίων ἐπὶ τοῦ ἐν Mécheria Tell, ἠδυνήθησαν νὰ μελετήσωσιν ἐπιτυχῶς τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς Ἀφροδίτης. Ἡ τῆς ἀτμοσφαιρῆς διαφάνεια κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα ἦτο τοιαύτη, ὥστε γυμνῇ ὀφθαλμῷ ἐφαίνοντο οἱ δορυφόροι τοῦ Διὸς. Δι' ὀπτικοῦ φακοῦ μεγεθύνοντος τὰ ἀντικείμενα 150άκις, προσκαρμυσθέντος ἐπὶ τηλεσκοπίου 216 χιλιομέτρων, ἐφαίνοντο οἱ σεληνιακοὶ χαρακτῆρες, οἱ φωτιζόμενοι μόνον ἐκ τοῦ τεφρώδους φωτός. Ἡ θέσις τοῦ μεγάλου κομήτου τοῦ 1882 ἐφάνη λαμπροτέρα καὶ ἡ ψεῖς, ἣν ἐδείκνυε κατὰ Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον, παρέσχε πολὺ τιμὰ διδόμενα ταῖς ἐπιστημονικαῖς παρατηρήσεσιν.

Ἡ λάμψις τῆς Ἀφροδίτης ἐκ τῶν ὑψηλῶν ἐκείνων ὁροπεδίων ἦτο ἑκταίτος, ὁ ἀπὸ ξηρότατος καὶ οἱ πρὸς παρατήρησιν ὄροι εὐνοϊκώτατοι. Μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψαι τῆς ἐπιφάνειας τῆς γήινης ἀτμοσφαιρῆς, οἱ ὀπτικοὶ χαρακτῆρες τῶν ὕδατιμῶν ἐν τῷ φάσματι τῆς Ἀφροδίτης ἦσαν ἀσθενέστατοι. Τοῦτο ἕμμος δὲν σημαίνει ὅτι τὸ ὕδωρ δὲν ὑφίσταται ἐπὶ τοῦ πλανήτου τούτου, ἀλλ' ἂν θελήσωμεν νὰ βασισθῶμεν μόνον ἐπὶ τῆς φασματοσκοπικῆς ἀναλύσεως δεῖον νὰ ὤμεν μᾶλλον ἐπιφυλακτικὸν παρ' ἔσον ἡμεῖς πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ καὶ νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν ἐρευναν τοῦ δυσκόλου τούτου ζητήματος ὑπὸ ἀτμοσφαιρικῆς συνθήκῃς ἐπίσης εὐνοϊκᾶς, ἀλλὰ δι' ἰσχυροτέρων ἀστρονομικῶν ὀργάνων.

Ἐπίσης ἐγένοντο καὶ τινες ἐρευναι περὶ τοῦ ἀντικατοπτρισμοῦ. Ὁ Janssen ἔλαβε πολλὰς εἰκόνας τοῦ φαινομένου τούτου. Ἀπέδειξε δὲ ὅτι αἱ αἰτίαι αὐτοῦ ἐν πλείστασι περιστάσεσιν εἰσὶν ἄλλαι παρὰ τὰς γενικῶς παραδεδομένας.

(Μετάρρασις Ν. Κ. Μ.)

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

"ΔΟΡΚΑΔΟΣ",

Τῆ 2^η παραγγημένου Ἰουλίου ἢ τῆ 1 Ἀυγούστου, κατὰ τὸ γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, ἡμέρα παρασκευῆ, ἐτελεῖτο ἐν τῷ ἐν Θεραπειαῖς κήπιρ τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας λαμπρὰ φιλανθρωπικὴ ἑορτὴ, ἡ τῆς φιλοπτύχου ἑταιρίας «Δορκάδος», νέον εὐρὺ ἐγκαινίζουσα στάδιον τοῦ σκοποῦ, εὖ στοχάζεται, καὶ σημειοῦσα ἐκυτὴν ἀνεξίτηλως γράμματα ἐν ταῖς πολυπύχους δέλτοις τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων. Ἐπὶ τῆ ἑορτῆ ταύτῃ, διήμερον διαρκεσάσα καὶ ἑκνήνη παρασχούσα εὐκαιρίαν ἐκάστῳ πρὸς συμμετοχὴν, ἤπαντα ἢ ἀνωτέρα ἀγγλικὴ προικία τοῦ Βοσπόρου καὶ τῶν Πριγκηπονήσων, ὀρωμένη ἕκ τε τοῦ εὐγενοῦς τῆς φιλανθρωπικῆς αἰσθητικῆς καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς φυσικῆς πρὸς τὸ θεῶσθαι καὶ τέρπεσθαι ῥοπῆς, ἐπεσκέψατο ἐν πόσῃ σπουδῇ τὰ Θεραπειῶν, βιίουσα εὐθὺς πρὸς τὸ μέγαρον τῆς εἰρημένης πρεσβείας, ἵνα διέλθῃ ὡραίας τινὰς πρὸ τῶν σκηναίων νευροσπύτων τοῦ Χόλδεν ἢ τῶν libelots καὶ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν αἰθουσῶν ἢ τῆς ἐν τῷ θερμοκηπίῳ ἡδέως παιανίζουσης ὑπὸ τὰς δροσοδέλους τῶν ἀνέμων πινάξ μουσικῆς. Τὸ ἔργον τῆς «Δορκάδος» ἀπὸ πενταμήνου πεπεράτωται ἤδη, εὐφρηνως πομπουδὸν ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων τῆς πρωτευούσης ἡμῶν, καὶ μόνον ἀναμνήσεις διακινῶνται ἔτι ἐνίω, ἀναμνήσεις, αἱ καὶ νῦν, ἴσως, διηγῶνται αἱ συμμετασχούσαι τῆς ἑορτῆς εὐγενεῖς δέσποιναί καὶ δεσποινίδες πρὸς τὰς συνομίλους αὐτῶν. Πάντα παρήλθον ἀνεπιτρέπτει, ὡστε σικιά, ἐν μέσῳ γενικῆς χαρᾶς τῆς παραστάσεως ἀνθρωπίνης πληθύος, τὸ μὲν τὸ βραχὺ τῶν ἐπιγελαίων ἡδονῶν προβαλλόντα, τὸ δὲ ἐν καὶ μόνον καταλιπόντα τελικῶν αὐτῶν ἴχνος εἰς μνήμην διαρκῆ, καὶ τοῦτο τὸ εὐγενεῖς ἕκ τῶν σπλάγγων ἐκάστου ἀπορρέον ἀσπίτε αἰσθητικῆς τῆς φιλανθρωπίας. Πάντα παρήλθον καὶ ταχὺ συναπῆλθον ἕκαστοι πρὸς τοὺς οἰκείους αὐτῶν, ἐν ἰλαρῷ σεληνιαῷ φωτὶ κατακλυθέντες ἐπὶ τῶν φλοισβίζόντων καὶ ἐπικυλινδουμένων κυμάτων τοῦ καλλιῆρου Βοσπό-

ρου καὶ ἐπειπόντες βεβαίως ὡς ἐπίστευμα τῆς ἑορτῆς ὅτι αὐθήμερον ἐν γαλλικῇ ἐφημερίδι ἐγράφη «les plus courts plaisirs de ce monde souvent font les meilleures fêtes.»

Ἄλλ' ἔττωται ταῦτα ὡς προσίμιον τοῦ θέματος ἡμῶν, περὶ οὗ τὸν λόγον ἐναθῆθα ποιησάμεθα, καίτοι ἀπὸ πενταμήνου πεπερατωμένου καὶ τοῖς πᾶσι γνωστοῦ, εἰς μόνον τὸν οὐδένα λαυθάνοντα σκοπὸν ἀποβλέποντες, ὅς πολὺ ἡμῖν δίδωαι φάρμακον πρὸς σύμψηξιν θέματος ἀριστου. Ἔορται τοιαῦται, εὐγενεῖς ὑπεκκαίονται αἰσθητικῆ καὶ τὸν τῶν ἀνθρώπων ὑπὲρ αὐτοῦ ζῆλον διὰ τῆς ἐπὶ ταῦτο συνελεύσεως ὑπεράγαυ ἐκτριπίζουσαι, αὐδαμῶς δέον ἐν βραχεῖ καὶ πρὸς οὐδὲν ἐν τῇ μνήμῃ νὰ μένωσιν, ἀλλ' ἐκίστοτε ἐν πόσῃ περιπτώσει νὰ ὑπομμινύσκωνται, ἵνα θεῖγμα καλλίστον τοῖς ἄλλοις πρὸς μίμησιν διατελώσιν. Ἐπὶ τοιαύταις ἑορταῖς ὡς ἐπίπαν ὀφειλομεν ἵνα οὐ μόνον εἰς περιγραφὰς περιριζώμεθα, ἀλλὰ καὶ ὑπερδύωμεν εἰς τὸν ὑπολανθάνοντα σκοπὸν, αὐτὸν δὲ γεραίρωμεν διὰ μακρῶν, καὶ μάλιστα ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ὡς γε τοῦ τε σκοποῦ καὶ τοῦ τόπου συνταυτιζομένων καλλιτέρα ἱστορικῆ ἐποχῆ.

Καὶ ἤδη μὲν, ἱκανῶς τῶν κατὰ τὴν ἑορτὴν ἐν ταῖς ἐφημερίαις ἐκτεθέντων, οὐδέλλως ἀναμένουσιν εἰ τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς» ἀναγνώσται ἀναμνήσεις κέρου μεστάς περιγραφῶν, οὐδὲ ποιητικὰς ἐξάρσεις συμπαραμαρτούσας ταῖς τοιαύταις περιγραφαῖς, καθ' ἃς αὐτὸ τὸ εὐγενεῖς τῆς καρδίας αἰσθητικῆ τοῦ καλοῦ, ἀναπτὸν εἰς ὑπεραιθερίους ποιητικὰς χώρους, αὐθορμήτως χαριέντα καὶ καλλιγρφεώτατα ὑπαγορεύει τὰ πάντα, καὶ μάλιστα ὅποτε προσβάλλει αὐτὸ ἀγροτικὴ φιλανθρωπικὴ ἑορτὴ, τελουμένη πρὸς τὰς φοιτούσας ἀκτὰς τοῦ ἡδύπνου Βοσπόρου. Οὐδέλλως ταυτὺν προτιθέμεθα οὔτε περὶ τῆς διασκευῆς τῶν αἰθουσῶν τοῦ μεγάρου τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας, οὔτε περὶ τῶν παραστάσεων τοῦ Χόλδεν, ἀλλ' οὔτε καὶ περὶ τῶν ἡλεκτρικῶν πυρατεγγημάτων νὰ εἴπωμεν, ὡς οὔτε τοῦ παρόντος χρόνου, κατόπιν ἑορτῆς, τὸ δὴ λαγόμενον, οὔτε καὶ τῆς βίβλου τῆσδε ὄντων. Μὴ δ' ἐκπλαγῆσται οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἀνελιξίᾳ πασιδήλου θέματος. Ἐν μόνον συμπάρευσεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ τούτῳ, ἐν καὶ μόνον συνεκίνησεν ἡμᾶς μέχρι δακρύων. Τοῦτο διηγησάμεθα καὶ οὐχὶ περιγραφῆ τῆς ἑορτῆς. Ἐν τούτῳ εἴλη ἢ ἀξία ἐγκαίεται καὶ τοῦτο γνώσονται οἱ ἀναγνώσται.

Υστερήσαντες πάντων ἡμεῖς καὶ ἔσχατοι εἰς τὸν κήπον εἰσελθόντες, ἔστημεν ἐπὶ πολλὸν βεμβάζοντες καὶ ἀναμιμνησκόμενοι συντυχίας τῆς ἑορτῆς ταύτης τῆς φιλοπτώχου ἑταιρίας «Δορκάδος» πρὸς παλαιτέραν ἐποχὴν, ἐν τῇ αὐτῇ τόπῳ γενομένης. Ἦργον, ὅπερ πρὸ ἐνενηκονταετίας καὶ ἐπέκεινα μέγας αὐθέντης ἐκεῖ ἐτέλει, τελεῖ νῦν ἡ φιλόπτωχος ἑταιρία «Δορκὰς» τῇ εἰσηγήσει γενναίφρονος λόρδου. Ἐν τῇ μεγάρῳ ἐκείνῳ, ἐν ᾧ ἡ εὐγνωμοσύνη τοσοῦτων ὑπάρξεων αἰωνίως περιηγεῖ, ἡ φιλόανθρωπος αὕτη ἑταιρία νέα διεγείρει ἐν τοῖς ἀνδράσιν αἰσθημάτων, νέας συγκινήσεις χαρᾶς καὶ αἰγλησάσας ἐλπίδας. Τοῦτο τὸ συγκινήσαν ἡμᾶς, τοῦτο τὸ ἀναπολήσαν τῇ νῦν ἡμῶν οὐ πᾶν ἀφρητηκίας ἐποχῆς ἱστορικῆς ἀναμνήσεις. Καὶ φέρει, τῇ ἀληθείᾳ, πολλὰ ἡ ἀνάμνησις αὕτη, περὶ ὧν διὰ βραχείων ἐροῦμεν.

Πρὸ ἐνενηκοντα καὶ πλέον ἐτῶν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἐκείνῳ παραδείσῳ διεβίω εὐτυχῶς, ἔλθου πολλοῦ ἐπιρρυέντος, ὁ υἱὸς τοῦ αὐθέντου Κωνσταντίνου Μουρούζη Ἀλεξάνδρος, εὐγενῆς τῶν Θεραπειῶν γόνος, ὁ φιλομουσικὸς οὗτος ἀνὴρ (ὡς καλεῖ αὐτὸν ὁ ἀσιδῖμος πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως Κωνστάντιος ὁ Α΄ ἐν τινι ἀπὸ 12 ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1862 χρονολογημένη ἐπιστολῇ πρὸς τὸν πολύστονον λαζικογράφον Σκαρλάτον τὸν Βυζάντιον), ὅστις, εἰς αὐτὸς, ἐτέλει ἐκ καρδίας καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ θεοθήκη τοῖς ἀνθρώποις τὸ εὐαίσθητον ἔργον τῆς περιθάλψεως καὶ προστασίας τῶν πτωχῶν. Ὁ ἀνὴρ οὗτος βαθέως συνηθίσαντο, ὃ ὁ θεάνθρωπος ἡμῖν ἐνετείλατο εἰς μέγιστον βαθμὴν ἀνυψῶντας «ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν» καὶ ἐποίησεν οὕτως δι' ὅλης ζωῆς, οὐχὶ ὡς ἔτιοι ταῦτα ποιεῖν φιλοῦσιν, ἀλλ' ὡς ἀδύλως διαγορεύει τὸ τοῦ Κυρίου ῥητόν. Πιστῶς καὶ κατ' ἀληθῆς ἐρίμηνεσας τὴν μερίστην τῶν ἐντολῶν, πιστῶς καὶ κατ' ἀληθῆς αὐτὴν ἐξετέλεισεν. Οὐδὲ διήλθε τὸν νόον αὐτοῦ ἐπιδεικτικῆς ἰδέας, οὐδ' ἠΰρκεν ποτε τὴν καρδίαν αὐτοῦ στομφώδης ἀναγκαστῆς ἢ διακοινωσις τῶν ἀγαθοεργῶν, ἃς ἐτέλει. Τοῦτο μαρτυροῦσιν αἱ παραδόσεις τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν, τοῦτο προσεπιμαρτυροῦσι καὶ οἱ ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπομείναντες εὐχάριστοι Θεραπεῖαι καὶ γέροντες. Ὑπερεκτὸν ὑπάρξεις κενύμενοι τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς ἐνεῦθεν καθ' ἐλάχιστην πλουσίως ἐλάμβανον εὐγνωμονοῦνται ἐκ βλάβους ψυχῆς τῶν αὐτῶν ἀντιλήπτορι, οὐδ' ἡ συμπαθῆς καὶ εὐρεῖα καρδία πυρίπυρον ἀνάκλειε φιλοφροσύνης ἡφίστατον. Τὸ μέγαρον Ἀλεξάνδρου Μουρούζη

κατὰ πᾶν ἡμέρῃ ἐπὶ ἔτη μακρὰ περιεκινῶνται συνιωθόμενοι πάντωθεν οἱ πτωχοὶ τῶν Θεραπειῶν καὶ τῶν περίξ οἰκούντων, οἱ μὲν ἄφρονος τὸ σιτηρέσιον προσδεχόμενοι, οἱ δὲ κινουραῖς στολὰς καὶ ἐνδύματα λαμβάνοντες, οἱ δὲ καὶ ἰκανὸν χρῆμα δι' ἰδίας ἀνάγκας ἐν τοῖς θυλακίοις αὐτῶν ἐντιθέντες. Τὸ μέγαρον αὐτοῦ ἦν ξενῶν ἀχαρῆς, παρασκευῶν ἀνελλιπῶς καὶ ἀπαύστως τάπιτῆδεα τοῖς πένησιν, ὅστινες προσήρχοντο ἐκίστης τακτικῆς καὶ κενῆς κοροψίδας κρατοῦντες ὑπερπλήθρον αὐτάς καὶ ἀπῆρχοντο πρὸς τὴν πενιχρὰν καὶ διάτρητον αὐτῶν καλιὰν. Καὶ ἰδοὺ ἡ χαρὰ τῶν ἀλιῶν τέκνων τῶν πενομένων τούτων πλασματῶν διεχέετο ἐπὶ τοῦ προσώπου τὴν ὄψιν φαιδρύνουσα. Ἄλλ' οἷα ἡ μεταβολή! Τὸ μέγαρον ἐκεῖνο, τὸ χρησιμεύσαν ἄλλοτε, ἐπὶ ἔτη μακρὰ, αὐτόχρονον φιλοφροσύνης ἐργαστήριον, πυρποληθὲν καὶ μετασχηματισθὲν εἰς ζυθοποιεῖον τὸ κατ' ἀρχαίαν, κατεδαφισθὲν δὲ καὶ ἀνοικοδομηθὲν ὡς ἐργοστάσιον εἶτα διετέλει ἀνήκον ἐπὶ τινα ἔτη τῇ ἀτυμοπολικῇ ἑταιρίᾳ τοῦ ἀστροσυγγρικοῦ Λεῦδ, περὶ δὲ τὸ 1889 ἐδωρήθη ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως τῇ Ἀγγλίᾳ, ὑπ' ἧς καὶ ἀνακατασκευῆν ἐκ βιβίων ἐν βυθῶν ἰαπωνικῶν χρησιμεύει μέχρι τοῦ νῦν ὡς πρεσβευτικὸν μέγαρον.

Καὶ νῦν μετὰ τοσαῦτα ἔτη ἡ ἐορτὴ τῆς φιλοπτώχου ἑταιρίας «Δορκάδος» παρίσταται νέα συγκυρία, νέον τεκμήριον τοῦ θείου τῆς φιλοφροσύνης αἰσθηματος, οὐ πρωτοστατεῖ ἡ εὐγενῆς λαοφιλὴ Δούφφερν μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς, σπεύδουσα ἐνταυτῷ μετ' ἀγαλλιῆσεως ὑπὸς συντελέσει εἰς μικρὰν ἀνακούφισιν τῶν ἀστέγων καὶ γυμνητεῶν ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ θρησκείματος. Συγκυρία τοιαύτην οὐδαμῶς ἠδυνώμεθα νὰ παρατρέξωμεν, οὐδ' ἐπέτρεπεν ἡμῖν τοῦτο ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν ἐν τῇ μεγάρῳ ἐκείνῳ διατραπέντων καὶ εὐεργετηθέντων ἐπὶ τῆς παλαιτέρας ἐποχῆς, ἐφ' ᾧ καὶ εὐφροσύνως ἀμνησθήσῃμεν τῶν βραχείων ἱστορικῶν σημειώσεων, ἃς κατελέξωμεν ἀνωτέρω.

Τοιαῦτα ὁραίνοντες κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν, περιηρχόμεθα τὰς ἀλλοίας καὶ τὸν κήπον. Ἢ ἐορτὴ ἦν ἡδὴ εἰς τὸ τέρμα αὐτῆς διὸ οὐδὲ πολλὰ ἐμῆλομεν νὰ θεασώμεθα. Ἄλλ' ὅμως ἰκανὰ τὰ θεάματα ἦσαν καὶ ἡ ἐν τῷ βάλει συνθέτου δρομάκου ποιανίζουσα μουσικὴ ἡδῶς διετίθει ἡμᾶς. Ποῦ μὲν δεσποινῶν καὶ δεσποινίδων ὄμιλοι, ἐστῶτες παρὰ τὴν κηπίαν θύραν, ἐνθα κλιμακίον καὶ κίνιστρα μετὰ ποιητικῶν ἀθουρατικῶν κατελεγμένα διέλειντο, ἐνωοντο μικρὰ θυμοτερπῆ

ἀντικείμενα, πού δὲ ἕτεροι ὄμιλοι διέκπλους πρὸς ἀλλήλους ἀνά τὸν κήπον ἐποίουν, ἢ ἐγέλων ἐπὶ τῇ θάτῃ τῶν κινήσεων καὶ παραστάσεων τῶν νευροσπαστικῶν τοῦ Χόλδεν. Ἄλλοι περιειργάζοντο ἐν περιφερεῖ πρὸς τὴν Ὀκλασσαν αἰθούσῃ ἀρχαῖα χειρόγραφα, παλαιὰ τε καὶ ἀρχαῖα καὶ τουρκικά. Ἔνιοι ἐπὶ τῶν ἀνακλίντρων τοῦ προσυλλίου καθήμενοι ἀνέπνεον τὰ ἐκ παρμεγίστων γαστρῶν ἀναδιδόμενα εὐώδη μύρα, καὶ ἕτεροι εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ τὴν εὐρεῖαν αἰθούσαν τοῦ μεγάρου εἰσιόντες ἐπέβλεπον καθ' ἕνα τὸν ἐκθέματα πάντα, ἅπαρ ἢ εὐγενῆς λαῖδη Δούφφεριν πρὸς τὸν φιλανθρωπικὸν σκοπὸν συλλέξασα ἐξ ἐπιλέκτων οἰκογενειῶν, ἀπετέλεσεν ἔκθεσιν ὅτι καλλῆν, συνειδίξα τὸ καλὸν ἐκείνου ἔπος, ὅπερ αἱ Μούσαι καὶ αἱ Χάριτες, ἐλθοῦσαι, κατὰ τὸν Θεόγιν, εἰς τὸν δόμον τοῦ Κάδμου ἔψαλλον·

“Ὅτι καλὸν, φίλον ἐστὶ· τὸ δ' οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστίν.

Ἄλλ' ἐνῆ ἰὰ εὐγενῆ τέκνα τῆς Ἀλθιδῶνος καθήδοντο οὕτω ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ τῆς ἑορτῆς τελετῇ, ἐνῆ οἱ φιλόστοργοι γονεῖς ἐφαιδρύνοντο καθορῶντες τὴν χαρὰν τῶν ἐκωτῶν τέκνων, ὧν ἡ μείζων ἐπὶ τῶν ἀθυρημάτων εὐαρέσκεια συντελεστικώτερον ἐνήργει πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν μελῶν τῆς «Δορκίδος» καὶ ἐκραντορικώτερον τοῖς πτωχοῖς ἐδοθήθη, ἐνῆ οἱ κοσμητήρες καὶ αἱ κοσμητήρια, πρωτοστατοῦντος τοῦ ἀγγλοπρεσβευτοῦ καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἐδεξιούντο ἀνακεπιταμέναις τῆς χειρὸς τοὺς προσεργασμένους πρεσβευτῆς τῶν ξένων δυνάμεων καὶ τὴν ἀνωτέραν ἀγγλικὴν προικίαν, ἕτερα πλάσματα τοῦ Δημιουργοῦ ἡμῶν, καταδεδικασμένα ὑπὸ τῆς σκληρᾶς εἰμαρμένης εἰς πέναν καὶ ἔνδειαν, ἀνέμεινον ἄρτον, προστιαίαν καὶ ἔλεος. Τούτοις ἐπίκουρος ἐπηγγείλατο εἶναι ἡ φιλόπτωχος ἑταιρία «Δορκίδος», τούτων χάριν ἢ λαμπρὰ αὐτῇ ἑορτῇ ἐτελέσθη, ἐν ᾗ λεληθότως ἐχρηγήρουν οἱ παρόντες τοῖς μὲν ἀπηνέειν ἀντίληψιν, τοῖς δὲ διψῶσιν ὕδωρ, τοῖς γυμνητεύουσιν ἔνδυμα καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀναφυγὴν τοῖς πενομένοις. Τὰ ἀναξιοπαθοῦντα ταῦτα πλάσματα οὐκέτι ἐν τῷ κόσμῳ θὰ πάσχωσιν, ἐφ' ὅσον εὐρίσκονται διεθνεῖς ἑταιρίαι τοιαῦται, ἀναμιλλώμεναι πρὸς ἀλλήλας ἐν τῷ εὐγενεῖ τῆς φιλανθρωπίας ἔργῳ, οἷον τὸ τῆς ἀγγλικῆς φιλοπτώχου ἑταιρίας «Δορκίδος».

Γ. Π. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ.

ΚΥ Ο ΘΕΟΣ ΤΟ ΘΕΛΕΙ

ΠΡΟΣ

BIZYHNAI ANAMNHSEIS.

Προσφιλεις ἀναγνώστριαι καὶ ἀναγνώσται τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς», σὰς συνιστῶ τὸν φίλον μου Πάτροκλον, διδάκτορα τῆς Ιατρικῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου. Ἀνάγκη βεβαίως ἔπος σὰς περιγράψω ὁποῖός τις οὗτος, καὶ ὅμως ἀποφεύγω νὰ πρῶξω τοῦτο, οὐχὶ διότι δὲν τὸ θέλω, ἀλλὰ διότι δὲν δύναμαι· εἶνε πολὺ δύσκολον ἔργον. Ἀντὶ παντὸς ἄλλου σὰς λέγω νὰ φαντασθῆτε ἐν κρῆμα ἀγγλικῶ καὶ ἑλληνικῶ χαρακτῆρος καὶ θέλατε κατανοῆσαι τὸν σπάνιον, τὸν μοναδικὸν χαρακτῆρα τοῦ φίλου μου· εἰς αὐτὸν πραγματικῶς δύναται νὰ εφαρμοσθῇ καταλληλῶτατα ἡ παρρημῶσις τοῦ ποιητοῦ:

ἔβωθεν ἐμπνέει ψυχῶς

ὡς χιονισμένη λίτνα, ἥτις καίει ἐνδομύχως.

Τῇ ἀληθείᾳ, οἱ μὴ εὐτυχήσαντες νὰ γνωρίσωσιν αὐτὸν ἐν τοῦ πλησίον δύνανται κάλλιστα, ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κρίνοντες τοῦτον, νὰ ἀποφανθῶσιν ὅτι εἶνε εἰς παρκαίρωσιν γηράσας εἰς ἀγῶνας κατακλιθεὶς μελέτας, εἰς ψυχρὸς, ἀκοινώνητος, υπερήφανος, ἀν θέλητε κάλλιον· διότι θὰ ἴδῃτε ὅτι αἱ λευκαὶ τρίχες, ὡς ἐλεύθεροι σκοπευταί, ἐπέδραμον καθ' ὅλον τὸν πώγωνα καὶ τὴν κερὰν καὶ ἐγκατέστησαν εἰς μόνιμα δύο στρατόπεδα παρὰ τῆς κροταφικῆς χώρας· τὸ μέτωπον ἔλον διαυλακῶσαι ὑπὸ ρυτίδων βαθειῶν καὶ συνεσκαμμένου φαίνεται πάντοτε εἰς τὸ μέσον· οἱ ὀφθαλμοὶ ἐμπνέουσιν εἰδός τι ἀπεριγράφτου δέους εἰς τοὺς προσθλέποντας αὐτοὺς καὶ τὸ στόμα μένει πάντοτε κεκλεισμένον· ἐπὶ πλέον δὲν ἐπιμένω, διότι καὶ τὰ ὀλίγα ταῦτα τῆς ἐξωτερικῆς παραστάσεως ἀρκούσιν ὅπως ἀπομυκρύνωσι τοῦ φίλου μου πάντα αὐτῷ ἄγνωστον. Ἐλθωμεν ὁμοῦ νῦν εἰς τοὺς εὐτυχήσαντας νὰ κηφῶσιν αὐτὸν φίλον, εἰς τοὺς δεόντως καὶ κατὰ βάθος αὐτὸν ἐκτιμήσαντας· αὐτοὺς ἀν ἐρωτήσωμεν θὰ μὰς εἰπῶσιν ὅτι ὁ φίλος μου

Πάτροκλος οὐδέποτε θά γηράσῃ, δι' ὃ καὶ ἡ φύσις ἀπελιπθεῖσα ἀφῆκε νὰ ἀναφανῶσι τὰ τοῦ γήρατος προκγγέλιματτα, ἄνευ ἐνοσιέται μηδ' αἰμῆς σημάσιος· θερμότητος εἰς τὰς μετὰ τῶν γυναικῶν αὐτῷ σχεσεῖται καὶ πολυλογώτατος ἐν ὁμιλίᾳ φίλων· τὴν ὑπερηφάνειαν οὐδὲ ἐν σκιᾷ εἶτι ἀπαντᾷ τις παρ' αὐτῷ, τότεν εὐπροσήγορος καὶ προσηγῆς, κατερχόμενος ὅπως συγκυταλεγγὴ προσθύμως καὶ μετὰ τοῦ ἐν τῇ λίανη βρέφους· Περὶ τοῦ ἐπιτυχούς καὶ καρποφόρου τῶν σπουδῶν αὐτοῦ τοῦτο μόνον ἀρκοῦμαι νὰ παρατηρήσω δι' ἀριστεύσας κατὰ τὰς διδασκαλικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις, ἐφελκυσσε θερμότητα τὰ συγκαρηγῆρια τῶν καθηγητῶν αὐτοῦ κατόπιν δὲ, ὅτε ἐπεδόθη ὄλος εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς φιλοκτιώπου αὐτοῦ ἐπιστήμης, ἐν διακτῆματι δόλων ἐκτῶν ἐπαδείξατο τασαύτην πείραν καὶ ἀνρίθειαν διαγνώσεως καὶ τοιαύτης ἡξιώθη φήμης καὶ πελατείας, ὅταν καὶ ὅσων πολλοὶ τῶν καθ' ἡμᾶς γήραιων ἀσκλητικῶν θά ἐξήλευον ἀναμριέδως ἔσωθεν.

Μετὰ τοῦ Πατρόκλου ἐσχετίσθη ἐν Ἀθῆναις κατὰ τὰς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ σπουδὰς μας καὶ διήλομεν οὕτω πέντε ἔτη ἐξάφρατα ὡς φίλοι, ἢ καλλιον ὡς ἀδελφοί. Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν ἐπακηλ-Θομεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, πλησίον τῶν εἰκογενειῶν μας, ὅθεν κατόπιν ἐκίνας μὲν, προσκλήθεις παρὰ τινος συγγενούς του, μετέβη ὅπως ἀποκατασταθῆ εἰς Φιλιππούπολιν, ἐγὼ δὲ ἐξεσφενδουίσθη ἐπὶ τῆς τύχης εἰς Βιζύην.

Ἐν τοῦ χωρισμοῦ τούτου κατ' οὐδὲν ἐπηρεάσθη ἡ φίλις μας· οὔτε ἠλαττώθη, οὔτε καθ' ὅλου μετεβλήθη· τοῦτο μόνον τὸ κακόν, τὸ ἀφόρητον, προέκυψεν δι' ἐπαύταμεν νὰ ἔχωμεν ἐκάτερος, ὁ εἰς περὶ τοῦ ἑτέρου, νέας εἰδήσεις.

Ἐγράψα ἐξεσφενδουίσθη ἐπὶ τῆς τύχης εἰς Βιζύην καὶ αἰτιολογούμαι διὰ τὴν ἔκφρασιν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ κωμόπολις ἐν τῇ ἐπιστήμῳ ἀναγραφῇ τῶν ἀποστάσεων σημειοῦται ἀπέχουσα τῆς βασιλευσῆς τριῶντα-δύο ὥρας· εἶνε πραγματικῶν ἐπίσης ὅτι ἐ διὰ τὴν Ἀδριανούπολιν καθ' ἑκάστην ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὰς 7 καὶ 15 ἀναχωρῶν συρμὸς φθάνει εἰς Ἰσπερὲς-νιοῖ (12ον σταθμὸν 130 χιλ.) τῇ 1 καὶ 4, ὅθεν ὁ θάλας ἵνα μεταβῆ εἰς Βιζύην, φθάνει εἰς τὸν πρὸς θύρον μετὰ ἐξάωρον ἐφ' ἀμάξης ὁδοιπορίαν· ἐν τούτῳ ἔνεκα τοῦ περιωρισμένου, ἵνα μὴ εἴπω τῆς ἐλλείψεως ὄλων, ἐμπορικῶν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχέσεων, ἔχομεν ἐβδομαδικίαν τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν.

κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπὶ ἡμέρας κατόπιν ἀναγιγνώσκωμεν τὰς ἐφημερίδας τῆς Πόλεως καὶ μετὰ παρέλευσιν δώδεκα ἡμερῶν λαμβάνομεν τὰς πρὸς τὰς ἐπιστολὰς ἡμῶν ἐκεῖθεν ἀπαντήσεις.

Ἡ Βιζύη καὶ Βίζα ἀρχαῖκῶς, τῶν δὲ Βιζῶν, εἶνε ἔδρα ἐπαρχοῦ (καὶ μακάρου) καὶ πρωτοδικείου καὶ ὑπάγεται εἰς τὴν διοίκησιν 40-ἑκκλησιῶν· ἐν αὐτῇ δ' ἐπίσης ἔχει τὴν διαίτησιν καὶ δ. μητροπολίτης Βιζύης. Ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων ἀφαστωσῶν ἀλλήλαις συνοικιῶν, ἢτοι τῆς Πλάτσας, τοῦ Κάστρου, τοῦ Γραζῆ καὶ τοῦ Πέρα, καὶ περιλαμβάνει περὶ τὰς ἐξακοσίας περίπου οἰκογενείας, ὧν αἱ πλείους χριστιανικαί. Ὁ κυριώτερος πόρος τῶν κατοίκων εἶνε ἐν πρώτοις ἡ γεωργία καὶ κατόπιν ἡ κτηνοτροφία· ἐπαγγέλιματτα καὶ ἐμπόριον μόνον ἐφ' ὅσον ἡ ἀνάγκη ἀπαιτεῖ ὑπάρχουσι. Μεθ' ὅλην τὴν ἀνεπαρκείαν τῶν πόρων διατηρεῖται ἐν τῇ κωμόπολει μία δημοτικὴ, μία ἑλληνικὴ σχολὴ ὡς καὶ ἐν νηπιαγωγείον. Τὴν ἐπαρχίαν, ἧς πρωτεύουσα ἡ Βιζύη, ἀποτελοῦσι τριάκοντα περίπου χωρία, κεχωρισμένα εἰς τέσσαρας δήμους (ναχιγιέ). Ἡ πλειονοψηφία τῶν κατοίκων ἐν γένει, κατὰ τὰ δύο τρίτα, εἶνε χριστιανικὴ, ἐξ ἧς μόνον ἡ τοῦ χωρίου Πινακῶν ὑπάρχει βουλγαροφάνος. Τὸ κλειστός τοῦτο τῆς ἐπαρχίας ἤρξατο πως μεταβαλλόμενον, ἀφ' ὅτου ἐπετράπη ἡ ἐγκατάστασις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ προσφύγων ἐκ Βουλγαρίας.

Ἡ Βιζύη κείται ἐπὶ κατόπτου θέσεως· ναυελῶς οὕτως εἰπεῖν ἀνακλιμένη ἐπὶ τῆς πλευρᾶς ὁροσειρῆς τινος ἀποθλέπει πρὸς ὁμαλὸν καὶ ἀπέραγον ὄριζοντα· ἰδίως κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ἔαρος οἱ βλαστήσαντες κατὰ τὴν πεδιάδα ὑπερφύθμοι μικροὶ ἄγροὶ δύνανται νὰ παρομοιάσθωσι πρὸς πρασίνην ἐκτενὴ θάλασσαν, ὅτε μάλιστα ἐλαφρὰ πνοὴ ἀνέμου ἐπιτεροπεῖς διὰ τὴν θψιν ἐπὶ τῶν σπαρτῶν παράγει κυματισμούς· ἐκ τῆς θαλάσσης ταύτης προκύπτουσιν ὡς νησιδία οἱ διεσπαρισμένοι τῆδε κάκεισε ὑπερτρικοντα τεγγηταὶ λοφίσκοι. Τὰ ὕδατα, διαυγῆ καὶ εὐποτα, ἀφθονα πανταχοῦ ἀναβλύζουσιν. Ὁ περιβάλλον ἀήρ ἀναεσῶται συχνάκις διὰ τῶν ἀδιαλείπτων ἐπικρατούντων βρυμάτων. Καὶ οὕτω τὸ κλίμα τῆς γῆρας ὑπάρχει ὑγιεινότερον.

Ἡ Βιζύη ἔχει μακρὰν ἱστέρειαν καὶ δύναται μάλιστα νὰ ἐγκαυχηθῆ ἐπ' αὐτῇ, καθ' ὅτι οὐχὶ πόρπαν αὐτῇ ἀσημος. Ὅπως γηράσασθ τις κόρη, ἀν καὶ τὰ πολυπληθῆ ἀλληλοδιαδύχως ἀπαλθόντα ἔτη ἀφῆρσιν ἀπ' αὐτῆς καὶ ἀνὰ ἐν θέλλητρον, διατηρεῖ ἐν τούτῳ προφανῆ

ἴχνη τῆς ἀκτινοβολοῦσης ἄλλοτε αὐτῆς ὠρσιότητος, οὕτω καὶ ἡ Βιζύη δπως δὲ φιλόρασκός τις γραῖα φέρει ἔτι τινὰ τῶν νεανικῶν αὐτῆς κοσμημάτων, ἅτινα ἀντὶ νὰ παρέχωσιν ἐδανείζοντο ἴσως κομψότητα καὶ χάριν ἐκ τῆς εὐειδοῦς αὐτῆς μορφῆς καὶ τοῦ καλλιπλάστου σώματος, οὕτω καὶ ἡ Βιζύη διατηρεῖ ἔτι πολλὰ, τὰ μαρτυροῦντα ἐπαρκῶς τὸ πάλαι αὐτῆς μεγαλεῖον καὶ τὴν λαμπρότητα. Ἐκ τῆς πρώτης αὐτῆς νεότητος σώζονται ἔτι αἱ βάσεις τοῦ περικλείοντος αὐτὴν τείχους, ἐξ ὀγκωδῶν καὶ ἀσυγκολλήτων ἀποτελουμένου λίθων, καὶ ὑπερφαίνοντος τέχνην μεταξὺ κειμένην τῆς παλαιτάτης ἐκείνης κυκλωπέου καὶ τῆς τῶν κλασικῶν χρόνων. Καθ' ἑκάστην καὶ πολλαχού ἀνεκκαπτόμενον τὸ ἔδαφος προσάγει εἰς φῶς μεγάλους ὄγκους μαρμάρου καὶ πλινθίας, ἐν οἷς καὶ κορινθιακοῦ βυθμοῦ, μαρτυροῦντας τὴν ὑπερξὴν ἄλλοτε καλλικτίστων δημοσίων οἰκοδομημάτων. Οἱ ὑπερτριάνκοντα ἰδίᾳ ἀνὰ τὴν πεδιάδα ἐγκατεσπαρμένοι τεχνητοὶ λαφίσκοι, οἱ τύμβοι ἢ tumuli τῶν ἀρχαίων καὶ νῦν τεπέδες, οἱ σχηματισθέντες ἐκ τῆς ἐπιτωρεῦσεως χώματος ἐπὶ τῶν τάφων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, ἀρκούντως ἐνδεικνύσι τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρχαιοτάτης πρωτεύουσας τοῦ τῶν Ἀσίων βασιλείου. Τὰ πολυπληθῆ καθ' ἑκάστην ἀνευρισκόμενα νομίσματα, ἐν οἷς ὡς σύμβολον τῆς χώρας φέρεται νεάνις σταχυοφοροῦσα, εἶνε μαρτόρια πλοῦτου καὶ εὐημερίας τῶν ἐν Βιζύῃ τότε κατοικούντων. Ἐκ τῶν βυζαντιακῶν χρόνων περιλείπονται ἐν ἐρείποις δύο πύργοι, δυνάμενοι καὶ οὕτω νὰ καταπέσῃσι τὸν παρατηρητὴν ὅπως δχυρὸν καὶ ἐρυμνὸν ἦν τότε τὸ τῆς πόλεως φρούριον. Ἐκ τῶν ἀκαταβλήτων ἐκείνων ὑπὸ πάσης ἐπιρρείας καὶ αἰωνοβίων ὑπαρχόντων δημοσίων ἰδρυμάτων τῶν Ρωμαίων καὶ τῶν Βυζαντινῶν ἔχομεν μεγαλορωνότατα δείγματα, τοὺς ὑδραγωγούς τῆς πόλεως καὶ τὴν ὀλίγον πέραν αὐτῆς τριάψιδον γέφυραν, τὴν νῦν Δόμνα-κιοπρουνσή. Ἀλλὰ περιφανῆς κόσμος καὶ ἐνθῦμιον διαρκές ἀπὸ τῶν Βυζαντινῶν ἐναπολειφθὲν τῇ Βιζύῃ εἶνε τὸ τῆς ἀγίας Σοφίας τζαμίον, οὗ τὴν κτίσιν μέχρι τοῦ δεκάτου αἰῶνος δύναται τις εἶνα ἀναγᾶν. Αἱ ἐπισθεὲς τῆς Βιζύης φαρυγγώδεις, δύσβατοι καὶ βαθυλήϊοι δάσεις φαίνεται ἐγκαίρως ἤδη ἐφείλκυσαν τὴν προσσχὴν τῶν τῇ τύρῃ τοῦ κόσμου ἀποταξαμένων καὶ τὸν θαυρητικὴν προσελόμενων βίον πολλαχού ἐπὶ τοῦ βράχου βλέπει ὁ ἐπισκεπτόμενος τὰ μέρη καλογῆρων κελλιὰ καὶ μοναχικὰ ἐκκλησιάδια, ἅτινα νῦν πολλαχού παρῆχουσι στέγην καὶ καταφύγιον εἰς ἄλλα πρόβατα.

Ἐν Βιζύῃ διὰ πολλοὺς λόγους καὶ τοῦλάχιστον ὁ γράφων κατ' οὐδὲν εὐαρεστεῖται ἐκ τῆς μετὰ φιλων κατ' οἶκον ὁμιλίας καὶ μελέτης καὶ τῷ ὄντι, ὅταν ἡ φύσις, ὡς προσφιλεστάτη μάμμη, εὐαρεστήται νὰ σοὶ διηγῆται ποικίλα καὶ πολλὰ ἐπιτερπῆ ἀκούσματα, ὅταν προθύμως βλέπῃς τὴν μεγάλην ἡμῶν ταύτην διδάσκαλον ἀνοίγουσαν πανταχού ἐνώπιόν σου τὸ σοφώτατον καὶ διδακτικώτατον αὐτῆς βιβλίον, τότε βεβαίως, μὰ τὸ ναὶ, ἀνοσίῃαν διαπράττει κατ' ἐμὲ ἐκείνος ὁ προαιρούμενος ἀντὶ τῶν ἀνω ἀνοούσιον φιλων συνανατροπῆν καὶ κενού ἰδεῶν βιβλίου ἀνάγνωσιν. Καὶ λοιπὸν συμφώνως πρὸς τοῦτο πρῶτ' καὶ ἐσπέρως βλέπουσι με ἐξεργόμενον τακτικῶς εἰς μακροὺς περιπάτους· ὁ τρόπος μου οὗτος φαίνεται πως παραδόξως εἰς τοὺς ἀγαθοὺς ἐνταῦθα γεωργούς, μὴ ἐννοοῦντας πρὸς τίνα σκοπὸν δύναται τις, μὴ ἔχων ἐργασίαν, νὰ ἐξέλθῃ καὶ περιπατῆ ἀνὰ τοὺς ἀγρούς· καὶ ἔχουσι δίκαιον ἀπὸ φυλακῆς πρῶτως μέχρι φυλακῆς νυκτός, ἐν καύματι καὶ ἰδρωτί μοχλοῦντες καὶ κοπιᾶζοντες ἀνυπομόνητοι περιμένουσι τὴν ὕβραν ὅπως ἔλθοντας οἴκαδε ἐξαπλωθῶσιν ἐπὶ μαλακῆς στρωμνῆς, καὶ ποτήριον οἴνου μετ' ὀρέξεως πιόντες ἀρῶνται περὶ πολλῶν καὶ ποικίλων μετὰ τῶν περὶ αὐτοὺς διαλεγόμενοι. Ἡ πνευματικὴ τῷ ὄντι ἐργασία δὲν ἀδικεῖ τόσον τὸ σῶμα, ὅσον ἡ σωματικὴ καταβάλλει καὶ ἐκνευρίζει τὸ πνεῦμα. Ἡμέραν τινὰ ἐξελθὼν κατὰ τὸ σῆμα πρὸς περιπάτον εὐρέθην εἰς τὴν πεδιάδα ἀντιμέτωπος πρὸς γηραιὸν τινα ἀγαθὸν ἄνδρα, οὗς ἐν γένει ἐνταῦθα ὑπὸ τὸ κοινὸν τοῦ παποῦ ὄνομα ἀποκαλοῦσι· με προσέδλεψε περιέργως μετὰ τὴν τῆς καλῆς ἡμέρας ἀνυκεῖται προσφώνησιν καὶ με ἐξήτησε νὰ μάθῃ διατὶ καὶ πῶς καθ' ἑκάστην ἐκτελῶ τοιοῦτους μακροὺς περιπάτους· εὐρέθην δμολογῶ εἰς δύσκολον θέσιν· πῶς νὰ ἐξηγήσω εἰς τὸν γέροντα τί σημαίνει καὶ τί εἶνε εἰς περιπάτος· ἐθεώρησα λοιπὸν καλὸν νὰ εἴρω εὐπαραδέκτον τινα ὑπεκφυγὴν καὶ ἰδοὺ ἔτι αὐτῷ ἀπήντησα: «Ἄκουσε, παποῦ, νὰ σὲ πᾶ γιὰτὶ καὶ πῶς βγαίνω καὶ γυρνῶ κάθε μέρα μέσα σὰ χωράφια· πρῶτ' καὶ βράδυ πρέπει νὰ ὑπάγω εἰς τὴν πηγὴν σου εἶνε κάτω ἔς τὸν μερᾶν τὴν ξεύρεις ποίαν· ἐκείνην σου οἱ Τούρκοι λέγουσιν Δαδῆ-μπουνάρ ἢ Δουτ-μπουνάρ καὶ ἡμεῖς ἀγίασμα τοῦ ἀγ. Ἰωάννου, ὅπου ἐπήγαγον ἄλλοτε, καθὼς λέτε ἐδῶ, τὸ πρωτογόνικο καὶ ἀνοίγαν τὸν κληῖδωνα· ξεῖρεις δὲ γιὰτὶ πᾶγω; πηγαίνω γιὰ νὰ πῶ νερὸ ἀπ' ἐκεῖ· μιὰ κοιπέλα με εἶπεν ὅτι ἀν κατορθώσω 100 ἡμέρας τακτικᾶ, πρῶτ' καὶ βράδυ,

νά πάγω και νά πω άπ' αύτην τήν πηγή, και ξεύρεις πώς; Έπως τά ζώα, γονατιστός δηλ. και με τὸ στόμα· αἱ, λοιπόν, μοι ὑποσχέθηκα ὅτι θά καταρθώσω τότε νά ἐπιτύχω ὅτι ποῦ μῆσα ἀπό τήν καρδιά μου ζητῶ λοιπόν νά δοκιμάσω ἀν' ἀλήθεια με εἶπεν ἡ κατοικήτω τρεῖς φοραῖς τώρα εἶνε πού ἤρχισα και δὲν ἔκαμα τίποτε· τήν μὲν φορά ἔφθασα ἕως τὰς 43, τήν ἄλλην ἕως τὰς 37 και τήν τρίτην ἕως τὰς 65, ἀλλὰ διάφορα ἐμπόδια, ἐξαφνικά, δὲν με ἀφήσαν νά τὰ συστάνω ἕως τὰ 100· τώρα νά δω εἶνε τετάρτη φορά πού ἤρχισα, σήμερα εἶνε 28 ἡμέραι, ὥστε ἔχω ἀκόμη πολλές ἡμέρας νά ἔβγω και νά γυρίζω.» Ὁ γέρον ἐφάνη ἐνδοιάζων πως ἀλλὰ οὐχί και ὅλως ἀπιστῶν· διότι σημειώτεον και τοῦτο ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐναύθα εἶνε λίαν ἐπιρρεπεῖς πρὸς τὸ πιστεῦναι εἰς τὰ ὑπερφυσικά και ἐπὶ ἀσθενείας π. γ. ἀφ' οὗ ἐξαντλήσωσι πάντα τὰ διαβάσματα και τὰ γητεύματα τότε μόνον καταπεύγουσιν εἰς τὸν λατρὸν, ὅστις ἐννοεῖται πολλάκις οὐδὲν πλέον ἔχει ἴνα πράξῃ και ἔνεκεν τούτου θεωροῦσιν αὐτοὺς ἐν γένει ὡς μηδὲν κατορθοῦντας.

Ἐσπέραν τινὰ ρεμβάζων και συλλογιζόμενος ἐβάδιζον τὸν τοῦ περιπάτου μου δρόμον ὅτε ἡ πρὸς τήν ἐμὴν διεύθυνσιν, διὰ τήν πόλιν, ἐρχομένη ἀμαξία ἔστη και πηδήσας ἐξ αὐτῆς κύριος τις ἔδραμε νά με ἐνάγκαλισθῇ προσφωνῶν μοι: «γεγά σου Γράγκω μου» ἐννοεῖται εἰς ὅποιαν ἔκκληξιν και κατόπιν εἰς ὁπόσῃν χαρὰν και θυμηδίαν εὐρέθη καὶ ὅτι ἀνεγνώρισα ὅτι εἶχον και ἐνηγαλλίζομένην τὸν φίλον μου Πατρικίον.

Ἐσπευσα ἀναμφιβόλως νά ἐρωτήσω αὐτὸν πόθεν και πῶς ἡ ἀπροσδόκητος αὐτῆ αὐτοῦ παρουσία· ἀλλ' ἐκεῖνος ἀντι πάσης ἀπαντήσεως μοι εἶπεν ὅτι κατόπιν ἀφ' οὗ μεταδῶμεν εἰς τήν οἰκίαν και ἀναπαυομένον θέλει μοι ἀφηγηθῆ τὰ πάντα· ἐπιλαβόμενος λοιπόν ἐν χαρᾷ τῆς χειρὸς αὐτοῦ και σύνεπομένης ἡμῖν τῆς ἀμαξίας εἰσήλθομεν εἰς τήν πόλιν και κατ' εὐθείαν ἐλθόντες ἐξηπλώθημεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου.

Ἡ γράια ἐδόρηκοντούτις οἰκοδόμοισιν, ἦν ὑποκριζόμενος και χαριεντιζόμενος καλῶ ἡ κόρη μου, πρῆθηγεν ἡμῖν τὸ λιτὸν τῆς ἐσπέρας δειπνῶ μου και ἀφ' οὗ ἐφάγομεν και ἐπιτομεν ἀρκετὰ ποτήρια ἐγγυρίου ξανθοῦ οἴνου ἱκανῶ, ὡς ἐπιτηδεύεται νυκτοκλέπται, και τὸ ἀσφάλεστα κεκλεισμένον, ὡς τὸ τοῦ φίλου μου στόμα, νά διαρρήξωσι και ἀνοιξώσιν, ἤρξατο οὗτος διηγούμενός μοι πόθεν και πῶς

εὐρέθη ἐν Βιζύῃ, ξενιζόμενος παρ' ἐμοί· μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης μονοσυλλάβως μόνον ἀπῆντα εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου.

«Ἐνθυμέσασαι, φίλτατε Γράγκω, ἤρξατο τῆς ἀφηγήσεως, τήν ἐσπερίαν ἐκείνην, ἀφ' ἧς δύο συμπληροῦνται ἐντὸς ὀλίγου ἔτη, ὅταν ἐπρόκειτο δηλ. τήν πρῶταν ἀποχαιρετικῶν, γονεῖς συγγενεῖς, φίλους, πατριδα νά μεταθῶ εἰς Φιλιππούπολιν, ἔπου μικροθεῖός μου τις ἐγκαταστημένος τὰς εὐνοουστέρως διὰ τὸ μέλλον μου παρέσχεν ἐλπίδας· διεσκέδασαμεν ὥραϊα, σχεδὸν δὲν ἐκοιμήθημεν και τήν πρῶταν ὅταν μέχρι τοῦ Μακροχωρίου συνοδούσας με διὰ τοῦ σιδηροδρόμου κατήλας, ἔπως μοι εἶπεν τὸ τελευταῖον ἀποχαιρετιστήριον χαίρε· πιστευσόν με ὅτι ὅταν ἡ ἀμαξοστοιχία ἐξεκίνησε και ἀπὸ τῆς θυρίδος προκύπτων σὲ εἶδον περιλύπως ἰστάμενον, ὡς παιδίον κατόπιν εἰσήλθον και ἐκλαυσα· τότε μόνον ἐνόησα ὅτι ἀπρηχόμεν μακρὰν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μετ' ὀλίγον χρόνον ἐπληροφόρηθην ἐξ ἐπιτολῆς σου ὅτι και σὺ εἰς τήν δυσάρεστον ταύτην θέσιν εὐρεθεῖς, ἀπεχαιρέτισας τὸ προσφιλέ σου Φανίριον, ἔπως μεταθῆς εἰς Βλζαν. Κατόπιν τί σοι συνέβη ἀγνοῶ, διότι στεροῦμαι ἐπιστολῶν σου· δὴ σήμερον χαίρω βλέπων σε ὕγιᾶ και θερμῶς ὡς πάντοτε ἀγαπῶντά με· τὰ δὲ κατ' ἐμὲ ὅποιά τινα καιρὸς ἤδη νά σοι ἐξηγήσω. Κατηράστην, Γράγκω μου, τήν ὥραν και τήν στιγμήν, κατὰ τήν ὅποιαν ἀπεφάσισα νά σπυδῶ τήν λατρικήν, διότι πολλάκις εὐρίσκομαι εἰς τοιαύτην δύσκολον θέσιν, ὥστε, ἐν ᾗ βλέπω ὅτι εἶνε ἀνάγκη και ἔχω τήν διαθέσει· νά πράξω τὸ καλὸν, ἀδυνατῶ, βλέπω τὰς χεῖρας μου δεδεμένας. Εἰς τοιαύτην τινὰ εὐρέθην θέσιν ἐσπέραν τινὰ ὅταν προσκληθεῖς μετέβην πρὸς ἐπίσκεψιν γράιας τινὸς ἀσθενοῦς ἐν τῇ πλησίον τῆς Φιλιππουπόλεως ἑλληνικωτάτῃ κωμοπόλει τοῦ Στενημάχου. Ἄχ! τήν ἐσπέραν ἐκείνην πιστευσόν με, ἀδελφε, δὲν θά λησιμονήσω ποτὲ εἰσήλθω εἰς μικρὸν τινα οἰκίσκον, οὗ τις τὰ πάντα ἐμαρτύρουν ὅτι οἱ κατοικοῦντες ἔχων τραδοῦντες κατὰ τήν γαλλικὴν παροιμίαν τὸν διαβόλον ἀπὸ τῆς οὐρᾶς ἐν τούτοις τὸ παράστημα και ἡ ὄψις τῶν ἐν αὐτῷ οἰκητῶρων ἐμαρτύρει τρανῶς ὅτι οὐχί ἀνέκαθεν εἰς τοιοῦτον ἐσυνέβησαν δύσκολον βίον. Καὶ τῷ ὄντι ὡς κατόπιν ἐπληροφόρηθην ἡ ὕψ' ἧς προσεκλήθη οἰκογένεια ἧ ἀρκούντως εὐπορος κτηματίου τινὸς, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ θερμότατου ἀγαπωμένου συζυγικοῦ ζεύγους και τοῦ χαριστάτου ζεύγους τῶν τέκνων· ἐπῆλθεν ὁ τελευταῖος ῥωσο-τουρκικὸς πόλεμος·

πῶς ὁ πρὸς ἀνάδειξιν τῶν προσφιλῶν δύο τέκνων ὑπὸ τῶν γονέων διὰ τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς καλῆς διοικήσεως συλλεχθεὶς πλούτος ἀφῆρ-
πάγη ὑπὸ ληστρικών χειρῶν· ὁ πατήρ ἀφονεύθη συναντηθεὶς ὑπὸ ἀμά-
δος ἀνταρτῶν ἔξω τοῦ χωρίου καὶ ὁ υἱὸς ἠκολούθησεν αὐτὸν προσβλη-
θεὶς ὑπὸ τυφοειδοῦς πυρετοῦ· ἔμειναν λοιπὸν πτωχοὶ καὶ ἀνάσσιοι· ἡ
μήτηρ μετὰ τῆς θυγατρὸς ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἐναπομεινάντων
ἀγρίων, τοὺς ὁποίους ἐνοικίαζον, ἠδυνήθησαν νὰ κτίσωσι τὸν ἐν ᾧ κα-
τήκουν οἶκον καὶ νὰ ζῶσιν ἐν λιτότητι. Ἴην ἐσπέραν ἐκείνην, καθ' ἣν
προσεκλήθη ἔπως παράσχω τὴν λατρικὴν συνδρομὴν μου, ἡ μήτηρ
ἐκείνη κατὰκοίτος ἀσθενούσα ὑπὸ πυρετοῦ καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς, παρὰ
τὸ προσκεφάλαιον διαμένουσα, ἐμαρτύρει ἐκ τοῦ προσώπου της πόσον
πιστῶς ἐπετέλει τὸ τῆς νοσοκόμευ ἔργον καὶ πόσον ἐλυπεῖτο διὰ τὴν
ἀσθένειαν τῆς μητρὸς της. Ἰῦρον τὴν ἀσθενῆ ἂν οὐχὶ εἰς ἀπαλπιστι-
κὴν, ἀλλ' εἰς κρίσιμον ἴκον ἴσον καὶ ὅταν εἶδον τὴν βαρέως ἀσθε-
νοῦσαν κατὰκοίτον διὰ τοῦ βλέμματός παρακαλοῦσάν με ὅπως χάριν
τῆς θυγατρὸς λατρεύσω αὐτήν, ὅταν ἤκουσα τὴν κόρην θρηνησάσα λέ-
γουσάν μοι: «Ἰατρὰ, σῶσε τὴν μητέρα μου, διότι κανένα ἄλλον δὲν
ἔχω»· ἔχι δὲν γνωρίζω τί ἠσθάνθη ἐνόμισα ὅτι τὸ αἶμα ὄλον συνε-
σπαρῆθαι εἰς τὴν καρδίαν μου μέχρι τοῦ νὰ διασπάσῃ αὐτήν· νὰ εἶπω
τὴν ἀλήθειαν δὲν ἠδυνάμην διότι ἀντὶ ἐνός δύο ὄκ εἶχον τότε ἀσθε-
νεῖς ἠγαγκισθῆναι λοιπὸν νὰ καταφύγω εἰς τὸ ψεῦδος· ἄ! δὲν ἔχεις
τίποτε, εἶπον πρὸς τὴν μητέρα, ἥτις εὐχαριστοῦσα με ὑπερμέτρως
ἤμοιξε τοὺς ὀφθαλμούς· ἄ! μὴ φοβῆσαι, δὲν ἔχει τίποτε ἡ μητέρα σου,
εἶπον πρὸς τὴν κόρην, ἥτις, λυθεῖσα ἀμέσως εἰς δάκρυα, ἐπεφώνει:
"Ἄχι ἰατρὰ μου, ὁ Θεὸς ἐσᾶς ν' ἀκούσῃ καὶ ἐμὲ νὰ λυπηθῇ." Ἐ-
σπευσα νὰ παραγγείλω τὰ θέοντα καὶ νὰ ἐξέλθω ἕσον τὸ δυνατόν τα-
χύτερον τῆς οἰκίας· ἐνθυμίσαι, φίλτατε, πόσον μὲ ἀθαυμάζεις ἐν
Ἀθήναις διὰ τὴν ἀπάθειαν καὶ ἀναληγοίαν μου, ὡς ἔλεγε, εἰς τὰς
ἀνατομικὰς καὶ χειρουργικὰς ἐργασίας· ἀ! φίλτατε, ἐκείνην τὴν ἐ-
σπέραν ἂν μὲ ἔδλεπε, δὲν θὰ ἐγνώριζες τὸν φίλον σου μέχρις οὗ
ἐπιστρέψω εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ συνέλθω ὄλιγον, ἐκράτου εἰς τοὺς
ὀφθαλμούς τὸ μανθύλιόν μου καὶ ἔκλαιον ὡς μικρὸν παιδίον· διατί;
καὶ γὰρ δὲν ἠδυνάμην ν' ἀπαντήσω.

» Ἐπανήλθον τὴν ἐπομένην καὶ ἄλλας ἀκόμη πολλὰς ἡμέρας
τὸ ἔκαιμον ἐργασίαν ἐπροσπάθησα ἕσον ἠδυνήθη καὶ ἐπὶ τέλους ἐπέ-

τυχον, τῆς φύσεως ἐννοεῖται ὑποβηθούσης, νὰ ἐγείρω τὴν ἀσθενῆ ἐκ τῆς
κλίνης. Ἄλλὰ φεῦ! . . . ἐν ᾧ ἴατρευον τὴν ἀσθενῆ, ἐν ᾧ ἀπέδιδον
ὕψιλον αὐτῆς τὴν μητέρα εἰς τὴν θυγατέρα της ἀνεπαίσθητος ἐγὼ, ὁ φί-
λος σου, περιέπιπτον εἰς θεινὴν ἀσθένειαν, καθ' ἕσον παῖδες ἰατρῶν
δὲν δύνανται νὰ θεραπεύσωσι ταύτην ἐξήτησα νὰ ποιήσω διάγνωσιν
αὐτῆς· νὰ ἐρωτήσω περὶ τούτου τὴν καρδίαν μου καὶ ἔμαθον φεῦ! ὅτι
ἠρωτεύθη τὴν κόρην, τὴν φιλότατην μου Κλεοπάτραν. . . . Ἄχι
φίλτατέ μου μὴ μὲ περιπαίζης, μὴ ἐπιγελάς εἰς τὴν δυσφύρητον θέσιν
μου καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτε ἄλλοτε συμφρονῶν μετὰ σοῦ ἔλεγον ὅτι ὁ
ἔρωσ εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς ἀργίας τοῦ πνεύματος, διὸ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ
πλείστον τὰς γυναίκας κατὰ πρῶτον καὶ κατὰ προτίμησιν κυριεῖται
καρδίας· δηλ. ὅπως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι: ἔρωσ πάθος ψυχῆς σχολάζου-
σης. Καὶ ὅμως. . . ἐν ᾧ ἄλλοτε ἀσημάτως ἀνεγίνωσκον, ἤδη ἀλη-
θεστάτην ἀνεύρισκα τὴν τοῦ Θεοκρίτου ἐρωτολήτητον ἐκείνην ἐπι-
φώνησιν:

Νῦν ἔγνω τὸν ἔρωτα βαρὺς θεός· ἡ βασιλίστις
μαζὸν ἐθλάξε, δρυμῶν τε νιν ἔτραψε μάτηρ,
ἔς με κατασφύζων καὶ ἐς ὅστιον ἄχρις ἰάπαι.

» Δὲν θέλω νὰ σοὶ καυχῆθῶ διὰ τὸ πολυπληθές τῆς πελατείας μου,
ἐν τούτῳ σοὶ λέγω ὅτι ἔχω ἀρκούσας ἐργασίας, ὥστε νὰ μὴ μένη τὸ
πνεῦμά μου ἀνευ ἀσχολίας· καὶ ὅμως τὸ πιστεύεις; καταβαίνων παρ'
ἀσθενεῖ πολλὰκις εἶπον νὰ μοὶ ἐπανκλάθωσι τὰ αἶτια καὶ τὴν ἀρχὴν
τῆς ἀσθενείας, διότι, εἰ καὶ λεπτομερῶς μοὶ διηγήθησαν ταύτην, δὲν
τὴν ἤκουσα, ἀλλαχθὺ τὸν νοῦν καὶ τὴν προσοχὴν ἔχων ἀπηγαρολημέ-
νην· πολλὰκις δὲ, εἴτε μόνος, εἴτε μετ' ἄλλων καθήμενος, παρελά-
λουν αἴφνης καὶ οἱ περὶ ἐμὲ ἐξεπλήττοντο, φοβούμενοι μὴπως ἐπαθόν
τι· τὸ αἶτιον εἶνε, διότι ἐρανταζόμενη ἔτι ἔδλεπον ἐνώπιόν μου παρι-
σταμένην γελώσαν τὴν μορφήν της. . . . ἐννοεῖς ποίας; τῆς
φιλότατης μου· Ἐντεῦθεν πολλοὶ τῶν φίλων μου ἀνησυχοῦντες περὶ
τῆς καταστάσεώς μου ταύτης ἐτόλμησαν νὰ μὲ ἐρωτήσωσιν: Ἰατρὰ, τί
ἔχεις καὶ εἶσαι ἀνήσυχος; ὅταν ἀπήντων, τίποτε, ἐκείνοι πάλιν ἐπι-
μένοντες ἔλεγον: ἔχι, ἀπὸ τιῶν ἡμερῶν ἔγεινες ἀλλοιώτικος, καὶ τι
ἔχεις καὶ μᾶς τὸ κρύπτεις; φαίνεσαι ὅλως διάλου ἀφηρημένος ἐγὼ
καὶ πάλιν ἀπήντων: δὲν σᾶς ἐννοῶ.

» Ἐξήτησα τότε νὰ ἐξετάσω τὴν ἀρχὴν τοῦ πάθους μου τούτου, νὰ

θέσω κατά τινά τρόπον τὸν ἐαυτὸν μου ὑπὸ ἀνάγκησιν καὶ ἀνέυρω πέ-
θην καὶ πῶς ἐγενόμεν, ὅπως ἔλεγον οἱ φίλοι μου, ἀλλοιωτικός, κατέ-
στην ἀφρημένος. Πρὸς τοὺς ἀκούσαντας σοὶ εἶπον πῶς τὴν πρώτην φορὰν
τῆς εἰς τὴν οἰκίαν μεταβάσεώς μου ἐξῆλθον κλαίων ὡς παιδίον τὴν
δευτέραν καὶ τὰς ἄλλας φορὰς, ὅταν ἐπανῆλθον ἀντὶ πάσης ἐπὶ τῆς
ἀσθενούς ἐπισκέψεώς μου ἤρχομαι καὶ ἐπεζήτησαν νὰ προσδλέψω εἰς
τοὺς γλυκεῖς δφθαλμούς τῆς κόρης· ἐξ αὐτῶν διέκρινον πῶς διήλθε
καὶ πῶς εὗρισκετο ἡ ἀσθενής· καὶ τῷ ὄντι δι' αὐτῶν ἐποίησαν Ὀκυμα-
σίαν καὶ πρωτοφανῆ διάγνωσιν· Ὅταν δὲ τὰς ἱατρικὰς ἐπισκέψεις δι-
έχθησαν, ὡς σοὶ εἶπον, αἱ φιλικαὶ καὶ ἡ μήτηρ ἠγέρθη ἡδὴ τῆς κλι-
νης καὶ πάλιν ἐθεώρουν ἀνάγκη νὰ μεταβῶ καὶ νὰ ἴδω τὴν κόρην
καὶ νὰ προσδλέψω εἰς τοὺς δφθαλμούς τῆς, διότι οὕτως ἠθροισμένη
ἀνακούφισιν μεγάλην, εἰσὲν βάρος τι πιέζον τὸ στήθος μου ἤρετο
ὑπελάμβανον ὅτι ἡ καρδία μου ἦν γὰρ κατὰξῆρος καὶ αὐχμηρὰ καὶ
ὅτι, ὅταν τὸ βλέμμα μου συνήντα τὸ τῆς κόρης, συνεκρούοντο δύο
σύννεφα καὶ προέκυπτε μία εὐεργετικωτάτη διὰ τὴν καρδίαν μου βροχὴ,
καταδροσίζουσα αὐτήν. Ἢ κατάστασις μου δὲ αὕτη ἔτι μᾶλλον ἐδει-
νώθη ὅταν ἐδλεπον καὶ διέκρινον ὅτι καὶ ἡ κόρη τὰ αὐτὰ ἐπαγε καὶ
ἐδοκίμαζε βάσανα· εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἔπως ἐγὼ, οὕτω καὶ ἐκείνη, οὐ-
δὲν εἶπαν, οὐδεὶς λόγος ἐξέφυγε περὶ τούτου ἀκράτητος τῶν χειλέων
τῆς· καὶ ὅμως, ἐκεῖνο τὸ βλέμμα, τὸ ἔκτακτον ἐρύθημα τῶν πα-
ρειῶν, ἡ μετὰ δυσκολίας ἐπερχομένη ἀναπνοὴ εἰς ἐμαρτύρου, δὲν
μοὶ ἐλάλουν περὶ τῆς θέσεώς τῆς ἀρκούντως; Ἄχι πόσον σᾶς ἐδ-
γνωμονῶ, ἱατρὲ μου, ποῦ ἐσώσατε τὴν μητέρα μου, ἔλεγε, καὶ τὴν
ἐγνωμοσύνην μου ταύτην ὁμοῦ δὲν ἐκπληρῶ, ὅταν συχνότερον,
ὅσον τὸ δυνατόν σᾶς βλέπω καὶ συχνότερον τοιουτοτρόπως σᾶς ἐπανα-
λαμβάνω τὴν φράσιν μου ταύτην. Τοῦτο, ἄρα γε, μεταφραζόμενον εἰς
τὴν γλῶσσαν τῆς καρδίας τί ἐσημαίνει, τί ἐφανέρω, ἐννοεῖς βεβαίως.
Τώρα ὅκ ἀπῆλθες φυσικώτατα νὰ σοὶ περιγράψω ὅποια τις κατὰ τὴν
μορφήν καὶ κατὰ τὴν καρδίαν ἡ κόρη αὕτη. Ἀποφεύγω καὶ δὲν θέλω
ἐπιτηδὲς νὰ πράξω τούτο· ἔχω ὑπ' ὄψιν τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο :

ἢ γὰρ ἔρωτι
πολλὰς ὃ Πολύφαμε τὰ μὴ καλὰ καλὰ πέφανται,
ὡς ἐπίσης καὶ τὸ ἄλλο :

τυφλὸς δ' οὐκ αὐτὸς ὁ Πλούτος,
ἀλλὰ καὶ ὠφρῶντιστος Ἴέρως.

φοδοῦμαι· λοιπὸν μήπως διὰ τῶν ἀμυγμάτων τοῦ ἔριτος· βλέπων καὶ
κρίνων σοὶ παρατήσω καὶ περιγράψω εἰκόνα ὑπερβαίνουσαν ἢ καὶ
ὅπως τοῦ πρωτοτύπου ἀλλοίαν, νὰ μὴ πάθω δηλ. τὸ τοῦ Θεοκρίτου
Βάττου, ζητήσαντος νὰ ἐπαινέσῃ τὴν φίλην του Βομβόκη· ἀρκοῦμαι
μόνον νὰ σοὶ εἶπω ὅτι ἡ Κλεοπάτρα εἶνε καλὴ τὴν μορφήν καὶ ἀγαθὴ
τὴν καρδίαν· φάσει δὲ κακῆς ἐνὸς πνεύμα, ἀρκούντως ἐκκα-
λιέργησε τοῦτο διὰ τε τῶν ἐν τῷ παρθενικῷ σπουδῶν τῆς καὶ
τῶν κατόπιν μέχρι τοῦδε μελετῶν τῆς.

» Καὶ ἤδη κατόπιν τούτων πάντων θέλεις νὰ σοὶ εἶπω τί ἐσώθην
σκέπτομαι καὶ ἂν τι ἀπεράσισα. Ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν καθόπως σοὶ
λέγω ὅτι δὲν ἐσχημάτισα ἀκόμη τοιαύτην, διότι καὶ ἀκόμη σκέπτομαι,
καὶ ὅκ σκέπτομαι, καὶ γὰρ δὲν γνωρίζω μέχρι τίνας· ἀκριβῶς δὲ ἠπα-
ράτασις αὕτη τῆς σκέψεως εἶνε τοῦ μὲ βλασανίζει καὶ μὲ τυραννεί. Ἰδοὺ
νὰ σοὶ ἀνοίξω τὸ στήθος μου νὰ σοὶ ἐκμυστηρευθῶ τοὺς ἐσωτερικούς
μου διολγαρισμούς, τοὺς ὅποιους μέχρι τοῦδε εἰς κλίνα, οὐδὲ κατ'
ἐλάχιστον, εἶπον.

» Ἢ καρδία μου ἐννοεῖς τί μὲ συμβουλεύει; ἡ ζωὴ αὕτη δὲν εἶνε
μακρὰ· ἔχεις ἀνάγκην μιᾶς συντρόφου· ἡ κόρη ποῦ ἀνεφάνη ἔμπρο-
σθέν σου εἶνε κατάλληλος διὰ σέ· λάβε τὴν καὶ μὴ ἀνάβαλε καὶ
σκέπτου. Εἰς αὐτὰ ὅμως ἐπέρχεται ὅπως ἐναντίας ὁ νοῦς, ταῦτα συμ-
βουλεύων μοι· γνωρίζεις ὅτι ἔχεις ὑποχρεώσεις μεγάλας πρὸς τὴν οἰ-
κογένειάν σου, τὰς ὁποίας πρὶν ἢ ἐξοφλήσῃς δὲν ἔχεις δικαίωμα νὰ
σχεθῆς ἀπολύτως περὶ σεαυτοῦ· ἔπειτα καὶ τούτου παραβλεφθέντος
γνωρίζεις ἐπίσης ὅτι ὁ λαμβάνων ὡς σύντροφον κόρην τινὰ ὀφείλει νὰ
καταστήσῃ αὐτὴν εὐτυχῆ, ἐν ᾧ οὐ ἐπὶ τοῦ παρόντος πολὺ μακρὰν
εἶσαι τοῦ νὰ πράξῃς τούτο· εἶσαι εἰς ἀρχαῖος ἐπιστήμων· αἱ πανευ-
στημιακαὶ σπουδαὶ μόναι δὲν καταρτίζουσι τούτον· ὀφείλεις καὶ κατό-
πιν τούτων νυχθημερὸν νὰ σπουδάζῃς καὶ μελετᾶς· καὶ ἐν οἰκονομικῇ
ζῶν νὰ περισυλλέξῃς χρηματικὸν τι ποσὸν ὅπως οὕτω δυναθῆς ἐπὶ ἑν
καὶ δύο ἔτη νὰ περιέλθῃς τὰς ἐν Εὐρώπῃ διασημοτέρας ἱατρικὰς σχο-
λὰς καὶ συμπληρώων τὰς κακῆς γνώσεως σου πολλὰ πλείονος
νέας προσπορισθῆς καὶ μάθῃς· ὁ γάμος λοιπὸν διὰ σέ, ἂν μὴ ἀδύνα-
τος, πολὺ μακρὰν ἀκόμη κείται. Καὶ λοιπὸν τὰς δύο ταύτας ἐναν-
τίας ὅπως γινώσκεις ζητῶ νὰ συμβιβάσω καὶ συνενώσω ὅσον ἐπιμένω,

τόσον ἐκτίτερα τὰ μέρη ισχυρότερον κατεξανίστανται ἢ μετέωρος καὶ ἐκκεραμῆς αὐτῆ ἐσωτερικῆ μου κατάστασις εἶνε τὸ μέγα μου βίασικον, ἢ ἀφόρητος τυραννία ἔσον σκέπτομαι, τόσον ἀπορῶ καὶ ἐν ἀμηχανία εὐρίσκωμαι. Τὸ ἑσπέρας, εἴτε ἐπὶ τῆς τραπέζης, εἴτε καὶ κατόπι, ἔταν εὐρίσκωμαι μόνος ἐμπύπτω εἰς τὸν ἀδιεξίτητον λαβύρινθον τούτων τῶν σκέψεων· ὅπως διασκορπίσω αὐτάς λοιπὸν ἀρπάζω τὴν βέβδον μου, φορῶ τὸ καπέλλον μου καὶ ἐξέρχομαι πρὸς πηγαῖα, καὶ ἐγὼ δὲν γνωρίζω περιπατῶ ἀσκόπως ἀρκετὸν καὶ ἔταν κουρασθῶ ἐπιστρέφω καὶ πίπτω νὰ κοιμηθῶ εἰς τὴν κλινῆν μου. Προχθὲς λοιπὸν, ζαλισθεὶς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συλλογιζόμενος, ἐξῆλλον τῆς οἰκίας καὶ κατ' εὐθείαν εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν· ὁ ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων ὑπάλληλος μ' ἔρωτᾷ διὰ τοῦ μετὰ τινα σκέψιν ἀπαντῶ διὰ Κωνσταντινούπολιν λαμβάνω τὸ εἰσιτήριο, εἰσέρχομαι, κάθημαι εἰς τὴν ἀμαξίαν καὶ ἔταν ἐξεκίνησεν ὁ συρμὸς καὶ εἶδον ἐκατέρωθεν φεύγοντα θρομῶα τὸς οἰκίας καὶ τὰ δένδρα, τότε ἐνουμήθην ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχον νὰ ἐπισκεθῶ δύο βαρέως ἀσθενούστας· ἀλλὰ δὲν πειράζει ἐπεὶ οὐκ ἔμαυτὸν καὶ ἐγὼ ἐπίσης βαρέως ἀσθενῶ καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ ζητήσω καὶ εὐρω ἱατρὸν καὶ ἱατρικὰ. Ἐβόθασα εἰς Ἀδριανούπολιν τὸ ἑσπέρας μετέβην εἰς Ξενοδοχεῖον καὶ ἀφ' οὗ παρήγγειλα τὴν ἐπαύριον ἐγκαίρως νὰ μὲ ἐξυπνήσωσι διὰ τὸν σιδηροδρομὸν ἐξήτησα νὰ μοὶ δεξιῶσι δωμάτιον καὶ νὰ μοὶ φέρωσι τι νὰ φάγω μὲ ὠδήγησαν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ μοὶ ἔφεραν φαγητὸν, ὁποῖόν τι, δὲν γνωρίζω, εἶπε καὶ δὲν ἐνουμῶμαι ἂν ἔφαγον. Ἦν ἐπαύριον ἀπὸ πρωίας ἀνεχώρουν τῆς Ἀδριανουπόλεως φοβάσας εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Τσερκές-κιοὶ ἐξῆλλον πρὸς φυσικὴν ἀνάγκην· ἀλλ' ἀναλογιζόμενος τὴν Φιλιππούπολιν καὶ τὸ Στενήμαχον, ἅτινα ἀφῆκα ὑπίσω, περιεπλέχθην καὶ πάλιν εἰς τὸ δίκτυον τῶν ἀπερῶντων μου σκέψεων δὲν ἤμουν, δὲν ἐδλεπον· ἔταν ἐπέστρεψα εἶδον τὸν συρμὸν ἐν συριγγῶ ἐξαφανιζόμενον ἐμπροσθέν μου. Συνῆλλον εἰς ἐμαυτὸν καὶ πένριξ μου προσδoléψας εἶδον ἀμαξηλάτην ἐτοιμαζόμενον νὰ ἀναχωρήσῃ ἦτο κενὴ ἢ ἀμαξία τὸν ἠρώτησα διὰ τοῦ διὰ τὴν Βίξαν ἐμδήκω, ἐκάθησα καὶ ἐμπρὸς τὸν εἶπον ἔταν ἐξεκίνησα τότε ἐνουμήθην ὅτι καλῶς ἔπραξα, διότι σὺ, φίλτατε, ἐπανήλθες εἰς τὸν νοῦν μου. Ναί, κάλλιστα ἐγένετο, ἐμονολόγουν νὰ εἶω τὸν φίλον μου, νὰ τῷ ἀνοιξῶ τὴν καρδίαν μου καὶ ἴσως εὐρω τρόπον καὶ ἀπαλλαγθῶ τῆς στενοχω-

ρου θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκωμαι. Ἀχ! φίλτατε, νὰ ἤξευρες τὸ τί πάσχω καὶ ὑποφέρω

Ὁ φίλος τοιουτοτρόπως περιλύπως ἐπέρανε τὴν ἀφήγησιν τῆς καταστάσεώς του· διέκρινα ὅτι ἦν σφόδρα συγκελημένος καὶ ὅτι τὰ δάκρυα ἦν ἔτοιμα ὅπως ἐκρεθώσιν· ἐθεώρησα καλὸν ὅπως μὴ ἐπιτείνω τὴν δεινὴν του ταύτην θέσιν· ἐξήγαγον τὸ ὠρολόγιόν μου καὶ ὑπεκφεύγων τὸ κέραιον θέμα, «ἦ ὦρα, εἶπον, φίλτατε, πέρασε· καιρὸς νὰ κοιμηθῶμεν· ἄλλως τε ἔχεις καὶ ἀνάγκην ἀναπαύσεως· αὐριον πάλιν τὰ ξαναλέγομεν» καὶ οὕτως ἐκαληνύκτησα τὸν φίλον μου ἀφείξ αὐτὸν μόνον.

Τὴν ἐπαύριον καὶ τὰς μελλεπομένας ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἔλειψα νὰ διηγήσω καὶ ἐξενέγκω γνώμην περὶ τῆς ἐν ἣ εὐρίσκειτο καταστάσεως ὁ φίλος μου, ἀφ' οὗ δὴ αὐτὸς οὗτος προεκάλει με πρὸς τοῦτο. Κατ' ἀρχὰς ἐξήτησα νὰ τῷ παραστήσω καὶ τὸν παρακινήσω ὅτι πολὺ κάλλιστα ὅτ' ἔπραττεν ἀν' ἐνουμῶμετο τὴν κέραιον, ἥς τοσοῦτον ἠρώσθη ἰδὼν ἔμους ὅτι ματαίως προσκρούω καὶ ἀνωφελῶς μάχομαι πρὸς τὴν ἀναταμάχρητον καὶ μακρὰν σειρὰν τῶν σκέψεων του, τότε ἤλλαξα σύστημα. Ἐσκέπηθην μήπως κατορθώσω καὶ διὰ τῆς λίψης ἐξαρπάσω ἀπὸ τῆς καρδίας του τὸ κατατρυχὸν αὐτὸν ἐπὶ τοσοῦτον τοῦτο αἰσθημα πρὸς τὴν κέραιον· ἀπέφραυγον λοιπὸν ὅπως γίνηται λόγος, ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον, δυνάμενος νὰ ἐγγίσῃ τὴν ἄλλως εὐκρίστον ταύτην χορδὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅπως, ὡς ξαναγώγος του, ἐπίδειξω αὐτῷ τὰ ἀξιοθέατα τῆς ἐπαρχίας Βιζύης, ὠδήγουν αὐτὸν εἰς μακρὰς ἐν ταῖς πέριξ ἐσδρομάς, εἰς πότους καὶ εἰς δεῖπνα μετὰ φίλων. Ὁ φίλος μου ἐννοεῖται ἔπαυσε τοῦ διηγεῖν περὶ Φιλιππουπόλεως καὶ Στενήμαχου, ὡς ἔλεγεν, ἀλλ' ἐν τούτῳ ἡ ἔβης καὶ ἡ παρατεινομένη αὐτοῦ δυσθυμία ἐμαρτύρουν μοὶ ὅτι πολὺ ἀπέχον ἐπὶ τοῦ θεραπεύσει ἐντελῶς τοῦτον.

Ἦν Κυριακὴ, ἡμέρα Μάτου, καὶ ἡ φύσις τῷ ὄντι ἐορτάσιμον φέρουσα στολήν ἡμινεόλοι ἐκ τῆς καλλιωνῆς· ἀφ' ἑσπέρας ἤδη προήγγειλα τῷ φίλῳ μου ὅτι ἐμέλλομεν τὴν ἡμέραν ἐκείνην νὰ μεταβώμεν καὶ διέλθωμεν εἰς τὸ ἀπέναντι ἡμῶν, πλέον τῆς ὥρας ἀπέχον, χωρίον τῆς Μαγνησιώσεως, ἐνθα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς τελεσεως ἀρραβῶνος πολλὰ ὑπεσχέθη αὐτῷ ὅτι ἐμελλε νὰ ἴδῃ καὶ μάθῃ.

Ἐξεκίνησαμεν λοιπὸν ἀπὸ πρωίας ἐφ' ἀμαξίας· ὅτε ἐφθάσαμεν διήγον μακρὰν τῆς πόλεως ὁ φίλος μου ἐπρότεινε ὅπως στικτήσῃ ἡ

ἀμικξά καὶ θαυμάσωμεν τὴν Βιζύην μακρῶθεν κατ' ἀνατέλλοντα ἥλιον τῷ ὄντι ἐκράτησε τοὺς ἵππους ὁ ἀμικξηλάτης καὶ ἡμεῖς ἀκόρεστοι ἐπέσκημεν ὅπως κατακράσωμεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ πρὸ ἡμῶν ὄσκημα καὶ ἦτο τῆ ἀληθεία ἐξέκιστον ὁ κύρανος ἦν ἀνέφελος, αἰθριώτατος λεπτή ἐπέπνεεν αὐρὰ ἀνωθεν τῆς πόλεως, ὅπως ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν ἀγίων, ἀνεπαίσθητος ἠωρεῖτο καὶ ἔπαιζε μετὰ τῆς αὐρας ἡμιγλοειδῆς τις σφεράγη· αἱ πλείστα τῶν καπνοδόχων ἀνέπειμπον κατ' εὐθείαν μακρὰν στήλην λευκοῦ καπνοῦ· αἱ οἰκίαι κλιμακῆδον καὶ ἀραιῶς παρελκύνουσαι ἄρρητον γογγύειαν παρῆγον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ παρατηρητοῦ διὰ τοῦ ἐξωτερικῶς λευκοῦ των χρωματισμοῦ συναγομένου μετὰ τοῦ ζωηροῦ πρασίνου χρώματος τῶν δένδρων, τῶν περιβαλλόντων αὐτὰς κήπων· κάπου-κάπου παραθυροφύλλον τι ἀνοηγόμενον σὲ παρῆκει νὰ φαντάζηται κύκλον ὀπισθεν ὀπίμου τινὸς ἀνακινούμενον· τὸ κέντρον τῆς εἰκόνας κκτεῖχε τὸ διοικητήριον, οὐχί βεβαίως διὰ τοῦ μεγάλου τῆς οἰκοδομῆς αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ ἀπόκτου καὶ μοναχικοῦ τῆς θέσεώς του· ἡ ἀρχὴ τῶ ὄντι ἐφαίνετο ἐκείθεν ἐπιθλέπουσα τὴν πόλιν καὶ τὴν πεδιάδα· μετὰ ταῦτα ἤρχετο τὸ τῆς Σίγας-Σοφίας τζαμίον, οὗ ὁ κεραμιδοσκεπὴς τροῦλος κατ' οὐδὲν ἠλάττου τὸ ἐπιβάλλον τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος· περαιτέρω ἐφαίνοντο κλαίοντα, οὕτως εἰπεῖν, ὡς λησιμονηθέντα ὑπὸ τοῦ χρόνου ὁ ἡμιερειπωμένος πύργος καὶ ἡ περισωζομένη ἐπικλινῆς θύρα τοῦ φρουρίου τὴν εἰκόνα ἔκλειεν ἀνατεινομένη καὶ ἀνωθεν ἕως κάτω διήκουσα ὀροσειρὰ, εἰς τοὺς πρόποδας, τῆς ὁποίας εἴπομεν ὅτι εἶνε ἐκτισμένη ἡ πόλις.

Ἀφορμῆς ἐκτεῦθεν δοθείσης μεταξὺ ἄλλων ἐγένετο λόγος καὶ περὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς σημασίας τοῦ ὀνόματος· τί ἄρα νὰ σημαίνῃ Βιζύη. Εἰς τὴν συζήτησιν ἡμῶν καύτην παρεμβὰς ὁ γέρον ἀμικξηλάτης μας ὡς ἐξῆς ἀφηγήσατο τὴν ἐπιρατοῦσαν παράδοσιν περὶ τῆς ὀνομασίας τῆς πόλεως· ἀδὲν εἶνε γινωστὸν ποῖον ὄνομα εἶχεν ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἡ Βιζύη· φαίνεται ὅμως ὅτι ἦτο μεγάλο καὶ φημισμένο κάστρο, γι' αὐτὸ καὶ πολλοὶ ἤθελον νὰ τὸ πάρουν· ἦλθε λοιπὸν μὴ φορὰ ἕνας μὲ τὰ στρατεύματά του νὰ κάμῃ δική του τὴ Βιζύη, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ Βιζύῳται ἐκλείσαν τὰς πόρτας τοῦ κάστρου των, ἐκλίθησαν ἐπεινὸς ὁ ἡγεμόνας καὶ τὴν ἐπεριτρογύρισε μὲ τὸ στρατεύμαά του, περιμένοντας μὲ τὴν πείνα νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς Βιζύῳτας νὰ παραδοθῶν.

τότε ὁ πόλεμος ἐγίνονταν μὲ σαίταις· μὴν ἡμέραν λοιπὸν ἡ βασιλοπούλα τῆς Βίξας, μὴ ὡμαρρη κοπέλουδα, ἐστέκουταν εἰς τὸ παράθυρο τοῦ παλατιοῦ καὶ ἐκύταζε τὸ στρατεύμα ποῦταν ἔξω, ὅταν βλέπη γῆσου καὶ ἕνας στρατιώτης τὴν σημαδεύει καὶ μὴ σαίτηά του πικρῆ ἔρχεται καὶ κτυπᾷ τὴν κόρην, ἴσα-ἴσα ἀπάνω στὸ βυζὶ· ἀχ! βυζὶ μὲ εἶπεν ἡ βασιλοπούλα καὶ ἔπεσεν· ἀπ' αὐτὸν τὸν λόγον τῆς λοιπὸν ὀνομάσθηκε τὸ κάστρο τότε καὶ ἕως τώρα ἀνόμῃ Βιζύη. Ὑπεμειδισμα εἰς τὴν ἀφήγησιν τῆς παραδόσεως ταύτης ὑπὸ τοῦ ἀμικξηλάτου μας ὡς ἐπίσης καὶ ὁ φίλος μου, ὅστις συγχρόνως ἐπιθύρισε: se non è vero è ben trovato.

Μετ' ὀλίγον εισηρηχόμεθα εἰς τὴν Μιχακρωτίσσαν· τὸ χωριὸν τοῦτο ἐν τῷ μέσῳ πεδιάδος ἐκτισμένον κατοικεῖται ὑπὸ 170 περίπου οἰκογενειῶν, πάντων χριστιανῶν καὶ ἀποζώντων ἐκ τῆς γεωργίας. Περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ χωριοῦ οὐδὲν τις βέβαιον γινώσκει, μόνον δὲ παραδόσεις περὶ τούτου ὑπάρχουσι κατὰ τινα ἐξ αὐτῶν ὀνομάσθη ἐκ τῆς ἐπικλήσεως τῆς Παναγίας μακαριωτίσσης· κατ' ἄλλην ἐκ τοῦ: Παναγία ἡ μεγαριώτισσα, καθότι ἐκ Μεγάρων τις ἐλλοῦν ἔκτισεν ἐκεῖ ἐπ' ὀνόματι τῆς Παρθένου ἐκκλησίαν· κατὰ τρίτην ἐπὶ τέλει παράδοσιν ἡ ὀνομασία παρήχθη ἐκ τοῦ μακρὰ-(ὕψηλῃ)-Χιότισσα, διότι τισαύτης τινὸς γυναικὸς ἦν κτήμα τὸ μέρος. Ἄξια θεᾶς καὶ ἐπισκέψεως ἐν τῷ χωρίῳ μὲν ὑπάρχει ἡ μικρὰ αὐτοῦ ἐκκλησία, κτισμα ἀπὸ τῶν βυζαντινῶν χρόνων περίλειπόμενον, καὶ δι' αὐτὸ μένει ἄξιον λόγου· ἐκτὸς δὲ τοῦ χωριοῦ, εἰς μακρὰν ἀπόστασιν, ἐντὸς μακροῦ τινος ἀλλοῦ, ὅπου καὶ τὸ νεκροταφεῖον, εὐρηται ἐγὼς μαρμαρίνος τετράγωνος, φέρων ἐπὶ τῆς μίας αὐτοῦ πλευρᾶς τὴν ἐξῆς τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων ἐπιγραφὴν:

ΘΕΩΙΑΓΩΙ
ΥΨΙΣΤΩΙ

ΥΠΕΡΤΗΣΡΟΙΜΗ
ΤΑΛΚΟΥΚΑΙΠΥΘΟ
ΔΩΡΙΔΟΣΕΚΤΟΥΚΑ
ΤΑΤΟΝΚΟΙΛΑΛΗΤΙΚΟΝ
ΠΟΛΕΜΟΝΚΙΝΔΥΝΟΝ
ΣΩΤΗΡΙΑΣΕΥΞΑΜΕΝΟΣ
ΚΑΙΕΠΙΤΥΧΩΝΓΑ'ΙΟΣ
ΙΟΥΛΙΟΣΚΡΟΚΟΣΧΑΡΙ
ΣΤΗΡΙΟΝ

Τὸ μνημεῖον ἀδηλον ἂν ἴστατο αὐτόθι διότι τὸ μάρμαρον δὲν εἶνε σταρεωμένον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἔως δὲ πρὸ τινῶν ἐτών ἦν ἀνέπαρον καὶ ἀλύμαντον, ἀλλ' ἐπ' ἐσχάτων μεταβάλλοντες κρούφα τινὲς πρὸς ἐξέυρεσιν δῆθεν τοῦ ἐγκελευσμένου θησαυροῦ (μ. κ. ν. δ. ρ. κ. γ. δ. ν. α. ὅπως λέγουσιν ἐνταῦθα) κατέσπασαν αὐτὸ ἱεροσόλως ἐκ τοῦ ἀνεπιγράφου μέρους. Δὲν πρέπει νὰ παραδράμωμεν ἐπίσης καὶ τὸ ἐντὸς τοῦ χωρίου κείμενον νεώτατόν τι καλλιγλιστὸν οἰκοδόμημα, ὅπερ ἐν προφανεῖ δυσαναλογία ὑπάρχει πρὸς τὴν λοιπὴν ταπεινὴν κατάστασιν τοῦ χωρίου, καθότι ἐδαπανήθησαν δι' αὐτὸ ὑπὲρ τὰς διακοσίας πενήτηκοντα λίραι καὶ ἴσταται ἵνα μαρτυρῇ τὸν πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὴν παιδείαν ζῆλον καὶ ἐρεσιν τῶν χωρικῶν· εἶνε τὸ σχολεῖον.

Ἄλλ' ἔτι ἰδίως ἐφελεύει τὴν προσοχὴν τῶν τὸ χωρίον τοῦτο ἐπισκεπτομένων εἶνε τὰ ζῶντα λεγόμενα μνημεῖα, τὰ διάφορα καὶ ἀρχαῖα παρὰ τοῖς κατοικοῖς περιωζόμενα ἥθη καὶ ἔθιμα, περὶ ὧν μακρὸς ἡδύνατο νὰ γείνη λόγος· ἀλλὰ τὰ περὶ τούτου οὐχὶ τοῦ παρόντος καιροῦ μέλημα.

Ἐἶπον ἀνωτέρω ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῇ ἀρραβῶν τις. Ἄφ' οὗ λοιπὸν μέχρι μεσημέριος μετὰ τοῦ φίλου μου διεσπείδαμεν περιερχόμενοι τὸ χωρίον καὶ ἀφ' οὗ κατέβην καθύπευχάσαμεν τὸν ἐκ τῆς ἀνὰ τὴν ἐξοχὴν ἀκρομῆς ἡμῶν ταύτης κατεξαισταντα στόμαχον δι' ἀπλοῦ καὶ προχείρου, ἀλλ' ὀρεκτικωτάτου γεύματος, συνηρώθημεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τῆς συνοδείας, τῆς ἐκ μέρους τοῦ γαμβροῦ μεταβαίνουσας εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νόμφης ὅπως γείνη ὁ ἀρραβῶν, ἢ, καθὼς λέγουσιν ἐνταῦθα, ὅπως γείνη τὸ π. α. ζ. α. ρ. λ. ἢ κ. ι. ἢ ἀγοραπωλησιὰ δηλαδὴ. Ἄς μὴ φανῇ δὲ παρακαλῶ περιεργον τοῦτο· εἶνε αὐτὴ αὐτὴ ἢ πραγματικὴ ἀλήθεια· πρόκειται καθαρῶς περὶ τῆς ἀγοραπωλησίας μὲς δεκαλίδος· καὶ ἢ δεκαλίς αὐτὴ τί νομίζετε; Μυριάς συγγνώμη, ἐρίτιμοι ἀναγνώστριαί, εἶνε. . . . ἢ νόμφη. Ὅσοι ἀνέγνωσαν τὴν Βυζαντινὴν ἱστορίαν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ οὐκ ἐνθυμῶνται τὸ σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς τότε ποιηθὲν καὶ ὑπὸ τῶν θήμων ψαλλόμενον ἐν τῷ ἱεροδρόμῳ χλευαστικὸν κατὰ τοῦ αυτοκράτορος τροπάριον, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἐξῆς: αἰδύρηκε τὴν δαμαλίδα ἀκαλὴν· καὶ ὡς τὸν καιρὸν ἀλέκτορι αὐτὴν πενήδηκε, καὶ ἐποίησε παιδία ὡς τὰ ξυλοκούκουδα, καὶ οὐδεὶς τοῖμα λελήσεται, ἀλλ' ἔλους ἐρήμωσεν· ἔγιέ μου, ἄγχε, ἰσχυρὰ καὶ δυνατὰ, ὅς αὐτὸν κατὰ

κρονίου ἵνα μὴ ὑπερβῆται, καὶ γὰρ σοὶ τὸν βούν τὸν μέγα προσαγάγω εἰς εὐχὴν. Ἄλλὰ πρὸ τούτου ἐν τῇ ἀρχαιότητι, καὶ τοῦτο εἶνε τὸ ἐτι δυσάρεστον, ἀπαντῶμεν γυναῖκα φέρουσαν ὡς κύριον δοῖμα τὴν δαμαλίδα, ἐννοοῦμεν τὴν σύζυγον τοῦ εἰς τὸ Βυζάντιον ἐκπεμφθέντος Ἀθηναίου στρατηγού, ἢν θανούσαν τόσον ἐτίμησαν οἱ Βυζάντιοι, ὥστε τὴν προσωνομίαν αὐτῆς κατὰ γράμμα λαμβάνοντες ἔστησαν ἐπὶ τοῦ τάφου λιθίνην δάμαλιν.

Βραδέως λοιπὸν καὶ ἐν βυθμῷ περιπατοῦντες, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς ἐχόντες τοὺς κροτούοντας καὶ καίζοντας τὸ τύμπανον καὶ τὸν αὐλόν, εἰσῆλθομεν ἢ συνοδεία, ἢ κάλλιον, ἢ ἐπιτροπεία τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν τῆς νόμφης οἰκίαν. Ἡ μουσικὴ ἔκπαισεν· εἰσελθόντες δὲ καὶ μετὰ τῶν τῆς νόμφης προσκεκλημένων, ἢ μᾶλλον ἐπίσης ἐπιτρόπων, συναναμχθέντες, κατελόμεν, δαλαδὸν καθίσαντες, τὰς τέσσαρας πλευρὰς ἰσογείου δωματίου, φωτιζομένου ὑπὸ δύο ἀπὸ τῆς ὀροφῆς φεγγιτῶν. Ἐἶπον ἀνωτέρω ἐπιτρόπων τοῦ γαμβροῦ καὶ τῆς νόμφης· ἐπέξηγῶν τοῦτο δηλῶ ἔτι τῷ ὄντι αὐτοὶ εἶνε οἱ τὸ ποσὸν τῆς προγματικῆς δωρεᾶς μέλλοντες νὰ συμφωνήσωσι καὶ ὀρίσωσι. Περὶ προικὸς οὐδεὶς λόγος ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βιζύης, καὶ οὐκ ἦτο τοῦτο εὐτύχημα ἂν πλειοσχωροὶ πλοῦσοι κῶμαι καὶ ἴδιαι ἢ πόλεις τῶν 40· Ἐκκλησιῶν δὲν ἔδιδε τὸ περὶ τοῦ ἐναντίου παράδειγμα· καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι μέχρι τοῦδε ἐκπεφασμένως καὶ ῥητῶς ἐν Βιζύῃ οὐδεὶς περὶ προικὸς ἐκφέρειται λόγος, εἶνε ὅμως ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι αἱ νέαι καὶ οἱ νέοι ἐνταῦθα εἰς δύο, κατέκλιται παρακεταγμένα, εὐρίσκονται στρατόπεδα· σιωπηλοὶ ἴστανται καὶ περιμένουσι, τί; ἀνοεῖται, τὴν προίκα· εὐτυχῶς εἰς τὰ ἀπλοῖκά καὶ ἀρχαίζοντα πέριξ χωρίων τὸ νόσημα δὲν μεταβῆθῃ καὶ εὐαρέστως βλέπει ὁ ἐπισκεπτόμενος ταῦτα μὴ παραμενούσας τὰς χώρας, ἀμὰ ἔλθωσιν εἰς ὄραν γάμου. Ἐν ταῖς χώραις ὅμως ταύταις ὑπάρχει ἄλλο τι τὸ κακόν· εἶνε ἀληθὲς ὅτι οἱ νέοι ἀπὸ τοῦ δεκάτου-πέμπτου καὶ αἱ νέαι ἀπὸ τοῦ δεκάτου-τρίτου ἤδη ἔτους προσέρχονται εἰς γάμου κοινωνίαν, ἀλλὰ δυστυχῶς, ὀρεῖλαμεν νὰ τὸ δμολογήσωμεν, παρεργωρίζεται καὶ παραδλέπεται ὅπως ἢ ἀξία καὶ ἢ ἀποστολὴ τῆς γυναικὸς ἢ γυνὴ ἐν αὐτοῖς φαίνεται, κατὰ τινα τρόπον, ἐπιοχιασθεῖσα τῆς προσδιορισμένης αὐτῆς τροχίως· ἐκεῖ ὁ σύζυγος λαμβάνει αὐτὴν πλέον ἢ σύντροφον ἴσως, ἀκριθέστερον ἵνα ἐκφρασθῶμεν, πιστὸν καὶ ἀνάματον δούλου. Ἐκτὸς τῶν κατ' οἴκον, οὐχὶ τοσοῦτον ἐλαφρῶν, ὑπηρε-

σιών, θίβει π. χ. ἐν Μαγικρωσίσει τὸν χειμῶνα, ὅτε ὁ βόρβωρος μέχρι γένετος ἀναβαίνει, ἢ ταλαίπωρος σύζυγος καὶ μήτηρ εἶνε ἠναγκασμένη ἀνυπόδητος διασχίζουσα τοῦτον νὰ μεταβῇ, ὡς ἄλλη Ρεδέκκα, εἰς τὸ φρέξρ τοῦ χωρίου καὶ ἀντήλασσα κομίσῃ εἰς τὴν εἰκίαν τὸ ἀναγκαιοῦν ὕδωρ, ἐν ᾧ ὁ φίλος αὐτῆς ΠΟΣΙΣ ἐν τῇ καπηλείᾳ φλυαριῶν ἢ χαρτοπαικῶν πίνει τὸν θερμανθέντα οἶνον τοῦ αὐτῆ ἐπίσης ὁ ὑπάγῃ εἰς τὴν πηγὴν ἀνυπόδητος καὶ ἔχουσα καταμέλιαναν μέχρι τοῦ γόνατος τὴν σάρκα ὡς ἐκ τοῦ ψυχροῦ ὕδατος, ἐν ᾧ ἴσταται, ὁ ἄ πλόγη καὶ ὁ ἄ καθαρίσῃ τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ ἄλλα τῆς οἰκίας ὑφάσματα ἐκτός λοιπὸν τῶν οἰκικῶν τούτων ἐργασιῶν, αἵτινες δὴλον ἐγένετο ἐπὶ αὐτῆ καὶ ὄψασαι ὑπάρχουσι, ἢ σύζυγος μετέχει, οὐκὶ κατὰ μικρὰν μερίδα, καὶ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐργασιῶν τοῦ συζύγου τῆς· αὐτῆ ὁ ὑπάγῃ νὰ τῶ ἀπίσῃ τὴν κοικουοῦραν ἢ τὰμπέλι, αὐτῆ ὁ ἄ θερσίση, αὐτῆ ὁ ἄ τρυγήσῃ αὐτῆ ὁ ἄ φυτεύσῃ καὶ ὁ ἄ περιποιήσῃ τοὺς λαχανοκήπους, ἀνθεμειμένη ἀπροφύλακτος εἰς πάσας τὰς ἐπιρήσεις τῆς ἀτμοσφαιρας. Αἱ βαρεῖαι αὐταὶ ἐργασίαι καὶ αἱ ἀτμοσφαιρικαὶ ἐπιήρειαί εἶνε ἢ αἰτία δι' ἣν βλέπων μὲλις τὰ εἰκοσι-πέντε ἔτη ὑπερβῆσαν μίαν γυναῖκα νὰ νομίζῃς ὅτι ἔχεις ἐνώπιόν σου πεντηκοντούτιδα ἢ τεσσαρακοντούτιδα ἐκ τῶν ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσιν. Ἄλλ' ἐπαλέθωμεν κατόπιν τῆς παρεκδόσεως ταύτης εἰς τὸ κύριον ἡμῶν θέμα.

Ἐκκοθίσωμεν λοιπὸν οἱ πάντες καὶ ἤρξατο ἢ πρὸς ἀγοραπωλησίαν συζήτησις καὶ συμπαύσια· οἱ τοῦ γαμβροῦ ἐπίτροποι ἔλεγον καὶ ἐπέμενον ὅτι ἦλθον πρὸς ἀγορὰν μίαν δαμακλίδος, ἐν ᾧ οἱ τῆς νόμφης ἤρνοῦντο ὅτι ἔχουσι τοιαύτην πρὸς πώλησιν· ὀπισθόηποτε ἢ πωληθησομένη δαμακλίς εὐρίσκαται καὶ ἰδοὺ μακρὰ ἐκατέρωθεν λογοτριβὴ περὶ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀξίας τῆς· τελευταῖον μετὰ παρατεταμένην καὶ παραγῶδη συζήτησιν συνεφωνήθη ὅπως πωληθῇ ἢ δαμακλίς ἀντὶ πεντήκοντα φλωρίων τὰ φλωρία ταῦτα εἶνε οἱ λεγόμενοι μαχμουδιέδες, ἔχοντες ἀξίαν περίπου εἰκοσι γροσιῶν. Μετὰ τὴν συντέλεσιν καὶ σύναψιν τῆς ἀγοραπωλησίας ἤνοιξεν ἢ περκαμένη ὄρα καὶ ἐπαρουσιάσθη ἢ δαμακλίς, δηλαδὴ ἢ μελλόνουμος ἦθελον νὰ εἴπω ἤρξατο δὲ ἀπὸ τοῦ ἀξιοσεβαστοτέρου προχωροῦσα νὰ ἀσπάζηται τὴν δεξιὰν ἀπαξιαπάντων ἀνεξαιρέτως τῶν παρακαθημένων, δεχομένη τὰς μνηριοτρόπους ἐκφραζομένας εὐχὰς αὐτῶν καὶ προσρήσεις· μετὰ τοῦτο δὲ μεταβῆσα ἔστη εἰς τινὰ γωνίαν. Ἢ ἀρκοῦντως ἤδη γρατικὴ τῆς

αἰθούσης ἡμῶν ὄψις ἔτι μᾶλλον ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι κατηγλαίσθη διὰ τῆς καρουσίας τῆς μνηστευθείσης· δαιλημόνως ἀλλὰ καὶ ἐπιτεροπῶς πῶς ἴστατο ἐκεῖ εἰς τὴν γωνίαν, ἐν ᾧ δραπέτις ἡλίου ἀπὸς διὰ τοῦ φεγγίτου εἰσδύουσα ἐθώπευε τὰς ὡς ἐκ τῆς ἐνταῦθα εἰθισμένης (πρὸς ἐπίσχουσι ὡς πιστεύουσι τῶν τριχῶν) χρήσεως τοῦ κινῆ ἐρυθορροῦσους καὶ πολυπληθεῖς πλεξίδας τῆς κόμης· παραδοθεὶς πρὸς στιγμὴν εἰς τὴν φαντασίαν ἐνόμισα ὅτι εἶχον ἀπέναντί μου ἐν ἐξ ἐκείνων τῶν μεγάλων καὶ κοικιλογρόων ἰαπωνικῶν ἀνθοδοχείων καὶ ὅτι ἐντὸς ἦν τεθειμένον θαυμαστὸν ἔσον καὶ παράξενον ἄνθος, ἐξ ἐκείνων αὐτὰ μόνον ἢ γόνιμος τῶν Ἰνδιῶν γῆ παράγει· τὸ ἀνθοδοχεῖον περιστα τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ προπετῶς πέραν τῶν ὀρίων ἐπιζητοῦν νὰ προβῇ βρακίον (δι. μ. ἢ, ἐκ τοῦ διμήτου, ὅπως καλοῦσιν αὐτὸ ἐνταῦθα), κατεσκευασμένον ἐξ ὑφάσματος, ζωηρόν καὶ ποικίλον ἔχοντος τὸν χρωματισμὸν· τὸ δὲ σπάνιον ἄνθος τῶν Ἰνδιῶν ἀπέτελει ἢ κάλλιπλοστος καὶ ἀρκοῦντως ἐρυθρόχρους ὄψις τῆς κόμης μετὰ τῶν πλεξίδων τῆς κόμης καὶ τοῦ κοκκίνου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καλύμματος (εἶδος φασίου, εἰς ὃ περιθένουσι τὰ λεγόμενα τσεμπέρια, τὰ γνωστὰ ἐκ λαπτῆς θούνης πολύχροα καλύμματα τῆς κεφαλῆς). Ἐπὶ τούτῳ πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς γενομένης συμβάσεως καὶ ἐπίρρωσιν τῶν εὐχῶν ἡμῶν ἐπαρουσιάσθη τὸ κατὰ τὴν ἐνταῦθα γλώσσαν τσοουκάλιον τοῦ κρασίου. Ἄφ' οὗ δις καὶ τρίς καὶ πλέον οὐκ οἶδα πού τις, προσανακληθόμενος, ἐποίησε τοῦτο τὸν γῦρον τοῦ δωματίου, ἐπερῆν ὁ δωροεφόρος, αὐτὸς ἑαυτὸν διὰ βροντώδους ἐπιφωνήσεως ἀναγγελλῶν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οὗτος ἐκ τοῦ παρκακειμένου δωματίου ἐξερχόμενος ἀλλεπαλλήλως προσέφερεν ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν προσκεκλημένων τὰ ἐκ μέρους τῆς νόμφης ἐνθῆμια δῶρα, συνιστάμενα εἰς μανθῆλια διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ εἰς τσεμπέρια διὰ τὰς γυναῖκας· ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἐν ᾧ ἄφ' ἐνὸς ἐκυκλοφόρει, ὡς εἶπον τὸ τσοουκάλι τοῦ κρασίου, ἄφ' ἐτέρου ἐπίσης διέτρεχε τὸν κύκλον τῶν παρακαθημένων ποτήριον, ἡμίπληρες οἴνου, ἐν ᾧ ἔρριπτεν ἕκαστος κερμάτιόν τι, ὡς δῶρον τοῦ δωροδότου. Συμπληρωθείσης τῆς ἀπονομῆς τῶν δῶρων, ἐπευχθῆντες ὑγιαίαν καὶ χαρὰν ἐξηρχόμεθα τῆς οἰκίας τῆς νόμφης· ἀλλ' ἰδοὺ πρὸ τῆς ἐξωθούρας ἴσταμένη ἠσπάζετο τὴν δεξιὰν ἐκάστου τῶν ἐξερχομένων, αἵτινες δρελιουσιν ἐπὶ τούτῳ νὰ ἐκασίνουσιν εἰς τὴν χεῖρά τῆς κερμάτιόν τι ὡς δῶρον.

Μετά τῆς αὐτῆς καὶ πρότερον πομπῆς καὶ παρατάξεως ἐπανήλθοντες εἰς τὴν τοῦ γαμβροῦ οἰκίαν, δηλονότι ἐν κρῆτι τυμπάνου καὶ ἠχῆματι αὐλοῦ. Ἐνταῦθα, τῆς περιστάσεως δραττόμενος, θεωρῶ ἄξιον ἀναγραφῆς τὸ ἐξῆς· ὁ τὸν αὐλὸν παίζων ἦτο τυφλὸς ἐκ τοῦ πλέον τῆς ὥρας ἀπέχοντος χωρίου, ὅστις, καὶ τοῦτο εἶνε τὸ περίεργον, οὐχὶ μόνον κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ πάντοτε, σάκκισ προσκλαίεται, μόνος ἐκκινεῖ ἐκ τοῦ χωρίου καὶ θαυμασίως ἀνὰ μέσον τῶν ἀγρῶν πορευόμενος φθάσει ἀσφαλῶς εἰς τὸν πρὸς ἐν ὄρον. Ἰννοεῖται ὅτι ἐσπεύσαμεν ἀμέσως ἵνα ἀναγγεῖλωμεν τῷ γαμβρῷ τὴν χαροποιὴν εἰδησίην, περὶ τοῦ πῶς καὶ ἀντὶ πόσου συνεφωνήθη ἡ ἀγορὰ τῆς θαυμαλίδος, ἐπευχθηέντες αὐτῷ αἰτίαν καὶ δόξαν τῆς σύμβουιν. Οὗτος μετὰ μίαν ἐβδομάδα ὑστερον ἠὲ μεταβῆ εἰς τὴν μνηστήν αὐτοῦ κοιμίζων μετὰ τῶν ἄλλων μικρῶν δώρων καὶ τὴν δέσμην (βρ ο υ λ ἰ ἄ ν) τῶν συμφωνηθέντων νομισμάτων, ἀπαξόμενος τὰς δεξιὰς ἀπὸ τῶν νέων αὐτοῦ γυνείων.

Ἐπιστρέψαντες παρὰ τῷ γαμβρῷ εἶχμεν, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη, τὴν κεφαλήν πλήρη ἀτιμῶν. Ἐκλήσαμεν λοιπὸν κατὰ σειράν εἰς τὴν αὐλήν καὶ τοῦ οἰνοδοχείου κυκλοφοροῦντος, ἤρχισαμεν τὰ τραγούδια, πίνοντες εἰς ὑγίειαν τοῦ νέου ζεύγους τῶν μνηστευθέντων. Μεταξὺ τῶν συνορταζόντων τότε δούκαμι νὰ εἶπω ὅτι ἐγὼ εἶχον μίαν ἰδιαιτέραν καὶ κρυφίαν χαρὰν· ἔβλεπον τὸν φίλον Πάτροκλον, καθιστάμενον ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν χαριωπότερον καὶ χαλκίστερον· πρὸ πολλοῦ εἶχει ἀποθέσει τὴν στεφάνην καὶ τραγικὴν ἐκείνην ἔψιν, καὶ ταῦτα πάντα, ἐννοεῖται, συνετελούντι, χάριτι καὶ δυνάμει τοῦ ὑγροῦ τῆς ἀμπέλου. Ἐπωφελοῦμενος λοιπὸν τὴν εὐθυμίαν τοῦ φίλου μου ὡς ἐξῆς λογοπαίζων ἐμίλησα πρὸς αὐτόν· «Ἄ! πῶς σὲ φαίνεται μὲ τὸ ναι θερμότατον ἢ ἀπάρεξιν τὸ ζεύγος τῶν νέων μνηστήρων μας· ξεύρεις πῶς τοὺς λόγουις τὸν νέον Κρεϊώνη καὶ τὴν κέρην Παγόντην· τί σύμπτωσις ὀνομάτων!— Πραγματικῶς περίεργος ἡ σύμπτωσις αὕτη· ἀλλὰ, φίλτατε, παρατηρῶν ἀπὸ τινος τὸν γαμβρὸν δυνάμει ἐν τινὸν ἀπὸ τῆς ἐφεώς του διδομένου νὰ σὲ διαβεβαιώσω ὅτι ἀγαπᾷ καὶ ἀγαπᾷ θερμότατα τὴν ἀρετὴν τῆς καρδίας σου.—Λοιπὸν, καρδιοκαμένος ὁ νέος Πάτροκλε, τῷ εἶπον. — Ναι, φίλτατε· καὶ εἰς τὸν λόγον μου τοῦτον φαίνεσαι κατὰ τὸ ἥμισυ ἀπιστῶν, καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἐπιγελοῦν· ἀλλὰ δὲν πταίεις σὺ δὲν ἐκείνης ποῦ νὰ γνωρίζῃς τί ἢ πῆ κάψιμον, καὶ

κάψιμον τῆς καρδίας· ἐγὼ ἐπειδὴ λογίζομαι τῶρα μεταξὺ τῶν παύοντων ἐκτιμῶ καὶ ἀναλογίζομαι τὴν κατάστασιν τοῦ πάσχοντος· ἀλλ' εὐτυχῆς ἐκεῖνος, ἄλιγος χρόνος μόνον μεσολαβεῖ καὶ ἀναβάλλει τὴν μὲ τὴν ἀγαπητὴν τῆς καρδίας του ἔνωσιν, ἐν ᾧ ἐγώ.» Ἐδῶ διέκοψεν ὁ φίλος μου τὸν λόγον, βῆθ' ἀναπέμφκας στεναγμὸν, μεθ' ὃ ἐπανελάθεν ὡς ἐξῆς· «Ξεύρεις δὲ ἀπ' ὅτου ἔπαθον τὴν καρδίαν ἔλαθον ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν τὴν τοῦ Θεοκρίτου πρὸς τὸν Νικίαν συνταγῆν καὶ εὔρον τῷ ὄντι αὐτὴν τελεσφοροῦσαν ὅταν ἡ στεναχωρία καταλαμβάνῃ με καὶ αἰσθάνωμαι ἀφόρητον τὴν ἐπὶ τοῦ στήθους πίεσιν, ψιθυρίζω τοὺς στίχους τοῦ ποιητοῦ·

Οὐδὲν πὸτ τὸν ἔρωτα περὶ φάρμακον ἄλλο
Νικία οὐτ' ἔγχριστον, ἐμὸν δοκεῖ, οὐδ' ἐπίταστον,
ἢ τὰς Πιερίδας·

λαμβάνω τότε τὸν κάλαμον καὶ γράφω, τί γράφω ὅμως δὲν γνωρίζω τὴν ἐπαύριον ὅταν μὲ ἤρειμον πνεῦμα ἀναγινώσκω ταῦτα, κάποτε θαυμάζω καὶ ἀπορῶ διὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἰδέας καὶ κάποτε γελῶ. Ἰδοὺ λοιπὸν μίαν ἡμέραν ὁποίους τινὰς στίχους ἔγραψα περὶ τοῦ ἐπασχολοῦντος ἡμᾶς τῶρα καρδιοκαμένου·

ΧΩΡΙΣ ΚΑΡΔΙΑ-ΠΟΔΑΡΙ

1

Ἄχ! τὴν καρδίαν μου μὲ τὴν φλόγα
ἔκαψε κόρη τῶν ματιῶν της,
γὰρ ὡς ψυχὴ τὴν φλόγα θέλει
εἶπα νὰ δῶ τὸ πρόσωπόν της.

2

Καὶ τώρα κάρθουνο κοιμᾶται
ἔχει στὸ στήθος μου κρυμμένο·
εἶνε σκληρὸν νὰ ποῦν κανένα,
ἀλλοίμονον, καρδιοκαμένο!

3

Μοιάζει κανδήλα μὲ σβυσμένη
ἐμπρὸς σ' εἰκόσιμα ἄγιου,
τραντάφυλλ' ἕνα μαραμένο,
συντρίμματα τοῦ ναυαγίου.

4

Πολεμιστὴ ποῦ τὸ ποδάρι
ἔπρε ἡ σφαῖρα μὲς' ἐπὶ μάχη.

Ζητεί ματαίως νά θυμίσω
τί βιάσαν' ἄρα γ' ὁ πτωχὸς νύχη!

5

Γι' αὐτὸ νά εὐχεσθε σάν βγῆτε
στὴ μέγῃ "Ἐρωτος ἢ "Ἄρη,
νά μείνετε χωρὶς κεφάλι
παρὰ χωρὶς καρδίᾱ-ποδάρι.

Καταλληλότετον, ἀπεκρίθη τότε, καὶ ἐξαίρετα ἐκπεφρασμένον ὑπάρχει τὸ ποιήμα σου, ἂν κρίνω αὐτὸ οὐχὶ κατ' οὐσίαν, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὴν ἔκφρασιν.»

Ἐν ᾧ δὲ οἱ ἄλλοι ἐτραγῶδουν καὶ ἐγὼ μετὰ τοῦ φίλου μου εἰς ἀνωτέρω συνωμίλου, ἐκκινουίντες καὶ ὀλίγον εἰς τὸ στόμα ἐκ τοῦ οἰνοδοχείου, αἴφνης βλέπω τὸν φίλον μου μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ ποιήματός του παραδιδόμενον εἰς βαλὴν βερμβασιμὸν ἐν τῷ μεταξὺ μᾶς εἶχον φέροι κεράσια ἀπωφελοῦμαι λοιπὸν τὴν παρουσίαν ταύτην τῶν κερασίων ὅπως ἀποσπᾶω ἀπὸ τῶν βερμβασιμῶν τὸν φίλον μου καὶ ἀποτεινόμενος τὸν λέγω: «Αἴ! Πάτροκλε, δὴν μὲ λέγεις δύο στίχους διὰ τὰ κεράσια — διατί ἔχῃ, μοὶ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ λαβὴν τὸ ἐξώφυλλον ἐνδὸς σιγαροχάρτου μετὰ τινὰ στιγμὴν σκέψεως ἔγραψε καὶ μοὶ ἐπαρουσίασε τοὺς ἐξῆς στίχους:

ΤΑ ΚΕΡΑΣΑΚΙΑ

Μ' ἀρέσουνε κολλὰ τὰ κερασάκια
ποῦ μαζίζουν τῆς καλῆς μου τὰ χειλάκια
γιατί κι' αὐτὰ ὄσπᾶτα, κόκκινα, γλυκὰ,
ὅπως τᾶλλα τοῦ Νιάη εὐμορφα ἴπικα.
Μὲ τρία δάκτυλα ἀπλήστως σάν τριόγῃ τὸ καθένα,
τῆς φίλης μου Ὀαρρῶ φιλᾶκια βοῦϊ ζαχαρωμένα.
Πλὴν ἀγαπῶ καὶ γιᾶλλο λόγ' αὐτὸ τὸπιρικὸ,
μὲ τὴν καρδίᾱ μου ἐπαῖδη πολὺ παρομοιάζει
σάν σχίσαι καὶ ἀκουλῆσαι ὅσῃ νά μὲ παρουσιάσει
τοῦ στήθους μου βλέπω Ὀαρρῶ κατὰ τὸ φονικό.

Ἀφ' οὗ ἀνέγνων τοὺς στίχους τούτους ἤρχισα τότε νά καταλαμβάνω ὅτι ἠπατώμην πολὺ πιστεύσας ὅτι ἠδυνήθην ἐστῶ καὶ πρὸς στιγμὴν νά καταρρίψω ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς καρδίας τοῦ φίλου μου τὸ προσφιλέδες του εἶδωλον ἐνόμιζον ὅτι κατιώρθωσα νά ἀσύσω τὸ ἐν τῷ στήθει τοῦ καταδιβρώσικου αὐτὸν τῶρ καὶ ἑμὸς ἐκείνο ἀπεδεικνύετο ὅτι ἦτο σάν τὴ σπιθα κρυμμένη στὴ στάκτη.

Περίξ ἡμῶν τὰ ἀπαιρημένως ἐκκινουόμενα οἰνοδοχεῖα ἐπολλὰπλασάξον τὰς φωνὰς καὶ τὰ ὄσπᾶτα καὶ ὁπεξῆρον τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐθυμίαν. Τὸ ἔπακρον πάσης ἐν τοιαύτῃ περιστάσει διασκεδάσεως εἶνε ὁ χορὸς· ὁ ἐγγχώριος ἐννοεῖται καὶ ἐθνικός, ὁ σурτός· πρᾶγματικῶς ἢ ἄλλως ἐσχηματίζετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον, κατὰ τὸ ἦμισυ ἐξ ἀνδρῶν καὶ κατὰ τὸ ἦμισυ ἐκ γυναικῶν ἀποτελουμένη· πρὸς τὰ ἡγήματα δὲ τοῦ αὐλοῦ καὶ τοῦ τυμπάνου βίνουσα ἐν βυθμῶι θαυμασίῳ ἐποίει τὸν κύκλον τῆς. Βλέπων τότε τὸν φίλον μου, μηδὲν μὲν λέγοντα ἢ πράττοντα, ἀλλὰ σιωπῶντα, ὑπὸ δεινῶν βεβαίως ἐσωτερικῶν διαλογισμῶν περισπώμενον, καὶ πρὸς τὴν φαιδρότητα καὶ ἀγαλλίασιν τῶν χορευόντων παραβάλλων, δὴν γνωρίζω πῶς παρεκινήθη καὶ ἀποκαταίει εἶπον πρὸς αὐτόν: «Δὴν χορεῦεις καὶ σὺ, Πάτροκλε;» "Αἴ! ἔπος, ἄμ' ἔργον· ὁ φίλος ἀμέσως ἠγέρθη καὶ προσελθὼν ἐπελάθετο τῆς ἀρχῆς. Δυστυχία μου! δὴν ἐπρόλαβον νά παρατηρήσω εἰς τὸν φίλον μου ὅτι ὅταν εἶπον αὐτὸν νά χορεύσῃ ἐνόουν νά συνενωθῇ καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων χορευτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ νά τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς· διότι τὸ τοιοῦτον ἂν δυσκόλως οἱ ζηλοτυποῦντες ἐνταῦθα χωρικοί ἐπιτρέπουσιν εἰς συνεχώριον καὶ φίλον των, ἐννοεῖται ὅτι κατὰ μείζονα λόγον δὴν θὰ συνεχώρουσαν τοῦτο εἰς ἓνα ξένον· καὶ δυστυχῶς, ἐπαναλαμβάνω, εἶχον ἀρκετὴν τούτου πείραν καὶ ἐγνώριζον ὅτι πολλὰ ἐν τοῖς χοροῖς ἐντεῦθεν φιλονεικίαι καὶ ῥήξεις καὶ πληγαὶ προσέρχονται· ἀλλὰ ἦτον ἀργὰ πλέον. Καὶ τῇ ὄντι μόνις ταῦτα ἐν ἀθημονίᾳ διελογίσθη καὶ εἰς κύκλος ἐτι τοῦ χοροῦ δὴν εἶχε κλείσει, ὅτε βλέπω αἴφνης τὴν ἄλυσιν τῶν χορευτῶν διασπασμένην καὶ τὸν Πάτροκλον νά μοὶ ὀδηγῶσι δύο ὑποβαστάζοντας. Ὡς εἶχον σκεσθῆ οὕτω καὶ ἐγένετο. Νεανίας χωρικός, βαρέως φέρων τὴν προσβολήν, τοῦ νά βλέπῃ ἓνα ξένον νά γείνη κεραλή τοῦ χοροῦ, καὶ εἰς τὰς ἀμορφώτους ἐτι παρομοίσεις τῆς καρδίας ἢ καὶ τοῦ Βάκχου ὁπεύκων, ἐξήγαγε τὸ ἐν τῇ μέσῃ του μαχαίριον καὶ ἐπιτεθείς μὲ ὀρμὴν, ἐκτύπησεν ἀκριβῶς εἰς τὴν καρδίαν τὸν φίλον μου, ὅστις καὶ ἀμέσως κλονισθεὶς ἔπεσεν ἀναίσθητος.

Σωτηρῆς ἀνέλπιστος! τὸ κτύπημα δὴν ἦτο θανατηφόρον ὁ φίλος μου ἐκτυπήθη, ἀλλὰ καθόλου ἐπικινδύνως τὸ μαχαίριον εὗρεν ἰσχυρὰν ἀντίστασιν, ὥστε δυσκόλως νά εἰσχωρήσῃ ἀπληγτῆς στεροδόν, οὕτως εἰπεῖν, θάρακα, πρᾶσπίζοντα τὴν καρδίαν τοῦ φίλου μου· κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀσθενῆς τις ἀμυχή μόνον ἐπροξενήθη, ἰαγὴ ὅπως βιάφη

τὸ υποκάμισον, πρὸς ἔνδειξιν, κατὰ τὸ μέρος ἐκείνον καὶ αὐτὸν τὸν ὄβρακα τί νομίζετε ὅτι ἀπετέλουν; τὰ καρτόνια δύο φωτογραφιῶν. . .

Ὁ φίλος μου, συνελθὼν ἐν τῆς στιγμιαίας λιποθυμίας, προσελθούσης ἐκ τῆς αἰφνιδίας μάλλον συγκινήσεως ἢ τῆς πληγῆς, μοὶ εἶπεν ἀμέσως: «Βλέπεις κι' ὁ Θεὸς τὸ θέλει τετέλεστο! — Πῶς, τὸν ἡρώτησα. — Δὲν ἔννοεῖς; εἶπεν ἀκριδῶς εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐπιληγῶθην ἐκράτου δύο εἰκόνας τῆς ἀγαπητῆς μου Κλεοπάτρας; ἡ μάχαιρα λοιπὸν ἐδέησε πρῶτον ὅπως διαπερῶσῃ αὐτὰς καὶ κατόπιν φθάσῃ μέχρι τοῦ σώματός μου. αἱ! λοιπὸν, αὐτὸ δὲν εἶνε σημεῖον οὐρανόθεν; ἡ εἰκὼν μόνη τῆς φίλης μου προσέρχεται βοηθὸς καὶ σωτὴρ μου! Ἴδού εἰς ἰσχυρὸς λόγος ὅπως μὴ ἀνδοιῶζω πλέον, ἀλλὰ νὰ σταύσω καὶ προσλάβω τὴν κόρην προσφιλῆ σύντροφον. Πραγματικῶς ἐξετάσαντες εὗρομεν ὅτι τὸ μαχαίριον ἦτο ἠκονισμένον καὶ αἰχμηρὸν, ἀπαντήσαν ὅμως τὸ μεσολαβοῦν ἐμπόδιον τῶν καρτονίων τῶν δύο εἰκόνων, ἐξηραθῆν ὅλως τὴν ὀρμὴν καὶ ἐματαιώθη τὸ κτύπημα; ἦτο τί ὅτι Ναι. . .

Ἦπερ ἐψάμην ἀμέσως εἰς Βιζύην. Ὁ φίλος μου Πάτροκλος ἔσπευσε νὰ μοὶ φανερῶσῃ ὅτι τὴν ἐπαύριον ἀνεχώρει ἀναποφύκτως εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως παραλάβῃ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν του καὶ κατ' εὐδοίαν εἰς Στενημάχον προσελθὼν ζητήσῃ καὶ λάβῃ ὡς σύζυγον τὴν ἀγαπητὴν του Κλεοπάτραν. «Α! μοὶ ἔλεγε, ὅλ' σὺ εὐγνωμονῶ, πολύτιμε φίλε, διὰ βίου διότι μὲ ὠδήγησες σήμερον εἰς τὴν Μαγικρυώτισσαν. Κύριος οἶδε τὰ βιάσανά μου ἕως τότε ὅλ' παρελθόντο· μόνος μου δὲν ὅλ' ἐτόλμων ποτὲ νὰ κάμω ἀπόφρασιν ἔπρεπε νὰ ἐπέλθῃ ἡ πληγὴ τοῦ μαχαίριου, νὰ μὲ λυτρώσασιν ἀπὸ ἀφύκτου θανάτου τὰ καρτόνια τῶν δύο εἰκόνων τῆς προσφιλοῦς μου, καὶ τότε νὰ καταλάβω καὶ παραδεχθῶ ὅτι ἡ κόρη αὐτῆ ἀνωθεν ὤρισθη δι' ἐμὲ. ἄχ! ἡ καρδία μας εἶνε μαντεῖον· πρέπει νὰ πιστεύωμεν εἰς ὅτι μᾶς λέγει.» Δὲν εἶχεν ἔτι ἀποτελειώσει τὸν λόγον του ὅτε ἤνοιξεν ἡ ὄβρα καὶ ἐπαρουσιάσθη ὁ ταχυδρόμος, κομίζων μιαν ἐπιστολὴν ἐπ' ὄνοματι τοῦ φίλου μου. ἤνοιξεν ἀμέσως αὐτὴν, ἀνέγνω, καὶ ἡμιδακρύων μοὶ προσέφερεν αὐτὴν ὅπως ἀναγνώσω. Ἡ ἐπιστολὴ ἦτο ἐκ Στενημάχου καὶ εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Ἐφίτιμε φίλε,

Δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε εἰς ὅποιον καὶ ὅπως στενοχωρίαν καὶ ὀλῆφιν εὕρισκόμεθα ἡ μήτηρ μου καὶ πρὸ πάντων ἐγὼ ὡς ἐκ τῆς αἰ-

φνιδίας ἀνεχώρησάς σας· μυρία ὄσα διελογίσθημεν καὶ τίποτε δὲν ἠδυνήθημεν νὰ μαντεύσωμεν. Ἄχ! φοβοῦμαι μήπως σᾶς συνέβῃ μέγα τι καὶ αἰφνιδίον κακόν, τὸ ὅποιον δὲν ἠθελήσατε νὰ μᾶς φανερῶσθε· δὲν γνωρίζετε λοιπὸν ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μὲ προξενεῖτε τὴν μεγαλειτέραν λύπην, τὴν πλέον ἀπεργραπτον στενοχωρίαν; Δὲν γνωρίζετε ὅτι λυποῦμαι μεγάλως καὶ εἰς δάκρυα θερμὰ ἀμέσως ἀναλύομαι ἀπλῶς καὶ μόνον ὅταν τύγῃ νὰ υποθέσω ὅτι σᾶς συνέβῃ τι κακόν, εἰς ἡμᾶς, εἰς τὸν ὅποιον εἶμαι διὰ βίου εὐγνώμων, διότι χρεωστῶ τὰ πάντα, τὴν μητέρα μου; . . .

Εὐαρεστηθῆτε λοιπὸν πολὺ ἄμικ λάβετε τὴν παρούσάν μου, καὶ σᾶς παρακαλῶ θερμῶτα, νὰ μᾶς μεταδώσῃτε τὰ περὶ ὑμῶν νέα· νὰ μᾶς γράψῃτε τί σᾶς συνέβῃ καὶ αἰφνιδίως οὕτω ἐγκτελειψάτε μίαν ἡμέραν τὴν Φιλίππουπολιν.

Ἄνυπομόνητος ἀπάντησίν σας περιμένουσα, ἐκφράζω τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐξαιρετικὴν ὑπόληψίν μου καὶ ἀπερίδριστον εὐγνωμοσύνην, μὲθ' ὅ καὶ διατελῶ

ἐλαχίστη φίλη σας

Κλεοπάτρα...

Μόλις ἀνέγνων αὐτὴν καὶ ὁ φίλος μου προσέθηκε μεσιδιῶν: «Τῆν ἀπάντησον εἰς τὴν Κλεοπάτραν μου ἐγὼ θὰ τὴν φέρω.»

Τὴν ἐπαύριον ἀπὸ πρωίας ἀπεχαιρέτιζον τὸν φίλον μου, ἐπιβαίνοντα τῆς ἀμάξης· ἀνάθεμα τὰ καθήκοντα τῆς υπηρεσίας, ποῦ δὲν ἠδυνάμην νὰ συνοδεύσω τὸν φίλον μου καὶ παραστῶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πόθων του, εἰς τὴν ἰκανοποίησιν τῆς καρδίας του. Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἀποκρύψω ὅτι ὅτε ἐπέλθεν τῆς ἀμάξης τὸ τελευταῖον κατασπασθεὶς ἀπεχαιρέτισα, κατησχυμένος ἔστρεψα τὸ πρόσωπον· ἐδάκρυον ὡς μικρὸν παιδίον· δικαί; κ' ἐγὼ δὲν τὸ γνωρίζω.

Ἐν Βιζύῃ, κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1884.

ΓΙΑΤΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

ΚΑΙ

ΤΗΣ ΚΑΛΟΔΟΞΙΚΗΣ ΑΥΤΩΝ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Ἡ εὐάρεστος ποικιλία, ἣν παρέχει ἡμῖν ἡ τῆς φύσεως ὄψις, ἐνιαχοῦ μὲν πολλήν, ἐνιαχοῦ δὲ ὀλίγην, ἤθελε λείψει παντελῶς, ἂν ἐν τῷ παντὶ μὴ ὑπῆρχεν ἡ φῶς καὶ σκότος. Ἴσως δ' αἰτία τῆς ποικιλίας τὰ χρώματα, δι' ὧν καὶ ἐξ ὧν λαμβάνουσι τὰ πράγματα τὸ πρῶτον ὡς εἰπεῖν ζωὴν καὶ λαμπρότητα καὶ χάριν, καὶ δι' ἧν μόνων ἀληθῶς ποικιλία γινόμενα διατίθενται σπουδαίως τὴν ἡμετέραν αἴσθησιν. Ἀμφότερα τὸ τε φῶς καὶ τὸ σκότος ἔχουσι τι καθολικόν, ἀπλοῦν καὶ μονότονον, τὸ μὲν φῶς ἀποκαλύπτον ἡμῖν ἀπλῶς καὶ καθιστὰν δρατὸν τὸν ἄπειρον χώρον, τὸ δὲ σκότος ἐξ ἐναντίας ἀποκλείον μὲν ἡμῖν, ὡς εἰπεῖν, τὸ σύμπαν καὶ ἐξαφανίζον τὰ πράγματα, μεριστὰν δ' ἡμᾶς εἰς σεμνήν καὶ ἡσυχον μόνουσι. Ὡστε τὸ ἴδιον ἐκάστην πρᾶγματι παρέχει κατὰ πρῶτον ἡ χροιά, ἥς μὴ οὐσης, οὐδὲν ἠθέλομεν ὄραϊν εὐκρινῆς ἢ ὀρισμένον διὰ τοῦ φωτός ἀλλ' ἀπλῶς λευκὸν καὶ μέλαν ἢ φῶς καὶ σκιάν καὶ ταύτην αἰεὶ καὶ πανταχοῦ μονοειδῆ καὶ μονότονον. Ἀδτι τῆ γεωμετρικῆ, ἐν' οὕτως εἶπω, τῶν πραγμάτων ἢ σωματίων πρὸς ἄλληλα διαφορᾶ προστίθῃσι τὴν γραφικὴν τῶν χρωμάτων καὶ ὅτε μὲν ἐπιχρῶνόντων ἐκτάσεις μακρὰς καὶ μεγάλας, ὡς τὸν οὐρανὸν ἢ τὴν θάλασσαν, ὅτε δὲ μικρὰς τινας καὶ βραχείας, ἐξ ὧν ἐκάστης ἕνεκα τῆς καθαρῆς ἢ συμμίκτου χροιάς ἀπαντάζει πρὸς ἡμᾶς ἴδια τις ὡς εἰπεῖν ζωὴ διατιθέσθαι διὰ τῆς ἐπιδράσεως αὐτῆς οὐ μόνον τὰς ὄψεις καὶ τὸ φανταστικὸν ἀλλὰ καὶ τὸ θυμικόν ἢ τὸ συναίσθητικόν κοινῶς καλούμενον, ἴδια δὲ μάλιστα τὸ τελευταῖον, ὅταν ἡ τοῦ χρώματος αἴσθησις ἢ καθαρὰ, διὰ τὸ σπάνιον, ἀμύχανον δὲ τινα καὶ λεπτοτάτην ἅμα περιποιούσι πρὸς τούτοις ἡθονὴν τὰ χρώματα τὰ ἐκ θάλασσης ἢ ἀνακλάσεως ἀκτίνων, ἔτι δὲ τὰ τῆς ἀνοήσεως. Ἴδια τὸ χρῶμα διατίθῃσιν ἡμᾶς ἐνθουσιωδῶς, ὅταν ἐμπαίτηται πῶς ἀυθέρων τε καὶ νεαρῶν

καὶ τρυφερῶν, μὴ στερούμενον ἄμα λάμψεως μὴδ' ἀγνόητος, χρῶμα δὲ παριστάν τὸ ἕρπον καὶ πάσης ὕλης ὡς εἰπεῖν καθάρων, ὡς ἂν ἴδοι τις ἐν ὕλαις ἀυαινομέναις μετὰ τῆξιν, ἀλλ' οὕτω σκληρυνθείσας (ὡς ἂν τῷ κηρῷ) γοητεύει καὶ δεσμεύει τὰς ψυχὰς. Οὐ πάσα δὲ περιγραπτὴ τυγχάνει οὕτα χρώματος ἐνέργεια, ἀλλὰ δεῖ πρὸς τοῦτο φύσεως καὶ πολλῆς ἀσκήσεως, ὁ δὲ τούτων ἀμοιρῶν ἀδυνατεῖ διακρίνειν ὡς εἰπεῖν κηλίδωμα χρωμάτων ἀπὸ ζωγραφικοῦ τεχνήματος.

Ἡ ποικιλία τῶν χρωμάτων προῖσκα τοῦτο μὲν ἐκ τοῦ βυθίου τῆς λαμπρότητος ἐκάστου, τοῦτο δὲ πάλιν ἐκ τῆς ποικιλίας αὐτῶν ἐν ἀλλήλοις μίξεως, ἀνάγει τὴν ἑαυτῆς ἀρχὴν εἰς κύκλον ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἐξ (οὐχὶ δ' ὡς νομισθεὶς ἐκλαμβάνουσι ἐπιτὴ) κυρίων πρισματικῶν χρωμάτων, ἅπερ εἰσὶν: ἐρυθρὸν, ἐρυθροκίτρινον ἢ μηλινοειδὲς ἢ χρυσοειδὲς, ὡχρὸν ἢ κίτρινον, χλωρὸν, κυανῶν, ἰσοειδὲς ἢ ἐρυθροκίτρινον, ἔχοντα πάντα συγγενῶς καὶ οἰκίως πάντο πρὸς ἄλληλα. Τούτων πάλιν τὸ μὲν ἐρυθρὸν σὺν τῷ κίτρινῳ καὶ τῷ κυανῷ σχηματίζουσι τὴν τριὰδα τῶν πρωτογόνων χρωμάτων, τὰ δ' ἄλλα τρία γεννῶνται ἐξ ἐκείνων μιγνυμένων, ἐκ μὲν τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου τὸ μηλινοειδὲς, ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου τὸ πράσινον ἢ χλωρὸν, ἐκ δὲ τοῦ τρίτου καὶ τοῦ πρώτου τὸ ἰσοειδὲς. Ἐρυθρὸν μὲν καὶ κίτρινον ὄντα κερ' ἄλληλα φαίνονται πῶς λαμπρότερα τοῦ δέοντος, ἥτις αἰσθησις ἡσυχῆ μετριάζεται προστιθεμένου τοῦ κυανοῦ, δι' οὗ τις εἰσάγεται ἀρμονία, τὸ δ' ἐρυθρὸν μετὰ τοῦ κυανοῦ φαίνονται πῶς ἐπιδειχ λαμπρότητος, ὅθεν ἀνάγκη προσθεῖναι τὸ κίτρινον. Αὐτὸ δὲ τοῦτο μετὰ τοῦ κυανοῦ παρέχει αἰσθησιν διαφορᾶς ἀδιαλλάκτου, πρὸς ἥς τὴν ἄρσιν ἀναγκαστικὰ καθίσταται τοῦ ἐρυθροῦ ἢ προσθήκη. Καὶ ταῦτα μὲν εἰσι τὰ πρωτόγονα τῶν χρωμάτων.

Τὰ δ' ἄλλα τρία, τὸ χρυσοειδὲς, τὸ χλωρὸν ἢ πράσινον καὶ τὸ ἰσοειδὲς, εἰσὶν οὐχὶ πρωτόγονα τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἄλλων γεννητὰ διὰ μίξεως. Εἰσὶν ἐν τούτοις καὶ ταῦτα χρώματα κύρια, καθ' ὃ τῶν ἄλλων ἀναπληρωτικά, τοῦ μὲν ἐρυθροῦ τὸ πράσινον, τοῦ δὲ κυανοῦ τὸ χρυσοειδὲς καὶ τοῦ κίτρινου τὸ ἰσοειδὲς. Τούτοις πᾶσι τοῖς χρώμασι προσθετόν ὡς ἐπ' ἴσης κύρια τὰ δύο καθαρῶς ἀντίθετα, τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, ὧν ἐν τῷ μέσῳ κεῖται τὸ φαιόν, ἔτι δὲ τὸ πορφυροῦν. Ἐκ τῶν δέκα τούτων κυρίων χρωμάτων ἀναπτύσσεται καὶ γεννᾶται τὸ ἔλον πλήθος τῶν αἰσθητῶν ἐν τῷ παντὶ χρωμάτων ἀληθῶς ἀνα-

ριβμήτων δυντων (*). Χωρητέον οὖν εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν κυρίων χρωμάτων. Τούτων τὸ μὲν λευκὸν καίπερ μὴ ταῦτόν ἐν τῷ φωτὶ παρέχει τὴν πλήρη τούτου λαμπρότητα καὶ ἐστὶν ἐκ τούτου τις εἰκὼν μὲν τοῦ φωτός, συμβολικῆ δὲ παράστασις τοῦ φαιδρού καὶ εὐγενούς καὶ ἁγίου, τῆς ἐντελοῦς ἀγνότητος, τῆς παρθενίας, τῆς πίστεως, τοῦ οὐλοῦ ὕψους, ἔτι δὲ τῆς τὰ πάντα διασαφούς διανοητικῆς διαυγείας. Καὶ ταῦτα μὲν εἰσι τὰ προτερήματα τοῦ χρώματος τούτου, δύναται δὲ τις νὰ θεωρήσῃ ὡς ἐλαττώματα αὐτοῦ τὸ παραστατικὸν ἐλλείψεως βάρους καὶ σταθερότητος, εἴτα μονοτόνου τινός καὶ ἐπιπολαίου καὶ ψυχροῦ καὶ ἀδιαφύρου.

Τὸ δὲ μέλαν ἐστὶ τὸ καθαρῶς ἀντίθετον τοῦ λευκοῦ, καὶ καθάπερ ἕκαστο παρίστησιν εἰκόνα τοῦ φωτός καὶ τῆς ἐκαίνου λαμπρότητος, οὕτω τούτο παρίστησιν εἰκόνα τινὰ καὶ ὡς εἰπεῖν ἐνσάρκωσιν τοῦ σκότους. Ὅθεν παρίσταται πως ὡς ξένος στυγνός ἢ μᾶλλον ὡς τι τέρας ἐλθὼν ἐκ τῆς χώρας τοῦ σκότους καὶ τοῦ θανάτου (αὐτὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν). Ἔστι τὸ μνήμα πάσης ζωῆς καὶ πάσης ἐκ τοῦ φωτός καὶ τῶν χρωμάτων θυμηδίας. Ἔστι τὸ χρώμα τοῦ Δαίμονος καὶ τοῦ Φόβου, τῶν Ἄρεος παιδῶν, τοῦ κακοῦ καὶ τῆς φθορᾶς, ἢ ἐνσεσαρκωμένη ἀνταρὰ καὶ ἀνελεπίς κρημῆς, τὸ ἀπαρκαμύθητον καὶ ἀνήκαστον οὐδ' ἐν. Ἐν τούτοις πρὸς πᾶσι τούτοις αὐτοῦ τοῖς ἐλαττώμασι τὸ χρώμα τούτο κέκτηται καὶ τινα συμβολικὴν σπουδαιότητα. Ἔστιν, ἔστιν δεῦ, παραστατικὸν χαρακτήρος, δυνάμεως καὶ ἐμφορῆς, τοῦ σοφροῦ καὶ τοῦ αὐστηροῦ καὶ σπουδαίου. Ἔκ δὲ τούτου θεωρήθη ἀνεκάλωτον ὡς τὸ χρώμα τοῦ νόμου, τῆς δικαιοσύνης, τοῦ νοῦ πρὸς τὴν αἴσθησιν ἀγωνιζομένου. Πρὸς δὲ τούτοις ἐστὶν ἐν τοῖς πλείστοις ἔθνεσι διὰ τὸ αὐστηρὸν αὐτοῦ καὶ τὸ σοβαρὸν καὶ τὸ σεμνὸν παραθεθεγμένον ὡς σύμβολον τοῦ πένθους καὶ τῆς ἐπισημότητος ἐν ταῖς τελευταῖς καὶ ἐν ἄλλαις κοινωνικαῖς περιστάσεσιν, εἶον ἐν ταῖς στολαῖς, ἐνθα καὶ συντελεῖ πολλὰκις εἰς κάλλος μετὰ σεμνότητος ὡς μαρτυρεῖ τὸ δημῶδες:

αὐτὰ τὰ μαῦρα ποῦ φορεῖς κτλ.

Ὡς τὰ πολλὰ δὲ χρησιμεύει καὶ ὡς βάσις ἰσχυρὰ τοῖς λαμπροῖς καὶ

(*) Περὶ ἐργασίας τινός ἐν Ἰδρύσει λέγεται ὅτι κατέχει δεκά καὶ ὀκτώ περίπου χιλιάδας χρωμάτων.

ποικίλοις χρώμασι πρὸς ὑπογραφὴν ἢ διαγραφὴν. Ἔστι δὲ καὶ δεκτικὸν λαμπρότητος χωρὶς ν' ἀπολέσῃ πολὺ τι καὶ πολὺ ταχέως τῆς καθαρότητος αὐτοῦ, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον καθιστάμενον ὡς εἰπεῖν μετιότερον καὶ χριεύτερον.

Τὸ δὲ φαῖόν ἐστὶ μὲν δηλωτικὸν τοῦ θερμοῦ καὶ συγκεχυμένου, ἐγγυτέρω δὲ τοῦ μέλανος ἐν ἐστὶ πη φραστικὸν τοῦ στυγνοῦ, τοῦ ταλιπώρου, τοῦ μεταγχολικοῦ καὶ τοῦ βρέας, ἐν ᾧ τῷ λευκῷ πλησιάζον ὑποδείκνυσι τὸ ἀδρανές, τὸ ἄτονον, τὸ ἀηδές καὶ τὸ δυσάρεστον. Ἄλλ' ἔστιν ὅτι δηλώσειεν ἄν πη καὶ τὸ ἥτυχῆ πράκνον ἢ παραμυθούμενον ἢ τι καὶ οὐδέτερον. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ χρώματα τὰ ἕξω τῆς Ἰριδος.

Ἐκ δὲ τῶν τῆς Ἰριδος χρωμάτων τὸ μὲν ἐρυθρὸν ὁμολογουμένως ἐστὶ τὸ τῆς ζωῆς. Τούτο δὲ γίνεται καταφανές, εἴαν τις παρατηρήσῃ τὴν φύσιν δι' ὕψου κεχρωματισμένης ἄλλω τιμὴ τῶν δεκά κυρίων χρωμάτων. Οὐδενὶ τούτων ἤδεται τοσοῦτον ἢ ψυχῆ ὅσον ἔταν ἢ παρατήρησις γίνηται δι' ἐρυθρᾶς ὕψου. Τὸ ἐρυθρὸν, ὡς εἰπεῖν, ζωογονεῖ καὶ θερμαίνει. Τὸ αὐτὸ χρώμα φωτεινότερον ὡς βόδιον ἐμποιεῖ τὴν αἰσθησὶν ζωῆς, χωρούσης εὐτυχῶς, καὶ σύνμα τῆς ἀπλοτήτος καὶ τοῦ ἐπαρροδίου. Ὅθεν ἐστὶ τὸ ἴδιον χρώμα τῆς ἀνθῆς καὶ τοῦ κάλυκος, ἔτι τῶν νηπίων, τῶν μαιρακίων καὶ νεανίδων, τῆς αἰδοῦς, ἢ τῆς μάλιστᾳ πρέπει τῇ ἡλικίᾳ, καὶ τοῦ ἔρωτος πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῆς ποιητικῆς καὶ τῆς εὐδαίμονις. Τὸ δὲ βαθὺ ἐρυθρὸν ἐμφανεῖ τὸν κεντικὸν πάθος φλεγόμενον, τὸ κταναλίσκον καὶ τὸ καταβιβρώσκον. Τὸ δὲ κίτρινον ἐστὶ πλὴν τοῦ λευκοῦ τὸ λαμπρότατον τῶν χρωμάτων καὶ τὸ σύμβολον ἀνθούσης πλησμονῆς καὶ περιουσίας· ἐμφανίζεται δὲ τρυφερὸν μὲν καὶ μετρίφρον οὐδέποτε, πλούσιον ἕμω· καὶ στιλπνὸν, ἐξ οὗ καὶ ἴδιόν ἐστι χρώμα τῆς περιουσίας, τῆς ἀφρονίας καὶ τῆς εὐφορίας. Ἐν τούτοις, εἰ μὴ πλανώμεθα, δύναται ποτε παρίσταται καὶ τι σεμνὸν καὶ ἐπηρμένον καὶ ἐπιπόλαιον, ἄνευ ζωῆς καὶ θερμότητος, ὡς τε καὶ χρησιμεύειν ὡς χρώμα τῆς ὑδρεως, τῆς ἀγόνου πολυτελείας καὶ τῆς βασκανίας.

Τὸ δὲ κυανῶν ἐστὶ τὸ τοῦ φωτός ἐπιδεέστατον τῶν τριῶν κυρίων χρωμάτων καὶ ἐκ τούτου ἡπιον καὶ ἀφελές καὶ ἡσυχον καὶ ἀναψυκτικόν, ἀπαλλάσσον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ὀρμῆς καὶ πίεσεως τῆς ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἐξάγον ἡμᾶς ἐν ποιητικῷ τιμὴ πόθῳ πρὸς τὸ ἄπειρον. Διὸ καὶ ὁ

θεῖος Ὅμηρος παρίστην ἡμῖν τὸν ἐπὶ τῇ βιβλίᾳ τῆς πολλῆς φιλαδέτης αὐτῷ Βρισηίδος ὑπ' Ἀγαμέμνονος ἀφαιρέσει διακρύσαντα καὶ ἀνόσφι ἐτάρων» ἐξόμενον Ἀχιλλεὺς βλέποντα πρὸς τὸν οἴνοπα πόντον» (*), (ἔνθα καθ' ἡμᾶς τὸ οἶνοψ ἐλαμβάνοι τις ἂν πολλῶν δικαιοτέρων ἐπὶ [βιβλίος] κυανοῦ, καθάπερ καὶ τὸ ἡεροειδὲς [=κυανοῦ] πολλαχού περὶ πάντων λεγόμενον), ὡς ἐντεῦθεν τινα προσδεχόμενον παρηγορίαν καὶ τοῦ πάθους ἀνακούφισιν. Ἐν τῷ κοινῷ δὲ βίῳ τὸ κυανοῦ θεωρεῖται χρώμα τῆς πίστεως καὶ τοῦ θαίου ἢ οὐρανόυ. Ἐν δὲ τισὶν ἀποχρώσεσιν αὐτοῦ συμβολίζεται τὸ ἐμπροθέξ ἢ εὐκρίστητον, ἢ μακρὰν ἀφιπταμένη φαντασία. Τούτων ἕνεκα τὸ κυανοῦ ἐστὶ τὸ χρώμα τὸ ἰδίως ἀρμόζον εἰς ἐμβασθὰ μεγάλα, τοίχους, ἐκτάσεις, ὡς καὶ βίαις ἐπιτηθείας εἰς ὕψεις φαινοτέρας καὶ ποικιλοχρουτέρας.

Τὸ δὲ πράσινόν ἐστὶ τι κίτρινον διὰ κυανοῦ κεκολασμένον, ἔθεν ἀλαμπέστερον ἢ τοῦ κίτρινου πλησιάζει τῷ κυανῷ κατὰ τὴν ἠπίαν εἰς τὸν ὀρθοκίτρινον ἐπιδρασαν. Ἐκφράζον δὲ τινα πάσης ἐμπροθέξ ἢ εὐκρίστητος ἀπελλεγμένην ὕλικὴν ὑγιᾶ πραγματικότητα διατιθῆσιν ἡμᾶς εὖ, ἅτε κορενθίου ἀφθόως τὴν ἔψιν μετὰ γλυκύτητος. Καὶ τὸ μὲν ἐρυθρὸν ἐκφράζει φλόγα ζωῆς καιομένην, τὸ δὲ πράσινον ἐξαγγέλλει καὶ αὐτὸ πληρομένην ζωῆς ὑγιούς ἀλλὰ τῆς κατωτέρας ἤτοι τῆς τῶν φυτῶν. Καθ' ἕκαστό μὲν οὖν οὐδέποτε λαμβάνει τὸ κυανοῦ σημασίαν, ἀλλ' ἐν συναρμογῇ πρὸς τᾶλλα κύρια χρώματα, πρὸς δὲ χρησιμεύει ὡς ἀπαραίτητον ἐκπλήρωμα. Κίτρινον ἐκ τῶν χρωμάτων ἐρυθροῦ, κίτρινου καὶ κυανοῦ λαμβάνει χαρακτηριστῆρα πολλῶν ἰδανικώτερον τῆς ἐχρύσης καὶ πράσινον σὺν ἐκείνοις. Τὸ πράσινον τὸ φαινόνον ἢ καθὼς λέγεται νῦν ἀνοικτὸν εὐθὺς παρέχει ταῖς ἔψιν κρόνον, ἤμιστον τῆς ἰδανικῆς ἐκείνης τοῦ κυανοῦ μετέχον ἐπιδράσεως. Καθ' ὅσον ὁμοίως καθίστάται βαθυτέρον τὸ πράσινον ἀπέλλουσιν ἀεὶ μᾶλλον τὸ θυμῆρες τοῦ μέσου ἢ μετρίου πρασίτου, καθιστάμενον σθεναρώτερον καὶ στυγνότερον.

Τὸ δὲ ἰσκιδὲς ἐξ ἐρυθροῦ καὶ κυανοῦ συγκείμενον οὖν ἐστὶ σύντηξις ἀληθοῦς, ἀλλὰ τις ἔνωσις, ἐν ᾗ τὰ δύο ταῦτα χρώματα διατηροῦνται

(*)

Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
 διακρύσας ἐτάρων ἄφαρ ἔζετο νόσφι λιασθεῖς
 οἶν' ἐφ' ἄλδος πολίης, ὄρωον ἐπὶ οἴνοπα πόντον.

πλησίον ἀλλήλων. Ὅστι δὲ χρώμα πάγκαλον, ὡς εἶπεν, εὐγενὲς καὶ λαμπρὸν ἔνευ ἐπιδεικτικότητος. Ἐν τούτοις ἢ τῶν παρ' ἀλλήλα διατηρουμένων δυοῖν χρωμάτων, ἢ ὅπως εἴπωμεν, ἕρις παρέχει τι ἀσθενὲς τῷ χρώματι τούτῳ καὶ ἐντεῦθεν ἢ χρῆσις αὐτοῦ ἰδιαιτέτης δαίται περισκέψεως καὶ προνοίας.

Ἠδιόστον δὲ τῇ ὕψει τῶν χρωμάτων πάντων ἐστὶ τὸ χρυσοειδὲς ἢ μηλιοειδὲς, ὁποῖόν ἐστι περὶ ἡλίου δυσμάς ὁ ἐσπερίος ὑπὸ νεφέλων περιεστεμιμένος οὐρανός καὶ ἡ φλόξ ἢ ἐν πληρῇ ζωῇ φλεγόμενη.

Τὸ δὲ πορφυροῦν ἢ ἐρυθρόφαιον ὄν τι μίγμα τῶν τριῶν κυρίων χρωμάτων παρίσταται ὡς τὸ ὑλαδέστατον πάντων τῶν χρωμάτων, μὴ εὐγενὲς, ἀλλὰ καὶ μὴ πάντη κοινὸν καὶ χυδαῖον.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς συμβολικῆς τῶν χρωμάτων σημασίας. Ἡ δὲ χρῆσις αὐτῶν ἦν ὁμολογουμένως ἐν ταῖς ἀρχαῖς τε καὶ τοῖς μέσοις χρόνοις πολλῶν ποικιλωτέρων τε καὶ πλείων ἢ νῦν, ὡς ἔνθεν μὲν ἀπεδείχθη τοῦτο περὶ τῶν Ἑλλήνων, ὧν τὰ γλυπτικὰ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ ἀριστουργήματα παρὰ τῇ συμφύτῳ τοῦ μαρμάρου χροῖᾶ διεκεκόσμητο καὶ ἄλλαις τισὶν ἁρμονικῶς κρεπούσαις, ἔνθεν δὲ περὶ τῶν Ῥωμαίων, ὧν αἱ οἰκίαι, καθὰ δεικνύουσι τὰ τῆς Πομπηίας λείψανα, διὰ ποικίλων ἐσθῶν τε καὶ ἔξωθεν ἦσαν κεκοσμημέναι χρωμάτων. Τοῦτο δ' αὐτὸ, τοῦτ' ἐστὶ τὸ φιλοχρωμάτων ἢ ἡ φιλοχρωματία (κατὰ τὸ φιλοχρηματία) ἐπεκράτει καὶ παρὰ τοῖς Βυζαντίοις ἢ Βυζαντινοῖς καὶ ἄλλοις ἔθνεσιν ἀκμάσασιν ἐν τοῖς μέσοις χρόνοις, παρ' οἷς τὰ πάντα, καὶ καὶ καὶ καὶ οἰκίαι, καὶ στολαί, καὶ ἐσθῆτες, καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἄλλο ποικίλοις ἐκεκδομητο χρώμασιν. Αὐτῇ δ' ἡμᾶς ἡ φύσις, οὔσα ποικιλόχρους, ἐπιμελεῖσθαι διδάσκει καὶ τέρπεσθαι τοῖς χρώμασιν, εἴπερ ἄλλο τι, ἢ ἔθεν οὐδεὶς δῶρον.

I. ΚΑΡΟΔΙΑΝΗΣ

ΕΛΛΗΣΣΟΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΥΛΛΕΞΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΔΟΣ.

Ἐνθεν μὲν ὁ τοῦ Πιθήμου λιμῆν καὶ ἡ τοῦ Αἰνίου κοιλίας, ἐν ἧ αὐτοκρατορικὸν ἀνωκοδμήσθαι ἐνηθητήριον περιχαρακούμενον ὑπὸ ἀειθαλῶν ἀνθρώπων καὶ βαθυτενοῦς κήπου, διαχέοντος εὐδύμους πνεύμας καὶ ἐκγεννῶντος τὰς πολυσημάτων συνκυλίαις τῶν ἀηδόνων, ἔνθεν δὲ ἡ περισπότης Δικαία Πέτρα, ἀφ' ἧς ὁ πλατὺς διαφανέσθαι Πόντος, καὶ τὰ τοῦ Γυλλίου διάλωρα, παρ' ἧ ἀπορροῆς ἐκτεινομένη παραλίαι στενήν τινα καταλείπει ἀπόκροτον ἀτραπὸν μεταξὺ αὐτῆς τε καὶ τῆς Θαλάσσης, στενομένην καὶ ταύτην καθημέραν πλεϊότερον ὑπὸ τῶν κυμάτων, ὥστε τὰς ὑπὲρ αὐτὴν ἐπικρακούμενους κρημνοὺς φαίνεσθαι ὑπερῷπτοντας, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τούτων ἀπάντων ὡς ἐν λεκάνῃ ἀργυρᾷ περικλειομένη ἀναθρόσκει παμφανόωσα ἡ θαλαρᾷ καὶ καλλιανθήσαι Θεραπειὰς γῆ σὺν τῷ Πικρικῆ καὶ αὐτῆς κλίμα, ἡ νέκ αὐτῆ λευκανδυτοῦσα βασιλὶς τῶν προαυτίων καὶ τῆς φύσεως, ἡ διαλλίμπουνα ὑπὸ ἀγλήντα οὐρανὸν ἐν τοῖς λοιποῖς τρυφεροῖς τοῦ Πόντου χωρίοις, αὖθις πρᾶξις τις αὐρᾷ βόρειος καὶ ζωογόνος προσβάλλει διὰ παντός, καὶ ἰχθύες νεαλεῖς περισκλήρουσι, λευτρῶν τε χάρτες διαγελῶσιν ἀπανταχῆ, καὶ ἀργύρεα πλανώμενα ὕδατα τὸν θεατὴν διαχέουσι, καὶ τὰς ἀκοῆς τῶν δεύρο κἀκεῖσε περιφοιτῶντων ἐστιῶσθαι κατακηλοῦσιν αἱ ἐμμελεῖς ἀηδόνες καὶ πᾶν ἕτερον ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ τρῶξον ἐν ταῖς λόχμας καὶ τιτυδίξον μουσικὸν πτερόν. Ἐλυκὸ τὸ ἔνομα, γλυκεῖα, εὐκράης καὶ ἐπίκικρος πρὸς ἀνοικοδομητὴν θερυνῶν μεγάρων ἡ θέσις, γλυκεῖα τὰ πάντα ἐν τῇ ἱστορικῷ τῆς ταύτης γῆς, ἦν διηγήσαν καὶ διακωλύουσι τὰ φάρμακα τῆς κακλιπούσης πατέρα καὶ ἀδελφοῦς, σὺν δὲ τῷ Ἰάσονι φυγούσης.

νόγιον ἐπ' ἄλμυρα
Πόντου κλιτὸ ἀπέφανον

βοτανολόγου Νηδείας ἦν ἐσημεῖωσα πλατείως ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἡ ἐπιμακρὸν διακωλύει τοῦ μετὰ τὸν διὰδωχρον τοῦ Χρυσοστόμου Ἀραβίου

ἀναβάντος τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον Ἀττικοῦ, ἕστις καὶ περὶ τὴν θέσιν τῶν ὀνομάτων φιλόκαλος ὢν, ἵνα μὴ τὰς συνάξεις ἐνταῦθα ποιούμενος, δυσφήμῳ ὀνόματι ὀνομάξῃ τὸν τόπον, Θεραπειὰν ὀνόμασε, Φαρμακεία ἐξ ἀρχαίου καλούμενον ἦν ἐκλέσθαι οἱ ἐν ταῖς μεγαλοπρεπέσι κήποις καὶ τοῖς πολυτελεῖσι μεγάροις αὐτῶν διελθόντες τὰς τερπνοτάτας τοῦ βίου ἡμέρας καὶ μετὰ τῶν ἡδίστων ἐντυπώσεων ἀποκείμενοι Μουρούζαι, Ὑψηλάνται, Καρατζάδες, Καλλιμάχαι, Μαυρογένεες, Καλλιάρχαι, Σαῦτζοι, Σεβαστόπουλοι, Μίανοι, Χαντζερήδες, Ἀργυρόπουλοι, Τζανέτιοι, Ρωσάστοι, Σχινάδες, Ἰεράκκι καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι ἐνδόξων ἀριστοκρατικῶν οἰκογενειῶν γίνονται, οἱ πολλὰς ὑπερσείας ἀποδόντες τῇ τε σεβαστῇ αὐτοκρατορικῇ κυβερνήσει καὶ τῷ ἔθνει ἡμῶν ἐξ ἧς ἐλάμπρυναν τέλος τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὁ κλεινότερος μὲν γόνος Σαμουήλ ὁ Α', δις πατριαρχεύσας, τῷ 1764 καὶ τῷ 1773, οἱ ἐξ ἑτέρων δ' ἐπαρχίων μετατεθέντες εἰς τὴν παροικίαν τῶν Δέρκων Γεράσιμος ὁ Γ', τῷ 1794, Γερμανὸς ὁ Δ', δις ὡσούτως, τῷ 1845 καὶ 1852, καὶ τελευταῖος ὁ τῇ Ι' Ὀκτωβρίου 1884 τούτους προστεθεὶς φαινὸς ἀπὸ τῆς Ἰωακείμ ὁ Δ', ὁ ἀπὸ Δέρκων.

Ἄλλ' ἤδη οὐδὲ μῶς περὶ αὐτῶν ὁ λόγος, εὐδὲ τοιοῦτον τὸ ὑποκείμενον τοῦ θέματος ἡμῶν. Οὐτε ὁ χρόνος, οὐτε ὁ χώρος ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν μακρὰν ἱστορικὴν περιγραφὴν τῆς γῆς ταύτης τῶν Θεραπειῶν, ἧς αἱ κυλλοῦμεναι ἀπὸ τὸ στέμα τοῦ λαοῦ παραδόσεις ἀρκούσιν ἵνα τόμον πληρώσωσιν. Τοιοῦτο θέμα εὐρὺ ὑπερθέμενοι εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος, προτιθέμεθα τανῶν ἀπλῶς καὶ μόνον ἵνα διαλέξωμεν βραχέα περὶ τῆς ἐνταῦθα μητροπόλεως, συγκταχωρίζοντες τούτοις καὶ τὰ ἐν τοῖς ἀρχαίοις αὐτῆς σχετικὰ ἔγγραφα.

Πρὶν ἢ εἶ τοῦ ἡμέτερον χωρίου καταστῆ μητροπόλις τῆς ὄλης ἐπαρχίας ἦν τοιαύτη ὁ νῦν σχεδὸν ἐρημὸς τόπος τῶν Δέρκων, ἐνθα σῶζονται καὶ ἐρείπια τοῦ μητροπολιτικοῦ οἰκήματος. Ἄλλὰ, καθ' ἧ φαίνεται, ἔνεκα τοῦ ἐρημώδους (α) τῆς χώρας τῶν Δέρκων πολὺ πρὸ τῆς μετα-

(α) Καίτοι οὐκ ἦσαν τὸ κατ' ἀρχὰς παντάπασιν ἐρημοὶ οἱ Δέρκοι, οὐδ' ἠδύναντο βεβαίως νὰ ὄσων, ἀποὶ ἤδρευεν ἐκεῖ ὁ μητροπολιτὴς τῆς ὀμωνύμου ἐπαρχίας, δυνάμεθα οὖτοι ν' ἀποκαλέσωμεν αὐτοὺς ἔνεκα τοῦ ἀποκέντρου καὶ μεσαγείου μέρους, ὑπερ ἀποκέντρον κατήνωσαν ταχέως καὶ αὐτοὶ οἱ κατὰ καιρὸν μητροπολιταί, ἐπ' ἧ καὶ μεθ' ὅλα τὰ τῆς παρακείμενης ὀμωνύμου λιμῆς θέλ-

τροπῆς τοῦ θρόνου ἀπὸ τῶν ἐβδομήκοντα εἰς τοὺς δώδεκα (α) οἱ κατὰ καιρὸν ἀρχιερατεύοντες, ἀντὶ τοῦ διαμένειν ἐν τῇ κυρίως μητροπόλει, μακρὰν τῆς παραλίας ἐν μέρει νοσηρῷ καὶ βιβρὸ τὸ κλίμα ἔχοντι, ἐξέλεγον ὡς ἔδραν τὰ Θεραπεῖα. Τὸ τοιοῦτον δέον γὰ νοσηρῇ γιγνόμενον ὀριστικῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1655, ἔτε, πατριαρχεύοντος τὸ γ' Ἰωαννικίου τοῦ Β', ὅντος δὲ μητροπολίτου Δέρκων καὶ Νεοχωρίου (β) Ἀθανασίου ἀρχιερέως, ἐξεδόθη κατὰ Ἰούνιον τόμος συνοδικὸς ὑπερὲς τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πατριαρχικῶν καθίστων εἰς μητρόπολιν Δέρκων καὶ Νεοχωρίου, ἐπὶ ὅσται χαρακτῆρι φλωρίων 40 τῆ Μεγάλη Ἐκκλησία, καὶ τῶν κατὰ καιροὺς ῥιπτομένων πατριαρχικῶν ζητιῶν, προστιθεμένων καὶ δύο χωρίων τοῦ Καταστάνου, τῶν Θεραπεῖων καὶ τοῦ Μπουγιουκδερέ (γ). Μέχρι τούτου τοῦ ἔτους οὐχ ὑπέρχε μητρόπολις ἐν Θεραπειοῖς, ἔτε ὑπαγομένου τοῦ χωρίου τούτου μετὰ καὶ τοῦ παρακειμένου Μπουγιουκδερέ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω δεῖκνυται. Προταρτηθέντων λοιπὸν διὰ τοῦ ἐν λόγῳ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ ὑπομνήματος τῶν δύο τούτων χωρίων τῆ ἐπαρχία Δέρκων καὶ ὅσται χαρακτῆρι φλωρίων 40 τῆ Μεγάλη Ἐκκλησία, πρῶτος πάντως ὁ τότε ἀρχιερατεύων Ἀθανάσιος μετετέθη ἐκ τῶν Δέρκων εἰς τὰ εὐκραθῆ Θεραπεία καὶ ἐπομένως τὸ νῦν ἐνταῦθα ἀνηκοδομημένον μητροπολιτικὸν οἰκίμα φέρει τὸ μέγα βῆρος τῶν 280 ἐτῶν. Τοιαύτη ἡ ἀρχὴ τοῦ οἰκίματος τούτου, ὅπερ ἐπέπρωτο κατὰ τὸ μακρὸν διάστημα τῆς ἡλι-

γητρα καὶ τὸν δι' αὐτῆς μετασχηματισμὸν τοῦ φύσει μεσογείου εἰς ὄψει παραπλασσίον, ἐπεθόμουσαν παντὶ σθένει ἵνα εὐκαρίας τυγχόντες μεταθῶσι τὴν ἔδραν αὐτῶν εἰς μᾶλλον συμφικισμένον καὶ εὐχίρον μέρος.

(α) Περὶ τῆς μετατροπῆς ταύτης, γενομένης ἐπὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κορίλλου τοῦ Β', τοῦ ἀπὸ Νικαριθίας, ἐπικυριωθείσης δὲ καὶ ἐπὶ Σαμουὴλ τοῦ Α', τοῦ ἀπὸ Δέρκων, ἅμα τῆ εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ἀναρρήσει αὐτοῦ, ἦτοι τῆ 1703, φυλάττονται ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Μητροπόλεως δύο πατριαρχικά καὶ συνοδικὰ σιγγιλιώδη γράμματα, ὅπερ ἐκδώσαμεν εἰς φῶς τῆ ἐπιτόντι ἔτει.

(β) Τοιοῦτον τίτλον ἔφερε τότε ὁ ἀρχιερατεύων τῆς ἐπαρχίας Δέρκων, νοητὸν δὲ ὡς Νεοχωρίου χωρίου τῆς ἐπαρχίας ταύτης, τανῦν Νεοχωρίου καλούμενον, οὐχὶ δὲ τὸ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὑπαγόμενον καὶ παρακαίμενον τοῖς Θεραπειοῖς.

(γ) Ἐκ τοῦ τρίτου τόμου τῆς Μεσαιωνικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Κωνσταντίνου Σάου.

κίας αὐτοῦ ἵνα πᾶσι ποικίλας μεταβολάς, ὡς καὶ πάντα τὰ ὑποκαίμενα εἰς τὴν τοῦ χρόνου ἐπίδρασιν, ἦν κατὰ τὴν ταχέαν διαδοχὴν τῶν ἐτῶν διορθῶσι λάθρον κατ' αὐτῶν ἐπιπίπτουσαν.

Περὶ τῶν μεταβολῶν τούτων προτιθέμεθα γὰ ἠμιλήσωμεν ἐνταῦθα ἐκτιθέοντας ἐν ὅλῃ τῇ δυνατῇ διασαφήσει αὐτάς.

Ἐλέγομεν ἀνωτέρω ἔτι ἐπὶ τοῦ μητροπολίτου Δέρκων καὶ Νεοχωρίου Ἀθανασίου ἐκτίσθη ἡ ἐνταῦθα μητρόπολις καὶ ἔτι πρῶτος αὐτὸς μετήνεγκε τὴν διαμορφήν αὐτοῦ ἐκ τῶν Δέρκων εἰς Θεραπεία. Καὶ τί μὲν μετὰ ταῦτα ἐγένετο, πόσοι δὲ καὶ ποῖοι μετ' αὐτὸν ἀρχιερατεύσαν τῆς ἐπαρχίας παρατρέχομεν, ὡς ἐξερχομένων τοῦ κύκλου τοῦ βραχέος ἡμῶν θέματος. Ἀρχόμεθα δὲ ἀπὸ τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Νικοδήμου, ὅστις, κατὰ τὸν Κομνηνὸν (α), ἀπέθανε τῆ 1731, διότι ἐκ τούτου ἀρχοῦνται καὶ αἱ περιπέτειαί τοῦ μητροπολιτικοῦ τῶν Θεραπειῶν οἰκίματος, ὅπερ εὐρήται καὶ νῦν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, ἐν ᾗ ἐπὶ Ἀθανασίου ἀνηκοδομήθη.

Ἐκ τε τοῦ κατωτέρω δημοσιουομένου ἐπιγράμματος καὶ τοῦ καινοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τῆς μητροπόλεως γράμματος καταδηλοῦται ὅτι τὸ ῥηθὲν μητροπολιτικὸν οἰκίμα ὑπερεχούση ἐξουσία

ἐπράθη

ναστῆρι ὄντι τῷ Νικοδήμῳ ὄντι

εἰς ἄλλοσενη τινα. Τούτου γενομένου, ὁ μητροπολίτης Νικοδήμος κτὰ τὸ ἀδύνατον ἄλλως ποιῆσαι ἀπάρας ἀέκοντι Ουμῶ, ὡς ὁ Χρῆσης τοῦ Ὁμήρου, ἤκασε μικρὸν ἀπώτερον τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν οἰκίᾳ Ἰδιωτικῆ (β), ἧς μνημονεύει ὁ ἐν αὐτῇ γεννηθεὶς τῷ

(α) Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου τῶν «Μετὰ τὴν Ἐλιαν» σελ. 392.

(β) Ἡ οἰκία αὕτη σώζεται τανῦν κατεχομένη ὑπὸ τοῦ συμπολίτου ἡμῶν Δημητρίου Ἀλεξίδου. Ὁφείλομεν ὅμως παρατηρήσαι ὅτι ὅτε ἐγένετο μητρόπολις ἐπὶ Νικοδήμου ἐκτίετο ὡς Ἰδιωτικίαν ἄπασαν τὴν κατὰ μήκος τῆς ἐσωτέρας ὁδοῦ δὴκουσαν μέχρι τῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου γλῆνης ἕτασιν, ἧτις ἐχρησίμευον εἰς κῆπος καὶ περιέχει σὺν τῇ οἰκίᾳ περὶ τὰς 450 πῆγας. Ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἔνθα ἐόριστο ὁ κῆπος τῆς μητροπόλεως, εἰσὶ νῦν ἐκτισμένα δύο οἰκίαι, ἓν ἡ μὲν ἐν τῷ μετὰ κειμένη περιήλθε πρό τινων ἐτῶν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἡ δὲ κατὰ τὸ ἄκρον τῆς ἐσωτέρας ὁδοῦ μένουσα ἀνήκει τοῖς κληρονόμοις τοῦ ἀποθανόντος Νικολάου Μαλιτζῶ, δυτικῶς τὸ δόγμα.

1711 Ἀθανάσιος Κομνηνὸς Ὑψηλάντης διὰ τῆς ἐπομένης σημειώσεως: «Τούτῳ τῷ ἔτει (1711) ἐγεννήθη ἐγὼ εἰς τὰς τρεῖς ὥρας τῆς νυκτὸς τῆς κθ' τοῦ Ἀυγούστου ἐν Θεραπείαις, εἰς τὸ σπίτι τοῦ τα-
νοῦν (α) εἰναί μητρόπολις τοῦ Δέρκων, καὶ τότε (τῷ 1711 τουτέστιν) ἦτον τῆς πρὸς μητρὸς Κασσάνδρας μέμνης μου Δρακού-
λας, ἥτινι τὸ ἐχάρισεν ὁ πατὴρ τῆς Νικόλαος Ἀναστασίου προσκυ-
νητῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου, καὶ τὸ ἐπώλησε τῷ Οἰκονόμῳ πατρὶ Ἐυαγγε-
λινῷ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ πάππος μου Ἀφαντοῦλης Τζανέτου, πρωτεύ-
ματος τοῦ χατμάνου Μαζέπκα, μετὰ τὸ νὰ ἐδουτύχησε γυμνωθεὶς πύ-
σης ἐμπορίας καὶ περιουσίας του παρὰ τοῦ βουσιακοῦ στρατοῦ τοῦ κατὰ-
διδάκοντος τὸν Μαζέπκα.» Ἐκ τῆς ὁμολογίας ταύτης τοῦ Ὑψηλάντου
μυθώμενον πῶς καὶ ἐκ τῶν περιηθῶν ἦ ἐν λόγῳ οὐκ εἰς τὴν
ἐσχάτην κατοχὴν τοῦ Οἰκονόμου πατρὶ Ἐυαγγελινῷ. Ἄλλ' οὔτε πότε
ἠγοράσθη καὶ μετετέθη εἰς μητρόπολιν γινώσκωμεν, οὔτε ἂν παρ'
αὐτοῦ τοῦ Ἐυαγγελινῷ ἠγοράσθη ἢ παρ' ἑτέρου, γινωσκόμενον μετ' αὐτὸν
κατόχου αὐτῆς.

Ἄλλ' ὅπως δὴποτε ἐν αὐτῇ μεταξὺ ὁ μητροπολίτης Νικόδημος
καὶ ταύτην εἰς νέαν μητρόπολιν μετατρέψας ἐγκατεβίωσε πάντα τὸν
λοιπὸν τῆς ἀρχιερατείας του χρόνον τὰ μᾶλα ἀπαρεσχόμενος, τῷ δὲ
1731 κατέβη εἰς τὸν τάφον, ὡς προείπομεν, περικαλυπτόμενος ὑπὸ
δμίχλης ἀλγεινοτάτης πικρίας ἐπὶ τῷ ὅτι οὐκ ἔφθη ἰδεῖν τὸ πρῶτον μη-
τροπολιτικὸν οἶκημα ἐκφεύγον τῶν χειρῶν τοῦ ἀλλοθνοῦς καὶ ἑτε-
ροδόξου, ὃς ἀνεπαύετο ἐν νωχελῶς ὑπὸ τὴν σκέπην τὴν καλύπτουσαν
ἄλλοτε τὸν τε ποιμενάρχην τῆς ἐπαρχίας Δέρκων καὶ τὰ ἱερὰ ῥέγγη
τῆς μητροπόλεως. Οἴησκει τοίνυν ὁ Νικόδημος καὶ διαδέχεται αὐτὸν
ὁ τῆς ἔργα ἀρχιερατικῶν τελῶν Σαμουήλ ἐκ δύο ἐτέρων ἱερομονάχων
ψήφῳ συνειρηθέντων. Τρία καὶ τριάντα ἔτη παρκαμίνας καὶ
οὗτος ἐν τῇ αὐτῇ μητροπόλει κατὰ τὴν ποιμαντορίαν τῆς ἐπαρχίας

(α) Ταῦτα ἔγραψεν ὁ Ὑψηλάντης περὶ τὸ 1770, ὡς ἔστιν ἡμῖν εἰκάσαι ἐκ
τῆς χρονολογίας, ἐν ἧ ἐπίρριψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ βιβλίον, τῷ 1768, ἀντιπαρα-
βαλλομένης πρὸς τὴν ἐν τῷ ἐνάτῳ μετὰ βραχέων ἀφήγησιν τοθειμένην ἐν σελ-
ίδι 284 σημειώσιν αὐτοῦ. Ἔστιν ἐξάκοντος ἔνοσι τὴν δευτέραν μητρόπολιν, εἰς
ἣν μετετέθη ὁ Νικόδημος, καὶ οὐκ εἰς τὴν πρῶτην· διότι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ
τοῦ Νικόδημου ἦν ἐν χρήσει, τῆς τοῦ Ἀθανασίου κατεχομένης ὑπὸ τοῦ ἀλλο-
γενοῦς.

Δέρκων προδιβάζεται δημοτικῆ γνώμη εἰς τὸν οἰκουμένικόν
θρόνον, μετατίθεται δ' ἐνταῦθα τῷ 1764 ὁ Ἐφῆσου Διονύσιος ὁ Σα-
μουράκης, ὅστις 9 ἔτη ποιμάνας θνήσκει κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1773
καὶ διαδέχεται αὐτὸν ὁ Ἀγγελῶλος Ἀνακίας. Τὰ ἔτη ταχέως παρήρ-
χοντο καὶ ἡ ὑπὸ τὸ παλαιὸν οἶκημα τῆς μητροπόλεως γῆ ἐστοναχί-
ζετο ἐπὶ τῷ ἀφορήτῳ πνευματικῷ βάρει τοῦ ἐξωνησμένου αὐτὴν ἀλ-
λογενοῦς καὶ ἑτεροδόξου, ὅτε, μετὰ τὸν τῆ 26 Μαρτίου τοῦ 1791
ἐλθόντα διάδοχον τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος Ἀνανίου Γεράσιμον
τὸν ἀπὸ Νικομηδείας, τὸν καὶ μετέπειτα οἰκουμένικόν πατριάρχην,
προδιβάζεται τῆ 4 Μαρτίου τοῦ 1794 μητροπολίτης Δέρκων ὁ Ναυ-
πάκτου καὶ Ἄρτης Μακάριος.

Τύχη ἀγαθὴ! Κατέβη τὸ θεῖον ἀχθομένους τοὺς μετὰ τὸν Νικό-
δημον ἀρχιερατεῦσαντας τῆς μητροπόλεως Δέρκων ἐπὶ τῇ ἀνικεῖν
κατοχῇ καὶ ἐγκατοικήσει ἀλλογενοῦς καὶ ἔγνω ἵνα διασκηδῆται τὸ
ἄχθος τοῦτο ἀπαξ διὰ παντός τῇ ἀρσεί τοῦ ἐγκεντρίσαντος τὰ μύχια
νεῦρα τούτων ποιμεναρχῶν. Οἴησκει λοιπὸν ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἀλλοθ-
θνης ἐκείνος καὶ ἰδίᾳ συμβάσει ἐξωνεῖται τὴν παλαιὰν μητρόπολιν
παρὰ τῶν ἐνάπομεινάντων κληρονόμων ὁ ἀρχὸν Προστέλικος Σκαρ-
λάτος Μάνος. Ἄλλ' ὅπως φυλάττειται τὸ σμυνοπρεπές τοῦ κληρικοῦ
σχήματος καὶ ὡς οἶονεῖ ἱερὰ καταγώγια τὰ τῶν ἀρχιερέων οἰκή-
ματα, ἐπιτελλομένων τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων αὐτὰς ἐν αἷς ἔμελλ-
λον οὐκ εἶναι οἰκίας ἐγγυτέρω πού τῶν θεῶν νῶν οἰκοδομεῖσθαι, ὅπως
μὴ δὲ οἱ κατὰ καιρὸν ἀρχιερατεῦσαντες τῆς ἐπαρχίας Δέρκων οἰκοῦνται
ἐπ' ἀόριστον μακρὰν τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ, ἐκτερέπονται οὕτω τῶν
εἰρημένων διακελεύσεων, ἔγνωσαν ὅτε μητροπολίτης Μακάριος καὶ
οἱ λοιποὶ εὐγενέστατοι ἄρχοντες καὶ πρόκριτοι, ἵνα ἀφοῦ ἀπαξ λυ-
τρωθεῖσα ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἀλλοθνοῦς μετέπεσαν εἰς ὁμογενῆ καὶ
ὁμοδόξον ἢ παλαιὰ τῶν Θεραπειῶν μητρόπολις, ἐξωνησῶνται ἐπὶ τῇ
εὐκαιρίᾳ ταύτῃ αὐτῇ, ὡς «οὐ καλὸν τὸν ἀπαξ οἰκοδομηθέντα οἶκον
εἰς κατοικίαν ἀρχιερατικὴν κοσμικὸν ἐδρίσασθαι οἶκημα· ὅτι τοῦτο
τοῖς ὁμοδόξοις οὐ συγχεώρηται· καὶ οἱ τὸ τοιοῦτον ἐθέλοντες καὶ οἱ
τοῖς ἐθέλουσι μὴ ἀντιβαίνοντες ὑπέκεινται τοῖς ἐκ τῶν κανόνων ἐπιτι-
μίαις». Καὶ δὴτα ἀμέσως τῷ ἐπομένῳ ἔτει τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Μα-
καρίου, ἦτοι τῷ 1795, ἀπαξέπαντες τε οἱ εὐγενέστατοι ἄρχοντες καὶ
πρόκριτοι τῶν ἐν Θεραπείαις οἰκούντων ἀγνώμη κοινῇ, καὶ δημοφώνῳ

διαθέσει ἡξίωσαν ἀγοράσαι, καὶ προσκλήσασθαι τὴν εἰρημένην παλαιὰν μητρόπολιν, τὸ δὲ οἰκίμα ἐν ᾧ ὤκουν οἱ πρὸ τῆς αὐτοῦ πανιερότητος ἀρχιερατευσαντες πωλήσαι ἐλευθέρως τῷ τὰ πλείω καταβαλλομένῳ, καὶ μὴ ἔχειν ποτὲ τὸν ἀνταρῶντα, καὶ ἀντιποιούμενον, «καὶ προσέοντο προσειπεῖν τῇ αὐτοῦ πανιερότητι, εἰ μὴ τοῦτο ποιήσει ὑποκείσθαι τοῖς ἐκ τῶν κανόνων ἐπιτιμῶσις». Τοιαῦτα ἐξειπόντες τῷ μητροπολίτῃ Μικακαρίῳ καὶ ταῦτα ἐπέβρεπῆ πρὸς τὴν τῶν νομίμων, καὶ καλῶν ἐπεξεργασίαν εὐρόντες, ἀπεμπόλησαν μὲν τὴν μητρόπολιν τοῦ Νικοδήμου (α) ἀντὶ γροσίων 8,000, ἥτις μεγάλη τιμὴ ὀφείλεται τῇ ἐπι-

(α) Ἐν τῇ πρὸς Ἰδιωτικὴν πρᾶξιν γεγενημένῃ τῇ 19 Μαρτίου τοῦ 1835 ἐγγράφῳ, καταστρωμένῃ ἐν τῇ κώδικι τῆς μητροπόλεως ἡμῶν, ἐπιβεβαιουμένῃ δὲ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντίου Β΄, τοῦ ἀπὸ Τορνόβου, καὶ ὑποβεβαιουμένῃ ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Δέρκων Νικηφόρου, γίνεται δῆλον ὅτι καὶ κυρία Ραλοῦ, χρηθεύσα σύζυγος τοῦ ἀποθανόντος Κλωτζίερη Ζαφειράκη Παλαιολόγου, παρσαπῶσα ἐνάπιον τοῦ βηθέτιος οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἀνήγγειλεν ἵνα τὸ ἐν Θεραπειῶσι κείμενον ὀσπήτιον, παλαιὰ μητρόπολις ὀνομαζόμενον, καὶ βακούρι ἂν τῆς Ἱερᾶς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῆς Μητροπόλεως, τὸ ἔχον πλησιάζοντα ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους τὸ ὀσπήτιον τοῦ Νικολάου Χατζῆ Βασιλογλου, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου τὸ τῆς Πιτορέσσας Πλουμοῦς, καὶ ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν τοῖς κοινῶσι δρόμοις, εἰ καὶ ἔστιν ἐπιγεγραμμένον ἐπὶ τῇ ὀνόματι τῆς αὐτῆς εὐγενίας, ἔστιν ὅμοιος ὀικονομικῶς καὶ μουσαϊκᾷ τακτικῆν (ταῦτῶν τῶν ὀικονομικῶς), καὶ οὐκ ἔχει οὐδεμίαν δεσποτείαν καὶ κυριότητα ἐπ' αὐτῆ, ἀλλ' ὑπάρχει κτήμα κληρονομικῶν τῶν ἐξ ἐκείνου ἔξ ὀρφανῶν αὐτῆς τέκνων, καὶ τοῦ Δημητρίου ἐγκόμου υἱοῦ τῆς ἀποθανούσης θυγατρὸς αὐτῆς Κατήγκωσ. Ἐκ τῆς ἀναγγελίας ταύτης ἐπιβεβαιοῦται μὲν ἡ τοῦ Νικοδήμου μητρόπολις, καταδεικνύεται δὲ ἐναργέστερον ἡ ὁδὸς αὐτῆς, ἐν τῇ αὐτῇ καὶ νῦν μενούσης καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν οἰκῶν καὶ ὀδῶν συνῶρευμένης, ἣν, ὡς προσημαίωσαμεν, κατέχει σήμερον ὁ Δημήτριος Ἀλεξίδης. Ὅτι δὲ καλεῖται ἡ οἰκία αὕτη παλαιὰ μητρόπολις, δι' ὃ ὀνόματος χαρακτηρίζεται ἐν τῇ ἐξωνητηρίῃ ἐγγράφῳ τῆς μητροπόλεως αὐτῆ ἡ τοῦ Ἀθανασίου, τοῦτο οὐδαμῶς πρέπει νὰ σκανδαλίσῃ ἡμᾶς, διότι, καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἐν τῇ ἐγγράφῳ προσουμιάν, οὕτω φυσικῶς τῷ λόγῳ ἀπεκάλουν τὴν τοῦ Ἀθανασίου μητρόπολιν ἀφοῦ ἐπὶ 70 καὶ πλέον ἔτη ἀφίστατο τῆς νομίμου κατοχῆς τῶν κατὰ καιροὺς μητροπολιτῶν τῆς ἐπαρχίας Δέρκων, καθ'

μελείᾳ καὶ φιλοκαλίᾳ τοῦ 1,750 γρόσια πρὸς ἐπισκευὴν ἐξ ἰδίων δαπανήσαντος ἀρχιερέως τῆς πολιτείας, ἐξηγῶμεν δὲ τῇ προστασίᾳ τοῦ ἀρχιερέως τοῦτου τὸ ποθούμενον ἀπὸ μακροῦ οἰκίμα τῆς μητροπόλεως τοῦ Ἀθανασίου, ἀποτίσαντες τῷ κατόχῳ Σκαρλάτῳ Μίχαμ 11,250 γρόσια (α), ὧν 8,250 μὲν τὰ ἐναπομείναντα μετὰ τὴν ἐκ τῶν 8,000 τῆς ἀνωτέρου πωλήσεως ἀφαίρεσιν τῶν ὀφειλομένων παρὰ

ἄσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς Ραλοῦς Παλαιολόγου εὐρισκομένην ταύτην ἔκφρασιν περὶ τῆς ἐτέρας μητροπόλεως τοῦ Νικοδήμου, οὕτω καὶ ταύτην φυσικῶς τῷ λόγῳ ἐκάλουν ἐπὶ τοῦ 1835 ἔτους, ἀφοῦ τεσσαράκοντα παρῆλλον ἐκ τῆς πωλήσεως ἔτη. Ὅτι ἔχομεν νὰ προσέσωμεν ἐνταῦθα εἶναι ἕτι ἀγνοούμεν ἂν πωληθεῖσα τῇ 1795 ἡ τοῦ Νικοδήμου μητρόπολις ἡγοράσθη παρ' αὐτῆς τῆς Ραλοῦς Παλαιολόγου, ἀφοῦ μάλιστα ὀμολογεῖ ὅτι ἦν καταγεγραμμένη ἐπὶ τῇ ὀνόματι αὐτῆς, ἢ παρὰ τῶν γονέων αὐτῆς, παρ' ὧν ἐκκληρονόμησεν ἐξάπαντος τότε τὴν ἐν λόγῳ οἰκίαν. Ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ ἡγοράσθη παρ' αὐτῆς, τοσοῦτη μάλλον ἔσων τῇ 1795 ἢ ἐν ἡλικίᾳ καὶ ὄντι οἱ γονεῖς αὐτῆς κατέφησαν, ὡς λέγεται, ἐν ἐτέρᾳ οἰκίᾳ, αὕτη δὲ πρώτη κατέφησεν ἐν αὐτῇ.

Μετὰ ταῦτα προσυθερεν ὅτι τὸ παρὰ τὴν εἰρημένην οἰκίαν δεξιόθεν κείμενον οἰκίμα τοῦ Νικολάου Χατζῆ Βασιλογλου ἀνήκει τανῶν εἰς τοὺς ἐγκόμους αὐτοῦ, τὸ δὲ ἀριστερόθεν μετὰ τὴν πρὸς τὰ ἔσω ὀδὸν εὐρισκόμενον καὶ τῇ Πιτορέσσῃ Πλουμοῦ τότε ἀνήκον, διακεθὲν εἰς δύο τμήματα, κατέχεται νῦν παρὰ τοῦ συμπόλιτου ἡμῶν Δημητρίου Ταμπασοπούλου (πρῶτον τμήμα) καὶ τῆς χηρευούσης συζύγου τοῦ μακαρίτου ἱατροῦ Ἀντωνίου Κηνιόλη, Αἰκατερίνης καλουμένης (δεύτερον τμήμα).

(α) Ἐν τῇ κώδικι σημειοῦται ὅτι πρὸς ἀγορὰν μὲν τοῦ τόπου τῆς παλαιᾶς μητροπόλεως ἰδῶσαν 5,000 γρόσια, πρὸς ἀγορὰν δὲ τοῦ οἰκίματος, ἐν ᾧ κατέφησεν ὁ ἄλλοσεύης, 6,750, ληφθέντα μετὰ καὶ τῶν ἄλλων παρὰ τῆς κληρονόμου αὐτοῦ Αουτζίκας Ξενόφοκη, δυτικῆς τὸ δόγμα καὶ Πολωνίδος τὸ γένος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ὀνόματος. Τὸ ὀνόλον τῶν δύο τούτων χρηματικῶν ποσῶν ἀποτελεῖ τὸν ἀριθμὸν 11,750, ὅστις ὑπερβαίνει τὸν ἐν τῷ ἐξωνητηρίῳ τῆς μητροπόλεως ἐγγράφῳ σημειούμενον κατὰ 500 γρόσια. Ἀγνοοῦμεν πόθεν ἡ τῶν τῆς παλαιᾶς μητροπόλεως νοητέον ἄκκασαν τὴν ἀπ' αὐτῆς μέχρι τῆς τοῦ Ἀργυράμμου οἰκίας ἔκτασιν, ἥτις ἀπετέλει τὸν περιβόλον τῆς μητροπόλεως. Πρὸς

τῆς ἐκκλησίας τῆ Μακαρίου 1,750, 5,000 δὲ τὰ ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν χρημάτων τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου καταβλήθηεντα.

Οὕτω μετὰ τασαύτην μεταλλαγὴν περιήλθε τὸ δεδευταυμένον μητροπολιτικὸν οἰκημα εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ἀρχῆθεν δικαιουμένων κατέχσιν αὐτὴν. Καὶ εἰσήλθε καὶ ἐγκατερίκηθεν ὁ μητροπολιτικὸς Μακάριος ὑπὸ φειδρότητος καὶ χαρᾶς κατεχόμενος ἐν ἀντιθέτῳ λόγῳ πρὸς τὴν ἐπιγενομένην τῷ Νικοδήμῳ λύτην. Ἐπὶ τούτοις δ' ἐγένετο τῇ 15 Σεπτεμβρίου τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον ἐξιομητήριον τῆς μητροπόλεως ἔγγραφον εἰς ἔνδειξιν διηγετικὴ καὶ ἀσφάλειαν, ἐπιθεσθαιωθὲν ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Γερασίου τοῦ Γ', τοῦ ἀπὸ Δέρκων, καὶ προσυπογραφέν ὑπὸ τε τῶν ἐπὶ τούτῳ συναλθόντων εὐγενεστάτων ἀρχόντων καὶ ὑπὸ τῶν προκρίτων Θεραπειωνῶν πολιτῶν, ὡς δείκνυται ἐν αὐτῇ.

Μετὰ 70 λοιπὸν καὶ πλέον ἔσως ἔτη ἀπὸ Νικοδήμου μητροπολίτου Δέρκων πρῶτος λαχὼν ἐπανακτήσασθαι τοῦ Θεοῦ μόνῳ κράτει τὴν πρῶτην τοῦ Ἀθανασίου μητρόπολιν Μακάριος ὁ ἐκ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης, ἤρξατο θῆμα τῇ ἐπισήμῳ ἐγκατοικήσει ἐπιδεικνύειν τὸ δεύτερον αὐθις καὶ ἐν αὐτῇ, οἶαν ἐν τῇ τοῦ Νικοδήμου ἐπεδείξατο φιλοκαλίαν, περιποιηθεὶς καὶ ἐπισκευάσας δι' ἰσίων μάλιστα ἐξέδωκε, ὡς εἴπομεν, καὶ συντελέσας οὕτω εἰς τὸ πωληθῆναι τὴν εἰρημένην μητρόπολιν ἀντὶ 8,000 γροσίων. Οὕτως, ὡς μαρτυρεῖ ἡμῖν τὸ μετὰ ἔν ἔτος ἀπὸ τῆς πωλήσεως ταύτης γεγραμμένον ἐπίγραμμα τῆς μητροπόλεως, ἰδρῶσιν αὐτοῦ ἴδρωσε καὶ ἀνεκαίνισ (α) καὶ αὐτὸ τὸ οἰκημα,

λύσει δὲ τῆς ἀπορίας ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει ἐν μὲν τῇ ἐξιομητηρίῳ ἔγγραφῳ καὶ παρὰ τοῦ Σκαρλάτου Μιάνου ἠγοράσθη ἢ τοῦ Ἀθανασίου μητρόπολις ἀντὶ 11,250, ἐν δὲ τῷ κώδικι ὅτι τῇ κληρονομίᾳ τοῦ ἀλλοεθνοῦς Λουτζίκα Ξανόφραξη ἐδόθησαν τὰ διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς αὐτῆς οἰκίας χρήματα, προσθετέον ἐνταῦθα ὅτι ἐπειδὴ ἦν δυσχερὲς ἕνα ἀνεγραφεῖ κάλιν τὸ μητροπολιτικὸν οἰκημα ἐπὶ τῇ ἀνάματι τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἠγοράσθη κατ' ἐπιπολὴν παρὰ τοῦ Σκαρλάτου Μιάνου, ὅστις πληρούσας τῇ Λουτζίκα Ξανόφραξη τὸ ἀντίτιμον ἔλαβε παραυτίκα τοῦτο παρὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐγένετο σὺν ἄμα τὸ προξενικὸν ἔγγραφο τῆς μεταγραφῆς τοῦ ἀνόματος τοῦ μελλούτος ἰδιοκτητοῦ τῆς μητροπόλεως, δι' ὅπερ ἔγγραφον ἰδακηνήθησαν 30 γροσία.

(α) Καθ' ἃ ἀναγιγνώσκωμεν ἐν τῷ κώδικι τῆς μητροπόλεως, εἰς τὴν οἰκοδο-

εἰς δ' εἰσήλθε μὲν πρῶτος αὐτὸς μετὰ 70 ἐτῶν κοσμικῶν ἐν αὐτῷ διαβίωσιν, εὖ ὅμως ἑσπεροῦντο πάντες οἱ ἀπὸ Νικοδήμου μέχρις αὐτοῦ ἀρχιερατεῦσαντες Σαμουὴλ ὁ Χαντζερῆς, Διονύσιος ὁ Σαμουρικῆς, Ἀνανίας ὁ ἀπὸ Ἀγγιάλου καὶ Γεράσιμος ὁ ἀπὸ Νικομηδείας, καὶ ἐν ᾧ ἦσαν ἀγαθῶς καὶ δόσιως οἱ ἀπὸ Ἀθανασίου μέχρι τοῦ τλήμωνος Νικοδήμου. Ἐπανήλθε τέλος ἡ εὐτυχῆς ἡμέρα, ἐν ᾗ ἔληγον αἱ πολλαὶ περιπέτεται τοῦ μητροπολιτικοῦ οἰκήματος καὶ ἤρχετο νέου στάδιον δόλου καὶ ἀγαθῆς ἐγκατοικήσεως μακρᾶς σειρᾶς ποιμαντορῶν, διαδεχομένων ἀλλήλους ἐν τῇ ποιμαντορίᾳ τῆς ἐπαρχίας τῶν Δέρκων.

Ἀνεκαίνισθη λοιπὸν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Μακαρίου ἢ τῶν Θεραπειῶν μητρόπολις, λυτρωθεῖσα ἀπάσης ἀμορφίας, περιβαλοῦσα ἀδύγαν εὐκλεῆ εἰρήμῳ καὶ ἀρίστον σχολῶσα μητροπόλεως δρον». Παρ' αὐτὴν ὑπῆρξε καὶ μικρὸς μητροπολιτικὸς λουτρῶν, ὅστις, ἀγνοεῖται, ἀν ἐπὶ τῆς ἀνεκαίνισσεως ταύτης ἐκτίσθη, ἢ ἦν ἐκτισμένος πολλῶ πρότερον.

Ἄλλ' ἀνεκαίνισθη ἡ μητρόπολις ἡμῶν οὐδαμῶς ἠδύνετο βλέπειν τὴν ἀπέναντι αὐτῆς οἰκίαν τοῦ ἐπὶ Διονυσίου χρηματίσαντος ἐπιτρόπου τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ Μιωσῆ, οὗ καὶ σὺζυγος Εὐφροσύνη μνημονεύεται ἐν τῷ κώδικι. Ὡς ἑτέραν λύμην τοῦ Πειραιῶς Ψυττάλειαν ὑποδύετο αὐτὴν ἐκτίθει ἕνα προσκλήσηται παντὶ τρόπῳ καὶ πάσῃ δυνάμει.

Τύχη ἀγαθῆ | Ἀποθανόντος ἀκλήρου τοῦ ἐπιτρόπου Μιωσῆ, περιήλθεν ἤδη ἡ οἰκία αὐτῆ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ μητροπολίτου Ἀνανίου εἰς τὴν κυριαρχικὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τῷ δὲ 1778 ἠγοράσθη ἀντὶ 1,350 γροσίων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μητροπολίτου παρὰ τοῦ «ἐξοχωτάτου ἐν ἱατροῖς Δημητρίου Ἀργυράμμου» (α), ὅστις

μὴν ταύτην ἐδαπάνησεν ὁ Μακάριος τὸ μέγα ποσὸν τῶν 32 πουργίων καὶ 301 γροσίων, ἧτοι 16,301 γροσίων.

(α) Τὴν ἀγορὰν ταύτην σημαῖοι καὶ ὁ τῆς μητροπόλεως κώδιξ, ἐν ᾧ ἀναγιγνώσκωμεν τάδε: «1850 ἐπωλήθη τὸ σπήρι τῆς ἐκκλησίας ἀντικρως τῆς μητροπόλεως τοῦ Μιωσῆ ἐπιλεγόμενον πρὸς τὸν ἐξοχωτάτον ἐν ἱατροῖς σινιὸρ Δημήτριον Ἀργυράμμου, καὶ ληφθέντα τὰ ἀπορὰ ἐδόθησαν βανειακῶς τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ δι' αὐλικῆς ὁμολογίας τῷ ἁγίῳ Οὐζίτσης κύρ Ἰωακείμ πρὸς 50 (τόκον τῶν 500 κατ' ἔτος) ἀψοφ' νοεμβρίου α'»

τῆ 15 Νοεμβρίου 1796, πρᾶσθαι οὐκ εἶχε βουλῆ καὶ αὐθιγῶν γνῶ-
μη καὶ προαίρεσι τῷ μητροπολίτῃ Μακάριω, μετεπώλησε τὴν οἰκίαν
ταύτην τῇ ἐκκλησίᾳ ἀντὶ 2,000 γρασίων, γενομένου ἐπὶ ταύτῃ τοῦ
κατωτέρω δημοσιευμένου ἐνυπογράφου καὶ ἐμμετρήτου αὐλικοῦ τῆς
τελείας πωλῆσεως γράμματος, ἐπιβεβαιουμένου καὶ ὑπὸ τοῦ οἰκου-
μενικοῦ πατριάρχου Γερασίμου τοῦ Γ'. Μετὰ τὴν μεταπώλησιν ταύτην,
ὁ μητροπολίτης Μακάριος κατεδάφισε τὴν οἰκίαν καὶ μετεποίησεν εἰς
κῆπον σωζόμενον μέχρι τοῦ νῦν, ὅπως οὐδέποτε πλέον περιέλοι ὑπὸ
κοσμικὴν κατοχὴν.

Τοιοῦτον τὸ ἱστορικὸν τοῦ μητροπολιτικοῦ τῶν Θεραπευτῶν οἰκήμα-
τος. Καὶ νῦν μετὰ ταῦτα παρατιθέμεθα ὧδε τὰ σχετικὰ αὐτοῦ ἐγ-
γραφα.

Α'. ΕΞΩΝΗΜΗΡΙΟΝ ΓΙΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐπιθεβαιοί

† Πάνθ' ὅσα περ ἐπὶ μείζονι βελτιώσῃ, καὶ κοσμιότητι καθ' ἑκά-
τερον τῆς ἀνθρωπίνης καταστάσεως ἐνοήθησαν παρὰ τῶν πόλει, καὶ
εἰς πρόξιν ἤλλοιον ἐπαύου ἀξία, καλῶς πάνιν ἀνακριθέντα ἀνεφάνησαν,
καὶ τῶν ἄχρι τοῦδε δι' εὐφῆμου γλώττης ἀγεσθαι ἀναμνήσεως ἀπει-
κότα μηδενὶ ποτὲ ἐφάνησαν, ὡς πάντας τοὺς σεμνουμένους τῇ τῶν
ἀγαθῶν ἐπεξεργασίᾳ ὑποκινούντα πρὸς τὸ τοιόνδε τι διαπράξασθαι,
καὶ τὸ σεμνὸν τῆς ἀρχαιότητος ὡς οἶόν τε ἀνακαλουμένους πρὸς τὸ
ἐνεργεῖσθαι, καὶ οἶοναι πρὸς σωτηρίαν μέγα συντείνοντα διαφυλάξασ-
θαι ἀπὸ γὰρ ἀρχῆς ἀγαθῆς, καὶ σωτηριάδους οὐδὲν ἀπευκταῖον τινι
τὸ παράπαν μέχρι καὶ τοῦ νῦν ἐπακολουθεῖσαν συμβέβηκεν. Ὅσα δὲ
τὴν ἀρχὴν ἔσχον σχετλίαν, καίτοι γε πολλακίς πολυχρόνιον λαβόντα
παράτασιν, παρ' αὐτῇ τῇ ἀρχῇ τὴν ληξίην ἐδέξαντο παρεμφερῆ τε, καὶ
ὁμοίαν, καὶ τῇ σαφρότητι τῶν θεμελιῶν, ὡς εἰπεῖν, τὰ ἐποικοδομη-
θέντα ἀδρόν ἐξήφανίσθησαν. Διόπερ καὶ ὅσα γε παρὰ τῶν ὁσίων καὶ
θεοφόρων πατέρων θεομοθεσίαις ἱεραῖς, καὶ κανόσι θεοῖς διετάχθησαν,
ὡς ὑφ' ὀδηγῶ τῷ παναγίῳ πνεύματι κινουμένων, οὔτε μὴν ἐξήτηλα τῇ
πολυετία ἐγένοντο, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἀναίρεσιν αὐτῶν ὤφθη τι ἄχρι τῆς
σήμερον ἰκανόν, καὶ πολλῶν ἀντιπεριίταμένων αὐτοῖς, καὶ ἀντιβαι-
νόντων, ἀνέπαφα διετηρήθησάν τε, καὶ διατηροῦνται, καὶ εἰς αἰῶνας

διαμνεοῦσιν ἀπαρραμείωτα παρὰ ταῖς τῇ ὀρθοδόξῃ πίστει ἐλοφύχως
πειθαρχοῦσι, καὶ περὶ πολλοῦ ποιουμένοις κατ' ὀφειλὴν ἀπαράτητον
τὴν αὐτῶν διατήρησιν· τῆς γὰρ ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς θῆς συνέδου
τῆς ἐν χαλκιδόνι συναθροισθείσης τοῦ κβ' αὐτῆς καιῶνος τρανῶτατα
οὕτως ῥητῶς διακελευομένου „τὰ ἀπαξ καθιερωθέντα μοναστήρια
κατὰ γνῶμην ἐπισκόπου μένειν ἐς τὸ διηνεκὲς μοναστήρια, καὶ τὰ
ἀνήκοντα αὐτοῖς πράγματα φυλάττεσθαι τῷ μοναστηρίῳ, καὶ μηκέτι
δύνασθαι ταῦτα γίνεσθαι κοσμικὰ καταγῶγια, τοῖς δὲ συγχωροῦντας
τοῦτο γίνεσθαι ὑποκείσθαι τοῖς ἐκ τῶν κληόνων ἐπιτιμίαις. Οἱ τοῖς
αὐτῶν γούν ἴχνησιν ἐπακολουθοῦντες, καὶ τῷ αὐτῷ μεγίστῳ κεκοσμη-
μένοι ἀξιώματι τῆς ἀρχιερωσύνης, ἐν αἷς ἐκκληρώθησαν παροικίας τοῦ
ἐνεργεῖν τὰ τοῦ καιῶνος παντὶ σθένει ἐφρόντισαν, καὶ ἐαυτοὺς διαφυ-
λάττειν τῶν μὴ προσηκόντων ἀρχιερεῦσι, καὶ τοῖς ὑπ' αὐτοῖς ἱερωμέ-
νοῖς ἀνωτέρους εὐρίσκεισθαι ἐπεμελήθησαν. Διὸ καὶ τὰς ἐν αἷς ἐμελ-
λον οἰκεῖν οἰκίας ἐγγυτέρω πού τῶν θείων ναῶν οἰκοδομῆσθαι ὑπα-
νόησαν, τὸ σεμνοπρεπὲς ἐκ παντὸς τρόπου διώκοντες, καὶ οἷον ἱερὰ
καταγῶγια εἶναι τε τὰς ἀρχιερατικὰς οἰκίας, καὶ λέγεσθαι μᾶλλον
καλῶς προέγνωσαν καὶ ἔστιν εἰδεῖν, καὶ γνωρίσαι τὸν βουλόμενον, ὅτι
ἀληθὲς τὸ λεγόμενον τὰς ἐν ταῖς πλείοσι τῶν ἀγιωτάτων μητροπό-
λεων, ἀρχιεπισκοπῶν τε, καὶ ἐπισκοπῶν οἰκίας τῶν ἀρχιερέων ἐν τοῖς
περιδόλοις τῶν θείων ναῶν περιεχομένης, καὶ μητροπόλει, ἀρχιεπι-
σκοπῆς τε, καὶ ἐπισκοπῆς κοινῇ ἀποκαλουμένης, καὶ πάντας τοὺς ἀρ-
χιερατεύοντας ἐν πάσαις ταῖς κληρωθείσαις αὐτοῖς ἐπαρχίαις αὐτοῦ
τούτου φροντίζοντας, εἰ μὴ τυχὸν εὐμοιρήσαντες ἔτυχον οἰκίας πέλας
τοῦ πρωτεύοντος θείου ναοῦ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῶν πόλεων, κωμοπό-
λεων, καὶ χωρῶν τῶν τῇ ἐαυτῶν παροικίᾳ ὑποκειμένων, καὶ ἔσον
αὐτοῖς ἔνεστιν ὑπεραγωνιζομένους τοιαύτην τινα οἰκίαν προσκτήσα-
σθαι· καθὰ δὲ καὶ οἱ κατὰ καιροὺς πρὸ χρόνων ἀρχιερατεύσαντες ἐν
τῇ τῶν θέρκων ἀγιωτάτῃ μητροπόλει ἐν ἣ ὤκουν ἐν τοῖς Θεραπειοῖς
πλησίον πού τοῦ θείου ναοῦ κείσθαι ταύτην προσηκόντως προέβλεψαν
ἀλλὰ κρίμασιν οἷς εἶδεν ὁ κύριος οὐ πρὸ ἐνικυτῶν πολλῶν τῆς μη-
τροπόλεως ἐκείνης ὑπερχύουσα ἐξουσία ἀπεμνησθηθείσης πρὸς ἀλλοε-
ονῆ τινα, καὶ τοῦ τότε ἀρχιερατεύοντος ἐν ἀλλῇ οἰκίᾳ ἀεκοῦντι γε
θυμῷ διὰ τὸ ἀδύνατον ἄλλως ποιῆσαι ἡπιτέρω τῆς ἐκκλησίας οἰκί-
σαντος, πάντες οἱ μετ' ἐκείνον ἀπαρραμείωτοι μὲν, ἐν αὐτῇ δὲ διέτρι-

δον τῆ οἰκίᾳ· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ ἀλλοεθνῆς ἐκαίνας οὐ πρὸ πολλοῦ τὸ ζῆν ἔφθασεν ἐκμετρήσας, καὶ ἡ εἰρημένη παλαιὰ μητρόπολις ὑπὸ τῶν κληρονόμων ἐκαίνας πωληθεῖσα, ἡγοράσθη παρὰ τοῦ εὐγενεστάτου ἀρχοντος ποστειλνίκου κυρίου σκαρλάτου μάνου, οὐ καλὸν ἔδοξεν εἶναι τὸν ἅπαξ οἰκοδομηθέντα οἶκον εἰς κατοικίαν ἀρχιερατικὴν κοσμηκὴν εὐδοκασθαι οἰκημα κατὰ τὴν διακέλευσιν τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων· ὅτι ταῦτο τοῖς θεοδόξοις οὐ συγχωρήσεται· καὶ εἰ τὸ τοιοῦτον ἐθέλοντες, καὶ οἱ τοῖς ἐθέλουσι μὴ ἀντιβάλλοντες ὑπόκεινται τοῖς ἐκ τῶν κανόνων ἐπιτιμίαις· ὁ γὰρ θεὸς καὶ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως δέρκων ὁ ἐν Θεραπέοις ὅτι καθιερωμένος τῇ ὑψίστῃ θεῷ ὁ ἀνταρῶν πάντως οὐ φανήσεται, καὶ ὅτι πρῶγμα αὐτῇ καὶ ἡ ἀγιωτάτη μητρόπολις διὰ τὸ οἰκεῖσθαι παρὰ τῶν κατὰ κίρους ἀρχιερατευόντων, καὶ τῶν αὐτοῖς δι' ἐκδουλεύσεις ἐκκλησιαστικὰς ὑποκειμένων ἱερομονάχων τε, καὶ ἱεροδιακόνων ὁ ἀντιλέγων οὐχ εὐρεθήσεται· καὶ δὴλον ἐκ τοῦ Νδ' κανόνος τῆς ἐν λαοδικεῖᾳ συνακροισθείσης ἀγίας καὶ ἱερᾶς συνόδου τῶν θεῶν πατέρων, συνοδῶν ταῖς λοιπαῖς ἀγίαις οἰκουμενικαῖς τε, καὶ τοπικαῖς συνόδοις ἀποφνημαμένων, ὅτι «οὐ δεῖ ἱερατικούς τινας, ἢ κληρικούς Θεωρίας θεωρεῖν ἐν γάμοις, ἢ δειπνοῖς, ἀλλὰ πρὸ τοῦ εἰσερχεσθαι τοὺς θυμεικοὺς ἐγείρεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἀναχωρεῖν. Διὰ ταῦτα δεῖν ἔγνωσαν οἱ εὐγενεστάτοι ἀρχοντες, καὶ οἱ λοιποὶ τῶν χριστιανῶν ἐν Θεραπέοις κάτοικοι παρακλήσει τὴν ἡδὴ ἀρχιερατεύοντα πανιερώτατον ἄγιον δέρκων κίριον μακκάριον ἀπροφασίστως ἐξαγοράσαι τὴν παλαιὰν ἐκαίνας μητρόπολιν, ἵνα ἐπὶ τὴν προτέραν σεμνοπρέπειαν, καὶ μάλιστα τοιοῦτον ἐγκρίτη ἐπαρχία ἀνήκουστον κοσμιότητα ἀνακαλέσῃται, καὶ ἀγαθὴν μνημὴν ἑαυτῇ τε, καὶ τοῖς εἰσέπειτα προμνηστεύσῃται· καὶ προσέθεντο προσεπειν τῆ αὐτοῦ πανιερότητι, εἰ μὴ τοῦτο ποιήσει ὑποκεῖσθαι τοῖς τῶν θεῶν κανόνων ἐπιτιμίαις, ὡς μὴ τὴν τοιαύτην ἀναλαβεῖσαν φροντίδα ταῦτα δὴ πρὸς τὴν αὐτοῦ πανιερότητα ἐξευκόντες, καὶ ἐπιρρέπῃ πρὸς τὴν τῶν νομίμων, καὶ καλῶν ἐπεξεργασίαν εὐρόντες, γνώμη κοινῇ, καὶ δημοφώνῳ διαθέσει ἠξίωσαν ἀγοράσαι, καὶ προσκτήσασθαι τὴν εἰρημένην παλαιὰν μητρόπολιν, τὸ δὲ οἰκημα ἐν ᾧ ὄκουν οἱ πρὸ τῆς αὐτοῦ πανιερότητος ἀρχιερατεύσαντες πωλήσασιν ἐλευθέρως τῷ τῆ κλειῷ καταδωλλομένῳ, καὶ μὴ ἔχειν ποτὲ τὸν ἀνταρῶντα, καὶ ἀντιποιούμενον, κατὰ γούν τὰς προτρόπας καὶ παρακλήσεις πάντων ζήλων ἐνθεον ἀνα-

λαβούσης τῆς αὐτοῦ πανιερότητος, ἐξαγοράσθη διὰ προστασίας αὐτοῦ, καὶ ἐπιμελείας ἡ ἡθούσια παλαιὰ μητρόπολις ἐπὶ γροσίοις ἑνδεκα χιλιάσι καὶ διακοσίοις πενήκοντα ἀπὸ ἀστραῶν τῆς ἐν Θεραπέοις ἐκκλησίας τοῦ ἀγίου γεωργίου. Ἐπωλήθη δὲ κατὰ κοινὴν γνώμην πάντων καὶ τὸ οἰκημα ἐν ᾧ κατέκουν οἱ προαρχιερατεύσαντες τῆς ἀγιωτάτης ταύτης μητροπόλεως ἐπὶ γροσίοις ὀκτώ χιλιάσι διὰ τῆς συντόμου ἐπιμελείας τῆς αὐτοῦ πανιερότητος· καὶ γὰρ διὰ τὸ περιποιηθῆναι πρότερον, καὶ ἐξοδεῖσαι ἀποδοθειμένως χίλια ἑπτακόσια πενήκοντα γροσία ἐπωλήθη διὰ τῆς τσαυτῆς τιμῆς τῶν ὀκτὼ χιλιάδων. Ἔλαβε δὲ κατὰ λόγον δικαίου ἡ αὐτοῦ πανιερότης τὰ ἄπερ κατηνάλωσεν ἐξ ἰδίων αὐτοῦ εἰς τὸ παλαιὸν ἐκαίνας οἰκημα χίλια ἑπτακόσια πενήκοντα γροσία ἀπὸ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ. Γίνεται ἄρα σαφές ὅτι διὰ κοινῆς τῶν πάντων γνώμης ἐδόθησαν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας γροσία τὸν ἀριθμὸν πέντε χιλιάδες διὰ τὴν τοιαύτην ἀναγκασιότατην ἐξαγοράν, καὶ νόμιμον ἀνάκτησιν τῆς παλαιᾶς ταύτης μητροπόλεως· καὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ ἐγένετο ἴδιον κτήμα τῆς ἐκκλησίας τῶν Θεραπέων ἀναφαρέτον καὶ ἀναπίσπαστον εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, μηδεμίαν ἔχοντος μεταχώρη τινος τῶν συγγενῶν, καὶ κληρονόμων τῆς αὐτοῦ πανιερότητος, ἢ ἄλλου προσώπου ἱερομένου, ἢ λαϊκοῦ ἐν τῇ ἀγορασειῇ ταύτῃ μητροπόλει, ἀλλ' ἡ αὐτοῦ πανιερότης ὡς κυριάρχης τῆς ἐπαρχίας δέρκων, καὶ οἱ μετ' αὐτὸν διάδοχοι ἔχουσιν ἐν αὐτῇ οἰκεῖν, καὶ φροντίζειν παντὶ σθένει περὶ τῆς βελτιώσεως, εὐσταθείας τε, καὶ ἀξίσεως αὐτῆς. Διὸ καὶ ἡ αὐτοῦ πανιερότης τὸ ἐκδοθὲν ἐπὶ τῷ νόμῳ αὐτοῦ πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν γράμμα, ὡς ἄκυρον, φέρουσα ἀπέθετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Θεραπέων. Ταῦτα ἐγένοντο καὶ ἐξετελέσθησαν κατὰ κοινὴν πάντων γνώμην, καὶ εὐαρέστησιν, καὶ ἀνηνέχθησαν τῇ ἐκκλησίᾳ ὡς θεοφιλῆ, ἐπὶ τῇ ἔχειν τὸ κύρος εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Καὶ εἰς τὴν τούτων ἐνδειξιν, καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν ἀπελύθη τὸ παρὸν κοινὸν ἐνυπόγραμον καὶ ἐμμάτυρον ἐκκλησιαστικῶν γράμμα ἐπαθεδαίωσαι τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν ἀσθέντου καὶ θεοκότου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχοῦ κυρίου κυρίου γερασίμου, καὶ μαρτυρικός ὑπογραφίς τῶν τε πανιερωτάτων καὶ θεοσεβλήτων ἁγίων ἀρχιερέων καὶ ὑπερέμων, καὶ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων, καὶ τῶν λοιπῶν προκρίτων τῶν ἐν τοῖς Θεραπέοις οἰκούντων, κατασφαλισθὲν δὲ τῇ

ἰδιοχείριον ὑπογραφήν τοῦ πανερωτάτου καὶ Θεοπροβλήτου μητροπολίτου ἁγίου δέρκων κυρίου μακκαρίου, καὶ τῶν ἱερῶν κώδικι τῆς ἁγίας τοῦ χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καταστρωθὲν, ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐν Θεραπεύσει βηθεΐσαν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψιμεψ, σепτεμβρίου ιεπ.

† ὁ δέρκων Μακάριος βεβαίος. — † ὁ Μέγας Λογοθέτης Ἀλέξανδρος Μάνος. — στέφανος μαυρο γένης. — Κωνσταντῖνος Σουτζος. — Ἀλέξανδρος Μάνος. — Ἰωάννης βωσσέτος. — Χουριμούζιος Πλαγιός. — Ἀναστάσιος Καλλιάρης. — Γεώργιος ποστέλνικος. — Βασίλειος ποστέλνικος. — γεώργιος σουτζος. — † Γεώργιος χαντζερῆς λογοθέτης. — κωνσταντῖνος χαντζερῆς. — Κωνσταντῆς Ἰεράκης. — σκαρλάτος σεβαστόπουλος. — παβλῆς τοῦ κοστατῆ. — Ἰωάννης μιχάηλ. — κωστής του σιμαιονη. — γεώργιος αβράμη. — γρηγόριος κωνσταντῆ. — ἀναστάσιος ρίζου. — γιάννης λάσκαρι. — χατζι ἀναστάσιος γιαννακῆς. — χ" γεωργιάννης τζανῆ. — μανόλης χριστοφορου. — † ὁ Ἐφέσου Σαμουήλ μάρτυς. — † ὁ Πρακλείας Μελέτιος μάρτυς. — † ὁ Κυζίκου Ἰωακείμ μάρτυς. — † ὁ Νικομηδείας Ἀθανάσιος μάρτυς. — † ὁ Νικαίας Καλλίνικος. — † ὁ Χαλκηδόνος Γερμανός μάρτυς. — † ὁ Θεσσαλονίκης Γεράσιμος μάρτυς. — † ὁ Προύσης Ἀνθίμος μάρτυς. — † ὁ Νεοκαισαρείας Ἰσαίας μάρτυς. — † ὁ Βιδύνης Γρηγόριος μάρτυς.

Β'. ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΠΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΤΩΝ ΘΕΡΑΠΕΥΣΕΩΝ.

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο, ὅπερ ἀντιγράψαντες πιστότατα δημοσιεύομεν, ἐστὶν ἐγγεγραμμένον ἐπὶ μαρμαρίνης πλακῆς ἐμπεπηγμένης κατὰ μέσον ἐπὶ τοῦ πρὸς τὴν ὄδον τοίχου τῆς μεγάλης αἰθούσης τῆς μητροπόλεως καὶ ἔχει ἡλικίαν 89 ἐτῶν. Ἀνωθεν τῆς πλακῆς ὑπάρχει προσεγγυλισμένος σταυρός, ἐκ μαρμάρου ἐπίσης, ἐν οὗ τοῖς τέσσαρα ἄκροις ἀναγεγυλισκόνται τὰ συνήθη γράμματα IC; XC; NI; KA; (Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ). Γραμμὴ βελθεῖα διήκουσα κατὰ μέσον τῆς πλακῆς διχάζει τέλος αὐτήν, ὥστε ἐν μὲν τῶν πρὸς τὰ ἀριστερὰ τμήματι εἰσι γεγραμμένοι οἱ πρῶτοι 23 ἱαμβικοί στίχοι, ὧν τὰ ἐν τῇ ἀκροστιχίδι γράμματα, ἐρυθρόχροα ὄντα, ἀπαρτίζουν τὸ ὄνομα Δέρκων Βυζάντιος, ἐν δὲ τῶν πρὸς τὰ δεξιὰ οἱ λοιποὶ 10, ὧν

τὰ ἐν τῇ ἀρχῇ γράμματα ἀποτελοῦσι τὸ ἐπίθετον τοῦ βηθέντος μητροπολίτου, ἧτοι Μπαλασάκης (α). Κάτωθεν δὲ τῶν στίχων τοῦ δευτέρου τμήματός εἰσι γεγραμμένα τὰ συνήθη σήματα, ἧτοι μέτρα καὶ ποιμαντορικὴ βᾶδδος μετὰ βακτηρίας δικτατουρούμενη, παρ' ἧ καὶ τὰ φαινόμενα κατωτέρω γράμματα ΔΡ ΚΝ Μ Κ Ρ Σ, ὧν ἡ ἐξήγησις Δέρκων Μακάριος. Τὸ ἐν λόγῳ ἐπίγραμμα ἔχει ὡδε:

ΙϚ

ΝΙ ΚΑ

ΧϚ

Δ ελτον γ ορῶς με ὄντα τὴν ἕλην λίθον
 Ε χω λέγειν τι σοι ποθοῦντι ἐκθύμως
 Ρ ἔγη (β) ἅπαντα καὶ δόμου κλέλλος βλέπεις
 Κ αλῶς ἔχοντα γ' εἰρῶν εὐκλεῆ ἄγα
 Ω μην ἕκαστον εἰδέναι ὅτ' ἐπράθη
 Ν αστηρι ὄντι τῶ Νικοδήμῳ οὕτῃ
 Μ ἐτὰ χρόνους δὲ τοῦ Θεοῦ μόνῳ κράτει
 Α παν προήλθεν εἰς ἕπερ γε νῦν πέλει
 Κ αλῶς λυτρωθὲν ἐκ πάσης ἀμορφίας
 Α ριστον ἔσχε μητροπόλεως ἕρον
 Ρ εἰ δὲ πᾶσιν εὐλόγως τέκνοις φίλτρου
 Ι δρῶσιν ἰδρυθεῖσα εὐνοία οὕτου
 Ο δρᾶν προσῆκον ἔστι δήπου ποιμένει
 Σ υζῆν ἄριστα κ' εὐθέτως χριστιανόμοις
 Β δελυκτὸν δ' ἔσθι τὸν χάριν μὴ εἰδῶτα
 Υ ποτρύνει (γ) δὲ μηδ' ὀλως εὐ ποίειν

(α) Κατὰ παραδρομὴν ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ τελευταίῃ στίχῳ τῆς ἀπάντη σελίδος Δέρκων Βυζάντιος ἀντὶ Δέρκων Μακκαρίου Βυζάντιος.

(β) Κέχρωματισμένα ἐπιθέματα τῆς οἰκίας. Ἡ λέξις ἐκ τοῦ βέγος (= φάρμακον), ἔξ οὗ καὶ βῆγος ποιητικῶς καὶ πληθυντικῶς βήγεια, ἧτοι αὐτὰ ταῦτα τὰ σιγαλόεντα τοῦ Ὀμήρου.

(γ) Ἰσῶς ἐν τῇ ἀνοσί τοῦ παροτρύνειν.

κυριάρχου τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἀγοραστήντος ὑπ' αὐτῆς ὀσπητίου, καὶ παρὰ τῶν μετὰ ταῦτα διαδόχων τῆς αὐτοῦ πανιερότητας, καὶ ἐπειδὴ οὕτω ἠλλάχθη τὸ τελεσούσιον εἰς ἕτερον ὄνομα, ἀλλ' ἦν γεγραμμένον εἰσέτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς αὐτοῦ εὐγενείας, ὑπόσχεται οἰκιοθελωδῶς, ὁψέποτε γένηται δουλητὸν τῆ αὐτοῦ σεβασμία πανιερότητι ἀπέργεσθαι προθύμως πρὸς τὸν μουτεβελὴν τοῦ ἀδελφικοῦ βασιλείου, καὶ ποιῆν τὸ ἐντικλίον (α) τοῦ αὐτοῦ ὀσπητίου, καὶ ἐπιγράφειν πρὸς ἂν ἐθέλῃσῃ ἢ αὐτοῦ πανιερότης πρόσωπον ταῦτα ἀνήγγειλε περὶ τῆς τελείας πωλήσεως τοῦ βηθέντος ὀσπητίου, καὶ περὶ τῆς ἐξοφλήσεως αὐτοῦ· διδ' εἰς τὴν περὶ τούτου ἐνδειξὴν καὶ ἀσφάλειαν ἐγένετο τὸ παρὸν αὐλικὸν γράμμα ἐπὶ θεβκιώσει τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου γερασίου, καὶ μαρτυρία τῶν ἐντιμολογιωτάτων κληρικῶν τῆς τοῦ χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ κατασφραλισθὲν τῆ ἰδιοχείρῳ ὑπογραφῇ τῆς αὐτοῦ εὐγενείας καὶ σφραγιδι ἐδόθη πρὸς τὴν σεβασμίαν αὐτοῦ πανιερότητι. ἀψμστψ. νοεμβρίου 1871.

† Δημήτριος ἀργυράμμος θεβαιῶ (θέσις δικταγωνίου σφραγιδος).
—† ὁ Λαγοθέτης Φώτιος μάρτυς.—† ὁ ῥεφερενδάρχιος Ἀλέξανδρος μάρτυς.—† ὁ ἀσπαστήριος Ἀθανάσιος μάρτυς.—† ὁ Πρωτοψάλτης Ἰάκωβος μάρτυς.—† ὁ διέκδικος Ἰωάννης μάρτυς.—† ὁ διέκδικος Μανολάκης μάρτυς.—† ὁ ἐκδικος Ἰωάννης μάρτυς.—† ὁ ἐκδικος Γεώργιος μάρτυς.

Ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων σαφέστερον ἐγνω βεβαίως ὁ ἀναγνώστης τὰς περιπετείας τῆς μητροπόλεως ἡμῶν, ἃς διὰ βραχείων ἐξέθεμεν ἀνωτέρω.

Οὕτω τοίνυν, περιελούσης, ὡς τὸ πρόσθεν, τῆς μητροπόλεως ταύτης εἰς τὴν νόμιμον κατοχὴν τοῦ ἀρχιερέως Μακαρίου, διεδέξαντο αὐτὸν, Οὐάντα, οἱ πανιερώτατοι μητροπολίται Γρηγόριος, ἐκ Δημιτσάνης τῆς Πελοποννήσου, τῷ 1800, Ἰερεμίας ὁ ἀπὸ Προικοννήσου, Καλύμνιος, τῷ 1821, καθαιρεθεὶς καὶ φυγὼν, Νικηφόρος ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως, ἐκ Τριπόλεως τῆς Συρίας, τῷ 1825, Γερμανός

(α) Πράξις μεταβιβάσεως ἰδιοκτησίας.

ὁ ἀπὸ Βεδύνης, Βυζάντιος, τῷ 1836, προαχθεὶς τῷ 1845 εἰς οἰκουμενικὸν πατριάρχην, Νεόφυτος ὁ ἀπὸ Φιλίππων καὶ Δράμας, Βυζάντιος, ἐκ Νεοχωρίου τοῦ Βοσπόρου, τῷ 1841, Γεράσιμος ὁ ἀπὸ Πελαγονείας (α), Θεραπευανός, τῷ 1853, Νεόφυτος ὁ ἀπὸ Κασσανδρείας, Ἡπειρώτης, τῷ 1865, ἐρ' οὐ ἐγένετο μικρὰ ἐπισκευὴ τῆς μητροπόλεως, καὶ Ἰωακείμ Κοκκιάδης ὁ ἀπὸ Λαρίσης, Χίος, τῷ 1875, ἐρ' οὐ ἐγένετο τῷ 1879 γενικὴ ἐπισκευὴ καὶ διακόσμησις, δαπανηθεισῶν 800 ὀθωμανικῶν λιρῶν, καθ' ἣν κατηράφθη ὁ ὑπάρχων ἔτι μικρὸς μητροπολιτικὸς λουτρῶν, προστεθέντος τοῦ γηπέδου τῷ παρκακειμένῳ κήπῳ. Τοῦ δὲ μητροπολίτου τούτου, μετὰ ἐνεκαετῆ ἀγαθὴν καὶ εὐδόκιμον ποιμαντορίαν, κληθέντος τῆ 1 Ὀκτωβρίου 1884, πρώτου τῶν τροφίμων τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, ὅπως ἐπιλαμπρύνῃ τὸν ἀγιώτατον, ἀποστολικὸν καὶ οἰκουμενικὸν θρόνον, ὁ διάδοχος ἔσται δέκατος πέμπτος ἀπὸ Νικοδήμου.

Παραμπιπτόντως δημοσιεύομεν ἐν ταῖς περὶ Μητροπόλεως ἐγγράφοις καὶ δύο ἕτερα, ὧν τὸ μὲν ἐστὶν ἡγεμονικὸν χρυσόδουλλον, τὸ δὲ πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγγιλιῶδες ἐν μεμβράναις γράμμα. Καὶ τὸ μὲν χρυσόδουλλον, οὐ ἀξιόλογος ἢ προτασσομένη ἐμβροθὴς φιλοσοφία περὶ τῆς κατ' ἄμω, πρὸς τε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, φιλανθρωπίας, γεγεννημένον τῷ 1803 ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου Μουρούζη ἐν τῇ ἐν Ἰατίῳ αὐθεντικῇ αὐτοῦ καθέδρᾳ, κέμπεται πρὸς τὴν ἐν Θεραπειοῖς ἐπιμελεῖα Δημητρίου Μουρούζη τότε ἰδρυθείσαν καὶ ὑπὸ τοῦ Θεραπευανοῦ μαθητοῦ Νικολάου Κριτίου Γεωργίου τοῦ Στεφάνου διευθυνομένην σχολὴν, ἣ τινι μεθιστῶνται τὰ τέως τῷ μητροπολιτικῷ καὶ τοῦ ἀγίου Γεωργίου ἀποστελλόμενα κατ' ἔτος ἐκ τῆς αὐθεντικῆς ἡγεμονίας 800 γρόσια, προστιθεμένων καὶ ἑτέρων 100 παρὰ τοῦ ἡγεμόνος τούτου, καὶ περὶ ἧς περιττὸν ἡγοῦμενοι ἵνα διαλάβωμεν τανῦν, ἄτε μέλλοντες δημοσιεῦσαι τῷ ἐπιόντι ἔτει, Θεοῦ συναρωγού-

(α) Κατὰ τινα σημείωσιν, ὁ Δέρκιαν Γεράσιμος Βυζάντιος, προαχθεὶς εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην τῆ 15 Μαρτίου, ἡμέρᾳ Κυριακῇ τοῦ ἔτους 1853 καὶ ποιμάνων ὡς ἀγαθὸς ποιμὴν ἐπὶ δώδεκα ἔτη, ἀπεβίωσε τῆ 15 Μαρτίου, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, τοῦ 1865, ὡς καὶ ὁ προκατόχος του Νεόφυτος, ποιμάνων καὶ οὗτος δώδεκα ἔτη, ἀπεβίωσε τῆ 15 Μαρτίου 1853.

τος, και δύο ἕτερα ἡγεμονικὰ χρυσόβουλλα τῶν αὐθεντῶν Σκαρλάτου Καλλιμάχου και Ἰωάννου Καρατζᾶ, μεταπεφρασμένα ἐκ τῆς ἀρχαίας βλαχικῆς διαλέκτου εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν και ἐπιθεσθειωτικὰ τοῦ κατωτέρω δημοσιευομένου, λέγομεν μόνον ὅτι τῇ ἀρωγῇ τῶν κατὰ καιροὺς ἡγεμόνων και βογιρικῶν οἰκογενειῶν, τῇ τε ζήλῳ τοῦ παιδείας κομῶντος μητροπολίτου Δέρκων Γρηγορίου και τῇ ἐπαρωγῇ τῶν προκρίτων Θεραπευτικῶν πολιτῶν ἀνεδείχθη ταχέως μετέπειτα και πάσας τὰς λοιπὰς τὰς ἀπὸ τὸν Βόσπορον ὑπερακοντίσασα, αὕτη πρώτη και μόνη κατέστη προκαταρκτικὴ τῆς καλλιτέκτου και γεραρῆς μητρῆς, τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς. Τὸ δὲ πατριαρχικὸν συγκυλιῶδες γράμμα, ἐπιθεσθεϊόμενον ὑπὸ τοῦ ἀπὸ Σμύρνης Γρηγορίου, γνωρίζει ἡμῖν τὴν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μητροπολίτου Δέρκων Γρηγορίου σύστασιν ἑλληνικῆς σχολῆς ἐν τῇ ὑπαγεμένη τῇ καθέλου ἐπαρχίᾳ χώρα Ἀθάσσω, ἥτις, ἄσημος οὖσα τανῦν, ἐξυπηρέτησε τὸ πρόθετον ἐφ' ἑαυτὴν διὰ τῆς σχολῆς τάτης τὴν ἀρχιμῶσαν παιδείας νεολαίαν, οὐχὶ μόνον ἑαυτῆς ἀλλὰ και τῶν περιοίκων, ἐπαιθευομένην μὲν ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου Ἰακώβου, Χίου, τῷ ἀειζῶνι τῆς ὑγινοῦς μαθήσεως νόματι, προστατευομένην δὲ ὑπὸ τοῦ Θεοφιλοῦς Γρηγορίου, τοῦ και ἀλλαχοῦ τῆς ἐπαρχίας γενομένου συνίστορος ἑλληνικῶν φροντιστηρίων, και ἐφορευομένην ὑπὸ τετρακτύος τῶν ἐγκρίτων πολιτῶν Δημητρίου Παπαρηγοπούλου, Θεοδοσίου Τζικαλιώτη, Γεωργίου Χριστοδούλου και Μιχαὴλ Βασιλείου.

Τὰ ἀνωτέρω διαλαμβανόμενα ἔγγραφα ἔχουσιν ἴσα.

Α'.

Χρυσόβουλον αὐθεντικὸν τοῦ αὐθέντου κωνσταντινοῦ μωρουζῆ πρὸς τὴν ἐν Θεραπειαῖς ἑλληνικὴν σχολὴν, διὰ τὰ δίδωνται κατ' ἔτος εἰς τοὺς αὐτῆς ἐφόρους γρόσια 400 τὰ μὲν 200 ἐκ τῶν ἀλιανῶν, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τῶν τελωνικῶν.

ἸΩ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΟΥΡΟΥΖΗΣ ΒΟΒΗΘΑΣ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΥΘΕΝΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΕΜΩΝ ΠΑΣΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ. (α)

Και ἀπαρχαῖς μὲν θεὸς παρ' ἀνθρώπων λατρεύεται, και νοσὶς πανσέπτως τιμᾶται, και ταῖς λοιπαῖς ὑμνεῖται τελεταῖς, σεμνότητι τε

(α) Ὁ τίτλος οὗτος ἀποτελεῖ καλλιγεγραμμένον ἐρυθρόχρονον σύμπλεγμα.

και κόσμῳ ἀγομέναις δόξαις, ταῖς γε μὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον εὐποιῆαις και χάρισι διαπρεπέστερον τε και ἀληθέστερον, διὸ δὴ και ταύταις μάλλον, ἥπερ ἐκείνοις ἐφέδεται, οὐχ' οὕτω οὐσίας ὑλαίας, χειροποιήτᾳ τε, και νοιμηνίας, και σάβδατα προσιέμενος, ὅσον θεῶν τὸν ἔλεον οὐδὲ γὰρ, αἴλος πεφυκῶς, τῶν παχυτάτων προσδέεται, οὐδ' ἂν ποτ' ἴδῃν τε, και πλίνθους, και λίθους οἰκήσειεν, ὁ πανταχοῦ παρών, και τὰ πάντα πληρῶν ἀενάως, οὔτε μὴν ἡμερῶν ποτε χρήζει, ὁ τὸ φῶς ἐκ τοῦ σκότους παραγωγῶν, και τοὺς ἀστέρας τῷ φωτὶ καταυγάζασα, και τῇ ἡλικίᾳ περιφορᾷ, τῆς νυκτὸς διελθὼν τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ φιλανθρωπίαν, και εὐσπλαγγίαν ὁ πανοικτίρμων και στέργει, και ἀποδέχεται, δι' ἣν δὴ και κενώνεται, τῇ σαρκὶ παχυθείς, και παθῶν τέθνηκε, και Οὐκὸν ἀνέστη, συναναστήσας τὸν ἄνθρωπον, και θεώσας τὴν φύσιν, εἰς οὐρανὸν ἀναβάς, ἐκνωτῶ ξυνεφειλωσεν. "Οτι δὴ τοῖνον ἐκείνος τοιοῦτος περὶ τὸν ἄνθρωπον, οὐχὶ γε πάντως και ἡμᾶς τοιούτους δεῖν εἶναι βούλεται; οὐ ταύτην οἶδε λατρεῖαν ἀληθῆ, ἀπαρχὴν ἀγνὴν και εὐπρόσδεκτον, γὰρ τῇ ἀσωμάτῳ ἐπιπρεπέστερον φύσει, και τελετῇ συναπασῶν σεμνοτέραν; Οὐδὲν οὖν ἄρα φιλανθρωπίαις τῷ Θεῷ ἱερώτερον και μάλιστα ὁπότε οὐ πρὸς τὸ σῶμα μόνον τ' ἀνθρώπου, ἀλλὰ πρὸς τὴν ψυχὴν διτίθεται. "Οσοι γὰρ φαρτὸν ἀρθοσίας διέστηκε, τοσοῦτοι και ἡ πρὸς τὴν δε τῆς πρὸς ἐκεῖνο διενηνοχε χάρις. Καλὸν μὲν και τὸ σῶμα, ἦν πεινᾷ, ὀρέψαι, και διψαλέον ποτίσαι, κάλλιστον δὲ γε ψυχὴν λόγῳ τε διαθρέψαι πεινώσαν, και σοφίᾳ διψῶσαν καταποτίσαι· ἀναρβῶσθεῖσα γὰρ τούτοις πρὸς τὴν τ' ἀληθοῦς θεωρίαν, και τὴν ἀγλὴν τοῦ ψεύδους διασκαδάσασα, ἀναισι ταῖς ἐνομοῖς δικταμένη πρὸς τὴν ἀνοστάτην ἐκείνην, και ἀκήρατον φύσει, παρ' ἧς και σοφία, και λόγος ἐπιφθαῖ τοῖς ἀνθρώποις πηγάζοντα, και δι' ἣν μόνον ὁ ἄνθρωπος γέγονε, και πρὸς ἣν ὑστάτως ἀπορᾷ τε και τείνει. Τοῖωνδε δὴ τῶν δε ὡς ἀληθῶς πεφυκῶτων, ἐπειδὴ περ ὅ, τε πανιερώτατος Μητροπολίτης Δέρκων, ἀνὴρ παιδείας καμῶν, τὰ τε ἄλλα Θεοφιλῆς, και πρὸς τὰς μούσας φιλοτιμώτατος, και οἱ λοιποὶ πρόκριτοι τῶν Θεραπειῶν εὐπατριδαῖ τε και φιλοπάτριδες, ποθοῦντας πάσαι, ἑλληνικὸν ἥδη διδασκαλεῖον συνεστήσαντο, εἰς ὅπερ ἐγγχώριαι τε, και περίοικοι παιδες φοιτῶντες, παιδεύονται, χρημάτων τε χρήζοντες πρὸς τὰς τῶν διδασκαλῶν συντάξεις, και τὰς λοιπὰς γε τοῦ διδασκαλεῖου ἀνάγκας, προελποτο, κοινῇ συναινέσαντες, μεταθέσθαι ἐπὶ τὸ διδασκαλεῖον τὸ,

δι' αὐθεντικῶν χρυσοβούλλων ἀπὸ τῆς Μολδαυικῆς ἡγεμονείας τῶ ἐν Θεραπειαίς νεῶ τοῦ ἀγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, παρεχόμενον ἔλεος, καὶ τούτω τε πάντες ἡμετέρας ἡμῶν ἐδεήθησαν γράψαντες, δι' Αὐθεντικῶν τοῦ μετακινήσαι θεσπισματος. Αἰὰ τοῦτο δὴ καὶ ἡμεῖς τοῦ Θεοφιλεστάτου τῶν τρόπων ἐκείνου ἀγάμενοι, κακτάγαθοῦ ἐπὶ τὸ κρεῖττον τὸ ἔλεος διιθύνοντες, ἐκ τοῦ νεῶ ἐπὶ τὸ διδασκαλείον, κατὰ γὰρ τὴν ἐκείνων αἴτησιν, μεσιτώμεν τὴν χάριν· ἀλλὰ γὰρ καθ' ὅν ἐπὶ τὰ κρεῖττω ὀφείλομεν ζῆλον φιλόδηρον, θαυλαστήραν ταύτην βουλόμενοι, ἢ γ' ἐγγωρεῖ, τῶ διδασκαλείῳ ἐπιπεκάζεσθαι, καὶ τὸ ἐντεῦθεν χρῆσιμον πληρέστερον τε, καὶ τελειώτερον εἶναι, προσθέντες τοῖς ὑπάρχουσι τριακοσίοις, ἐκατὸν γρόσια ἔτι ἕτερα, ὥστε πάντα τὰ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας Αὐθεντικῆς Μολδοβλαχίας τῆ ἐν Θεραπειαίς σχολῆ παρεχόμενα συναριθμεῖσθαι εἰς τετρακόσια γρόσια, Θεσπιζόμεν τῶ ἡμετέρῳ τῶ δε Αὐθεντικῶ Χρυσοβούλλῳ, διακόσια γρόσια μὲν ἀπὸ τῶν ἀλυκῶν, διακόσια γρόσια δ' ἐκ τῶν τελωνεῶν κατὰ πᾶν ἔτος, τοῖς τοῦ φηθέντος διδασκαλείου ἐφόροις, διὰ τῶν ἡμετέρων ἐγγεσταίων ἀρχόντων Καπουκεγαγγῶν παρέχεσθαι. Ἀξιοῦμεν δὲ καὶ τοὺς μεθ' ἡμῶν ἐκλαμπροτάτους Αὐθέντας ἀδελφοὺς ἡμῶν, ἰδίοις Χρυσοβούλλοις τὴν χάριν ἐπικυρώσαντας, ἱερὰν ξυντηρήσαι καὶ ἀσυλον, ἢ ἢ τ' ἀγαθὸν ἐν παντὶ χρόνῳ συνεχόμενον, καὶ καινίζόμενον. Ἐπὶ τούτοις καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον Αὐθεντικὸν Χρυσόβουλλον ὑποτυπώσαντες, ἐκδεδώκαμεν τῶ Χιλιοστῶ (α) Ὀκτωμοσιοστῶ Τρίτῳ Σωτηρίῳ ἔτι κατὰ μῆνα Αὐγούστου, Πρώτῳ τῆς ἐν Μολδαυίᾳ Β' ἡμῶν ἡγεμονείας, ἐν Ἰασίῳ, τῆ Αὐθεντικῆ ἡμῶν Καθέδρᾳ.

Ἀλεξάνδρος Κ. Μουρούζης βοεβόδας.

(Τ. Σ.) (β)

(Ἡ ἐν τῆ ὀσεί ταύτῃ βλαχικῆ ὑπογραφή τυγχάνει δυσανάγνωστος.)

Μανόλης Βαρδικαμος
ἐπὶ τῆς ΣΤης λογοθεζίας.

«Κατεχωρήθη ἐν τῆ κώδικι τῶν ἐπικυρώσεων.

«Κωνσταντῖνος Πλλ Λαμῆ...

(α) Τὰ ἐντεῦθεν μέχρι τέλους εἰσι γεγραμμένα δι' ἐρυθρᾶς μελάνης τῆ χειρὸς τοῦ ἡγεμόνου.

(β) Ἐν τῆ ὀσεί ταύτῃ ἐπιτίθειται ἐρυθροχρῶς σφραγὶς τοῦ ἡγεμόνου, περι-

Β'.

Τὸ ἐν λόγῳ συγγιλιῶδες ἐν μεμβράνῃς γράμμα ἔχει ὡδε·

† Γρηγόριος ἐλάφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας βίβλης καὶ οἰκουμηνικός Πατριάρχης.

† Τῶν πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν ἀφορώντων ἀγαθῶν, καὶ λαμπρῶν εὐεργετημάτων ἢ μετὰ φιλοτιμίας ἀντιληψίς, καὶ προσπάσις ἀναγκαῖα προδήλως, καὶ ἀπαράτητος· αὐξίει γὰρ οὕτω, καὶ κρατύνεται τὰ καλὰ, καθ' ὅν ἐνεστήσαντο σκοπὸν καὶ οἱ ταῦτα κατορθωκότες. Ἐπει δὲ τῶν ἀγαθῶν διμολόγως ὑπερέχει, καὶ ὑπερίδρυται τὸ τῆς Θεοδότου παιδείας πολυμνητον γρῆμα, οἷα ψυχῆς κόσμος ἀκήρατος, συμπληρωτικὸν τῆς κατὰ λόγον καὶ γνῶσιν ἐνεργείας, καὶ ἢ δυνατὸν, πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐξομωτικῶν, ἀναγκαιότερα πάντως καὶ ἢ ἐπὶ τῆ συστάσει τῶν κατὰ μέρος συγκροτουμένων κοινῶν φροντιστηρίων ἐκκλησιαστικῆ ἔνθεριμος προστασία, καὶ δικαιότερα ἢ τῶν ἐπαινῶν θαυφίλειαι τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα Θεοφιλῶς ἐσκουδακοῖν. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Δέρκων, ὑπέρτιμος, καὶ ἔξαρτος βοσπόρου Θρακικοῦ, καὶ κυανέων, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὸς καὶ περιπέδητος ἡμῶν ἀδελφός, καὶ συλλειτουργὸς κύριος Γρηγόριος πρὸς ταῖς ἄλλαις ἐξαιρέτοις φιλοκαλίαις, δι' ὧν τὴν Θεὸν αὐτῶ λαχούσαν ταύτην Ἐπαρχίαν κατεκόσμησε, καὶ παντοίας πνευματικαῖς, καὶ πατρικαῖς περιθάλψεσιν, ὡς ἀπεδείξατο τῶ ἐν αὐτῇ διατελοῦντι χριστιανῶν πληρώματι, καὶ λογικῶ ἑαυτοῦ ποιμνίῳ, ἡμῶν τε γνωστὸς, καὶ δι' εὐφημίου γλώττης ἀγομένως, καὶ παρὰ πάντων αὐτῶν διαθέσει καρδίας ἐγγνώμον διακηρυττομένης, καὶ χροτουμένης, προήχθη ζήλῳ ἐνθέῳ καὶ τὴν τῶν λοιπῶν ὑπερέχουσαν προσθῆναι, καὶ προσεπιμέ-

θεβλημένη στέμματα βασιλικῶ, οὐ ἔθεν μὲν καὶ ἔθεν σπῆθι καὶ βακτηρία ἡγεμονικῆ ἐξουγράφεται, ὑπὸ δὲ ἀσπῆρ καὶ ὑπ' αὐτὸν παραλλήλως, ἐν δυοῖ κλωσὶ δάφνης, πρὸς μὲν τ' ἀριστερὰ ἀετὸς ταυῖπτερος, σταυρὸν ἀνὰ τὸ βόμφος φέρων, πρὸς δὲ τὰ δεξιὰ κεφαλὴ ὄρυγος. Κάτωθι τῆς σφραγίδος ἀναγιγνώσκεται τὸ ἔτος τῆς Βας ἡγεμονίας τοῦ Ἀλεξάνδρου Μουρούζη, ἦτοι τὸ 1802, καὶ περίξ γέγραπται ἐν ρουμανικῇ διαλέκτῳ ὁ ἡγεμονικός τίτλος, ὃ δὲ «† Πῶ : ΛΑΞΣΑΝΑΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΟΥΡΟΥΖΗΣ ΒΟΕΒΟΔΑΣ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΗΓΕΜΩΝ ΠΑΗΣΣ ΧΩΡΑΣ ΒΛΑΧΙΚΗΣ», ἀπὸ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συνειθίζετο ἐν σλαβωνικῇ.

τρήσει, ἀναγκαίαν διέγνω τὴν σύστασιν σχολείου Ἑλληνικοῦ καὶ τῆ
 χώρα Ἀθάσσω καλουμένη, καὶ ἐν τῇ Θεοσώτῃ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ κει-
 μένῃ· κατιδὼν γὰρ αὐτὴν αὐχμῶσαν ἀγαθοῦ τοιοῦτου, καὶ τῶν κατοί-
 κων, καὶ περιόκων τὴν νεολαίαν γυῖφω ἀμαθείας ἐπιπροσθουμένην,
 καὶ ὡς εἰπεῖν, ἄτης ἐν λειμῶνι κατὰ σκότον ἠλάσκουσαν, καὶ ταύτην
 παραμυθῆσασθαι προθέμενος ἐκ τῶν ἐνότων, ὡς περ καὶ πρότερον
 ἄλλα μέρη τῆς ἐπαρχίας, ἐνθα διὰ πολυειδοῦς συνδρομῆς, ὡς διὰ το-
 σούτων ὑπεκκαυμάτων τὸν τῆς παιδείας, καὶ μαθήσεως ἀνῆψε πυρσόν,
 πρῶτον μὲν κατέβαλεν ἐξ ἰδίων, καὶ ἀρωσιώσατο περὶ τῆς συστάσεως
 δύο χιλιάδας πεντακῆσθα γρόσια· εἶτα δὲ κοινῇ εὐχαρίστην γνῶμῃ τῶν
 ἐγχωρίων, καὶ ἐνυπογράψω δημοσίᾳ, μετήνεγκεν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ἐκ-
 κλησίας ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτῆς τρεῖς χιλιάδας πεντακῆσθα γρόσια· ἀκο-
 λούτως δὲ τῷ οὐκείῳ γενναίῳ παραδειγματικῇ παρέλθε καὶ ἄλλους τῶν
 ὁμογενῶν, οἷς ἔρωσ φιλοκαλίας τε καὶ φιλογενείας ἐπέστακται,
 συναρβύωλους καὶ συναντιλήτορας τοῦ Θεοφιλοῦς ἔργου, καταβάλλον-
 τας ὅσην ἕκαστος αὐτῶν φιλοτίμως προσηῆθη κοστικότητα, ὡς φαίνεται
 καταγεγραμμένη ἐν τῷ ἐπίτηδες γεγενημένῳ Καταστίχῳ, τὸ φιλό-
 μουσον αὐτῶν, καὶ τὴν περὶ τὰ κοινωσιλῆ τῶν σπουδασμάτων προ-
 θυμίαν χαρακτηρίζοντι, καὶ κλέος αὐτοῖς ἀίδιον, μετὰ τῆς Θεοῦ ἐν ἀπο-
 κειμένης ἀντιμισθίας μνηστευομένην τε, καὶ παρεχομένην. Καὶ δὴ ἐν
 βραχυτελεῖ χρόνῳ, ὅτε τῆς θείας συνεφαπτομένης δυνάμεως ἐν τοῖς
 κοινωφελέσι σκοποῖς, προαχθέντος τοῦ ἀριθμοῦ τῆς συγκροτηθείσης
 συνεισφορᾶς εἰς γρόσια ὤνησατο ἐξ αὐτῶν ἢ αὐτοῦ ἱερό-
 τῆς μετὰ τῶν εὐλογημένων ἐγχωρίων ἐπαρχιωτῶν κατοικίαν πρόσφο-
 ρον καὶ ἀρμυδίαν, καὶ ἀνεδείξατο ταύτην σχολὴν κοινὴν Ἑλληνικὴν,
 ἐτοιμὴν πρὸς ὑποδοχὴν οὐ μόνον τῶν αὐτοχθόνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκ
 τῶν πέριξ χωριδίων ἔρωτι παιδείας, καὶ μαθήσεως προσφοιτῶντων
 νέων, καὶ διδασκαλὸν προσκαλεσάμενον, ἐνδρῶσαντο τὸν ἀπὸ χίου
 ἐλλογιμώτατον κύρ Ἰάκωβον, ἀνδρα παιδείας εὖ ἥσκοντα, ἤθεσι χρη-
 στοῖς σεμνυόμενον, καὶ δεδοκιμαμένον· βουλόμενοι δὲ ταῖς ἀρίστην
 καὶ ἀρμονίαν ἐπιθῆναι τῷ ἔργῳ, ἐπικοσμήσαι τε, καὶ λαμπρότερον
 ἀναδείξει, καὶ τελειώτερον τῇ ἀγρύπνῃ, καὶ ἐνθέρμῳ προστασίᾳ, καὶ
 ἐποπτεῖα ζηλωτῶν, καὶ εὐδημόνων ἀνδρῶν, προσέλοντο τοὺς τιμιωτά-
 τους καὶ ἡμετέρους κατὰ πνεῦμα υἱοὺς ἀγαπητοὺς, καὶ περιποθήτους,
 τὸν τε κύριον Δημήτριον Παπαρηγόπουλον, τὸν μισερ Θεοδοσίον τῆ-

καλιώτην, τὸν πασᾶ Γεώργιον Χριστοδοῦλου, καὶ τὸν κύριον μιχαὴλ
 Βασιλείου, καὶ διὰ κοινῆς ἐνυπογράφου αὐτῶν δεητικοῦ γράμματος ἀνε-
 θεντο αὐτοῖς τὴν ἐφορείαν τῆς ἐναρμονίου διοικήσεως τῶν κατὰ τὴν
 σχολὴν πάντων, καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν χρημάτων αὐτῆς κατὰ τὸν
 ἐφεξῆς ῥηθισόμενον τρόπον, ἐπὶ τῇ τετρακτύϊ τῶν φιλοκάλων τούτων
 ἀνδρῶν, ὡς περ ἐπὶ βάσεως τετραγώνου τὴν ἀξιόχριστον πρᾶξιν ἐρεῖ-
 σαντες· πολλὸς μὲν γὰρ αὐτῶν, καὶ διάπυρος ὁ ζήλος, ἐκλογουμένη δὲ
 ἢ ἐμπειρία καὶ φρόνησις, ἀσύμριτος δὲ καὶ ἀπαράμιλλος ἡ σπουδὴ
 καὶ ἐτοιμότης εἰς πραγματικὴν συνδρομὴν τῶν ὅσα προδήλως τὴν βελ-
 τίωσιν τῶν ὁμογενῶν, καὶ τὴν ὄντως ὠφέλειαν πραγματεύεται, καὶ
 οὐκ ἐφεύθησαν τῶν ἐλπίδων τὴν γὰρ δοθείσαν αὐτοῖς ἔγγραφον παρὰ
 τῆς ἐκείνου ἱερότητος, καὶ τῶν εὐλογημένων ἐγχωρίων χριστιανῶν
 νύξιν, ὕλην φιλοκαλίας εὐρόντες, καὶ μηδένα κίρρον ἀναβαλλόμενοι,
 ἀμα μὲν ἀνελάθοντο τὴν ἐμπιστευθείσαν αὐτοῖς ἐφορίαν τε, καὶ κηδε-
 μοσίαν, ἀμα δὲ προήχθησαν εἰς τὴν συλλογὴν, καὶ παραλαβὴν τῶν
 ἐπ' ὀνόματι τῆς σχολῆς, ἐν τῷ διαληφθέντι Καταστίχῳ καταγραφέν-
 τῶν, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀφιερωθέντων χρημάτων, καὶ ἐπὶ πᾶσι, συμφῶ-
 τῇ Κυριαρχικῇ τῆς ἐκείνου ἱερότητος προνοίᾳ, καὶ τῇ ἐνθέρμῳ τῶν
 χριστιανῶν παρακλήσει, ἐξητήσαντο τὴν ἐκδοσιν τοῦ παρόντος Πατρι-
 αρχικοῦ ἡμῶν καὶ Συνοδικοῦ Σιγγιλλιδῶδους ἐν μεμβράναις Γράμματος
 πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν πεπραγμένων, ἐπωφελῆ τῶν χρημάτων διοίκη-
 σιν, καὶ τῆς ἀρτισυστάτου σχολῆς εὐρυθμίαν, καὶ συντήρησιν διηνεκῆ,
 καὶ συμπροϊούσαν τῷ χρόνῳ. Τὴν γοῦν κοινὴν αὐτῶν αἴτησιν καὶ ἀ-
 ξίωσιν ἴσαν ἀσμένως, καὶ εὐχαρίστως ἀποδεξάμενοι, καὶ τῆς Θεοφι-
 λῆς προθέσεως ἀγασάμενοι, ταῖς τε ἀπὸ βίθους ψυχῆς, καὶ καρδίας
 Συνοδικαῖς εὐχαῖς, καὶ εὐλογίαις, καὶ ταῖς προσήκουσιν ἐπαινοῖς κατα-
 στέφαντες αὐτοὺς τε καὶ πάντας τοὺς συνδραμόντας, καὶ προαίρεσιν
 φιλογενῆ, καὶ φιλόκαλον ἐπιδειξαμένους, γράφοντες ἀποραινόμεθα
 Συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων,
 τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν (ἀδελφῶν καὶ) (α) συλλειτουργ-
 γῶν, ἵνα ἢ ῥηθεῖσα ἀρτιπαγῆς τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων σχολῆ, ἢ
 ἐν τῇ χώρᾳ Ἀθάσσω, καὶ ὅν εἴρηται τρόπον συσταθεῖσα, ὑπάρχη ἀπὸ
 τοῦ νῦν, καὶ εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα χρόνον κλειζομένη τῷ ὀνόματι τοῦ

(α) Αἱ δύο αὗται λέξεις εἰσι παρεφθαρμένοι ἕνεκα ὅπως τῆς μεμβράνης.

πρώτου Συνέτακτος αὐτῆς περισπούδαστου ἡμῶν Συναδελφοῦ ἁγίου Δέσπρων κυρίου Γρηγορίου, ἀδούλιωτος, ἐλευθέρα, καὶ οἰκασοῦν καταχρήσεως, καὶ κατακρήσεως ἀνωτέρα, καὶ πρὸς ὑποδοχὴν ἐτοίμη αὐτόντων τῶν κατοίκων φιλομαθῶν νέων, ἀλλὰ καὶ τῶν περιούσιων, ἢ καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν κατ' ἔρωτα παιδείας προσερχομένων διατελῆ δὲ ἀείποτε ὑπὸ τὴν ἐφορείαν, ἐπεξεργασίαν, καὶ κρίσιν, καὶ ἀνάκρισιν, καὶ ἄγρυπνον προμήθειαν, καὶ κηδεμονίαν τῶν ἐξονομασθέντων τεσσάρων ἐφόρων αὐτῆς, οἵτινες ὀφείλουσι, καθ' ἕνα περ ἔχουσι, καὶ τρέφουσι ἐνθεοῦ ζῆλον βυθίζειν, καὶ συντάττειν τὰ κατ' αὐτὴν πάντα, καὶ πρὸς τὸ συμφερότερον διοικεῖν ἐν ἀπάσῃ ἀδείᾳ καὶ πληρεξουσιότητι, καὶ χρείας γενομένης ἀποκαταστάσεως ἐφόρου, ἢ ἐξ ἀφορμῆς θανάτου μεσολλαβήσαντος, ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν, ἐκλέγειν ἕτερον ἀντ' ἐκείνου, ὃν αὐτὸν ἐγκρίνωσιν ἄξιον, καὶ ἐγκαταλέγειν τῇ χρεείᾳ τῇ ἑαυτῶν, ὥστε διηγεκῆ καὶ συγκεκριμένην εἶναι διὰ παντός τὴν προσδιορισθεῖσαν ἐφορικὴν τετρακτύα, ὡς περ βάζιν τετραγώνων· τὰ δὲ προσεγγιζέμενα, καὶ ἀπικερθέντα παρὰ ταῖς αὐτοῦ ἱερότητας, τὰ τε παρὰ τῆς ἐκκλησίας διὰ κοινῆς τῶν ἐγκατοίκων πρὸς τὴν σχολὴν ὁμολογίας μετενεχθέντα, καὶ παρ' ἑνὸς ἐκάστου τῶν φιλοκαλῶν ἀπικερθέντα χρήματα, ὡς φαίνονται ἐν τῷ ἐπίτηδες γεγεννημένῳ καταστίχῳ δομασί, καὶ ποσοτικῶς καταγεγραμμένα, ὑπάρχουσι, καὶ γινώσκονται παρὰ πάντων δίκαια τῆς σχολῆς ἀναφαίρετα εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα, καὶ ἀναπόσπαστα, κατατιθέμενα ἐπὶ τόκῳ ἐν μέρεσιν ἀσφαλῆσιν, ἢ εἰς τὸ κοινὸν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, ἢ εἰς τὸ κοινὸν τοῦ Παναγίου, καὶ ζωοδόχου Τάφου, διὰ τῆς ἐντόνου τῶν Ἐφόρων ἐπιστάσεως. Ἔστω δὲ καὶ Κιβώτιον τῇ σχολῇ παρὰ τοῖς Ἐφόροις, καὶ Σφραγίς αὐτῇ τετραμερῆς, ἐκάστου τῶν Ἐφόρων ἐν τῶν τεσσάρων αὐτῆς ἔχοντος τμημάτων, καὶ ἐκποτιθέμενα ἐν τῇ Κιβωτίῳ αἶ τε ὁμολογία, καὶ εἴ τι ἐκ συνεισφορᾶς τῶν φιλομούσων ἐφεξῆς προσγένηται, ἐπισφραγιζέσθω ἀσφαλῶς· ἔστω δὲ προσπιπτότοις καὶ κῶδιξ ἐπ' ὀνόματι αὐτῆς, καὶ καταγεγραμμένα ἐν αὐτῇ τὰ τῇ σχολῇ προσόντα, καὶ ἕσα παρὰ τῶν φιλοκαλῶν ἐς δεῦρο προσεγγιζέμενα ἀπικερθέντα εἰς παράδειγμα καὶ προτροπὴν τῶν ἐσομένων φιλομούσων, καὶ φιλογενῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἐτήσια τῆς σχολῆς ἔξοδα, ἐπιτηρόμενα παρὰ τῶν ζηλωτῶν Ἐφόρων, καὶ υπογραφόμενα, καὶ τῇ ἐπιθεβαιώσει τῆς τε αὐτοῦ ἱερότητας, καὶ τῶν μετὰ ταῦτα δια-

δόχων αὐτοῦ ἐπιθεβαιούμενα. Ὅση δὲ ποσότης χρηματικῆ τῇ θεῷ συναντιλήψαι μετὰ ταῦτα προσγένηται, ταύτην ἔχουσι ἐν πάσῃ ἀδείᾳ, ὡς περ καὶ τὴν ἥδη σωζομένην, οἱ διαληφθέντες ἔφοροι διοικεῖν ἐπωφελῶς, κατατιθέμενοι ἢ ἐν ταῖς εἰρημένους ἑσὶ μέρεσιν, ἢ ἐν ἄλλοις ἀνυπότοις, καὶ ἀσφαλῆσιν εἰς αὐλικῆς Ἐπαρχιακῆς ὁμολογίας, συναγεῖν τε ἐν ταῖς προθεσμιαῖς τοῖς τόκοις, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπολογεῖσθαι τὰς ἐτήσιους διδασκαλικὰς συντάξεις, καὶ ἕσα χρειώδη τῇ σχολῇ ἔξοδα ποιεῖσθαι, προηγουμένης τῆς ἀναγκαιῆς ἀκριβοῦς αὐτῶν ἐξετάσεως. Ἐκλεγέσθω δὲ ἀείποτε παρ' αὐτῶν, τῇ συνκινέσει καὶ τοῦ κατὰ καιρὸς κανονικοῦ Κυριάρχου Διδάσκαλος ἐν λόγοις καὶ φρονήμασι γενναῖος, ἡθεὶς τε κατηρητισμένος χρηστοῖς, καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ κεκτημένος ἐγκάρδιον, ἵνα καὶ τοὺς μαθητευομένους, τοιοῦτος ὢν, ὠφελῆ τὴν ὄντως ὠφέλειαν, ἔργον ἔχων τὴν πρόσδον αὐτῶν ἐπὶ τὰ κρεῖττω, καὶ τὴν χρηστότητα τῶν ἡθῶν, καὶ οὕτω διὰ τῆς ἀνάγκης αὐτοῦ Ἐπιμελείας, καὶ ὑγιούς παραδόσεως, τῆς τε ἀνυστάτου, καὶ διηγεκούς Ἐφορικῆς προστασίας, καὶ τῆς κυριαρχικῆς συνδρομῆς, ἦν καὶ πάντες οἱ κανονικοὶ τῆς αὐτοῦ ἱερότητας διδάχοι ἐποφείλουσι, τῷ γενναίῳ προκατοχικῷ διεγερόμενοι παραδείγματι, μένη εἰς αἰῶνας ἀδιδόχους συμπαρατεινόμενον τὸ λαμπρὸν τοῦτο κατόρθωμα, καὶ βελτιόμενον, καὶ ὁδὸν αἶε, καὶ κερποῖς βρῖθον ὠραίοις ἀναλόγοις τῇ κοινωφελείᾳ προσέσει, καὶ ταῖς χρησταῖς ἐλπίσι τῶν ἀξιαγάτων φιλογενῶν, καὶ φιλομούσων συνιστόρων αὐτοῦ. Ταῦτα ἀπεφάνθη, καὶ κεκῶρωται Συνοδικῶς. Ὅς δ' αὖν, καὶ ὁποῖος τῶν ἀπάντων, εἴτε ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ Καταλόγου, εἴτε ἐκ τοῦ λαϊκοῦ Συστήματος τολμήσῃ ποτὲ διασεῖσαι τὴν ῥηθείσαν σχολὴν, καὶ διαταράξαι τὴν καλὴν αὐτῆς τάξιν, καὶ ἀρμονίαν, καὶ τῶν Ἐφόρων αὐτῆς τὴν ἐλευθέραν διοίκησιν, καὶ βλάβης αὐτῇ τε, καὶ αὐτοῖς γένηται πρόξενος, καὶ ζημίας, ἢ μέχρι κεφαλῆς ἀνατροπεῖς τῶν ἐν τῷ παρόντι συνοδικῶς ἐκπερασμένων, ὁ τοιοῦτος ὡς ἀλαζὼν καὶ πολέμιος τῶν καλῶν καὶ θεαρέτων ἔργων, ἀφωρισμένος ὑπάρχῃ παρὰ τῆς ἀγίας, καὶ ὁμοουσίου, καὶ ζωοποιοῦ, καὶ ἀδιαίρετου μακαρίας Τριάδος, τοῦ ἐνὸς τῇ φύσει μόνου Θεοῦ, καὶ κατηραμένος, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ μετὰ θάνατον ἀλύτος, καὶ τυμπαναῖος, καὶ πάσαις ταῖς πατριαῖς, καὶ Συνοδικαῖς ἀραῖς, ὑπεύθυνος, καὶ ἔνοχος τοῦ Πυρός τῆς γέννης, καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικος. Εἰς γοῦν ἔνδειξιν τούτων, καὶ ἀσφάλειαν διηγεκῆ ἐγέ-

νετο και τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν, καὶ Συνοδικὸν Συγγιλλιώδες ἐν μεμβράναις Γράμμα, καταστρωθὲν κἀν τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας ἐδόθη τοῖς δικληρωθεῖσιν ἀγρόπνοις Ἐφόροις, καὶ ζηλωταῖς.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αὐακῷ κατὰ μῆνα Ἰαννουάριον : ἐπινημήσεως : Πη.

† ὁ Γρηγόριος ἐλέμ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος νέας ρώμης, καὶ αἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

† ὁ Καισαρείας Ἰωαννίκιος. — † ὁ Ἐφέσου Διονύσιος. — † ὁ Ἡρακλείας Μελέτιος. — † ὁ Νικαίας Μακάριος. — † ὁ Χαλκηδόνος Γεράσιμος. — † ὁ Θεσσαλονίκης Ἰωσήφ. — † ὁ Βεβόδας Μελέτιος. — † ὁ Πισιδείας Εὐγένιος. — † ὁ Ἀθηνῶν Γρηγόριος. — † ὁ Κρήτης Γεράσιμος. — † ὁ Ἀγκύρας Μελέτιος. — † ὁ Βιζύης Γερασίμης. — † ὁ Σίφνου Καλλίνικος. — † ὁ Κεσεντιλίου Κωνσταντῖνος. — † ὁ Δυρραχίου Σαμουήλ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΔΕΡΚΩΝ Ο ΣΑΜΟΥΡΚΑΣΗΣ.

Πραχέα ἐκ πολλῶν, ἃ ἠδυνάμεθα καταλέξει ἐνταῦθα, ἀναγράφου-
τες περὶ τοῦ προκειμένου δυνάματος ἐνὸς τῶν μητροπολιτευσάντων τῆς
ἐπαρχίας τῶν Δέρκων κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἅτε σκοποῦντες
ἵνα τῷ ἐπερχομένῳ ἐν αὐτῷ διαλάβωμεν πλατύτερον περὶ τῆς μακρῆς
σειρᾶς τῶν ἀπὸ τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος καὶ μικρῆ πρότερον διακυβερνησάν-
των πνευματικῶς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς τῶν μικρῶν τοῦτα καὶ εὐήμιον
ποιήμιον, λέγομεν ἐκ προομιῶν ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος σπουδαῖον διεδρα-
μάτισε πρόσωπον κατὰ τὸ μικρὸν διάστημα τῆς ἐν διαφόροις μητρο-
πόλεσιν ἀρχιερατείας αὐτοῦ, περιεργὸν δὲ καὶ σφοδρὸν ἀνήμην ἔριδα
μεταξὺ αὐτοῦ τε καὶ τῆς τῷ 1772 ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνδημούσης
Συνόδου, ὅτε διήκει τὰς ἡμέρας τῆς τελευταίας μητροπολιτικῆς ἔδρας
τῶν Δέρκων, ἔριδα, οἷας δυστυχῶς οὐ σπάνις καὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ
τῆς διοικητικῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἦν ἔριδα ταύτην,
καταδεικνύουσαν ἡμῖν τὴν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡθικὴν τοῦ κλήρου
κατὰ πτώσιν, ἧς ἀληθὲς αἴτιον ἦν ἡ κακῶς ὑπεισδύσασα φιλαρχία,
ἀνελλασσοῦσι τὰ κατωτέρω δημοσιεύμενα τέσσαρα ἔγγραφα, τὰ δια-
μειρηθέντα μεταξὺ τοῦ πατριάρχου Θεοδοσίου τοῦ Β', τοῦ ἀπὸ Θεσσα-

λονίκης, τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου καὶ τοῦ μητροπολίτου Δέρκων Διονυ-
σίου τοῦ Σαμουράκη, ἅτινα, γεγραμμένα περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελ-
θόντος αἰῶνος καὶ τῶς ἀνέκδοτα, διδοῦσι νέαν βίην τῇ ἐκκλησιαστικῇ
ἡμῶν ἱστορίᾳ· διαγράφουσι πιστῶς τὴν τότε κρατούσαν διοίκησιν τῶν
ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τε καὶ ὑποθέσεων· χαρακτηρίζουσι δὲ ἐν-
τως τὰς διενέξεις τῶν κληρικῶν πρὸς ἀλλήλους, ὅς προὐκλουν ἢ
καὶ ἐπέτεινον πολλάκις αὐτοὶ οἱ ἐν ἰσχυρῇ λαϊκοί, ἐπιβαλλόμενοι τοῖς
κληρικοῖς καὶ βιβλιογραφῶ συντελοῦντες εἰς τὴν γέννησιν σκανδαλῶν
καὶ ἀπεισεθίων πρὸς βλάβην μὲν τῶν τιμαλφεστάτων συμφερόντων
Ἐκκλησίας καὶ Ἔθνους, πρὸς ἐκφραυλισμὸν δὲ τοῦ κληρικοῦ σχήμα-
τος καὶ ἀξιώματος· βεδιοῦσι τὰς πολλὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀνωμαλίας,
αἵτινες οὐδέποτε ἐξέλιπον τοῦ ἱεροῦ περιβάλλου τοῦ κλήρου ἡμῶν· καὶ,
συνελόντι φάναι, παριστώσιν εἰκόνα ἀμαυρὰν λυπούσαν ἐπὶ μᾶλλον
τοῦς ἱστοροῦντας τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν πρόγματα καὶ πικρὴν ἐπιρ-
ρήτουσαν σκιὰν ἐπὶ μιᾶς σελίδος τῆς καθόλου ἐκκλησιαστικῆς ἱστο-
ρίας. Ἐπὶ τῆς πολυτάλανθης σκηπῆς τῶν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας δρα-
μάτων τὸ δράμα τῆς υποθέσεως ταύτης πολύπλοκον κατὰ πάντα παρί-
σταται, καταδεικνύον ὅτι τὴν ἱεράν πνευματικὴν ἡμῶν δολιχάδα, πε-
λαγοδρομοῦσαν κατὰ διαφόρων ἀνέμων ἀπὸ τοῦ πρώτου πρὸς τὴν
ὀρθοδοξίαν ἀπέπλου αὐτῆς, ἐξώθησαν μὲν τὰ πολλὰ ἐξωτερικῆς ἐ-
πηρείας δυσκολίαι Νότοι κατ' ἐναντίων ὑπάλων, ἀλλ', ὡς οἱ ἀμβλύνοες
τοῦ Ὀδυσσεῦς ἐτάρηαι, αὐτοὶ οἱ ἐντὸς κυβερνῆται ἐνίοτε, παραμελή-
σαντες τὴν ἀρετὴν τῆς εἰρήνης καὶ αὐταπαρησίας καὶ ταύτην περι-
δόντες ἀπ' αὐτῶν ἐκφυγοῦσαν ὡς τοὺς ἐκ τῶν ἄσκῶν τοῦ Αἰόλου βύζον-
τας ἀνέμους, ἔλαθον ὀδηγήσαντες εἰς τὰς αἰῶνας πύργους ἀμμιώδεις,
ἐρ' ὧν καθεθεθεῖσαν ἀπέτρεψαν ἀπὸ τῆς πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν εἰρή-
νην εὐθυτάτης ὁδοῦ ἐπὶ παντελεῖ βλάβῃ καὶ ἐκλόσει τοῦ ἐκκλησιαστι-
κοῦ ἡμῶν κέντρου· αἵτινες ἀπεικταῖαι περιστάσεις, εἰ καὶ ἐν ὅτε
μὲνον συνέθεσαν, φέρουσι πάντοτε λυπηρὸν τὸν τύπον, ὡς προσλοῦσαι
οὐχὶ ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπηρείας δυσκολιώνων Νότων,
ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τῶν διεπόντων τὰς τύχας τοῦ πολυκυμάντου ἐκκλη-
σιαστικοῦ ἡμῶν σκάφους, ἕν' αἰ, ὡς φαίνεται, πληρώται, δυστυχῶς,
τὸ λόγιον «ἐξ οἰκείων τὰ βέλη», καθὼς ταῦτὸν λυπηρὸν φέρει τύπον
καὶ ὁ ἀπ' αὐτῆς γενόμενος ἕνεκα τῆς φιλαρχίας Ἀθηναίων τε καὶ
Σπαρτιατῶν Πελοποννησιακὸς πόλεμος, ὁ ἐξασθενήσας μὲν τέλειον

ἀμφοτέρων τὴν δύναμιν καὶ παραδλάψας τὸ κοινὴ καθόλου συμφέρον, δούξ' ἀφορμὴν τῇ μεγάλῃ ἱστορικῷ Θουκυδίδῃ ἵνα ἐλπίζῃ μὲ γὰρ τε τουτοῦ ἔσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων!

Τοιαῦτα προομιασάμενοι περὶ τε τῆς ἀξίας καὶ τῆς σπουδαιότητος τῶν δημοσιευμένων ἐγγράφων, ἕτινα εὐρέθησαν μετὰ καὶ ἄλλων ἀντιγεγραμμένα ἐν τοῖς τοῦ μακαρίτου σεβαστοῦ πατρὸς μου Παναγιώτου Δ. Πουρναρά, ληφθέντα, κατὰ τὴν σημείωσιν αὐτοῦ, παρὰ τοῦ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐκλιπόντος συμπολίτου ἡμῶν Ἀναστασίου Δημάδου Καμινάρη, τοῦ διακύνσαντος τὸν πλείονα βίον ἐν τῇ αὐτῇ τῆς τῷ 1862 θανούσης θυγατρὸς τοῦ αὐθέντου Νικολάου Μαυρογένους Δόμνας Ραλοῦς καὶ ἐκεῖθεν πιθάνον ταῦτα παραλαβόντος, μεταβαίνομεν ἐπὶ τὴν βραχεῖαν ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸν Διονύσιον, ὅστις παρίσταται ἐνταῦθα τὸ πρωταγωνιστοῦν τοῦ δράματος πρόσωπον. Ἀλλὰ πρὸ τούτου ἀνάγκη ἵνα ἐν παρόδῳ δηλώσωμεν ὅτι κατ' ἀνάγκην τῆς πληθούς ἐκλεκτῶν φιλολογικῶν θεμάτων τῶν πολλῶν ἐν τῷ «Ἡμερολογίῳ τῆς Ἀνατολῆς» συντακτῶν, καθ' ἃ ἐδήλωσεν ὁ φίλος ἡμῶν ἐκδότης, ἔστις λίαν φιλοφρόνως πρὸς ἡμᾶς φερόμενος ἐδέξατο ἐν ταῖς στήλαις τοῦ Ἡμερολογίου αὐτοῦ τὸ πλείστον μέρος τῶν ἐπιδοθέντων ἱστορικῶν τε καὶ φιλολογικῶν θεμάτων, σταχυολογούμεν στοιχειωδέστατας καὶ περιεκτικωτάτας βιογραφικὰς σημειώσεις περὶ τοῦ ἐν λόγῳ μητροπολίτου ἐξ ἀρχαίων κωδικίων τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μητροπόλεως, ἐκ τοῦ χρονογράφου Ὑψηλάντου, ἐκ κωδικίων καὶ ἰδιαιτέρων παρ' ἡμῶν φυλαττομένων σημειώσεων τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Πρωτοῦ Θεραπευτικοῦ, καίτοι πεπρατωμένην εἶχομεν πλήρη καὶ ἐκτενῆ ἀνάλυσιν μετὰ πολλῶν παρατηρήσεων καὶ σημειώσεων περὶ τε τοῦ χαρακτῆρος τῶν δρώντων προσώπων καὶ ἰδίᾳ τοῦ πρωταγωνιστοῦντος καὶ περὶ τῶν ἐγγράφων αὐτοῦ. Τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐτοίμου ἀπὸ πολλοῦ ἤδη οὗτης, ἥς τὴν δημοσίευσιν ἀναβάλλομεν ἕνεκα τοῦ ἀνωτέρω λόγου, ἐπιπροσφύθημεν ἐπ' ἐσχάτων ὅτι περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἐπέστειλεν ἐκ Σμύρνης κροπέριον ἀνάγνωσμα ἴδιον εἰς τὸν ἐν Πέραν Ἑλληνικὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον ὁ περισπούδαστος φίλος τοῦ ἡμετέρου θεοῦ Ματθαῖος Παρανίκας. Τούτου ἕνεκα ἐσπαύσαμεν πάραυτα ἵνα παραδύλωμεν τὰς τε σημειώσεις ἡμῶν καὶ τὰ σχετικὰ αὐτῶν γράμματα, ἐπιθυμοῦντες μηδεμίαν νὰ καταλίπωμεν ἱστορικὴν ἑλλείψιν, νὰ συμπληρώσω-

μεν δὲ αὐτὴν, εἴαν ποὺ ὑπῆρχεν. Ἐπιδειχθέντος δὲ φιλοφρόνως ἡμῶν τοῦ ἀναγνώσματος, διελοῦντες τοῦτο εἴρομεν τὸ μὲν ἡμέτερον κείμενον τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος γραμμάτων, οὐ μόνον οὐδεμίαν διορθώσεως ἐπιδεόμενον ἀλλὰ κατὰ πάντα πληρέστερον, τοῦ κινητοῦ δὲ, παρ' ἐλπίδα, ἐν πολλοῖς λελανθασμένον τὸ τοῦ Ματθαίου Παρανίκα διότι οὐ μόνον αἱ ἐν τῷ πρὸς τὸν Διονύσιον γράμματι τῆς Συνόδου ὑπογραφαὶ τῶν ἀρχιερέων εἰσὶν ἑλλειπτεῖς τε καὶ ἐσφαλμένα, ἀλλὰ καὶ κεκοιμένα καὶ ἐστρεβλωμένα: ἐνιαχοῦ τοῦ πρὸς τὴν Σύνοδον ἀπολογητικοῦ γράμματος τοῦ Διονυσίου λέξεις ἀπαντώσιν, ἀνευ τινὸς ἐνοίας, ἃς ἀνεπιτυχῶς κατὰ τὸ πλείστον ἐπεχείρησε διορθῶσαι ὁ Μ. Παρανίκας, ὡς ὁ ἀναγνώστης πεισθήσεται ἐκ τῆς πρὸς τὸ ὑγιᾶς ἔχον ἡμέτερον κείμενον ἀντιβολῆς τῶν λέξεων τούτων, σημειουμένων ἐν τοῖς οἰκείαις τόποις. Ὡς δὲ πρὸς τὸ ὄλον τοῦ Μ. Παρανίκα ἀνάρησιμα καὶ ἐν τούτῳ κατείδομεν σπουδαίας ἑλλείψεις, καθότι οὗτος γράφει ὅτι εἴτε ἐκ τοῦ χρονογράφου Ὑψηλάντου, εἴτε ἐκ τοῦ παρ' αὐτῷ χειρογράφου γινώσκαι τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως, τὴν πατρίδα, τὴν ἀνατροφήν καὶ τὴν παιδείαν τοῦ μητροπολίτου Διονυσίου, ἀρκούμενος μὲν μόνον νὰ εἴπῃ ἀπλῶς ὅτι κατήγατο ἐκ τῆς γνωστῆς οἰκογενείας Σαμουρκάση καὶ ὅτι, ὡς ἐκ τῶν ἐγγράφων αὐτοῦ καταδείκνυται, ἦν ἱκανῆς παιδείας κάτοχος, νοήμων καὶ εὐσεπής, κερνεύων δὲ ὅσα ἐκ τοῦ Ὑψηλάντου γνωστὰ, πληροφώραί, αἵτινες, οὐσιωδέσταται οἶσαι, οὐδὲ ὅλως ἑλλείπουσιν ἐκ τῶν ἡμετέρων βιογραφικῶν σημειώσεων, ἐξ ὧν ἀποσπῶμεν τὰ βραχυτάτα τὰδε:

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΔΕΡΚΩΝ Ο ΣΑΜΟΥΡΚΑΣΗΣ ἐγεννήθη ἐν Θεραπευτοῖς περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἦτοι τῇ 7 Ἰουλίου, Πέμπτῃ, τοῦ ἔτους 1709, ἐκ πατρὸς μὲν Ἀγα Νικολάου, Χίου τὸ γένος ἐκ τῆς γνωστῆς οἰκογενείας Σαμουρκάση, ἐνδημοῦντος ἐν Κωνσταντινουπόλει ὡς ὑπάλληλου καὶ γραμματοδιδασκάλου πολλῶν ἀθηντικῶν οἰκογενειῶν, ἐκ μητρὸς δὲ Ρωξάνδρας, ἧτις, παθοῦσα ἐν τῷ τοκετῷ, ἠναγκάσθη τῇ διαταγῇ τῶν ἱατρῶν ἵνα μεταδῆ πρὸς ἀλλοτρίην ἀέρος εἰς μίαν τῶν Πριγκηπονήσων καὶ ὡς τοιαύτην ἐξελέξατο τὴν τοῦ Ἀντιγόνου, ἐν ἣ καὶ ἰάθη τελείως. Ἐπιτυχῶν ἐπιμελημένης παρὰ τῶν γονέων αὐτοῦ ἀνατροφῆς ὁ Διονύσιος, κεκτημένος δὲ ἀπ' ἐτέρου καὶ τὴν φυσικὴν δξύνειαν, ταχεῖ τῷ βῆματι ἔδαινε πρὸς τὸ

πέρας τοῦ τῶν γραμμάτων σταδίου, μάλιστα δὲ ἐν Χίῳ διατελῶν μετὰ τὴν ἀποδημίαν τοῦ πατρὸς του. Ἐκεῖ ἐπεδόθη ἀπλήτως εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν συγγραμμάτων τῶν κλασικῶν Ἑλλήνων καὶ ἀκολούθως ἀποδυθεὶς εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς θεολογίας ἠδουκίμησε κατὰ πάντα, βαδὺς γενόμενος γνώστης τῶν ἀληθειῶν καὶ δοξασίων τοῦ χριστιανισμοῦ. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἔσχον καὶ ἕτερον τέκνον, Γεωργίον Σαμουράσην καλούμενον, οὗ τῇ προνοίᾳ ἀφείλεται ἡ διάσωσις τῶν κατωτέρω ἐγγράφων, ὡς μερμηγήσαντος ἵνα διαφυλαχθῶσιν ἀντίγραφα διὰ τοῦ ἐκ Γένου καὶ Χώρας ἱερομονάχου Γερασίμου, διακόνου τοῦ Διονυσίου χρηματίσαντος καὶ ἀκολουθήσαντος μάλιστα αὐτῷ κατὰ τὴν εἰς τοὺς Δέρκους συνοδικῇ ἀποφάσει ἐπιβληθείσῃ ἐξορίαν. Τοῦ Γεωργίου τούτου καταγγέλλονται προσεῖν ἐκτενῆς ἐν τῷ κώδικι τῆς μητροπόλεως κατάλογος τῶν ὁμολογιῶν καὶ σενατιῶν, ἃ εὐρέθησαν μετὰ θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ μητροπολίτου.

Ὡς κληρικὸς ὁ Διονύσιος φαίνεται κατὰ πρῶτον ἀρχιδιάκονος τοῦ τετρακτίου πατριαρχεύσαντος ἐπὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνου Παΐσιου τοῦ Β', τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας. Ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τούτου προάγεται εἰς μητροπολίτην Χίου ἐπὶ τῆς τρίτης πιθανῆς πατριαρχείας τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου καὶ διάγει οὕτω περὶ τὰ εἴκοσιν ἔτη. Ἀλλ' ἕνεκα φιλοδοξίας, ἣν ἐνετύτυεν αὐτῷ ὄρμαι ἀγαθῶς φρονήματος, διενεργεῖ κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα τῆς πρώτης ἀρχιερατείας αὐτοῦ ἵνα ἐπὶ τὸ ὑπατον ἀνέλωρ ἀξίωμα τοῦ πατριάρχου καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ ὑποδοηθοῦσιν ὅ τε διερμηνεὺς τοῦ στόλου Νικόλαος Νικαυρογένης καὶ ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος, πατριαρχεύοντος τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως Σεραφεῖμ. Μαιταιωθείσης δὲ τῆς σκευωρίας ταύτης ὑπὸ τοῦ πατριάρχου, μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων χρόνων, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκ τῆς πύσεως τοῦ Σεραφεῖμ τούτου ἐπισυμβάσης παραχῆς, προτείνεται ὑπὸ τῶν πατρῶνων αὐτοῦ ὑποψήφιος τῆς χρησεύσεως μητροπόλεως Χαλκηδόνος, ἕτε τοῦ προϊσταμένου αὐτῆς Ἰωαννικίου τοῦ Καρατζῆ ἀναβιβασθέντος ἐπὶ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον. Ἀλλ' ἀποτυχῶν καὶ τούτου ἕτερα τεχνάζεται. Ἦν τότε μητροπολίτης Ἐφέσου ἀσθενῆς κατὰ πάντα γέρον ὁ Ναθαναὴλ Καλλονάρης, ὅστις μελαγχολικὸς ἦν ἐφυσόχαζεν ἐν τῇ γενετερᾷ γῆ Χίῳ εἰς ἀνάρρωσιν, οὐδὲν ὑποσπῶν τῶν τεκταινομένων, ἅτε ἀγαθώτατος καὶ ἀθωώτατος ὢν, ὡς καλεῖ αὐτὸν κατωτέρω καὶ ἡ Σύνοδος ἐν τῷ πρὸς

τὸν Διονύσιον ἀπαντητικῶ καὶ ἐπιτιμητικῶ αὐτῆς γράμματι. Ἐκ τῆς ἀπουσίας τούτου ἐπωφελοῦμενος ὁ Διονύσιος κατορθοῖ νὰ λάβῃ τὴν παραίτησίν του, σφραγισθεῖσαν καὶ ὑπογραφεῖσαν παρὰ τινος τῶν διακόνων αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην μεταβάς εἰς Κωνσταντινούπολιν παρὰ τῷ πατριάρχῃ Ἰωαννικίῳ τῷ Γ', τῷ Καρατζῆ, καὶ δοὺς αὐτῷ ἱκανὰ χρήματα μετατίθεται εἰς τὴν Ἐφῆσον, ἔνθα δύο μόνον ἔτη παρέμεινε καταδικώμενος ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ ἀτυχοῦς Καλλονάρη, ὅστις, μετὰ τὴν καταπόνησιν τῆς ἀδικίας, ἐλθὼν καὶ αὐτὸς εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐζήτηε ὅπως κατηγορήσῃ τοῦ Διονυσίου ὡς δόλω καὶ ἀπάτη ἀφελόντος ἐν παντελεῖ αὐτοῦ ἀγνοίᾳ τὴν μητρόπολιν τῆς Ἐφέσου. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς μελαγχολίας οὐδαμῶς ἠδυνήθη ἵνα παραστή εἰς τὴν Σύνοδον καὶ οὕτως ἐπέτυχεν ὁ Διονύσιος τὸ ποθοῦμενον. Αἱ καταδρομαὶ ὁμοῦ τῶν συγγενῶν τοῦ Ναθαναὴλ ἐκορυφούντο ὁσμῆραι, ἐφ' ἃ καὶ στενοχωρούμενος ὁ Διονύσιος ἐπεθύμει ἵνα εὐκαιρίας τυχεύσῃ ἀπαλλαγῆ καὶ πρὸς τοῦτο μετατίθεται τῷ 1764 εἰς τὴν τῶν Δέρκων μητρόπολιν, ὅτε ὁ ταύτης ἀρχιερατεῶν ἀνηγορεύθη κοινῇ κανονικῇ τῶν συνοδικῶν ψήφῳ οἰκουμενικὸς πατριάρχης. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ μητροπόλει τῶν Δέρκων διέμεινεν ὁ Διονύσιος ἡσυχῶς ἐπὶ 9 ὄλα ἔτη, συμμετέχων ἀμέσως τῶν συνοδικῶν πράξεων καὶ ἀποφάσεων. Τῷ δὲ 1772, ἕνεκα ἐπεισοδίου τινὸς, ἐξωρίσθη συνοδικῇ ἀποφάσει εἰς τὴν χώραν τῶν Δέρκων, ἔνθα μεταβάς ἀναγγέλλει δι' ἐπιστολῆς τὴν ἀφίξίν του πρὸς τε τὸν πατριάρχην Θεοδοσίον καὶ πρὸς τὴν περὶ αὐτὸν Σύνοδον. Ταύτης δ' ἀπαντησάσης σφόδρα ἐπιθετικῶς κατ' αὐτοῦ, γράφει τῇ 9 Ἀπριλίου ὁ Διονύσιος μακρὰν ἀπολογίαν, κάτοπτρον τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ τε καὶ τῆς Συνόδου, καὶ ἐπιτυγχάνει μετὰ μικρὸν ἵνα ἔλθῃ κατὰ μῆνα Αὐγούστου εἰς Θεραπεῖα. Ἐν τῇ μητροπολιτικῇ δ' αὐτοῦ ἔδρᾳ παραμείνας ἐπὶ δύο περὶπου μῆνας, ἀπέβη τὸν Ὀκτώβριον εἰς τὴν ἐν Γενίκαπι οἰκίαν αὐτοῦ, ἐν ᾗ διατρίψας ἐπὶ ἕν ἔτος καὶ ἀσθενήσας κατὰ τὸν αὐτὸν πάλιν μῆνα τοῦ 1778 ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 64 ἐτῶν, διαδεξαμένου αὐτὸν τοῦ ἐν ταῖς ὁμόφροσι καταλεγόμενου Ἀνακίου, τοῦ ἀπὸ Ἀγγιᾶλου.

Τὰ ἐν λόγῳ ἔγγραφα ἔχουσιν ὡς ἐξῆς:

Α'. ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΔΕΡΚΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΝ.

Τὴν ὑμετέραν θεοφροσύνην Παναγιώτητα εὐλαδῶς προσκυνῶ ἀσπαζόμενος τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιάν.

† Δεόμενος τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, ὅπως διαφυλάτῃ Αὐτὴν ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ διηνεκεὶ εὐημερίᾳ μετὰ μακροβιότητος καὶ ἀκλονήτου διαμονῆς καὶ στερεώσεως ἐπὶ τοῦ ἀποστολικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου μέχρι βασιυάτου γῆρατος. Φιλόσας σὺν Θεῷ ἰθ' τοῦ τρέχοντος εἰς τὸν διορισθέντα τόπον κατὰ τὸν βασιλικὸν προσκυνητὸν ὄρισμὸν, δὲν ἔλειψα διὰ τοῦ παρόντος μοι νὰ δηλοποιήσω τῇ Ὑμετέρα Παναγιώτητι αὐτὸ τοῦτο καὶ νὰ ἐρευνησῶ τὰ περὶ τῆς ἐφετῆς μοι ὑγιείας τῆς ἐπομένως νὰ ἰκετεύσω τὸν εἰρηνάρχην σωτήρα Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ παρακαλῶ, ἵνα νεύσῃ τῇ Ὑμετέρα Παναγιώτητι ἅμα σὺν τῇ ἱερᾷ ὁμηγύρει εἰρήνης ἐπίδοσιν, μεσοτοῦρου διάλυσιν καὶ εἴ τι ἄλλο ἐφετὸν καὶ εὐπερόσδεκτον πρὸς τὴν Οὐρανὸν καὶ ἄκρην αὐτοῦ ἀγαθότητα, ὡς φησὶν ὁ αὐτός· «Ἐν τούτῳ γινώσκονται, ὅτι ἐμοὶ μαθήται ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἀλλήλοις· ἐν ταύτῃ ὄλη ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρείμαται». Ἄνευ ταύτης πάντα φροῦδα καὶ εὐκλή, οὐδὲν κατορθοῦμεν ἄνευ τοῦ σπᾶς ὑπομνήσκειν καὶ τῷ ἐν τῇ προσευχῇ, ἄφες ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίμεν. Διὸ καὶ παρακαλῶ εἰς τὰς συμπιπτούσας ὑποθέσεις τῆς ἐπαρχίας νὰ ἔχω τὴν προήμουσαν ὑπεράσπισιν καὶ δεφένδουσιν καὶ γράμματα δηλωτικὰ τῆς ἐφετῆς ὑγιείας Τῆς, ἧς καὶ τὰ ἔτη εἴησαν θεόδεν πλείστα καὶ πνευδαυμονόστατα καὶ αἱ πανάγιοι Αὐτῆς εὐχαὶ μετ' ἐμοῦ φυλακτήρια. ἀψοδ' ὦ Μαρτίου κγ'.

Τῆς Ὑμετέρας Θεοφροσύνης Παναγιώτητος
ἕλος εἰς τοὺς ὄρισμους προθυμίας

† Ὁ Δέρκων Διονύσιος.

Β'. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΙΝ ΣΥΝΟΔΟΝ.

Τῇ Οὐλᾷ καὶ ἱερᾷ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ὁμηγύρει τὴν προσήκουσαν ἀπενέμου πρόσρησιν.

† Φιλόσας σὺν Θεῷ τῇ ἰθ' τοῦ τρέχοντος εἰς τὸν διορισμένον τόπον κατὰ τὸν βασιλικὸν προσκυνητὸν ὄρισμὸν, δὲν ἔλειψα διὰ τοῦ παρόντος μοι μετὰ τὴν ἀκριβῆ ἐρευναν τῆς ἐφετῆς μοι ὑγιείας τῶν ἀδελφῶν

νὰ δηλοποιήσω πᾶσιν ὑμῖν αὐτὸ τοῦτο. Καὶ ὡς ἐξ ἀρχῆς εὐπειθῆς καὶ ὑποτασσόμενος εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ προστάγματα καὶ τὰ τῶν πολυχρονίων ἡμῖν Αὐθεντῶν (ὡς τὸ θεῖον διατηροῦν) εὐτῶ καὶ ἤδη ὀέλῶ φυλάξῃ τὰ θέοντα σώζων κολοκρὸν τὴν πρὸς τὴν κοινήν ἡμῶν Μητέρα ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς ἀγάπην, ἣν τινα ἀμοιβαίως παρακαλῶ νὰ εὐρω καὶ παρ' ὑμῶν κατὰ τὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ λόγον, ἀγαπάτε ἀλλήλους, τὸν ὅποιον ἐγὼ τὸν ἐφύλαξα καὶ φυλάξω ὡς τὸν ὁποῦ οὐδέποτε οὐδένα τῶν ἀδελφῶν οὔτε ἐδλαψα, οὔτε ἐξημίωσα, οὔτε παρεπίμαρα, καίτοι τάναντία κατὰ καιροὺς πάσχω, τὰ ὅποια καὶ διηγῆσθαι ἄτοπον καὶ μέμνησθαι ἀτοπώτερον. Ἐν τούτῳ μόνον παρηγοροῦμαι, ὅτι ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με (κατὰ τὸν Οὐρανὸν Χρυσόστομον) ἐξορία καθυποβάλλετα. Ταῦτα τῶν ἐμῶν πόνων τὰ εὐχαριστήρια, δι' ὃ καὶ σεμνύομαι. Ὅθεν ἀδελφοί, ὅς πύσσωσι παρακαλῶ τὰ ἐκ συνεργίας τοῦ μισοκάλου κινούμενα καὶ ἀετὸν εἰς μέσον ὁ εἰρηνάρχης Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, τοῦ ὁποίου δεόμεναι καὶ παρακαλῶ νὰ διαφυλάτῃ ὑμᾶς πάντας ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ ὁμοιοῖα καὶ ἀδελφικῇ ἀγάπῃ πρὸς οὐστκσιν καὶ καλὴν διεξαγωγὴν τῆς κοινῆς ἡμῶν Μητρός Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐξῶ ἀδελφῶν. Παρακαλῶ δὲ νὰ ἔχω γράμμα σας κατὰ τὴν δηλωτικὴν τῆς ἐφετῆς μοι ὑγιείας ὑμῶν πάντων, ὧν τὰ ἔτη παρὰ Θεοῦ πλείστα μετ' εἰρήνης καὶ πνευματικῆς ἀγαλλιάσεως. ἀψοδ' Μαρτίου κγ'.

Τῆς Οὐλας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἐν Χριστῷ ἀδελφῶς
καὶ ἕλος ὑμῶν

† Ὁ Δέρκων Διονύσιος.

Γ'. ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ.

† Πανιερώτατε Μητροπολίτα Δέρκων καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ κύριε Διονύσιε, τὴν Πανιερότητά σου ἀδελφικῶς ἀσπαζόμεθα. Τὸ πρὸς ἡμᾶς γράμμα σου ἐλάθωμεν καὶ ἐπελθόντες τὰ γεγραμμένα ἅμα μὲν ἠδέσθημεν, ἅμα δὲ ἐλυπήθημεν καὶ βέβαια ἠθέλωμεν προκρίνει τὴν σιωπὴν εἰς τοιαύτην ἀστοπίαν τῶν γραφομένων, εἰ καλὸν ἦν τὸ σιωπᾶν, ἐν οἷς θεὸν ἐλέγγειν πρὸς διόρθωσιν. Ἰσχυρίζασαμεν λοιπὸν βλέποντες νὰ γράψῃς, ὅτι σεμνύνεσαι, καὶ εἰς πῶτα λαμπρὰ καὶ ἀξίεπαινα κατορθώματα ἢ καλαιότερα ἢ νεώτερα δὲν ἠδυνήθημεν νὰ καταλάβω-

μεν. Ἀνεπολήσαμεν ὅλον ἐκεῖνο τὸ διάστημα τοῦ καιροῦ, ὅπου ἀρχιεράτευσας εἰς τὴν πρώτην σου Ἐπαρχίαν καὶ δὲν εὖρομεν οὔτε Σχολαίον, οὔτε νοσοκομείον νὰ συνέστησας, οὔτε τὰ τῆς Μητροπόλεως οἰκήματα νὰ ἀνικοδομήσας, οὔτε ἄλλο κανένα τοιοῦτον κοινωφελές καλὸν νὰ ἔκαμες ἠτενίσασμεν εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν Μητέρα Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, τὴν τροφὴν καὶ εὐεργετιδὰ σου, ἣ ὅποια πῶς σὲ παρέλαβε καὶ εἰς ποίους βαθμοὺς σὲ ἀνεβίβασε καὶ πόσῃν εὐγνωμοσύνην ἔπρεπε νὰ δεικνύης πρὸς αὐτήν, ἀφίνομεν νὰ στοχασθῆς μόνος σου. Μόλον τοῦτο δὲν ἠξεύρομεν ποῖα τὰ εὐχαριστήρια, ποῖα τὰ βοηθήματα ὅπου ἔδειξας ἐν ἔργῳ πρὸς αὐτὴν τὴν εὐεργετιδὰ σου, αὐτὴν ὅπου σὲ περιέθαλψεν, αὐτὴν ὅπου σὲ ἐτίμησεν, αὐτὴν ὅπου σὲ ἔκαμε μόνον τῶν ἄλλων εὐτυχῆ, καὶ ἀμικτε νὰ μὴ εἶχε λάβει τάναντία τῶν τροφείων καὶ εὐεργετημάτων τῆς. Ἀυτὰ εἶναι τὰ σεμνώματά σου; Ἠδέσθημεν ἀναγνόντες, καὶ ἂν δὲν ἔδιδες τσαύτας νόξεις καὶ ἀφρμάς οἰκοθεν εἰς τὸ νὰ σοῦ ἀποκριθῶμεν, δὲν ἠθέλομεν ἀνακρούσει μὴτε μίαν χορδὴν τῆς εὐήχου λύρας τῶν κατορθωμάτων σου. Ἐπειδὴ ὅμοιως δὲν ἠρέκεσθες νὰ στήσης καὶ μέχρι τούτου τὴν ὄγκον τῶν γραφομένων, ἀλλ' ἔλεγχόμενος ἴσως ὑπὸ τοῦ ἰδίου συνειδήτος ἠθέλησας τάχα νὰ δικαιολογηθῆς, ὅτι κανένα τῶν ἀδελφῶν οὔτε ἔβλαψας, οὔτε ἐζημίωσας, ἀποκρινόμεθα πρὸς ταῦτα, ὅτι ἡ ἀναισθητεῖς, ἣ ἡμᾶς νομίσεις τριούτῳ τι πάσχοντας εἰς οὕτω προφανῆ καὶ πασίδηλα. Καὶ ποῖον τάχα λανθάνει τὰ κατὰ τοῦ μακαρίτου ἐκείνου Νικομηδείας Γαβριὴλ πρὸς ἴδιον τέλος τερατουργηθέντα σοι, ὅτε διεξήγες τὰ κρινὰ; ἣ ἀφαίρεσις τῆς Ἐπαρχίας, ἣ καθαιρέσις, αἱ ἀλλεπάλληλοι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ὑπεροραὶ; Ἦς ποῖον δὲ βαθμὸν τέλος ἔφθασεν, ὃ κατ' ἐκείνου φοβερός διωγμός, ἀφίνομεν νὰ ἐξετάσης τὴν συνειδήσίν σου, ἡμεῖς δὲ πάσχοντες εἰσέτι ὀρηνοῦμεν διὰ τὴν ὑπέρογκον χρηματικὴν ἐκείνην ζημίαν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας ζημίας τὰς πικρίας δοιμάζομεν ἕως τῶρα καὶ βλέπομεν ἀληθεῶς κἀν τούτῳ τὸ φιλοσοφικὸν ἐκεῖνο λόγιον ἐνδὸς ἀτόπου δοθέντος μυρία ἔπειται διότι πῶσα καὶ ποῖα κακὰ δὲν ἐγέννησε μία τοιαύτη ὀλεθριωτάτη ἀρχή; καὶ ἐν συντόμῳ δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ βίβλα τῆς παρούσης δυστυχιστάτης τῆς Ἐκκλησίας καταστάσεως; Καὶ ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὸν Γαβριὴλ ἐκείνον καὶ τοιαῦτα τὰ ἀποτελέσματα. Τὰ δὲ μετὰ ταῦτα κατὰ τοῦ μακαρίτου Χαλκηδόνης Ἰωαννίου ἀπάθοντα κινήματα εἰς ἀνατροπὴν

ψῆφου συνοδικῆς καὶ κατάσχεσιν τῆς Χαλκηδόνης Μητροπόλεως, ἀγκαλὰ καὶ τὸν τρόπον ἄλλοις, εἰς σκοπὸν ὄμως τείνοντα τὸν αὐτὸν μὲ τὰ πρότερον, ζημίαν ἐλαφροτέραν οὐ τοσοῦτον ἐπήνεγκον, ἣ ὅποια ἔγεινε μία ἄλλη προσθήκη εἰς τὰ βάρη τῆς δυστυχούς ταύτης κοινῆς μητρὸς. Πῶς δὲ νὰ παραδράμωμεν τὰ ὅσα ἐδραματούργησε κατὰ τοῦ ἀθιωτάτου ἐκείνου Ἐφέσου Ναθαναὴλ ἐνηχοῦντα ταῖς ἀκοαῖς ἀπάντων, καὶ τέλος τὸν ἀδικὸν διωγμὸν καὶ τὴν ἐν ἔρεσι καὶ στηλαιοῖς καταφυγὴν τοῦ κακοδικήμονος; Πόσους δὲ καὶ ἄλλους τῶν ἐν ζῴῳ ἀδελφῶν κατὰ καιροῦ; ἔβλαψας, ἐρώτησον ἕκαστον, καὶ αὐτοὶ εἰπάτωσαν, ἐπειδὴ κοινῶς οὔτε καιρὸν ἔχομεν, οὔτε θέλομεν νὰ τὰ διηγηθῶμεν διότι ἔπερ ἀσυγκλώτως κλώθειν ἐπιχειρεῖς, ὅτι καὶ διηγείσθαι ἄτοπον καὶ μέμνησθαι ἀτοπώτερον, τοῦτο ἐπὶ τῶν πράξεών σου ἀληθεῶς ἐρᾶται. Μόλιστα ὅπου εἰς ἡμᾶς εἶναι ἀσθησις πραγμάτων καὶ ὄχι μνήμη παρεληλυθόντων, μόλον τοῦτο ἠναγκάσθημεν ἐξ ὧν γράψεις νὰ ἐκθέσωμεν ὅτι ἐκ πολλῶν διὰ νὰ σοὶ ἀποδείξωμεν ὅτι ἀντεστραμμένα προτείνεις τὸ ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με ἐξ οὐρα καὶ οὐρα ἀλλετ'ε, καί τοι μὴ τοιαῦτα παθῶν. Δῆλον γὰρ ὅτι ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν τὴν Μητέρα καὶ εὐεργετιδὰ σου, τσαύτη ζημία αὐτὴν καθυπέβλαψες οὐ μόνον μηδὲν κακὸν παρ' αὐτῆς παθῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄκρον βαθμὸν εὐεργετηθεῖς. Ἐῶγε δὲ καὶ τῶν περὶ εἰρήνης λόγων καλὸν ὅμως νὰ ἐγνώριζες καὶ τὸ πρᾶγμα τῆς εἰρήνης ὅποσον, καὶ τὴν δύναμιν τῶν κυριακῶν λογίων, καὶ νὰ ἔπραττες τὰ τῆς εἰρήνης ἀλλ' εἰπέ ὃ τῆς εἰρήνης διδάσκαλος, εἰς ποῖον καιρὸν ἔδειξας ἔργα εἰρήνης καὶ ἀγάτης ἐν Χριστῷ; Ἐπὶ Κυρολλου (α) δὲν ἐφάνης μόνος ἐγκνιούμενος εἰς τὰς κοινὰς ἐγγράφους συνθήκας τὰς περὶ ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης γενομένας, σύμφωνος δὲ ἐξ ἐναντίας εἰς τὰ ἐκείνου διαβούλια, καὶ τέλος ἔλαβες προσηκούσας παρ' αὐτοῦ τὰς ἀμοιβάς; Ἐπὶ τοῦ παντόλμου ἐκείνου Σεραφεῖμ (β) δὲν ἀπεσπάρθης τῆς κοινῆς δημοσίας καὶ Ἀρχιε-

(α) Οὗτός ἐστιν ὁ ἀπὸ Νικομηδείας, Ε' τῆς τοιοῦτης ὀνόματι ἐν τοῖς οἰκουμηνικοῖς πατριαρχαῖς. Ἄγνωστον ἂν ἐπὶ τῆς α' πατριαρχείας αὐτοῦ, τῷ 1748, ἢ ἐπὶ τῆς β', τῷ 1753, ὡς ἐγγιστα, ἠγκνιούτῳ ὃ ἡμέτερος Διονύσιος εἰς τὰς κοινὰς ἐγγράφους συνθήκας, τὰς περὶ ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης γενομένας. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς δύο τάχως χρονολογίας ὁ Διονύσιος ἦν ἔτι Χίου μητροπολίτης.

(β) Οὗτός ἐστι πάντως ὁ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως, Β' τῆς τοιοῦτης ὀνόματι, πατριαρχεύσας ἀπὸ τοῦ 1758—1761.

ρέων καὶ Ἀρχόντων, ὅπου ἦτον ἕνας χαλινὸς τῶν ἀκαθέκτων ὀρμῶν τοῦ τυραννικατάτου ἐκείνου, καὶ μόνος δὲν συνέπραξες εἰς τὸ νὰ διαλυθῇ ὁ καλὸς ἐκείνος τῆς ὀμονοίας δεσμός; ἢς ἡ διάλυσις ἔπειτα ἔφερε τόσα ἀνεκδιήγητα δεινὰ ἴδια τε καὶ κοινῶς εἰς ὄλους, τὰ ὁποῖα ἐπιλείψει ὁ χρόνος ἡμῶς διηγούμενους; μολοντοῦτο ἀπήλαυσας καὶ παρ' ἐκείνου τοὺς καρποὺς τῆς ἐργασίας σου. Καὶ διὰ νὰ μὴ μακρηγορῶμεν, πότε ἄλλοτε, καὶ μὲ ποίους προγενεστέρους ἡμῶν ἢ ἀρχαιοτέρους εἰρήνευσας ἢ συνηγωνισθῆς εἰς τὰ κοινὰ τῆς Ἐκκλησίας πράγματα; Παῦσαι λοιπὸν, ἀδελφε, σεμνουμένως καὶ παραινῶν ἄλλους, καὶ μάθε τὰ σημαίνοντα τοῦ σεμνοῦ καὶ ἡδέιστου τῆς εἰρήνης ὀνόματος καὶ εἰρήνευε διὰ νὰ λέγῃς πρακτικῶς, καὶ ἐπὶ πᾶσι χάριτας ἀπόνεμε τῇ τροφῇ καὶ εὐεργετιδί σου Ἐκκλησίᾳ, ἐπειδὴ μόνος καὶ μόνος τῶν ἄλλων εὐτυχεῖς καὶ εὐημερεῖς ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς, ὅπου δὲν σὲ λανοῦναι ἢ στενοχωρημένη κατὰστασις τῶν ἀδελφῶν ὄλων, καὶ ἔσο πεπληροφορημένος, ὅτι ἐνόςω φυλάττεις τὰ ὄρια σου κατὰ τὸ καθήκον, δὲν θέλεις δοκιμάσει καμμίαν ἐπήρειαν διότι ἀγαθὰ καὶ νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν τοὺς τύπους, ὅπου εἰς τὰς μνήμας τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς ὑπομνήματα ἐνετύπωσας, μὴ γένοιτο ὅμως ἡμεῖς νὰ μιμηθῶμεν καὶ νὰ ἀκολουθήσωμεν τοὺς τοιοῦτους ὀλεθριωτάτους τύπους, ἀλλὰ καὶ ὅσον τὸ δυνατόν θέλωμεν νὰ τοὺς ἀπαλειψώμεν ὡς τῆς παρουσίας καταστάσεως παραινίους εἰς τὸ καθόλου τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ μέρος εἰς τὴν ἱερὰν Ἀδελφότητα. Λοιπὸν ἀναπέλησαν τὰ βεβαιωμένα σοι, ἔλλθε εἰς ἑαυτὸν, ἀναμέτρησον ἡλικίον τὸ πρὸς τὴν τροφὴν καὶ εὐεργετιδὰ σου Ἐκκλησίαν χρέος, καὶ ἐπὶ πᾶσιν, ὅτι καὶ τὴν Ἐπαρχίαν ταύτην κατὰ χάριν συνεχώρησέ σοι καὶ εἰρήνευε ἐν αὐτῇ πάσης ἐκτός ὑπονομίας εὐχαριστῶν τῇ τροφῇ καὶ εὐεργετιδί σου καὶ πάση τῇ ἱερᾷ Ἀδελφότητι. Οἱ δὲ χρόνοι σου πολλοὶ καὶ εὐήμεροι. ἀφ' ὀψ' ἡ. Ἀπριλίου γ'.

† ὁ Καισαρείας Μακάριος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός (α). — † ὁ Ἡρακλείας Μεθόδιος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Κυζίκου Γεράσιμος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός (β). — † ὁ Νικομηδείας Νικηφόρος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Νικαίας Ἀνθίμος καὶ ἐν Χριστῷ

(α) Ἐν τῷ χειμένῳ Μ. Π. φέρεται Γρηγόριος.
(β) Ὡσαύτως καὶ ὁ Κυζίκου φέρεται Γρηγόριος.

ἀδελφός (α). — † ὁ Καλικθέδωνος Πιρθέσιος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Τουρνόβου Καλλίνικος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Προύσης Μελέτιος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Φιλιππουπόδλεως Σαμουήλ καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Διδυμοταίχου Νεόφυτος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Μεσημβρίας Μακάριος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός (β). — † ὁ Δρόστρας Παρθένιος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Βιζύης Γεράσιμος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός (γ). — † ὁ Ἀγγιᾶλου Ἀνακίας καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Βάρνης Νεόφυτος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Ξάνθης Φιλάρετος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Οὐζίτσης καὶ Βελόβου Σεραφεῖμ καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Σβορνικίου Γρηγόριος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Ἀκάκιος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός (δ). — † ὁ Πρεσπῶν Ἠσαίας καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός. — † ὁ Παροναξίας Ἀνθίμος καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός (ε).

Δ'. ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΕΡΚΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΒΕΡΚΤΙΚΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ.

Τῇ ὀσῆ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ τῶν ἐν Χριστῷ μοι ἀγαπητῶν ἀδελφῶν τὴν προσήκουσαν ἀπονέμου πρόδρασιν σὺν τῇ ἀδελφικῇ ἀσπασμῷ.

† Ἀδελφικὴν καὶ ἐρασιμὴν ὑμῶν ἐπιστολὴν ἔλαβον καὶ ἐπὶ τῇ ἐφετωτάτῃ μοι ἀγαθῇ ὑμῶν ὑγίεια ἤσθην. Διελοῦν δὲ ἐν προσοχῇ εἶδον μὲν αὐτὴν ὑπογεγραμμένην παρὰ πάντων τῶν ἀδελφῶν, ὑπηγορευμένην δὲ παρ' ἐνός ὀφρηγγοῦ. Ὅθεν δὲν ἔλειψα κἀγὼ νὰ ἀποδώσω πρὸς μὲν τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς τὰς εἰλικρινεῖς μου προσήσεις, πρὸς δὲ τὸν ὑπαγορευτὴν καὶ ὀφρηγγοῦ τὴν ἀμοιβαίαν ἀπάντησιν (ζ) ἀρχόμενος οὕτω:

(α) Τὰ ὀνόματα τῶν μητροπολιτῶν Νικαίας, Διδυμοταίχου, Δρόστρας, Βιζύης, Ἀγγιᾶλου, Βάρνης, Ξάνθης καὶ Πρεσπῶν ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ χειμένου τοῦ Μ. Παραλίνα.

(β) Ἐν τῷ χειμένῳ Μ. Π. φέρεται Μορθάσιος.

(γ) Οὗτός ἐστιν ὁ μετέπειτα εἰς Νικομήδειαν μεταστειθείς καὶ ἐκείθεν μητροπολίτης Δέρκων γενόμενος, τῇ δὲ 1794 ἀναβὰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ὀρόνον.

(δ) Ἐν τῷ χειμένῳ Μ. Π. φέρεται Ἀθανάσιος.

(ε) Ἐν τῷ χειμένῳ Μ. Π. φέρεται Ἀνακίας.

(ζ) Ἐν τῷ χειμένῳ Μ. Π. φέρεται ἀπαίτησις.

Ἐπελθὼν τὸ γράμμα μου ἄμα μὲν ἠδέσθης, ἄμα δὲ ἐλυπήθης, καὶ ἤθελες προκρίνει τὴν σιωπὴν, εἰ καλὸν τὸ σιωπᾶν, ἐν οἷς δέον ἐλέγχειν πρὸς διόρθωσιν, καὶ θαυμάσας εἰς τὸ σε μὴ νόμοι ῥῆμα· οὕτω γράφων ἀποκρίνομαι σοι, ὅτι ἂν κατὰ πάντα ἠδέσθης καὶ μάλα ἐλυπήθης, καὶ μὲ μέγαλον σου δίκαιον, διότι ἀναπολήσας τὰ κατὰ σοῦ, καὶ ἠδέσθης καὶ ἐλυπήθης, διότι οἶεσο, ὅτι οὐδεὶς ἄλλος γινώσκει τὰ σὲ, καὶ ἤλθες εἰς ἄκρον βαθμὸν καὶ καταφρονῶν τὰ βεβιωμένα σοι, οἶεσαι, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἀλεθριώτατα. Ὅθεν δέον ἐστοχάσθην νὰ σὲ ἐλέγξω πρὸς διόρθωσιν ἵσως φοβούμενος τὸ θεῖον ἤθελες ἔλθει εἰς ἑαυτὸν, ἢ τῆς κατακρίσεως μεστός εἴ, ἀλλὰ κἀν τῆς φοβεράς ἐκείνης ἐκφύγης. Εἴθε.

Ἐρωτᾶς εἰς ποῖα λαμπρὰ κατορθώματα ἢ παλαιὰ ἢ νέα σεμνύομαι, ἀποκρίνομαι σοι, ὅτι τὰ πάντα γινώσκεις, ἀλλὰ τὸ βῆθος τῆς κακίας ποιεῖ σε κρύψκει ἢ σιωπῆσαι· ὅμως κατὰ τὸν τοῦ Κυρίου λόγον εἰ ὑμεῖς σιωπήσετε, οἱ λίθοι κερᾶξονται. Ἔτερον (α).

Ἀντεπαναστρέφων προτείνεις, ὅτι ἀναπολήσας ὄλον τὸ διάστημα, ὅπου εἰς τὴν πρώτην μου Ἐπαρχίαν ἤμην, καὶ δὲν εὖρες νὰ ἔκτισα οὔτε Σχολεῖον, οὔτε Νοσοκομεῖον, ἀλλ' οὔτε Μητροπόλεως οἰκήματα νὰ ἐπιστήσῃ, ἢ κἀνένα ἄλλο κοινωφελές νὰ ἔκτισα. Ἀποκρίνομαι, ὅτι ἀπὸ ἐμὲ δὲν ἦτον χρεῖα νὰ γείνουσι, ἐπειδὴ καὶ τούτων ἀπάντων εὐμοιροῦσεν αὐτὴ ἡ μεγίστη καὶ συνετατάτη πολιτεία μηδενὸς ὑφῆσιν ἔχουσα, κακτημένη κτήτορας τοὺς οἰκήτορας (οὗς μὲν ἀναπαύσει Κύριος ἐν σκηναῖς δικαίων, οὗς δὲ διατηροῖ, ὅτι καὶ ταῦν ὑπεροπλιζονται πρὸς σύστασιν αὐτῆς), οὐκ ἠνέσχοντο ἄνευ τούτου ἔχειν τὴν ἑαυτῶν πολιτείαν (τῆς ψυχῆς αὐτῶν ἔμφυτος εὐγένεια τὸ τοιοῦτον, κατὰ τὸν πολλὸν ἐν Θεολογίᾳ Γρηγόριον). Ὅθεν καγὼ ἀμεριμνῶν ἐτύγγανον πλείωσιν ἢ μείωσιν ἐνοπριζόμενος. Λοιπὸν καὶ τοῦτο κατ' ἐμοῦ κέρμα μάταιον. Ἀλλ' εἶπω καγὼ κατὰ σοῦ ἀληθῆ. Ἐν ἡμέραις κύρ Σαμουὴλ (β) γράμμα δοθέν σοι βοηθημάτων χάριν ἕνεκεν Ἐκκλησίας τσαυτὰ ἐσύναξας (ἐπειδὴ καὶ εἶναι τοῖς πᾶσι δῆλα καὶ κρύπτειν οὐκ ἰσχύεις), ὥστε ὅπου ἔγειναν ἀρκετὰ δι' οἰκοδομήν. ἀλλ' ἐποίησας ἐκκλησίας ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ σου; οὐ· καὶ ἐγὼ τὸ γινώσκω καὶ σὺ οἶδας.

(α) Ὁ Μ. Π. διορθοῖ «Ἐτασον».

(β) Οὗτός ἐστιν ὁ ἀπὸ Ἀράκων, Ἀ' τῆς τοιοῦτης ὀνόματι καὶ κλεινότατος ἐν τοῖς οἰκουμηνικοῖς πατριάρχεις.

Ἀντιχορδίζεις λόγον τὸν, εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν Μητέρα εὐχαριστήρια· οὐκ οἶδ' (α) ἠτενικῶς ὅποια καὶ ἤλικα παρ' ἐμοῦ προσητέχθησαν· ἀποκρίνομαι σοι, καὶ οἱ ἰδρωτὲς καὶ οἱ ἰχώρες μου ἐν ἡμέραις παλαιαῖς; καὶ αἱ καταβολαί; ὅπου ὄλαι συνελόντι μένουσι; Ἐγὼ ἔδωκα εἰς τὴν οἰκοδομήν τριακόσια καὶ μένουσι, ἄλλοι δὲ παρέχοντες τριακόσια ἔλαβον χίλια· ἐγὼ τῆς εὐεργετιδὸς ἡμῶν καὶ συνέπαρχον ἐπὶ τῶν παρεληλυθότων προγενεστέρων οὐ μόνον λόγοις, ὅπου τὸ δυνατόν, ἀλλὰ καὶ ἔργοις, καθὼς δὲν σὲ λανθάνουν αἱ ἀδραμὰ μου ὁμοίως, αἱ ὅποια συμποσούμενα γίνονται σοῦμαι ὑπέρογχοι, καὶ ταῦν ἐπὶ τοῖς χρόνοις τούτοις οὐ παρελλόλου εἰς τι, ἀλλ' ἔπαρχον ζηλῶν τὰ μέγιστα πρὸς ἐνδειξιν εὐχαριστίας, ὡς καθηγητά. πῶς τὰ ἀναπολεῖς ταῦτα κατὰ νοῦν γινώσκων, ἀλλ' ἀπανταίεσαι κατὰ πάντων τούτων; φῆς, ὅτι εὐεργετούσά με ἄμποτε νὰ μὴν ἤθελε λάβει τὰναντία τῶν τροφείων παρ' ἐμοῦ· οὔτε ἔλαβεν, ἀλλ' οὔτε λαμβάνει, παρ' ἄλλου δὲ οὐκ οἶδα· γνωστὸν καὶ ἐν προπαρκακισμένοις (β) καὶ ἐν ἐνεστώσι. Λοιπὸν σιωπὴν ἄγε.

Φῆς, ὅτι ἐμὰ εὐτυχῆ ἐποίησατο τῶν ἄλλων ἤδομαι πάνυ ἐπὶ τῆς ὑπερόπτη σου ἀμβλυωπία πρὸς τὸ εὐθεῖ· ἐμὲ ἐποίησατο, σὲ δὲ οὐ; ἀλλὰ τίς ἡ αἰτία; καὶ αὕτη σοι γνωστὴ. Μένε.

Τείνεις, εἰ οὐκ ἔδιδα νόξιν καὶ ἀφορμὴν οἰκοδοῦν, οὐκ ἤθελες ἀντικρούσει τὴν χορδὴν τῶν κατορθωμάτων μου, ἔντα περιφανῆ καὶ κασιδήλα. Εἴγε! Νόξιν παρητημένος παρὰ Κυρίου ἐπὶ παντελὲς τὰ ἑαυτοῦ ἑτέρω προσάπτει, κατὰ τὸν θεῖον Ἰσίδωρον. Οὐκ ἦν νόξιν παρ' ἐμοῦ πρὸς σὲ, ἀλλ' ἔστι τῆς ἰδίας σου συνειδήσεως τύψιν ἀκαταγώνιστος τῶν πεπραγμένων σοι· καὶ ταῦτα ποιῶν δηλ. τὰ ἑαυτοῦ ἑτέρω προσάπτεις. Οἶεσαι ὀλίγην ἀναπνοὴν λαμβάνειν. Ἴδοι Κύριος καὶ κροῖνοι. διὰ γὰρ χορδῶν ἐνηχοῦνται οὐχὶ μόνον ἐν ἀκοαῖς, ἀλλ' ἐν μυχοῖς καρδιῶν τῶν πάντων. Ζητεῖς ἀντεπανακροῦειν κατ' ἐμοῦ; καὶ τοῦτό σοι μάταιον· Ἐπίρριψον τὰ ὄτια σου εἰς τὰ ὄπισθον καὶ ἀκουσον φωνῆς ἄδόντων καὶ κραζόντων, ὡς καὶ τιθηνοῖς βρέφεισι γνωστὰ. Ἀλλὰ τὸ ἐρυθρίαν σοι παρελλόθε. Λοιπὸν ἐπὶ τῆς παντομίας σου τὰ πάντα κενὰ (γ), δρᾶ.

(α) Ἀντὶ τῆς φράσεως ταύτης προτείνει ὁ Μ. Π. τὴν νῦν οὖν.

(β) Ἐν τῇ καινῇ Μ. Π. φέρεται «καὶ εἰ προπαρκακισμένοις».

(γ) Ὁ Μ. Π. διορθοῖ «καινὰ».

Προτείνεις τὰ τοῦ μακαρίτου Νικομηδείας Γαβριήλ, ὅτι τίνα τάχα λαμβάνει πρὸς ἴδιον τέλος τερατουργηθέντα παρ' ἐμοῦ; καταδρομαί, ὑπεροραί ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, καθαιρέσεις καὶ θατέρηαις Ἐπαρχίας; Ἄποκρίνομαι σοι. Ἐκ τῆς μεγίστης σου πωρώσεως εἰς ἐκείνους τοὺς καιροὺς καὶ χρόνους ἐγὼ οὔτε τῶν προΐσταμένων ἡμῶν, ἀλλ' οὔτε τῶν προεξαρχόντων, ἀλλ' ἡμῶν εἰς τῶν ἐλαχίστων καὶ ὀλίγων τῶν ἐπομένων τῇ τάξει. Λοιπὸν μὲ ποίαν συνείδησιν ἐπισωρεύεις κατ' ἐμοῦ τὰ πεπραγμένα ὑπὸ πολλῶν καὶ μάλιστα προεξαρχόντων μου; Ἐκεῖνος κατὰ τοῦ τότε προΐσταμένου ἐκινήθη, ὅπερ πρᾶγμα ἀποδεδειγμένον. Ἦθεν καὶ ὡς αἴτιος σκανδάλου κοινή γνώμη τῆς τότε ἐνδημούσης Ἐρᾶς Συνόδου ἐνηργήθησαν ὡς δίκαια καὶ εὐλόγα. Λοιπὸν μὴ ζητῆς νὰ συββάψῃς κατ' ἐμοῦ ἀδίκως τὰ παρὰ πολλῶν πεποιημένα, διότι ἔστιν ἐκεῖνοι ἔκλινον εἰς αὐτὸ, τίς ἡμῶν ἐγὼ ὅπου νὰ σταθῶ ἐναντίος; ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἦσαν, ὡς καὶ ἐγὼ. μαρτύρησον ἀφιλοπροσώπως καὶ ἀπαθῶς τὸ δίκαιον· διότι ὅλοι οἱ προεξαρχόντες κεκοιμῆνται· εἰ δὲ κρύπτεις, κρυθήσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

Προβάλλεις τὰ τοῦ μακαρίτου Χαλκηδόνα; ἀποκρίνομαι σοι. Πῶς δὲν σὲ ἀφίνει ὁ θυμὸς τῆς ὑπερβολικῆς ἐμψύτου κακίας νὰ ἀναμοχλεύσῃς ἐν καθάρτητι τὰ τότε; Εἰς τὸν καιρὸν ὅπου ὁ κύρ Ἰωαννίκιος ἔλαβε τὴν πατριαρχίαν καὶ ὁ μακαρὶτης μετετέθη ἀπὸ Σερρών εἰς Χαλκηδόνα, ποῦ ἡμῶν ἐγὼ; ποῦ εἶχον τὴν διατριβὴν μου; δὲν ἡμῶν εἰς Χίον; Ἄν ἐκεῖνοι ὅπου δαφένδευον τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἐξωσθέντος Πατριάρχου, ἠθέλησαν ἐνοχλοῦντες νὰ ζημιώσωσι τὸν μακαρίτην ὡς προεξαρχόντα τῆς καταδρομῆς καὶ ἐξώσεως καὶ ἔβαλον τὸ ὄνομά μου, εἰς τί ἐνέχομαι; Ἄρα ἀναιτίως. Εἰ ἐπροσκαλοῦμένη ἀπὸ Χίου καὶ εἰ ἐδεχθὴν τὸν ἐξωσμένον τοῦ μακαρίτου πρὸς ἀνατροπὴν ψήρων, βεβαιότατα ἡμῶν κατακριτέος καὶ παρανομώτατος· εἰ δὲ ἀπὸ τὰ τοιαῦτα οὐδὲν πεποιήται, καὶ ἡ χεὶρ μου οὐκ ἦτον ἐν τοῖς εἰσερχομένοις, εἰσπορευομένοις καὶ ἐξερχομένοις τὸ ὄνομά μου κατὰ τὸν οἶον Ἐπιφάνιον πρὸς Χρυσόστομον. Ἄρα καὶ τοῦτο τὸ περιβλεπόμενον συνέλειπαι τοῦ κακοῦ. Ἄπεχε.

Ἐτι προβάλλεις τὸ τοῦ Ἐρᾶου Νάθαναηλ; ἀποκρίνομαι σοι. Ἐλυπήθησαν εἰδῶς τὴν τοιαύτην ἀροβίαν τοῦ Θεοῦ, ὅπου ἐχώρησας εἰς τὴν ψυχὴν σου. Εἰ ἡ παραίτησις ἐκείνου δὲν ὑπῆρχεν εὐθέως, διατὶ ἔδωκας ψῆρον; Εἰ οὐκ ἔδωκας, διατὶ κατακρίνεις ὡς μὴ εὐθεῖαν; Ὅρα ἐν-

ταῦθα πόσα ἀτόπια σοι ἔπονται, ἐὰν ἀναπολήσῃς ἀπαθῶς. Ἰδοὺ λοιπὸν ὅπου ἠλήθυσεν τὸ φιλοσοφικὸν ἐκείνο ῥητὸν κατὰ σοῦ, ὅπου κατ' ἐμοῦ ἔτεινας, τὸ, ἐν ὅσῳ ἀτόπου δοθέντος μυρία ἔπονται, διότι ἐγὼ οἶδα καὶ τὰς ὁσας κατασκευὰς καὶ δραματουργίας συνῆραψας τότε κατ' ἐμοῦ· ἀλλὰ καὶ τὸ αἴτιον οἶδα, διότι δὲν ἐφάνην εὐδόκιμος εἰς σὲ δεχόμενον τὴν παραίτησιν ὡς εὐθεῖαν καὶ εὐλογον. Ἐλαβε τὸ κοινὸν πενήντα πούγγια μετρητὰ μὲ ὅλον ὅπου εἶχαν ἐπὶ 50 πούγγια χρῆος κεφάλαιον καὶ δεδουλευμένα διάφορα, ὅπου παρ' ἐμοῦ ἐπληρώθησαν. Ἐπειτα δὲ διὰ νὰ μὴ φανῶ, ὡς εἶπον εὐδόκιμος, ἔφερες τὸν ἀσθενῆ ἐκεῖνον γέροντα καὶ τὸν εἶχες κεκρυμμένον ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁκαῖς τῆς γῆς διὰ νὰ μὴ προσενηύσῃς τὴν τῶσιν ζημίαν. Δίκαιος ὁ Κύριος. Ἀφοῦ δὲ πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἔγεινεν ἡ ἐξέτασις τῆς υποθέσεως ἀπεφάνθη τὸ ἀληθὲς ὅποιον ἦτον, καθὼς διαλαμβάνει καὶ τελευταῖον τὸ Πατριαρχικὸν συνοδικὸν γράμμα. Τὰ ὅποια ταῦτα νὰ τὰ ἀποφύγῃς δὲν ἠμπορεῖς ὡς ὑπογεγραμμένος. Λοιπὸν παύσαι.

Ἐτι φῆς, ὅτι πόσους καὶ ἄλλους τῶν ἐν ζωῶν ἀδελφῶν ἐβλαψα, ἐρωτήσω καθ' ἕναστον, καὶ αὐτοὶ εἰπάτωσάν μοι. ἀποκρίνομαι σοι. Εἰπάτωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἕκαστος τὰ ὅσα κατ' αὐτῶν ἐν βάρει ψυχικῆς ἀφιλοπροσωπίας ἐπραξῆς ἢ ἐζημίωσας. Πλὴν καὶ τοῦτο γνωστόν.

Δίκαιον Κύριε τοὺς ἀδικούντάς με. τὸ γὰρ ἀσυγκλώστως κλώθω γραφὴν ἐπὶ τῶν πράξεών μου ὁράται φῆς. διὸ τὸ μνησθῆναι ἄτοπον οὐ γὰρ ἀσυγκλώστως κλώθω, ἀλλὰ τ' ἀληθῶς ἀποφαίνομαι. Τί γὰρ οὐκ ἔπαλον; καὶ τί οὐκ ἴδω πολλοὺς ὑμῶν πάσχιον προσάγειν ἐπὶ τὰ μέγιστα. ἀντικείμενοι ὄντες πολλοί, βραβεῖα πρὸς με προσηνέχθησαν ταῦτα πτερνισμένοι με μετὰ τὴν προσαγωγὴν καὶ ὑπέρθεσιν. Εἰ ἔλειπον, εἰς κρεῖττονα δόξαν οὐκ ἤρχοντο. Ἦθεν ἐγὼ οὐκ ἐπιμένω ἐπιενεγκεῖν, καὶ βάρος ἐπὶ βάρει, ἢ λύπην προήχθη, ἀλλὰ συμπάσχειν καὶ βοηθεῖν ὅπου τὸ δυνατόν. φησὶ γὰρ ὁ Θεὸς Χρυσόστομος τοῖς ἀδυνατόις βοηθεῖν ἐπιχοῦρία μεγίστη καὶ μέγιστα (α) τὰ βραβεῖα. Τοῦτο ἀναπολῶν κατὰ νοῦν οὐδένα τῶν ἀδελφῶν οὔτε ἠδίκησα, ἀλλ' οὔτε ἐβλαψα. καὶ εἰ τοὺς ἀδελφούς οὐκ ἐβλαψα μέχρι

(α) Ἐν τῇ κειμένῳ Μ. Π. φέρεται «μέγιστη», ὅπερ καλῶς παρ' αὐτοῦ διορθοῦται εἰς τὸ «μεγίστα», ὡς ἔχει καὶ τὸ ἡμέτερον κείμενον.

λεπτοῦ, ὡς τοῦ καθενὸς ἢ συνειδησίς τύπτει καθ' ἑαυτὸν, πῶς τὴν μητέρα ἠθέλα βλάψαι; εἰς τίνα αἱ ἄβραι μου δόσεις ἐδόθησαν με χάραν μου ἄκραν εἰς καθήκοντα καιρὸν, καὶ εἶναι ὡς οὐδενὸς ἄλλου; Ἄρα φθόνος.

Φῆς, ὅτι παρὰ σοὶ αἰσθησίς πράγματος παρόντος καὶ οὐ παρεληλυθότος ἀποκρίνομαι σοι (ὅν γὰρ ἀπολέσαι Κύριος βούλεται μωρὰ μωραίνει). Ἐκ γὰρ τῶν παρεληλυθότων καὶ τὰ ἐνεστῶτα κρίνεται. Εἰ γὰρ τὰ παρεληλυθότα συγερὰ, ὡς καταμαρτυροῦσι καὶ οἱ λίθοι κατὰ σοῦ, πῶσιν μᾶλλον τὰ ἐνεστῶτα; Σύνοιδας.

Τὸ δὲ ἐξορᾶ καλυποβάλλειν καίτοι μὴ τοιαῦτα παθῶν φῆς, ἀποκρίνομαι σοι. Καὶ ποίαν ἄλλην μεγιστοτέραν, ὡς τὸ εἰς μέσον λησῶν ἀποσταλένηαι ἀνθρώπων; ἄρα οὐ φόβος; οὐκ οἶδας τὸν κανόνα τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, ὡς ὁ φονεὺς καὶ ὁ προαιτιρούμενος; Ἐγὼ γὰρ δεσμέραι πάσχω, καὶ μείζονα ἔφοδον λησῶν προσκαρτερῶ. Ὑμεῖς τὴν ψυχὴν μου ζητεῖτε, ἔχω κρίναι ὑμᾶς ἡλί (α). Εἰ εὖν ἐλπὶς μου πρὸς Θεὸν Ἰσραὴλ, ἄρα ἐματαιώθης.

Φῆς, ὅτι καλυπέβαλον τοσαύταις ζημίαις τὴν μητέρα ἡμῶν παρ' αὐτῆς μηδὲν κακὸν παθῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄκρον εὐεργετηθείς. ἀποκρίνομαι σοι. Ἐτάσωμεν τίς ὁ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τοιαῦτα ἔσχατα προσάξας; τίς δι' ἴδιον κέρδος τὸ τῆς Μητρὸς ἀπηλλοτριώσεν ἀγνώμων τοῦ γαλακτος φανείς; τίς καὶ πρῶτον καὶ ἔσχατον ζημίας προὔξενησεν; Κριτὴν ποιῶ σε, ἵνα κρίνης εὐθέως διότι καὶ σεαυτῇ ταῦτα οἶδασιν. Λοιπὸν μνήσθητι.

Ἐπανέλωμεν εἰς τὸν περὶ εἰρήνης λόγον, ὅτι καὶ κομψότερος τυγχάνει οὗτος καὶ παρὰ σοὶ μέγιστος ἐφάνη. Ἀληθὴ φῆς, ὅτι ἐν σοὶ τί ἐστὶν εἰρήνη ἀδελοῦ. Εἰ εἰρήνην ἐγίνωσκας ἀν, οὐκ ἀν τοιαῦτα ἐποίεις. Τίς τῶν προυχόντων τὰς ἀκούας λόγοις ψευδέσιν ἐνέπλησσε; τίς ὑπόνοις συνέρραψε, τίς κακίαν αἰωνίως ἐφύλαξεν; ἢ τίς σκηνώματα γῆς Μαδιάμ κατ' ἐμοῦ ἀνήγειρεν; Ἄλλ' ἐγὼ οὐδενὸς τούτων εἰς μνήμην ἄγω κατὰ τὰ οὐ μόνον ἐπτάκις καὶ τὰ ἐξῆς. Ἰσπεριούξας εἰ οἶδα εἰρήνην τί ἐστίν; Εἶπω καὶ οὐ μὴ παρέλθω. Εἰρήνη ἐστὶν ἔρσεις τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, ἀγάπη ἀκραιφνεστάτη, ἐξ ἧς ὡσπερ ἐκ πηγῆς ἀνα-

(α) Ἦτοι, ἄλλως, ἔχω τὸν κρινόμενον ὑμᾶς Ἠλί (=Θεόν). Ἄπορον δὲ πᾶς ὁ Μ. Π. ἀπορεῖ.

πέμπεται ἢ εἰρήνη κατὰ τὸν Βουλγαρίας περὶ Συνόδου. Σύμπνοια ἀγαθῆ, χάρα ψυχῆς, γαλήνη νοῦς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀρετῶν γονιμότητη πηγῆ. Ποῦ τὰ τοιαῦτα; Ἐγὼ πάσχω ἡνεσχημένη, ἵνα μὴ τὸ σκάνδαλον παρ' ἐμοῦ νομισθῆ καὶ θάατρον ποιήσω τὰς ἀκαθέκτους ὁρμάς. Ἀλλὰ σὺ οὐκ ἠδουλήθης συνίεναι. Αἰσχύνθητι.

Προβάλλεις, ὅτι ἤμην σύμφωνος εἰς τὰ διαβούλια τοῦ Κυρίλλου, καὶ ὅτι ἔλαβον τὰς ἀμοιβὰς ἀποκρίνομαι σοι, ὅτι μόνος σου ἔκαμες τὴν κρίσιν. εἰ καὶ μὴ θέλων καὶ ἀγνοῶν. Εἰ ἤμην σύμφωνος, οὐ ζημίας ἐλάμβανον. εἰ δὲ ἐναντιώτατος, ἄρα καὶ διὰ τοῦτο ἀπεβλήθην. Οἶδας, ὅτι οὐκ ἤμην; ὅσοι εἰς εὐνοίαν καὶ περιποίησιν τοῦ ἐσολόζιζαν ἔξω εἰς τοῦ ὀνόματι τὴν σάλλα καὶ ἔκαμαν τὸ καπιτζιλλὰρ κεχαγιαλίμ. Οἶδας.

Προτείνεις τὰ τοῦ Σεραφεῖμ, ὅτι ὄντες ἔλοι κοινῶς σύμφωνοι, ἐγὼ μόνος ἀνεσκολόπισα τὴν συμφωνίαν ὅπου ἦτον ἕνας χαλινὸς τῶν ἀκαθέκτων ὁρμῶν τοῦ τυραννικωτάτου καὶ ὅτι ἐξ αἰτίας μου μετὰ ταῦτα ἠκολούθησαν αἱ τόσαι ζημίαι καὶ κακά. Ἀποκρίνομαι σοι. Ἠπόρησα εἰς τοιαῦτα νηπιώδη λόγια καὶ ἐμειδίσα στοχαζόμενος τὸ ῥητὸν ἐκεῖνο, ὅτι ἐστὶν ἀληθές, τὸ, πολὺ ἐστὶ χρέονος μὴ νυσις οὐ φρονήσεως, γράφεις, ὅτι ἔλοι σύμφωνοι, Ἀρχιερεῖς καὶ Ἀρχοντες. Εἰ ἔλοι σύμφωνοι, τίς ἤμην ἐγὼ νὰ ἀναιρέσω ὑπόθεσιν, ὅπου με γράμματα καὶ συνθήκας ἐθεδαυῖθη; καὶ νὰ ἀναιρέσω ὑπόθεσιν ἀποβλέπουσαν εἰς καλὴν διεξαγωγὴν τῆς Ἐκκλησίας; οὐκ εἰσι ταῦτα παιδαριώδη; οὐκ ἀριμύζει πρὸς ταῦτα τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους πρὸς Ξέρξην; Ἀθήνη λήθη, ἀντὶ τοῦ βυθὸς βυθός, καὶ πύρωσις πύρωσις. Ἄν ἤμην τοιοῦτος ὅπου νὰ ἀναιρέσω μόνος τὰ παρὰ τοῦ ὅλου πεποιημένα, ἄρα ἤμην δυνατὸς καὶ μέγας. καὶ εἰ δυνατὸς καὶ μέγας, ἄρα καὶ εἰς εὐνοίαν ἐκὼν ἀέκων ἐκείνου καὶ ἄλλως εἰ τοιαῦτα ἔκραττον, παρ' ἐκείνου ἐπιθυμητὸς ὡς ἐνεργῶν τὰ ἐκείνου καὶ οὕτως ἔδει με χάριτας λαβεῖν καὶ ὄχι καρπὸν πικρόν. Ὅρα, ὅτι παιδαριώδη; Λέγω δὲ σοι, ὅτι οὐκ ἀνηργήθη παρ' ἐμοῦ οὐδὲν ὡς ἐσχατοτέρου τῶν τότε ἐπισκόπων (α), ἀλλὰ παρὰ τῶν ὑπερχόντων καθὼς τὸ γινώσκεις καὶ μόνος σου καλώτατα, εἰ μὲν καὶ θέλεις νὰ δολογηθῆς τὴν ἀλήθειαν.

(α) Ἐν τῇ κειμένῃ Μ. Π. φέρεται «ἐπ'», διορθοῦ δ' οὗτος παρετυχεῖς τὴν προσωπικὴν ἀντωνυμίαν (ἐμὲ), ἦτοι ἐπ' ἐμὲ.

Και ἔσοι τότε με δευκοφάντησαν, ἔλαβον τὰ ἐπιχειρήματα τῆς ἀνοιδείας των παρὰ τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, καθὼς δὲν λαμβάνει πολλούς. πάντα ἐθελοκακούντες ἐποίησαντο, καθὼς καὶ ἐν τῇ καταδρομῇ ταύτῃ τινὲς ἔδωλον τοὺς ἐαυτῶν συγγενεῖς καὶ ὑπῆσαν εἰς τὸν προσετόν καὶ ἔλεγον μεθ' ἑαυτῶν, ὅτι ἐμνήθη κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι ἔχω τελειωμένην τὴν Πατριαρχεῖαν, καὶ συμφέρει νὰ προλάβῃ ἡ Παναγιώτης σου, ὅτι εἶναι χαμένη, καὶ οὕτως ἐπεισαν τὸν Προσετόν νὰ δώσῃ γνώμην εἰς τὸ νὰ γραφῇ τὸ κατ' ἐμοῦ ματζάρι, πρὸς δὲ τοὺς ἁγίους Ἀρχιερεῖς καὶ συναδελφοὺς, ὅτι Πατριαρχεῖα ὀργανίζεται, καὶ εἶναι κυριλλίτικαις δουλείαις, καὶ ἐπειμας τὸν ἄνθρωπόν σου καὶ ἐκαλοῦσεν ἕνα ἕνα τῶν ἀδελφῶν νὰ πάρῃ καὶ τὴν βουλλάν του, καὶ ἀφοῦ ἤρχοντο, ἐπρότεινες, ὅτι εἶναι ματζάρι πρὸς καλωσύνην τοῦ Πατριάρχου καὶ οὐρασιῶν, καὶ οὕτως ἀπατάμενοι ἐδόλλωναν τὰ κατ' ἐμοῦ καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς ἑκαμνες νεῦμα μετὰ τὸν δάκτυλόν σου εἰς τὸ στόμα νὰ σιωποῦν. Τί τὰ τοιαῦτα; ἀναπόλησον παρακαλῶ. Οὐχὶ φθόνος; οὐχὶ προδοσία; τίς ἄλλος τῶν ἀδελφῶν τὰ τοιαῦτα ἐπραξέ; πότε ἠκούσθησαν τοιαῦτα; πιστεύω, οὔτε ἀπὸ καταβολῆς, ὡς θελήματα τοῦ ἀπαταῆως διαδόλου τὰ τοιαῦτά εἰσι ἄπερ πρόεγραφοι. ὅτι καὶ διηγείσθαι ἄτοπον καὶ μεμνηθῆναι ἀτοπώτερον. Τί γὰρ τούτων ἀπάντων ἀτοπώτερον; Ἀπὸ τοιαῦτα λοιπὸν διδάσκει σε ὁ διδάσκαλος τῆς εἰρήνης ἀπέχειν, διδάσκει σε ἔτι μὴ προσάπτειν κατ' ἐμοῦ, ὅτι προξένησα ζημίαν, ἀλλ' ὅτι ἐπροξένησας. Κρινόμενος μεταμελήθητι.

Φῆς ἔτι, ὅτι ἔχεις πρὸ ὀφθαλμῶν τοὺς τύπους, ὅπου εἰς μνήματα καὶ ὑπομνήματα ἀνετύπωσας, καὶ ὅτι μὴ γένοιτο νὰ μιμηθῆς τοιοῦτους δλεθροὺς τύπους, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον πάσχεις νὰ τοὺς ἀπαλειψῆς, ὡς τῆς τοιαύτης καταστάσεως παραιτίους ἀποκρίνομαι σοι. Εὐχαριστῶ διὰ τὸν λεοντικὸν οἶκτον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀλωπεκώδη· λέγω δέ σοι, ὅτι εἰς τὰ ὑπομνήματα εἶναι πασιδηλον ποῖοι τὰ τοιαῦτα ἐπραξαν διὰ δὲ τὴν ἀμετοχὴν μου ἐπεξηγησάμην σοι ἀνωτέρω, διὰ τοῦτο ἡ βραχυλογία μου ἐνταῦθα ἔστω σοι ἀποκρίσις. Ἐπίγνωθι τὰ σαυτοῦ.

Ἔτι· ὅτι κατὰ χάριν συνεχώρησεν ἡ Μήτηρ ταύτην τὴν Ἐπαρχίαν εἰς ἐμὲ. Εἰ εἰς ἐμὲ κατὰ χάριν, ἄρα καὶ εἰς σέ. Πῶς οὐ θεωρεῖς τὴν (α) δοκὴν τὴν ἐν τῇ ὀφθαλμῷ σου; ἔβγαλον πρῶτον τὴν δοκὴν σου, εἶτα

(α) Ἐν τῇ τοῦ Μ. Π. κειμένῳ ἔλλεται τὸ ἄρθρον, ὀρθῶς παρεντιθέμενον.

θεώρησον τὸ κάρφος τοῦ ἀδελφοῦ σου. Νόει. Ὡ φεῦ! Πόσας ἐνέδρας καὶ ψευδεῖς λόγους συνέρραψας κατ' ἐμοῦ! Ἐλθέ Σολομὼν θαυμάσιε, ἵνα ἴδωμεν τί λέγεις εἰς μέρος τῆς ἀθωότητός μου πρὸς τὸν τοιαῦτα κατ' ἐμοῦ ὑπαγορευόμενα ἀδίκους; Ἐνεδρεύσαμεν φησὶ τὸν δίκαιον, ὅτι δυσχρηστος ἡμῖν ἐστὶ καὶ ἀνομιεῖται τοῖς ἔργοις ἡμῶν καὶ δουρίζει ἡμῶν ἁμαρτήματα νόμου, ἐγένετο εἰς ἔλεγχον ἐνομιῶν ἡμῶν, βαρὺς ἡμῖν ἐστίν, ὅτι ἀνόμιος ὁ βίος ἀπέχει τῶν ἐδῶν ἡμῶν. Οἶδας.

Παύσου λοιπὸν, ἀδελφὲ, κατ' ἐμοῦ ἐπεμβαίνων, καὶ μὴ θέλης παραιτέρω βαίνειν. Εἰσελθέτω ἐν μέσῳ ὑμῶν ὁ χορηγὸς τῆς εἰρήνης, προσδράξιμωμεν πρὸς αὐτὸν καὶ αἰτήσωμεν συγχώρησιν ἀδικῶν ἀμπλακημάτων. Οὐκ οἶδας, ὅτι φησὶ ἡ Ἐν τούτῳ γινώσεται ὁ κόσμος, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. Ἄς τὴν ἐναγκαλισθῶμεν παρακαλῶ διὰ τὰ γένομεν ἐμπράκτως ἐπιστήθιοι. Τὰ δὲ ἔτη ὑμῶν εἴησαν παρὰ Θεοῦ πλείστα, πανευτυχῆ καὶ πανευδαίμονέστατα. ἀψόβω Ἀπριλίου θ'.

Τῆς Θείας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἐν Χριστῷ ἀδελφός
καὶ ὅλος ὑμῶν

† Ὁ Δέσποιν Διονύσιος.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΤΟΥ ΑΠΟ ΣΥΝΤΡΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ.

Τὰ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν ἐξῆς καταχωριζόμενα ἔγγραφα, ἐντυχόντες ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς ἡμετέρας Μητροπόλεως, κατὰ οὐδὲν τὸ κοινὸν ἔχοντα πρὸς τὰ κατ' αὐτὴν καὶ τὰ συναφῆ ἔγγραφα, ὑποδείγματα ὁμῶς ταῦτα ἀξία μελέτης ὑπὸ τῶν ἐκείστοτε ὄντων τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἐθνικὰ ἡμῶν πράγματα, δημοσιεύομεν ὡς, ἵνα μὴ τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένωνται.

Ἰδοὺ νῦν τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἔγγραφα, ἔχοντα ὡς:

Α'.

Ὁ ἀδελφὸς Πατριάρχης Γρηγόριος προεβίβασθ' ἀπὸ μητροπολίτου Σμύρνης εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῇ 1897: (α) κατὰ ἀπριλίον, διαδεχθεὶς τὸν τρεῖς χρόνους πρότερον πατριαρχεῦσαντα, καὶ τότε διὰ

(α) Κατὰ λάθος φέρεται ἐν τῷ χειρογράφῳ 1897 ἀντὶ 1797 ὡς καὶ κατωτέρω.

τὸ γῆρας του οικειοθελῶς παραιτηθέντα Γερσίμου τὸν ἀπὸ Δέρκων. Χαρακτηρίζουσι τὸν αἰθιμίον Γρηγόριον ὁ ἐνάρετος καὶ αὐστηρὸς περὶ τὸ Ἱερὸν ἐπάγγελμα βίος του, ἡ δραστηριότης πρὸς τὰς ὑποθέσεις, καὶ τὸ ἀφιλοχρημάτου καὶ φιλόπτωχον. Ἄμα ἀνῆλθεν εἰς τὸν Θρόνον ἀνωκοδόμησεν ἐκ βάθρων τὸ μέχρι καὶ νῦν σωζόμενον Πατριαρχεῖον, πρὸ τοῦ ὁποῦ οἱ Πατριάρχαι ἐκάθηγον εἰς ὁσπῆτια μὲ ἐνοίκιον· εἰς τὴν ἀνοικοδομήν ὑπεχρέωσε μόνον τὸ Ἱερατεῖον νὰ συνεισφέρει κατὰ κεφαλὴν καὶ βαθμούς. Εἰσήγαγε δὲ ἀμέσως διαφόρους μεταρρυθμίσεις, βάζει ἐχούσας τὴν ἀκρίβειαν τῶν Ἱερῶν Νόμων, καὶ κατήργησε πολλὰς παλαιὰς συνήθειας καταχρηστικὰς, ἐκδίδων συνεχῶς Τόμους Συνοδικούς καὶ ἐγκυκλίους Ἐπιστολὰς διατακτικὰς πρὸς τοὺς ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον Ἀρχιερεῖς. Ἀπηγόρευσε τὸ νὰ χειροτονῶνται Ἀρχιερεῖς ἄσοι ὑπανδρῶι ὄντες πρότερον, καὶ χρευσάντες, ἤθελαν ἐχη τέκνα πολλὰ ἢ ἓν, ἥτις συνήθεια ἦτον ἀκόλυτος μέχρι τῶν ἡμερῶν του. περιώρισε τὰς συγνάς καὶ ἀπολύτους χειροτονίας τῶν Ἱερῶν Θεσπίσας νὰ μὴ χειροτονῶνται ἄνευ θέσεως, ἢ ἀδοκίμαστοι, μήτε νὰ ἐξέρχωνται τῶν ἰδίων τόπων ἄνευ αἰτίας ἀποδεικνυομένης διὰ Συστατικῶν τοῦ ἰδίου των Ἀρχιερέως. ἐμπέδισε τὰς ἐπιμηξίας τῶν Ἱερωμένων εἰς τὰ κοσμικὰ καὶ πολιτικὰ, καθὼς καὶ τῶν λαϊκῶν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα. Δι' ἐτέρων ἐγκυκλίων Διαταγῶν ἐπέβηκεν εἰς βίους τοὺς Ἀρχιερεῖς τὸ κατὰ τοὺς Ἱεροὺς νόμους ἀκριβῆς τῶν γάμων, καὶ τὸ νὰ μὴ δίδωσι Διαζύγια (ἐκτὸς ἀποδεικνυμένης αἰτίας φορνας) ἀλλὰ νὰ ἀφήνωσι τοὺς διαφερομένους Συζύγους ἢ νὰ διαλλάττωνται, ἢ νὰ μένωσιν οὕτω· εἰσήγαγεν αὐστηρὰς τάξεις εἰς βίαι τὰ κατὰ τόπους μοναστήρια, ὄντα εἰς πολλὴν ἀνωμαλίαν τὰ ὅποια καταγράφας ἐν ἰδιαιτέρῳ Κώδικι ὑπεχρέωσε νὰ δίδωσιν ἐν τακτικῶν ὠρισμένον ἐτήσιον χρημάτων εἰς τὸ κοινὸν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἀνανεώσας ἀμισθὶ καὶ βίαι τὰ Συγγιλιώδη Γράμματα καὶ τὰ ἀρχαῖα προνόμια ἐκάστου. ἢ διαγωγή τοῦ αἰθιμίου Γρηγορίου ἦτον ὅλως διόλου λιτή, καὶ καλογορητὴ κατὰ τε τὰ ἐνδύματα, καὶ τὴν τροφήν καὶ λοιπὴν διαίταν· ὑπεχρέου δὲ καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἄλλους Ἱερωμένους νὰ ζῶσιν οὕτω· ἰδὼν ποτὲ διάκονον φοροῦντα ἀνοικτοῦ χρώματος ἀντερί, τὸ ἔκοψε μὲ ψαλίδιον, τὸ φιλελεῆμον αὐτοῦ ὑπῆρξεν εἰς ὑπερβολὴν καὶ οὐθαίς τῶν δι' ἑλπίς προσερχομένων αὐτῷ ἀναχῶρι ἀπρακτος. πολλὰκις δὲ αἱ δόσεις του ἐγίνοντο καὶ ἄνευ διακρίσεως τῆς ἀνάγκης

καὶ τοῦ ἀτόμου τῶν ζητούντων. Ἡ πρώτη Πατριαρχεῖα τοῦ Γρηγορίου διήρκεσεν ἔτος ἓν καὶ μῆνας ἑπτὰ. Κατὰ τὸ 1898: τῆ 18: Δεκεμβρίου ἔπεσε τοῦ Θρόνου.

Διεδέχθη τὸν Γρηγόριον ὁ Νεόφυτος, πατριαρχεῦσας τὸ δεύτερον, καὶ τούτον παυθέντα τῷ 1801: κατὰ Ἰούλιον διεδέξατο ὁ ἀπὸ Νικαίας Καλλίνικος, ὅστις πατριαρχεῦσας πέντε κατὰ σειράν χρόνους καὶ μῆνας τρεῖς παρητήθη οικειοθελῶς τῷ 1806: κατὰ Σεπτέμβ., ὅτε ἐξελέγη πάλιν τὸ δεύτερον Πατριάρχης ὁ αἰθιμίος Γρηγόριος μετακληθεὶς ἐκ τοῦ ἁγίου θρους· ἡ δευτέρα αὐτῆ Πατριαρχεῖα του διήρκεσε δύο χρόνους δλοκλήρους. Σκοπεῶν δὲ νὰ ἐπαναλάβῃ γενικὰς τακτοποιήσεις προσεδιόρισε πρῶτον διὰ Συνοδικοῦ Γράμματος τακτικὰς ἡμέρας τῶν Συνόδων, ὑποχρεώσας τοὺς ἐνδημούντας Ἀρχιερεῖς νὰ συνέρχωνται, ἢ νὰ στέλλωσι τὰς γνώμας των εἰς τοὺς παρευρισκομένους ἐν τῇ Συνόδῳ, καὶ νὰ ἀποδέχωνται ὕστερον ἄνευ αἰτιάματος ὡς ἀμετακτρέπτους τὰς ἐν τῇ ἀπουσίᾳ των ἀποφάσεις τῶν πλειόνων. Ἐξέδωκε δὲ ἀμέσως Τόμους Συνοδικούς περὶ πάσης ἐν γένει ἐκκλησιαστικῆς καὶ Ἱερατικῆς εὐταξίας κατήργησε τὰς χειροτονίας Ἀρχιερέων Τιτουλαρίων καὶ ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι ἀπακήρυξε τὰς χειροτονίας Ἱερῶν μὴ ἐχόντων χρηστοθήθειαν, παιδείαν, ἡλικίαν νόμιμον, καὶ θέσιν ὠρισμένην. περιέστειλε τὰς ἐν τοῖς μοναστήριοις καταχρήσεις, ἀπαγορεύσας σφοδρῶς τὴν ἔξοδον καὶ περιφορὰν τῶν καλογήρων, καὶ ἐμπέδισε νὰ διακνυκτερθῶσιν ἄνδρες εἰς γυναικεῖα μοναστήρια, καθὼς καὶ γυναῖκες εἰς ἀνδρῶα. Ἐπανέλαβε τὰ περὶ γάμων, καὶ διαζυγίων Θεσπίσματα κατὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν νόμων. Συνεχώρησε δὲ τὰ περὶ τραχωμάτων, διὰ Γράμματος Συνοδικοῦ λύοντος μὲν τὰς ἀρὰς τοῦ περὶ ἀπαγορεύσεως αὐτῶν προειδοθέντος ἀφορισμοῦ, καὶ Συγχωροῦντος τοὺς ὑποπεσόντας, συμβουλεύοντος δὲ τὴν ἀποχήν τῆς τῶν τραχωμάτων καταχρήσεως. Δι' ἐτέρων πάλιν Συνοδικῶν Τόμων ἐμπέδισεν ὅλλας τινὰς καταχρήσεις, δηλ. τὸ νὰ μὴ δανεῖζονται χρήματα οἱ νέοι Ἀρχιερεῖς, ἄνευ τῆς εἰδήσεως τῶν ἐφόρων των. ἔδωκε τὸ ἐλεύθερον εἰς κάθε ἀποδημιούντα Ἀρχιερεῖα νὰ διορίξῃ ἐν τινι ὀλεῖ ἑφορετῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀρχιερέων, εἰσάξας καὶ πολλὰς τάξεις εἰς τὰς ἐφορείας, καὶ τὰ χρηματικὰ τῶν Ἀρχιερέων εἰς τὰ ὅποια ἐπεβόλαζε πολλὴ ἀκαταστασία καὶ κατάχρησις. Συγχρόνως διὰ Συνοδικοῦ ὁροθετηρίου Θεσπίσματος ἐν κεφαλαίοις εἰσήγαγε. καὶ ἐκινῶνται

ιδίως εἰς τὰ μοναστήρια τοῦ ἁγίου ὄρους διαφόρους ὄρους, ἀφορώντας τὴν παραδοχὴν νεηλυδων, τὴν κουράν, τὴν χειροτονίαν, τὰς ἐξομολογήσεις, καὶ ἐτακτοποιήσας δὲ ἐπὶ τῷ εὐρυθμόν καὶ τὴν διόκηνσιν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐν τῇ πατριαρχείᾳ τοῦ αὐτοῦ ἐπροσπάθει νὰ διαγείρη τὸν πρὸς τὴν παιδείαν καὶ τὴν σύστασιν σχολείων ζῆλον. ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον Ἐπιστολὴν εἰς ὅλας τὰς Ἐπαρχίας, προτρέπων καὶ συμβουλεύων νὰ συστήσωσι σχολεῖα, ἐξευρισκῶν καὶ πόρους πολλὰ καὶ μερικωτέρως ὑπεατήρηξε, τὰ ὁποῖα σώζονται ἐξ ἐκείνων μέχρι τῆς σήμερον ἀνοδύντα. Τῷ αὐτῷ: κατὰ Σεπτέμβ. ἐπαύθη τῆς Πατριαρχείας ὁ αἰθιμὸς Γρηγόριος, καὶ διὰ τινὰ καιρὸν παρέμεινεν εἰς τὸ κατὰ τὴν νῆσον Πρίγγιτον μονήριον τοῦ χριστοῦ, ὑστερον δὲ εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, ὅπου διεμένειν ἐρησυχάζων μέχρι τῆς γ'ης: Πατριαρχείας (εἰς αὐτὴν τὴν πατριαρχείαν τοῦ αἰθιμῶ: Γρηγόρι: οἱ περὶ τὸν Δούναβιν Ἰγνὰτ Κοζάκωι ἐξήτησαν νὰ χειροτονήσων ἐδικούς των διακόνους καὶ Ἱερεῖς: ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ αἰθιμὸς Γρηγόριος ἠθέλησεν νὰ τοὺς στείλουν νὰ κατηχηθῶν, καὶ δοκιμασοῦν, καὶ αὐτοὶ δὲν ἔσπερξαν, δὲν τοὺς ἐχειροτόνησαν, ἐπειδὴ καὶ ἄλλοτε πολλάκις οὗτοι προσελθόντες τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐράνησαν ὑποκριταὶ καὶ ψευδόμενοι.) χῶρον λαδούσης τῷ 1818 τῇ γ'ῃ: Σεκαμβ: καὶ ἦν παρητήθη τοῦ Θρόνου ὁ αἰθιμὸς Πατριάρχης Κύριλλος. Βίε τὴν τρίτην πατριαρχείαν του κυριωτέρως ἐδειξε ζῆλον ὑπὲρ τῆς παιδείας τοῦ Γένους, καὶ τῆς συστάσεως σχολείων. ἀπεδοκίμαζε δὲ τὰς νεωτέρας μεθόδους, καὶ δι' ἐγκυκλίων συνέστα τὴν ἐκμάθησιν τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς Γλώσσης.

B'

ὑπομνήματα διαφόρων ὑποθέσεων ἐπὶ τῶν Πατριαρχειῶν τοῦ αἰθιμῶ χυροῦ Γρηγόριου τοῦ ἀπὸ Σμύρνης τρίτος πατριαρχεὺς αὐτοῦ

αὐτῷ „ Κατὰ μῆνα Νοέμβριον ἐνιδρύθη εἰς τὸν Οἰκουμηνικὸν Θρόνον ὁ ἀπὸ Σμύρνης Πατριάρχης Κύριος Γρηγόριος.

αὐτῷ ἐν Μηνί Νοεμβρίῳ Ἰνδικτιῶνος Γράμμα Συνοδικὸν, διαλαμβάνον, ὅτι ἐπειδὴ οἱ μὲν τῶν μοναζήλων (α) λαμβάνοντες ἐκδόσεις,

(α) Ἵγουν πεκαυμένων τῆς ὑπηρεσίας.

ἐκαρποῦντο πόρους, οἱ δὲ ὑστεροῦντο, ἀπεφάνθη γινώμη κοινή καὶ Συνοδική, καὶ διορίσθη Κοινὸν Κουτεῖον φυλαττόμενον ἐν τοῖς Πατριαρχείοις παρὰ τῇ δευτερεύοντι, καὶ ὅστις τῶν μοναζήλων ἀρχιερέων προσεκαλεῖτο εἰς ἐκτέλεσιν πατριαρχικῶν λειτουργημάτων, ἐκ τῶν ὧν λαμβάνει ἕνεκα τῶν κόπων του, τὰ μὲν ἤμισον ἐκράτει αὐτός, τὰ δὲ λοιπὰ ἤμισον ἐν συναιδήσει ἀπετίθετο εἰς τὸ Κοινὸν Κουτεῖον, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ μηνὸς συνήρχοντο οἱ μοναζήλωτες, καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν ἀνοιγομένου τοῦ Κουτείου ἐλάμβανον ἕκαστος ἐξ ἴσου μερίδιον.

αὐτῷ Ἐπιτολὴν Ἐπιτολῆν ἰδ' ἦν ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἅγιον Δρόστρας, Κύρ Κυρίλλον, ἧτις διαλαμβάνει, οὕτως:

Ἐκ τοῦ σταλέντος Γράμματός σου πρὸς τὸν Σ: ἑρορὸν σου Πρακτικῆς Κύρ Μελέτιου, ἀναγνωσθέντος συνοδικῶς ἐπληροφόρηθημεν τὸ πρόβλημα τῶν Ἰγνὰτ Κοζάκωι, καὶ τὴν παράκλησιν, ἣν ποιεῖσι πρὸς τὴν Ἱερότητα σου αὐτοὶ, διὰ νὰ χειροτονήσῃς ἕνα ἐξ αὐτῶν Διάκονον, καὶ Ἱερέα, ὑποσχόμενοι μεταμέλειαν, καὶ Βάπτισμα, καὶ ἀπόρνησιν τῶν κακοθεσάτων ἐθίμων αὐτῶν καὶ λοιπῶν δεισιδαιμονιῶν. εἶδομεν δὲ πρὸς τοῦτοις καὶ τὸ σταλέν σοι Μικτούπιον παρὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ περιφανεστάτου Πατριάρχου ἀγῶ περὶ αὐτοῦ τοῦ προβλήματος. ἔθεν καὶ Σκέψεις Συνοδικῆς γενομένης, καὶ μετ' ἐπιστολικῆς πολυπραγμοσύνης καὶ ἐρεύνης περὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ προβλήματος, καὶ ἐτασθέντος πολυειδῶς, ἐπειδὴ αὐτοὶ καὶ ἄλλοτε μὲ διαφόρους ὑποκριτικὰς τρόπους, καὶ σχηματισμούς, καὶ παρακλήσεις προσήλθον τῇ ἐκκλησίᾳ, οὐ μόνον ἄπαξ καὶ δις, ἀλλὰ καὶ πολλάκις, οὐ μόνον ἐξήτησαν Ἱερεῖς, ἀλλὰ καὶ ἀρχιερεῖς διὰ νὰ ἀποκαταστήτη πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὑπέσχεοντο, ὅτι θέλουν ἀφήσει πάσας τὰς αἰρέσεις αὐτῶν καὶ κακοθεσίας, καὶ κακοδαιμονίας, καὶ μετανοοῦντες τέλειον νὰ γένωνται τελείως εὐσεβεῖς καὶ ὁρθόδοξοι χριστιανοί, καὶ ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὰς παρακλήσεις αὐτῶν καὶ τὰς ὑποσχέσεις ἐσπούδασεν νὰ ἐλευθέρωσῃ αὐτοὺς ἐκ τῆς πλάνης, ὡς εἰπεῖν τοῦ Βάνχου, καὶ ὅμως αὐτοὶ ἐράνησαν προφανεῖς ὑποκριταὶ, καὶ ψευδόμενοι καὶ ἀμετάβλητοι καὶ ἀδιόρθωτοι, καὶ εἰς κενὸν ἀπέβησαν οἱ διὰ πολλῶν κόπων συμβουλαὶ καὶ κατηχηταὶ τῆς ἐκκλ: πρὸς αὐτοὺς: μετὰ τὸ νὰ ᾄηται ὅμως ἀπᾶθον αὐτῇ τοὺς προσερχομένους ἐκβαλεῖν ἔξω, διὰ τοῦτο ἡ Συνοδικὴ διὰ

πνεύματος ἁγίου» συνδιασκεψίς, ἐνέκρινε τοῦτο, γράψαι πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν σου τάδε· ὅπου νὰ εἴπῃς αὐτοῖς τοῖς Ἱγνάτι Καζακλήδες νὰ ἐκλέξωσιν ἐξ αὐτῶν τρεῖς τοὺς μᾶλλον πεπαιδευμένους παρ' αὐτοῖς χρηστοφίεις, σεμνοὺς ἀνεπιλήπτους καὶ ἀξιόλους, τοὺς ὁποίους νὰ ἀποστείλωσι πρὸς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα αὐτῶν, καὶ τὰ τῆς θρησκείας των, καὶ νὰ φανερώσῃ λεπτομερῶς τὰς αἰρέσεις των, καὶ ἀφ' οὗ ἐξετασθῶσι καθαρώς, καὶ κατηγορηθῶσιν ἐντελῶς, ἐὰν φανῶσιν ἄξιοι, τότε νὰ χειροτονήσῃ αὐτοὺς ἡ ἐκκλησία Διακόνους καὶ Ἱερεῖς, καὶ νὰ ἀποστείλῃ πρὸς αὐτοὺς, οὗτοι λοιπὸν εἰπέ αὐτοῖς, καὶ ἀποκρίθητι· διότι καὶ ἡμεῖς τοιοῦτοτρόπως Γράφομεν πρὸς τὸν ἐνδοξότατον Πεχλιδᾶν ἀγᾶ.

αὐτῷ Θμδρίου κ' η' ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς Ἱερεῖς καὶ Ἱερομονάχους καὶ προσετώτας τοῦ Γηρομερίου τῆς Πλασίθιτζας καὶ τῆς φανερωμένης, δηλωτικῆ, ὅτι διὰ τὴν ζήτησιν, ὅπου ἔκμαρσαν οἱ συνεγγύριοι χυοί» συνοδικῶς διὰ νὰ ἀποκαταστήσῃ ἡ ἐκκλησία Ἱγούμενον τοῦ Ἱεροῦ Μοναστηρίου Γηρομερίου» εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀποθανόντος Ἱγούμενου, ἡ ἐκκλησία ἀπεκρίνατο συμβουλευούσα πατρικῶς τὰ νόμιμα, καὶ συμφέροντα, σκοπὸν ἔχουσα νὰ ἀποκαταστήσῃ ἀρχιερέα ὑποκειμενον τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ μετὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς παραινέσεις, ὅτι χορῆζούσιν ἀρχιερατικῆς προστασίας, ἐπιτάττοντας ἐκκλησιαστικῶς κοινῇ γνώμῃ πάντων νὰ ἐκλέξωσιν Ἱερωμένον πρόσωπον πιστὸν, ἄξιον καὶ δόκιμον νὰ τὸν στείλωσι διὰ κοινῆς αὐτῶν ἀναφοράς εἰς τὴν ἐκκλησίαν νὰ χειροτονηθῇ καὶ νὰ ἀποσταλῇ ἐκεῖ νὰ ἡγούμενος ἐν τῷ Ἱερῷ ἐκεῖνῳ Μοναστηρίῳ, λαμβάνων, ὅσα ὁ Ἱγούμενος ἐλάμβανε, καθότι ἔχει νὰ διδῇ καὶ τὸ διωρισμένον ἐτήσιον εἰς τὴν Μ. ἐκκλησίαν.

αὐτῷ Θμδρίου κβ' η' Γράμμα τοῦ ἀειδήμου Πατριάρχου κυροῦ Γρηγορίου» πρὸς τοὺς περθεὶς καὶ ἐξουσιαστὰς, καὶ ἀγάδες τοῦ Γηρομερίου, τὸν τε πεχλιδᾶν ἀγᾶ, καὶ τὸν βεσοῦλ ἀγᾶ, ὅπερ μετὰ τὰς συνήθεις δεξιώσεις, περιέχει, ὅτι οἱ βασιλεῖς χυοί» παπάδες καὶ κοσμικοὶ τοῦ μοναστηρίου Γηρομερίου τῆς Πλασίθιτζας τῆς φανερωμένης, καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ μερῶν, δὲν ἔξυρομεν διὰ πόσαν αἰτίαν ἐπυνεύθησαν νὰ μένωσιν ἐστερημένοι χωρὶς ἀρχιερέα, καὶ μὲ ἓνα μόνον Ἱγούμενον αὐτοῦ τοῦ μοναστηρίου θέλωσι νὰ οἰκονομῶνται τὰ τοῦ αἰνίου μας (α).

(α) Ἐὰ τῶν θρησκευτικῶν διατάξεων.

διὰ τοῦτο καὶ συμβαίνουσι κατὰ καιροὺς εἰς αὐτοὺς πολλὰ ἄτοπα, ὡσὰν ὅπου κἀνέντας τόπος κατοικημένος ἀπὸ βασιλεῖς χυοί» τῆς Βασιλικῆς ταύτης ἐπικρατείας, δὲν ἔμεινε φεικτὸν περὶ (α) χωρὶς προστασίαν μητροπολίτου, ἢ ἐπισκόπου, ἀλλ' ὅλοι οἱ τόποι ἔχουν διωρισμένους ἀρχιερεῖς ἀπὸ τὸν κεσιχανέ (β) διὰ νὰ προσέχωσι τοὺς βασιλεῖς, καὶ νὰ τοὺς παραγγέλλωσι νὰ φυλάττωσι τὰ τοῦ αἰνίου των, καὶ τὸ πιστὸν τοῦ βασιλικίου των, καὶ νὰ εἶναι πάντοτε σαδίκους (γ) καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὰς Βασιλικὰς προσταγὰς, καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ζαμπήδες (δ) καὶ ἐξουσιαστὰς ἀγάδες, διότι καὶ ὁ Θεὸς ἐτίμας προσταξεί, καὶ τὸ αἶνί μας ἐτίμας δεξιάζει, καὶ ὁ δικαιοτάτος καὶ εὐσπλαγχι· πολυχρονημένος ἡμῶν Βασιλεὺς ἐτίμας θέλει, καθὼς καὶ τὰ Βασιλικά αὐτοῦ φερμάνια προσταξοῦσι διὰ τοὺς κατὰ τόπον ἀρχιερεῖς. αὐτοὶ δὲ οἱ βασιλεῖς χωρὶς ἀρχιερέα δὲν ἔξυροῦσι τί κάμνουν διὰ τοῦτο καὶ γράφομεν πρὸς αὐτοὺς, καὶ τοὺς προσταξομένον διὰ νὰ ἐκλέξωσιν ἓνα ἀπὸ τοὺς βουχπάνδες (ε) καὶ Ἱερομονάχους τὸν πλέον δόκιμον καὶ ἄξιον, καὶ μὲ τὴν εἰδήσιν τῆς ἐνδοξότητός σας νὰ μᾶς τὸν ἐξαποστείλωσι διὰ νὰ τὸν διαδάσωμεν καὶ νὰ τὸν ἀποκαταστήσωμεν ἀρχιερέα εἰς αὐτὸ τὸ μοναστήρι τοῦ Γηρομερίου, καὶ εἰς τὰ λοιπὰ αὐτοῦ· χωρὶς διὰ νὰ ἐπισκέπτεται τοὺς βασιλεῖς παπάδες καὶ κοσμικοὺς, καὶ νὰ εἶναι πάλιν καὶ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου, καὶ αὐτὸς ἐτίμας γενόμενος ἀρχιερεὺς θὲ νὰ λαμβάνῃ τὰ ἴδια ἀπὸ αὐτοὺς, ὅσα ἐλάμβανε καὶ ὁ Ἱγούμενος, καὶ θὲ νὰ διδῇ καὶ εἰς τὸν κεσιχανέ μας, ὅσα ἐδίδα καὶ ἔταν ἡγούμενος εἰς τὸ μοναστήρι, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν θὲ νὰ γίνῃ εἰς αὐτοὺς, ἐπειδὴ ὡς ἀρχιερεὺς καὶ τζοπάνης τῶν παπάδων καὶ τῶν λαϊκῶν θέλει τοὺς παραγγέλει συνεχῶς νὰ φυλάττουν τὰ τοῦ αἰνίου τους ἀπαράτρεπτα, καὶ τὸ πιστὸν τοῦ βασιλικίου τους καὶ νὰ δέχωνται καθὼς λογῆς εὐπειθειαν, καὶ σαδικάτι (ζ) εἰς τοὺς πιστοὺς Βασιλικούς ὀρισμοὺς, καὶ εἰς τὰς προσταγὰς τῆς ἐνδοξότητός

(α) Ἀπὸ καταστάσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

(β) Καλογηρικὸς οἶκος.

(γ) Πιστοί.

(δ) Ἐπόπται.

(ε) Μοναχοί.

(ζ) Πιστοί.

της, και να προσφέρωσι και τα δικαιώματά σας, και τα χρονικά ἀ-
 θαεία (α) σωστά, και να ζώσιν ειρηνικά ως πιστοὶ βασιλῆδες, και
 ἡμεῖς τοῦτο αὐτὸ ποθοῦμεν, και πανταχοῦ γράφομεν και παραγγέλλο-
 μεν διὰ τὴν μὴ συμβῆ καὶνεν κουσούρι εἰς τοὺς Βασιλικούς βασιλῆ-
 δες ἐκ μέρους μας. διὰ ταῦτα γράφομεν και παρακαλοῦμεν τὴν ἐνδο-
 ξότητά σας, ὁποῦ ὡς ἀγάδες και ἐξουσιασταὶ αὐτῶν, και φιλοδίκαιοι,
 και βαγιαπερδάρηδες (β), πληροφοροῦμενοι ταῦτα καλῶς να προστάξῃτε
 αὐτοὺς τοὺς προκρίτους βασιλῆδες παπάδες και κοσμικοὺς να ἐκλέξωσιν
 ἓνα ἐξ αὐτῶν τὸν πλέον ἀξιον και πιστὸν Ἱερομόναχον, και να μᾶς
 τὸν στελλῶσιν ὀγληγορώτερον διὰ τὸν κάμωμεν ἀρχιερέα τους, ἐ-
 πειδὴ προφασίζονται, ὅτι φοβοῦνται τοὺς ἀγάδες τῶν αὐτῶν μερῶν, και
 δὲν στέργουςι να ἔχωσιν ἐπανωλιό τους προστάτην, ὡσάν ὁποῦ δὲν
 ἔχουσι να ζημιώνωσι τίποτε, ἀλλ' ὅσα εἶδον και πρότερον, τὰ αὐτὰ
 να εἶδουσι και τώρα, και ἂν δὲν ἔχωσι καὶνένα τέτοιον ὑποκαίμενον, να
 τοὺς προστάξετε σφοδρῶς να στέρξωσιν αὐτὸ και να μᾶς γράψωσι,
 και ἡμεῖς ἀπ' ἐδῶ φροντίζομεν και κάμωμεν ἀρχιερέα και στέλλωμεν
 και ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον εἶναι πολλὰ ἀνεγκαίον εἰς αὐτοὺς, παρακα-
 λοῦμεν τὴν ἐνδοξότητά σας να μᾶς γράψῃτε με πρώτον και να μᾶς
 πληροφορήσῃτε διὰ να δόσωμεν τὸ καλὸν νιζάμι (γ) εἰς αὐτὴν τὴν ὑπό-
 θεσιν, και με αὐτὸν τὸν τρόπον ὁὲ να ἔμβουσι και αὐτοὶ εἰς τὰξιν κα-
 λὴν, και ὁὲ να ἔχῃτε τὸν μισθὸν και ἡ ἐνδοξότης σας παρὰ Θεοῦ με-
 γάλον, παρ' ὅσῃ και οἱ χρόνοι σας εἴησαν ὅτι πλείστοι και πανευτυχεῖς.
 αὐτὸς Νουμβρίου κα' η'»

τῆς ἐνδοξότητός σας πρὸς Θεὸν Ἐπιθαρμὸν δαδατζήδες (δ)
 και εἰς τοὺς ὁρισμοὺς πρόθυμοι
 ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἱηγήριος.

αὐτὸς Μαΐου 17 ἐπιστολὴ Πατριαρχικὴ ἐγκύκλιος πρὸς πάντας
 τοὺς μητροπολίτας, ἀρχιεπισκόπους και ἐπισκόπους, ἐν οἷς εὐαγγελί-
 ζεται χαρὰ μεγάλη πᾶσι τοῖς ἀρχιερεῦσι, και παντὶ τῷ χριστιανῶν
 αὐτῶν ποιμνίῳ, ὅτι ἐν τῷ παρόντι μηνὶ τῇ κα' η' τοῦ βεπιούλ ἐδέλ.

- (α) Αἱ ἐπίθεται ἐπισημασθήσεως.
 (β) Φιλοπρόνοιοι.
 (γ) Διάταξις.
 (δ) Εὐχεται.

ἡμέρα παρασκευῆ τῇ ιζ' η' τοῦ τρέχοντος μᾶου, ἀνηγορεύθη κατὰ
 νόμιμον και δικαίαν διαδοχὴν κράτιστος ἡμῶν Βασιλεὺς ὁ δικαιοτάτος,
 γαληνόςτατος, εὐσπλαγχι: πολυχρόνιος σουλτάν μουσταφᾶς χάν, υἱὸς
 τοῦ ἀειμνήστου σουλτάν Ἀπτοὺλ χαμίτ χάν, και κατὰ θέλειαν ναῦσιν
 ἐνιδρύνηται πανευκλεῶς εἰς τὸν πατρῶιον Βασιλικὸν αὐτοῦ ὄρθον, λίαν
 ἡσύχως και ἀταράχως. ἕμα δὲ τῇ ἐνκαθηδρόνῃ τῆς αὐτοῦ Βασιλείας,
 ἐτάλλη ἀμέσως πρὸς ἡμᾶς ἔγγραφον ὑψ: πουγιουρουλι (α) περιέχον
 τὰ τῆς κοινῆς ταύτης χαρᾶς εὐαγγέλια, και ἐπιτάττον να πληροφορηθῆ-
 σωμεν πάντας τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει, και γενικῶς ὅλους τοὺς
 εὐρισκομένους ἐν ὄλῃ τῇ Βασιλικῇ ἐπιπρατεία δημογεγεῖς ἡμῶν εὐσε-
 βεῖς πιστοὺς και εὐπειθεῖς βασιλῆδες τοῦ Βασιλείου αὐτοῦ κράτους, τὴν
 χροποικίαν ταύτην εἶδῃσιν, ἵνα σύμπαντες εὐφροινόμενοι εὐχαρίσωσιν ἀπὸ
 βάλους ψυχῆς ὑπὲρ τῆς Βασιλικῆς ταύτης διαδοχῆς, και τάλ.»

αὐτὸς Αὐγούστου κα' η' ἐπιστολὴ πατριαρχικὴ συστατικὴ προτρε-
 πτικὴ χ' η' Γιδωννῆ προύσσαλη ἐξ Ἀρμενίων πρὸς τοὺς δαιωτάτους
 προεστῆ και λοιποὺς πατέρας τοῦ ἀγιωνόμου ὄρους, ὅτι ἐγένετο πλη-
 ροφορία τῆς ὀρθοδόξου αὐτοῦ πίστεως και χριστιανισμοῦ, και να τὸν
 δεχθῶσι να ἡσυχάζῃ εἰς ἔν τῶν ἐκεῖ μοναστηρίων.

ζωῆ Ἰουνίου 26 η' ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ὑψηλότερον Ἀλή Πασᾶ ἀ-
 ποκριτικὴ περὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπαρχίας Ἀρτης πρὸς τὴν ἐπαρ-
 χίαν Ἰωαννίνων, και τὰ προβαλλόμενα ἄρθρα παρὰ τῆς ἐκκλησίας
 και τοῦ Γένους περὶ τῆς ἐπαρχίας Ἀρτης, ἅπερ εἰσὶ τὰ ἐξῆς:

α' ὅν να ἀναδεχθῆ ὁ Ἰωαννίνων ὄλα τὰ αὐλικὰ χρέη τῆς ἐπαρ-
 χίας ταύτης κατὰ τὸν Κώδικα τῆς ἐκκλησίας, ὅν τὰ δεδουλευ-
 μένα ἐτήσια διάφορα τῶν αὐλικῶν να πληρωθῶσιν ἐκ τοῦ παρατίκτα
 ἄχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν ἀναδέχεται ὁ Ἰωαννίνων τὴν ἐ-
 παρχίαν Ἀρτης.

β' ὅν πρὸς ταῦτοις να πληρωθῶσιν ἐκ τοῦ παρατίκτα τὰ ἐνταῦθα
 ἴδια χρέη τοῦ παρρηρίου κατὰ τὰς ἰδίας ἐνυπογράφους και ἐνασφαγι-
 στοὺς ὁμολογίας αὐτοῦ μετὰ τοῦ διαφόρου των, ἀποκαθισταμένου ἐν-
 ταῦθα ἀνθρώπου εἰς τὴν τούτων ἐξόφλησιν ὁμοίως να ἐξοφληθῶσι
 και τὰ εἰς Ἰωάννινα και Ἀρταν παρευρεθέντα ἴδια χρέη τούτων και ὀ-

- (α) Διάταγμα.

μαίαν, καὶ νὰ σταλθῶσιν, ἐνταῦθα ἐξωφλημένοι αἱ ὁμολογεῖται τόσον τοῦ Πορφυρίου, ὅσον καὶ τοῦ κακοῦ γνατίου.

ᾠαὴ Ἰουνοῦ κατ' ἡ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Συλλυβρίας Κύρ Καλλινικὸν νὰ ἐπιτάξῃ κυριαρχικῶς τινὰς τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του προβεβηκότων Ἱερῶν, καὶ ὑπὸ ἐσχάτου Γήρωσ πασχόντων, καὶ νὰ συμβουλεύσῃ αὐτοὺς, νὰ ἀπομακρυνθῶσι τοῦ Ἱεροῦργείου, διὰ νὰ μὴ συμβῆ, ὃ μὴ γένοιτο ἐξ αὐτῶν ἀπαυκταῖόν τι καὶ ἀσύμωστον ἀμάρτημα περὶ τὴν θεῖαν μυσταγωγίαν, ἐπεὶ δὲ ὁ ἀμαρτήσας εἰς τὰ θεῖα παντελεῖ καθυποβάλλεται καθαιρέσει, καὶ ἡ Ἱερῶν σου ἀμειλῶν τὸ ἀρχιερατικὸν χρέος οὐ διαμενεῖς ἐλεύθερος ἐκκλησιαστικῆς ποιότης.

ᾠαὴ Σεπτεμβρίου 5' ἡν ἀρχὴ σὺν Θεῷ νέας πατριαρχείας τοῦ πατριάρχου κυροῦ Καλλινίκου τὸ Β' ὄν πατριαρχεύσαντος.

ᾠαὴ Ἀπριλλίου 11' ἡν ἐξελέγη Πατριάρχης ὁ ἀπὸ Μιτυλήνης Κύριος Ἱερῶν, καὶ ἡ περιβολὴ τοῦ καθεδίου (α) τῆς Παναγιότητος του ἐγένετο τῇ 12' ἡν μαΐου.

ᾠαὴ Δεκεμβρίου 17' ἡν ἀπομακρυνθέντος τοῦ κυροῦ Κυρίλλου τοῦ οἰκουμενικοῦ ὁρόνου, ἀνεδέξατο τὴν αὐτοῦ Παναγιότητα ὁ ἀπὸ τοῦ ἀγιωνόμου ὄρους προσκληθεὶς Παναγ. Κύρ Γρηγόριος, ὁ καὶ γ' ὄν ἤδη πατριαρχεύσας, περιβλήθεις τὸ Καθῆδιον τῇ 18' ἡν Ἰαννουαρίου ᾠαὴ.

ᾠαὴ ἐν Μηνί Ἰαννουαρίου κατὰ Ὁερμὴν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν δέξαναι καὶ αἰτήσιν τοῦ Θεοφιλεστάτου ἀρχιεπισκόπου ἐπισκόπου πρώην Σαντορίνης Κύρ Γαβριήλ, ἐκτραγωδήσαντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἀνίχειαν αὐτοῦ, ἐπετρόχη αὐτῷ παρὰ τῆς ἐκκλησίας τὸ κείμενον ἐκεῖ σκυροπηγιακὸν μετόχιον τὸ προσηλωμένον εἰς τὸ ἐν ἀμουργῷ σταυροπηγιακὸν μοναστήριον τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου, ἅτε χηρεῦον οἰκονόμου διὰ νὰ ἐφρυσχάσῃ ἐκεῖ, καὶ νὰ πληρύνῃ κατ' ἔτος τὸ διπλοῦν τῶν χιλίων γροσίων ὧν ἐπλήρωσεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ἦτοι δύο χιλιάδες γροσία, καὶ ἀπεφάνθη διὰ Συνοδικοῦ Γράμματος ἀποσταλέντος τῇ αὐτοῦ Θεοφιλίᾳ, ἵνα ἔχῃ αὐτὸ ἐφόρου ζωῆς αὐτοῦ, καὶ μετὰ τὴν πρὸς κύριον αὐτοῦ ἐκδημίαν, μένει ἐλεύθερον ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἐν ἀμουργῷ Ἱεροῦ μοναστηρίου.

ᾠαὴ Κατὰ μῆνα Ἰαννουαρίου, ἀπέκτανται τῆς καθαιρέσεως, ἀθώωσις τοῦ πρώην Ἀνδριανουπόλεως κύρ Δανιήλ.

(α) Ἐνδύμα τιμῆς χορηγούμενον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

„ ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ἀποφαίνεται
„ ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων συναποφαίνεται.

„ ὁ Καισαρείας Ἰωαννίκιος „ ὁ Ἐφέσου Διονύσιος „ ὁ Πρακλείας μελέτιος „ ὁ Κυζίκου Κωνσταντῖος „ ὁ Νικαυμειδίας Ἀθανάσιος „ ὁ χαλκηδόνος Γεράσιμος „ ὁ Δέρκων Γρηγόριος „ ὁ Βεβρόδας Ζαχαρίας „ ὁ Κρήτης Γεράσιμος „ ὁ Πρέσβρος Σηλυβρίας Ἰωαννίκιος „ ὁ Ἀγκύρας μεθόδιος „ ὁ Εὐρίπου Γρηγόριος „ ὁ Μαρνανείας Κωνσταντῖος „ ὁ Σκοπίων Ἀνθίμος „ ὁ Σοφίας Καλλίνικος „ ὁ Δεδρωῶν Δοσήθεος „ ὁ Δυβραχίου Σαμουήλ. καὶ ἐν χῶ' ἀδελφοί.

ᾠαὴ ἡ ἐν μηνί.

ἰστολογεῖται ἐν Ἱερομοναχίσι
κύριε χροσάνθε

Ὁ ἐν Βρετανίᾳ πρὸ χρόν' ἡν διέγων, καὶ τὸν διδασκαλικὸν βίον ἀξιοπρεπῶς μετιὼν, ἡμέτερος ἐν χῶ' τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητε, χάρις εἴη σου τῇ ἰστολογίᾳ καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ εὐλογίᾳ καὶ Συγχώρησις. Ἐλλόγιμον Γράμμα σου, κατὰ μῆνα Ἰαννουαρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους Σωτηρίου ᾠαὴ ἡν γεγραμμένον, ἐπεδέθη κατ' αὐτὰς ἀσφαλῶς τῇ ἡμῶν μετριότητι, καὶ τοῦτο μετ' ἐπιστάσις ἐξελθόντες ἔγνωμεν τῶν φρονημάτων σου τὴν εὐσέβειαν, καὶ τὸ Ὁερμὸν καὶ διακὰς τοῦ Κήλου σου περὶ τῆς ἀμωμῆτου ἡμῶν πίστεως, ἐν ἧ καὶ ἐγεννήθη καὶ ἀνετρόφης, καὶ ἡμῶν πρᾶξις ἐνθέσις, καὶ ἀρεταῖς ἑαυτὸν κατακοσμήσας, πάντα δὲ ταῦτα ἐπισφραγίσαι προθέμενος ἔργῳ Σωτηριωδεστάτῳ κατὰ ψυχὴν, καὶ Θεῷ εὐχρέστῳ, τὴν Σωζομένην χρηματικὴν σου κατάστασιν, ἀνατεθειμένην σὺν τότῳ τότῳ νῦν, ἐν τῷ Βασιλικῷ Ἀγγλικῷ Ταμείῳ, καὶ ὑπισταμένην εἰς ἐνεγκοσίους πάντους (α), πρὸς τρία φλωρία καὶ ἑπὶ πρὸς ἕκαστον, ταύτην ἔπασαν κατ' ἰσομοίριαν ἀφιεροῦς εὐλαθεῶς τοῖς τέσσαρσιν ἀγιωτάτοις πατριαρχικοῖς ἀποστολικοῖς ὁράνοις, τῷ τε ἡμετέρῳ οἰκουμενικῷ, τῷ τῶν Ἱεροσολύμων, τῷ τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ τῷ τῆς Ἀντιοχείας, ἐφ' οἷς ὡς ἐπὶ βάσειος τετραγώνου, ἡ καθ' ἡμᾶς δροσδέξος ἀποστολικὴ ἱερῶν ἐκκλησία, ἧς μέλος καὶ ἡ σὴ

(α) Μετοχὰ τῆς Ἀγγλικῆς Βασιλικῆς Τραπεζῆς, αἵτινες, ὁμοῦ συμποσόμεναι, δυνατόν κατὰ τοὺς τιθαιωτέρους ὑπολογισμοὺς νὰ ἔχωσι τανῶν ἄξιαν περιπέδον τῶν 40,000 λιρῶν.

Ἱερολογιότης ἐκ προγόνων διατελεῖς γνήσιον. εὐ γράμματι δὲ μόνῳ πρὸς αὐτοὺς ἀποτεταμένῳ, ἀλλὰ καὶ διαθήκη γνησίᾳ τε καὶ νομίμῳ, κατασφαλίσαι καὶ βεβαιῶσαι προήχθης μάλα καλῶς τὴν Θεοφιλή σου ἀφιέρωσιν, προσδιορισάμενος τὴν ἐνέργειαν τῶν διαταχθέντων μετὰ τὴν ἀποβίωσίν σου, καὶ πρὸς κύριον ἐκδημίαν σου. τὰς ἐνδείξεις τῆς εὐσεβοφροσύνης σου ταύτης, καὶ τοῦ πρὸς τὴν κοινὴν μητέρα τῶν εὐσεβῶν εὐγνώμονος ζήλου σου, ἐπαίνους καὶ εὐφημίας κατεστήσαμεν τῆς δεούσης, καὶ τῆ Ἱερολογιότητι σου ὡς δίκαιον ἔπαθλον ἐπεδραβεύσαμεν τὰς ἐκ βλάβους ψυχῆς καὶ καρδίας πατρικῆς ἡμῶν εὐλογίας καὶ εὐχῆς, ἐξαποφύμενοι σοὶ θεόθεν, πᾶν ἀγαθὸν καὶ Σωτήριον, μῆκος ζωῆς, καὶ ὑγίαν ψυχῆς τε καὶ σώματος. καὶ ἀποκρινόμενοι διὰ τῆς παρουσίας ἡμετέρας Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς, ἐντελῆ σοὶ πληροφορίαν παρέχομεν, καὶ ἐκ μέρους καὶ τῶν λοιπῶν δύο ἀγιωτάτων πατριαρχικῶν ὁράνων, τῶν παρ' ἡμῶν τοποτηρητικῶς ἐφορευομένων, διὰ τὸ μὴ παρῆναι εἰς Βασιλεύσαν τοὺς ἰθύνοντας αὐτοὺς κανονικῶς μακαριωτάτου Συνδελφούς, ὅτι ἀπεδεξάμεθα ἐν εὐχαρίστῳ διαθέσει ψυχῆς τὴν ἀξιεπικρινον περὶ τῆς Θεοφιλοῦς ταύτης ἀφοσιώσεως αἴτησίν σου, καὶ ἢ καὶ κατεγράψασιν, τὰ δηλωθέντα τρία δνόματα, τὰ τε σὸν καὶ τὰ λοιπὰ δύο, Κωνσταντίνου καὶ Βαρσάμους, ἕνα μνημαγεύονται ἐν ταῖς Ἱεραῖς προθέσει κατὰ πᾶν Σάββατον, ἐσομένης τῆς ἐνάρξεως μετὰ τὴν ἔγκαιρον ἀνάγνωσιν τῶν Ἱερῶν ἀφοσιῶν εὐχῶν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Γράμματός σου, ἐπὶ τε διαλύσει τοῦ γηίνου σκήνους εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη, καὶ κατατάξει τῆς Θεοσεβοῦς σου μαγνῆς ἐν χάριτι ζώντων, καὶ σκηναῖς δικαίων, καὶ ἔπου καθαρῶς ἡχος τῶν μακαρίων ἐσραζόντων, ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ τῆν οὐράνιον αὐτοῦ Βασιλεῖα, ἐπαγγελλόμενα πᾶσι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦσι. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσούτου μετ' εὐχαρίστου διαθέσεως πατρικῆς πρὸς ἡουλίαν σου καὶ πληροφορίαν ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ εὐλογία αὐθιγῶν

ἡ ἀφραγίς
τῆς
Παναγιότητος

ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἱερογέρους Νύκτες διάκονος καὶ ἐπίτροπος τοῦ μακαριωτάτου Συνδελφοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας

ἡ ἀφραγίς
τῆς
μακαριότητος

ὁ Ἱεροσολύμων Πολύκαρπος Νύκτες διάκονος καὶ ἐπίτροπος τοῦ Μακαριωτάτου Συνδελφοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας.

Τὸ κάτωθι πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα, φυλαττέμενον παρὰ τῷ προφρόνως πᾶν χρηρηγάζαντι ἡμῶν αὐτὸ πρὸς ἀντιγραφὴν περισκουεσάτω συμπολίτῃ καὶ φίλῳ Δημητρίῳ Στουδίτῃ, εἰ καὶ οὐδὲν τὸ κοινὸν ἔχον καὶ ἄσχετον καὶ τοῦτο πρὸς τὰ προηγηθέντα ἔγγραφα τῆς Μητροπόλεως ἡμῶν, παρκαθόμεν ἐνταῦθα δίκην ἐπιδορκίου τῆς ἱστορικῆς ἡμῶν δικαιοσύνης ἐπὶ τε τῇ περιέργῳ ὑποθέσει καὶ τῇ μακρᾷ ἡλικίᾳ τῶν 160 ἐτῶν. Ἐκὶ κεφαλῆς, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ἀπικαίνεται τὸ ὄνομα τοῦ πατριάρχου Ἱεραμίου, ὅστις, καὶ ὁ ἐκ τῆς χρονολογίας τοῦ γράμματος ἐξάγεται, ἐστὶν ὁ τῷ 1715 διαδεξάμενος κατὰ μῆνα Ἀύγουστον Κοσμάκ τὸν Γ', τὸν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας, Ἱεραμίας ὁ Γ', ὁ ἀπὸ Κωνσταντίας Καππαδοκίας. Ὅ,τι καθίστηται τὸ γράμμα τοῦτο περίεργον καὶ χαρακτηριστικὸν τῆς ἐποχῆς ἐστὶν ἡ μεγάλη συνοδικὴ κίνησις περὶ ἐνὸς ἀπλοῦ γυναικείου στασιδίου, ὑπερ ἕνεκα τῆς περιόπτου θέσεως αὐτοῦ, ὡς κειμένου καὶ ἀντικεῖν τοῦ πατριαρχικοῦ ὁράνου, ἐξασφαλίζεται τῷ ἱατρῷ Τεσταμπούζα διὰ τὴν ἀρχόντισσαν αὐτοῦ κοινῇ συνοδικῇ ἐπικυρώσει καὶ ἀποφάνσει, συνεσταλκὸς ἀρᾶς καὶ βλάβης ἀσυγγνώστου, καὶ ἀλύτου ἀφορισμοῦ κατὰ τοῦ ἀντιπαρισσομένου αὐτοῦ.

Τὸ ἐν λόγῳ συνοδικὸν γράμμα ἔχει ὡδε:

† Ἱεραμίας Ἐκκλησιᾶ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
νέας βίβης καὶ οἰκουμηνικὸς πατριάρχης.

† Διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ, καὶ Συνοδικοῦ γράμματος γίνεται δῆλον, ὅτι ἐκ τῶν νεωστὶ κατασκευασθέντων γυναικείων στασιδίων ἐν τῷ κατ' ἡμᾶς πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, θεδώκαμεν ἤδη γνώμη κοινῇ Συνοδικῇ τῷ τιμιωτάτῳ, καὶ λογιωτάτῳ ἀρχοντι Ἱατρῷ αἰδρ Θωμᾷ τεσταμπούζα (α) υἱῷ κατὰ πνεῦμα ἡμῶν ἀγαπητῷ, ἐν γυναικείῳ στασιδίῳ (β) διὰ τὴν ἀρχόντισσαν αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ἀριστε-

(α) Περὶ τοῦτου ἔρα «Τὰ μετὰ τὴν ἀλίωσιν» τοῦ Ἱφηλάτου ἐν σελίδι 341 καὶ 342.

(β) Τὸ στασιδίον τοῦτο οὐχ εἴρηται ταῦτον ἐν τῇ αὐτῇ καὶ τότε θέσει, δυνάμει ὅμως τοῦ δημοσιευομένου συνοδικοῦ γράμματος ἠγορασθῆναι πρὸ χρόνων παρὰ τῆς προμήτορος τοῦ εἰρημένου συμπολίτου Δημητρίου Στουδίτη ἑτέρου, πλησίου σου τῆς ἀπέθαντι τῆς ἱερᾶς πόλης σιροῆς κείμενον καὶ δι' αὐτοῦ κληρονομικῶς κατεχόμενον.

ροῦ χοροῦ τῆς ἐκκλησίας, ἀντικρῶ δηλαδή τοῦ ἡμετέρου πατριαρχικοῦ θρόνου κείμενον κατὰ πρόσωπον, καὶ βλέπον τὸ μασταίνατον τοῦ ναοῦ. ὅπερ ἀρχόμενον μετρεῖσθαι ἀπὸ τοῦ ἔξωθεν μεγάλου τείχους τῆς ἐκκλησίας εὐρίσκειται δέκατον τέταρτον τῷ ἀριθμῷ στασίδιον, ἔχον παρκαείμενα ἀμέσως, καὶ συνημμένα ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους τὸ στασίδιον τῆς ἀρχοντίσεως κυράτζας ἑλεντζας τοῦ μακκρίτου Δημητριάκη σαράτζη, ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου μέρους τῆς κυράτζας μακκίρας συζύγου τοῦ μπασῶ Γιαννῶκη ψάλτου. Τοῦτου χάριν καὶ γράφοιτες ἀποφαινόμεθα Συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων, καὶ ὑπερετίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν, καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ διαληφθὲν δέκατον τέταρτον ἀπὸ τοῦ τείχους στασίδιον κατὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς ἐκκλησίας, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἔξῃς ὑπάρχη ὑπὸ τὴν χρῆσιν, καὶ δεσποτεῖαν τῆς ἀρχοντίσεως τοῦ ἀρχοντος Ἰατροῦ σὺν Θωμᾷ τέσταμπούζα, καὶ τῶν διαδόχων, καὶ κληρονόμων αὐτῶν ἀναφάρστον, καὶ ἀναπόσπαστον παρὰ παντὸς προσώπου ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς Συνελεύσεσι, μηδενοῦς πώποτε τολμῶντος ἀντιποιηθῆναι αὐτοῦ τοῦ στασιδίου οἰκιδῆναι τρόπον, καὶ ἀποσπᾶσθαι αὐτὸ παρὰ τῆς αὐτοῦ λογιότητος ἐν Βλαρεῖ ἀσυγγνώστου, καὶ ἀλλοῦ ἀφορισμοῦ τοῦ ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος. ὅθεν εἰς ἐνδειξιν, καὶ διηνεκῆ ἀσφαλείαν τοῦ γνώμῃ κοινῇ Συνοδικῇ δοθῆναι πρὸς τὴν αὐτοῦ λογιότητα τὸ ρηθὲν στασίδιον, ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν Συνοδικὸν γράμμα, καὶ ἐδόθη τῷ αὐτῷ ἀρχοντι λογιωτάτῳ Ἰατρῷ σὺν Θωμᾷ τέσταμπούζα: - ἀψκέψ: —

Ἐν Μηνί νοεμβρίῳ, Ἰνδικτιῶνος Δ΄: (α)

† ὁ Ἡρακλείας Καλλίνικος. — † ὁ Κυζίκου Αὐξέντιος. — † ὁ Νικομηδείας Παΐσιος. — † ὁ Νικαίας Γεράσιμος. — † ὁ Χαλκηδόνος Νικόδημος. — † ὁ Ἀδριανουπόλεως Ἀθανάσιος. — † ὁ Σηλυβρίας Μακάριος. — † ὁ Παιδίας Ματθαῖος. — † ὁ Ἀγχιάλου Καλλίνικος. — † ὁ Δρόστρας Σεραφεῖμ. — † ὁ Χου Δανιήλ. — † ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Δανιήλ. — † ὁ Μαρωνείας Ἀθανάσιος.

(α) Τὰ λίαν ἐπιμνην καὶ παχέα ταῦτα γράμματά εἰσι γεγραμμένα χρυσοῦν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου ἀντὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑπογραφῆς, ὡς εἴθισται ἐπίστα.

Ἐνταῦθα κλείομεν τὰς ἐλάσσονας ἱστορικὰς ταύτας σελίδας τῆς Θεραπευτικῆς γῆς, ἀφοῦ τοσαῦτα ἐπὶ τοσοῦτον ἐπεδειξάμεθα τῷ ἀναγνώστῃ, ξενίσαντες μὲν αὐτὸν ἐπὶ βραχὺ ἐν τῷ ὑπὸ τῶν ἐτῶν βασιλευσάντων οἰκίματι τῆς Μητροπόλεως, περιηγησάμενοι δὲ διὰ μεταπηδήσεων ἀπὸ τῶν ἐγγράφων αὐτῆς εἰς τὸ ἡγεμονικὸν χρυσοῦν βιβλίον τῆς ἡμετέρας σχολῆς καὶ τὸ σιγγιλιῶδες γράμμα τῆς ἐν τῇ χώρᾳ Ἀδάσσω, καὶ ἐκείθεν διὰ τῶν κατὰ τὸν μητροπολίτην Δέρκων Διονύσιον καὶ τῶν ὑπομνημάτων τοῦ ἀπὸ Σιμύρνης πατριαρχέσαντος Γρηγορίου ἐδηγήσαντες εἰς τὸ περίοπτον στασίδιον τοῦ Τεσταμπούζα (α) | Αἱ σελίδες αὗται, ὅσαι καὶ ὡσεὶ βραχέαι, ὅσαι καὶ ἀτελῶς ἐκτιθέσονται ὑπὸ ἀσθενοῦς μὲν καλάμου, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐπιστάσαν ὀσίου πεπειραμένου, μέκνηται ἑκατὴν ἄξιαν πρὸς τὸ χρυσοῦν ὄνειρον τῶν μεσαιωνοδιστῶν τοῦ καθαρίσαι ὡς οἶόν τε τελεωτέραν τὴν ἱστορίαν τῆς βυβαλίδος τῶν πόλεων καὶ πρὸς αὐτὴν μόνην τὴν ἄξιαν ἀποδιδέποντες δημοσιεύομεν ταύτας, τοῦτο μὲν ἵνα καὶ ἡμεῖς τὸ γ' ἐφ' ἡμῖν συντελέσωμεν εἰς τὴν ἐπαλήθευσιν τοῦ ὄνειρου, τοῦτο δὲ καὶ ἵν' αἰεὶ συντασσώμεθα τῷ λόγῳ τοῦ μητροπολιτικοῦ ἡμῶν κώδικος ὅτι «ὕπομνηματιζέειν χρῶν, τὰ ἄξια ὑπομνηματισμοῦ, καὶ τούτων μάλιστα τὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ ὑποθέσεων», καὶ γραφῆ παραδιδόναι ἵνα ἐς αἰετὴν μνήμην ἔχωσιν οἱ ἐπερχόμενοι αὐτὰ εὐσυνείδητοι. Σημαντικὴν ἐν τῇ μετὰ τὴν ἄλλωσιν ἐποχῇ σχόντος θέσιν τοῦ ἡμετέρου χωρίου, πολλὰ τοιαῦτα σελίδας σπουδαίαν συγκομίζουσι μὲν συμβολὴν τοῖς ἐρευνηταῖς τῶν τῆς ἐποχῆς ταύτης πραγμάτων (εἰ καὶ πολλῶν ἐτι περιουθέντων ἐν τῇ γῆ ταύτῃ ἱστορικῶν κειμηλίων περιηγητῆς, οὐ πρὸ πολλοῦ βεβήλωις περικοπέσας ἐνεσθῆεν καὶ τιμηθείσας, ἀπεφῆσαν τηλόθι γαίης, ἢ γεγραμμένα καὶ φυλάττεμενα ἐτύγχεον, στοναχοῦσας ἐπὶ τοῦτῃ καὶ στοναχουσοῦσας ἐπὶ χρόνον μακρὸν, ἔστ' ἂν ὑποδέξαιτο πάλιν ἢ πάτριος γῆ), ἀλλ' ἢ ἐξέδρασις καὶ διαλεόμανσις αὐτῶν δυσχερῆς,

(α) Σημειώσθαι ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς ἐγγράφοις ταύταις, εἰς ὧν τὰ ἐν τοῖς ἀρχαίοις τῆς Μητροπόλεως ἡμῶν μνημονευθέντα εὐμενῶς ἐχορηγήθησαν ἡμῖν πρὸς ἀντιγραφὴν παρὰ τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου τῆς ἐπαρχίας Δέρκων ἀγίου Ἰωάννου Μεθοδίου, πρὸς ὃν καὶ ἐκφράζομεν εὐχαριστίας, διατηρήσαμεν πιστότατα τὴν ἀνταξίαν, τὴν ὀρθογραφίαν, τὸν τονισμὸν καὶ τὴν στίξιν ἐπὶ αὐτῶν, καὶ ἐν λόγῳ δημοσιεύομεν οὐδὲ κατὰ κεραίαν ἀφαιρούμενα τῶν πρωτοτύπων.

ἄτε πολλῶν σφαλερῶν τε καὶ ἀδοκίμων γραφέντων, ἐλλείπει ἀσφα-
λῶν καὶ διαυγῶν ἱστορικῶν πηγῶν, τῶν δὲ συγγραφεύων ἐνίων πε-
ριγρητῶν διακρισθέντων πρὸς ἀλλήλους ἐν τε ταῖς κρίσεσι καὶ ση-
μειώσεσιν. Τὸ ἐν πᾶσιν ὁμῶς καὶ πάντοτε δυσχερὲς τῶν τοιούτων
ἔργων ἀποδίδει μετέπειτα γλυκὺ καὶ εὐφρόνιον νόημα τῇ ἀναδε-
ξαμένῳ αὐτῷ, ἅτε τῆς περιουσιωγῆς ἔστω καὶ τατριμμένων ἱστορι-
κῶν χαλκῶν οὐ μικρὸν συμβαλλομένης εἰς τὴν ἀνίδρυσιν τοῦ με-
γάλου καὶ πολυτελοῦς τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορικῆς οἰκοδομήματος.
Ἐὰν δὲ ἡ Ἰδέα αὕτη ἐγεννᾷτο συχνότερον ἐν τῇ διανοίᾳ τῶν λογίων
τῶν βιωσάντων καὶ βιούντων ἐν τοῖς προαστείσι; τῆς Κωνσταντινουπό-
λεως ἢ συνεγράφετο ἀκριθέστερον ἢ ἱστορικῶν ἐκάστου αὐτῶν, ἢ ἐπε-
χέετο ἀπλετον εἰς ἐπὶ τῶν πολλῶν σκοτεινῶν σημείων, ἀπερ καλῶ-
πτουσι καὶ καλύπτουσι τὰ τῆς πρωτεύουσας ἡμέτερα πράγματα ἐν ὅσῃ
ἀκηδεῖς πρὸς τὰ τοιαῦτα ἐπιδεικνύμεθα, καὶ ὅ' ἀνεκαλύπτετο πλῆ-
τους ἐγκρατοφυγμένος παλαιγενῆς θησαυρὸς, οἷος ἐγκέφαλος ἐν
τῇ γῆ ταύτῃ τῶν Θεραπειῶν, γῆ, ἧς πᾶσα γωνία καὶ πᾶς λίθος καὶ
μίαν ἐγκρύπτει σελίδα τῆς ἱστορίας αὐτῆς, διασωζομένης εἴτε ἐν εὐ-
ρωπιῶσι καὶ ἀγνώστοις ἐγγράφοις, εἴτε ἐν ταῖς παραδόσεσι τῶν πα-
λαιτέρων ἡμῶν πολιτῶν.

Μικρὸν μὲν ἀλλὰ προσφιλές, τὸ ἡμέτερον χωρίον, περικλείεται τῇ
μητρὶ καὶ βασιλίδι τῶν πόλεων, πιστῶς τὸ γραχιώτατον καὶ τὰς ἄλ-
λας αὐτῆς καλλοῦντας διαφυλάττον, ἀναγκριστῶν δὲ τὸν ἀπολάμποντα
μαργαρίτην τῶν λοιπῶν προαστείων, τὸν κοσμοῦντα καὶ κοσμήσοντα
γράμμασι χρυσεῖς τὰς δέλτους τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας. Τὸ γλυκὺ αὐτοῦ
νόημα, ὅπερ διήρῳισαν τῶν Ρίξων καὶ Χρηστοπόλων αἱ ἀηδόνες,
ἐνεθεύσα σεβαστὸν ἄνδρα, Σκαρλάτον τὸν Πυξάντιον, καὶ προήγεν εἰς
χαρῆσας ποιητικὰς περιγραφὰς, δι' ὧν ἐξυμνεῖτο μὲν τὸ χερσέντιος
ἐκκρεμάμενον τοῦ πτερυγώματος τῶν ὠτων τοῦ Βασπῶρου τρίγληνον
μυρῶν ἐνώπιον, ἀνεσκήρτα δὲ ἡ τῶν ἀναγνώστων ψυχῇ, φανταζομένη
μεταρσιωμένην ἐκυτὴν καὶ φαιδρῶς προσγελάσαν πρὸς τὰ βασπῶρεια
κόματα, ὅτινα ἀρῆθ' μορμύροντα καὶ φλοισβίζοντα σιγηλῶς πρὸς τὴν
ἀκτὴν τῶν Θεραπειῶν βάλουσι, ὅτε μὲν ῥηγνύμενα καὶ τὰς καλλι-
στρώτους ἀμαξιτοῦς διαδρέχοντα, ὅτε δὲ πρὸς τὰ ἔσω τοῦ λιμένος βάλ-
νοντα καὶ ὑποστρέφοντα στροφοδινούμενα μετὰ ἔλκερσός φιδύρου, δι-
σκαδανόντος τὴν ἡρεμίαν σκοτομηνίου νυκτός. Ἐνταῦθα, ἐνθα ἡ φύσις

ἔδραν τῶν καλλοῦν ἀυτῆς ἐνεστήσατο, διήγον ὀλίγως ἡγεμόνες Βλα-
χίας καὶ Μολδαβίας, πιστῶς καὶ μετ' ἀεταπαρησίας πρὸς τε τὴν σε-
βαστὴν αὐτοκρατορικὴν κυβέρνησιν καὶ τὸ ἡμέτερον ἔθνος βιώσαντες
καὶ πολλαχοῦ ἀνὸψαντες τὸν τῆς παιδείας καὶ μαθήσεως πυρσόν. Ἐν-
ταῦθα ἐγγίνοντο τὰ τῆς βογγαρικῆς ἀριστοκρατίας συμπόσια ὑπὸ τε
τὰς ἐν τῇ κοιλάδι τῆς Κρύας Βούσης ἢ τοῦ ἀρχιάτματος τῆς ἀγίας
Κυριακῆς πλατάνους, ἐνθα κυδιστῆρες καὶ σχοινοβάται ἐξετέλουν
ποικίλα τεχνάσματα πρὸ ἀπειροπληθούς λαοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦς βαθυ-
σκίους διαδρόμους τῶν περὶ τὰ μέγαρα τῶν αὐθεντιῶν κήπων, ἐνθα
πύξοι, ἀψιδιῶτὸν στεφάνην τῇ εἰσιόντι σχηματίζουσαι, καὶ σεμνοπρε-
πῶς ἱστόμεναι ὑψιάρηνοι κυπάρισσοι ἀποπέουσι τὰ εὐωδέστατα μύρα,
πάλαι μὲν ζωνῶς ὑπὸ τῶν ἀνέμων διαπνεόμεναι καὶ φαιδρότητα προσ-
κολλῶσαι ἐπὶ τῶν χειλέων τῶν συνευθυμούντων ὑπὸ τὸ ἀνὰ τὰς φι-
λύρας συναλλασσόμενον κελᾶδημα καὶ φιλημα τῶν ἀγῶν Θερα-
πειανῶν ἀηδόνων ἢ βαρυτάτας συγγραφὰς συντιθέντων παρ' ἡρεμίας
δεξαμενὰς, νῦν δὲ ψυχρῶς ἡμύουσαι καὶ θαλερῶν κατὰ δάκρυ χέουσαι
ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς μελαγχολικῆς ἐρημώσεως τοῦ πανδαμάτορος χρόνου.
Ἐνταῦθα ὑποκέρυπται ἰγνή διαμονῆς ἢ παρελεύσεως περιδύξων ὀθα-
μανῶν ἀτοκρατόρων, ἐν οἷς ὁ πολλὰς ἑορτὰς τοῦ βασιλείου τελέσας
πάππος τοῦ νῦν ευκλείως αὐτοκρατορέουτος Μαχμούτ ὁ Β', ὁ οὐδὲ
κατὰ τὴν λαμπρὰν τῆς κληδόνος πνήγυριν ὑστερήσας προσέληθ' ἐν
θεάσει τὰ κατ' αὐτὴν, καὶ ὁ ἐν τῇ τοῦ Χίου μεγαλειώδους Μισὲ
Σκαρλάτου οὐκίε γευμάσια; Σελημ ὁ Γ'. Ἐνταῦθα καὶ τούνηθεν
κλεινοὶ πατριάρχαι γενόμενοι (ὧν τὰ ὀνόματα ἀρχόμενοι εἴπομεν), τὸ
μὲν γεννηθέντες, τὸ δὲ καὶ ἐκ τῆς μητροπολιτικῆς ποιματορίας εἰς
τὸ ἀνώτατον τοῦ ἡμετέρου κλήρου κληθέντες ἀξιώμα. Ἐνταῦθα, πλὴν
τῶν μητροπολιτῶν Διονυσίου, Μακαρίου καὶ Γερασίμου καὶ τῶν ἐν
ἀρχῇ καταλεχθέντων ἐνδύξων ἀνδρῶν, ἐγεννήθησαν ὁ ἡγεμὼν Κούζας,
ὁ Ἰάκωβος Ρίξος Νερουδῆς, ὁ πρὸ εἰκοσαετίας ἐν Ἑλλάδι μὲν πρωθυ-
πουργός καὶ ὑπουργός τῶν οικονομικῶν καὶ ἐξωτερικῶν χρηματίας,
ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲ πρεσβευτῆς Δημήτριος Χρηστίδης, ὁ νῦν τῆς
Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου ἀρχίατρος ἐξοχώτατος Σπυρίδων Μουρογένης
πασσάς, ὁ νῦν ἐν Ρώμῃ πρεσβευτῆς τοῦ ἐλληνικοῦ βασιλείου Δη-
μήτριος Ραζής καὶ τοσοῦτοι γυμνασιάρχαι ἐλληνικῶν φροντιστηρίων,
ἐν οἷς οἱ καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ μουρουζικῇ σχολῇ διδάξαντες Γεώργιος

Στεφάνου, μαθητῆς Νικολάου Κριτίου, Ἀλέξανδρος Ίωάννου Ραδινός, γυμνασιαρχεὺς ἐν Πάτραις καὶ ἐν Ναυπλίῳ μετέπειτα καὶ τὸν Ἡρόδοτον εἰς τὴν καθωμιλημένην μεταφράσας, καὶ Ζαχαρίας ὁ Αἰνιάν. Ἐνταῦθα ἐμόνασαν σεβαστοὶ Λεῦται τῶν κατὰ καιροὺς ἐνδημουσῶν συνόδων καὶ πρεσβευταὶ Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ὀλλανδίας, Ἰταλίας καὶ Σουηδίας, ὧν ἔνιοι καὶ νῦν ἔτι χροῶνται τοῖς ἐξοχικοῖς αὐτῶν μεγάροις. Ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφὴ σιάν σεβασμῶς ἀνισχύουσης γηραιᾶς πλατυφύλλου πλατάνου, δυναμένης νὰ ἐπανακύσῃ καὶ ζωογονήσῃ ὑπ' αὐτὴν ὑπερπεντακοσίους ἄνδρας, καὶ ὑπὸ τὸν σιγῆλόν θροῦν τοῦ παραρρέοντος ῥυακίου εἰργάζετο μεταβαίνων περὶ δεξιῆν ἐκείνης τοῦ θέρους ὁ μῆτροπολίτης Γρηγόριος ὑπὲρ ἐξυψώσεως τοῦ κλέους τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνταῦθα ἰδθῆ ἐκ λιθιάσεως πάσων ὁ πρῶτος τῆς Γαλλίας πρεσβυτῆς καὶ στρατηγός τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος Σεβαστιάνης, πῶν ἐκ τοῦ ὕδατος τῆς καλλίστης, διαυγεστάτης καὶ ἰαματοφόρου πηγῆς τοῦ Νεράκι. Ἐνταῦθα ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ ἀγιάματος τῆς ἀγίας Κυριακῆς ἐτόγγανον ἀνφοδομημένα τὰ παρά τῶν αὐθεντῶν προστατευόμενα νοσοκομεῖα, ὀρισμένον κατ' ἔτος λαμβάνοντα τὸ ἔλεος ἐκ τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας, ἐν οἷς ἐνοσηλεύοντο ἄκαντες οἱ λοιμοθλήται καὶ χολερόθλητοι, ἐγγῆροι τε καὶ περίοικοι, καὶ δὴ κατὰ τὴν σφραγῆν τοῦ 1805 ἐπιδημίου. Ἐνταῦθα ἦν ἡ προκαταρκτικὴ τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, ἡ τοσοῦτους Ὀκλερούς παραγαγοῦσα βλαστὸς, ἐν οἷς Γρηγόριον τὸν ΣΤ', τὸν ἀπὸ Σερρών, Ἀλέξανδρον τὸν Ραγκαζῆν, ἄλλοτε πρύτανην τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, Γρηγόριον τὸν παπᾶ Φλέσσαν, τὸν Χρηστίδην, τὸν Νερούλδον, τὸν Ραδινόν, τὸν μαθητὴν Ζαχαρίου τοῦ Αἰνιάνος Παναγιώτην Παλαμάν, τὸν Σωτήριον Καλλιᾶδην καὶ ἄλλους, ἡ πλουσιωτάτην σχολὰν βιβλιοθήκην κατακείσαν ἐν τῇ μεγάλῃ πυρκαϊᾷ τοῦ χωρίου. Ἐνταῦθα ἐφιλοτεχνούντο μετὰ ἐπιτηδείτητος καὶ λεπτότητος χειρῶν τὰ κάλλιστα ἐργάσματα καὶ ἐκθέματα, ἅπερ ἐδραβεύοντο περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐν ταῖς ἐκθέσεσι τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Λονδίνου. Ἐνταῦθα ἐξαγορεύοντο τὰ βαρύτερα γραφιδεπύχρωστα τρίχαπτα καὶ παρασκευάζοντο αἱ πλούσιαι φερκαὶ τῶν βογηρικῶν οἰκογενειῶν, μηδ' αὐτῶν τῶν ἀνάκτων ἐξαρουμένων. Ἐνταῦθα ὡσαύτως ἤριστοτεχνούντο ἅπαντα τὰ ἐπὶ τῇ ἀμφίᾳ, ἐν οἷς ὁ λιθὸς ἀδαμωνινοῖς καὶ σαπφειρίνοις πεπκομένος πολύτιμος τοῦ μῆτροπολιτικοῦ ναοῦ ἐπιτάφιος (τὸ ἀριστόδργημα τοῦτο

τῆς Θεραπειανῆς τέχνης), ὃν, κλαπέντα ἱεροσάλως πρὸ τετρακοινονταετίας, μετεπώλησαν ἀντὶ τῆς εὐτελοῦς τιμῆς 9000 γροτίων. Ἐνταῦθα κατασκευάζοντο οἱ δις ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Βιέννης βραβευθέντες ἀνθοσμῖαι καὶ μελισταγεῖς τῶν Θεραπειῶν οἶνοι. Ἐνταῦθα ἐν τῷ κήρῳ τοῦ μεγάρου τῆς γαλλικῆς πρεσβείας μεταφυτεύθησαν τὸ πρῶτον ἐκ Γαλλίας τὰ εὐώδη καὶ καλλίγευστα χαμικέρασα, ὧν πλουσίως εὐμοίρει τὸ χωρίον. Ἐνταῦθα τοσαῦτα ἄλλα σημαίσεως τυγχάνουσι ἄξια, ἃ ἡμεῖς μὲν παρακαταλέγοντας ἐκτρέψουσι εἰς χρόνον καὶ χωρίου πολλοῦ δεομένην ἐνερθεῖν ἐν τῷ γλυκεῖ δνόματι τῆς γενετήρας ἡμῶν, τὸ δὲ τῆς βίδλου τῆς δε ὄνομα μεταλλάξουσι ἀπὸ Ἡμερολογίου εἰς αὐτόχρομα «Θεραπειάδα» καὶ τοὺς τὴν ἐπιλεχτον χορεῖν τῶν λυγίων ἐν αὐτῇ ἀποτελοῦντας, ἐν οἷς ἐλάχιστος ἐγὼ ἐργάτης παρίσταμαι, παραγκωνίσουσι τέλος. Τούτων ἀπάντων τὴν ὕλην ἐπιθυμούμεν ἔν', ἂν Θεὸς διδῶ, ἐν τῷ «Ἡμερολογίῳ τῆς Ἀνατολῆς» ἐξεντλήσωμεν.

Τοιοῦτον, φίλοι ἀναγνώσται, τὸ ἡμέτερον χωρίον, εἰ ἐκείτῃ δρᾶξ χοδὸς πολυτιμοτάτη. Καὶ νῦν καταπαύοντες ἐνταῦθα τὴν παράθεσιν τῶν ψυχίων τούτων τῆς πλουσίας ἱστορικῆς τραπέζης τῆς Θεραπειᾶδος γῆς, ἀποχαιρετίζοντες δ' ἡμᾶς καὶ συναποχαιρετίζοντες ὑμῖν τὰ κατὰ τὴν φίλην γενέτειραν, οὐδὲν ἕτερον ἐπίσθημα ἠγοῦμεθα ἄριστον ἢ τὴν εὐχὴν, ἵνα, πρὸς τε ἐπίρρωσιν τοῦ βικουσημάντου δνόματος τῆς ἱστορίας καὶ πρὸς τέρψιν τῶν φίλων αὐτῆς, εὐδοκῆσῃ τὸ θεῖον τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ δυσχεροῦς καὶ εὐφροσύνου ἅμα ἔργου, αἷ νῦν τὸ πρῶτον ἠξέμεθα, οὐδαμῶς πρὸς τὸ δυσχερὲς ἀποδειλιῶντες.

Ἐγραψεν ἐν Θεραπειᾷ, Νοεμβρίου μεσοῦτος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΘΑΦΗΘΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΑΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΑΡΑΞΗΝ ΠΕΡΣΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ

Κατὰ Μούνιον τοῦ 187. . . ἐπέδην τοῦ ῥωσικοῦ ἀτμοπλοίου «Μέ-
γας Δούξ Κωνσταντίνος» ἔπως μεταβῶ εἰς Πόντι. Ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ
ὑπῆρχε πλῆθος πολλῶν ἐπιβατῶν διὰ τὴν ἀναιτικὴν παραλίαν τῆς Μι-
αύρης Παλάσης· πάντες δ' ἦσαν εὐθυμοὶ καὶ χαρίεντες, ὅτε τὸ ἀτμῆρες
ἀνέπλεε τὸν ἰχθυόεντα Πόσπορον, οὗ τοὺς ἰχθύς ἔμελλον ἐπὶ μικρὰν
σειρὰν ἐτῶν νὰ θναίρωμαι μόνον, ἐν χώρῳ λίαν μεσογείῳ, ἣ εἰς τὸ
ἔλεος τῶν φίλων εὐρισκόμενος νὰ δέχωμαι ἐξ αὐτῶν μικρὸν δῶρον
ἰχθύς ἐν τῷ ἔξει ἢ τεταρχειμένους· ἔμικ τὸ ἀτμοπλοῖον ἐξῆλθε τοῦ
Βοσπόρου κατῆλλον εἰς τὴν αἰθουσαν ἔπως ἴδω τοὺς συμπλωτῆράς
μου, μοιραίως δέ πως οὐδεὶς ὁμογενὴς ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ καταστρώ-
ματι εὐρίσκατο ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρῃ θέσει· οἱ συμπλωτῆρές μου
ἦσαν Ἀμερικανὸς τις ἱεραπόστολος πρεσβυτεριανός, ἱερεὺς καθολικὸς
ἐκ τῶν ἐν Οὐρμια Χαλδαίων (α) καὶ Πέρσης στρατηγὸς ἐπιστρέφων
ἐξ Εὐρώπης, ὅπου εἶχε μεταβῆ πρὸς ἀγορὰν ὄπλων διὰ λογαριασμὸν
τῆς κυβερνήσεώς του. Δὲν γνωρίζω τίς ἔδωκε τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ὅτε
κατῆλλον συζητήσις ζωηρὰ καὶ ἐμπάθης τουριστὶ ἐπεκράτει με-

(α) Οὐρμια νοτιοδυτικῶς τῆς Ταυρίδος πόλις ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης.
Πολλοὶ συγγραφεῖς λέγουσιν ὅτι εἶναι ἡ γενέθλιος πόλις τοῦ Ζωροάστρου· ὁ
πληθυσμὸς ἀγκείται ἐκ Μουσουλμάνων, Ἀρμενίων καὶ Χαλδαίων ἀπογόνων
τῶν ἀρχαίων Ἀσσυρίων, γνωστῶν σήμερον ὑπὸ τὸ ὄνομα Νεστοριανῶν, κοινώ-
τερον λεγομένων Νασρανῆ. Καθολικὴ καὶ Ἀμερικανικὴ προσηγάσθηται θρασυ-
ρίως ἐργάζονται ὑπὲρ τοῦ προσηλυτισμοῦ τῶν Νεστοριανῶν, διατηροῦσαι καὶ
σχολαίαι. Οἱ Νεστοριανοὶ λέγουσιν ὅτι δὲν εἶναι μικρὸν τῆς ἡμετέρας· Ἐκκλησίας
τοῦτο διετέλετο ὁ ἱερεὺς Μιχαὴλ ἐξ Οὐρμιας, ὅστις περιῆλθε πᾶσαν τὴν Ρωσ-
σίαν ἀνατῶθ τε καὶ ἐν Ἑλλάδι πρὸς συλλογὴν συνθηρμῶν καὶ διετήρει ἐντὸς
τῆς οἰκίας καὶ μικρὸν ὀρθόδοξον ναὸν δι' αὐτὸν καὶ τοὺς οἰκίους· αὐτοῦ δὲ θη-
νότος, πᾶς λόγος περὶ ὀρθοδοξίας ἐξέλιπεν.

ταῦ τῶν δύο θεολογούντων ἐπὶ τοῦ «βασιλίσκου» ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται
λελυμένα ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τίς δ' ἠρώατο μετ' ἀκρας καὶ Ἰωβείου
ὑπομονῆς τῶν συζητήσεων τούτων; ὁ Πέρσης στρατηγός, ὅστις οὐδέ-
τερον θέλων νὰ δυσαρεστήσῃ καὶ ἀνώπιον σχολαστικῶν ἐξηγήσεων τῶν
εὐαγγελικῶν ρημάτων ἀπέδιδε τὸ δικαίον ποτὲ εἰς τὸν ἕνα καὶ ποτὲ
εἰς τὸν ἄλλον· μετ' ὀλίγον ἐξητήθη καὶ ἡ γνώμη μου, ἀλλ' ἀναρρό-
διος ἔλως ὦν περὶ τοιαῦτα ζητήματα ἠρνήθη ἐντελεῖς νὰ ἐκφέρω
γνώμην, ἅτε τοῦ καιροῦ λύσαντος ἐν ἀκαρεῖ τὴν περὶ τούτου φιλονει-
κίαν διότι οἱ χερσολοὶ Χαλδαῖες τε καὶ Πέρσης στρατηγὸς καταλη-
φθέντες ὑπὸ ναυτίας ἀπεσύρθησαν ἀφίσαντες ἀνώπιόν μου τὸν φίλον
ἱεραπόστολον, ὅστις μεταβλῆς εἰς τὸ μικρὸν τοῦ δωμάτιον ἐπανῆλθε
φέρων ὑπὸ μάλῃς δύο ὀγκώδη βιβλία, ἅτινα καὶ κατέθεσεν ἀνώπιόν μου·
ἠρώατο δὲ χαμηλῇ τῇ φωνῇ καὶ μετ' ἀκρας σοβαρότητος ἐξηγῶν μοι
τὰ περὶ πρεσβυτέρων καὶ ἐπισκόπων, τὴν σημασίαν αὐτῶν ἐν τῇ Ἰκ-
κλησίᾳ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας κτλ., προσθεὶς συνάμα ὅτι πρεσβύ-
τερος καὶ ἐπίσκοπος σημαίνει ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἐν τῇ ἑλληνικῇ,
καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μεταχειρίζεται καὶ τὰ δύο ἀδιαφό-
ρως· καὶ διὰ μὲν τὴν σημασίαν τῶν λέξεων ἐτόλμησα νὰ εἶπω εὐτα-
βάσταίς τῇ σεβαστῷ ἱεραποστόλῳ, οὐ ἀπατάται, ἐξηγήσας αὐτῷ τὴν
διαφορὰν, ὅσον δὲ διὰ τὴν χρῆσιν, ἣν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ποιεῖται
τῶν δύο λέξεων, τοῦτο εἶπον καίτοι ἐκτὸς τῶν δυνάμεών μου, ἀπό-
κείται δὲ εἰς τοὺς σεδασιματώτους ἐπισκόπους ὄλων τῶν ἐθνῶν νὰ ὑπε-
ρασπίσωσι τὸ ἀξίωμα, ὅπερ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας φέρουσιν.

Εἶναι περιττὸν ν' ἀπαριθμήσω τὰς πόλεις, εἰς ἃς προσεγγίζουσι τὰ
ῥωσικὰ ἀτμοπλοῖα, διότι αὐταὶ εἶναι γνωσταὶ τοῖς πᾶσι· μικρὸν μόνον
μένω ἐν Τραπεζούντῃ, ἧς οἱ φιλότιμοι καὶ φιλέμουσοι κάτοικοι τοσοῦ-
τον περὶ τῆς διαδόσεως τῶν γραμμῶν ἀνὰ τὸν Πόντον μοχλοῦσι,
καὶ ἤδη μετὰ τὴν τόσῃν τοῦ ἐμπορίου κατάρπτωσιν ἐκ τῶν ὑστερημάτων
αὐτῶν συντηροῦσι σχολαίαι ἀρρένων τε καὶ θηλέων, τὸ δὲ περίσπυτον
Ἥτρονιστήριον ὡς τηλαυγῆς φάρος εἰς ὄλον τὸν Πόντον ἐπιγείει τὸ
φῶς τῆς παιδείας.

Ἐν Βατούμ ἐγένετο ἀνάγκη ἔπως ἐγκαταλείψωμαι τὸν «Μέγαν
Δούκα Κωνσταντίνον» λίαν εὐχαριστημένον ἐκ τοῦ περιποιητικῶ τρό-
που τοῦ πλοιάρχου καὶ τῆς καλῆς διατροφῆς καὶ περιποιήσεως. Ἐν-
ταῦθα χαίρειν ἔλασας τὸν Ἀμερικανὸν καὶ τὸν στρατηγὸν ἀπεφάσισα

ἔπως συνταξιδεύσω μετὰ τοῦ Καλδαίου ἱερέως μεταβαίνοντος εἰς τὴν ἐν Περσίᾳ πόλιν τῆς γεννήσεώς του Οὐρμίου· οὗτος ἄφησεν ἐν Βατούμ, τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἔνδυμα, διότι δὲν ἐπιτρέπεται ἐν Ρωσίᾳ ἢ διαβάσις οὔτε ἡ διαμονὴ καθολικῶν ἱερέων ἐκτὸς τῶν ἡμερῶν διὰ τοῦς ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ ναοῦς. Ἐπειδὴ δὲ τὸ Βατούμ ἦτο κτήσις τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ὅλαι αἱ διατυπίσεις τῶν διαβατηρίων ἐγένοντο ἐν Πετίερ, ἔπου μετέβην διὰ μικροῦ τινος ἀτμοπλοίου. Συμβαίνει πολλάκις ὁ πλοῦς οὗτος νὰ ἦναι ἐκ τῶν δυσκολωτάτων ἔπως συνέβη καὶ ἡμῖν.

Μὴ ὑπάρχοντος ἀκόμη τοῦ σιδηροδρόμου, ἠναγκάσθημεν νὰ πλεύσωμεν τὸν ποταμὸν Φάσιν διὰ μικροῦ καὶ στενοῦ ἀτμοπλοίου, μέχρι τῆς μικρᾶς κωμοπόλεως Μαρὰν, ἔπου εἶναι καὶ ὁ ποταμὸς πλευστός. Δὲν γνωρίζομεν τίνας εἶναι οἱ λόγοι οἱ προκαλέσαντες τὴν μεταβολὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ ποταμοῦ εἰς Ριδὸν, ἀν οἱ πρῶτον κύριοι τῶν μερῶν ἐκείνων ὀνόμασαν αὐτὸν οὕτω· ἡ Ρωσία γενομένη κυρία αὐτοῦ νομίζομεν ὅτι ἔδει νὰ σεβασθῇ ὄνομα τόσο ἀρχαῖον καὶ τοσοῦτον γνωστὸν εἰς πάντα ἄνθρωπον ἀρχίζοντα νὰ μανθάνῃ μυθολογίαν καὶ ἱστορίαν· ἀρὰ γε ἡ ἀρχαιότης, ἡ μᾶλλον ἡ ἀρχαιολογία συνίσταται μόνον εἰς τὰς ἐπιγραφὰς ἢ ἀγάλματα ἢ σκωληκώδηρτα χειρόγραφα; οὐδὲως δ' ὅπ' ἔβην πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὀνόματα πόλεων ἢ ποταμῶν τοσοῦτον ὑπὸ τῆς ἱστορίας ἀναφερομένων;

Ὁ πλοῦς τοῦ Φάσιος εἶναι θαυμασιὸς καὶ μαγευτικὸς διὰ τὸ κατόφυτον τῶν δύο αὐτοῦ ὄχθων, κατοικίαι ὅμως δὲν φαίνονται παρὰ ὄβλιαι τινες καλύβαι ἐκ κλαμμωτῶν, πρὸς ἃς ἔρπουσι μᾶλλον ἄνθρωποι ἱκταρικοί καὶ σκαλειώδεις ἴσως ἐκ τῶν ἐπιπολαζόντων πολλῶν πυρετῶν· μετὰ ἐξάκρον πλοῦν ἐφοδισάμεν εἰς Μαρὰν, ἐκεῖθεν δ' ἐπιβάντες ἀμέξης μετὰ δύο ὥρας ἐφοδισάμεν εἰς Κουταΐδα.

Ἡ Κουταΐς εἶναι μικρὰ καὶ ἄρτια πόλις ἔχουσα 12 χιλ. κατοίκων, κειμένη ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Φάσιος ποταμοῦ, πρωτεύουσα δὲ τῆς Ἰμμερητίας ἢ Μιγκρηλίας μετὰ ἔδραν ὀρθοδόξου ἀρχιεπισκόπου τοῦ κάτω Ἰθηρίας ὡς ἐπιτοφρεῖτο ἐπὶ τῶν Γεωργιανῶν βασιλείων. Ἔχει μικρὸν θεμέσιον κήποι, καλὰ κτίρια, δύο ξενοδοχεῖα καὶ μητροπολιτικὸν ναόν, ὡς καὶ ναὸν ἐπίσης τῶν δυτικῶν. Ἐπιφωλέθη τῆς τὴν ἐκκύριον ἑορτῆς τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου ὅπως μεταβῶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔπου ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἀτέλει εἰς γεωργιανὴν γλώσ-

σαν τὴν θείαν ἱεουργίαν. Κατὰ καλὴν μου ἡ κακὴν τύχην ὡς ὁδαῆς τοῦ τόπου εἰσῆλθον διὰ μικρᾶς τινος ὄρας καὶ εὐρέθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὀνόματι καὶ πράγματι ὄραιου φύλου, οὗ τὴν περίεργον καὶ κομψὴν ἔνδυμασίαν, τὸ κατὰ πάντῳ ἀξιοπρεπὲς παράστημα, τὸ λευκὸν καὶ λεπτὸν τῶν χαρακτηριστικῶν καὶ τοῦς μαύρους καὶ ὄρους ὀφθαλμοῦς ὁκ. ἀπεθαύμαζον πᾶσαι αἱ τῶν μερῶν μας δέσποιναί καὶ δεσποινίδες χωρὶς βεβαίως νὰ τὰς φρονήσωσι τὸ παράπαν. Ἦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ γεωργιανὴ γλώσσα δύναται νὰ ἔχη τὰς χάριτας καὶ καλλογὰς αὐτῆς, ἀλλ' εἰς τὸ ἴδικόν μου οὗς δὲν ἔκαμε τόσο εὐάρεστον ἐντύπωσιν. Ἦ δ' εἶπω περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς; ἀν οἱ τῆς ἡμετέρας ἀντίπαλοι ἤκουον τοὺς σεβασμίους μιγκρηλιανούς ἱεροψάλτας θὰ εὕρισκον τὴν μουσικὴν μας θείαν, ἀγγελικὴν, θεσπεσίαν. Ἦ κωκῶν φωνῶν καὶ παραφωνιῶν, τί μεγάλη κατάρχησις τῶν καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νε να ἀνα νεανες, ἴσα ἴσα δὲ αὐτὰ τὰ ἀνοῦσια κρατήματα προῦξένησάν με ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀρκετὴν ἰλαρότητα, διότι καθ' ἦν ὄραν ὁ ἱεουργῶν ἀρχιεπίσκοπος ἐπιτελῶν καὶ χειροτονίαν ἱερέως ἐξεφώνει κατ' ἀρχαίαν παρὰ Ρώσσις καὶ Γεωργιανοῖς συνήθειαν ἑλληνιστὶ τὴν λέξιν ἄξιος, οἱ δύο χοροὶ ἤρξαντο ἐν μεγίστῳ ἐνθουσιασμῷ ᾄδοντες νε ἀνα να ξιος! τί ὄα ἔλεγεν ὁ δυστυχῆς καὶ ἴσως κατὰ πάντα ἄξιος ἐκεῖνος ἱερεὺς, ἀν ὁ μόνος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εὐρισκόμενος Ἑλληγὴ ἐξήγει αὐτῷ τὴν μετὰ τόσο πατάγου ψαλλομένην λέξιν;

Ἐπὶ ἐπαύριον 30 Ἰουνίου ἐτοιμάσαντες τὰ διὰ τὴν ὁδοπορίαν μας χρειώδη καὶ ἐφοδισθέντες μετὰ τὸ Παταρόζι, δηλ. ἄδειαν κυβερνητικὴν ὅπως διανυκτερεύομεν εἰς τοὺς σταθμούς καὶ λαμβάνομεν νέους ἵππους, καὶ ἐπιβάντες μικρᾶς ταχυδρομικῆς ἀμέξης ὑπὸ τριῶν συμμένης ἵππων ἐγκαταλείψαμεν τὴν Κουταΐδα καὶ μετὰ μίᾳς ἡμέρας ὁδοπορίαν ἐν μέσῳ καταρῦτων δασῶν διαβάντες τὸ ὄρος Σουράμ ἐφοδισάμεν εἰς Τιφλίδα καὶ καταλύσαμεν εἰς τὸ μέγα «Ξενοδοχεῖον τοῦ Καυκάσου».

Ἡ Τιφλίς εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ Κυβερνεῖου τοῦ Καυκάσου, ἔχει ἑξακοσίας χιλιάδας κατοίκων διηρημένων εἰς πολλὰς φυλάς καὶ γλώσσας· εἶναι ἔδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ, ὅστις ἦν κατὰ τὴν διαβάσιν μας ὁ Μέγας Δούξ Μιχαήλ μετὰ τίτλον Ἀντιβασιλέως. Κατὰ τοὺς ἱστορικούς ἢ Τιφλίς ἐκτίσθη κατὰ τὸν πέμπτον μ. Χ. αἰῶνα καὶ ὁ χριστιανισμὸς τῆς χώρας φαίνεται πολὺ ἀρχαιότερος τῆς ἐποχῆς ταύ-

της. Καλεῖται δὲ Τιφλίς ἐν τῇ γεωργικῇ γλώσσῃ ἐκ τῶν θερμῶν καὶ λαματικών αὐτῆς ὕδατων. Κατὰ τὸν ἑβδομον αἰῶνα ὁ αυτοκράτωρ Ἡράκλειος διέμεινεν ἐν αὐτῇ ἐπανκαίμπτων ἐκ τοῦ κατὰ τῶν Περσῶν πολέμου. Ἰσως δὲ πρὸς ἀνάμνησιν πολλοὶ τῶν μετέπειτα βασιλέων τῆς Γεωργίας ἐθεώρουν τιμὴν τῶν τὸ νῦν φέρουσιν τὸ ὄνομα τοῦτο. Κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Τσεγκίς Χάν. Ἐκυρίευσεν δ' αὐτὴν ὁ Μουσουλμάνος τῷ 1576. Τῷ 1795 οἱ Πέρσαι, ἡγουμένου τοῦ Σάχ Ἀγά Μεμέτ Χάν, κατέλαβον αὐτήν. Οἱ δυστυχεῖς τῆς Γεωργίας βασιλεῖς μὴ δυνάμενοι νῦν ἀνθέξασιν εἰς τὸσαύτας ἐπιδρομὰς, βλέποντες δὲ τὸ κράτος αὐτῶν εὐρισκόμενον εἰς μεγάλην παραλυσιάν πρῶτον μὲν προσεκάλεσαν τοὺς Ρώσους εἰς βοήθειαν αὐτῶν, εἶτα δὲ κατὰ τὸ 1799 ὁ βασιλεὺς τῆς Γεωργίας Γεώργιος ΓΑ', υἱὸς τοῦ Ἡρακλείου, παρεχώρησε τὸ κράτος αὐτοῦ Παύλῳ τῷ Α' αυτοκράτορι τῆς Ρωσίας, κατὰ δὲ τὸ 1802 ἄπασα ἡ Γεωργία μὲ πρωτεύουσάν τὴν Τιφλίδα ἐγένετο ἐπαρχία ῥωσικῆ· ἔκτοτε ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἡ Τιφλίς προώθησε καὶ εὐημερεῖ, ἡ πόλις εἶναι παλαιὰ καὶ ἡ ἀγορὰ αὐτῆς οὐδὲν ἔχει τὸ ἐνδιαφέρον, διότι στενότατοι εἶναι αἱ ὁδοὶ, ἄθλια δὲ τὰ καταστήματα καὶ αἱ οἰκίαι, ἀλλ' ἡ νέα πόλις εἶναι πράγματι ὠραία μὲ οἰκοδομὰς καλὰς, θεμέσιον κήπον, θέατρον, μικρὸν τι μουσεῖον, γυμνάσιον καὶ θεολογικὴν σχολὴν· διέρχεται δὲ διὰ τῆς πόλεως ὁ ποταμὸς Κῦρος. Μετὰ τὴν ῥωσικὴν κατοχὴν ἡ Τιφλίς ἔχει ἴδιον ῥώσσον ἀρχιεπίσκοπον, ὅστις φέρει τὸν τίτλον α' Αρχιεπισκόπου Καρτάλης καὶ Καλετίας καὶ Ἐξάρχου Γεωργίας. Ἐν Τιφλίδι ὑπάρχουσι καὶ μετόχια τῶν Ἁγίων Τόπων, ὡς καὶ ἑλληνικὴ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἀλλ' οὐτε κοινότης ὑπάρχει, οὔτε πολλοὶ οἰκογένειαι ἑλληνικαί· εἰς τρίτον ὄμιον ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν ὑπάρχει περιφέρεια ἐξ 27 χωρίων ἑλληνικῶν καλουμένη Τζάλκα· ταῦτα τὰ χωρία ἀπαρτίζονται ἐκ τῶν ἐξ Ἠρζερόνι προσφύγων ἀπὸ τοῦ 1828· ὑπάρχει δὲ ἱερεὺς ἐξ αὐτῶν ἐκλεγόμενος παρὰ τοῦ ἐξάρχου, ὅστις ἐξασκεῖ τὴν ἐποπτεῖαν ὅλων τῶν χωρίων καὶ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἱερῶν· διατηροῦσιν ἀκόμη τὴν τουρκικὴν ὡς λίαν κοινὴν, ἔχουσι δὲ καὶ δημοτικὰ τινα σχολεῖα· ὡς μὲ εἶχον διαβεβαίωσει, οἱ τιμηματάρχαι τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας περιοδεύοντες πολλάκις παρεκίνησαν τοὺς χηρικούς εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς μητρικῆς τῶν γλώσσης, καίτοι δὲ δὲν ἤλλαξαν μέχρι τοῦδε τὸν ἀνατολικὸν αὐτῶν βίον ἀργὰ ὁμῶς ἢ σύντομα ὅτι

ὑποκόψουσιν εἰς τὸν φυσικὸν νόμον συγχωνεύμενοι μετὰ τοῦ πολυπλη-
θεστέρου στοιχείου.

Μετὰ τριήμερον ἐν Τιφλίδι διαμονὴν ἀνεχώρησαμεν μετὰ τοῦ Χαλ-
δαίου ἱερέως ἐν Τιφλίδος διὰ μιᾶς τῶν σημαντικωτέρων ὁδῶν τῆς
τοῦ Ἐριβαν ὁ Χαλδαῖος προμηθευθεὶς πάντα τὰ χρειώδη ὡς πολλα-
κίς διελθὼν καὶ εἰδήμων ἔλαβεν ὡς συνταξειδιώτην συμπατριώτην του
τινὰ πτωχόν, ὃ τὸ ὄνομα, ὡς μὲ ἐξήγησεν, ἦν Τριαντάφυλλος· εὐ-
τυχῶς δὲ ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ βόδρα δὲν ὑπάρχουσι, ἀλλῶς θὰ ὤχρῳν
ἐνώπιον τῆς ὠραιότητος τοῦ ἀσχημοτάτου τούτου τριαντάφυλλου.

Ὁ σημαντικώτερος σταθμὸς μετὰ τὴν Τιφλίδα εἶναι ὁ Ἀκταφὰς
ἐπὶ πεδιάδος ἐκτενοῦς, ἐνταῦθα εἶναι καὶ ἡ συνένωσις τῶν ὁδῶν Τι-
φλίδος καὶ Βακού ἐπὶ τῆς Κασπίας· μετ' αὐτὸν δὲ εἶναι τὸ Δελισάν,
συνένωσις ἐπίσης τῶν ὁδῶν Τιφλίδος καὶ Ἀλεξανδρουπόλεως, ἐνταῦθεν δι'
ὠραίας ἀμαξιτοῦ ἀνέρχεται τις τὸ ὁμώνυμον κατάφυτον καὶ μαγευτι-
κὸν ἕρος καὶ φθίνει εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Σεμηνόφκας, ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ
ὅπου οὐδεὶς τις τὴν ἀπέραντον λίμνην Σεβιδάγκαν ἢ Κόσκαν· ἡ λί-
μνη αὕτη οὐδὲν ἔχει τὸ ἐπαίγιον, διότι οὐδεμίαν εἰς τὰ περίεξ φαίνε-
ται φυτεῖα, οὐδεμίαν κατοικίαν, μόνον ἐπὶ γλώσσης τινὸς ὑπάρχει μι-
κρὸν τι ἀρμενικὸν μοναστήριον· κατελθόντες εἰς σταθμὸν καλούμενον
Ἐληνάγκαν καὶ διελθόντες ἑτέρους τρεῖς σταθμούς ἐφθάσαμεν εἰς
Ἐριβαν.

Τὸ Ἐριβαν κεῖται ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ζέγκα, ὅστις ἐνοῦται μὲ τὸν
ποταμὸν Ἀράξην, εἶναι δὲ πόλις διατηροῦσα τὴν περσικὴν αὐτῆς
χροιάν κατὰ τὸν ῥωσσοπερσικὸν τοῦ 1827 πόλεμον ὁ στρατηγὸς Πα-
σκέδης ἐκυρίευσεν τὸ φρούριον καὶ τὴν πόλιν περιήλθε δὲ ἔκτοτε ἡ πό-
λις καὶ ἡ ἐπαρχία ὅλη εἰς τὴν Ρωσίαν πρὸς ἀμοιβὴν ὁ Πασκέ-
δης ἔλαβε τὸν τίτλον Ἐριβανσκή.

Μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἐριβαν κεῖται τὸ Ἐτ-
σμματζίν, ἔδρα τοῦ Μακαριωτάτου Καθολικοῦ τῶν Ἀρμενίων, κεῖται
δ' εἰς θέσιν τερπνοτάτην. Τὸ μοναστήριον εἶναι ἐν Ἀνατολῇ γνωστὸν
ὑπὸ τὸ ὄνομα καὶ τρεῖς Ἐκκλησίαι· κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν κτήτωρ
αὐτοῦ εἶναι ὁ ἅγιος Γρηγόριος τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, ὁ παρὰ τῶν
Ἀρμενίων Λισαβορίτης λεγόμενος ἤτοι Φωτιστής· κατήγετο ἐξ
οἴκου βασιλικοῦ, ἐγεννήθη δὲ περὶ τὸ 260· νέος ἐτι ἐμυθήθη ἐν
Καισαρεία· τὸν χριστιανισμὸν ὑπὸ Δεοντίου ἐπισκόπου αὐτῆς

χειροτόνηθεις δὲ παρ' αὐτοῦ ἐπίσκοπος ἐπανεκάμφην εἰς Ἀρμενίαν ἀναλαβῶν τὸ πελώριον ἀληθῶς ἔργον τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ· πολλὰ δὲ κατ' ἀρχῆς ὑποστάς κινώρθωσεν ἐπὶ τέλους νὰ ἐκλύσῃ εἰς τὸν χριστιανισμὸν τὸν βασιλέα Τιριδάτην καὶ νὰ βαπτίσῃ πολλὰς χιλιάδας ἐν τῷ Τίγρητι. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία δικαίως πρέπει νὰ κωχᾶται διὰ τὸν μαθητὴν αὐτῆς καὶ ἐκάστοτε οἱ ἀδελφοὶ τῶν δύο ἔθνῶν ἱεράρχαι νὰ ἀναμνησκῶνται τὴν ἐποχὴν ἐκείνην προσπαθοῦντες πάντοτε ὑπὲρ τῆς ἐν Χριστῷ ἐνώσεως τῶν δύο ἀδελφῶν λαῶν. Τὸ μοναστήριον ἔχει βιβλιοθήκην, τὸ δὲ σκευοφυλάκιον ἀρκετὰ περιεργα καὶ ἀρχαῖα ἢ σχολῆ εἶναι καλῶς κατηρισμένη· ταύτην διηρῶνεν ἄλλοτε ὁ πρό τινος ἀποβιώσας Ἀρμένιος ἐπίσκοπος Τιφλίδος ὁ πολυμάθης Ἀϊθαύροφης, ἀδελφὸς τοῦ περιωνύμου ζωγράφου. Ἡ φιλοξενία ἐν Ἑσπματζίν εἶναι παροιμιώδης· πρὸ δύο αἰώνων ἀκόμη εἰ περιηγηταὶ Chardin καὶ Tavernier φιλοξενηθέντες ἐν τῇ μοναστηρίῳ μετ' ἐγκωμίων πολλῶν ἀναφέρουσι τοὺς ἀπλοικοὺς καὶ φιλοξένους μοναχοὺς.

Ἀναχωρήσαντες ἐξ Ἐριδαν διηρχόμεθα ξηρὰς καὶ ἀνόδρους πεδιάδας, εἰς ὅας ἡ ἄρμενικὴ Ἱστορία πολλὰ βεβαίως ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ· δὲν σφάλλομεν δὲ λέγοντες ὅτι ἡ περὶ τὸ Ἀραράτ χώρα εἶναι ἡ κοίτης τῆς ἄρμενικῆς φυλῆς. Ἀλλ' ἰδοὺ τὸ Ἀραράτ ὑψόμενον ὡς πυραμὶς καὶ ὑπερ ὁ ὀφθαλμὸς ἀμέσως περιλαμβάνει· αἱ δύο χιονοσκεπεῖς κορυφαὶ τοῦ ἐν μέσῳ Ἰουλίῳ ἔχουσι τι τὸ ἐπικυμῶν· ἀναμνήσεις καὶ σημειώσεις μόνον γράφοντες ἀπέχομεν τὴν περιγραφὴν τοῦ ὄρους δι' ἄλλην εὐκαιρίαν· περιγράφομεν δὲ τὴν συμφύνησιν ὑφ' ἧς καταλαμβάνεται πᾶς τις ὅστις ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ ἀνέγνωσε τὰ τοῦ κατακλυσμοῦ ἀληθῶς ἐν τῇ μονῇ· ἐκεῖνη πεδιάδι ὑπὸ τὸν ἥγον τῶν κωδωνίσκων ἔχων ἀπέναντί μου τὸ γιγάντειον ὄρος διέτρεξα νοερῶς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔστην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καθ' ἣν ὁ σεβάσμιος γέρον, ὁ δευτέρος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους γενάρχης ἐκ μικρᾶς τινος τῆς κίωτοῦ Ουριδος εθεώρει τὰ ἔξω γινόμενα· τὰ πάντα καταρρέουσι, γενικὴ καταστροφή καὶ πνιγμὸς! Ὀλιγερὸν εἶπεῖν· ἀλλ' ὁ Νῶε, ἂν δυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν ἐκ τῆς φυσιογνωμίας αὐτοῦ, εἶναι λίαν καταβεβλημένος καὶ λίαν περιδρακρῶς· δὲν λυπεῖται τόσον ἐπὶ τῇ γενομένῃ καταστροφῇ, δὲν χαίρει διότι οὗτος μόνος καὶ ἡ οἰκογένειά του ἐπέζησαν, φρίττει καὶ τρέμει βλέπων τὴν τόσον τροφερῶς συνδεθεμένην αὐτοῦ οἰκογένειαν χωρίζομένην μετ' ὀλίγον εἰς διαφόρους φυλὰς καὶ γλώσσας, εἰς πολλὰ καὶ ποικίλα θρησκείματα, βλέπει τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ μισομιμένους, κατατρωγομένους, κατασπαρτατομένους, εφευρίσκοντας νέα ὄργανα καταστροφῆς ἀλλήλων ἀπὸ τῶν τῆς λιθίνης ἐποχῆς μέχρι τῶν τελειοτάτων πυροβόλων Κρούπ. Ἰδοὺ καταλαμβάνεται ὑπὸ πυρετώδους ἀνησυχίας καὶ ἀνοίγει τὸ παράθυρον· ἄρα γε ἀπεσφύρησαν τὰ ὕδατα; ὕπαγε σὺ κέραξ, ἀλλὰ τὸ σαρκοδόρον ἔρυσεν ἀμέσως ἐλησμένησεν ἦν ἐγνωνμοσύνην πρὸς τὸν Νῶε ὡφειλε καὶ οὐτε κἀν ἤξιώσε νὰ ἐπιστρέψῃ· κατὰ γενικὴν συνεννόησιν ἀποστέλλεται ἡ ἀθήα· περισταρὰ ἰδοὺ ὁ κλάδος τῆς εὐλαίας, πάντες ψάλλουσιν ἐπινίκεια, ἄρχεται δ' ἀμέσως ἡ καταβίβασις· ἰδοὺ ἡ δευτέρα προμήτωρ καταβαίνει, ἰδοὺ ὁ Σὴμ, ὁ Κάμ, καὶ ὁ Ἰάρεθ, ἰδοὺ κατέρχονται καὶ αἱ νόμφαι. Θεέ μου τί λάσπη! ὁ Νῶε περὶ ὄλων φροντίζει, ἀποβιβάζει ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων, δίποδα, τετράποδα, πολύποδα, ἔρπετά, πτηνὰ, ἔντομα, ζῶοφιζ, τοὺς ἀχωρίστους τῶν ταξειδεύοντων συντρόφους, πᾶσα αὐτὴ ἡ συνοδία λαμβάνει τὴν πρὸς τὸ Ναχτσιδάν ἄγυσαν, δηλαδὴ τὴν πόλιν εἰς ἣν ὁ Νῶε κατήλθε καὶ ἐσκήνωσεν· τὴν συνοδίαν ταύτην ἀκολουθήσαντες καὶ ἡμεῖς ἐφθάσαμεν εἰς Ναχτσιδάν, μικρὰν καὶ ἄσημον πόλιν, ἣτις δεικνύει καὶ μωσωλεῖόν τι πνιγρότατον ὡς τάφον τοῦ Νῶε· τὴν ἐπομένην δὲ μετὰ τετράωρον ἔδοικορίαν ἐφθάσαμεν εἰς τὰ περὶ τὸν Ἀράξην περσικὰ σύνορα.

I. Σ. II.

ΜΕΘΟΔΟΣ

ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΩΝΗΣ Εἰς ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΝ ΕΒΕΡΕΡΑΣ
ΚΑΙ ΤΑΝΑΨΑΙΝ.

Τὸ μόνον ἔθνος, παρ' ὃ ἢ διὰ τῆς κινήσεως τῆς Σελήνης καταμέτρησις τοῦ χρόνου ἐτελειώθη εἰς ἀμιγῆς χρονολογικὸν σύστημα εἰσὶν οἱ Ἀραβῆς, εἰς ὅας ἠκολούθησαν πάντες οἱ μωχμεθανοὶ, παρα-

δεξάμενοι έτος καθαρῶς σεληνιακόν συγκείμενον ἐκ μηνῶν 12, ἐχόντων ἐναλλάξ 30 καὶ 29 ἡμέρας. Ἐπειδὴ δὲ αἱ 354 ἡμέραι τῶν μηνῶν τούτων ἀποτελοῦσι χρονικὸν διάστημα ἕλασσον τῶν 12 σεληνιακῶν μηνῶν καθ' ἑκάστην 8 καὶ λεπτὰ 48 περίπου, ἐπενόησαν πρὸς ἐξίσωσιν κύκλον ἐκ 30 ἐτῶν, ἐν οἷς λογίζονται 11 ἔτη βίσεκτα, τὸ 2ον, 5ον, 7ον, 10ον, 11ον, 16ον, 18ον, 21ον, 24ον, 26ον, 29ον· εἰς ταῦτα ἀποδίδουσι 355 ἡμέρας προστιθέντες τὴν ἐμβόλιμον εἰς τὸν 12ον μῆνα Ζιλχιζέ. Ὡστε τὸ μῆκος τοῦ σεληνιακοῦ μηνὸς ἴσούται κατ' αὐτοὺς πρὸς $\frac{30 \times 354 + 11}{360} = 29$ ἡμ., 530555, μικρὸν ὑπο-

λειπόμενον τοῦ κατὰ τοὺς ἀστρονόμους μέσου σονοδικικοῦ μηνὸς περιέχοντος 29 ἡμ., 530580. Ἐποχὴν δὲ τοῦ χρονολογικοῦ συστήματος αὐτῶν ἔθεντο τὴν ἀπὸ Μέκκας εἰς Μεδίην φυγὴν (Ἐγείρας), ὡς 1ην Μουχαρέμ τοῦ ἔτους 1, συμπέπυονσαν καθὰ συνήθως παραδέχονται μετὰ τῆς 16ης Ἰουλίου τοῦ 622ου σωτηρίου ἔτους κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον.

Φανερόν ἐντέθεν ὅτι ἡ πρώτη Μουχαρέμ ἐπισοδαεῖ ἐπὶ τῶν Ἰουλιανῶν μηνολογιῶν, ὡς διατρέχει πάσας ἐν διαστήματι 33 ἐτῶν ἐπειδὴ δὲ ἡ μεταξὺ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἔτους καὶ τοῦ ἔτους τῆς Ἐγείρας διαφορά εἶναι ἄλλοτε μὲν 10, ἄλλοτε 11 καὶ ἐνίοτε 12 ἡμερῶν, ἀποβαίνει ἔργον κοπιῶδες ἢ τροπὴ δεδομένης Ἰουλιανῆς μηνολογίας εἰς μηνολογίαν Ἐγείρας καὶ ἀντιστροφικῶς διὰ παρέχων εἰς τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολουμένους τὴν ἐφεξῆς ἐρμηνευομένην μέθοδον πρὸς τροπὴν ἀντὶ τοῦ συνήθους ὑπολογισμοῦ τοῦ ὅλου τῶν ἡμερῶν ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν ἐποχῶν, νομίζω ὅτι συντελεῖ πρὸς χρόνον κέρδος.

Τύποι πρὸς τροπὴν ἀπὸ Ἰουλιανῆς
εἰς χρονολογίαν Ἐγείρας.

$$\frac{\Sigma - 622}{60} = \pi + \frac{\Upsilon}{60} \quad (1)$$

$$\frac{(\Upsilon + 19 - 5\pi) \times 11 + \tau + \kappa}{354} = \pi' + \frac{\Upsilon'}{354} \quad (2)$$

$$E = \Sigma - 622 + 2\pi + \pi' \quad (3)$$

$$\tau' = \Upsilon' - \delta' \quad (4)$$

Ἐν τῷ τύπῳ (1), Σ ἐμφαίνει τὸ δεδομένον σωτηρίον ἔτος, ἀφ' οὗ ἀφαιρούμεν τὰ 622 καὶ διαιροῦμεν διὰ τοῦ 60· π ἐμφαίνει τὸ πηλίκον τῆς διαιρέσεως καὶ ὑ τὸ ὑπόλοιπον, ὅπερ, ὅταν τύχη μὴδὲν, ἐξισοῦμεν πρὸς τὸν 60 ἐλαττοῦντες τὸ πηλίκον κατὰ μονάδα.

Ἐν τῷ τύπῳ (2), υ καὶ π εἶναι τὰ ἐξαγόμενα τῆς προηγηθείσης διαιρέσεως, τ ἢ τάξις τῆς Ἰουλιανῆς μηνολογίας ἐν τῷ ἔτει, λογιζομένη ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου. Αἱ μηνολογίαι τοῦ Ἰανουαρίου καὶ τοῦ Φεβρουαρίου θεωροῦνται ὡς ἀνήκουσαι εἰς τὸ προηγούμενον ἔτος, καὶ ἐμφαίνει ἀριθμὸν τινα λαμβανόμενον ἐκ τοῦ παρασυνημένου πίνακος καὶ ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ υ' ὥστε εἰς τὸ ὑπόλοιπον τῆς προηγηθείσης διαιρέσεως προστίθεμεν τὸν 19 καὶ ἀφαιρούμεν τὸ πενταπλασίον τοῦ εὐρεθέντος πηλίκου, καὶ τὴν διαφορὰν, ἣτις δύναται νὰ ᾖ καὶ ἀρνητικὴ, πολλαπλασιάζομεν ἐπὶ 11 καὶ εἰς τὸ γινόμενον προστίθεμεν τὴν τάξιν τ καὶ τὸν ἀριθμὸν κ καὶ διαιροῦμεν διὰ τοῦ 354. Τῆς δευτέρας ταύτης διαιρέσεως τὸ πηλίκον π' δύνατον νὰ ᾖ ἀρνητικόν, ἂν προκύπτῃ ἀπὸ ἀρνητικοῦ διαιρετέου, ἀλλὰ τὸ ὑπόλοιπον αὐτῆς υ' δεῖν νὰ ᾖ θετικὸν πάντοτε· τοῦτο γίνεται ἐὰν προσθέσωμεν ἐν ἀνάγκῃ εἰς τὸ πηλίκον μίαν ἀρνητικὴν μονάδα.

Ἐν τῷ τύπῳ (3), E ἐμφαίνει τὸ ἀντίστοιχον ἔτος Ἐγείρας, ὅπερ εὐρίσκωμεν ἐὰν ἀπὸ Σ ἀφαιρέσωμεν 622 καὶ εἰς τὴν διαφορὰν προσθέσωμεν τὸ πηλίκον τῆς πρώτης διαιρέσεως καὶ εἰς τὸ θροισμα προσθέσωμεν ἢ ἀφαιρέσωμεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ πηλίκον τῆς δευτέρας διαιρέσεως κατὰ τὸ σημεῖον ὅπερ φέρει.

Ἐν τῷ τύπῳ (4), τ' ἐμφαίνει τὴν ἀντίστοιχὴν τάξιν ἐν τῷ ἔτει Ἐγείρας, ἣν εὐρίσκωμεν ἐὰν ἀπὸ τοῦ ὑπολοίπου τῆς δευτέρας διαιρέσεως Υ' ἀφαιρέσωμεν τὸν ἀριθμὸν δ', ὅστις δεικνύει πόσα βίσεκτα ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν $(2\pi \pm \pi)$ ἐτῶν Ἐγείρας ἀπὸ τοῦ $(\Sigma - 622)$ πρώτου κατὰ τὴν ἐν τῇ τριακονταετηρίδι τάξιν, ἣτις ἐκτίθεται ἀριθμοῦμεν ἐν τῷ παρασυνημένῳ πίνακι. Ἐὰν ἡ ἀφαίρεσις υ'—δ δὲν ἐκτελεῖται, ἀξιοῦμεν τὸ υ' κατὰ 354 καὶ διαιροῦμεν τὸ πηλίκον $\pm \pi'$ κατὰ 1.

Τύποι πρὸς τροπὴν ἀπὸ χρονολογίας Ἐγείρας
εἰς Ἰουλιανήν.

$$\frac{E}{60} = \pi + \frac{\Upsilon}{60} \quad (1)$$

$$\frac{(7\pi + 13 - \Upsilon) 11 + \tau' + \kappa'}{365} = \pm \pi' + \frac{\upsilon'}{365} \quad (2)$$

$$\Sigma = E + 621 - 2\pi \pm \pi' \quad (3)$$

$$\tau = \upsilon' + \delta \quad (4)$$

Και εις τούτους τύπους τούτους τὰ γράμματα E, Σ, τ', τ, ἐμφανισθῆναι καὶ ἐν τοῖς προηγουμένοις τὸ κ' λαμβάνεται ἐκ τοῦ πίνακος ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ υ τῆς πρώτης διαίρεσεως, ἔπαρ, ἐὰν τὴν ἀρχὴν μὴδὲν, ἐξισοῦμεν πρὸς 60· τὸ γράμμα δ παριστᾷ τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἰουλιανῶν διασέκτων ἐντὸς $2\pi \pm \pi'$ ἐτῶν, λογιζομένου τοῦ (E+621) ἐσχάτου κατὰ τὴν ἐν τῇ τετραετηρίδι τάξιν· ἀλλὰ μνημονευτέον ὅτι διασέκτον εἶναι τὸ τρίτον πάσης τετραετηρίδος.

Πίναξ πρὸς εὐρεσιν τῶν ἀριθμῶν κ καὶ κ', ἀντιστοιχοῦντων εἰς τὰς τιμὰς τοῦ υ.

υ	κ	κ'	υ	κ	κ'	υ	κ	κ'	υ	κ	κ'
1-8-5	16-7-6	31-5-8	46-4-9	2-9-4	17-6-7	32-5-8	47-3-10	3-8-5	18-7-6	33-4-9	48-3-10
4-8-5	19-6-7	34-5-8	49-2-11	5-8-5	20-6-7	35-5-8	50-3-10	6-8-5	21-6-7	36-4-9	51-3-10
7-8-5	22-6-7	37-4-9	52-2-11	8-7-6	23-6-7	38-4-9	53-2-11	9-7-6	24-6-7	39-4-9	54-3-10
10-8-5	25-5-8	40-4-9	55-2-11	11-7-6	26-6-7	41-3-10	56-2-11	12-7-6	27-5-8	42-4-9	57-1-12
13-7-6	28-5-8	43-4-9	58-2-11	14-7-6	29-5-8	44-3-10	59-2-11	15-7-6	30-5-8	45-3-10	60-1-12

Πρὸς εὐχερῆ εὐρεσιν καὶ τῆς τάξεως τ ἢ τ' τῆς δεδομένης μηνολογίας ἐν τῷ ἔτει παρατίθωμεν καὶ τοὺς ἐξῆς δύο πίνακας, περιέ-

χοντας τὴν τάξιν τῆς ἐσχάτης μηνολογίας ἐκάστου μηνὸς κατ' ἀμφοτέρω τὰ ἡμερολόγια.

Μάρ.	Ἀπρ.	Μάϊ.	Ἰούν.	Ἰουλ.	Αὐγ.	Σεπ.	Ὀκτ.	Νοεμ.	Δεκ.	Ἰαν.	Φεβρ.
81	61	92	122	153	184	214	245	275	306	337	366

Μου.	Σεπ.	Ἰ. Ἐβ.	Ἰ. Ἀχ.	Ἰ. Ἐβ.	Ἰ. Ἀχ.	Ἰ. Ἐβ.	Ἰ. Ἀχ.	Ἰ. Ἐβ.	Ἰ. Ἀχ.	Ἰ. Ἐβ.	Ἰ. Ἀχ.
80	59	89	118	148	177	207	236	266	295	325	354

Παρ. 1ον. Τρέψωμεν τὴν 18ην Νοεμβρίου 1884 εἰς χρονολογίαν Ἑγείρας.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἔχομεν $\Sigma = 1884$ καὶ $\tau = 263$ ὥστε

$$\frac{1884 - 622}{60} = 21 + \frac{2}{60} \quad (1)$$

$$\frac{(2 + 19 - 21 \times 5) \times 11 + 263 + 9}{364} = \frac{-652}{354} = -2 + \frac{56}{354}$$

$$E = 1884 - 622 + 2 \times 21 - 2 = 1302$$

$$\tau' = 56 - 15 = 41 \text{ ἢ } 11 \text{ Σεπὲρ } 1302.$$

Ὁ ἀριθμὸς δ' εὐρέθη ὄν 15, διότι ἐν $(2 \times 21 - 2) = 40$ ἔτεσιν Ἑγείρας ἀπὸ τοῦ $(1884 - 622) = 1262$ πρώτου ὑπάρχουσι 15 βί-σεκτα, τοῦ 1262 ὄντος δευτέρου ἐν τῇ τριακονταετηρίδι.

Παρ. 2ον. Τρέψωμεν τὴν 11ην Σεφὲρ 1302 εἰς χρονολογίαν Ἰουλιανῆν.

Δίδονται $E = 1302$ καὶ $\tau' = 41$ ὥστε $\frac{1302}{60} = 21 + \frac{42}{60}$

$$\frac{(7 \times 21 + 15 - 42) \times 11 + 41 + 9}{365} = 3 + \frac{258}{365}$$

$$\Sigma = 1302 + 621 - 42 + 3 = 1884$$

$$\tau = 258 + 10 = 268 \text{ ἢ } 18 \text{ Νοεμβρίου } 1884.$$

Ὁ ἀριθμὸς δ εὐρέθη ὄν 10, διότι ἐν $(-42 + 3) = 39$ ἔτεσι,

λογιζομένου τοῦ (1302 + 621) = 1923 ἐσχάτου, ὑπάρχουσι 10 βί-
σεκτα κατὰ τὸν Ἰουλιανὸν κύκλον.

Παρ. 3ον. Τρέψωμεν τὴν 27ην Σεπτεμβρίου 1885
εἰς χρονολογίαν Ἑγείρας.

$$\frac{1885 - 622}{60} = 21 + \frac{3}{60}$$

$$\frac{(3 + 19 - 5 \times 21) \times 11 + 211 + 8}{364} = 2 + \frac{14}{364}$$

$$E = 1885 - 622 + 42 - 2 = 1303$$

$$r' = 14 - 14 = 0.$$

Τοῦ r' ὄντος 0, μεταβάλλομεν τὸ πηλίκον τῆς δευτέρας διαιρέ-
σεως εἰς 3 καὶ τὸ ὑπόλοιπον εἰς (14 + 364). Ὡστε

$$E = 1885 - 622 + 42 - 3 = 1302$$

r' = 14 + 364 - 14 = 364 ἢτοι 29 Ζωχιτζῆ 1302, τελευταία τοῦ
ἔτους.

Παρ. 4ον. Τρέψωμεν τὴν 1ην Παραξάν 1302
εἰς χρονολογίαν Ἰουλιανήν.

$$\frac{1302}{60} = 21 + \frac{42}{60}$$

$$\frac{(7 \times 21 + 13 - 42) \times 11 + 237 + 9}{365} = 4 + \frac{84}{365}$$

$$E = 1302 + 621 - 42 + 4 = 1885$$

$$r = 84 + 10 = 94 \text{ ἢτοι } 2 \text{ Ἰουνίου } 1885.$$

ΑΝΑΡ. ΣΠΙΘΑΡΗΣ.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ.

Ἀγαπητέ μοι ἈΘ. Παλαιολόγε,

Ὑπαίμων εἰς τὴν σὴν φιλικὴν αἴτησιν, ἀποστέλλω σοι ἀποσπ-
μακτὰ τινὰ τῆς ἐμῆς ἀπὸ πολλοῦ ἤδη συναρμολογουμένης συλ-
λογῆς παροιμιῶν, εἰς τρία διηρημένων μέρη ὧν τὸ μὲν πε-
ριέχει παροιμίας ἀρχαίας, τὸ δὲ νεωτέρας, εἴτε ἀντιστοιχούσας πρὸς
ἀρχαίας εἴτε μὴ, καὶ τὸ τρίτον ἰδιωτισμούς τινας τῆς κατ' ἡμᾶς ἐλ-
ληνικῆς γλώσσης, παροιμιώδη λαβόντας ὡς ἐκ τῆς κολλῆς χρήσεως
χαρακτῆρα.

Ἐπειδὴ δὲ, νομίζω, καὶ αἱ συλλογαὶ παροιμιῶν τοῦ λαοῦ οὐ
σμικρὸν συντελοῦσιν εἰς τὴν κατ' ἡμᾶς φιλολογίαν, ἀναγκάζομαι
μικρὰ τινὰ ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ συνόλου γ' ἀποσπάσω προχείρως, καὶ
δίῳτι στεροῦμαι τοῦ ἀρμοδίου καιροῦ καὶ διότι ἡ συλλογὴ μου εἰσὶτι
δὲν εἶναι δεόντως συμπληρωμένη καὶ κατ' ἀλφαριθμητικὴν τάξιν
ταξινότημένη.

1.— Ἀπορία ψάλτου βῆξ) Λέγεται ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνικανότητος
προσποιουμένων ἀσθένειαν καὶ ἀδυναμίαν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ψαλτῶν.

2.— Τὸ ἀγῶγι ἔξυπνᾷ τὸν ἀγωγιάτη) Ἡ δημῶδης αὕτη παροι-
μία καταδεικνύει ὅτι ἡ ἔγκαιρος ἀμοιβὴ τῶν κόπων παντὸς ἐργαζο-
μένου καθίστησιν αὐτὸν προθυμώτατον εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ ἐργα-
τικώτατον.

3.— Οὐδὲ τὸν ἀγγελὸν τοῦ θυλαμᾶ) Κατ' Ἐλλησφιν τοῦ διδαι.
Λέγεται δὲ ἐπὶ γλισχρῶν καὶ φιλαργύρων.

4.— Ὁ νοῦς τοῦ πῆρ' ἀέρα) Ἐπὶ τῶν ἀλαζονευομένων καὶ ἐξίπ-
παζομένων, κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἀνεμοῦμαι.

5.— Λόγια τοῦ ἀέρος) Ἐπὶ ματαίων καὶ ἀσημάντων κατὰ τὸ
δηρικὸν ἀνεμιώλια βάζειν = ἀνεμοφρένεια.

6.— Ἦ ἀσπρα ἀστρα καταβάξουν) Παροιμία δημῶδης δη-
λοῦσα ὅτι διὰ τῶν χρημάτων τὰ πάντα κατορθοῦνται.

7.— Ἀσπρὸ ἀνθρώπος) Παροιμία δηλοῦσα ἀνθρώπον ἐ-

ξημετελισμένον και ἀσήμαντον. Οὕτω και αἱ παροιμίαι «'Ἀσπροῦ γνάσι, δὲν ἔχειν και' ἄσπροῦ τὸν ἔκαμεν» ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐλαχίστων νομισμάτων, ὅτινα ἐλέγοντο οὐχὶ μόνον λεπτά (λιανά), ἀλλὰ και ἄσπρα· ἦτο δὲ τὸ τρίτον τοῦ μὴ ὑπάρχοντος ἤδη παρᾶ.

10.— Βαπτίζω και μυρόνω· κι' ἄρα ζήση και μὴ ζήση) Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτως ἐνεργούντων.

11.— Μεγάλη βούκα φάγε, μέγαλον λόγον μὴ λέγῃς) Ἡ παροιμία αὕτη ἐλέγχει τοὺς μεγαληγορούντας.

12.— Ἄς μὲ λέγουν βοῖδοθίνα και ἄς φοσῶ ἀπὸ τὴν πείνα) Παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπιθυμούντων θόξῃς και τιμῆς και μεγαλείου, ἥτινα οὐδεμιᾶς ὠφελείας γίνονται εἰς αὐτοὺς παραίτια, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας και ζημιῶν δυσεπανορθώτων.

13.— Ἐπ' ὁ γάδαρος τὸν πετεινὸ καφάλῳ) Παροιμία ἐπὶ τῶν ὄσοι ἐξελέγχουσιν ἄλλους, ἐν' ᾧ αὐτοὶ οὗτοι εἶναι ἀξιοὶ ἐλέγχου και κατηγορίας.

14.— Ἐπ' ὁ Γιδύνης τί ἔχει 'ς τὸν τορβᾶν του) Λέγεται ἐπὶ τῶν ἐν συναισθήσει ἐνεργούντων.

15.— Γ'λε (φει τὰ πινάκια) Παροιμία ἐπὶ τῶν παρασίτων, βωμολόγων και ψευδοκλάκων, οὓς ἡ συνήθεια καλεῖ πινάκια γ' λυπταξ.

16.— Διδάσκαλε, ποῦ διδάσκαλε και τίμον δὲν ἐκράτεις) Λέγεται ἐπὶ τῶν ἄλλους μὲν συμβουλευόντων τὰ καλὰ, αὐτῶν δὲ μὴ πρακτόντων ταῦτα, ἐνῷ δρᾶσκουσιν αἱ τοιοῦτοι, συμφώνως τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ, «ποιεῖν τε και διδάσκειν».

17.— Τὸν ἔδειξε τὰ θόντι α) Λέγεται ἐπὶ τῶν δριμύτως ἀπαντήτων πρὸς τοὺς φορτικῶς αὐτοὺς ἐνοχλοῦντας.

18.— Κάθ' ἐμπόδιο σὲ καλὸ) Ἡ παροιμία αὕτη ἐμφανίζει ὅτι και αὐτὰ τὰ τυχεῖα κωλύματα ἀποδοίνοσι πολλάκις ἐπωφελεῖ και αἴτια.

19.— Ἡῶραμε ζουρλο και πικᾶ κι' ὄλη ἡμέρα ψάλλομεν) Παροιμία ἐπὶ τῶν καταχρησμένων τῆς ἀφελείας και ἀπλότητος ἀνθρώπων τινῶν.

20.— Ὁ, τ' ὁ κόσμος κι' ὁ Κοσμάς) Ἐπὶ τῶν δεφιλόντων ἵνα συμμορφῶνται πρὸς τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας και τὰ καθεστῶτα.

21.— Πότε κότε, πότε κ' ὠσσα, πότε' ἀγῆ, πότε πουλιά) Δημιῶδες παροιμία ἐφαρμοζομένη ἐπὶ τῶν αἰφνιθίως ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀγαφαινομένων.

22.— Ἐμπρὸς τὰ κάλλη τ' εἶν' ὁ πόνος) Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀφηφούντων τοὺς κόπους ἀπέναντι τῶν ἐπιδείξεων.

23.— Ὅποιος καὶ 'ς τὸ κουρκούτι, φουσᾶ και τὸ γιαούρτι) Παροιμία παρεμφερῆς τῇ αὐτῇ παθήματα γίνονται μαθήματα.

24.— Ἡῦρ' ὁ τυφλὸς κατήφορο) Παροιμία ἐπὶ τῶν ὅπως δὴποτε εὐκολοινομένων εἰς τὰς πράξεις αὐτῶν, ὅσκις μάλιστα ἐπιλαμβάνονται ἀφορμῆς εὐπεριστάτου, κατὰ τὸ ἀρχαῖον «σφαῖρα κατὰ πρηνούξ».

25.— Τὸ φέρ' ἀπ' τὸ κεφάλι (βρωμᾶ) Παροιμία καταδηλοῦσα ὅτι τὰ μεγαλείτερα κακὰ προέρχονται ἐκ τῆς ἀδουλίας τῶν προισταμένων.

26.— Ὁ λύκος ἔχει τ' ὄνομα κ' ἡ ἀλεπού τὰ κνήγει) Ἐμφερμύζεται ἐπὶ τῶν ὄσοι τὰ πάντα κατορθούντες ἐπ' ὠφελείᾳ μὲν ἐαυτῶν, ζημίᾳ δὲ τῶν ἄλλων, αἰτιῶνται ἐν τούτοις ἄλλους ὡς δῆθεν πρωταίτιους τῶν ζημιῶν. «Ἐν τισιν ἐπαρχίαις ἡ παροιμία αὕτη ἐκφέρεται και ἄλλως: «ὁ λύκος ἔχει τ' ὄνομα, και τὰ τσακάλι' ἀλέθουν».

27.— Ὑὲν τὰ μαλλιά τῆς Ἀράπισσας) Ἐπὶ τῶν ἐν μεγάλῃ ἀταξίᾳ εὐρισκομένων πραγμάτων.

28.— Ὅποιος ἔχει τὴν μυτῆγα σκιαζεται) Ἐπὶ τῶν συναισθανομένων και δειλιόντων ἐπὶ τοῖς κακῶς πεπραγμένοις.

29.— Μικθιμέν' ἴν τὸ ἀρνὶ νὰ κουρεύηται τὸ μᾶτι) Παροιμία ἐπὶ τῶν ὑποκαμμένων εἰς τὰς ἐκ συνήθειας πολυχρόνου ἐργασίας ἀγογγύστως.

30.— Κατὰ μάννα, κατὰ κύριν) Ἡ παροιμία αὕτη δηλοῖ ὅτι τὰ καλὰ ἢ κακὰ παραδείγματα τῶν γονέων ἐπηρεάζουσι τὰ μέγιστα τὴν τῶν τέκνων ἀγυγῆν, καθόσον ἡ παιδικὴ ἡλικία εἶναι ἐκ φύσεως μιμητικὴ.

31.— Ὅποιος πίνει βερεσιέ, δύο φοραῖς μεθᾶ) Χυδαῖκὴ παροιμία, καταδεικνύουσα ὅτι ὁ μὴ πληρόνων ἀμέσως ἐν τῷ πίνειν ἀναγκάζεται νὰ διπλοπληρώνη. Προῆλθε δὲ ἐκ τῆς τουρκικῆς παροιμίας «βερεσιέ ἴτσεν ἱκὶ κιαρὲτ σαρχὸς δλοῦρ» (ὁ πίνων και μὴ πληρόνων ἀμέσως δύο φοραῖς μεθᾶ).

32.— Κατὰ τὸν μαστρο-Γιδύνη και τὰ κοπέλια του) Παροιμία παρεμφερῆς τῇ «'ς ὅποιον δάκκαλον καθίσης, τέτοια γράμματα ὀλμάθης» και τῇ γαλλικῇ «tel maître, tel valet» και τῇ ἀρχαίᾳ «ὅτι παρ' ἀδέσποινι, τοιάδε γὰ κύων».

33.— Φωνάζ' ὁ κλέπτης γιὰ νὰ φοβηθῇ ὁ οἰκοκύριος) Παροιμία ἐπὶ τῶν προσπαθόντων ἵνα ἀποδείξωσιν ἑκαστοὺς δόλους, ἐνοχοποιούντες τοὺς πράγματι ἀθώους.

34.— Παπᾶ παιδί, διαβῶλ' ἐγγόνι) Ἐπὶ τῶν πικρῶν.

35.— Παστρικάδ' ἀνδύλι) Ἐπὶ τῶν ὑποκρινόμενων ἀγνότητα ἑθῶν.

36.— Κῆθε πέρυσσι καὶ καλλίτερα) Παροιμία δηλοῦσα ὅτι οἱ μὴ ἀρκούμενοι εἰς τὰ παρόντα πολλάκις μακρρίζουσι αὐτὰ, ὅταν παρελθῶσι, βλέποντες ὅτι τὰ πράγματα βελτιοῦσιν ἐπὶ τὰ χεῖρα.

37.— Τὸν ἔδωκε τὰ παπούτσι' εἰς τὸ χεῖρι) Παροιμία δηλοῦσα τὴν ἐνεργήσαντα τὴν ἀποπομπὴν τινος εἶτε ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ εἶτε καὶ ἐκ τῆς πατρίδος.

38.— Τὰ φόρτωσε εἰς τὸν πετεινόν) Παροιμία ἐπὶ τῶν οὐδὲν ὠφελήθοντων ἐκ τῶν γραμμῶν σπουδατῶν, καθὼς καὶ ἐπὶ πλουσίων ἀπολεσάντων τὴν περιουσίαν αὐτῶν.

39.— Ὅπου πτώχεια, ἐκεῖ καὶ γρήνι) Ἐκ τῆς παροιμίας αὐτῆς καταδεικνύονται τὰ ἐκ τῆς ἀπορίας θανάτῳ ἀποτελέσματα, ἦτις, κατὰ τὸν Ἰσοκράτη, καὶ τὰς ἑταιρίας διαλύει καὶ τὰς συγγενεῖας εἰς ἔχθραν προάγει, καὶ πάντας ἀνθρώπους εἰς πολέμους καὶ στάσεις καθίστησιν.

40.— Πιτῆ, γέλα μοναχός σου, νᾶχης πάντα τὴν ὑγείαν σου) Ἡ κοινὴ αὕτη παροιμία ἰδιάζει ἐπὶ τινων περιστάσεων, καθ' ἃς αἱ ἑταιρικαὶ ἐργασίαι ἀποβαίνουσι πολλάκις ἐπιζήμιοι.

41.— Ἄλλοι πίνουσι καὶ ἄλλοι μεθοῦν) Ἐπὶ τῶν παρ' ἐλπίδα παρεκτρεπομένων.

42.— Τὸ πονηρὸν πούλι ἀπὸ τῶν ποδῶν πιάνεται) Ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων, οἵτινες πολλάκις ποδηθεύονται παρ' ἐλπίδα, ἐμπιπτοντες εἰς ὃν αὐτοὶ οὗτοι ὠρυξαν δι' ἄλλους λάκκον.

43.— Ὅποιος φυλάγει τὰ ροῦγά του ἔχει τὰ μισά) Παροιμία ἐπὶ τῶν ἐκ διηνεκῶς προσεχῆς ἀποκρουόντων τὰς κατ' αὐτῶν ἐπιθέσεις καὶ ἀδικίας καὶ οὕτω προσφυλαττομένων.

44.— Τὰ φόρτωσαν εἰς τὴν βάραν) Ἐπὶ τῶν εἰς ἄλλους τὰ ἑαυτῶν σφάλματα ἀνατιθεμένων.

45.— Σφογγίζεσαι μὲ τοῦ χάσπη τὸ σφογγάρι) Δημιώ-

δης παροιμία ἐπὶ τῶν θελόντων ἵνα ἀποδείξωσιν ἑαυτοὺς ἀκηλιδῶτους, καίπερ πλήρεις ὄντες πολυειδῶν ἠθικῶν ἐλλείψεων.

46.— Στραβοὶ καὶ κουτοὶ εἰς τὸν ἄγον Παντελεήμονα) Ἐπίσης δημιώδης παροιμία ἐφαρμοζομένη ἐπὶ τῶν παρ' ἑνὸς καὶ μόνου ἐπιζητούντων ἀντίληψιν καὶ προστασίαν.

47.— Ἄν δὲν τακτίζαμεν, δὲν συμπεθεριάζαμεν) Ὁμοίᾳ τῇ «βμοιος τὸν βμοιον ἀγαπᾷ».

48.— Μάθε τέχνη καὶ ἀφῆνε, καὶ ἂν κεινάσης, πιάσθη) Ἄντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ἀρχαίαν γνώμην «Διμήν ἀτυχίας ἐστὶν ἀνθρώποις τέχνη».

49.— Ὁ κόσμος τόχει τοῦ μπανο καὶ ἐμεῖς κρυφὸν καμάρ) Δέγεται ἐπὶ τῶν προσποιουμένων ἄγνοιαν τῶν συμβαινόντων, ἵνα ταῖς πᾶσιν εἶναι κατάδηλα.

50—51.— Ἐχει μέσα του τσαγανόν) Ἐπὶ τῶν προθυμῶν μετὰ ζήλου καὶ φιλοτιμίας εἰς τὴν ἐργασίαν των. Δέγεται δὲ καὶ ἄλλως: «βράζει ἡ καρδιά του» ἢ καὶ «βράζει τὸ σπῆμα του».

52.— Τὸν τρελλὸν καὶ τὸν χωριότη ξέναις ἔννοιας τὸν γενοῦνε) Δημιώδης παροιμία καταδεικνύουσα ὅτι μόνον οἱ τρελλοὶ καὶ ἀγραῖκοὶ ἀσχολοῦνται ἀνωφελῶς καὶ ἄχθονται πολλάκις, πολυπραγμονοῦντες τὰ ἀλλότρια.

53.— Ἦσα ὁ φιλίππος τὸν Ναθαναήλ) Παροιμία δηλοῦσα τοὺς ἐπιτυχάνοντας τῶν βμοίων αὐτῶν. «Βλαβερὰ δὲ τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς γνῶστῆς περιουσίας τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου».

54.— Πέρυσι περπατούσανε, φέτος ἀρκουδίζουσε) Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀπισθοδρομούντων ἐν ταῖς ἐπιχειρήσεσιν αὐτῶν, κατὰ τὸ ἀκῆθε πέρυσσι καὶ καλλίτερον».

55.— Τὸ χωριὸν ποῦ φαίνεται ὀδηγόν (κολλαγούζο) δὲν θέλει) Παροιμία ἐφαρμοζομένη ἐπὶ σαφῶν καὶ φανερῶν πραγμάτων, ἐξ ἧς καὶ ἡ ταυρικὴ ἀκιορουνὴν κιότ' κουλαβούζ' ἴστε μέζι».

56.— Καλλιο πέντε καὶ εἰς τὸ χεῖρι παρὰ δέκα καὶ καρτέρι) Δέγεται ἐπὶ τῶν ἀρκουμένων εἰς τὰ ὀλιγώτερα μὲν, ἀλλ' ἀσφαλῆ, παρὰ εἰς τὰ περισσότερα, ἀλλ' ἀβήλα καὶ ἀμφέβηλα.

57.— Ἦύλλος εἰς τὸ ἄχρα) Ἐπὶ τῶν λεπτολογούντων ματαίως.

58.— Διὰ ψύλλου πύδημα) Παροιμία ἐπὶ τῶν ὀργιζομένων καὶ

ειλοναικούντων ἐπὶ ἀσημάντοις καὶ μηδαμιναῖς αἰτίαις, ἀναλογοῦσα πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων παροιμίαν «περὶ ἔνου σκιάς».

59.— Κάμνει τὸν ψύλλον γιαντσαρον) Ἐπὶ τῶν μεγαλοποιούντων τὰ πράγματα.

60.— Ἐμῆχαν ψύλλοι ἔς τὰ βραχιά του) Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀνησυχούντων διὰ δυσχερεῖς τινὰς ὑπόθεσις.

61.— Ὀλίγα εἶναι τὰ ψωμιά του) Λέγεται ἐπὶ τῶν βαρέως νοσούντων καὶ κινδυνεύοντων ἀποθανεῖν.

62.— Τὴν ἔπαθε χιῶτικῆ) Ἡ παροιμία αὕτη φαίνεται λαβοῦσα τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ ἀνεκάλου Ὀρυλουμένου εὐαπατήτου καὶ ἀπλοῦ καὶ ἤθους τῶν Χίων) ὅτι δὲ τοιαύτη ἐπεκράτει ἰδέεσθαι καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι, δῆλον καὶ ἐξ ἄλλων μὲν πολλῶν, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐκ τοῦ Ἀριστοφάνους, λέγοντος ἐν τοῖς Ὀρνισσι «διδόναι Νεφελοκοκκυγέσιν ἰγρίαν καὶ σωτηρίαν αὐτοῖς καὶ Χοίσιον».

63.— Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ) Παροιμιώδης κατῆντησε καὶ ἡ γραφικὴ φράσις αὕτη, δηλοῦσα τὸν μὴ εἰσακουζόμενον μὲ ὄλην τὴν καταβαλλομένην προσπάθειαν τοῦ νὰ πείσῃ τινὰ ἐμμένοντα εἰς τὰ βουλευόμενα αὐτοῦ.

64.— Τὰ τοῦ καίσαρος τῆ καίσαρι) Καὶ ἡ γραφικὴ αὕτη φράσις κατῆντησε παροιμιώδης, δηλοῦσα τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀνηκόντων ἐκάστη.

65.— Ὁ σπείρων ἀνεμὸν θερλεῖ θεέλλας) Ἐπὶ τῶν ἀξια ὄν πραττασιν ἀπολαμβάνοντων.

66—67.— Πατεῖς με, πατώ σε) Δηλοῖ τὴν συστώρεσιν πλήθους, οὗ ἕνεκεν ἡ διάβασις καθίσταται δυσκολωτάτη. Αὐτὸ τοῦτο ἐμφαίνεται καὶ διὰ τοῦ «οὐδὲ βελόνι ἤμποροῦσε νὰ πῆσῃ κίτων».

68.— Σὸρ' τα, φέρ' τα) Ἐπὶ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀσκόπως ἄνω καὶ κάτω περιφερομένων) ἐξ οὗ ἐπλάσθη ἐπὶ τὸ κωμικώτερον καὶ ἡ λέξις συρταφερτάριος.

69.— Πέσε πίτα νὰ σὲ φάγω) Δημιώδης ἔκφρασις, ἐφαρμοζομένη ἐπὶ τῶν ὄσων ἕνεκα ἀνικανότητος καὶ ἐλλείψεως σταθεροῦ χαρακτήρος γίνονται ἄλλων ὄνματα.

70.— Ὁ Μανώλης μὲ τὰ λόγια κάμν' ἀνώγισ καὶ κατώγισ) Λέγεται ἐπὶ τῶν υπολαμβανόντων ὅτι διὰ κενῶν μόνον λόγων δύνανται νὰ ἐκτελέσωσι τὰ θέοντα. Συμφωνεῖ δὲ πρὸς τὸ δημοσθενικὸν γινωμικὸν

απᾶς λόγος, ἂν ἀπὴ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν».

71.— Τὸ φυσᾷ καὶ δὲν κρυόνει) Ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων νὰ λησμονήσωσιν ὅσα ἔπαθον.

72.— Χάφτει μυῖταις) Ἐπὶ τῶν ματαιοσχέλων καὶ ἀργῶν.

73.— Κούφια καρύδια) Ἐπὶ ἀσημάντων καὶ φευδῶν.

74.— Μὲ τὸ νι καὶ μὲ τὸ σίγμα) Ἐπὶ ἐκθέσεως πραγμάτων λεπτομερεστάτης.

75.— Τόχει δίπορτο) Ἐπὶ τῶν ἐπαμφοτερίζοντων εἰς τι.

76.— Ἄρον, ἄρον) Ἐπὶ ἀπαγωγῆς ταχέως, ὡς ἐκ τοῦ εὐαγγελικοῦ ἔρητοῦ «Ἄρον, ἄρον» κτλ.

77.— Ὅ,τι βρέξ' ἄς καταιδάσῃ) Ἐπὶ τῶν εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν ἀφιεμένων.

78.— Ὅ,τι τύφλα κι' ὄ,τι μούντζο) Ἐπὶ τῶν οὐδεμίαν διαφορὰν ἐχόντων ἀπ' ἀλλήλων εἴτε προσώπων εἴτε πραγμάτων.

79.— Ἀνάστα ὁ θεός) Ἡ φράσις αὕτη, προελοῦσα ἐκ τῆς Ἰ. Γραφῆς, μετέπεσεν εἰς τὴν σημασίαν ἀναστατώσεως ἢ ταραχῆς τῶν πραγμάτων.

80.— Ἐξ' ἀπ' τὸ χορὸ τραγούδια πολλὰ) Ἐπὶ τῶν πολλὰ λεγόντων περὶ πραγμάτων, ἅτινα ἀγνοοῦσιν αὐτὰ.

81.— Δὲν ξεύρει νὰ μοιράσῃ δυὸ γαιθάρων ἄχυρο) Ἐπὶ τῶν πάντη ἀνικάνων καὶ ἀμαθῶν, οἵτινες οὐδὲ τὰ εὐκολώτατα καὶ κοινότατα πράγματα ἐννοοῦσιν.

82.— Εἶναι γιὰ τὸν Κουδουνᾶ) Ἐπὶ τραλλῶν καὶ ἀνοήτων, ὡς ἐκ τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πριγκίπῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐπιωνυμιουμένου Κουδουνᾶ, ὅπου σιφρονίζονται πολλοὶ τῶν τε ἀναγῶγων καὶ ἀτάκτων, ὡς καὶ τῶν μαινομένων, διὰ τῆς θαυματουργικῆς ράβδου καὶ μάστιγος τοῦ κατὰ καιρὸν ἡγουμενεύοντος.

83.— Γιαλιὰ καρφιά) Ἡ φράσις σημαίνει παντελῆ καταστροφήν.

84.— Σ τὰ παλιά μου τὰ παπούτσια) Ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων εἰς τὰς τῶν ἄλλων παρατηρήσεις, θεωρουμένας ὡς ἐν μοίρᾳ παλαιῶν ἐμβάδων ἀπορριπτέων.

85.— Γλώσσα παπούτσι) Ἐπὶ τῶν πέρα τοῦ θέοντος ἀδολογούντων. Οὕτω καὶ ἡ γλώσσα παπούτσι, μαυλὸ κουκούτσι.

86.— Ἐφαγε τὰ μούσμουλα τῆς ἀπελπισίας) Λέγεται

ἐπὶ τῶν παντόπασιν ἀπελιζομένων, ἐκ μεταφορᾶς τῶν μεσπλῶν (μουσμοβλῶν), ἅτινα ἀναφαινόμενα δεικνύουσιν ὅτι ἔληξε πλέον τὸ καλοκαίριον καὶ παύουσιν αἱ νωπαι δάπτραι, προσεγγίζοντος τοῦ χειμῶνος.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1884.

B. Δ. ΚΑΛΛΙΘΡΩΝ.

ΤΟ ΤΕΪΟΝ.

Ὅτε αἱ ἐρίται ἡμῖν ἀνγκυῶσται κατὰ τὰς ὄσφ ψυχρὰς ἔξωθεν, τόσφ θερμὰς ἐσωθεν καὶ γελῶτων μεστὰς τοῦ χειμῶνος ἐσπερίδας παρὰ τὴν πυρδραμον θερμάστραν ἐπιδίδονται εἰς τὴν πλήρη ἀπέλευσιν τοῦ ῥωσικοῦ καλουμένου τεύου — ἐκν πράγματι τοιοῦτον θὰ ἦν — ὀλίγιστα μόνον αὐτῶν βεβαίως γινώσκουσιν ὀπόσον μακρὰν καὶ ἐπίπονον ὁδοικορίαν διὰ τῶν καμήλων, ἐλατήρων καὶ τέλος διὰ σιδηροδρόμων τὸ τὴν στιγμήν ταύτην ἥδιστα βοσῶμενον ποτὸν ἐποίησατο, πρὸ τοῦ νὰ ταμειωθῇ ἐν τοῖς ἡμετέροις ἡντρεπισμένοις ἐμπορικῶς καταστάμασι καὶ ἐπομένως ἐγκλεισθῇ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κάλπιδι, ὅπως ἐκ τῶν χειρῶν τῆς πολυμερῆς οἰκονομίας ἡμῶν δεχθῶμεν τὴν σπανομένην θερμότητα καὶ ἡδύτητα τοῦ δευτέρου τὴν τάξιν νέκταρος τούτου. Ὁ ζῶγράφος Ρίχτερ, τεχνίτης διακεκριμένος, εἰσηγείται ἡμῖν τὸν τρόπον ἐν τῇ ἐπομένῃ αὐτοῦ περιγραφῇ ἀναφέρειν τὰς χεῖρας τῆς ἐξαγωγῆς, εἰσαγωγῆς, φορτώσεως καὶ τὰ τελούμενα τέλη τοῦ λεπτοῦ ῥωσικοῦ τούτου τεύου, ὅπερ ἐν τῇ ἀνωτάτῃ Ἀνατολῇ, ἐν τοῖς πέριξ τῆς παρὰ τὰ μεθάρια τοῦ Οὐρανίου Κράτους κειμένης πολίχνης Κιάχτας, ὑπὸ τὴν ῥωσικὴν διοίκησιν τῆς Ἰρκούτσκις, πρωτεύουσος τῆς Ἀνατολικῆς Σιβηρίας, ὑπαγομένης, πυκνῶς βλαστάει. Ἡ Κιάχτα, 708 μετρα ὑπερῶν τῆς Οὐλάσσης κειμένη, ἐν τοποθεσίᾳ τερπνοτάτῃ,

μεταξὺ ὄρεων καὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ καὶ ὑπὸ 12 περίπου χιλ. ψυχῶν οἰκουμένη προσεγγίζει διὰ τῶν ῥωσικῶν ἐρήμων πεδίων πρὸς τὸ Πεκίνον καὶ ἀποτελεῖ σπουδαῖον κέντρον τοῦ ῥωσο-αἰνικοῦ ἐμπορίου.

Ἡ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης ἐβδόμενης ἑκατονταετηρίδος θεμελιωθείσα πόλις, ἐν τῇ κατὰ τὸ 1889 συνθήκῃ τοῦ Νερτσίνσκι ὁρίσθη ὡς ἡ μόνη τοῦ ῥωσικοῦ ἐμπορικοῦ μεθορίου θέσις, ἀντικρὺ τῆς ὁποίας εἰς ἀπόστασιν ἐλάσσω τῶν ἑκατῶν βημάτων οἱ Κινέζοι ἀνήγειρον τὴν Μαγγάτζιν (ἐμπορίου πόλιν). Ὡς πᾶσαι αἱ σιδηρικαὶ πόλεις, ὀλιγίσται ἐξαρῶσιν ἀποτελοῦσαι, ἡ Κιάχτα ἕνεκα τῶν ἀναθάρτων αὐτῆς οἰκῶν (τραγλῶν) καὶ τῶν στενῶν ἀγυῶν, ἐν αἷς μόλις μετὰ πολλοὺς ἐλιγμούς θὰ κατορθώσῃ τις τὴν εὐθείαν νὰ ἀνεύρῃ, εὐδὲν ἰδιάζον καὶ ἐνδιαφέρον παρουσιάζει τούτου ἕνεκα σφόδρα ἀήθως καὶ ὀλιγως πρωτοτύπως διατιθέσσι τοὺς ξένους ἡ ποιικιλίᾳ ἀγωγῆ καὶ ἡ ἐπὶ τῶν ὁδῶν ἐνεργοιμένη τοῦ ἐμπορίου ζωῆ. Βλέπει τις ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς πρὸς στάθμευσιν ἰδίᾳ τῶν ἐμπόρων χρησιμεύουσι πανδοχεῖσις χιλιάδας καμήλων, αἵτινες ἐκ Κιάχταν, τοῦ κέντρου τῆς Κίνας ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον τοῦ τεύου, μετὰ φορτίων μεταξῆς, βάμβακος καὶ πρὸ πάντων τεύου καταφθάνουσιν ἐνταῦθα, ὅπως ἐντεῦθεν πάλιν ἄλλους φορτοὺς ρούχων, δερμάτων καὶ σκυτῶν ἐμπεροτισμένοι, ἀναλάβουσι τὴν ἐπίπονον αὐτῶν ἐπιστροφήν. Χιλιάδες ἐλατήρων, τεύου καὶ λαματικῶν ριζῶν παπληρωμένων, κινεῦνται ἀλληλοδιεδώχως ἐν ἀτελευτήτῳ σειρᾷ ἐξω τῶν πυλῶν τῆς πόλεως συσκευαζόμενα, ὅπως μεθ' ὁδοικορίαν πλέον τῶν ἑκατῶν ἡμερῶν εἰς τὰ χιλιάδας κοιλομέτρων ἀπέχοντα εὐρωπαῖκο-σιδηρικὰ μεθάρια ἀφίκωνται. Ταῦτα γράφοντες ἔχομεν πρὸ ἀφελκμῶν συνοδῶν, τὰ φορτία αὐτῆς πρὸ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ τελωνεῖου ἀφορτοῦσαν, ὅπως τὰ εὖσσημα προέοντα ὑπὸ τοῦ τελωνεῖου τελωνοῦσι καὶ διὰ τῆς μολυβδῆς σφραγίδος αὐτοῦ σημαγνῶσι. Ἐὸ κατ' ἐξοχὴν ὄμιος ῥωσικῶν λεπτῶν τέτων ἀποτελοῦν εἶδος τοῦ τεύου, εἶνε ὁ πρέμνος (κούτσουρον), ὅστις φαῖς, πρὸς τὸ Ἴον ἀποκλίνων ἔχει μετὰ ἄλλο μηλοπέπονός καὶ παρέχει καθαρὸν τι καὶ εὐώδες ἐγχυμα ἡδύτατος γούσεως. Ἐὸ τέτον, ὅπερ διὰ ξηρᾶς εἰς Ρωσίαν μεταφέρεται, πωλεῖται εἰς τιμὴν ὀστωδῶς εὐθηνότεραν, ἢ τὸ ἀγγλικὸν καλούμενον τέτον, διότι κατὰ τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ ὕφισταται πολλῶ ὀλιγοτέρας ζημίας, ἢ τὸ διὰ Οὐλάσσης. Σημειωτέον ὄμιος ὅτι οἱ Ρῶσοι οὐχὶ ἀποκλειστικῶς καλὸν τέτον πίνουσι, διότι ἔτι ἀπὸ Νι-

ζυμι-Νοβογορέδ (α) και Μόσχας υπό τὸ ὄνομα λεπτόν βωσσικόν τείον ἀποστέλλεται, τούτο πολλοῖς προδύησεν ἤδη τὴν διὰ Λονδίνου και Καϊνξέβεργης ὁδόν. Ἐκτὸς δὲ τῆς ὁλονέν ὀνηγὰς προθύμους εὐρισκαύσης, εὐσιωδῶς δὲ διὰ θαλάσσης εὐθινοτέρας καὶ καταταμένης μεταφορᾶς τοῦ τείου, ἡ Ρωσσία εἰσάγει πρὸς τούτους διακοσίων περίπου χιλ. κιθώτια (πρὸς 48 κοιλ.) ἀντὶ εἴκοσι και ἐπέκεινα ἑκατομμυρίων μαρκῶν ἀπὸ Κιάχτας. Ἡ ὄλική δὲ ποσότης τοῦ ἐκ Κίνας προερχομένου τείου ἀνέρχεται κατ' ἔτος εἰς 230 ἑκατομμύρια λιτρῶν, ὧν μόνη ἡ Εὐρώπη καταναλίσκει ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἑκατομμύρια.

Ἀπὸ τῆς πόλεως Καλγάν εἰς Κίναν, ὅπου οἱ ἐξαγωγεῖς μεταφέρουσι τὸ τείον, ἀπαιτεῖ ἡ συνοδία 37 ἡμέρας, ἵνα φθάσῃ εἰς Κιάχταν 1363 περίπου κοιλόμετρα ἀπέχουσαν· ἡ δὲ ἀπὸ Κιάχτας μέχρι τῶν σιδηρο-ευρωπαϊκῶν μεθωρίων ἀπόστασις ἀνέρχεται εἰς 4132 κοιλόμετρα, ἢ 105 ὁδοπορικᾶς ἡμέρας· ὅτι δὲ τοιοῦτον μεταφορᾶς μέσον, τοσούτον ἀπαιτοῦν χρόνον σπουδαίως δύναται νὰ ὑπερτιμήσῃ τὰς μεταφερομένης πραγματείας, οὐδεμίαν ἐμφιλοχωρεῖ ἀμφιβολία· διότι ὁ ναῦλος μίαν λίτρας τείου ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς ἐξαγωγῆς αὐτοῦ μέχρι Κιάχτας εἶνε 3 1/4 σχεδὸν γρ., και ἀντεῦθεν μέχρι Μόσχας 7 1/2 γρόσια.

Ἰδίως εἶτι μναίας ἄξιον θεωρητέον και ἕτερον εἶδος τείου — τὸ τῆς κεράμου, ἢ τῆς πλίνθου — ἔπερ ἐκ τῶν φύλλων αὐτοῦ τούτου και τῶν μίσχων συνιστάμενον, μεθ' ἀλλοτῶς δὲ προβατείου και βοείου συνλιθόμενον μεταφέρεται εἰς σχῆμα πλίνθου. Ἐν τοιοῦτον τοῦ τείου εἶδος ἐν Κίνα μόνον κατασκευαζόμενον χρησιμεύει τοῖς νομίσι λαοῖς τῆς Ρωσσίας, τοῖς Καλμούκοις, Κιργίσις κτ.τ. ὡς ἡ συνηθεστέρα και προσφιλεστέρα πρὸς διατροφήν αὐτῶν θρεπτικὴ τροφή, ἢ ἡπερ προπαρσκευαζουσι ὀπτῶντες τούτο μετὰ προβατείου γάλακτος, ἢ και ἱππείου, ἢ και μετὰ προβατείου λίπους, χωρὶς ὁμως νὰ προσλάβῃ διὰ τῆς μίξεως ταύτης μελιζω τινὰ ἡδύτητα.

Καίτοι ἡ ἐν Πετροπόλει πρὸς προαγωγήν τοῦ βωσσικοῦ ἐμπορίου ἐταίρια κατὰ τὸ 1873 ἀπέτρεψε τὴν κατασκευὴν σιδηροδρόμου μέχρι Κιάχτας, οὐχ ἦτον τάχιον ἢ βραδίον ὁ πανταχόσε νέαν ζωὴν και

(α) Πόλις ἐπὶ τῆς συμβολῆς τῶν ποταμῶν Βόλγα και Ὀκα καιμένη, ὀνομασθὴν ἔχουσα ἐμπορικὴν πανήγυριν, 1 1/2 σχεδὸν μῆνα διεκροῦσαν.

ἀνάπτυξιν μεταγγίζων ἀτμός θέλει εἰσθῆσαι και εἰς Κιάχταν και τοὺς ἐν αὐτῇ, καίτοι τοσούτον πρωτοτύπους και ἱεροκρίτους, διὰ τινος ἐπαγωγικοῦ ἐμπορικοῦ ὁελγῆτρου μεθ' ὁποῖα θέλει μεταπλάσει και μεταδώσει.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῆ 5 Νοεμβρίου 1884.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.)

ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΑΪΔΗΣ.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΟΥ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ.

Ἐνθυμοῦμαι εἰσέτι τὸν συριγμὸν τῶν σφαιρῶν διερχομένων ἐγγὺς τῶν ὄτων ἡμῶν ἐνόση διετρέχομεν τὸ δάσος. Ἐνθυμοῦμαι, κατὰ τὴν μετὰ σπουδῆς διάδοσιν ἀνὰ μέσον τῶν θάμνων, τὴν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἡμῶν πίπτουσαν ἐκ τῶν ὀραουμένων κλάδων βροχὴν. Ἀδικόχοι πυροβολισμοὶ ἤκούοντο, πανταχόθεν δὲ μεταξὺ τῶν φυλλωμάτων ἐφαίνοντο ἐρυθροὶ λάμψεις. Αἴφνης ὁ εἰς τὸ πρῶτον ἀνήκων ἀπόσπασμα νεαροῦ στρατιώτης Σιδήρωφ πίπτει ἀλλοτῶς χυμῶν, μετ' ἐξηγητικὸν ἦθος, ἐκ δὲ τοῦ στόματός του ἔρρειν ἀφρονον αἷμα. "ὦ! βεβαίως τὸ ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα τὸ γεγονός αὐτό. Ἐνθυμοῦμαι ὡσαύτως ὅτι τὸν εἶδον...! Ἦτον ἐκ τῶν πολεμίων, ἀνὴρ κολλοσιαίου ἀναστήματος, ἐγὼ δὲ, καίτοι ἰσχυρὸς και σχεδὸν ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ, ἄρημα ἐν τούτοις νὰ τὸν ἀναχατίσω. Τότε ἠκούσθη πυροβολισμός, εὐ και τὸν συριγμὸν ἠδυσήθη νὰ ἐνοήσω, ἐπὶ ταύτε χρόνως ἐνώπιόν μου ἠγέρθη στρέβιλος κενός. Ἐπέθεσα εἶτι ἦτο ὁ προρηθείς ἐχθρὸς ὅστις διηόθουε κατ' ἐμοῦ τὸ φονικόν του ἐπιλον, εἶτα δὲ, ἀφείς κραιπήν ἀπογνώσεως, βιαίως ὑπεχώρησε πρὸς τὴν λόχμην. Ἐπὸ μεγίστου κατεχόμενος τρόμου, ἐπροτίμησε νὰ ῥιφθῇ ἐντὸς τῶν ἀκανθῶν και τῶν

θάρμων, παρά να ακολουθήσῃ τὴν τακτικὴν τοῦ πορείαν. Τοῦ ἤρπασα τότε τὸ ὄπλον καὶ διὰ τῆς ξιφολόγητος διεπέρασα τὸ σῶμά του. Ἠκούσθη ὠρυγὴ ἢ μᾶλλον βρυγμός.

Ἰγέρουον εἰς τὰ πρόσω, ἐνῆ οἱ ἡμέτεροι βᾶλλοντες θριαμβευτικᾶς κραυγᾶς ἐμιγνύοντο εἰς τὴν μάχην. Περιπλέον ἐνθυμούμαι ὅτι, ἐξεληθὼν τοῦ δάσους, ἐπανειλημμένως ἐπυροβόλησα ἐπὶ τῆς πεδιάδος· εἶτα στεντορείως ἀντήχησαν κραυγαὶ θριάμβου, ἃς ἐπηκολούθησεν ἢ ἐπὶ τὰ πρόσω πορεία ἡμῶν, ἢ μᾶλλον τῶν ἡμετέρων, καθ' ὅσον ἐγὼ ἔμενον ἀκίνητος.

Τοῦτο μοι προῤῥένητε παράδοξον ἐντύπωσιν, ἀλλ' ἐτι παραδοξότερον μοι ἐφάνη ὅτι ἐν ἀκαρεὶ τοὺς ἀλαλαγμούς καὶ τὰς ἐκπυρασσοτήσεις τῶν ὄπλων διεδέξατο ἄκρα σιγῇ. Ἦδη οὐδὲν ἤκουον, οὔτε ἔβλεπον, εἰμὴ μόνον κυκνοῦν φῶς ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς μου, ἧτο δὲ ὁ οὐρανός, ἀφανισθείς καὶ οὗτος μετ' ὀλίγον.

Προσῶν φαίνεται, κρηγῆς, μικρὸν μόνον τεμάχιον γῆς ἠδυνάμην καὶ ἔχω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Τὸν πρὸ ἐμοῦ ὄρριζοντα ἀπετέλουν ἢ γλῶσσι, εἰς μύρμηξ ὄρων κόνικον σίτου καὶ ὀλιγίστη κένυς. Ἐγὼ τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν κλειστόν, καθὼ πιεζόμενον ὑπὸ τοῦ βάρους ὀγκώδους ἀντικειμένου (ὡσὺς ὑπὸ τοῦ κλάδου ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο ἡ κεφαλή μου), ἔβλεπον μόνον διὰ τοῦ ἐνός. Ἐυρισκόμην εἰς λίαν δυσάρεστον κατάστασιν, καὶ μολονότι ἐπεθύμουν, ἐν τούτοις δὲν ἠδυνάμην ν' ἀλλᾶξω τοποθεσίαν, χωρὶς κἂν νὰ γνωρίζω τὴν αἰτίαν τῆς ἀδυναμίας μου ταύτης. Ἦ ὦρα κρήρητο, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἤκουόν τινος γρυλλισμοῦς, συνοδευομένου ὑπὸ βόμβου μελισσῶν, καὶ οὐδὲν ἕτερον.

Τέλος προσπαθήσας ἠδυνάμην ν' ἀπελευθερώσω τὴν δεξιάν μου, εἶτα δὲ στηριχθεὶς ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, ἐπειρώμην νὰ γονυπετήσω, ὅτε δριμύντος πόνου, διαπεράσας ἐξέκρησας μετὰ κεραυνοβόλου ταχύτητος ὀλόκληρόν μου τὸ σῶμα, μοι προῤῥένησεν ἐντελεῖ ἐκλυσι τῶν δυνάμεων. Σιγῇ καὶ ἄβυσσος με περιεστοίχουν.

Ἠγέρθη ἐκ νέου καὶ μετ' ἀκλήξεως εἶδον ἀνωθεν μου τὴν σπινθηροδόλον λάμπην τῶν ἐπὶ τοῦ κατηφούς στερεώματος ἀνατελλόντων ἀστέρων. Διατί γὰρ μὴ ἦμαι ἐντός τῆς σκηνῆς μου; τίνας ἔνεκεν τὴν ἐγκατέλιπον; Πειρώμην καὶ αὖτις νὰ κινηθῶ, ἀλλ' αἰσθηνοίμαι νέον σκληρόν πόνον εἰς τὰς κνήμας. Φεῦ! εἶχον τραυματισθῆ κατὰ τὴν μάχην. Εἶνε ἄρα γὰρ ἐπικίνδυνον τὸ τραῦμα; Φέρω τὴν χεῖρα

πρὸς τὸ πλάγιον μέρος τῶν ποδῶν μου, οὗς εὐρίσκα ἀίματοφόρους. Διὰ τῆς ἐπαφῆς ταύτης, ἡ δόνη κατέστη δευτέρα, διαισθητικῶς πρὸς διακριτὴ νευρικὴν ὁδοντάληξιν. Τὰ ὄτα μου ἤρξαντο νὰ βομβῶσι καὶ ἡ κεφαλή μου εἶνε βεβαρημένη. Συγκεκριμένως πῶς ἠσθάνθη ὅτι εἶχον τραυματισθῆ εἰς ἀμφοτέρως τὰς κνήμας. Τί ἄρα γὰρ σημαίνει τούτο; Διατί δὲν με ἤγειραν τῆς θέσεώς μου; Εἶνε δυνατόν οἱ ἐχθροὶ νὰ ἔμειναν κύριοι τοῦ πεδίου τῆς μάχης;

Ἀνακολλῶν δὲ μετὰ πλείστου κόπου ἐν τῇ μνήμῃ ἀμυδρῶς μὲν κατ' ἀρχάς, εἶτα δὲ καθυρότερον τὰ κατὰ τὴν μάχην συμβάντα, ἠδυνάμην νὰ εἰκάζω ὅτι δὲν ἐνικήθηκα. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι, πληγίς, εἶχον πέσει ἐπὶ τοῦ πεδίου, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ τὸ ἐνθυμῶμαι ποσῶς. Τὸ μόνον ὑπὲρ ἐνθυμούμαι εἶνε ὅτι ὅποτε οἱ ἡμέτεροι προῤῥώρουν, εἰς ἐμὴ ἢ ἐπιτελείς τοῦ καθήκοντος τούτου ἦν ἐκ τῶν ἀδυνάτων, συνάμην δὲ ὅτι ἐφάνη κυανὴ τις λάμπη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν εὐρισκόμην ὑπτιος εἰς τὸ κέντρον ἐπιπέδου ἐδάφους, κειμένου ἐπὶ τῆς κορυφῆς γηλόφου. Ὁ ὑποδεκανεὺς μᾶς εἶχεν ὑποδείξει τὸ μέρος τούτο ὡς ἐπιτακτικῶν διὰ σταθμῶν διὰ τῆς ἀκολουθοῦ ἡγήρωσς κραυγῆς: «Συντρόφοι, ἐκεῖ πρέπει νὰ φθάσωμεν!» Οὕτω κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εὐρισκόμεθα νικηταὶ ἐν τῷ ὑποδειχθέντι τόπῳ. Ἀλλὰ διατί δὲν με εἶχον συμπαραλάβει ἀναχωροῦντες οἱ αὐστρατιῶται μου; Ἦ θέσις ἐν ἣ κείμην εὐρίσκειται ἐν ὑπάλωρῳ, ἐπαιμένως προσβάλλεται σφοδρῶς ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πυροβολισμοὶ ἦσαν πολυάριθμοι, ὑπελόγιζον ὅτι περὶ ἐμὴ πάντως ἔα ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι. Πρέπει νὰ στραφῶ διὰ νὰ ἴδω τί συμβαίνει περὶ ἐμὴ.

Ἠγέρθη ἐπ' ὀλίγον καὶ ἀπεπειράθη νὰ καθίσω. Ἦ ἀπέπειρα αὖτις, ὅπως εἰς ἕκαστον, οὕτω καὶ εἰς ἐμὴ, τετραυματισμένας ἔχοντα ἀμφοτέρως τὰς κνήμας, ἦν ἐκ τῶν ἐπιπονωτέριον. Ἀπελπισθεὶς ἐπανειλημμένως, ἐκαθέσθην τέλος ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς πλήρεις δακρύων ἐκ τῆς δόνης. Ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς μου ἐξετείνετο κυανόχρουν στερεώμα, με τοὺς ἐπ' αὐτοῦ διεσπαρμένους περιλαμπεῖς ἀστέρας. Περὶ ἐμὴ ὑπῆρχον ἀπειροὶ βᾶτοι, ὧν αἱ μέλαινα καὶ ἀπειρομήκεις σικαὶ με περιεκύλουν. Ἀλλὰ διὰ ποῖον λόγον εὐρισκόμην μεταξὺ τῶν βᾶτων, ἀφοῦ τραυθεὶς εἶχον πέσει ἐπὶ τῆς πεδιάδος; Μήπως ἐφθασα μέχρι τῆς θέσεως αὐτῆς ἔρπων, στερούμενος δὲ συνισθῆσεως

ἐνεκα τῆς σφοδρότητος τῆς ὀδύνης; Παράδοξον πῶς ἤδυνήθην νὰ σύρω ἑμαυτὸν τοσούτῳ μακρὰν, ἐνῷ ἤδη ἡμην ἀνίκανος νὰ κινηθῶ τῆς θέσεώς μου! Ἴσως κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν τραubiς ἐλαφρῶς μένον, βραδύτερον ἐτρώθην καὶ ἐκ δευτέρου διὰ νέας σφαίρας. Κηλίδες γράμματος ὠγροῦ βόδου ἐφάνησαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, εἰς ἀσπὴρ ἀπεσβέσθη τέλειον, κολλοὶ δ' ἕτεροι ἐξηρανίσθησαν ταυτοχρόνως.

Ἦδη ἀρχεται ἀνατέλλουσα ἡ σελήνη. Πόσον ἕκαστος ἐπιθυμᾷ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην νὰ εὐρισκῆται παρὰ τοῖς φιλιτάτοις αὐτοῦ! Ἦχοι παράχορδοι φθάνουσιν εἰς τὴν ἀκοήν μου, νομίζω ὅτι ἀκούω κάποιον νὰ στεναχθῆ. Ναι, εἶνε στεναχμός. . . Ἔξ ἄπαντος, πρέπει νὰ ἦνε τραυματίας, μὲ κνήμας συντετριμμένας, ἢ μὲ κοιλίαν τετριμμένην ὑπὸ σφαίρας, ὅν, ὡς ἐμὲ, εἶχον λησμονήσει ἐκεῖ. Ἀναμφιβόλως τοιοῦτόν τι συμβαίνει! ἀλλ' ὁ τοῦ στεναχμοῦ ἦχος ἀκούεται πλησιέστατα! Ἐν τούτοις οὐδεὶς φαίνεται. Μέγιστα Θεε! εἶμαι ἐγὼ ὁ Ἔθιος. . . Στεναχμοὶ τοσούτῳ ἀσθενεῖς καὶ γοεροὶ! Πόσον μεγάλη εἶνε ἡ ὀδύνη μου! Ἡ κερκὴ μου εἶναι τοσούτῳ βεδικημένη, ὥστε μιλίς αἰσθάνομαι τοὺς πόνους, τὸ δὲ σῶμά μου νομίζω ὅτι καλύπτεται ὑπὸ κυανοῦ στρώματος ὀμίχλης. Προκόβω νὰ κατακλιθῶ καὶ νὰ κοιμηθῶ. Νὰ κοιμηθῶ! ἀλλὰ θὰ ἐγερῶ ἄρ' ἂν ποτε;

Ἐὰρ σελήνης ἀκτίς, φωτίσασα τὴν στιγμήν ταύτην ἐπ' ὄλιγον τὴν θέσιν ἐν ἣ εὐρισκόμεν, συντέεινεν ὥστε νὰ διακρίνω μέγα μελανὸν ἀντικείμενον, πέντε πόδας μακρὰν μου εὐρισκόμενον. Διὰ τῆς ἀνταγείας τῆς σελήνης διακρίνονται τὰ λαμπυρίζοντα ὄπλα του. Ἔξ ἄπαντος θὰ ἦνε ἡ πτώμα, ἢ τραυματίας; ἀδιάφορον. ἐξἄκολουθῶ νὰ μένω κατὰκοίτος. Ἀλλ' ὅχι! εἶνε ἀδύνατον οἱ ἡμέτεροι νὰ ἀνεχώρησαν πρέπει νὰ ἦνε ἐδῶ που πλησίον ἀποδιώξαντες τοὺς ἐχθρούς ἐμειναν κύριοι τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ἀλλὰ διὰ τὸν δὲν ἀκούονται οἱ ἀλλοτρίοι τῶν φωνῶν των, καὶ δὲν βλέπω πλέον τὰς λάμπεις τῶν πυροβολισμῶν; Ἦ ἀδυναμία ὑπ' ἧς κατέχομαι ἐκμηδενίζει τὴν ἀκοήν μου. Βεβαίως δὲν εἶνε μακρὰν. Βοήθεια! βοήθεια! Λυγροὶ πονηγροὶ, ἀγριοὶ καὶ ἀπυκνῆτοι ἐξέρχονται τοῦ στήθους μου, χωρὶς τινος ἀπαντήσεως; ἀντηχοῦσι μακρὰν ἐν τῷ σκότει, πέριξ δ' ἐμοῦ ἐπικρατεῖ βαθεῖα σιγή, ἢν ἀδικλείπτως διακράσσει ὁ μικρὸς καὶ μόνετος ὄρυθος τῶν γρόλλων ἢ σελήνη φαίνεται παρατηροῦσα με μετ' ἐκτίρησιν ἢ θους. Ὁ παρακείμενος ἦτο πρῶτα πτώμα, καθύστεν, ἂν ἦτο

τραυματίας, θὰ ἤγειρετο πάντως ἐκ τῶν γοερῶν κραυγῶν μου. Νὰ ἦνε ἄρ' ἂν τις ἐκ τῶν ἡμετέρων, ἢ ἐκ τῶν ἐχθρῶν; Ὡ! τοῦτο μοι εἶνε παντελῶς ἀδιάφορον. Ἐνῷ δὲ ἐμονολόγουν εὐτω πως, αἴφνης ὁ ὕπνος ἐλάττει τὰ περλογοσιμένα βλέφαρά μου.

Καίτοι πρὸ πολλοῦ ἀφυπνισθεὶς, μένω ἐν τούτοις κατὰκοίτος, οὐδὲ λυγρὸς ἐπιθυμῶ νὰ ἀνοίξω τοὺς ὀφθαλμούς, οὗς προσβάλλει σφοδρῶς ὁ καύσων τοῦ ἡλίου. Τὸ φῶς τοῦτο ἐπαυξάνει τὴν ὀδύνην μου εἰς τροπὸν ὥστε προτιμῶ νὰ μετακινήθῶ ἐκ τῆς θέσεώς μου. Χθὲς (ἂν δὲν ἀπατώμαι) ἐτραυματίσθην, καὶ ἔκτοτε παρήλθον εἴκοσι καὶ τεσσαρῶν ὡρῶν διάστημα. . . Ἴσως μετὰ παρέλευσιν ὡρῶν ἔτι τιῶν θὰ ἐκπνεύσω. Τοῦτο ὄλιγον μὲ ἀνυποχεῖ! Αἰρετώτερον νὰ μείνω ἀκίνητος. . . Πρέπει ὡσαύτως νὰ παύσω σκεπτόμενος, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον μοι εἶνε ἀδύνατον. Πληθὺς ἰδεῶν καὶ σκέψεων συναθροῦνται ἐν τῇ διανοίᾳ μου. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι δὲν θὰ ὑποφέρω ἐπὶ πολὺ, καθύστεν ἐντὸς βραχέος διαστήματος τὸ πᾶν τετελεσται δι' ἐμέ! ἐν δὲ ταῖς ἐφημερίαις θὰ γραφῶσιν αἱ ὀλίγαι αὐταὶ λέξεις: «Αἱ χροστὶνὰ ἡμῶν ἀπόλλεται ἦσαν ἀσήμενοι. Ὀλίγοι ἦσαν τραυματίαι» ἐφρονεῖται δὲ καὶ εἰς ἐθελοντῆς ὀνόματι Ἰθάκωφ. Οὐδεὶς θὰ ἐπέλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὴν εὐλογεμένην μου, ἀλλὰ θὰ ἐλθῶσιν ἀπλῶς: «Μόνον εἰς στρατιωτῆς ἀπέθανεν» ὁ περὶ οὗ προχθὲς ἐγράφομεν. «Ὀλόκληρος μελαίνα εἰκὼν ἐχαράχθη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, ἐνδοφ. ἀνεπόλουν ἐν τῇ μνήμῃ τὸν παρελθόντα βίον μου. . . Ναι, ἀνεπόλουν τὸν βίον ἐκεῖνον, ὅτε δὲν ἡμην ὡς τώρα κατὰκοίτος, ἔχων τὰς κνήμας συντετριμμένας, τὸ παρελθὸν λέγω ἐκεῖνο, ὅπερ ἀπέκτη ἤδη πρὸ πολλοῦ. Διέβαινον ἡμέραν τινα τὴν ὀδύ, ὅτε ὄμιλος ἀνθρώπων μοι ἐκίωλε τὴν κορμίαν. Τὸ πλῆθος τοῦτο συνηγμένον ἐπὶ τὸ αὐτὸ παρατήρει μετὰ περιεργίας ἀντικείμενον λευκὸν καὶ αἰμοσταγὲς, ὅπερ ἐσφάδαζε. Τὸ ἀντικείμενον αὐτὸ ἦν χερσὶν κυνῆριον κατασυντριβὲν ὑπὸ ἀμάξης. Ἐπνεε καὶ ἐκείνο τὰ λοιπὰ, ὡς ἐγὼ κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν. Ἀχθοφόρος τις διασχίσας τὸ πλῆθος, παρέλαβε τὸ κυνῆριον καὶ ἀνεχώρησεν» εἶτα διεπόθη καὶ τὸ πλῆθος.

Ἦ πάραγε ἄρ' ἂν ἐλπίς νὰ μετακομισθῶ καὶ ἐγὼ εὐτεῦθεν; Θεῶ! οὐχί. Μένε αὐτοῦ καὶ ἀπόθανε! Ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ ζωὴ εἶνε γλυκαῖα. Καθ' ὅν χρόνον συνέθη τὸ δυστύχημα εἰς τὸ κυνῆριον, ἡμην καὶ ἐγὼ λίαν εὐτυχῆς ἡμην εὐχαριστημένος ἐκ τοῦ βίου μου, πρὸς τοῦτο

δὲ ὑπῆρχον ἰσχυροὶ λόγοι. Ὁ ἀναμνησεὶς, μὴ μὲ βασιλεύετε οὕτω ἄγετε εἰς λήθην! Ἡ ἀναμνησεὶς παρελθούσης εὐδαιμονίας εἶνε ἀληθῆς βίβλος. Ἄς μοὶ μείνωσι μόνον αἱ δδύναμι.

Καθ' ὅσον τὸ διάστημα τοῦτο ὁ καύσων αὐξάνει ὀλονέν ἀδικήτως, ὁ δὲ ἥλιος εἶνε πυριφλεγής. Μόλις ἤνοιξα τοὺς οφθαλμούς, καὶ βλέπω τοὺς αὐτοὺς ὀάμους, τὸν ἕβιον οὐρανόν, ἀλλ' ἤδη ὁ ὀρίζων φημιζέται ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. Ἦδη διακρίνω τὸν γείτονα μου. Ναί! εἶνε ἐκ τῶν ἐχθρῶν, εἶνε τὸ πτώμα του. Οὐκ ἔγινος! Ὁ τὸν ἀναγνωρίζω καλῶς, εἶνε αὐτὸς ὁ ἕβιος. Ὁ ἄνθρωπος ὃν εἶχον φονεύσει εὐρίσκειται ἐκεῖ ἐνώπιόν μου! ἀλλὰ διατί νὰ τὸν φονεύσω; Κεῖται αὐτοῦ νεκρὸς καὶ ἀηματῆφρτος. Διατί ἢ μοῖρα του τὸν ἰδῆγγασεν ἐνταῦθα; Ποῖος ἄρα γε εἶνε; Ἰσως ἔχει καὶ αὐτὸς γηραιὸν ὡς ἐγὼ μητέρα, ἥτις ἱκανὸς ὁκ διέλιθη ἀγωνιῶδεις νύκτας, ἰσταμένη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς ταπεινῆς αὐτῆς καλύψεως καὶ διουθύνουσα μακρὰν, πρὸς βορρᾶν, τὸ τεταραγμένον αὐτῆς βλέμμα, ἕνα ἕβη ἐπιστρέφοντα τὸν μονογενῆ καὶ φιλατόν της υἱόν, τὸ μόνον της στήριγμα, τὴν μόνην της παρηγορίαν. Καὶ ἐγὼ; Μήπως δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ καὶ εἰς ἐμέ; Ἐὐχριστῶς μάλιστα ἤθελον συγκατατεθεῖ εἰς ἀνταλλαγὴν τοῦ πεπρωμένου ἡμῶν! Ὡ πόσον εἶνε εὐτυχής! Οὐτε ἀκούει πλέον, οὔτε αἰσθάνεται δδύνην τινά, οὔτε εὐρίσκειται ὡς ἐγὼ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς θανατηφόρου δέψης καὶ τῆς σκληρᾶς ἀπομονώσεως!

Ἡ ξιφολόγη μου τοῦ διεστρέπητε τὴν καρδίαν. Ἦπι τῆς στρατιωτικῆς του στολῆς φαίνεται χαίνουσα μεγάλη δπῆ, ἣν περιδύλλει ἄσθονον αἶμα, τοῦτου δὲ αἷτιος εἶμαι ἐγὼ!

Ἐν τούτοις ἢ πρόθεσις μου ὅτε ἀνεχώρουν εἰς τὴν μάχην εὐδαιμῶς ἦτο ἢ αὐτή· οὐδένα ἐσκεπτόμην τότε νὰ βλάψω· οὐδέποτε ἐν τῇ διανοίᾳ μου εἰσῆλθεν ἢ ἰδέα, ὅτι ἠδυνάμην καὶ ἐγὼ νὰ φονεύσω τοὺς ὁμοίους μου· μόνος δὲ σκοπὸς τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἦτο τὸ νὰ ἀντιτάξω τὸ σιγῆός μου εἰς τὰς σφαίρας τῶν ἐχθρῶν, δι' ὃ καὶ ἀνεχώρησα ἔχων σεαρκί πρὸς ἀπέλευσιν τοῦ σκοποῦ τοῦτου ἀπόφασιν.

Ἀλλὰ τί λέγω ὁ ἀνέριος! Μήτοι ὁ δυστυχῆς ἐκεῖνος εὐθύνεται πλείοτερον ἐμοῦ; Ἦκουσεν ἄρα γέ ποτε αὐτός, ἢ καὶ οἱ συμπατριῶται του, νὰ γείνηται λόγος περὶ τῆς ἡμετέρας ἐπικρατείας, πρὶν ἢ τοὺς σωρεύσωσιν ἐντὸς τοῦ ἀτμοσφαιροῦ ὡς τὰς βέγγας, ὅπως τοὺς ὀδηγήσωσιν εἰς τὴν πρῶτεύουσαν; Ἦν διατάξαν νὰ βαδίζῃ, καὶ ὑπήκουσεν!

ἂν ὁμως δὲν ὑπήκουε, ὁκ ἐδέρετο ἀηλεῶς καὶ ἰσως στρατηγός τις ὁκ τὸν ἐφόνευσεν διὰ βολῆς πολυκρότου. Ὁ ἀτυχῆς οἶτος εἶχε διαπρέξει τὸ μακρὸν καὶ ἐπίπεγον διάστημα μεταξὺ τῆς πατρίδος του καὶ τοῦ πεδίου τοῦ πολέμου, ἔνθα ἡμεῖς μὲν ἐπετέθημεν, ἐκεῖνοι δὲ ἠμύοντο. Βλέπων ὁμως ἡμᾶς φοβερούς καὶ ἀκλονήτους μὲ τὰ ἀγγλικά ἡμῶν ὄπλα, τοῦ Πήδοδι καὶ τοῦ Μαρτίνη, προχωροῦντας δὲ ὀλονέν, κατεκυριεύθη ὑπὸ τρέμου· ἠτοιμάζετο νὰ φύγῃ, ὅτε εἶδεν ἐνώπιόν του βραχύσωμον ἄνδρα, ὃν ἠδύνατο διὰ τῆς φοβεράς αὐτοῦ πυγμῆς μόνον νὰ κατστουρήσῃ, βυθίζοντα εἰς τὴν καρδίαν του τὴν ξιφολόγη. Ἦ λοιπὸν ἔπτασεν οὗτος; Ἐγὼ δὲ, ὁ φονεύς του, φέρω ἄρα γε μείζονα ἢ αὐτὸς εὐθύνην;

Φεῦ! διατί μὲ βασανίζει τόσῳ φρικωδῶς ἢ δέψα; Ἡ δέψα! λέξις, ἥς δυσκόλιος δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ ὀλόκληρον τὴν σημασίαν. Ὅτε κατὰ τὴν διάδοσιν ἡμῶν διὰ τῶν ξένων ἐπικρατειῶν, ὅτε διετρέχομεν διαστήματα τριακόντα καὶ πλέον λευγῶν, ὑπὸ θερμοκρασίαν 40 βαθμῶν, ἠσθάνθημιν τσαύτην δέψαν. Ἐάν φεῦ! ἤρχετο εἰς μόνος τοῦλάχιστον εἰς βοήθειάν μου! Θεέ μου! — Ἐν τούτοις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ὕδωρ ἐντὸς τοῦ χονδροῦ ἐκεῖνου δοχείου. Ἀλλὰ τίνοι τρόπον ὁκ φθάσω μέχρις αὐτοῦ; Ὅποιους ἄρα γε κόπους ὁκ ὀποστῶ διὰ τὴν ἀπόπειραν αὐτήν! Ἀδιάρρονον ἔχω ἀνάγκην αὐτοῦ τοῦ δοχείου. Ἀρχίζω νὰ ἔρω. Μετὰ μεγίστης δυσκολίας σφύρω τοὺς πόδας μου, αἱ δὲ ἐξηθενασμέναι μου χεῖρες μόλις καὶ μετὰ κόπου στηρίζουσι τὸ σῶμα μου. Ὅλιγα εἶτι βήματα καὶ φθάνω εἰς τὸ πτώμα· ἀλλὰ τὸ διάστημα τοῦτο εἰς ἐμέ ἐφαίνετο φοβερώτερον, παρὰ ὃν ἐπρόκειτο νὰ διαπρέξω διαδεντάδα ὀλην λευγῶν. Ἐν τούτοις ἔδοι ἔρωκα νὰ φθάσω μέχρις ἐκεῖνου τοῦ σημείου.

Σφύρω λοιπὸν μετὰ κόπου τοὺς πόδας, ἀλλ' αἱ δδύναμι διπλασιαζόνται εἰς ἐκάστην κίνησιν. Στόνοι μετὰ διακεκομμένων λυγμῶν ἐξέρχονται τοῦ στόματός μου, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθῶ ἔρωκα. Τέλος, ἰδοὺ αὐτὸ τὸ δοχεῖον! Ἐμπερικλείει ποσότητα ὕδατος. Ἦδη κέκτημαι ἱκανὴν ποσότητα μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου μου. Οἶμαι ταλαίπωρόν μου ὄμμα! σὺ λοιπὸν μὲ σώσεις!

Πλησιάζας ἤδη τῷ πτώματι καὶ κρατῶν εἰς χεῖρας τὸ δοχεῖον, προσπαθῶ νὰ τὸ ἀποσύρω, ὅτε αἰφνίως ἀπολέσας τὴν ἰσορροπίαν, πίπτομαι ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ σωτήρός μου, ὅστις ἀπέπνεεν ἤδη δυσώδη ὀσμήν...

Κατεπράξινα τὴν δίψαν μου. Ἐν τῷ δοχείῳ ὑπῆρχεν ἱκανὴ ποσότης ὕδατος, γλιανοῦ μὲν ὀλίγον, ἀλλὰ καθαροῦ· ἠὲ ζήσω ἡμέρας τινὰς ἔτι. Ἐνθυμούμαι ὅτι ἀνέγνωσά ποτε ἔν τινι φυσιολογικῷ συγγράμματι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ διατηρηθῇ καὶ ἄνευ τροφῆς, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἔχη ὕδωρ. Ἐν τῷ αὐτῷ συγγράμματι ὑπῆρχε καὶ διήγησις περὶ αὐτοκτονίας. Ἀλλὰ τί λέγω! τί ἄρα γε ἠὲ συμβῆ ἂν εἰσέτι ἐπιζῆσαι ἡμέρας τινὰς; Οἱ ἡμέτεροι ἀνεχώρησαν. Οὐδεμία ὑπάρχει ἐγγεῦθεν διέξοδος· προτιμότερον νὰ ἀποθάνω. Ἄντι νὰ ὑποστῶ τριήμερον ἀγωνίαν, τώρα ἠὲ ὑποστῶ αὐτὴν ἐπὶ μίαν ὀλόκληρον ἑβδομάδα! Δὲν εἶνα καλλίτερον νὰ λείψῃ τοιαύτη ζωὴ; Ἴδου τὸ ὄπλον τοῦ γείτονός μου, ὅπερ εἶνε ἀγγλικῆς κατασκευῆς. Ἀρκεῖ νὰ ἐκτείνω τὴν χεῖρα, καὶ μετὰ ἔν λεπτὸν τὸ πᾶν τετέλεσται. Ἐξ ἄπαντος ὑπάρχουσι παρ' αὐτῷ πυριτιδοβολαί, καθόσον δὲν ἔσχε τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς καταβάλλωσιν ὀλων. Ταλαντεύομαι μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, σκεπτόμενος ἂν πρέπη νὰ ἀποθάνω, ἢ νὰ ὑποστῶ τὰς βασάνους. Ὁ θάνατος εἶνε ἡ σωτηρία μου· ἀλλως, ἀνάγκη νὰ περιμείνω τὴν ἀφιξίν τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ἠὲ ἐκδάρωσι τὴν ἐπιδερμίδα τῶν τετραυματισμένων μου κνημῶν! Καλλίον νὰ ἀποθάνῃ τις ἰδίᾳ χεῖρ! Ἀλλ' ἔχι! δὲν πρέπει καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ ἐαυτὸν ἠὲ ὑπομεῖνω τὰς ἀλγηδῶνας μέγχις ἔτου ἐξκνιληθῶσιν ὀλοσχερῶς αἱ δυνάμεις μου. Ἐὰ σιωπῶ βεβαίως ἂν μὲ ἀνεύρωσιν ἔσως δὲ εἶνε ἀκόμη ἐλπὶς καὶ νὰ ἰαθῶ, καὶ τότε ἠὲ ἐπανιδῶ τὴν πατρίδα, τὴν μητέρα μου καὶ τὴν Μαρίαν! . . .

Ἐἶπε, Θεέ μου, καὶ μὴ μάθωσι ποτε τὴν ἀλήθειαν! Ἐἶπε καὶ νομίζωσιν ὅτι ἐφρονεῦθην μὲ πρῶτην βολήν, καὶ ὅτι δὲν ὑπέφερα δύο, τρεῖς καὶ τέσσαρας ἡμέρας! . . .

Ἡ κεφαλὴ μου ζαλιζέται. Ἢ ἀπόπειρα ἐκείνη ὅπως πληροῖσω τὸν γείτονά μου μοι ἀπήρесе πάσας τὰς δυνάμεις· καὶ ἤδη παρακωλοῦσθούμαι ὑπὸ τῆς ἀποτροπαίου αὐτῆς δυσωδίας. Οἱμοι! πῶσον τὸ πῶμα τοῦτο εἶνε μελάνον! Τί ἄρα γε γενήσεται μετὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας; Στεροῦμαι πλέον τῶν ἀπαιτούμενων δυνάμεων ἵνα ἀποσυρθῶ μακρὰν! Ἄς ἀνακαυθῶ ὀλίγον πρὶν ἢ ἀποπειραθῶ νὰ ἀνακτῆσωμαι τὴν προτέρην μου θέσιν. Ὁ ἀνεμὸς πνέει ἐκ τοῦ ἀντιθέτου σημείου καὶ ἠὲ συμπαρασύρῃ αὐτὴν τὴν μεμολυσμένην ὀσμήν.

Ἐξήντηθην παντελῶς· ὁ ἥλιος μοῦ κατακαίει τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας καὶ μ' ἐμποδίζει νὰ προσφυλοχθῶ. Ὡ! ἂν ἦτο δυνατόν νὰ

ἐπήρχετο ταχύτερον τὸ νυκτερινὸν σκότος! Νομίζω ὅτι ἡ νύξ αὕτη ἔσεται ἡ δευτέρα. Σύγχυσις ἤδη ἐπεκράτει ἐν ταῖς ἰδέαις μου, μεθ' ὃ εὐρέθην ἐν καταστάσει παντελοῦς ἐξουθενώσεως.

Ὡαίνεται ὅτι ἐκοιμήθην ἀρκετὰς ὥρας, διότι, ὅτε ἀφυνκίσθην, εἶχε πλέον ἐπέλθει τὸ σκότος. Οὐδεμία μεταβολή! Αἱ πληγαὶ μὲ βασανίζουσι, ὁ δὲ γείτων μου κεῖται ἀκίνητος ἐκεῖ πλησίον ἐκτάθην ὡς γίγχις. Προσπαθῶ νὰ μὴ τὸν συλλογιζώμαι, ἀλλ' ἀδυνατῶ νὰ τὸ κατορθώσω. Εἶνε ποτε δυνατόν νὰ ἐγκαταλείψω πᾶν τὸ προσφιλέ μου, νὰ διατρέξω τοσοῦτ' ἐπίπνον καὶ μακρὸν δρόμον, νὰ ὑποστῶ τὰς ἀγωνίας τῆς πείνης, τῆς δίψης καὶ τοῦ καύσους, νὰ ὑποφέρω λέγω πάσας αὐτὰς τὰς βασάνους, μόνον καὶ μόνον ὅπως φονεύσω τοῦτον τὸν δυστυχῆ; Ὁ θάνατος αὐτὸς εἶνε ἡ ὑπελιμωτέρα πράξις ἢ κατὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν ἐξετέλεσα! Ἔμαι φονεύς! φονεύς καὶ οὐδὲν πλέον! . . . Ὅτε ἀπεφάτισα γὰρ ἀναχωρῆσαι, δὲν μὲ ἀνεχάτισαν μὲν ἡ μήτηρ μου καὶ ἡ Μαρία, οὐχ ἤττον ἔμως ἔκλαιον ἀμφοτέραι· ἐπειδὴ δὲ ἤμην κατ' ἐλοκληρίαν ἀφωσιωμένος εἰς τὴν ἀπόφασίν μου, δὲν ἠδυνήθην νὰ διακρίνω τὰ δάκρυά των. Τότε δὲν ἐνόου, νῦν ἔμως ἐνοῶ τὴν αἰτίαν ἣτις προξέεινε τὴν λύπην εἰς τὰ φίλιτατα ταῦτα ὄντα. Τί μὲ γρησιμεβοῦσιν αἱ ἀναμνήσεις αὐταί; ἀδύνατον νὰ ἐπανέλθῃ τὸ παρελθόν! Πῶσον ἡ ἀπόφασίς μου ἐφάνη περὰδοξος εἰς τοὺς γείτονάς μου, ὅτε ἔμαθον αὐτὴν! ἠὲ τὸν ἀνόητον, ἔλεγον. Μόνος ὁ Θεὸς γνωρίζει εἰς τί ἀποβλέπει ὁ σκοπὸς του, οὔτινος οὐδ' αὐτὸς μάλιστα κατανοεῖ τὴν αἰτίαν. Ἢ φράσεις αὐταὶ πῶς συμπιέζονται μὲ τὰς περὶ ἡρωισμού καὶ φιλοπατρίας ἰδέας; Ἀνεχώρουν χάριν τῆς πατρίδος καὶ ἐκείνοι μὲ ἐξελεγκθῶν ὡς ἡλίθιοι! Τέλος ἀναχωρήσας ἔφθασα εἰς Σ. . ., ἔνθα ἀπεφορτίσθην καὶ φέρω τὸν στρατιωτικὸν σάκκον μετὰ τῶν πολεμοφοδίων, εἰς τὸ αὐτὸ δὲ μέρος ἐφθασαν καὶ χιλιοὶ ἄτεροι στρατιῶται. Ὀλίγιστα ἔμως ἦσαν οἱ ἀναχωροῦντες ὡς ἐγὼ ἐθελοντά· ἄλλοι δὲ ἂν καὶ προδύμιον νὰ μένωσιν ἐν ταῖς οἰκίαις των, οὐχ ἤττον βαδίζουσι μεθ' ἡμῶν (τῶν ἐθελοντῶν), διατρέχουσι καὶ οὔτοι ἐκατοντάδας λευγῶν, ἐνῶτε δὲ πολεμοῦσι μετὰ μελλόνος ἢ ἡμεῖς ἐπιτυχίας. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι καὶ οὔτοι ἐκτελοῦσιν, ὡς ἡμεῖς, τὸ καθήκον των, ἀλλ' εὐχαρίστως ἠὲ ἐραυγὸν ἐκ τὸ τοιοῦτο τοῖς ἐπιστρέπετο.

Ἀκρῆς ἐγείρεται πρῆνὴ τις· αὐρα, ἣτις σείει τοὺς παρακειμένους θάμνους, ἐλαφρῶς προσψάουσα αὐτοὺς, καὶ ἀφυνκίζει τὰ ἡσυχῶς

ἀναπαύμενα μικρά πτηνά. Οἱ ἀστέρες ἀφανίζονται βαθμηδόν, καὶ ὡχρὰ τις ἀκτὴς φωτὸς ἀναλάμπει ἐπὶ τοῦ ζοφεροῦ στερεώματος, τοῦ καλυπτομένου ὑπ' ἀργυροχρότων νεφῶν. Μέλις ἢ χρυσόπεπλος ἤως ῥίπτει τὰς βεδίνας αὐτῆς ἀκτῖνας ἐπὶ τοῦ παρακειμένου ὁροπέδιου, καὶ ἤδη ἄρχεται ἡ τρίτη ἡμέρα. Πῶς νὰ τὴν ὀνομάσω; ἡμέραν ζωῆς ἢ ἀγωνίας; Ἢ τρίτη ἡμέρα. Πόσας ἄρ' γε ἡμέρας θὰ ἐπικίσω εἶτι; ὀλιγίστας βεβαίως. Αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν λίαν ἐξησθενημένα. Ἄδυνατῶ νὰ ἀπομακρυνθῶ τοῦ παρακειμένου πτώματος. Ἐντὺς ὀλίγου θὰ ὑποστῶ τὴν ἰδίαν τύχην, καὶ δὲν θὰ στενοχωρῶμαι πλέον. Σκέπτομαι νὰ πῶ ὕδωρ· θὰ πῶ τρίς τῆς ἡμέρας. . . τὴν πρωΐαν, τὴν μεσημέριαν καὶ τὸ ἑσπέρας.

Ἡρὸ μικροῦ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, εὐτυχὸς τὴν ὑπὸ αἰμοχαροῦς χρώματος καλυπτομένην ἀπέραντον ἐπιφάνειαν ἀπέκρυπτον τῶν ὀρθακμῶν μου οἱ τῶν παρακειμένων ὀσμῶν παρεπιθέμενοι μέλανες κλάδοι. Ὁ κύβωσος σήμερον θὰ ᾔνε ὑπερβολικὸς, ἀλλ' ὁ γείτων μου τί γενήσεται ἄρ' γε;

Ἦδη εὐρίσκειται ἐν ὀλίγῃ καταστάσει. Ἀποτρόπαιον θέλημα. Ἡ μελάφη ἐπιδερμὶς τοῦ προσώπου του μεταβλήθη εἰς ὡχρὰν τσοῦτω δὲ ἦν ἐντεταμένη, ὥστε, διακτισθεῖσα ἐπισθεν τοῦ ὠτὸς, ἐσχημάτιζε ῥωγμὴν, ἐντὸς τῆς ὁποίας συνωστίζοντο ἀφθονοὶ σκιάληκες. Οἱ πόδες του, οὗς ἐκάλυπτον περικημίδες, ὡς καὶ τὸ σῶμα του ὀλόκληρον, ὑπερβαλλόντως εἶχον ἐξογκωθῆ. Οὕτω λοιπὸν, ἐκτεθειμένος ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, τί θὰ ἐγένετο;

Μοὶ ἦτο ἀνυπόφορον νὰ μᾶνοι πλησίον αὐτοῦ· εἶδει νὰ ἀπομακρυνθῶ ἀντὶ πάσης θυσίας. Ναι, ἀλλὰ θὰ ἔχω τὴν ἀπατιουμένην δύναμιν διὰ νὰ τὸ πράξω; Ὅσον διὰ τὸ δοχεῖον, δύναμαι καὶ πάλιν ἐγείρων ἐλαφρῶς τὴν χεῖρα νὰ πῶ ὕδωρ, ἀλλ' αἰσθάνομαι ὅτι θὰ δυσκολευθῶ ἵνα μεταβάλω θέσιν. Ἐν τούτοις ἀπορασιζῶ νὰ δοκιμᾶσω, ἔστω καὶ μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ κινηθῶ μικρὸν μόνον, καὶ κατὰ ἤμισυ εἶτι βῆμα τὴν ὄραν. Σκέπτομαι ὅτι θὰ καταναλώσω ὀλόκληρον τὴν πρωΐαν μου δι' αὐτὴν τὴν μετάθεσιν. Ἢ ὀδύνη εἶνε φρικαλέα, ἀλλὰ προσπαθῶ νὰ τὴν ὑπερνικήσω. Ἄδυνατῶ νὰ ἐνοουμηθῶ, οὐδὲ κ' ἐν νὰ φαντασθῶ, ὅπως ὁ βίος ὑγιαίνοντος ἀνθρώπου. Αἰσθάνομαι ὅτι ἤρχισα νὰ ἐξοικειῶμαι πρὸς τὸν παρόντα βίον μου.

Καίτοι δὲ τὴν πρωΐαν ταύτην ἠδυνήθην νὰ ἀπομακρυνθῶ τοῦ πτώ-

ματος κατὰ πέντε ἕως ἑξ βήματα, ἐν τούτοις ἡ μεταθεσις αὐτῆ δὲν μοὶ ἐπιτρέπαι νὰ ἀπολαύσω ἐπὶ μακρὸν τῶν ἀγαθῶν τοῦ καθαρῶ ἀέρος, ἐπειδὴ ὁ ἀνεμὸς ἀλλάζας ἐκ νέου διούθουσιν ἔφερε πρὸς τὸ μέρος μου τὴν ἐκ τοῦ πτώματος πεμπομένην δυσωδίαν. Αἰσθάνομαι σφοδρὸν κωλικόπονον, ὁ κενὸς στόμαχός μου βίαιως συμπίεζεται, τὰ δὲ ἐντὸς στήθους μου μοὶ φαίνεται ὡς νὰ ἀνατρέπωνται. Ἢ προξενούσα ναυτίασιν δυσώδης ἐκείνη ὁσμὴ μὲ παρακολουθεῖ ἀδικήτως, οὕτως, ὥστε ἐκ τῆς ἀπελπισίας ἄρχομαι νὰ κλαίω. Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν εὐρισκόμενος ἀγωνία καὶ συντριβῆ καρδίας, ἐνεκα τῆς ὀδύνης, ἐδυσχίσθη ἐν παντελεῖ ληθάργυ.

Αἴφνης — μήπως ἄρ' γε εἶνε παιδαριῶδες ἐνύπνιον τῆς ἐξησθενητικῆς φαντασίας μου; — φαντάζομαι ὅτι ἀκούω. . . Ἄλλ' ὄχι. . . Ἐν τούτοις ναι! ἦχοι φωνῆς, συνεδευμένοι ὑπὸ ποδεδολητῶν ἴππων καὶ ἀνθρωπίνης φωνῆς. Ἐσκέφθη νὰ βίβω κραυγὴν, ἀλλ' ἐκρατήθη πρὸς στιγμὴν. Ἄν τυχὸν ἦσαν ἐχθροί; Ὁ τρόμος ἀναικαθίστησι τότε τὴν ἀγωνίαν. . . Ὅθ' ὑποστῶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει βασάνους ἐξ ἐκείνων, αἵτινες, μόνον ἀνγκιστρῶμενοι ἐν ταῖς ἐφημερίαις, ἀνορθοῦσι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Σοῦ ἐαδέρευον τὸ κρανίον καὶ σοῦ κατακλίουν τοὺς πόσοντας πόδας. Καὶ δὲν εἶνε μόνον αὐτό. Οἱ ἐχθροὶ εἶνε ἐφευρετικοί! Ἢ λοιπὸν εἶνε προτιμότερον, νὰ ἀποθάνω εἰς τὰς χεῖρας τῶν, ἢ ἐνταῦθα; Ὡ! ἐπικατάρται ὀσμίαι, διὰ τὴν μὲ περικυκλοῦτε οὕτω διὰ τῶν μελανῶν καὶ πεπυκνωμένων σκιῶν σας; Οὐδὲν δύναμαι νὰ ἴδω ἀνὰ μέσον τῶν κλάδων. ἐν τούτοις κατορθῶν νὰ ἀνακαλύψω μικρὸν μεταξὺ αὐτῶν χάσμα, δι' οὗ διακρίνω χαράδραν, ἐν ἣ βέσι βυχίον· τὸ βυχίον ἐκεῖνο, πρὸ ὃ ἀναπαύοντες πρὸ τῆς μάχης εἴχομεν καταπαύσει τὴν δίψαν. Ναι, ἰδοὺ ἡ μεγάλη ἐκείνη πέτρα, ἣτις χρησιμεύει ὡς γέφυρα πρὸς διόδον τοῦ βυχίου. Βεβαίως θὰ διέλθουσιν ἐκεῖθεν.

Αἱ φωναὶ ἤρχισαν νὰ διαλύπτονται· τσοῦτω δὲ ἐξησθενητικῶν εἶχον τὴν ἀσκήν, ὥστε ποσῶς δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀντιληφθῶ τῶν λέξεων. Οὐέ μου! ἐὰν ἦσαν εἰ ἡμέτεροι! Ὁ ἀκραύγαζον ἴσως θὰ μὲ ἤκουον ἐκεῖνοι. Ἄλλὰ διὰ τὴν βραδύνουσιν ἐπὶ τσοῦτον καὶ δὲν φαίνονται; Μὲ καταλαμβάνει ἀνυπομονησία. Αἴφνης ἐμφανίζονται πρὸ τὸν βόρρειον ἵππους ἐκ τῶν ἡμετέρων μὲ τὰς κομψὰς τῶν ἐνδυμασίας καὶ τὰς ἐρυθρὰς τῶν ζώνων. Ἦσαν περὶ τοὺς πενήκοντα· τὸ ἀπόσπασμα ὠδήγει

ἀξίωματικὸς φέρων γενειάδα φατῶν, καὶ ἀναδύκων μεγαλοκρηστῆ ἵππον. Μιόλις ὑπερβᾶς τὸ ρυάκιον, ἐστράφη πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἄνδρας καὶ ἐφώνησεν· «Ἐμπρὸς ἰβήμα ταχύ.» — «Στήτε, στήτε, ἐν δνόματι τοῦ οὐρανοῦ, ἀνέκραξα· βοήθειαι, ἀδελφοί μου!» Ὁ ποδοβολητὸς ἕμως τῶν ἵππων, ἡ κλαγγὴ τῶν ὄπλων καὶ ὁ ἦχος τῶν φωνῶν τῶν καταπνίγουσι τὰς ἀπελπιστικὰς κραυγὰς μου. Ὡ φρίκη! δὲν με ἤκουσαν! Κατάραι! Πίπτω κατὰ γῆς προηγῆς καὶ ἀρχίζω νὰ στεναίξω. . . Ἐν τῇ ἐρμῇ μου ἀνατρέπω τὸ δοχεῖον, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ὕδωρ ἐκρέει· δηλαδὴ ἡ ζωὴ μου, ἡ ἐλπίς μου, τὸ μόνον ἀντικείμενον, ὅπερ ἠδύνατο νὰ βραδύνη τὸν θάνατόν μου. Ὅτε ἐξήγησα νὰ ἀνεγείρω τὸ δοχεῖον, παρετήρησα ὅτι ἐν αὐτῷ εἶχεν ἀπαμείναι μόνον ἡμισυ ποτήριον ὕδατος, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἶχεν ἀπορροφήσει ἀπλήστως τὸ κατὰξῆρον χῶμα. Ἀδύνατον νὰ περιγράψω τὴν ἀπόγνωσην ἥτις με κατέλαβε μετὰ τὸ φρικαλέον τοῦτο γεγονός. Οὕτω λοιπὸν ἔμεινον ἀκίνητος, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμικλείστους. Ὁ ἀνεμὸς διαρκῶς ἤλλασσε διεύθυνσιν, φερόμενος πρὸς με ἄλλοτε μὲν καθαρὸς, ἄλλοτε δὲ μεμιλοισμένος. Ὁ γείτων μου καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον βδελυρὸς, τὸ δὲ πρόσωπόν του, ἀποσυντεθείσας ἤδη τῆς σαρκὸς, ἀπηλείφθη τέλειον. Ἦδη διεκρίνοντο τὰ δατᾶ, τὸ δὲ κρανίον ἐφαίνετο οἰνοει κατὰχρῶνως γελῶν. Ὁ σκελετὸς οὗτος, μὲ τὴν στρατιωτικὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὰ μετὰλλια αὐτοῦ κομβία, μοι προξένει Ἰλιγγον. — Αὐτὸς, εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, εἶνε ὁ πόλεμος Ἰδοῦ ἀκριθῆς αὐτοῦ εἰκῶν. — Ὁ ἥλιος ἐξετέξευεν ἀκτίνας κυρτοφλεγεῖς, αἱ δὲ χεῖρές μου καὶ τὸ πρόσωπόν εἶχον πυρακτωθῆ. Ἀπορροφήσας ἤδη καὶ τὸ ἀναπολείψθῃ ὕδωρ, κατατρυχώμην ὑπὸ τῆς δέψης. Ἦθέλησα νὰ πῶ μίαν μόνην σταγόνα, καὶ ἀντ' αὐτῆς κατέπιον πᾶν τὸ περιεχόμενον. Φεῦ! διατι νὰ μὴ καλέσω ἀμέσως εἰς βοήθειαν τοὺς ἱππεῖς ὁπότε διέβαινον πλησίον μου! Καὶ πολέμοι ἐν ἦσαν, ὤφειλον νὰ τοὺς καλέσω. Τέλος πάντων θὰ με ἐξέδερν τὸ πολὺ δύο ἕως τρεῖς ἡμέρας! Ἦνῃ τῶρα εἶνε ἄγνωστον ἐπὶ πόσον εἰσέτι καιρὸν θὰ ὑποφέρω! Τάλαινα μήτηρ! Ἔμμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀποσπάσῃς τὴν πολιάν σου χάμην. θὰ δάδρασαι καὶ θὰ καταρᾶσαι τὴν ὥραν τῆς γεννησεώς μου, θὰ καταρᾶσαι δλόκληρον τὸν κόσμον ἕστις ἐφεῦρε τὸν πόλεμον ἵνα βλασηζῆται ἡ ἀνθρωπότης, όταν μάλιστα τὸ οἰκτρὸν μου τέλος. Ἀλλ' οὔτε σὺ, μήτηρ, οὔτε ἡ Μαρία θὰ ἀποσῆτέ ποτε τὴν διήγησιν τῶν βασάνων μου. Χαῖρε, προσφίλης

μήτηρ, καὶ σὺ, φιλιτάτη μνηστῆ! . . . Οἶα φρικτὴ δόνη! Ἡ καρδία μου συμπιέζεται. Ἰδοῦ καὶ πάλιν ἐπανέρχεται ἐν τῇ μνήμῃ μου τὸ μικρὸν ἐκεῖνο κινάριον. Οὐδέλλως ἐφείσατο αὐτοῦ ὁ σκληρὸς ἐκεῖνος ἀνθρώπος, ἀλλὰ πλήξας τοῦτο διὰ λίθου τὸ ἐρριψεν ἀμέσως ἐντὸς λάκκου. θὰ ἔξῃ ἴσως εἰσέτι καὶ θὰ ὑπέφερον δλόκληρον τὴν ἡμέραν. Ἀλλ' ἐγὼ εἶμαι δυστυχέστερος ἐκεῖνου, ἐπειδὴ ὑποφέρω τρεῖς μέχρι τοῦδε ἡμέρας. Αὐριον εἶνε ἡ τετάρτη καὶ τὴν ἐπιούσαν ἡ πέμπτη, καὶ εἶτα ἡ ἕκτη. . . Ποῦ λοιπὸν εἶσαι, Χάρων; Ἐλθέ νὰ με παραλάβῃς. Ἀλλ' ὁ Χάρων ἐκάφευεν εἰς τὰς παρακλήσεις μου. Ἐμεινον ἐκεῖ, ἐκτεθειμένος εἰς τὰς φλογεράς τοῦ ἡλίου ἀκτίνας, στερούμενος καὶ αὐτῆς τῆς σταγόνας τοῦ ὕδατος, ὅπως θροσίσω τὰ πεφλογισμένα χεῖλη μου. Ἦδη, ἐν πλήρει ἀποσυνθέσει, τὸ πτώμα ἐξέπεμπεν ἀφῶρητον δυσωδίαν, περιβαλλόμενον ὑπὸ μυρμηκίας σκαλητῶν. Ὅταν πλέον ἀποσυντεθῇ ὀλοσχερῶς καὶ μένωσι μόνα τὰ δατᾶ, τότε θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ ἰδική μου σειρά ἵνα ὑποστῶ τὴν ἰδίαν τύχην καὶ ἐξομωθῶ πρὸς αὐτὸ καὶ ὄθλα.

Παρηλθὼν ἡμέρα καὶ νύξ καὶ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή. Μία ἔτι ἡμέρα ἔμελλε νὰ παρελθῃ. Ἐν τῷ βᾶθει τῶν παρακειμένων θάμνων ἤκούετο ὑπόκωφος θόρυβος, ἐκ τοῦ θορύβου δὲ τούτου μοι ἐφάνη ὡς νὰ ἐψιθυρίζοντο αἱ ἐξῆς λέξεις: «Μέλλεις νὰ ἀποθάνῃς, καὶ θὰ ἀποθάνῃς! Δὲν θὰ τοὺς ἐπανίδῃς πλέον!» — «Δὲν θὰ τοὺς ἐπανίδῃς πλέον ἐδῶ,» ἀπήντησεν ἡχηρὰ φωνή.

Ἐρήγησα, μεθ' ὃ συγγέλον εἰς ἐμαυτὸν αἰφνιδίως. Τότε διεκρίνα ἀνὰ μέσον τῶν θάμνων τὸν ὑπαξιωματικὸν μὰς Ἰακωβλέφ, ὃς μάλιστα ἀνεγνώρισεν καὶ τὸ εὐμενὲς ὄμμα. — «Φέρετε, εἶπεν ὁτός, τὰ πτύα! Ἰδοῦ ἕτεροι δύο, εἰς ἐκ τῶν ἡμετέρων καὶ ἕτερος ἐκ τῶν ἰδικῶν τινων.» — «Ὅχι, ὄχι πτύα! ἐπειράθην νὰ κραυγᾶσω. Πρὸς Θεοῦ, μὴ με θάψῃτε!» ἔω ἔτι.» Ἀλλ' ἐκ τῶν χελέων μου ἀσθενῆς μόνον ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ στεναγμός.

«Ἵψιστε Θεε! ἔη ἔτι! Εἶνε ὁ Βόρις Ἰδάλωφ! Σύντροφοι, προχωρήσατε! Ὁ ἀδελφός μου δὲν ἀπέθανε· καλέσατε τὸν λατρὸν.»

Ἐν διαστήματι ὀλιγωτέρῳ τοῦ λεπτοῦ, εἶχον εἰς τὴν διάθεσιν μου ὕδωρ, οἶνον καὶ ἕτερα φάρμακα. Δουλούμενον τὸ φαρμακὸν προδύχεται. Ἦ ἐρρωθίμος αὕτη δόνησις με ἀπειοίμιζεν ἐναλλάξ ἡγερόμην καὶ πάλιν κατεκλινομένην τὰ τραύματα, ἐπιθεθέντα ἤδη, οὐδεμίαν μοι

προύξένουν πλέον δύννην, αίσθημα δέ τι ανεκφράστου ήδονής με έκυ-
ρίευσε. «Στήθε! κατάβηθε! άνασηκώσατε τὸ φορεῖόν' έμπρός, προ-
χωρεῖτε!» Τοιοῦτοι ήρχοντο εἰς τὸ οὖς μου ήχοι, καὶ εὐθὺς ένδησα
ὅτι εἶνε ὁ αξιωματικός μας Πέτρος Ίδάνοβιτς, άνήρ γενναῖος, ισχνός
καὶ ύψηλοῦ άναστήματος, ὅστις διατάσσει.

«Ὁ Πέτρος Ίδάνοβιτς, έτραύλισα.

— Τι επιθυμεῖς, φίλε μου; μοὶ εἶπε κύψας πρὸς με.

— Ὁ ιατρός τί σᾶς εἶπε; Ὁά άποθάνω άρά γε έντός δλίγου;

— Ὅποια ἰδέα! Ὅχι, δέν ὀά άποθάνης, τὰ ὀσπᾶ εὐδὲλως προσε-
βλήθησαν. Τύχη άγαθή, τὰ ὀσπᾶ καὶ αἱ άρτηρίαι μένουσι σᾶα καὶ
άδλαδῆ. Ἀλλὰ πῶς έξησας καθ' ὄλιγας τὰς τρεῖς ταύτας ήμέρας;
Τι έφαγας;

Ἄπολύτως οὐδέν.

— Τι έπιες;

— Μετεχειρίσθην τὸ δοχεῖόν τοῦ έχοροῦ. Ὁά σᾶς διηγηθῶ βρα-
δύτερον...

— Φίλε μου, σὲ βοηθεῖ ὁ Θεός... Ἐν ταύτοις έχεις άνάγκη-
ν ήλπίης άνακαύσεως.»

Τότε έδουθήην εἰς ὄνειρα, λησμονήσας εἰς δλοκλήρου έμκετόν.
Μέλις δὲ ὅτε έφθάσαμεν εἰς τὸ φορητὸν νοσοκομεῖόν' έπανήλθον εἰς
έμκετόν. Ἐκεῖ περιεστοιχούμην ἀπὸ χειρουργοῦς καὶ άδελφᾶς τοῦ
έλέους, μεταξύ δὲ τῶν πρώτων διέκρινα ἕνα τῶν δικσημοτάτων τῆς
Πετροπόλεως Ιατρῶν, ένκαχολούμενον περὶ τὴν έπίδεςιν τῶν τραυ-
μάτων μου καὶ έχοντα τὰς χεῖρας αἰματοφόρους. Ἄφου δὲ έπέδεσε
τὰς πληγὰς μου, μοὶ εἶπεν

«Εἶσαι εὐτυχής, νέε! Ἡ ζωή σου διετώθη. Ἐκάμαμεν τὴν έντο-
μήν τῆς κνήμης καὶ οὕτως άπηλλάχθης με μικρὰς μόνον βασάνους.»

VIREVOLOD GARSHINE.

(Μετάφρασις Δ. Α. ΠΡΟΚΟΥ.)

ΟΥΔΕΝ ΚΑΛΟΝ ΚΑΚΟΤΗΤΟΣ ΑΜΙΚΤΟΝ.

Καθ' ήν έποχήν έλάλουν τὰ ζωα, μὺς κατόκει έν τινι δπη μετὰ
τοῦ μικροῦ υἱοῦ του. Φοβούμενοι τοὺς θυγασ τῆς γαλῆς, σπανίως
εἰςήρχοντο τῆς κρόπτης των, ένθα, στερούμενοι τροφῆς, έκινδύνευον
νὰ άποθάνωσιν εκ τῆς πείνης.

Μιᾶ τῶν ήμερῶν, τὸ μυῖδιον, στενάξαν βαθείας, λέγει πρὸς τὸν
πατέρα του:

«Ὡ πάτερ μου, πόσον άνυπόφορος εἶναι ὁ βίος ήμῶν! Ἐάν εἰέλ-
θωμεν, κινδυνεύομεν νὰ γίνωμεν βορὰ τῆς γαλῆς: εἰάν τούναντιον μεί-
νωμεν έντός τῆς ὀπῆς, ύποφέρομεν εκ τῆς πείνης. Φεῦ! διατί νὰ γεν-
νηθῶμεν ποντικοί! Βλέπω τὰ ἄλλα ζωα καὶ τὰ φυτὰ, άπολαμβάνου-
ντα άκινδύνως τῆς ήδονῆς τοῦ ήλίου, καὶ τήκαμα τὴν καρδίαν!
Ἡμεῖς ὅποσον άμάρτημα διεπράξαμεν εἰς τὸν κόσμον καὶ κατεδικά-
σθημεν οὕτω παρὰ τῆς Θεῆας Προνοίας! Κατὰ τινὰ πραινήν έξοδόν
μου εκ τῆς ὀπῆς, διήλθον έμπροσθεν θάμνου έρείκης, ἧς τὰ φύλλα
έσαίνοντο ὑπὸ τοῦ ξεφύρου καὶ εἰςώγονοντο ὑπὸ τῶν εὐεργετικῶν τοῦ
ήλίου ακτίνων. Ὡ, πόσον έπεθύμουν νὰ ήμην έρείκη! Τότε καὶ εἰώ
ὀά έθεώρουν τὸν γλαυκὸν οὐρανὸν καὶ ὀά εἰδεχθῆμην τὰ φιλήματα καὶ
τὰς θωπείας τῶν μελισσῶν.

— Ἄ! τέκνον μου, άποκρίνεται πάραυτα ὁ πατήρ του, δέν ήξεό-
ρεις τί λέγεις. Ἐσο εὐχαριστημένος εκ τῆς τύχης σου, καθότι εὐδὲλως
εὐρίσκω τὴν έρείκην εὐτυχεστέρην ἀπὸ ήμᾶς: Ἐκαστος εἰς τὸν μά-
ταιον τοῦτον κόσμον έχει τὴν εὐτυχίαν, ὡς καὶ τὴν δυστυχίαν του.
Ἐλθέ, τώρα ὅτε δέν φαίνεται πρὸς τὸ παρὸν ή γαλή, νὰ μεταβῶμεν
πρὸς τὴν έρείκην, διὰ νὰ τὴν έρωτήσης, εἰν πράγματι θεωρεῖ έκυτὴν
εὐτυχῆ.»

Εἶπε, καὶ παραλαβὼν τὸν υἱὸν του, μετέβη κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν
θαλαρὸν θάμνον, ὃν χαιρετίσας εὐσεβάστως, ένέυσε πρὸς τὸν μικρὸν νὰ
τῷ άπειυθῆν τὸν λόγον.

«Φιλιτάτη έρείκη, λέγει τότε τὸ μυῖδιον, πόσον ζηλεύω τὴν εὐ-

τυχαίαν σου! πάντοτε σκιερῶς ἀπὸ τὴν χαρὰν σου, δέχεσαι καὶ ἑκάστην τὰς θιοπέας τῶν χρυσαλλίδων καὶ μελισσῶν καὶ καθυδρυνεῖσαι ἀεννάως ἐκ τῶν εὐεργετικῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίων.

— "Ἄχι ἀποκρίνεται στεναχάσα ἡ ἐρείκη· ἀληθὲς εἶναι ὅτι θεωροῦμαι πικρὰ πολλῶν εὐτυχῆς· ἐγὼ ὅμως ἐπεθύμουν διαπύρως νὰ ἤμην ἡμοειδής σου."

Τὸ μύδιον, ἐκπλαγὲν, ἐκάλυψε τὰ ὄτα διὰ τῶν δύο ἐμπροσθίων ποδῶν του καὶ ἀνέκραξε:

«Μῦς; Εἶπέ μοι πρὸς Θεοῦ, ἐρέω, μήπως παραφρονεῖς;

— "Ὅχι, ἀποκρίνεται ἡ ἐρείκη, δικαίως παραφρονεῖται· εἰς τί μοι χρησιμεύουσιν ἡ ὑραιότης καὶ ὁ καλλωπισμὸς; Διακείμενι πάντοτε ἐν τῷ ἐρήμῳ τούτῳ τότῳ, ἔνωθ' ἔμμεν δὲν μὲ θαυμάζει, στόμα δὲν μ' ἐπαίνει· ἐν κενῷ ὄερος κατακαίεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα ἀπονακνοῦμαι ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ τοῦ πικροῦ. "Ἄν δὲ καὶ μ' ὄλας αὐτὰς τὰς ἀφορήτους βασάνους κατορθώσω νὰ ἀνυψώσω βλαστοὺς τινας, ἀμέσως μὲ τοὺς θερίζει ὁ γεωργὸς χάριν τῶν ἀροτήρων βοῶν του, ἢ χάριν τῆς πυρᾶς.

— "Ἐπ' ἀληθείας, δυστυχῆς εἶσαι, ἀγαπητὴ ἀδελφή," ἀπεκρίθη πρὸς τὸ δένδρον περιλύπως ὁ μικρὸς μῦς, καὶ ἀπειμακρύνθη ἀπ' αὐτοῦ μετὰ τοῦ πατρὸς του, ὅποτε, καθ' ἴδὸν ἴδων μικρὸν τι τρηθόνιον, λέγει πάλιν πρὸς τὸν πατέρα του:

«Πόσον εἶναι ἐλαφρὸν τὸ πτηνὸν τοῦτο! πόσον ταχέως περιπατεῖ! ὁ βίος τοῦ μικροῦ τούτου ζώου πρέπει νὰ ἦναι εὐάρεστος.»

Μόλις ὅμως εἰπόντος τούτους τοὺς λόγους, ἰεραξ' πελώριος ὀρμησας ἐπὶ τοῦ τρηθονίου τὸ ἤρπασεν εἰς τὸ θάμνος του καὶ ἐπέταξεν εἰς τὰ ὕψη. Τὸ μύδιον δὲν ἠδυνήθη· νὰ μὴ κλαύσῃ διὰ τὸ λυπηρὸν τοῦτο συμβάν, δραξάμενον δὲ τῆς οὐρᾶς τοῦ πατρὸς του διηυθύνθη μετ' αὐτοῦ σιωπηλῶς εἰς τὸ εὐχηματίων.

Ἐν τούτοις ὁ μῦς ἐσκέπτετο, ὅτι ὁ υἱὸς του δὲν ἀπέμαθεν ἐκ τῶν δύο τούτων παραδειγμάτων τοῦ νὰ φρονῇ τὴν τύχην τῶν ἄλλων. Τῷ λέγει λοιπὸν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὰς ὄχθας βουαίου, ἔνωθ' ὑπῆρχεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς γλῆθς λαμπρὰ ἀνθεμῖς, τὴν ὕψιν ἔχουσα πρὸς τὸν ἡλίου ἐστραμμένην καὶ φαινομένη μακρόθεν ὡς φωιτοβόλος ἀστήρ.

«Δὲν εἶσαι εὐτυχῆς, ἀνθεμῖς;» τὴν ἐρωτᾷ μετ' ἀνυπομονησίας ὁ μικρὸς μῦς.

Ἡ ἀνθεμῖς ὑψώσασα τὴν κεφαλὴν, διὰ νὰ ἴδῃ τίς ὁ ἀπευθύνων αὐτὴ τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἀπεκρίθη πρὸς τὸ μύδιον μετὰ περιλύπου φωνῆς:

«Εὐτυχῆς! Καθ' ἑκάστην τὰ κρόβατα καὶ οἱ βῆες κατατριώγουσι τὰ ἄνθη μου, καὶ μὲ κατακατοῦν τοσοῦτον σκληρῶς, ὥστε μένω ἡμιθανής, ἐνῷ ὑμεῖς διὰ τῆς ἰσχυροῦσας ἀποφεύγετε πάντοτε τοὺς κινδύνους, ἀφ' ἑτέρου ὑπερασπίζετε ἑαυτοὺς καὶ διὰ τῶν ὀδόντων ὑμῶν. Φεῖ! ἐγὼ εἶμι τὸ δυστυχέστατον τῶν πλασμάτων τῆς ἡφελίου. Ἴδου ἀκριβῶς ὁ γεωργὸς διευθυνόμενος πρὸς ἐμὲ μετὰ τῶν ἀδδηράγων κτηνῶν του. "Ὁ Θεὸς μου, φοικιῶ ἐκ τοῦ τρόμου.

— Δυστυχὲς ἄνθος, ἀπεκρίθη περιλύπως ὁ τὴν τύχην τῶν ἄλλων φρονῶν μῦς, καὶ οὐ μακρὰν ἀπέχεις τοῦ νὰ ἦσαι εὐδαίμων.»

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, θελήσας νὰ πῆρ' ἐκ τοῦ βουαίου ὕδωρ, εἶδεν ἐντὸς αὐτοῦ βάτραχον κοῤῥόντα, παίζοντα καὶ πηδῶντα.

«Ἄς ἤμην τοῦλάχιστον βάτραχος.» λέγει πρὸς τὸν πατέρα του, ἀλλὰ μόλις ἐπρόφερε τούτους τοὺς λόγους, μέγιστος ποτᾶμος λίκος ἐπίπεσεν ἐπὶ τοῦ βατράχου, τὸν κατέπιεν ἐν ἀκαρεῖ.

«Δυστυχὲς ζῶον, λέγει περιλύπως ὁ μῦς, οὔτε σὺ δύνασαι νὰ λογισθῆς εὐτυχῆς.»

Καὶ μελαγχολήσας πλέον ἐκ τῶν τραχιῶν τούτων συμβάντων, ἔσυρεν ἐπιμόνος τὸν πατέρα του ἐκ τῆς οὐρᾶς διὰ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ὀπήν. Καθ' ὄδον ὅμως ἀπήνησαν ζωηρὰν δάμαλιν, βύσκουσαν ἡσυχῶς ἐπὶ τῆς γλῆθς. Ὁ μικρὸς μῦς, θεωρήσας αὐτὴν ἀνωθεν ἕως κάτω, λέγει πρὸς τὸν πατέρα του:

«Ἰδοὺ νὰ ἤμην καὶ ἐγὼ τοσοῦτον μέγας, ὅσον ἡ δάμαλις αὕτη. Τίς δύναται νὰ τὴν βλάψῃ οὕταν καθωπλισμένη διὰ τῶν τεραστίων τούτων κεράτων; Ἴδὲ, πῶς κυλλεῖται ἡδυσπαθῶς ἐπὶ τῆς γλῆθς. Πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἤμην καὶ ἐγὼ δάμαλις!

— "Ἄς ἴδωμεν, λέγει ὁ μῦς πρὸς τὸν υἱὸν του, ἐρώτησέ τὴν, ἐὰν εἶναι εὐδαίμων.»

Οὗτος ἀμέσως χειρῆσας τὴν δάμαλιν λίαν ὑποκλινῶς τῇ λέγει:

«Ἄγαπητὴ μου δάμαλις, ἐλπίζω ὅτι θελεῖς μὲ συγχωρήσει διὰ τὴν περιεργίαν μου· ἐπεθύμουν πολὺ νὰ ἐρωτήσω ἐὰν εἶσαι εὐτυχῆς.

— Εὐτυχῆς! ἀνακράζει ἡ δάμαλις ἐκπλαγείσα. Εἰς ἐμὲ ἀπευθύνεις τὴν ἐρώτησιν ταύτην; Εἶμι τὸ δυστυχέστατον ζῶον τοῦ κόσμου καί...»

— Ἐν τούτοις βλέπω ὅτι τρέχεις ἐλευθέρως ἐπὶ τῆς χλόης, ὑπολαβὼν λέγει ὁ μῦς, καὶ τρώγεις ὅτι σοὶ ἀρέσκει.

— Ἄχ! ἀγαπητέ μου, ἐπικαλαμβάνει ἡ δάμαλις, φαίνεται ὅτι ἡ ἐν τῇ ὀπῇ διηκεῖς διαμονή σου δὲν σοὶ ἐπέτρεψε νὰ γίνῃς μάρτυς τῆς τρομερῆς ἡμῶν τύχης. Ἡ ἀπέλαυσις τῆς τροφῆς, ἣν τῶρα λαμβάνω, θὰ διαρκῆσῃ μόνις ἐπὶ στιγμὴν, καθότι μὲ περιμένει ἀνυπομόνως ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡ ὑπερήτρια διὰ νὰ ἀμέλξῃ τὸ γάλα μου καὶ μετ' αὐτοῦ τὴν τροφήν μου. Ὁμοί! δι' οὐδὲν ἕτερον ἐρχόμεθα εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, παρὰ διὰ νὰ ἀποθησικώμεν ὑπὸ τὴν ἀμείλικτον μάχαιραν τοῦ σφαγέως. Ἐπὶ ἐκάτῳ δαμάλεων τῆς συγγενείας μου, τῶν ἐννευήκοντα ἐννέα ἐκόπη ὁ τράχηλος καὶ ἡ ἐκατοστὴ ἔσκασε πρὸ τινῶν ἡμερῶν. Ὅλα τὰ τέκνα μου ἐθανατώθησαν ἀλληλοδιαδόχως, καὶ ἐμὲ δὲ ἐπίσης ὅταν γηράσω ἡ αὐτὴ μὲ ἀναμένει τύχη. Εἰπέ μοι, εὐρίσκεις ἐπιθυμητὴν τὴν ζωὴν μας;

— Ἐπ' ἀληθείας, δάμαλις, τῇ λέγει ὁ μῦς, μοὶ φαίνεται τὸ δυστυχέστερον ζῶον τοῦ κόσμου.»

Καὶ ἔσυρε πάλιν τὸν πατέρα του ἐκ τῆς οὐρᾶς διὰ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν ὀπῇ. Καθ' ὁδὸν ὅμως παρετήρησαν ἀνθρωπὸν τινα, ὅστις εἰργάζετο εἰς τοὺς ἀγρούς· λέγει δὲ ὁ μῦς πρὸς τὸν πατέρα του:

«Ὁ πάτερ μου, ὁ ἀνθρώπος εἶναι ὁ κύριος πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πλασμάτων εἶναι πεποικισμένος μὲ λόγον καὶ ἐφευρετικὸν νοῦν, καὶ δὲν φοβεῖται τὴν ἐπίθεσιν ὁποιοῦδήποτε ζώου. Αὐτὸς μόνον εἶναι εὐδαίμων. Πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἦμην ἀνθρώπος.

— Καὶ, τέκνον μου, ὁ λόγος σου ἴσως εἶναι ὀρθὸς, ἀλλὰ νομίζω ὅτι καὶ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἕκαστος ἔχει τὴν δυστυχίαν του κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον.»

Ὅταν δὲ συνομιλοῦντες ἐφθασαν πλησίον τοῦ ἐργαζομένου ἀνθρώπου καὶ ἐκρόθησαν ἀμφότεροι ὀπισθεν βότου τινός, ὅπως τὸν ἴθωσιν ἐγγύθεν. Ὁ ἰδρῶς ἔρρεεν ἐκ τοῦ μετώπου του κρουνηθὼν, καὶ ἔδραχε σφοδρῶς ἐνῶ ἤροτριζ τὴν γῆν. Μετὰ μικρὸν διέκοψεν ἐπὶ στιγμὴν τὴν ἐργασίαν του διὰ νὰ σφογγίσῃ τὸ καθιδρὸν μέτωπόν του, μεθ' ὃ οἱ μῦς τὸν ἤκουσαν λέγοντα:

«Ποῖα ἀποτρόπαιος τύχη εἶναι ἡ ἰδική μας! Νὰ ἐργαζώμεθα ἀδικῶς ἀπὸ πρωτῆς μέχρις ἑσπέρας, νὰ ἐξαντλώμεθα ἐκ τοῦ ἰδρώτος, νὰ καμπτώμεθα ἐκ τοῦ καμάτου, νὰ τρώγωμεν μέλινα ἄρτον, νὰ

τρέμωμεν ἐκ τοῦ φόβου καὶ νὰ κατακαίωμεθα ἐκ τοῦ κρύουτος, ἅμα δὲ κατορθώσωμεν νὰ κερδήσωμεν ὀλίγα χρήματα ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς βαρυσκοτικῆς ταύτης ἡμῶν ἐργασίας, ἐπέρχεται ὁ πόλεμος, οἱ στρατιῶται κατερημῶσαι τοὺς καλλιεργημένους ἀγρούς μας, κατακρίζουσι ἡμᾶς παντοιοτρόπως καὶ πυρπολοῦσι τὰς καλύβας μας. Ἀλλοῖμονον εἰς ἡμᾶς τοὺς δυστυχεῖς, ὅτινες κατεδικάσθημεν νὰ ζῶμεν ὡς αἰχμάλωτοι δι' ἕν τεμάχιον μέλανος ἄρτου, ἐνῶ οἱ πλούσιοι οὐδὲν ἕτερον, ἢ τὴν εὐδαιμονίαν γνωρίζουσιν εἰς τὸν κόσμον.

— Ὡ, λέγει κατ' ἑαυτὸν ὁ μικρὸς μῦς, καὶ σὺ εἶται ἄξιος αἰκτου.»

Καὶ ἔσυρε πάλιν τὸν πατέρα του ἐκ τῆς οὐρᾶς διὰ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν φωλεάν των. Καθ' ὁδὸν δὲ λέγει αὐτῷ:

«Μέχρι τοῦδε, μόνον δυστυχεῖς ἀπητήσαμεν κατὰ τὴν ἐδοικίαν μας ταύτην, καὶ ἐμολογῶ, ὅτι πολὺ προτιμότερον εἶναι, ὅτι ἐγεννήθημεν μῦς. Νομίζω ὅμως ὅτι ὁ ἀνθρώπος θν εἶδομεν πρὸ ὀλίγου ἐν τῷ ἀγρῷ εἶπεν ὅτι οἱ πλούσιοι εἰσι μόνον εὐδαίμονες. Ἄ! τί εὐτυχία δι' ἡμᾶς ἐὰν ἤμεθα πλούσιοι!

— Δὲν εἶναι βέβαιον, τῇ λέγει ὁ πατήρ του, ἐὰν καὶ οἱ πλούσιοι εἶναι κατὰ πάντα ἐκ τῆς τύχης των εὐχарιστημένοι. Τώρα, ἐπείτε ἐπήλθεν ἡ νύξ, δυνάμεθα νὰ μεταβῶμεν εἰς τὸν πόργον διὰ νὰ πληροφορηθῶμεν ἐὰν οἱ πλούσιοι εἶναι εὐδαιμονέστεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους θνητούς. Ἵπάγωμεν· ἀκολουθεῖ μοι γνωρίζω τὴν ὁδόν.»

Παρευθὺς διέδησαν μίαν γέφυραν καὶ εὐρέθησαν ἐντὸς μεγαλοσπεπεστάτου μεγάρου, τοῦ ὀπισθεν τὸν κύριον εἶδον καθήμενον νωχελῶς ἐντὸς τοῦ θαλάμου, πλησίον τραπέζης, τὰς κνήμας ἔχοντα ἐξηπλωμένας ἐπὶ δύο ἐδρῶν. Ἐπὶ τῆς τραπέζης εὐρίσκοντο παντοειδῆ λαμπρὰ φαγητὰ καὶ φιάλαι μὲ διαφόρους ἐκλεκτοὺς οἶνους. Ἄντι νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ ὁ κύριος οἶτος εἶχε τοὺς βραχίονας ἐστηρικμένους ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἔχασμάτο τοιοῦτοτρόπως, ὥστε δεῖκνυσεν ὀλοὺς τοὺς ὀδόντας. Ἐφαίνετο ὡς ἐξηγητημένος καὶ βεβαρημένος ἐκ τῆς ζωῆς. Ταῦτοχρόνως οἱ μῦς τὸν ἤκουσαν μονολογοῦντα ὡς ἑξῆς:

«Ὅποια ἀθλία ὑπαρξίς εἶναι ἡ ἰδική μου. Ἴδού τὰ ἐκλεκτότερα φαγητὰ εὐρίσκονται ἐμπροσθέν μου, καὶ ἀντι νὰ κεντήσωσι τὴν ὀρεξίν μου, μοὶ προξενουσι τὸναντίον ἀποτροπήν. Ἴδού οἱ λαμπρότεροι οἶνοι, ὅτινες οὐδέλλως κινουσι τὴν πρὸς τὸ πίνειν ἐπιθυμίαν μου. Διατί;

διότι εκπληρώσας κατὰ κέρον εἶλας μου τὰς ὁρέξεις, δὲν ἐπιθυμῶ πλέον τίποτε εἰς τὸν κόσμον. Ὡ, πόσον ζηλεύω τοὺς δούλους καὶ χωρικούς μου, οἵτινες θεωροῦσιν ὡς μεγάλην τῶν εὐτυχιῶν, δόξαν ἔχουσιν ἐνώπιόν τῶν τῆν γαβάρων μετὰ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς δούλης. Γελῶσι καὶ ψάλλουσι μετὰ τὴν ἐργασίαν των, ὡς ἐάν ἦσαν οἱ εὐδαιμονέστεροι τῶν θνητῶν. Εἰς τί μοι χρησιμεύει ὁ πλοῦτος; Ἰδοὺ εἰμι ἐξηπλωμένος ἐπὶ δύο ἐθρῶν καὶ δὲν δύναμαι νὰ εὐρω μικράν τινα ἀνακούφισιν. Τῇ ἀληθείᾳ, προτιμότερον μοι ἦτο ἂν ἤμην πτωχός. . . Ἔπειτα ἡ τρομερὰ αὐτῆ ποδάρου, ἐξ ἧς συνεχῶς ὑποφέρω! Ἄ! πόσον εἰμι δυστυχής!»

Ὁ μὲς ἔσχε πάλιν τὸν πατέρα του ἐκ τῆς οὐρᾶς διὰ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ἀπὴν, ὅποτε δὲ ἐφθασεν εἰς αὐτήν, λέγει ὁ πατήρ πρὸς τὸν υἱόν του:

«Ἄ! λοιπὸν, τέκνον μου, ὃ ἐξ ἀκολουθήσεως τοῦ λοιποῦ παραπονούμενος κατὰ τῆς τύχης σου;

— Ὡ, ἔχι, ἀπεμρίθη συγκεκριμένον τὸ μῦθον, καθότι τὴν κατανόησιν τῆν ἀληθείαν τῶν λόγων σου «ὃ καθὲς εἰς τοῦτον τὸν κόσμον ἔχει τὰς ἰδίας του εὐτυχίας καὶ δυστυχίας» καὶ ἴσως προτιμότερον εἶναι δι' ἡμᾶς ὅτι ἐγεννήθημεν μὲς, παρὰ ἕτερόν τι πλάσμα τοῦ κόσμου τούτου. Τοῦ λοιποῦ δὲν ὀκνηροῦμαι πλέον κατὰ τῆς τύχης μου, ἀλλὰ ὃὰ ἦμαι πάντοτε ἐξ αὐτῆς εὐχαριστημένος.»

ΠΙΠΙΛΥΘΙΟΝ.

Ἄν θέλῃς βίον ἡσυχον καὶ ἀμέριμον καὶ ζήτησιν,
 εἴταν ὁ ἄλλος εὐτυχῆς, ποτὲ μὴ τὸν φρονήσῃς,
 καθότι ἔχει πᾶς θνητὸς καὶ μίαν δυστυχίαν,
 ἧτις, ὡς σιμὸν λέγει, ὄλονέν τιν' τρώγει τὴν καρδίαν.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.)

ΔΙΟΝ. Π. ΙΓΓΡΑΤΣΙΣ.

BIBLIOKRISIA.

ΚΛΕΩΝΟΣ ΡΑΓΚΑΒΗ

Ἡ ΘΕΟΔΩΡΑ

ΠΟΙΗΜΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΝ Εἰς ΠΕΝΤΕ ΜΕΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ.

Ἐν Λειψία. — Ἐκ τῆς ἀνατολικῆς τυπογραφίας Γ. Δρουγουλίου. — 1884. —

α. Σελ. I—VIII, 1—278, εἰς μέγα 8ον.

Ὅτε πέρυσιν, ἐν τῷ αὐτῷ μέρει τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς», βραχείας τινὰς ἐχαράσσομεν σημειώσεις περὶ τοῦ τότε εἰς φῶς προσηχθέντος ὠραίου ἔργου τοῦ Κλέωνος Ραγκαβῆ «Ὁ καλὸς Ὀμηρον οὐμικός βίος», δὲν ἠλπίζομεν, τὸ δολογοῦμεν, ὅτι τῷ ταχέως ἐμῶν ἐπιπέσομεν νὰ ἐντυφώσωμεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν νέας καὶ ὡσαύτως βαρείας συγγραφῆς, ἧτις, περικαλλεστάτη τὴν περιβολήν, ὠραία δὲ καὶ πολλὰ ἐνέχουσα τὸ διαφέρειν, ἐξῆλθε πρὸ τινος χρόνου τῶν πειστηρίων τοῦ διὰ τὰς μεγαλοπρεπεῖς αὐτοῦ ἐκδόσεις εὐφύμως ἤδη γνωρισθέντος τυπογραφείου τοῦ Γ. Δρουγουλίου ἐν Λειψία. Ἀπαξ ἔτι, δίδεται λοιπὸν ἡμῖν ἀφορμὴ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι οἱ σπουδαῖοι περὶ σπουδασμοὶ τοῦ διπλωματικοῦ σταδίου τοῦ ἐν Σοφίᾳ διακεκριμένου πράκτορος τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως εὐδαμῶς καλοῦσιν αὐτὸν τοῦ νὰ ἐγκύπτῃ, ἐν τῷ μεταξῷ, εἰς σπουδαίας μελέτας καὶ ὅλη τὰς Μούσας, παρέχων τῷ ἐλληνικῷ καὶ τοῖς λοιποῖς ἔτι ἀνεπτυγμένοις ἔθνεσι προῖοντα περιφανῆ ἐμδριθεῖς μελέτης καὶ εὐσυνειδήτων φιλοσοφικῶν ἀγώνων.

Ἦναι δὲ τὸ νέον τοῦτο ἔργον εἰλημμένον ἐκ μιᾶς τῶν ἐνδοξοτάτων σελίδων τῶν βυζαντινῶν χρόνων, τῆς ἐποχῆς κατ' ἡν ἐκάστη ἡμέρα τῆς βασιλείας ἐσημειοῦτο δι' ἀγλαῶν θριάμβων ὑπὲρ τὴν πολιτικὴν, τὴν στρατιωτικὴν καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν ἑποψίαν. Ἡ ἐποχὴ αὕτη ἦν ἡ τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστινιανοῦ (527—565 μ. Χ.), ἐποχὴ ἀνοξ-

μιλλωμένη ἐπὶ δόξῃ καὶ εὐκλείᾳ πρὸς τὰς σημερινωτέρας ἐποχὰς τῆς ἱστορίας τῆς ἑλλης ἀνθρωπότητος. Ὀλίγοι ἀγνοοῦσι τὰ τῆς βασιλείας ταύτης, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ὀλίγους τούτους, καὶ χάριν τοῦ ἱστορικοῦ μνημείου, καὶ δίκην ἀναλύσεως τοῦ προκειμένου δραματικοῦ ἔργου, δὲν κρίνομεν ἀσκοπον νὰ παραθέσωμεν περιληψιν τοῦ ἱστορικοῦ ὕπερ ἐχρησίμευσεν ὡς βῆσις τῆς «Θεοδώρας» τῷ διακεκριμένῳ συγγραφεῖ.

Ἐπὶ Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως, προκατόχου τοῦ Ἰουστίνου, Οσίου καὶ προκατόχου τοῦ αυτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, ἔζη ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀκακίος τις, Κύπριος τὴν πατρίδα, θηριοκόμος τῆς τῶν Πρασίνων λεγομένων ἱπποδρομικῆς μερίδος. Τούτου τοῦ Ἀκακίου, ἀποθανόντος, αἱ τρεῖς θυγατέρες Κομιτῶ, Θεοδώρα καὶ Ἀναστασία, ὧν ἡ πρεσβυτάτη εἶχε μόλις ἑπτὰ ἐτῶν ἡλικίαν, ἐπεδόθησαν εἰς τὸν θεατρικὸν βίον, ἀλλ' ἐπόμενον ἦν ὅτι, καθ' ὅσον προήγοντο εἰς ἡλικίαν, ἡ παράστασις σκηνῶν ἀνηθίκων ἔμελλε τέλει νὰ κατατρέψῃ πᾶν ὅ,τι παρθενικὸν καὶ σεμνὸν ἢ αἰδῶς διατηρεῖ παρά τῇ γυναικί· καὶ δὲν εἶνε μὲν ἄγνωστος εἰς πάντας ἡ δλευθρία ἐπιρροή τοῦ θεατρικοῦ βίου εἰς τὰ ἀποδύμενα ἐν αὐτῇ πλάσματα, ἀλλ' ἡ διασφορὰ τῶν ἀτυχῶν θυγατέρων τοῦ Ἀκακίου ἦν ἀφευκτος ὡς ἐκ τῶν ἀνασχόντων θεαμάτων οἷς ἡσμένως τὸ τότε κοινὸν τοῦ Βυζαντίου καὶ διὰ τὸ ἀνυπεράσπιστον αὐτῶν, ὅπερ ἐτίθη εἰς τὴν διακρίσιν τῆς κτηνωδίας τῶν γελωτοποιῶν ἢ τῶν ὑπηρετῶν τὰς μικρὰς ὀρηστρίδας. Ἐν τούτοις τῆς Θεοδώρας ἡ καλλονή, μετ' ὄλην τὴν ἀκολασίαν καὶ τὴν ἐσχάτην διασφορὰν ἐν ἧ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς διήλθε τὸ ἀνθηρότερον τοῦ βίου μέρος, ἠῦξανε εἰς τρόπον θαυμασίον, οὕτως ὥστε ἡ νέα Κυπρία ἐγένετο ἄλλη Λαίς τοῦ Βυζαντίου, μαθύσκουσα διὰ τῆς καλλονῆς καὶ τῶν θελητῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν θελεξινουστῶν αὐτῆς τρόπων, τοὺς φιληθόνους ἰδίως ἐκ τῶν μεγιστάνων τούτων δὲ εἶς, ὁ Τύριος Ἐκκεδῆλος, διορισθεὶς ἑπαρχος τῆς ἐν Ἀφρικῇ Πενταπόλεως, παρέλαβε τὴν Θεοδώραν μετ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν ἔδραν τῆς διοικήσεως. Ἐγκαταλειφθεῖσα ὅμως μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ, ἀπεπέμφθη καὶ ἄρ' οὐ ἐν πλήρει πενίᾳ καὶ στερήσεσι περιεπλανήθη ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν τῆς Ἀνατολῆς διάγουσα τὸν πρότερον βίον, ἐπανέκταμψεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἔνθα, βδελυθεῖσα τὴν μέχρι τοῦδε ἀκολασίαν καὶ ἐκδεδητημένην ζωὴν, ἀπεφάτισε νὰ διαδώσῃ σεμνῶς καὶ τιμίως

ἐφ' ᾧ, ἀποχωρήσασα εἰς πενήχραν οἰκίαν, ἐπορίζετο τὰ πρὸς ζωάρεϊαν νηθουσα καὶ περὶ ἄλλα γυναικεῖα ἔργα ἀσχολουμένη. Ἐκεῖ ἐγνωρίσεν αὐτὴν ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου Ἰουστινιανὸς καὶ ἠράσθη αὐτῆς τοσοῦτον παραφύρως, ὥστε, εἰ καὶ ἡ τάξις αὐτοῦ τῷ ἐπέτροπῳ νὰ ἐχλέξῃ σύζυγον μεταξὺ τῶν πρώτων ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκῶν, ἐπέμεινε, παρὰ τὰ νενομισμένα καὶ τὴν θέλησιν τῶν οἰκείων, νὰ νυμφεῦθῃ τῇ γυναικί ἐκεῖνην. Ἰδίως ἡ βασιλισσὰ Ἐσθημὶα ἀπέκρουε τὸ συνοικέσιον τούτο, ἀλλ' ἀποθανούσης αὐτῆς καὶ καταπεισθέντος τοῦ βασιλεύοντος Ἰουστίνου νὰ ἐκδώσῃ νόμον καταργοῦντα ἐν μέρει τὴν προὔπάρχουσαν διάταξιν, δι' ἧς ἀπηγορεύετο εἰς ἄνδρα συγκλητικὸν νὰ λάβῃ σύζυγον γυναῖκα διαγαγούσαν ἀκόλαστον βίον, ἐπιτρέποντα δὲ τὸν τοιοῦτον γάμον εἰς τὰς γυναῖκας ὅσαι σωφρονήσασαι ἡσπάζοντο χρηστότερον βίον, ὁ Ἰουστινιανὸς ἐνυμφεῦθη τὴν Θεοδώραν· ὅτα δὲ μετ' οὐ πολὺ ὁ Ἰουστίνος, περὶ τὰ ἔσχατα τοῦ βίου, παρέλαβε συνάρχοντα τὸν ἀνεψιὸν, ἡ Θεοδώρα ἐχαιρετίσθη ὡς Ἀυγούστα καὶ ἐδέξατο ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ συμβίου αὐτῆς τὸν ἔρκον τῆς πίστεως τῶν ὀηκῶν. Οὕτως, ἀπὸ ἀφανοῦς καὶ καταπεφρονημένης γυναικὸς ἀναλοῦσα ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀκακίου εἰς τὸ ὑψιστον τῶν ἀξιωματίων, ἐχρημάτισεν ἄλλος δεξιὸς τοῦ σκηπτοῦχοῦ συμβίου βραχίων εἰς ἐπιτέλειαν ἐδοξοτάτων ἔργων, δι' ὧν ἐκλείσθη ἡ βασιλεία τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

Καὶ αὕτη μὲν ἡ ἀφετηρία ἐξ ἧς ὀρμώμενος ὁ συγγραφεὺς τῆς «Θεοδώρας» συνέταξε τὸ δραματικὸν αὐτοῦ ποίημα. Ἐντεῦθεν δὲ προβαίνων εἰς τὴν πλοκὴν τοῦ δράματος καὶ χάριν τῆς ἑλλης οἰκονομίας ποιοῦμενος μικρὰς τινας παραλλαγὰς τῆς ἱστορίας, συνδέει τὰς τύχας τοῦ Ἐκκεδῆλου καὶ τῆς Θεοδώρας διὰ τοῦ ἀρρηκτοῦ δεσμοῦ ἀφῶν τέκνου, ὅπερ μετὰ πολλὰς καὶ ποικίλας περιπετείας ἀνευρίσκειται ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ καλλιτέχνου Ἀνθεμίου, ἀρχιτέκτονος τοῦ εἰς τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ ἀφιερωθέντος μεγάλου ναοῦ, καὶ οὗτος ὁ Ἀνθέμιος εἶνε τὸ κυριώτερον πρόσωπον δι' οὗ γίνεται ἡ δέσις καὶ ἡ λύσις τοῦ δράματος, διὰ τε τοῦ ἐρώτος ὃν ἐμπνέει τῇ θυγατρὶ τοῦ Βελισσαρίου Ἰωάννην καὶ διὰ τῆς ἀντιζηλίας τοῦ Ἰωάννου Καππαδόχου, ἐπαρχοῦ τῆς Ἀβλήης, ὅστις ἐμμανῶς καὶ οὗτος ἐρώμενος τῆς καλλιπαρέου κόρης κατέστησε τὴν πολλὰ αὐτῷ ὀφειλουσάν διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς εἰς τὰ ὑπέρτα ἀξιιώματα Θεοδώραν ὄργανον τῆς ἐκπληρώσεως τῶν σκοπῶν του, ἦτοι τῆς ἀποπομπῆς τοῦ Ἀνθεμίου καὶ τῆς

ἐπιτελέσεως τῶν γάμων τῆς Ἰωαννίνης μετ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Καπαδόκου· δι' ἐπιτηδείας δὲ πλοκῆς, γινομένου μικροῦ ἀναχρονισμοῦ, παρίσταται ὁ Ἀνθέμιος ὡς ἐκδικούμενος ἐπὶ τῇ προσγενομένῃ αὐτῷ ἀδικίᾳ καὶ ἐπωφελούμενος τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ ἀνακλύψεις καὶ γνώσεις ὅπως ἀνατινάζῃ ἢ κατακρημνίσῃ τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας, θάπτων ὑπὸ τὰ ἔρεπια τοῦς τε νυμφίους καὶ τοῦς παρεστῶτας, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἡ φιλουμένη κόρη ἀκούσιον ἐγένετο Οὐμα δολίων μηχανορραφῶν, καὶ ὅτι, ἐκ μοίρας, αὐτὴν πρῶτην οὐκ ἔπληττεν ἡ καταχλόνιος αὐτοῦ πράξις, ἀλλ' ὅμα τῷ ἀπεισίῳ ἀκούσματι ὀρμήσας καὶ ἀπωθῶν τὸ τετραγαγμένον πλῆθος σπεύδει πρὸς τὴν ἐκπνεύσαν κόρην καὶ ἐκ τῆς σβεννυμένης αὐτῆς πνοῆς ἀρπάζων ὑστάτους λόγους συμπαιδείας καὶ ἔρωτος φλογεροῦ παραδίδει αὐτὸς ἑαυτὸν ὡς ἔνοχον τῆς καταστροφῆς· ὅτε δὲ μετὰ μικρὸν, διεξαγομένης τῆς δίκης τοῦ Ἀνθελίου ἐν τῇ Συγκλήτῳ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τῆς Θεοδώρας, ἀνακαλύπτει αὐτὴ τὸν ἀπολωλότα καὶ ἀπὸ πολλοῦ θρησῦμενον υἱὸν ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦ ὑποδίκου Ἀνθελίου, παριστάμεθα εἰς τὴν πλήρη τραγικῶν ἐνδιαφέροντος σκηνῆν καθ' ἣν ἡ ἀσώτως γυνὴ ἀλλὰ φιλοσοφοτάτη μήτηρ πειράται διὰ πλαγίων μὲν κατ' ἀρχὰς τρόπων, ἀλλὰ κατόπιν δι' ἐκρηξέως ἔλου τοῦ μητρικοῦ της φίλτρου νὰ κάμψῃ τὴν τοῦ υἱοῦ καρδίαν καὶ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ λέξεις τινὰς στεργῆς πρὸς τὴν οὕτως ἐξ ἀπρόοπτον ἀνακαλυπτομένην μητέρα· ἡ Θεοδώρα τοῦ Κλέωνος Ραγκαβῆ, εὐτυχεστέρα κατὰ τοῦτο τῆς Κοραλίας τοῦ γάλλου δραματογράφου Albert Delpit, ἔχει τὸ θάρρος νὰ ὁμολογήσῃ εἰς τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πατέρα του, ἀλλ' ὁ Ἀνθέμιος, βεβρῆως φέρων τῆς τε Ἰωαννίνης τὸν θάνατον καὶ τὸ ἄχθος τοῦ ἠτιμασμένου βίου τῆς μητρὸς, προτιμᾷ ν' αὐτοκτονήσῃ πρὸ τῶν πεδῶν τῆς Θεοδώρας, καταλιμπάνων αὐτὴν εἰς τὸν σπαραγμὸν ἀμυθήτου ἄλγους, ὅπερ ἀπὸ τῆς στυγῆς ἐκείνης ὑποσκάψαν τὴν ὕψειαν τῆς βασιλίδος ὠδεὶ αὐτὴν πρὸς τὸν τάφον.

Καὶ οὗτος μὲν ὡς εἶπεῖν ὁ μῦθος ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ πλοκὴ τοῦ δράματος· ἀλλ' ἡ τακτικὴ ἀνάπτυξις τοῦ ἔργου οὐκ ἔστο λίαν ἐκτενής, διότι ἐξ ὅσων ἀνωτέρω εἶπομεν δὲν φαίνεται ἡ τὸ δραματικὸν αἰτιον τῆς πλοκῆς, ὅσα δὲ γεγονότα ἀνελλίσσονται ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν σκηνῶν ἀνάγονται ἅπαντα σχεδὸν εἰς τὴν ἱστορίαν· οὕτω δὲ ἔχομεν ἀληθῆς πανόραμα μίξ τῶν λαμπροτέρων σελίδων τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς.

Ἡ στάσις τοῦ «Νίκαι» (Προσίνων καὶ Βενέτων), οἱ θράμβοι τοῦ Βελισσαρίου καὶ τοῦ Ναρσή, αἱ νομοθεσίαι τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ, ἡ οἰκοδομὴ τοῦ περιβλέπτου ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας, καὶ ἐν γένει πάντα τὰ γεγονότα τὰ λαμπρότατα τὴν ἔνδοξον ἐκείνην βασιλείαν ἀναπτύσσονται ἐν τῷ προκειμένῳ δράματι ὡς ἔνεστιν ἠκριβωμένως, ὅτε μὲν ἐν διαλόγοις, ὅτε δὲ ἐπὶ σκηνῆς διὰ θριάμβων καὶ παρελάσεων.

Καὶ ἐκεῖ μὲν ὅπου ὁ συγγραφεὺς παρακολουθεῖ πιστῶς τὴν ἱστορίαν, μικρὸν τινα χαλάρωσιν πάσχει ὁ σύνδεσμος τῆς πλοκῆς ὡς ἐκ τῆς συνεχοῦς μεταλλαγῆς τῶν σκηνῶν· ἀλλ' ὅπου ὁ μῦθος ἐπὶ τῶν πτερόγων τῆς φαντασίας τοῦ ποιητοῦ συναναμίγνυται ταῖς ἱστορικαῖς περιπετείαις καὶ δίδωσι ζωὴν εἰς τὸ δράμα, ὁ νοῦς τοῦ ἀναγνώστου μεταρροῦται ὅλος, τοῦ μὲν διὰ περιπαθῶν σκηνῶν, τοῦ δὲ διὰ τραγικῶν διαλόγων, καθιστώντων τὴν «Θεοδώραν» ἀξίαν νὰ συναγωνισθῇ πρὸς τὰ κάλλιστα προΐοντα τῶν ἐπιφανεστέρων δραματικῶν. Προσθέσωμεν εἰς ταῦτα, ὅτι καὶ ἡ γλῶσσα ἥπερ χρῆται ὁ συγγραφεὺς συμβάλλεται σπουδαίως πρὸς τὴν ὀλην μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἔργου, ὅπερ προῦρισται νὰ καταλάβῃ περιφανῆ ἐν τῇ νεωτέρᾳ φιλολογίᾳ ὕδασι. Ἦντε ἀληθὲς ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῆς «Θεοδώρας» ἀκολουθεῖ ἰδίῳ ῥυθμῷ ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν, ἥτις εἰσέτι διατελεῖ ἐν ἀκνονίστῳ καταστάσει, ἀλλ' ἀκριβῶς ὁ ῥυθμὸς οὗτος, μεθ' ὀλην τὴν ἰδιουσίαν αὐτοῦ, ἔχει τι ἀξίον παρατηρήσεως διὰ τὴν ἐπιμέλειαν μεθ' ἧς ἀποβαλλομένων τῶν κακοζήλων λέξεων καὶ σολοικισμῶν εἰς οὐδ' κατ' ἀνάγκην καταφεύγουσι συνήθως πλῆντες διὰ τὸ ἐν λόγῳ ἀκωνόπιστον τῆς γλώσσης, τρέπεται μέσσην τινὰ ὁδὸν, ἕως οὗ δὲ ἐπισθῶμεν εἰς τὴν ἀρμονίαν τῆς οὐδοῦ ταύτης νομίζομεν ὅτι ἐπὶ πολὺ ἡ γλῶσσα τοῦ Κλέωνος Ραγκαβῆ ἔσται ἐκ τῶν περιεργοτέρων μνημείων τῆς σημερινῆς περιόδου τῆς φιλολογίας. Οἱ λαμβοὶ τῆς «Θεοδώρας» εἰσὶν ἀληθῶς γλυκεῖς καὶ βέοντες, ἀδιστάτως δὲ καὶ ἀνευ φόβου νὰ διαφυσθῶμεν ὑπ' αὐτῶν δὴ τῶν ἀπαιτητικωτέρων ἐπικριτῶν, τολμῶμεν νὰ εἴπομεν ὅτι εἰς τινὰς σελίδας δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐπιθυμήσωμεν σίγους δροσερωτέρους καὶ περιπεθεστέρους.

Ὡς ἐπισφράγισμα τῶν σημειώσεων τούτων, αἰτινες, μεθ' ὀλην τὸ κατ' ἀνάγκην ἀτημέλῃς αὐτῶν καὶ τὴν συντομίαν, παρέχουσιν οὐκ ἔστον εἰκόνα τινὰ τῆς «Θεοδώρας», ἀναφέρομεν εὐχαρίστως ὅτι, ὡς

ἐμάθομεν, τὸ σύγγραμμα τοῦ Κλέωνος Παγκαδῆ ἐφείλκυσε τὴν προσο-
χὴν σπουδαίων φιλολόγων τῆς Ἑσπερίας, οἵτινες ἀνέλαβον νὰ γρά-
ψωσιν, ἐνιοὶ δὲ καὶ ἔγραψαν ἤδη, ἐμβριθεῖς περὶ τῆς «Θεοδώρας»
κρίσεις καὶ μελέτας ἐν τοῖς ἐγκρίτοις περιοδικοῖς φύλλοις Athenoum,
Academy, Spectator, Revue politique et littéraire, das Ma-
gazin für die Litteratur des In- und Auslandes καὶ ἄλλοις.
Τελευτῶντες δὲ, ὀφειλομένον νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅτι τὸ βιβλίον εἶνε ἀ-
ριτούργημα τυπογραφικῆς φιλοκαλίας, καὶ ὅτι, ἐν λάθωμεν ὑπ' ὄψιν
τὰς δαπάνας ἃς συνεπλάγοντο τοιοῦτου εἴδους ἐκδόσεις, τὸ τίμημα τῆς
«Θεοδώρας» εἶνε ἔντως ἀσήμαντον, οὐδαίς δὲ πιστεύομεν τῶν φιλοβί-
βλων ὅα φεισθῆ 10 φράγκων ἵνα κοσμήσῃ τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ διὰ
τοιοῦτου ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν περικαλλοῦς βιβλίου, κοσμουμένου, πρὸς
τοῖς ἄλλοις, καὶ διὰ 16 καλλιτεχνικῶν εἰκόνων. Ὡς δῶρον δὲ ἐπὶ τῇ
ἀρχιεπιθερίᾳ δὲν πιστεύομεν νὰ εὕρῃ τις ἐφέτος ὠραιότερον τῆς «Θεο-
δώρας» καὶ καταλληλότερον.

Γ. Α. Σ.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ.

Τῇ 27ῃ Μαρτίου 1884 ἀφῆκε τὴν ὑστάτην πνοὴν ἀνὴρ ἔξοχος ἐπὶ
εὐποιΐαις, ὁ Γεώργιος Ζαρίφης· ἀνάστατος δὲ ἡ πόλις ἔπασσε
τοῦ Κωνσταντινου ἐπὶ τῷ Ὀλιβερίῳ ἀκούσματι, ἔσπευδεν, αὐτόκλητος,
ἵνα ἐν ἀνυποκρίτῳ πένθει προπέμψῃ εἰς τὸν τάφον τὸ γερὸν σκῆνος
ἐκείνου, ὅς ὑπῆρξεν ἡ παρηγορία τῶν δυστυχούντων, τὸ στήριγμα τῆς
μαθητιώσης νεολαίας καὶ τῶν γραμμάτων ἐν γένει ὁ ἀνεξάντλητος
χορηγός. Τὸ μήνυμα τοῦ θανάτου αὐτοῦ διαδοθὲν ἀστραπιαίως διὰ τοῦ
ἤλεκτρικου σύρματος ἀπὸ τῆς πρωτεύουσῆς ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τοῦ
Ἰωάν. κράτους καὶ πᾶσαν πόλιν τῆς Ἑυρώπης, ὅπου ἐπίσης περιέλαου-
στον καὶ σεβάστων ἐτύγχανε τὸ ὄνομα τοῦ Γεωργίου Ζαρίφη.

εἰκότως ἐλογίσθη ὡς μήνυμα θοικῆς συμφορᾶς, ὡς ἐμαρτύρησεν ἡ
ἐντεῦθέν τε καὶ ἐκεῖθεν περιφανῆς ἐκδήλωσις τοῦ πένθους διὰ ψηφι-
σμάτων, τηλεγραφημάτων καὶ γραμμάτων καὶ τῶν ἀπανταχοῦ παν-
δήμιας τελεσθέντων μνημοσύνων. Τὰ κατὰ τὸν βίον, τὸν θάνατον καὶ
τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ ἐπὶ ἐβδομάδας ὅλας περιέγραφον αἱ ἐφημερίδες,
πληρούμεναι ἐπιταρίων καὶ μνημοσύνων λόγων, ἐπιτυρίων ἐπιγραμ-
μάτων καὶ ἑλεγείων, ἐξυμνούντων τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρός, περὶ οὗ
ἐξέστω καὶ ἡμῖν βραχυτάτας ἀναγράψαι ἐνταῦθα βιογραφικὰς ση-
μειώσεις.

Ὁ Γεώργιος Ζαρίφης, υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Ζαρίφη, ἐγεννήθη
τῷ 1807 ἐν τῷ προαστείῳ τοῦ Βοσπόρου Μεγάλῳ Ρεθύματι, ἔθθα καὶ
τὰ πρῶτα ἐδιδάχθη γράμματα· ἐπεράτωσε δὲ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν
Ἰθυσσῷ, εἰς ἣν ἀρχομένου τοῦ 1821 μετέβη πανοικεῖ ὁ πατήρ αὐτοῦ,
καταλιπὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν. Μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν αὐτοῦ
ἐπανακάμψας τῷ 1829 εἰς τὴν γενέθλιον γῆν, ὅπου ὁ πατήρ αὐτοῦ
ἐπανεβλῶν μετὰ ἐνιαύσιον ἐν τῇ ῥωστικῇ ἐκείνῃ πόλει διαμονήν, διε-
τέλει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ὀθωμανοῦ τελετάρχου Ταχέρ βέη ἀντὶ μη-
νιαίου μισθοῦ 500 γροσίων, ἀποστέλλεται εἰς Ναύπλιον, ἔδραν τότε
τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, ἵνα ἐγκατασταθῆ ἐν ὑπηρεσίᾳ. Καίτοι δὲ
ἔτυχε παρὰ τῷ τότε ἀρχοντι Καποδιστριαί, πρὸς ὃν ἔφερον ἰσχυρὰ συ-
στατήρια γράμματα, εὐμενεστάτης δεξιώσεως καὶ περιποίησεως, ἐγ-
καταλείπει ὅμως, ἀποδυσπετήσας, τὸ Ναύπλιον, μετὰ παρέλευσιν μηνῶς,
καὶ ἐπανέρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἤδη εὕρισκε τὸν πατέρα
αὐτοῦ ἕνα τῶν πρῶτων ὑπαλλήλων τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου Ζαφειροπού-
λου, ἐν ᾧ καὶ οὗτος προσλαμβάνεται. Νούς φύσει δεξιὸς καὶ ἐπιχειρη-
ματικὸς, ἀλλὰ μετὰ ψυχῆς μεστῆς ἀγαθότητος καὶ συμπαιδείας, δὲν
ἐδράδυνε νὰ δώσῃ δείγματα τῆς ἀξίας καὶ ἐκάνθητος αὐτοῦ τσαούτης
δὲ ἀξιοῦται ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου αὐτοῦ ἀγάπης καὶ ἐμπιστοσύνης,
ὥστε οὗτος οὐ μόνον ἀπορροῖζει νὰ συνδέσῃ μετ' ἐκείνου τὴν τύχην
τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἑλένης, ἀλλὰ καὶ μέτοχον ποιεῖ τῶν ἐμπορικῶν
ἐπιχειρήσεων τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὅς καὶ προσλαμβάνει ἀπὸ τοῦ 1843
τὴν ἐπωνυμίαν Ζαφειροπούλου καὶ Ζαρίφη, ἣν καὶ ἔφερε μέχρι τοῦ
θανάτου τοῦ Γεωργίου Ζαρίφη, ἧτοι ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη, καθ'
ἃ οὗτος σπουδαῖον διεδραμάτισε πρόσωπον ἐν πάσῃ μεγάλῃ οἰκονομικῇ
ἐπιχειρήσει, ἀποδειχθεὶς ὁ πρῶτος τῶν ἐνταῦθα τραπεζιτῶν. Σκοπὸν

δὲ τοῦ βίου αὐτοῦ προτιθέμενος ἀπ' ἀρχῆς τοῦ σταδίου αὐτοῦ τὴν εὐπορίαν, ὑπὸ ἀκατασχέτου δὲ φλεγόμενος ἔριωτος πρὸς τὸ ἀγαθοεργεῖν καὶ πρὸ πάντων πρὸς τὸ ὑποστηρίξειν τὰ γράμματα, κατέστη παρομιώδης ἐπὶ μεταδοτικότητι καὶ φιλομουσίᾳ. Ἦς δωρεὰς καὶ τὰς ἐλεημοσύνας μετὰ τσαύτης ἐξατέλει προθυμίας καὶ χαρᾶς, ὥστε δύναται τις εἰπεῖν ὅτι τὸ δίδοναι ἐγένετο αὐτῷ ἕξις, βλάβως βλάβοδότησκα ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, δυσφοροῦσα μόνον ἐπίκεινται δὲν ἐδράττετο ἀφορμῆς πρὸς τὸ ἐκδηλωθῆναι. Ἄλλὰ πότε ἔλλειπον αὐταί; καὶ πότε ἢ ἀγαθοεργία, ὑπηρετοῦσα πιστῶς τὰς ἐπιτάξεις τῆς μεγαλόφρονος αὐτοῦ ψυχῆς, εὗρισκε καιρὸν πρὸς ἀνάπαυσιν, ἵνα κατὰ τὸν ἡμέτερον εἰπωμεν ποιητὴν;

Ἄν στεφρανε τὸ χεῖρ σου! . . . ἢ ἀγαθοεργία
ἵς τὰ χεῖρ σου ἀπέκασκε καὶ αὐτὸς δὲν ἀποκάνει
ἀτέλειωτο μυστήριον ἀγνὸ καὶ λειτουργία
ἀδιάκοπη ὁ βίος σου! . . . γιατί νὰ μᾶς ποθάνη;

Ἔω, πόσα ὁ ἀκούρατος δὲν ἔκαμε καὶ ἀκόμα
τοῦ φαίνονταν πῶς ἔφησε, πῶς χρῆσταγα νὰ κἀνῃ! . . .

Ἔω λατρευμένο ὄνομα! ἢ ἀγιασμένο στόμα!
γιατί, μεγαλοδόναμε, γιατί νὰ μᾶς ποθάνη; (*)

Καὶ ἀληθῶς πόσα δὲν κατεργάσατο εὐπορίας καὶ φιλογενείας ἔργα; Πόσους οἴκους πίκτοντας δὲν ἐστήριξε; Πόσους ψυχὰς ἀπειλουμένας ὑπὸ τοῦ ἐκ τῆς πείνης καὶ τοῦ βίγους θανάτου δὲν ἔσωσε; Πόσους χήρας καὶ ὀρφανὰ δὲν περιέθαλψε; Πόσους ἀσθενεῖς δὲν ἐξήγειρε τῆς κλίνης; Πόσων ἐν φυλακῇ δὲν ἀνεκούφισε τὰ δεινὰ; Πόσα δὲ, θύων ταῖς Μούσαις, δὲν ἐχορήγησε πρὸς οἰκοδομὴν καὶ συντήρησιν ἐκπαιδευτικῶν φυτωρίων καὶ πόσων νέων πενεστάτων δὲν ἐδημιούργησε λαμπρὸν τὸ μέλλον ἢ εὐεργετικὴ καὶ φιλόφρωνος χεῖρ τοῦ Γεωργίου Ζαρίφη, ἢ μόνον νεκρὰ παυσασμένη τοῦ δίδοναι; Ἄλλὰ μήπως καὶ μετὰ θάνατον ἔληξαν αἱ ὑπὲρ τῆς παιδείας χορηγίαι; Οὐχὶ ὁ οἶκος τοῦ

(*) Αἱ ὠραῖαι αὐταὶ εἰκόνες ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ παρ' ἡμῶν ἀνεκδότου ποιήματος τοῦ φίλου Γεωργίου Βερνίκου, τοῦ νῦν ἐν Θεσσαλίᾳ διαμεινοντος, ὅς τὸ πρῶτον ἐν τινὶ ἀρροικῷ ἐνταῦθα κατὰ τὸ 1870 συμποσίῳ τῆς ἀδελφότητος «Ἐπικρήνης», ἐξακίνης φανερώσας τὴν ἐν αὐτῷ ποιητικὴν ἔμπνευσιν, ἐκλήθη ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα ἐφημερίδων, δημοσιευσασῶν μετ' ἐπαίνων τὸ ἐκεῖ ἀπαγγελοῦν ὑπ' αὐτοῦ ποιῆμα, ὁ κκεκρυμμένος ποιητής.

Ζαρίφη ὁ συντηρῶν ἔτι καὶ νῦν τὰ ἐν Φιλιππουπόλει φερώνυμα Διδασκαλεῖα, τὴν φαιτοδόλον αὐτὴν ἀνὰ τὴν Θράκην ἐστὶν τῶν γραμμάτων, ἅπερ κείνται μνημεῖον ἀθάνατον τῆς μεγαλοφροσύνης καὶ φιλομουσίας τοῦ αἰδίου ἀνδρός;

Δικαίως δὲ τοῦτον τετιμημένον ὑπὸ μὲν τῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως τῷ παρασῆμῳ Μετζιδιὲ πρώτης τάξεως, ὑπὸ τῆς ἐλληνικῆς τῷ τοῦ Μεγαλοσταύρου, ὑπὸ τῆς περσικῆς τῷ τοῦ Λέοντος καὶ τοῦ Ἥλιου, ὑπὸ τῆς γαλλικῆς τῷ τοῦ χρυσοῦ μεταλλοῦ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἢ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἀνεκήρυξε διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου ΜΕΓΑΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.

Ἄλλὰ ὅπως ἀγαθῶν δὲν ἐγένετο πρόξενος ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς παρὰ τῇ αὐτοκρατορικῇ κυβερνήσει ἐξαιρετικῆς εὐνοίας αὐτοῦ, ἠγούμενος τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν πραγμάτων; Αὐτὸς μὲν δὲν μετέχειν ἀμέσως τῆς διευθύνσεως αὐτῶν ἀλλὰ ποῖον ἐλάβη μέγα ἐθνικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα, ἐν ᾧ δὲν ἐπικράτησεν ἡ ἀγαθὴ τοῦ Γεωργίου Ζαρίφη βουλή καὶ γνώμη, γνώμων ἀέλιωτος οὐσα τοῖς διέπουσι τὰ ἐκκλησιαστικά καὶ ἐθνικὰ ἡμῶν πράγματα; Οὕτω δὲ οὐ μόνον ταῖς ἐκάστοτε χορηγίαις, πρῶτος αὐτὸς ἐν πάσῃ ἐθνικῇ ἀνάγκῃ καὶ καθόλου ἐν παντὶ φιλοφρόνῳ καὶ ἀγαθῷ ἔργῳ χορηγῶν καὶ εἰσφέρων, ἀλλὰ καὶ τῇ ἐπιβαλλοσῇ προσωπικῇ αὐτοῦ δράσει ἀγαθὸς καὶ χρηστός τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ ἔθνει ἐγένετο ὁ ἀνὴρ. Ἰδὼν δὲ κύκλῳ τῆς τραπέζης αὐτοῦ τέκνα τέκνων, κληρονόμους τῆς πατρῴας ἀρετῆς, καὶ βιώσας εὐκλεῶς καὶ εὐδαίμων, συμβίου ὁμόφρονος καὶ ἀγαθῆς τυχῶν, ἀπέθανεν ἐνδύξαις, ἐν τῇ σεπτῇ χορῆ τῶν Ζωσιμαδῶν, τῶν Ριζαῶν, τῶν Καπλιανῶν, τῶν Μουρσιζῶν, τῶν Σίνα, τῶν Ζαππῶν, τῶν Ξενοκρατῶν καταταχθεῖς καὶ ἀγῆρω σὺν ἐκείνοις καὶ ἀξίον καταλιπὼν τὴν μνήμην. Ταύτη δὲ ἡμεῖς σεβασμοῦ λιτὸν φόρον τελούντες, τὴν τοῦ τατάτου ἔτους μετὰ χεῖρας αὐτῆν ἐκδοσιν τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς» ἱερὸν ἀγαθὸν ἐμεθα. Σκιαγραφίαν δὲ μόνον βιογραφικὴν ποιησάμενοι, εἰς τὴν πρακτικὴν ἐν τοῖς ἡμπροσθεν καὶ καλλιτεχνικῶς χαλκογραφημένην εἰκόνα αὐτοῦ παραπέμπομεν πάντας, ἵνα ἐν τῇ εὐγλωττοτέρᾳ παντὸς λόγου ὠραία αὐτῆς μορφῇ ἀναγνώσῃ καὶ μελετήσῃ καὶ τὸν ἐσωτερικὸν χαρακτῆρα τοῦ μεγάλου ἐκείνου πολίτου.

ΠΙΕΤΡΟΣ ΒΡΑΪΛΑΣ ΑΡΜΕΝΙΚΗΣ.

(Σκιαγραφία *.)

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀπεβίωσεν ὁ πρεσβευτὴς ἐν Λονδίῳ τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως Πέτρος Βραΐλας Ἀρμένης. Ὁ Βραΐλας ὑπῆρξεν ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἱστορίᾳ τοῦ ἔθνους πρόσωπον μετεωρισθὲν ἐν τε τῇ πολιτικῇ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ εἰς τοιαῦτον σημεῖον, ὥστε καθήτησεν ὄνομα περιβλεπτοῦ καὶ προσωπικότης ὑπέροχας, ὑψηλὴν καταλαβοῦσα περιωπὴν ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἔθνους ὡς μετέωρον ἐπιφανὲς καθορώμενον ἀπὸ παντὸς σημείου, μολοντί ὁ βίος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἀληθῶς εἰπεῖν οὐχὶ βίος μετεώρου. Ἀλλ' ὅπως βιογραφῆσαι αὐτὸν ἐπαρκῶς ὄφειλε νὰ εἴσῃ ἐν τῇ ἐποχῇ καὶ ταῖς περιστάσεσι κατ' ἃς ἔδρασεν, ἢ τοῦλάχιστον νὰ εἴσῃ ὑπ' ὄψει πάντα τὰ κατ' αὐτὴν ἱστορικὰ στοιχεῖα καὶ νὰ ἐμπνευσθῇ ἐξ αὐτῶν μεταφερόμενος διὰ τοῦ νοῦ εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ παρακολουθῶν αὐτὸν διὰ τοῦ μακροῦ ἔμα δὲ καὶ μετὰ αὐτοῦ σταδίου. Τὸ καθ' ἡμᾶς μὴ εὐμειροῦντες οὔτε τοῦ ἀκαιτουμένου χρόνου οὔτε ἐπαρκῶς χώρου ἐν τῷ «Ἡμερολογίῳ τῆς Ἀνατολῆς», θέλωμεν ἀρκασθῆ εἰς τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ βίου αὐτοῦ, φρονούντες ἄλλως ὅτι οὗτος εἶνε καὶ ὁ κράτιστος τρόπος ὅπως ἀποδοθῇ εὐλαβῆς φόρος εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀνδρὸς ἐν βιβλίῳ, ὅπερ ἀποσκοπεῖ μᾶλλον εἰς πρόχειρον ἀπεικόνισιν ἢ εἰς ἱστορικὴν περὶ αὐτοῦ διατριβήν.

Ὁ Πέτρος Βραΐλας Ἀρμένης ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων εἰς διέπλασεν ἢ Ἴόνιος Πολίταις ἐν τῇ μακρᾷ κυφορίᾳ τῆς ἐνώσεως αὐτῆς μετὰ τοῦ ἐλληνικοῦ βασιλείου. Ἡ ἱστορία τῆς περιόδου ταύτης τῶν Ἰονίων νήσων μέλλει νὰ γραφῇ καὶ ὁ ἀπαρέχῃ τριῶντι μέγιστον ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ἀγῶνας, τὰ αἰσθητά καὶ τὰς πολιτικὰς τάσεις τοῦ φιλοπάτριδος λαοῦ τῶν Ἰονίων νήσων ὑπὸ τὴν ἀγγλικὴν προστασίαν, ἣν ἐξεπρωσώπευσαν ἄνδρες ἔξοχοι καὶ τύποι περίεργοι πολιτευτῶν, οἵτινες ἐζυμώθησαν ὑπὸ ἰδιόζουσαν πολιτικὴν ἀτμοσφᾶραν καὶ ἐμορφώθησαν ὑπὸ συνθήκας ἀνατροφῆς, ἐκπαιδεύσεως καὶ πολιτικῶν ἰδεῶν,

(*) Σημ. ἐκδότου. Ἡ σύνταξις αὐτῆς σκιαγραφία συντάχθη προχειρῶς ὑπὸ Π. Θωμᾶ τῇ παρακλήσει ἡμῶν.

αἰτινες δὲν ἦσαν ἀκριδῶς εἰπεῖν αἱ αὐταὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Εἰς τῶν ἀνδρῶν τούτων ἦτο καὶ ὁ Βραΐλας, φέρων τὴν ἰδιορρυθμίαν ἐκείνην τῶν Ἰονίων πολιτευτῶν τῆς Προστασίας, ἀλλὰ τύπος ἐπίσης καὶ καθ' ἑαυτὸν. Δὲν ἐνδιατρίβομεν εἰς τὰ τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς αὐτοῦ ἀνατροφῆς, καίτοι βεβαίως ἤσκησε καὶ αὕτη οὐ μικρὸν ἐπίδρασιν ἐν τῷ σταδίῳ αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐν βραχυλογίᾳ σημειοῦμεν ὅτι ἐν Κερκύρῳ, ὅπου ἐγεννήθη τῷ 1812, πρῶτος αὐτοῦ διδάσκαλος ὑπῆρξεν εἰς ἱερεὺς (Ἀνδρέας Ἰδρωμένος), ἐκ τῶν ἐπτανησίων ἐκείνων ἱερέων οἵτινες εἰσι κρᾶμα πεποιθήσεως, θεοσεβείας καὶ ἐλευθεριαζουσῶν ἰδεῶν, τὴν δὲ ἐγκύκλιον ἐκπαίδευσιν ἐν ἰταλικῷ γυμνασίῳ. Νὰ ὑποθέσωμεν ἄρα γε ὅτι ἡ πρώτη ἐκείνη διδασκαλία τοῦ σοφοῦ ἱερέως ἐνεκλόλαφεν ἐπὶ τῆς εὐμαλᾶκτου διανοίας τοῦ νέου τὰς θεοσεβεῖς πεποιθήσεις ἃς ὁ Βραΐλας ἀνὴρ καὶ φιλόσοφος γενόμενος ἠθέλησε νὰ συμμιθῶσιν πάντοτε μετὰ τῆς φιλοσοφικῆς ἐρεῦνης; Τοῦτο δὲν εἶνε ἀπίθανον. Ὅτι δὲ καὶ ἡ ἰταλικὴ σχολὴ ἔσχεν ἐπίδρασιν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὡς καὶ τῶν ἄλλων δημοτρώπων καὶ συγχρόνων του συμπολιτῶν, τοῦτο δὲν ὑπόκειται, νομιζομεν, εἰς ἀμφισβήτησιν. Ἄλλως αἱ Ἴονιοι νῆσοι οὕτως πως ἐδάφους κείνται καὶ ὑπὸ τοιαύτας ἱστορικὰς περιστάσεις διήλθον ὥστε ἡ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ κίνησις ἐν Ἰταλίᾳ οὐδέποτε ἔπαυσαν ἀσκοῦσαι ἐπαισθητὴν ἐπιρροὴν εἰς τὰς ἰδέας καὶ τὸ πνεῦμα τῶν κατοίκων, ἧς τὰ ἔχην ἐξακολουθοῦσιν ὄντα καταφανῆ καὶ σήμερον. Ὅπως δὲ ποτε ὁ Βραΐλας οὕτω παιδευθεὶς τὸ πρῶτον ἐζήτησεν ἀκολουθῶν τὰς εὐρύτερας ἐμπνεύσεις ἐν Παρισίοις καὶ ἰδίως ἐνέκυψεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου ἤμαρξεν ἐν Γαλλίᾳ ἡ Σχολὴ τοῦ Κουζέν. Ὁ Βραΐλας ἐγένετο εἰς τῶν ἀκροατῶν, θαυμαστῶν καὶ ἀκολούθως ἐρμηνευτῶν αὐτοῦ. Ὁ Βαρθολεμῆ Σαιντ-Ἰλλέρ δμιλῶν περὶ αὐτοῦ λέγει ὅτι ὁ Βραΐλας ὑπῆρξεν ὁ μόνος φιλόσοφος τῆς Σχολῆς τοῦ Κουζέν, ὁ τολμήσας νὰ γράψῃ πλήρες καὶ τέλειον σύστημα, ἀναπτύσσον λαμπρῶς τὰς ἰδέας τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτοῦ.

Οὕτω μεμορφωμένος ἀνὴρ ἀπαμειβόμενος εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ πατριδα Κέρκυραν δὲν ἠδύνατο ἐπὶ πολὺ νὰ μείνῃ ἐντός τῆς αὐτῆς κινήσεως ὡς νομομαθῆς ἐπροσιμᾶσθαι κατ' ἀρχὰς ἀπὸ τοῦ δικηγορικοῦ σταδίου, διήλθε διὰ τοῦ δικαστικοῦ καὶ μετὰ μακρὰν παύσαν, καθ' ἣν ἰδίως ἐπεδόθη εἰς φιλοσοφικὰς μελέτας, ἀπεδόθη τέλος εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν τραχέων ἀγῶνων τῆς δημο-

σιογραφίας διὰ τῆς ἐφημερίδος «Πατρίδος», ἣν ἐξέδωκε τῷ 1846 τῆ συνεργασίᾳ τῶν ἐπιφανεστέρων δημοσιολόγων καὶ πολιτευτῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ. Δημοσιογράφος καὶ πολιτευτῆς, φιλόσοφος καὶ καθηγητῆς ὁ Βραΐλας ἔκτοτε διαρκῶς σχεδὸν ἐπιφαίνεται ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς. Ἀπὸ τοῦ 1854 ἦν ἐν τῇ Ἰονίᾳ Ἀκαδημία ὁ ἀπόστολος τοῦ ἐκλεκτικοῦ συστήματος, ὅπερ ἀνέπτυσεν, ἤρμηνευσεν, ἐσχολίαζε διὰ τῶν παραδόσεων αὐτοῦ καὶ διὰ ποιητικῶν διατριβῶν καὶ λόγων, οὓς ἀπηγγείλε καὶ ἐξέδωκεν εἰς διαφόρους εὐκαιρίας. Ἦ τοιαύτη δὲ εἰδικὴ μελέτη καὶ ἐνασχόλησις αὐτοῦ καὶ ἅπαντα τὸν βίον κατέστησεν αὐτὸν τὸν μόνον συστηματικὸν φιλόσοφον παρὰ τῶ ἑλληνικῷ ἔθνει. Ἄλλ' ἢ φιλοσοφικῆ αὐτοῦ ἰδιοσυγκρασίᾳ καὶ ἢ ἐκλεκτικότης τῶν ἰδεῶν ἔσχον προφανῶς ἐπιδρᾶσιν καὶ ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ αὐτοῦ σταδίου. Ἐν τῇ πολιτικῇ δράσει τῆς Ἰονίου πολιτείας ὁ φιλόσοφος Βραΐλας δὲν ἀνήκεν εἰς τοὺς ριζοσπαστικοὺς, οἵτινες ἐβάδιζον εὐθὺ καὶ μὲ ἀναπεπταμένην σιμλίαν εἰς τὴν Ἑνωσίαν, ἀλλ' οὔτε εἰς τοὺς κωσερνοὺς, οἵτινες ὑπεστήριζον τὸ καθεστὼς ἐναντίον πάσης λαϊκῆς ἐκδηλώσεως. Τὸ κόμμα αὐτοῦ ἦτο ἐν τῇ μέσῳ, τὸ τῶν Μεταρρυθμιστῶν ἢ προοδευτικῶν, οἵτινες ἀπέβλεπον εἰς τὸ αὐτὸ σκοπούμενον τῶν πρώτων, ἀλλ' ἐτίθεσαν αὐτὸ εἰς μακροκρομένον μέλλον καὶ ἐπέζητουν τὴν ἐπίτευξιν αὐτοῦ διὰ βαθμιαίων βελτιώσεων καὶ μεταξὺ τούτων μάλιστα ὁ Βραΐλας ἐνέειδε πλέον τοῦ διαγράμματος τῶν συναδέλφων του. Ἀλλὰ πάντα τὰ ἡμίμετρα καὶ αἱ ἐπισκευαὶ τοῦ καθεστώτος, ὧν τὰς ριζικωτέρας εἰρηγήσατο αὐτὸς ἐ Γλαβότων, ἀριστοῦς γενόμενος, ἐμελλον νὰ καταλήξωσιν εἰς τὸ ἀναπόφευκτον τέλος τῆς ἐνώσεως καὶ ὁ Βραΐλας, ὅστις ἐτέλει πάντοτε ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ τῶν δρώντων πολιτικῶν προσώπων, μετέβη τότε εἰς τὸν κεντρικώτερον τοῦ βασιλείου βίον, ἐν δὲ τούτῳ ἀναφαίνεται πάλιν εἰς τὰ δυσκολώτερα σημεῖα, ὅπου ἀπαιτεῖτο σύνεσις καὶ μετριοπάθεια. Ἀπὸ τοῦ 1867 ἰδίως διήλθε τὸ πλεῖστον τοῦ σταδίου αὐτοῦ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ ὑπηρεσίᾳ, πρεσβευτῆς γενόμενος παρὰ πᾶσι σχεδὸν ταῖς μεγάλαις αὐλαῖς, ἐν Λονδίνῳ, Παρισίοις, Πετρούπολει καὶ ἐν Βερολίνῳ, ἔθνη ἐσταλῆ πληρεξούσιος ἐπὶ τοῦ ὁροθετικοῦ ζητήματος, καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει χάριν τοῦ αὐτοῦ ζητήματος. Τούτων ἕνεκα ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πολιτικῷ κόσμῳ τῆς Εὐρώπης ἦτο ἴσως ὁ γνωστότερος ἐκ τῶν ἑλληνικῶν πολιτευτῶν καὶ τούτου ἔνδειξις ἦσαν τὰ κοσμηθέντα αὐτὸν πλεῖστα παράσημα,

ἅπερ εἰ μὴδὲν ἄλλο, ἀπεδείκνυον ὅμως τὰς εὐρείας αὐτοῦ σχέσεις ἐν τῇ διεθνείᾳ κοινωνίᾳ.

Ὡς πρὸς τὴν φιλοσοφικὴν αὐτοῦ ἐπίδρασιν, δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τις κατὰ πόσον ἐπενήργησεν ἐπὶ τοῦ ἔθνους. Ἀτυχῶς ἢ Ἑλλάς, ἢ χώρα τῶν φιλοσόφων, δὲν ἀνέδειξεν ἔτι ἐν τῷ νέῳ αὐτῆς βίῳ φιλοσοφικὸν τι πρόσωπον συγκορυφώσαν ἴδιον σύστημα ἢ ὅπερ νὰ κατέλαθεν ἀκρογωνιαίαν θέσιν διὰ τῆς ὑπερόχου ἀναπτύξεως ἄλλων συστημάτων. Καὶ ἐν τῇ περιπέσει ταύτῃ εἶνε δύσκολον νὰ διαμυθεύσῃ τις ὅτι μόνος ὁ Βραΐλας ἐξεπροσώπευσεν εἰς τὰ ἄμματα τοῦ ἔθνους τὴν σχετικὴν ἰδέαν τοῦ τοιοῦτου, διὰ τῶν φιλοσοφικῶν αὐτοῦ προΐόντων, ἐν οἷς ὑπῆρξε παραγωγικὸς οὐχ ἤττον ἢ πρωτότυπος ἐν τῇ ἀναπτύξει. Εἴπομεν ἤδη ὅτι ἐγένετο μισθῆς τοῦ Κουζίν καὶ ὁπαδὸς τοῦ συστήματος ἐκείνου. Τὸ σύστημα τῶν παραδόσεων αὐτοῦ ἐν τῇ Ἰονίᾳ Ἀκαδημίᾳ ἐξέδωκεν ὑπὸ τὸν τίτλον «Στοιχεῖα τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς φιλοσοφίας», ἐκδοθέντα δαπάνῃ τοῦ κληροδοτήματος Πετρίδου τῷ 1868, τόποις Ἑρμού, καὶ τοῦτο ἦν τὸ στοιχειώδες μὲν ὡς κείμενον πρὸς μελέτην τῶν νέων, ἀλλὰ συστηματικὸν αὐτοῦ ἔργον, περιέχον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ψυχολογίαν, λογικὴν, καλλιλογίαν, θεοσοφίαν καὶ φιλοσοφίαν. Πλὴν τούτου ἑμὲς συνέγραψε καὶ πλεῖστας ἄλλας διατριβὰς καὶ πραγματείας, φιλοσοφικὰς σχεδὸν ἀπάσας, ἐκδοθεῖσας σποράδην ἐν περιοδικοῖς, ἐφημερίσιν ἢ ἐν ἰδίοις τεύχεσι. Τὸ τελευταῖον ἔργον, ὅπερ ἐξέδωκεν εἰσιν αἱ «Διατριβαὶ περὶ Ψυχῆς, Θεοῦ καὶ Ἠθικοῦ νόμου» δημοσιευθὲν τῷ 1879 ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὁ δὲ τελευταῖος λόγος «Περὶ τῶν χαρακτῆρων τῆς ἑλληνικῆς διανοίας», τυπωθεὶς ἐν τῇ τελευταίῳ τόμῳ τοῦ περιοδικοῦ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Φιλολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν ἄλλο ὀψίγονον αὐτοῦ ἔργον, ὅπερ ἀνέλαβε νὰ συντάξῃ ἐντολῇ καὶ χορηγίᾳ τοῦ Κωνσταντίνου Ζάπκα, ὡς ἀπολογητικὸν τοῦ χριστιανικοῦ δόγματος, εἶνε αἱ «Φιλοθέου καὶ Εὐγενίου ἐπιστολαί, ἧτοι περὶ Θεοῦ καὶ ψυχῆς διδασκαλίαι», ὅπερ ἐκτυποῦται ἤδη ἐν Ἀθήναις καὶ προσεχῶς ἐκδίδεται εἰς τὸ δημόσιον.

II. ΘΩΜΑ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΤΟ ΠΙΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ.

Ουδείς τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς» τοῦ 1879 ἐλησμόνησε βεβαίως τὴν ὥραιαν ἔμμετρον παράφρασιν ἐκ τῶν βραψφιδιῶν τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσεύς ἦν ἐν ἐκείνῃ ἐδημοσίευσεν ὁ φίλος Χριστόφορος Σαμαρτσίδης, νῦν ἐν Ἀδριανουπόλει γυμνασιαρχῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν τὸ Πινεύμα τοῦ Ὀμήρου. Τὸ ἔργον ἐκείνο, ἐνθουσιᾶδῶς πανταχοῦ ἐπικρατηθὲν, διὰ τὴν λαμπρὰν αὐτοῦ ἐπιτυχίαν, συνεχίζων οὗτος ἀπέστειλεν ἡμῖν παράφρασιν τετρακοσίων ὡς ἔγγιστα ἐπιτίχων ἐν τῇ αὐτῇ τῆς δημῶδους ποιήσεως μέτρῳ, ἕνα κοσμήσει τὸ τοῦ 1885 «Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς». Δυστυχῶς μὴ δυνάμενοι ἕνεκα ἐλλείψεως χρόνου νὰ καταχωρίσωμεν ἐλόκληρα τὰ ἀποσταλέντα, παρατίθεμεν ἴσα μόνον τὴν περιγραφὴν τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλεύου καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Ὀδυσσεύς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀριστουργήματα ἐν τῷ πρωτοτύπῳ καὶ ἀριστουργήματα ἐν τῇ παραφράσει. Ἡ ἀναγνώσις τῶν στίχων τούτων πείθει ἕκαστον ὅτι ὁ Χ. Σαμαρτσίδης δὲν παραφράζει ἀπλῶς, ἀλλ' ἐμπνέεται ὑπὸ τῆς αὐτῆς Μούσης, ὅφ' ἦς καὶ ὁ θεὸς αἰδοῦς καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Ὀμηρὸς ἐπιχειρῶν νὰ μεταγλωττίσῃ εἰς δημῶδεις στίχους τὸ ἀριστοτέχνημα αὐτοῦ, ἔπερ διαμενεῖ ἕσαι τὸ ναῦμα τῶν αἰώνων, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐριμηνεύσῃ αὐτὸ κριατότερον καὶ ἐπιτυχέστερον. Δι' ὁποίου τῇ ἀληθείᾳ ἔργου δύναται νὰ προικισθῇ ἡ νεώτερα ἡμῶν φιλολογία, ἐὰν ἐλόκληρον τὸ τῆς Ἰλιάδος καὶ ἐλόκληρον τὸ τῆς Ὀδυσσεύς βιβλίον οὕτω μεταγλωττίσθῃ! Δὲν ἀρκεῖ ἴσα γε ἡ δύναμις τῆς προκαιμένης παραφράσεως νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ἐνδὸς τῶν πλοῦτῳ δυναμένων φιλοτιμῶν παρ' ἡμῖν ἀνδρῶν τὴν ἰδέαν τοῦ ἀνοῦθῆναι τῇ Χ. Σαμαρτσίδῃ τὸ ἔργον τοῦτο; Ἀπόφασιν ταύτης ἐθνοπρεπεστέραν καὶ ἔργον ἐνδοξότερον ἡμεῖς τῇ ἀληθείᾳ δὲν βλέπομεν. Ὁ Ὀμηρὸς, ὀλίγοις σήμερον βατὸς, γενήσεται ἐντρέφημα

καὶ αὐτοῦ τοῦ ὁρασιδίου ποιμένος, τὰ δὲ ἀθάνατα αὐτοῦ ἔπη ἔσονται πάλιν μετὰ πάροδον τριῶν χιλιάδων ἐτῶν τὰ κοινὰ τοῦ λαοῦ ἄσματα! Ἔως οὐδ' αὖτως, ὡς εὐχόμεθα καὶ ἐλπίζομεν, ἀναφανῆ ὁ Μαικήτης οὐτός ἀγωνοθέτης καὶ τὸ ἄθλον τεθῆ, δὲν πρέπει νὰ καταλίπῃ τὸ λαμπρὸν αὐτοῦ ἔργον ὁ φίλος Σαμαρτσίδης, ὅς ἀπέδειξεν ἤδη καὶ ὡς ποιητῆς καὶ ὡς δημοσιογράφου καὶ ὡς διδάκταλος ὅτι γινώσκει καὶ ἀνευ ἄλλων νὰ ἀγωνίζηται μετὰ καρτερίας ὡς καλὸς τοῦ λόγου καὶ τῶν γραμμάτων στρατιώτης, οὕτε πρὸς τὸν φθόνον καὶ τὴν μαχηθρίαν τῶν Ζωίλων ἀποδυσπετῶν, οὕτε καταπονούμενος ὑπὸ τῶν βιωτικῶν δυσχερειῶν, αἷς ὑπόκεινται πάντες ὅσοι ἀγνοοῦσι τὴν τέχνην τοῦ κολλασθῆναι, τοῦ βραδουργεῖν καὶ τοῦ ἀγυρθεῖσθαι.

(Ἰλιάδος Σ, στ. 468—608)

Ἔπει, κ' ἐκεῖ τὴν ἀρῆσε, καὶ ἔς τὰς φυσούνας ἔκει
 γυρίζει κατὰ τῆς φωτιᾶς τὸ μέρος τὰς φυσούνας
 καὶ προσταγὴ τὰς ἔδωκε, τὰς δίνει νὰ δουλεύουσιν.
 Καὶ σὲ καμῖνα εἴκοσι φυσούσαν ἢ φυσούνας
 φυσήματα κάθε λογῆς π' ἀνάφουσε τὴ φλόγα
 τέτρα φυσούσαν δυνατὰ, τόρα σιγὰ φυσούσαν,
 ὅπως τὸ ἦσελ' ἢ δουλειὰ κ' ἢ γνώμη τοῦ Ἡραίου.
 Χάλικωμα βάνει ἔς τὴ φωτιὰ πού εύκολα δὲ λιώνει,
 βάνει καλαῖ, μάλαμα π' ἀξίζει, βάν' ἀσῆμι,
 καὶ τὸ μεγάλο ἀμμόνι τοῦ ἔς τὸ ξύλο μέσα χάνει.
 Μὲ τῶνα χέρι τὴ βαρεῖα πέρνει, καὶ μὲ τὸ ἄλλο
 διλάδι πέρνει κ' ἔλαμε πρῶτα κ' ἀρχὴ σκουτάρι,
 σκουτάρι κάνει δυνατό, βασταγερὸ, μεγάλο
 κ' ὀλαῦθε τὸ ἐδούλεψε καὶ γύρω γύρω βάνει,
 στεφάνι βάνει τριδίπλο, γυαλιστερό, πού λάμπει.
 Καὶ τὸ σκουτάρι τῶκανε πεντάδιπλο ἔς τὸ χόνδρος
 κ' ἀπάνωθε τὸ στόλισε μὲ χίλια δυὸ στολίδια,
 π' ἀπ' τὸ μαστορικὸ τὸ ναῦ ἔδγαλε τὸ δίκου του.
 Πτεράνεῖ τὴ γῆ, τὸν οὐρανὸ, τὴ θάλασσα, τὸν ἥλιο,
 τὸν ἥλιο τὸν ἀκοίμητο, τοῦ φεγγαριοῦ τὸ γύρο,
 καὶ τὰσπρα πού τὸν οὐρανὸ μὲ δόξα στεφανόουσι,

τὴν Πούλεια, τὸν Αὐγερινὸ καὶ τοῦ Βορρηά τὰστέρια
π' ἄλοχρονῆς στρησαγυροῦν καὶ τόπο δὲν ἀλλάζου
κι' οὐδὲ βουτοῦν 'ς τὸ πέλαγος, καὶ πάντα τῆς αὐγούλιας
τάστέρι, τὸν Αὐγερινὸ κυττάζου· κι' ἀγναντεύου.

Φταιάνει καὶ δύο εὐμορφαις ἀνθρώπων πολιτείας·
'ς τὴ μιά χαρὰς ἐγένονταν, ξεφάντωσις καὶ γάμοι,
νυφούλαις ἀπ' τὰ σπήττα τους κι' ἀπὸ τὰ γονικά τους
βγάνου καὶ πέρνου καὶ περνῶν μέσ' ἀπ' τὴν πολιτεία.
Φεγγαβολοῦν καὶ λάμπουε λαμπάδες ἀνκιμένας,
κι' ὄλον τὸν κόσμο σήκωσαν οἱ γάμοι 'ς τὸ ποτάμι
καὶ τὰ τραγεύδια ἀντιλαλοῦν, τοῦ γάμου τὰ τραγεύδια.
Καὶ 'ς τὸ χερὸ γυρίζανε πιασμένα καλλιηκάρια,
κι' ἀνάμεσά τους τὰ βιοζιά λαλοῦσαν κι' ἡ φλογέραις,
καὶ στέκονταν 'ς τὰς θύραις τους κι' ἐθάρμαζαν γυναῖκες.
Καὶ 'ς τὰ μεγάλα μαγαζιά, 'ς τῆς πολιτείας τὴ μέση
κόσμος πολὺς συνάχτηκε νὰ 'δῆ, ν' ἀκούσῃ κρίσι.
"Ἀνθρώποι δύο κρινόνταν γιὰ σκοτωμένου δίκη"
ὁ ἕνας πῶς ἐπλήρωσεν ἐφώναζε τὸ δίκη,
κι' ὁ ἄλλος πῶς 'ς τὸ χέρι του τὸ δίκη δὲν ἐπῆρε.
Νὰ πάρῃ τέλος ἤθελαν ἡ κρίσι τους κι' οἱ δύο.
Κι' ὁ κόσμος, ἄλλοι τοῦ ἑνός, κι' ἄλλοι τοῦ ἄλλου πέρνου,
πέρνου τὸ δίκη μὲ φωναίς, εἰς δύο χωρισμένοι
'Σ τὸν κόσμο ποῦ συνάχτηκε ἴμιλοῦν οἱ μηνυτάδες
καὶ τὰς φωναίς νὰ πᾶψουε καὶ τὴν ἀντάρα θέλου.
'Σ τὰ μαρμαρένια τὰ ὄρονιά καὶ τὰ πελεκημένα
οἱ γέροι γόρω κάθονται, κρατοῦν βραβδιά 'ς τὰ χέρια,
τῶν μηνυτᾶδων τὰ βραβδιά, κι' ἕνας μετὰ τὸν ἄλλο
σηκώνονταν μὲ τὸ βραβδί τὴν κρίσι γιὰ νὰ κῆψου.
Κι' ἀνάμεσα κοιτόντανε 'ς τοὺς γέρους τοὺς κριτάδες
ὀκτάδες δύο μάλαμμα γιὰ νὰ τὰς πάρῃ ἐκείνος
ποῦ θὰ 'ξηγοῦσε π'εἰς καλὰ τὸ δίκη του 'ς τοὺς γέρους.

'Σ τὴν ἄλλην ἐλοτρύγυρα τὴν πολιτεία φταιάνει
μ' ἄλλοιμπραις ἀρματωσιαίς καπετανάτα δύο.

Κάθονταν καὶ ἰσθάρμαζαν τὰ δύο καπετανάτα
ποῖν ἀπ' τὰς δύο ἐταίριαζε γιὰ νὰ διαλέξου γινώμη·
νὰ πᾶρου νὰ χαλάσουε τὴν πολιτεία ἐκείνη,
ἢ νὰ τὴν πᾶρου κι' ἔπειτα νὰ βάλουε 'ς τὴ μέση
καὶ νὰ μοιράσουε τὸ βίβ καὶ τὰ καλὰ ποῦ ἔχει
μέσα κλεισμένα ἡ εὐμορφή ἐκείνη πολιτεία.
Μὰ κάτω δὲν τὸ βᾶνανε, καθόλου δὲν δειλιάζου
τῆς πολιτείας οἱ ἄνθρωποι, ποῦ ἦτανε κλεισμένοι·
κρυφὰ κρυφὰ ἀρματώνονταν γιὰ νάβουε σὲ καρτέρι.
'Πῆγλὰ 'ς τὸ κάστρο στέκονταν καὶ φύλαγαν τὸ κάστρο
γέροι, μικρὰ παιδούποια, γυναῖκες παντρεμμένας
κι' οἱ ἄντρες τους ξεκίνησαν. Θεώρατοι μπροστά τους,
ὁ Ἄρης καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, δλόχρσοι κι' οἱ δύο,
μ' ἄλλοιμπραις ἀρματωσιαίς, ὡσάν θεοὶ ποῦ εἶναι,
κι' ὅπως ταιριάζει καὶ 'ς τοὺς δύο, θεώρατοι πηγαίνου,
κι' ὀπίσω τους 'σάν ψεύτικοι οἱ ἄντρες περπατοῦε.
Καὶ μιά φορὰ 'σάν ἔφτασαν 'ς τὸ μέρος, 'ς τὸ καρτέρι,
ἐκεῖ ποῦ πίνουε τὸ νερὸ κάθε λογῆς κοπάδια,
εἰς τὸ ποτάμι, κάθισαν ἐκεῖ ἀρματωμένοι
καὶ στέλνουε πέρν, μακρυὰ καὶ δύο κ α ρ α ο ὔ λ ι α
νὰ κάτσουν, νὰ κυττάζουε πᾶτε θὰ ἴδουε τὰ βράδια,
τὰ βράδια καὶ τὰ πρόβατα νάρθουε νερὸ νὰ πιοῦνε.
Καὶ φάνηκαν τὰ πρόβατα, καὶ φάνηκαν τὰ βράδια·
ἔσπισε τους πηγαίνουε ἀντάμα δύο κοπέλια,
καὶ παίζουε τὰς φλογέραις τους, κακὸ 'ς τὸ νερὸ δὲν βᾶνουε.
Κι' ἀπ' τὸ καρτέρι χύθησαν οἱ ἄντρες 'ς τὸ κοπάδι,
κι' ἔσφαξαν βράδια, πρόβατα μὲ τᾶππο τὸ μ' ἄλλοι,
καὶ τὰ κοπέλια 'σκότωσαν, ποῦ πῆγαιναν ἀντάμα.
'Σάν ἄκουσαν τὴν ταραχὴ τὰ δύο καπετανάτα
καὶ τὸ κακὸ ποῦ γίνονταν 'ς τὰ βράδια τὸ μεγάλο,
τὴ σύναξι τους χάλασαν καὶ 'ς τὰ λόγα πετεινοῦνται,
ποῦ τρέχουε 'σάν τὸν ἀνεμο, καὶ 'ς τὸ ποτάμι φτάνουε
καὶ στάθησαν καὶ πολεμοῦν 'ς τοῦ ποταμοῦ τὸν ὄχθο,
καὶ μὲ τοὺς ἄλλους πᾶσθησαν, χτυποῦνται μὲ κοντάρια
πῶχουε μύταις σουβλαίς, χαλκωματένιαις μύταις.

Στρηφογυρνάει διχόνοια κι' ἀντάρα ἀνάμεσα τους,
 κι' ὁ Χόρος κατακόκκινος, 'ς τὸ αἶμα βουτηγμένους,
 'ς τὸ αἶμα, ἔκου ἔτρεχεν ἀπὸ τοὺς λαβωμένους,
 λεβέντη ποὺ λαβώθηκε τραβάει ἀπ' τὰ ποδάρια,
 κι' ἄλλον ποὺ δὲν λαβώθηκε, καὶ τρίτο σκοτωμένο
 ἀπ' τὰ ποδάρια τοὺς τραβᾷ, τοὺς σέρνει ἀπ' τὰ ποδάρια.
 Ἱστορισμένοι ἦτανε, καὶ ζωντανοὶ Οὐρραῦσες
 πῶς πολεμοῦσαν κ' ἔσπεριαν οἱ ἄντρες γιὰ νὰ 'πάρουν
 τὰ 'ξαιλωμένα κι' ἄψυχα κομφάρια τῶν 'δικῶν τους.

Κ' ἱστόρησε κ' ἓνα πλατὺ καὶ μαλακὸ χωράφι·
 πῶχει τὰ χῶματα παχερά καὶ τριπλοσθαρμισμένα.
 Πολλοὶ ζευγάδες μέσα 'κεῖ 'γυρίζαν τὰ ζευγάρια
 κη' ἀπάνω κάτω σπρώχνανε καὶ διώχνανε τὰ βῆδη,
 κι' ἀπὸ τὴ μὲν 'σάν ἔφταναν τοῦ χωραφιοῦ τὴν ἄκρα
 'ς τὴν ἄλλη, 'σίμονα μὲ μὴ ἀνθρώπος, καὶ 'ς τὸ χέρι
 κούπα· κρασί τοὺς ἔδινε νὰ πιοῦν, γλυκὸ 'σάν μέλι·
 Καὶ τὰ ζευγάρια 'γυρίζαν 'σάν τῶπιναν ἐκεῖνοι,
 'ς τὴν ἄλλην ἄκρα τρέχανε τοῦ χωραφιοῦ νὰ φτάσουν.
 Ἱστορισμένο δλόχρυσο ἦτανε τὸ χωράφι,
 μὲ τέσην εἶχε μαστοριά καὶ τέσην εἶχε τέχνη,
 ποὺ μαυρισμένα φαίνονταν 'ξοπίσ' ἀπ' τὰ ζευγάρια
 τὰ ὠρνωμένα χῶματα, ὁἶμα γιὰ νὰ τὸ βλέπης!

Κι' ἄλλο χωράφι ἱστόρησε μὲ τὰ σπαρτὰ φτασμένα,
 μὲ τὰ σπαρτὰ τὰ φουντωτά, τὰ στάχυα ὠρμισμένα.
 Κ' οἱ θεριστάδες 'θέριζαν μὲ κοφτερά δρεπάνια,
 καὶ 'πέφτανε καὶ 'πέφτανε τὰ στάχυα ὀλονένα,
 ἄλλα 'ς ταυλάκη· πέφτανε τοῦ χωραφιοῦ, καὶ ἄλλα
 μὲ καλαμίσχοινα καλὰ τὰ 'δέναν δουλευτάδες,
 καὶ τρεῖς δραγάταις στέκοντάι, τοὺς δουλευτάδες βλέποντι.
 Καὶ τὰ παιδιὰ 'ξοπίσω τους 'φουκτιάζανε τὰ στάχυα,
 'ς τὴν ἀγκαλιὰ τὰ 'σήκοναν κ' ἔφεριαν ὀλονένα.
 Μὲ τὴ χαρὰ μέσ' 'ς τὴν καρδιὰ κρατάει τὴ μαγκούρα
 κι' ἀνάμεσα τους κάθεται 'ς τὴ θεμωνιὰν ἀπάνω

ἀμίλητος τοῦ χωραφιοῦ κάθεται ὁ νοικοκύρης.
 Κάτ' ἀπὸ μιὰ βαλανιθὰ ξέμακρα, 'λίγο πέρα,
 ζαλίζονται μὲ τὸ φαγεῖν οἱ μνηυτάδες· σφάζουν,
 μεγάλο βῆδι 'σφάξανε, τὸ 'κάμανε κομματίνα.
 Ἰσπαλιζάν τὰ κρέατα μ' ἄλευρι ἢ γουαῖνες
 οἱ θεριστάδες γιὰ νὰ φᾶν, νὰ φᾶν οἱ δουλευτάδες.

Κι' ἀμπέλι μὲ τὰ κλήματα σταφύλια φορτωμένα
 ἱστόρησεν δλόχρυσο κ' εὐμορφοκαμωμένο.
 Ἰσπὴλὰ βαστοῦν τὰ κλήματα κοντάρια ν' ὀσημένα,
 καὶ μαῦρα μαῦρα κρέμονται μὲ τὰ τσαμπιά σταφύλια.
 Καὶ γύρωθε τοῦ ἀμπελιοῦ ἱστόρησε χανδάκι,
 χανδάκι μαῦρο, κ' ἔδουλε καὶ φράχτη ἀπὸ καλάϊ.
 Ἐνα μόνάχον ἔθγανε 'ς τὴμπέλι μονοπάτι,
 κ' οἱ δουλευτάδες ἔπεριαν τὸ μονοπάτι ἐκεῖνο
 κάθε καρὸ ποὺ 'πήγαιναν τὰμπέλι νὰ τρυγήσουν.
 Κορήτσα κ' ἀγορόπουλα, χαρούμενα, δροσάτα,
 γλυκὰ σταφύλια 'σήκοναν μέσ' 'ς τὰ πλεχτὰ καλάθια,
 κι' ἀνάμεσα τους ἔπαιζε κιθάρα ἓνα παιδάκι,
 καὶ μὲ φιλή φιλή φωνὴ ἐγλυκοτραγουδοῦσε
 καὶ μὲ τραγούδι, μὲ φωναὶς ὄλα μαζὶ 'πηδούσαν,
 κορήτσα κ' ἀγορόπουλα, καὶ 'πήγαιναν ἀντάμα.

Μὲ τὰ δλόρθα κέρατα ἱστόρησε κοπάδι,
 κοπάδι βῆδη ἱστόρησε μαλαμοκαλαγένη.
 Ἀπὸ τὴ στάση 'βγαίνανε, 'πήγαιναν νὰ βοσκήσουν
 ἐκεῖ ποὺ μὲ μωρμωρητὸ κύλαει τὸ ποτάμι,
 'ς τὸν ὄχθο 'ποὺ φυτρόνουνε καλάμα ποὺ λυγοῦνε.
 Χρυσὰ κοπέλια τέσσαρα· κατόπι πᾶν 'ς τὰ βῆδη
 κ' ἐνηλ' σκυλιὰ, μανδρόσκυλα, πῶχον φτερὰ ποδάρια.
 Δύο ληοντέρια ἄγρια 'ς τὰ νόχια τους 'βαστοῦσαν,
 ἀπὸ τὰ βῆδη ποὺ 'μπροστὰ πηγαινούν, ἓνα βῆδι·
 κ' ἐμούγκριζε καὶ 'δέρονταν τὸ βῆδι, κι' ἀπὸ 'πίσω
 τρέχαν τὰ τσαμπανόσκυλα κ' οἱ ἀντρεωμένοι δοῦλοι.
 Καὶ τὸ τομάρι τοῦ βῆδιοῦ τὰ δύο τὰ ληοντέρια

Ἔεσγισανε κι' ἀχόρταγα τὸ αἷμά του ῥουφούσαν.
Καὶ τὸ κατόπι ἔτρεχανε τοῦ κίκου τὰ κοπέλια
τοῦ κίκου ἔς τὰ μανδρόσκιλα χούγιαζαν νὰ ριχτοῦνε.
Ἐνιόζονται τὰ μανδρόσκιλα ληοντάρια νὰ θαγκάσουν,
ἀπὸ κοντιὰ ἔγαυρίζανε, μὴ νὰ ριχτοῦν φοβοῦνται.

Κ' ἰστόρησεν ὁ Ἡφίστος καὶ πρᾶσινο λειδάδι
κάτω, βαλεῖτ', σὲ λαγκαδιὰ, καὶ τόπο ἔποι βροσκόνε
τὰ πρόβατα μὲ τὰ μαλλιά τᾶσπρα καὶ τὰ χιονάτα.
Κ' ἰστόρησε καὶ τὰ παχνιά, καὶ τῶν βροσκῶν καλύβαις
μὲ στέγαις κατηφορικαῖς, κ' ἰστόρησε καὶ μάνδραϊς.

Καὶ τὸν χορὸ πού ἔβγαλεν ὁ Δαίδαλος ἔς τὴν Κρήτη,
κ' ἡ Ἀριάδνη ἔχόραψε μὲ τὰς χρυσαῖς πλεξούδαϊς,
ἰστόρησεν ὁ Ἡφίστος ἀπάνω ἔς τὸ σκουτάρι.
Ἐόρευαν ἀγορόπουλα πιασμένα καὶ κορήτσια,
κορήτσια πού μὲ τὸ φλουρι ζυγιάζουν γιὰ νὰ πάρουν,
χέρι μὲ χέρι ἔχόρευαν πιασμένα ἔς τὴν ἀράδα.
Μπόλιαϊς ψιλῶς πού φέγγουσε σκεπάζουν τὰ κορήτσια,
καὶ τᾶγορόπουλα φοροῦν ἄσπρα ποκαμισάκια
χιονάτα κι' ὀλοκάβαρχα πού λάμπουσε ἄν ἤλιοι.
Φοροῦνε ἔς τὸ κεφάλι τους στεφάνια τὰ κορήτσια,
κ' ἔχουνε τᾶγορόπουλα ἔς τὴ μέση τὰ μαχαίρια,
ἀπ' ἔσσημένα τὰ λουριὰ ἔχουνε κρεμασμένα.
Τόρα χορεύουν καὶ θαρρεῖς κᾶψχουν φτερά ἔς τὰ πόδια,
χορεύουν καὶ γυρίζουνε καθὼς στρηφογυρίζει
τροχὸς πού μὲ τὸ χέρι του κεραμιδιάς γυρίζει
ὅταν καλίσῃ γιὰ νὰ ἰδῇ ἂν γρήγορα δουλεύει.
καὶ τόρα πάλι τρέχουσε κι' ἀντίχου ἀντίχου ὀτέκουν.
Κι' ὀλόγυρα ἔμαζώχτηκε κόσμος πολὺς καὶ βλέπει,
βλέπει τοὺς νηοὺς καὶ χαίρεται, καὶ τὸ χορὸ κυττάζει
ὅπου ἔμπνεῖ τὸν ἔρωτα μέσ' ἔς τῆς καρδιάς τὰ βᾶθη.
Τραγουδιστὴς τοὺς τραγουδεῖ καὶ παίζει τὸ βιολί του.
Καὶ ἔχόρευαν ἀνάμεσα ἔς τοὺς νηοὺς καὶ ἔς τὰ κορήτσια,

δυὸ ἔχόρευαν, δυὸ γύριζαν μαστόροι χορευτάδες
καὶ ὁ καλὸς τραγουδιστὴς τὸ ἔργο τοὺς βαττοῦσε.

Κ' ἰστόρησε ἔς τοῦ σκουταριοῦ τῶν στεφανῶν τὴν ἀχρα
καὶ τὴ μεγάλη θάλασσα π' ἔβλον τὸν κόσμον ζώνει.

(Ὀδυσσεύς Ω, σ. 202—324)

Ἔτσι ἔμιλούσανε ἡ ψυχῆς μαζί ἔς τὸν Κάτω κόσμον
μὲ τὰ συντρόφια του μαζί ὁ Ὀδυσσεύς τότε
ἔβγηκε κ' ἤρθανε μακριὰ ἀπὸ τὴν πολιτεία
καὶ σὲ λιγὰκι φθάνουσε ἔς τῆς ἔξοχῆς τὸ χτήμα,
τὸ χτήμα τὸ λαμπρότατο π' ἀγόρασε ὁ Λαέρτης,
καὶ ἔς τὸν καιρὸ του ἀπέχτησε μὲ βίβρανα καὶ κόπους.
Ἐκεῖ ὁ πύργος ἦτανε, κι' ἔλόγυρα χαμῶγεια,
σπητάκια γιὰ τοὺς παραγυιοὺς πού δουλεύαν ἔς τὸ χτήμα,
μέσα νὰ τρώω οἱ παραγυιοὶ καὶ μέσα νὰ κοιμοῦνται
ἔς τὸν πύργο μέσα μὴ γρηᾶ, μακριὰ π' τὴν πολιτεία,
ἔς τὴ μοναξιά ἐκόταζε τὸ γέρο τὸ Λαέρτη
ἔς τὸ γυῖο καὶ ἔς τοὺς βοσκούς ἔμιλει πρὶν μὴ ὁ Ὀδυσσεύς
ἂ' ἔμπητε σᾶς, καὶ ἔς τὴ στιγμή νὰ σφάζετ' ἕνα χοῖρο,
ντὸ χοῖρο τὸν καλλίτερο, γιὰ νὰ χάσῃ τὸ γυῖο
νᾶς τόσο τὸν πατέρα μου ἔγω θὰ δοκιμάσω
νᾶν ὑστερ' ἀπὸ ξενητεῖα τόσο καιροῦ ἔμπροσθ
νὰ μὲ γνωρίσῃ μονομιᾶς ἄμα μὲ ἴδῃ ἡ ἔχτι.»
Ἔειπε, καὶ τ' ἄριματὰ του εὐθὺς τὰ δίνει ἔς τοὺς βοσκούς του,
καὶ ἔμπηκαν ἔς τοῦ ἀρέντη τους τὸν πύργο μέσα ἐκείνοι
ἔς τὸ περιβόλι τᾶμορφο, κι' ὁ Ὀδυσσεύς ἔμπανει
νὰ δοκιμάσῃ εἶχε ἔς τὸ νοῦ τὸ γέρο τὸ Λαέρτη.
Ἔἰς τὸ μεγάλο ἀμπέλι του κατέβηκεν ὁ γέρος,
κι' οὐδὲ τὸ Δόλιον ἔβρηκε καὶ κι' οὐδὲ τοὺς γυῖους τοῦ Δόλιου,
κι' οὐδὲ τοὺς ἄλλους παραγυιοὺς τοὺς ἔστειλεν ὁ Δόλιος
κλαδῆ γιὰ νὰ μαζέψουσε, ἀγκάθια νὰ τοῦ φέρουν,
τοὺς φρέχταις τοῦ περιβολιοῦ μ' αὐτὰ νὰ διορθώσουν.

Εύρηκε τὸν πατέρα του μονάχο ὁ Ὀδυσσεύς,
 δεινδράνι τοῦ περιδολίου σκάλιζε γύρω γύρω.
 Κουρευλασμένο κι' ἀπλυτο ποκάμισο φορούσε
 καὶ γύρω ἀπ' τὰ ποδάρια του ἀπὸ πατσι βρωδίσιο
 κάλτσαις νὰ τὰ σκεπάζουνε γιὰ νὰ μὴ τσουγγρανιέται.
 Σκεπάζει κάθε χέρι του χειρόχι γιὰ τὰ γυμνάσια,
 τὴν κεφαλὴ γυδοπροθήκ' λύπη νὰ τὸνε βλέπης!
 Ὅταν εἶδε τὸν πατέρα του ὁ Ὀδυσσεύς νὰ γέροντα
 ἀπ' τὰ χαρὰ τὰ γηρατειά κι' ἀπ' τὴν πολλὴ τὴν πίκρα,
 σὲ φουτωμένην ἀπιθὴκ' κἀτάθε ὅσθ' ἔσθ' ἔσθ' ἔσθ'
 καὶ λέ'ει ἔς τὸ νοῦ του μιὰ φορὰ τὸ γέρο ν' ἀγκυλιόση
 καὶ νὰ φιλήσῃ, κι' ἄλλη μιὰ νὰ τὸνε δοκιμάσῃ
 καὶ βρῆκε π'εὶς καλλίτερο νὰ τὸνε δοκιμάσῃ
 καὶ νὰ τοῦ πῆ πειραχτικὰ ρωτήματα καὶ λόγια.
 Ὑμνωμένος, γύρω ἔσκαφτεν ὁ γέρος τὸ δεινδράνι,
 κι' ὁ ἔσκαφτοσμένος του ὁ γυιὸς ἦρθε κοντὰ καὶ λέ'ει
 «Καλὰ τὸ σκάφεις, γέρο μου, τὸ περιδῶλι βλέπω»
 «Ὅταν εἶσαι τάχα ἀπράγος, καλὰ τὴν τέχνην ἔξερες.
 «Καθε δεινδράνι, ἢ σικκίαις, τὰ κλήματα, ἢ ἑλῆλαις σου,
 καὶ αὐταῖς, καὶ αὐταῖς ἢ ἀπιθῆλαις, καὶ αὐταῖς ἢ πρασιναδέας,
 πτὴν τέχνην καὶ τὸν κόπο σου, γέρο μου, μαρτυροῦνε.
 «Καὶ θέλω κατὶ νὰ σοῦ πῶ, καὶ μὴ βραβεῖς τὸ πάρος.
 «Δὲν ἔχεις κοίταξι καλὴ, δυστυχησμένε γέρο»
 «Ὅτε πρῶ'ει ἢ λέρα, καὶ πολὺ κακοτυχησμένος εἶσαι.
 «Ἀποκόταχο δ' ἀφέντης σου ἀρά γε νὰ σ' ἀφίγη
 «Ὑπὸ τὴν ὀλίγη δουλειῇ ποῦ κάμεις; Δὲν πιστεύει.
 «Ἢ ἀρχοντὴκ' πὸ πάνω σου τρέχει, καὶ δὲν μοῦ μοιάζεις
 «Ὑπὸ δουλοσ' πρόσωπο, κορμί, βασιλικὰ τὰ ἔχεις.
 «Νὰ λούζεσαι, νὰ καλῶνεις καὶ νὰ γλυκοκοιμάσαι,
 «αὐτὰ σοῦ κρέπουν, γέρο μου, ὅταν γέρος σπου εἶσαι.
 «Μὰ πές μου, πές μου ἀληθινὰ, ὅταν τίνος σκλάβος εἶσαι;
 «Τίνος δουλεύεις, γέρο μου, τὸ περιδῶλι πές μου;
 «Κι' ἀκόμα πές μου ἕνα τι, ἂν εἶναι ἢ Ἰθάκη
 «Ὅ τὸπος ποῦ ἐφθιάσαμεν αὐτὸς, καθὼς μοῦ εἶπε
 «ἔς τὸ δρόμον ἕνας ἀνθρώπος ποῦ βρῆκα καὶ μοῦ φάνη

«ὅταν νὰ μὴν ἦτανε σωστὸς, γιατί καὶ δὲν ἐστάθη.
 «νὰ τὸν ῥωτήσω, νὰ μοῦ πῆ, καλὰ καλὰ νὰ μάθω
 «ὅταν ζῆ ἢ ἂν ἀπέθανε καὶ πῶς ἔς τὸν ἄλλο κόσμον,
 «ἀνθρώπος ποῦ ἐφίλεψα ἔς τὸν τόπο μου ὅταν ἦρθε.
 «Μὰ ἄκουσε τί θὰ σοῦ πῶ καὶ βάλετο ἔς τὸ νοῦ σου.
 «Ἐταν καιρὸ ἔς τὸν τόπον μου καὶ ἔς τὴν καλὴν πατρίδα.
 «ἐφίλεψα ἔς τὸ σπήτι μου χαριτωμένο ξένο—
 «παρῶμοιός δὲν θὰ βρεθῆ ἔς τὸν κόσμον ἄλλος ξένος,
 «καὶ οὐδὲ ἔς τὸ σπήτι δέχτηκα ὥσθ' αὐτὸνε ξένο—
 «Αὐτὸς ὁ ξένος ἔλεγε πῶς εἶχε ἔς τὴν Ἰθάκη
 «τὸ σπήτι καὶ τὰ γονιὰ καὶ τὸ συγγενολόγι,
 «καὶ τ' Ἀρκετίου τὸν ὕψο πατέρα, τὸ Λαέρτη.
 «ἔς τὸ σπήτι μου τὸν φίλεψα (πλούτη πολλὰ ἔς τὸ σπήτι!)
 «καὶ τὸν ἀγάπησα πολὺ, καὶ τῶδωκα γιὰ νᾶχη
 «χαρίσματα ποῦ δίνουνε ἔς τοὺς ξένους ποῦ φιλεῖουν.
 «Ἐφτά ὀκάδες τῶδωκα χρυσάφι δουλεμένο,
 «καὶ μὲ λουλούδια σκαλιστὰ δλαγγυρο κροντήρι,
 «δῶδεκα κάπαις μάλλινας, καὶ δῶδεκα στρωσίδια,
 «δῶδεκα κοντομάνια καὶ τόσαις ποκάμισαις,
 «καὶ τέσσαραις τὸν ἀφῆσα γυναίκαῖς νὰ διαλέξῃ,
 «γυναίκαῖς μορφοπρόσωπαῖς, ἀξίαις καὶ προκομμέναῖς.
 «Ἐδάκρυς ὁ πατέρας του καὶ αὐτὰ τοῦ λέ'ει τὰ λόγια
 «Ἐξένο μου, ἢ γῆ σπου πατεῖς αὐτῇ ναι ἢ Ἰθάκη;
 «ἀνθρώποι κἀθονται ἔς αὐτὴ κακοί, ψυχροί, ὠργισμένοι.
 «Ἄχ! κρίμα ἔς τὰ χαρίσματα ποῦ ἔδωκας τὰ τόσα!
 «Ἀνίσως ἦταν ζωντανὸς καὶ ἔς τὴν Ἰθάκην ἦταν,
 «χαρίσματα θὰ σῶδινα κ' ἐκεῖνος ἄλλα τόσα,
 «καὶ πλούσια θὰ σὲ φίλευε ἔς τὸ σπήτι του, ὅπως πρέπει.
 «Μὰ ἔλα πές μου, ξένο μου, σωστὰ καὶ ἠπίστεμένα,
 «ποῦσα ναι χρόν' ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ ἐφίλεψας ἐκείνο
 «τὸν ξένο τὸν κακάμοιρο, τὸ γυιὸ μου; (ἔξερα ἂν εἶχα);
 «Τὸ γυιὸ μου τὸ βραειόμοιρο, ποῦ μακρὰ π' τοὺς φίλους,
 «μακρὰ πὸ τὴν πατρίδα τοῦ τὸν φάγανε τὰ φάρια
 «ἢ ἔς τὰ λαγκάδια τ' ἀγρία θερὰ καὶ τὰ κοράκια.
 «Κι' οὐδὲ τὸν ἐσθάσανον ἢ μάνη του ἢ καύμενη,

καὶ οὐδὲ τὸν κλάψαμε νεκρὸ ἐγὼ μαζὶ καὶ ἐκείνη,
 ἐμεῖς ποῦ τὸν ἐκάμαμε· οὐδὲ καὶ ἡ Πηνελόπη,
 καὶ γυναικίκα, ἢ ἀρχόντισσα, τὸ τίμιο στέφανόν σου,
 καὶ ἀγαπημένον ταίρι τῆς ἐς τὸ στῤῥῶμα ξαπλωμένον,
 καὶ δάκρυα καὶ μὲ γογγυτὸ μπόρεσε νὰ τὸ κλάψῃ,
 καὶ νὰ τοῦ κλείσῃ ἢ ἀμύσῃ μὲ πόνο καὶ λαχτάρα,
 καὶ καὶ ποῦ πρέπει ἐς τοὺς νεκροὺς, τ' ἀγαπημένα μάτια.

Ἔστο εἶπε· μαῦρο σύννεφο τῆς λύπης τὸν σκεπάζει,
 καὶ μὲ τὰ δυὸ τὰ χεῖρά του σκύφτει καὶ πέρνει χῶμα
 καὶ βίχνει ἐς τὸ κεφάλι του καὶ ἐς τὰ πόδια τὰ μαλλιά του
 καὶ ἔλο βαρυνεστενάαζε· τὸν βλέπει ὁ Ὀδυσσεύς
 καὶ φούσκωσε ἡ καρδούλα του, καὶ ἀνέδη ἐς τὰ ρουθούνηκα
 μὲ ὄρμη πολλὴν ἢ δόναμι τῆς κλάψας καὶ ἡ τρεμοῦλα.
 Μὲ μὴ τὸν σφιχταγκάλισσε, καὶ τὸν φιλεῖ, τοῦ λέγει·
 ἄ· ἐγὼ μὲν, ἐγὼ, πατέρα μου, ἐκεῖνος ποῦ ῥωτοῦσες
 καὶ μάθησες τὸ τί γίνεται· εἶσαι χρένια λείπω·
 καὶ πατέρα μου, νὰ κλαῖς, νὰ δέρνεσαι, νὰ σκούζῃς.»

X. ΣΑΜΑΡΤΣΙΑΝΗΣ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ.

Τῆς παρελθούσης ἐποχῆς τὰ ἔγνη ἀξιοτάτων
 ἐκπλήττοι· εἰς τὴν πρόδοσιν ἡμῶν τὴν τεραστίαν
 σκότος ἐκεῖ· φῶς ἐν ἡμῖν· πνεῦμα πολὺ ἀγχαλόν
 καὶ φέρ' εἰς τὴν τοῦ ὀλισμοῦ λαμπρὰν διδασκαλίαν.

Ἐκεῖνοι οἱ πατέρες μας ἦσαν πεζοὶ πατέρες·
 ἐς τ' ἀγὰ τοῦ Πάσχα ἔχαιρον, ἐς τ' Αἰθιοπικοῦ τὴν κίττα·
 ἐνῷ ἡμεῖς ἐγεινάμεν ἀστέρων οἱ ἀστέρες
 ἐκεῖνοι δὲν ἐγνώριζον οὐδὲ τὸ Ἄλφαδῆτα.

Ποῦ τότε φιλοσοφικὰ συστήματα ἀθέων·
 ἀλλὰ καὶ τίς ἠδύνατο καὶ νὰ τὰ ἐννοήσῃ!

εἰς νόμον τιν' ἀπέδιδον τὰ πάντα ἐνιαῖον
 καὶ οὐδὲν ἐγίνωσκον τυφλῶς συμβαῖνον ἐν τῇ φύσει.

Μεγάλην εἰς τὴν ἀρετὴν ἀπέδιδον ἀξίαν·
 μωρίας ἀποτελέσμα καὶ ὀλιγομαθείας·
 μεγάλην εἶχον τὴν ψυχὴν, μεγάλην τὴν καρδίαν
 καὶ ὑπὲρ μίαν ἐσκέπτοντο κοινῆς εὐδαιμονίας.

Δὲν εἶχον τότε, οἱ πτωχοὶ, δὲν εἶχον ἐπιστήμην·
 οὐδὲ καὶ ἐφαντάσθησάν ποτε φιλοσοφίαν,
 νὰ τοὺς παγώῃ τὴν ψυχὴν, τὸ ἀσθημα, τὴν μνήμην,
 καὶ νὰ τοὺς φέρ' εἰς τὸ μηδὲν καὶ τὴν ἀνυπαρξίαν.

Ἄ, τώρα, τίωρα πρόδοσις μεγάλη καὶ σοφία·
 τῆς προκοπῆς μας οἱ καρποὶ προκύπτουσιν ἀφθόνως·
 μηδενισμός, ἀσέβεια, ψυχρότης, ἀθεΐα...
 καὶ τί δὲν μᾶς ὑπόσχεται τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος.

Τίς τὸν Πενὰν ἐγνώριζε, τὸν Στράους, τὸν Βολταῖρον,
 τὸν Βούχνερ, Ἐκελ καὶ λοιποὺς ἐξόχους φιλοσόφους·
 τίς τοῦ ἀνθρώπου ἤξευρε τὸ θετικὸν συμφέρον,
 οὐδέποτε ἐψύθησαν εἰς ὀλισμὸν γηλόφους.

Ἡ πίστις τῶν ἦτο πεζή· ποῦ ἡ φιλοσοφία;
 ἐπίστευον εἰς τὸν Θεὸν ἀξέδλης τῶν καρδίας
 καὶ πλάσματά του ἔλεγον ἔτι ἦσαν· τί μωρία!
 πιθηκικῆς δὲ ἡμεῖθα ἠγνόουν συγγενείας.

Πλὴν μὰ τὴν ἱσρὰν φωνὴν τῆς πεποιθήσεώς μου,
 νὰ ἦμαι καλλίον μωρὸς ἢ βλάξ, ἀν ἀγαπᾷτε,
 παρὰ ὁ μεγαλύτερος φιλόσοφος τοῦ κόσμου,
 ὅστις ἐπὶ πιθηκικῇ καταγωγῇ καυχᾶται.

Ὁ Θεὸς πίστις τοῦ Χριστοῦ, τὸ καλλίον σου θαυμάζω
 καὶ ἀπὸ ψυχῆς τὸν ἱερῆν τὸν Θεὸν σου δοξάζω.
 οὐδέποτε φιλόσοφος πιθηκικὸς οὐ γαίτω,
 καλλίτερον ἀγράμματος καὶ ἀπαθῆτος νὰ μείνω.

Ἄλλ' ἔχι· δὲν εἶνε μωρὸς ὁ εἰς Θεὸν πιστεύων
 καὶ τοῦτον μόνον ἐν τῇ γῆ ἀπὸ ψυχῆς λατρεύων.

Ὁ ἠθικὸς ἀνώτερος πολὺ τοῦ ἀνηθικοῦ,
καὶ ὁ μωρότερος πολὺ σοφώτερος πιθήκου.

Ὅστις τὸ λέγει εἶνε μωρὸς, ὡς εἶνε καὶ Δαρβίνος·
ὁ ἀνθρώπος οὐτ' ἔγεινεν, οὔτε θὰ γείνη κτήνος·
ἐκτός ἐν μόνος ἀγαπᾷ, ἵνα κληθῆ νοήμων,
νὰ γείνη ὅ,τι βούλεται καὶ ὡς θέλει ἐπιστήμων.

Ἄν τοῦτο εἶνε πρόδος καὶ ἐπιστήμης γνώσις
τὴν θείαν του καταγωγὴν ὁ ἀνθρώπος ν' ἀφήνῃ
καὶ ἐν τοῖς ἀλόγοις νὰ ζητῆ ἴδιας ὁμοιώσεως,
τί εἶνε τότε ἀνοικα καὶ τί γε ἀπροσύνη;

Ὅστις διδάσκει τὸ μηδὲν, μηδὲν εἶνε ἐκεῖνος
καὶ ὕπουλος τῆς ἠθικῆς καὶ τῶν ἠθῶν καρκίνος·
οἱ λόγοι του δὲν φέρουσι τὸν τύπον τῆς ἀγγελίας,
ἢ καὶ ἐν δυνάματ' ὑψηλῆς λαλεῖ φιλοσοφίας.

Φιλοσοφία κάγκλεινα, ἐν τῷ δυνάματι σου
πόσαι μωρταί λέγονται ἀπὸ ἀρχαίων χρόνων!
πρὸς τὴν φιλοδοξίαν των ἡ θεία καλλοιή σου
ὡς γόητρον λαμβάνεται ὑπὸ τῶν ἀλαζόνων.

Ἄλλ' ὅμοιως φῶς ἀθάνατον καὶ ζωηρὸν οὐ οὔσα
φύγεις πᾶν ὅ,τι σκότιον, ψευδὲς καὶ ἐν ἀπάτη,
καὶ ζῆς ἔπου ἀλλήθια ὑπάγει ἀναίσχιστα
τοὺς ὀπαδοὺς σου πρὸς αὐτὴν ἀπαίστως ὀδηγοῦσα.

Θυγάτηρ οὔσα τ' οὐρανοῦ τὸν οὐρανὸν δεικνύεις
καὶ τὴν ζωὴν ὑπόσχεται καὶ τὴν ἀθανασία·
τοῦ Πλάτου τὴν ἀθάνατον κατέχεις εὐλογίαν
καὶ ἐντός σου χάριν ἀφθιτον ἀνέκαθεν ἐγγλείεις.

Ἄν οἱ σοφοὶ μας ἀλλαχού ζητοῦσι ὅ ἐπιμόνας
τὰ νῶτα στρέφοντες πρὸ σοῦ μετὰ ἀλαζονείας,
εἶνε συνέπεια φωτὸς ἀγνώστου ἀληθείας,
ὑπερ ὑπόσχεται αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος.

Δ. Κ. ΜΙΣΙΡΕΖΙΣ

ΕΝΤΙ ΑΣΤΡΩ...

Ὡ Ἄστρον, σὲ ἐλάτρευσα ὡς ἔλεος, ὡς δῶρον
τῆς θεϊκῆς προνοίας·
ἀνέθηκά σοι καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα μου ὡς φόρον...
διδίδον ἐν τῇ ἀγγέλι σου ἡὲ εὐδαμονίας.

Ἐφάνης μοι, ὦ Ἄστρον μου, ἐν δόξῃ ἀνατέλλον
φεῦ! δι' ἐμὲ καὶ μόνον...

Ἄνεπλαττον ὁ δειλιαιὸς τοὺς ἔρωτας ἀγγέλων,
ἀγγῆρω βίου, ἄμοιρον γῆνιων ἀγγηδόνων.

Νεφέλη σὲ ἐκάλυψεν ἐχθρὰ, μηχανητικοῦσα,
ὦ Ἄστρον μου ὠραῖον·

καὶ ἔκτατε ἐπένησεν ἡ ὄρφαλή μου μουσα
καὶ ἄστρον διαρκέστερον ζητεῖ οὐχὶ δρομαίων...

Ἐσθῆθης; Ἄστρον; ἔδυσας; εὐρότερος ὀρῶζων
σοὶ ἔδωκεν ἀγκάλην;

Ἀπώσας τὴν καρδίαν μου, ἦν ἔδωκ σοὶ ἐλπίζων,
καὶ τὴν ψυχὴν μου ἔορψας εἰς αἰώνιαν πάλην...

Ποῦ τρέχεις, ἄστρον ἐκλαμπρον; ὦ ἀπαισία μοῖρα!
τετυφλωμένῃ ἔρωτι!

Πομπόλυγα ἠτένισα, μετέωρον, σπινθηρα...
τὸν δίσκον δὲν ἠτένισα αἰγλήεντός ἀστέρως...

Ἄστηρ δὲν ἦσο... Ἡμαρτον νομίσας σε ἀστέρα...
ἦσο ἀστήρ τὸ ἦθος...

Ἀστράτων ἀερόλιθος διήλθες τὸν αἰθέρα·
τὸ πῦρ σου ἦτο πρόσκαιρον... ἐσθῆθης... μένεις λίθος...

Ὡς ἄστρον μὲ ἐθαμβώσας... ὡς λίθος ἐν τῇ πτώσει
μοὶ ἐπλήξας τὸ στήθος...

Ζητῶ τὸ ἄστρον ἔνδακρος ἐκ πόνων νὰ μὲ σώσῃ
πλήην φεῦ! χαμαὶ κυλλέται ὁ ἐσθῆθης λίθος...

ΘΕΟΔ. Χ. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΜΟΥ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ.

Ἐδῶ κοιμάται ὁ ἄγγελός μου
κοιμάται; Ὅχι· ἐδῶ ἐρρίφθη
μαί με τὰ χύματα ἐκαλύφθη
πρὸς κατασχόνην τοῦ φροῦδου κόσμου.

Φέρετε ἄνθη βαντίσατέ τον,
φέρετε νάσθον μυρώσατέ τον,
λαμπρὰν ἐσοῖητα ἐνδύσατέ τον
ἢ εἰς τὴν μητέρα του φέρετέ τον.

Ἐν ἔτος ἔχει νὰ τὸν φιλήσῃ,
νὰ τὸν ὠπυέσῃ, νὰ τὴν λαλήσῃ.
Ἔπος δὲν ἔφασσε τὴν χρυσὴν του
κόμην, οὐδ' ἤκουσε τὴν φωνὴν του.

Φεῦ! πόση χάρις, γλυκύτες ποῖα
ὡς ἐν δράματι κατεστράφη!
Μὲ τ' ἀχραντά του μέλη ἐτράφη
σκωλήκων σμηῆνος, ἀκανθ' ἀγρία.

Ἐν μόνον ξύλον, εἰς λίθος μόνος
ἐδ' ὀφειρόν μου συμδὸν ἐμφαίνει.
Τίποτε πλέον ἄλλο δὲν μένει
εἰς πάντα σαίρων τρέχει ὁ Χρόνος.

Σιγαῖ· ἢ μήτηρ του μὴ τ' ἀκούσῃ
εἰς παρείας τῆς πάλιν θὰ λούσῃ
βακρύων βρούσις, τὴν τραγωδίαν
θ' ἀνακείωσῃ τὴν ἀπαισίαν.

Τὸ τραῦμα βόσκει, δὲν ἐπουλώθη·
δὲν τὸ ἀφύρουν νὰ κλείσ' οἱ πόθοι.
Ἦνοιξτε μέγα ἐν τῇ καρδίᾳ
μενὸν ἢ μάτρα ἢ ὀλεθρία.

Τὸ βέλος ἀκαμπτος διευθύνει
εἰς δ, τι θάλλει, δ, τι ἠδύνει.

Τὰ ὠραιότερα πίπτουν πρῶτα
κατόπιν τ' ἄνθη τὰ σεσηπῶτα.

Φρικτὸν, ἐξαίφνης τὸ φιλιτῶν σου
ἐκ τῶν θερμῶν αὐτὸ ἀγκαλῶν σου
φρικτὸν νὰ χάσῃς, ἐνῶ με χεῖλη
ἀγγέλου ἔτι χρυσαῖ ὠμίλει.

Φεῦ! ἐν τοιαύτῃ δολοφονίᾳ
ποῖα ἢ πρόπευσα τιμωφῶμαι,
Λαμπροὶ ἀστῆρες, δὲν ὀμιλεῖτε;
Βαβοὶ τὸ ἔγκλημα θεωρεῖτε;

Ἔβουε λαμπάδες ὠχραὶ κηδείας
ἐπὶ τῆς στέγῃς τῆς οὐρανιας;
Ἦ μὴ ἐτάχθητε ἵνα ἐθῆ
ἢ φύσις βλέπη ἔργα ἐξώλη;

Κάλλιον, κάλλιον ἐν σκοτίᾳ
νὰ συντελῆται ἢ τραγωδία.
Νὰ μὴ τὴν βλέπη κανεῖς ἢ μόνος
ὁ ἀποτρόπαιος δολοφόνος.

Χαρήτε σκώληκες, εὐωχίαν
σᾶς παρεσκεύασα οὐρανιαν.
Ὅνειρα, πόθοι τόσον ὠραῖοι,
τὸ πᾶν ἐνταῦθα φεῦ! κἄταρρέει.

Ἄλλ' ἂν οἱ σκώληκες, ἂν τὸ χῶμα
τὸ περιλιμένον ἔφαγον σῶμα,
ἂν τῆς ὠραίας τὰ ἔχ' εἰκότος
μοῖρας βασκάνου ἔθεσε φθόνος,

Ἄθικτος ὅμως, χωρὶς καμμίαν
γραμμὴν ὠραίαν τῆς ν' ἀποβάλλῃ,
μ' ἔλα τῆς μένει, τέκνον, τὰ κάλλη,
εἰς τῶν γονέων σου τὴν καρδίαν.

Κ' ἐκεῖ θὰ μένη λατρευομένη
μέχρις ἐσχάτης αὐτῶν ἡμέρας.

καὶ ἡ ψυχὴ των συνηνωμένη
μ' αὐτὴν ν' ἀνέλθῃ εἰς τοὺς ἀστέρας.

Φεῖ! ἦτο τέκνον μου πεπρωμένον
ἄλλον μου σπλάγγχον εἰς τόπον ξένον
νὰ θάψω σπου ἢ ἀγυρτεία
μ' ἐξεσφενδόνισεν ἡ θρασεία.

Καὶ τὴν ἀνάμνησιν μόνην φέρων,
πικρὸν βραβεῖον τόσων πολέμων,
πλάνης καὶ πένης, πρὸ ὥρας γάρων
τὴν γῆν νὰ τρέχω μὲ βῆμα τρέμον.

Ἐν Καβάλλῃ, τῆ 18 Νοεμβρίου 1884.

II. ΜΑΤΑΡΑΤΚΑΣ.

ΤΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ.

Καρὲν ἐντὸς αἰσθάνομαι ἀμύθητον 'ς τὸ στήθος,
πλὴν ποῖον εἶν' τὸ αἴτιον, τὸ μέθην προκαλοῦν;
'Οποῖον τὸ ἀπόρρητον, τὸ τέρτιον καὶ κηλοῦν,
καὶ πόθεν τῆς καρδίας μου ἡ μέθῃ καὶ τὸ γῆθος;
"ὦ! κήλει τὴν καρδίαν μου, ἀπόρρητον γλυκί,
χαρὰ μου μυστικῇ.

"Ἄλλοτε κρύφα ἔστενον, νῦν μειδιῶ ἐν γῆθει
ἄλλοτ' ἐυρήνουν γοερῶς κ' ἐπόθουν νὰ ταφῶ. . .

"ὦ! οὐέλω νῦν εἰς ἄσματα ἠδέως νὰ τρυφῶ,
ἀφῆσασι τοὺς πόνους μου νὰ σθέσωσιν ἐν λήθῃ. . .

"ὦ! τῶρα κύλιξ διαυγῆς τὸ νέκταρ μοι δωρεῖ,
κ' ἡ γλῶσσά μου ληρεῖ.

Τὸ μέτωπόν μου ἔκλινε πολλὰκις ἐν δόξη,
τώρα ὑψοῦται αἴθριον, 'ς τὸ μέλλον μειδιᾷ.
Νῦν ἡ ψυχὴ μου τέρπεται, ἐντὸς γαλημιᾶ,
ἡ γῆ-θωπείας μοι δωρεῖ, τὸ σύμπαν μὲ ἠδύνει.

"ὦ φίλον μου ἀπόρρητον, μ' ὕψοις ἐν οὐρανοῖς,
ἐν μέθῃ ἠδονῆς.

Μειδιῶ, ἦδη μου ἀγνή, σὲ βλέπω ἐν ἐκστάσει,
σὲ βλέπω καὶ μεθύουσα ἐντὸς μου ἡ ψυχὴ,
μεταρσιούται ἔνθεος ἐν πόθῳ καὶ εὐχῇ,
ἔνθα χαρὰ ἀέθιος ἀρμονικῶς ἀνάσσει.

"ὦ! κήλει τὴν καρδίαν μου, εἰς ἣν τὸ πᾶν οἰκεῖ,
ἀπόρρητον γλυκί.

Ἐν Διδυμοτείχῃ, τῆ 30/11 Ἀυγούστου 1884.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ Π. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΟΥ.

Ο ΠΟΥΛΙΤΗΣ ΤΩΝ ΚΑΡΔΙΩΝ.

"Ὡφές ἀργὰ σὰν ἔμπορος γυροῦσε 'ς τὰ σοκάκια
κ' ἐφώναζε ἀκαρδιές πουλιῶ!
ἕνα παιδάκι ξανθουλὸ
καὶ μ' ἄσπρα φτερουδάκια.

Τὸ ἠγώριον πορὸ ἦτανε κ' ἐπέταξ σιμά του
καὶ ἀρχινῶ μὲ μιὰ χαρὰ
νὰ ἐξετάξω τρυφερὰ
τὰ ἔρπαραῦμά του. . .

Πολλὰς καρδίας μοῦ ἔδειξε καὶ μαγικὰς κ' ὠραίας,
ἀλλὰς χλωμαῖς, ἀλλὰς ξανθιαῖς,
— Πάρε, μοῦ εἶπε, ὅποια θές
κ' εἶν' ὄλαις αὐταῖς νέαις.

Μὲ προσοχὴ ἐξήτασα κ' ἀναμέσά τους μιὰ
μ' ἐθάμβωσε 'ς τὴν ὁμορφιά.
— Ἀυτὴ τὴν θέλω συντροφιά,
κ' ἐλπίδα κ' εὐτυχία. . .

Πόσο, τοῦ λέγω, θές γι' αὐτὴ καὶ πόσους θὰ κοστίσῃ
πόνους, λαχτῆραις καὶ καθύμους;

Ίδους θά πάρης στεναγμούς;
Τί δάκρυ θά κυλλοῖ; . . .

Ὁ Ἔρως ἔκαρδίσθηκε καὶ ἔλος νοστιμάδαις
φύγων μοῦ λέγει ὁ σκληρός:
— Πέρασ' ἐκεῖνος ὁ καιρός . . .
Πουλῶ μὲ τοὺς παράδαις!

Α. Κ. ΠΑΡΑΚΙΔΗΣ.

ΤΟ ΓΙΕΜΙ.

Τὸ ψάρι δὲν τρέμει
'σάν βλέπει τὸ γιέμι
γιατί ἀγροῖ
πῶς βιάσανα φέρνει
καὶ ἀσπλαγνα κέρνει
τὴν μαύρη ζωή.

Γι' αὐτὸ τὸ πλησιάζει,
τὸ βλέπει, τ' ἀρπάζει
τὸ δόλιμο μικρό . . .

Ἄλλὰ τὸ προσμένει
φωτιὰ ἀναμμένη,
καὶ νὰ τὸ νεκρό!

Ἄχ! πόσαις τὸ μοιάζουν
καρδιαῖς ποῦ στενάζουν
πιασμέναις σφιχτά . . .

Ἐπὶ τὸν θάνατον τρέχουν,
καὶ γιέμι τοὺς ἔχουν
μὰ μόνη 'ματιχά! . . .

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1 Ἀυγούστου 1884.

Α. Κ. ΠΑΡΑΚΙΔΗΣ.

ΠΡΟΕΞΟΦΑΗΣΙΣ.

Ἔλα δὲ καὶ σὺ, Φιλῶ,
ἔλο λὲς πῶς σὲ φιλῶ.
Ἔλα νὰ λογαριαθοῦμε,
τὰ φιλήματα νὰ βροῦμε
ἕνα, ἕνα 'ς τὴν ἀράδα,
τώρα 'δῶ 'ς τὴν πρασινάδα,
ποῦ φιλοῦνται τὰ πουλάκια
εἰς τῶν σχολίων τὰ κλαδάκια,
ποῦ φιλεῖ τὸ περιστέρι
τὸ ἀγαπητό του ταίρι.
Λέγε σὺ κ' ἐγὼ ἀρχίζω
'ς τὸ χαρτί νὰ τ' ἀριθμίζω,
δὺς φοραὶς τὸ κάθε ἕνα
ποῦ νὰ μὴ χαθῆ κανένα.

— Τὴν παρασκευὴ τὸ βράδι
χίλια πῆρα 'ς τὸ σκοτάδι,
τὸ σαββάτο ποῦ νὰ φθάσω
ἀστραπαῖς νὰ λογαριάσω,
φιλήμα καὶ πάρτα, φιλή,
μοῦ κοκκίνισες τὰ χεῖλη.
Καὶ τὴν Κυριακὴν ἀκόμα
ἑκατὸ καὶ δὺς 'ς τὸ στόμα,
καὶ ἐδῶ 'ς τὴν πρασινάδα
ἑκατὸ καὶ μὲν δεκάδα.

— Λάθος, λάθος, φιλή, ἔχεις
εἰς τὴ σούμα δὲν προσέχεις,
ἅλα αὐτὰ δὲν κάμουν δέκα . . .
σὰ σὲ πιάω γιὰ γυναῖκα,
τὰ ξεπέφτουμ' ἕνα, ἕνα
καὶ περὶς χωρὶς κανένα.

ΠΑΡΑΚΙΔΗΣ ΠΑΡΑΚΙΔΗΣ.

ΕΙΣ ΓΕΡΟΝΤΑ ΝΕΑΝΙΚΕΥΟΜΕΝΟΝ.

(Σατυρικόν.)

Ἢ φύσις εἰς τὸ πρόσωπον σφραγίζουσα τὸ γῆρας
 γελοίας ἀναδείκνυσι τὰς τεχνητίας μας πείρας.
 Τὸ μέτωπον, τὰς περσεϊὰς χαράττει μὲ ρυτίδας,
 μωρὰς καταξελέγγουσα τὰς τῆς σαρκὸς φροντίδας.
 Τί μάτην ἄρα κοπιᾷς, τρίχας λευκάς μαυρίζων
 καὶ τὴν ἐπιδερμίδα σου ἐντέχνως καλλωπίζων;
 Τὴν σκελετὴν φαλάκραν σου φενάκαις ἐπικρύβων
 καὶ τὴν μορφὴν μὲ ἐμβαφὰς καὶ χρώματα ἐντρίβων;
 Τὰ τρέμοντά σου γόνατα δύνασαι νὰ στηρίξεις;
 καὶ τὰ λυθέντα μέλη σου καὶ κῶλα νὰ συσφίξεις;
 Τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων σου καὶ στίλβος ν' ἀνακητής;
 καὶ δίπορα καὶ τρώγλαι στερρὰ νὰ τραγανίσῃς;
 Τὴν γλώσσάν σου τραυλίζουσαν τρανώς νὰ ἐναρθρώσῃς;
 καὶ τῶν ὀμμάτων τὴν ῥοὴν καὶ λήμην νὰ στεγνώσῃς;
 Τὸν βόμβον καὶ τὴν κώφωσιν τῶν ὠτων σου νὰ παύσῃς
 καὶ ὀρατῶν καὶ ἀκουστῶν τὴν τέρψιν ν' ἀπολαύσῃς;
 Τοὺς βραδυπόρους πόδας σου ὀδαίων νὰ ταχύνῃς
 καὶ τὴν αἰσθητικότητά ἐν γένει νὰ ὀξύνῃς;
 Τὴν κεφαλὴν σου κύπτουσαν χαμηλὴ νὰ ἀνυψώσῃς,
 καὶ τὴν καμπύλην ῥάχιν σου στερρὰ νὰ ἀνορθώσῃς;
 Τὴν φυσικὴν θερμότητα τοῦ σώματος νὰ λάβῃς,
 καὶ τὴν φαιδρὰν διάχυσιν τοῦ ἥθους ν' ἀναλάβῃς;
 Τότε σοὶ λέγω, Κρόνε μού, ὅτι εἶσαι νέος ἔτι,
 καὶ τότε ὀλιγόσταυς τὰ πόλια σου ἔτι.
 Κ' ἐκ τῶν γενεῶν λάμβανε ἀφρώδη σαπωνάδα,
 καὶ ἄλειφε τὰ γόνατα ἰσχύν, ἀκμήν κ' ἰκμάδα.
 Ἄλλ' ἂν ἢ ὄψις μωωπῆ, τὰ ὄτα παρακούῃ,
 τὰ ὄπλα πλέον δὲν μασσᾷ, ἢ γλώσσα παρακρούῃ,
 ἢ ῥίς, μεστὴ ταμδακιᾶς, τὴν μύξην σφενδοκίβῃ,
 ὁ φάρυγξ βήχῃ, πνευστιᾶ καὶ φλέγματα ῥαντίβῃ,
 αἱ χεῖρες τρέμωσιν οἰκτρῶς, καὶ μάλλον, ὅταν δίδουν,

καὶ δυστροποῦν οἱ δάκτυλοι, τὸ ξένον ν' ἀποδίδουν,
 τὸ γόνυ κάμπηται λοξόν, φέρον βαρὺ τὸ σῶμα,
 τὸ βῆμα κερκίνοβατῆ, τὸ ὄμμα βλέπη χῶμα,
 τὰ χιόνια εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὴν γενειάδα
 δὲν ἔτηξεν ὁ θεριστῆς καὶ σώζῃ τὴν Λευκάδα,

Τί τότε ματαιοπονεῖς; τὴν φύσιν τί βιάζεις;
 Καὶ ἤδη ὢν κρονόληρος, τί θέλεις νὰ νεάζῃς;
 νὰ στρήθῃς τὸ μουστάκι σου, γυρτὸν φορῶν τὸ φέσι,
 καὶ τὴν διόπτραν νὰ κρατῆς ἔς τὴν ὄψιν ποῦ σ' ἀρέσῃ;
 Τὸ γῆρας σὲ κατέλαθε, μὲ θύλας τὰς θυέλλας,
 αἰδοῦ αὐτὸ, καὶ ἔασον τὰς νεαρὰς σου τρέλλας.
 Ἴδου σ' ἀπεχαιρέτισαν αἱ τῆς σαρκὸς ὀρέξεις,
 τί ἔτι ἐξακολουθεῖς τὰς ἀσελγείας σου ἔξεις;
 Ἢ Ἀφροδίτῃ σ' ἀπωθεῖ, ὁ Ἑρῶς σὲ χλευάζει,
 ὄξυ τὸ δρέπανον κρατῶν ὁ Κρόνος πλησιάζει.

Δὲν ἦτο συμφερότερον ἔς τὸ πολίον σου γῆρας,
 ἀντὶ ματαίας νὰ ποιῆς ἀφροδίσιους πείρας,
 πελτέ νὰ προμηθεύσαι, μουχαλεμπῆ, κουρκούτι,
 καὶ τὴν παλιμπαιδα ζῶην νὰ τρέφῃς μὲ ἀραρούτι;
 Τοῦ βίου τὸ ὑπέλοιπον Θεῶν ν' ἀφιερῶσῃς,
 καὶ τὴν ἀμαρτωλὴν φυγὴν κολάσεως νὰ σιώσῃς;
 Πρῶτ', ἐσπέρας, τοὺς ναοὺς μὲ πίστιν νὰ συχνάζῃς,
 καὶ τὰ ἡμαρτημένα σοι, τελώνῃς, νὰ στενάζῃς;
 Ἴδου ὁ Χάρων σὲ καλεῖ εἰς τὸ σαιρόν του σκάφος,
 νὰ ὁ Ἑρμῆς, νὰ, ἔτοιμος νὰ σὲ δεχθῇ ὁ τάφος.

ΙΩΑΝ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ.

ΤΗΣ ΠΑΣΧΑΛΙΑΣ ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ.

Μέσ' ἔς τὴν αὐλὴν τῆς ἐκκλησίας, Χριστὸς ἀνέστη ψέλων
 τουφέκια ἅκεϊ κανεῖς γροικᾷ,
 ἐδῶ φιλήματα γλυκὰ
 δίδουν ἔς τ' ἀγαπημένα τους οἱ ἄνθρωποι καὶ πέρουν...

Στολιστηρία λοιπόν κ' ἐγὼ γιὰ τῆς Λαμπρῆς τῆ χάρι,
 καὶ μ' ἓνα ὄνειρο ἴλυκὸ,
 γιὰ ἓνα σπῆτι φιλικὸ
 ξεκίνησα, μὲ νότιο λαμπριάτικο κομάρι.
 Μὴ κέρη, μὰ... ζουγραφιστή! 'ς τὸ σπῆτι κατοικοῦσε
 καὶ τί τὰ θέλεις; νὰ σ' τὰ πῶ'
 δὲν πῆγαινα παρὰ γι' αὐτὸ,
 ἦρατ' ἡ καρδιά μου τῆ γλυκιὰ 'ματιὰ της λαχταροῦσε.
 Ἰγὰ τὴν καλὴ τὴν τύχην μου τὴν κέρ' ἡδὲρα μονάχη
 ἄς μὴν πολυσυλλογισθῶ,
 εἶπα, μόν' ἄς τὴν ἀσπασθῶ
 καὶ τέτοιαις ἔρωσις βρίσκονται, ἀργὰ καὶ ποῦ νὰ λάχη.
 Σκόδω, ἀλλὰ, πλὴ ἐξυπνη ἐφάνηκεν ἐκείνη,
 μὲ μὰ εἰρωνικὴ φωνή
 χα! χα! μοῦ κάνει, κί' ἄς νὰ μὴ...
 ἐπάγωσ' ἀπὸ τὴν ἐντροπή... μοῦ φεύγει καὶ μ' ἀφίνει...
 Στρέφει καὶ φέρνει κἀνιστρο μ' αὐγὰ κοκκινισμένα
 — "Ἄκου, μοῦ λέγει, νὰ σοῦ 'πῶ.
 Σὺ ξέρεις ὅτι σ' ἀγαπῶ
 τώρα στοιχηματίζωμε ἀν ἀγαπᾷς σὺ 'μένα;...
 Διάλεξε ἔν' ἀπὸ τ' αὐγὰ, νὰ πάρω κ' ἐγὼ ἓνα
 νὰ τὰ τσουγκρίσωμε νὰ διῆ
 ποῖδ' οὐ νὰ σπάση ἀπ' τὰ δυό'
 κί' ἂν σὲ νικήσω νὰ πεισθῶ πῶς ἀγαπᾷς ἐμένα.
 — Εἶπες ἐσύ; νὰ 'πῶ κ' ἐγὼ κ' ἡ κρίσις ἄς τὸ λύση.
 Δὲν εἶν' καλλίτερα, φιλι
 μαργιόλικο μικρὸ πουλι,
 νὰ πέρνη γιὰ βραβεῖό του ἐκείνος ποῦ νικήση;
 — "Ἄς εἶναι, εἶπα, θέχομαι, μὰ νὰ πρωτοκτυπήσω...
 σύμφωνοι;... σύμφωνοι κτυπῶ!
 ἀλλὰ γιὰ στάσου νὰ σοῦ πῶ
 Ὅα σὲ κτυπήσω τρεῖς φορές κ' ὕστερον ὁ σ' ἀφήσω.
 — "Ἄς εἶναι! κτυπᾷ μὰ... δυό... τρεῖς... μπρὲ δὲ θὲ νὰ μὲ σπάσης,
 μόν' γύρνα τὸ δικό σ' αὐγὸ
 τ σά κί τῆς τὸ τσάκισα ἐγὼ.

Μοῦ τὸ κτυπᾷ κατάχαμα, παπούτσι, κί' ἂν τὴν πιάσης.
 Τρέχω ἐγὼ κατόπι της κ' ἐδῶ, ἐκεῖ τὴν ἔχω...
 σκοιτάφτει 'μπρὸς σ' ἓνα σκαλι
 ἂ! καὶ 'ς τὸ πῆρα τὸ φιλι
 ἀπόκαμα, μοῦ λέγει, πλὴδ, δὲν εἰμπορῶ νὰ τρέχω.
 "Ἄ, σ' ἔρπαξα! καὶ τώρα πλὴδ δὲν θὲ νὰ μοῦ γλυτώσης;
 δὲς μου τῆς λέγω τὸ φιλι
 δὲς το μαργιόλικο πουλι
 — Σκαμὸς, μοῦ εἶπε γελαστὰ, καὶ δὲν θὲ νὰ τὸ χάσης.

Γ. Σ. ΒΕΡΝΙΚΟΣ.

ΣΤΟΛΙΖΟΥΝΤΑΝΕ. (*)

"Ἐνα βράδυ γιὰ τὸ μπάλω κτενίζούντανε,
 "Ἦτο παρασμέν' ἡ ἔρα καὶ διαζούντανε.
 "Ὅσο ἔμωσ με τὸ κτένι θυμονούντανε,
 Τόσο, τόσο τὰ μαλλιά της μπερδεύούντανε,
 Φούτσαις, φούτσαις εἰς τὸ κτένι μαζεύούντανε.
 Εἶχε βρεξί νὰ κλάψη, μὰ 'ντροπούντανε.
 "Ὅλο λάδι καὶ πομάδες ἀλειφούντανε.

(*) Τὴν ποιητικὴν ἀξίαν τοῦ Γάλλου μὲν τὴν καταγωγὴν καὶ Γάλλου προ-
 ξένου ἐν Ἀδριανουπόλει, γνησίου δὲ καὶ θαυμαστάτου οἰοῦ τῶν Ἑλληνιστῶν
 (Iustiano Laffon γενόμενον πάντες ἐκ τῶν δημοσιευθέντων αὐτοῦ ἔργων.
 Ἐπάρχουσι ἡμῶς καὶ ἀνεκδοτὰ αὐτοῦ ἔργα πολλὰ ὑπέρτερα ἐκεῖνων, ἄπερ εἶ-
 δον τὸ φῶς. "Ἐν μάλιστα τούτων, ἀποτελοῦν διάλογον μεταξὺ Λιβαρινῆς-Ἀλ-
 σατίας ἀφ' ἑνὸς καὶ Γερμανίας ἀφ' ἑτέρου, ἕπερ ἠτύχησαμεν νὰ ἀκοῦσωμεν
 ἀπαγγελλόμενον ὑπ' αὐτοῦ, τοιαύτως περιέχει εἰκόνας, ὥστε ἀδυστάκτως δύναται
 τις εἰπεῖν ὅτι τογγάνει ἔργου ἀπαραμίλλου· μετὰ λόγιος δὲ ἀπέσχομεν τοῦ δη-
 μοσιεῖσθαι ἕνεκα τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ χροιάς. Ἐδ' προκειμένον ποιημάτων, ἀν-
 θύλλιον ἐκ τῆς ἀντικειμένου τοῦ ποιητοῦ ἀνθοδέμας, ἕπερ πρόχειρον ἔχων ἐχο-
 ρήγησεν εὐγενῶς, κατὰ παράκλησιν ἡμῶν, καίτοι δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν τάξιν
 τῶν ποιημάτων, ὡν ἀνωτέρω ἐμνημονεύσαμεν, διὰ τὴν χάριν ἡμῶν καὶ ἰδιοερ-
 ρυθμίας, καὶ τοῦτο, δὲν ἀμφεβάλλομεν, ἀναγνωσθήσεται ἐπίσης εὐχαρίστως ὡς
 καὶ τὰ λοιπὰ ἔργα τοῦ μουσατραφούς καὶ δημοφιλούς προξένου τῆς Γαλλίας.

Κ' ἢ πλεξούδικις τέλος πάντων ξεπλεκούνταναι·
 Μὲ χαμόγελο 'ς τὰ χεῖλη στολιζούνταναι
 Κι' ὄλο ἕνα 'ς τὸ καθρέπτη κυττάζούνταναι,
 "Ἐδλεπε τὴν ὀμορφιά της καὶ χαιρούνταναι
 Καὶ σὰ Νάρκισσος ἀτὴ της ἀγαπούταναι,
 Τὸ πτωγὸ ποῦ τὴν λατρεύει δὲν θυμούνταναι
 Καὶ ἐκεῖνος μὲ τὸ νοῦ του λωλαινούταναι.

Κωνσταντινούπολις, 16/28 Δεκεμβρίου 1884.

GUSTAVE LAFON.

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ.

Μὴ μίνα εἶχε τέσσαρα παιδάκια κραιωμένα,
 τέσσαρα παιδιὰ.
 Ἐ' ἀνάγνωσε, τ' ἀνάθεψε, τὰ προκίτα' ἕνα ἕνα,
 μ' εὐθυμῆ καρδιά.
 Κ' εὐρήκε καὶ τὰ πᾶνδρεψε σ' ἀνθρώπους μὲ καρδίαι,
 μὲ νοικοκυριό.
 Κ' ἐκεῖνα σπητωθήκανε κ' ἐγείνανε μεγάλοι,
 μέσα 'ς τὸ χωριό.
 Μὰ τῆς γρηῃς τῆς μάνας των τῆς ἔδωκεν ἡ Μοῖρα
 ἀσχημὴν εὐχή.
 Κι' ἀπέθανεν ὁ γέρος τῆς! Κι' ἀπέμειν' αὐτὴ χήρα,
 χήρα καὶ φτωχή!
 Κι' αὐτὸ σὺν νὰ μὴν ἐφθάνει, ἀρρώστησε μιὰ μέρα,
 μιὰ κακὴ βραδεία!
 Φωνάζει ξένον ἄνθρωπο, μὴνᾶ μ' αὐτόνε πέρα,
 νᾶρθουν τὰ παιδιὰ.
 — Πᾶνε καὶ πᾶς τοῦ γυόγκα μου νάρθῃ νὰ μὲ κυττάξῃ,
 καὶ δὲν εἴμπορῶ!
 Πῆγε καὶ ἤλθε καὶ λαλεῖ. — Ἐ' ἀμπέλι του θὰ φράξῃ!
 Δὲν ἔχει καιρὸ!

— Οἱ βράττοι νὰ φυτρώσουνε 'ς τὸ σῶμα τ'; εἴπ' ἐκεῖνη,
 γὰ παντοτεινά!
 Καὶ ἀπὸ τὸτ' ὁ καικογιῆς σκαυτάχοιρος ἐγείνη,
 φεύγει 'ς τὰ βουνά!
 — Πᾶνε καὶ πᾶς τῆς κόρης μου νάρθῃ νὰ μὲ κυττάξῃ,
 καὶ δὲν εἴμπορῶ!
 Πῆγε καὶ ἤλθε καὶ λαλεῖ. — Φαίνει λεφτὸ μετὰξί!
 Δὲν ἔχει καιρὸ!
 — Νὰ φαῖνη καὶ νὰ διάξεται, καὶ νᾶναι, εἴπ' ἐκεῖνη,
 μὲ χωρὶς πανί!
 Καὶ ἀπὸ τὸτ' ἡ ἄπονη ἀράχνη ἔχει γείνει,
 ματαιοπονεῖ!
 — Πᾶνε 'ς τὴν ἄλλη κόρη μου, νάρθῃ νὰ μὲ κυττάξῃ,
 καὶ δὲν εἴμπορῶ!
 Πῆγε καὶ ἤλθε καὶ λαλεῖ. — Θὰ πλώνη καὶ θ' ἀλλοξῇ!
 Δὲν ἔχει καιρὸ.
 — Ἡ σκάφη 'πᾶ' 'ς τὴ βᾶχι τις νὰ γείρη, εἴπ' ἐκεῖνη,
 ἀπλυτ' ἀλλογή!
 Καὶ ἀπὸ τὸτ' ἡ ἄπονη γελίονα ἔχει γείνη,
 σέρνεται 'ς τὴν γῆ!
 — Πᾶνε 'ς τὴν τρίτη κόρη μου, νάρθῃ νὰ μὲ κυττάξῃ,
 καὶ δὲν εἴμπορῶ!
 Πρὶν ἐπιστρέψῃ καὶ τῆς πῆλ, ἡ κόρη εἶχε προφθάξει·
 εἶχ' αὐτὴ καιρὸ;
 — Ἰχτι' 'ς τὰ χέρια, κόρη μου, 'ς τὰ δάχτυλα ζυμᾶρι
 κι' ἄλευρα ἔδω;
 — Ἐξίμουνα, μυκούλα μου, μὰ εἶδης ἔχω πάρει
 κ' ἤρθα νὰ σὲ ἰδῶ.
 — Ἀντάσκονι τ' ἄλευρι σου, κ' ἡ σκάφη σου κυφέλη!
 Πῦρες τὸν καιρὸ!
 Ὡ τὸν βίος σου νὰ γίνεσαι ὅ,τι κι' ἂν πηάνης μέλι,
 μέλι γλυκερό!
 Λαλεῖ, καὶ μὲ χαμόγελο ἀποκοιμητ' ἐκεῖνη
 γὰ παντοτεινά.

Και από τότε μέλισσα ή κόρη της εγείναι
 και καλοπερνᾷ.
 Γυρνᾷ σ' ἄλα τὰ λούλουδα, εἰς ἄλα τ' ἀνθη ἔβαίνει
 μ' εὐθυμῆ ψυχῇ.
 Κι' ἀπ' ἄλα ἔναι τὰ πλάσματα ή πρὸ εὐλογημένη
 διὰ τήν εὐχῆ.

(Ἐκ τῆς συλλογῆς Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΥ.)

Εἰς Φιλάρτυρον Ἀσθενούντι.

(Σατυρικόν.)

Φιλάρτυρος ἠσθένησε δαιμόνως ἐπικινδύνως,
 τὴν θέσιν τοῦ ἡσιόνητο ἄ' ἐστέναξ' ἐπαδύνως.
 Τὸ μέτωπόν του ἔτριβε, τὰ δάκτυλα συνέσπυ,
 τὸ πρόσωπον διέστρεψε, τὰς τρίχας του συνέσπυ
 τὰ ἔπιπλα ἐπέβλεπε, τὰ σκεύη ἐθεώρει,
 καὶ ἀποσπᾷσσι ἀπ' αὐτῶν τὸ ὄμμα οὐκ εὐπᾶρει,
 ὁ ἄθλιος! ἐφρόντιζε πολλὰς σιωπεύειν λίρας,
 καὶ οὐκ ἀπήλασε τὸ ζῆν εὐφρόνουσιν τὸ γῆρας.
 Ἄλλ' ἀφῆκε ἀνεθάρρησε, τὴν ὄψιν ἐφαιδρύνθη,
 ἰδέαν ἔλαβε λαμπρὰν καὶ τὴν ψυχὴν ἠδύνθη.
 Τί; τὴν ἀνάρρωσιν εὐρᾶν ὑπερακριβιότεραν,
 τὴν δὲ κηδεῖαι καὶ ταφὴν πολλὴ εὐθηνότεραν,
 τὸν θάνατον προὔτιμησεν αὐτὸς τὸν ἰδίον του,
 ἢ ἐλαττώσαι ἔτι ζῶν τὸν φίλον θησαυρόν του.

ΙΩΑΝ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Πρόλογος σελ. α'—δ'.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

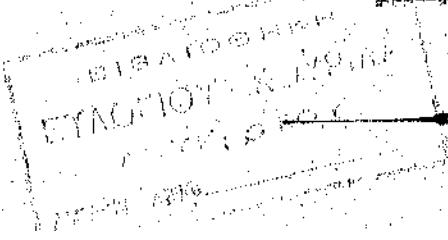
Α' πρὸς τὸ ἔτος 1885 ἀντιστοιχοῦσαι διάφοροι χρονολογίαι.—'Πλοιδρόμια.—'Ἐκλείψεις καὶ ἔραι τοῦ 1885 σ. 1
 'Ἐορτολόγιον τῶν 12 μηνῶν μετὰ τοῦ σεληνοδρομίου . . . » 5
 Πασχάλια » 17
 'Ἐορταὶ λατινικαί.—'Ἐορταὶ ἀρμενικαί. » 18
 'Ἡμερολόγιον μουσουλμανικόν. » 22
 'Ἡμερολόγιον ἰουδαϊκόν » 24
 'Ἐορταὶ τῶν δημοσίων γραφείων ἐν Τουρκίᾳ καὶ Ἑλλάδι . . » 26

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

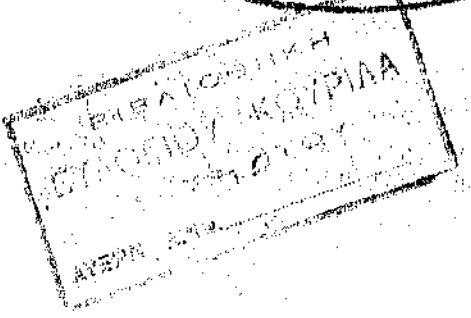
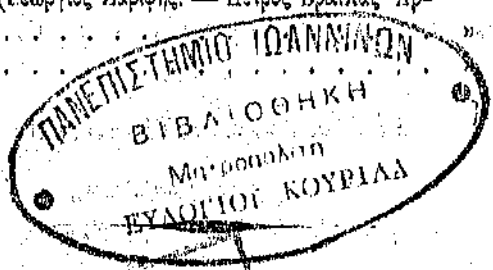
Οἴκοι τῶν βασιλευδόντων ἡγεμόνων, πολιτεύματα καὶ πράξεις δημοκρατιῶν ('Ανατολικὴ Εὐρώπη.— Δυτικὴ Εὐρώπη.— Ἀσία.— Ἀφρική.— Ἀμερικὴ. Ὠκεανία). . . » 27

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Ποῦ στηρίζεται ἡ ἐπικρατήσασα δοξασία περὶ τῆς ταυτότητος τῆς Θέρμης καὶ Θεσσαλονίκης » 1
 Οἱ κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα (1870—1880) ἐμφανισθέντες κομῆται » 10
 Περὶ πλοῦτου καὶ πλουτολογίας » 25
 Σταχυολογήματα ἐκ τοῦ ὀδοπορτικοῦ Γαλλίδου ἐν Βρασίλια τῷ 1884 » 31
 Ἀνέκδοτος ἐπιστολὴ τῆς Ραχὴλ » 35

Η ὀλιγή Εκλειψις τῆς Σελήνης τῆς 22/4 Ὀκτωβρ. 1884	»	37
Ἡ τελετὴ τῆς κληρονομαντείας καὶ ἡ ἐν Θεραπείοις πανή- γυρις αὐτῆς	»	43
Ἡ διάβασις τῆς Ἀφροδίτης διὰ τοῦ δίσκου τοῦ Πλάου τῆ 24/6 Δεκεμβρίου 1882	»	57
Τὸ ἔργον τῆς ἀγγλικῆς φιλοπτώχου ἐταιρίας Δορκιάδος .	»	62
Κι' ὁ Θεὸς τὸ θέλει, ἦτοι Βιζυνηαὶ ἀναμνήσεις	»	67
Περὶ χρωμάτων καὶ τῆς καλογικῆς αὐτῶν σημασίας .	»	92
Ἐλάσσονες ἱστορικαὶ σελίδες ἐκ τῆς Θεραπειάδος (Ἐγγραφα ἀνέκδοτα)	»	98
Ὀδοιπορικαὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὰ παρὰ τὸν Ἀράξην περσικὰ σύνορα	»	164
Μέθοδος τοῦ τρέπειν τὴν Ἰουλιανὴν εἰς χρονολογίαν Ἐ- γείρας καὶ τανάπαλιν	»	171
Συλλογὴ παροιμιῶν	»	177
Τὸ τέτον	»	184
Ἐντυπώσεις τραυματίου μετὰ τὴν μάχην	»	187
Οὐδὲν καλὸν κακότητος ἄμικτον	»	201
Βιβλιοκρισίαι (Κλέωνος Ραγκαβῆ ἢ «Θεοδώρου»)	»	207
Νεκρολογία (Γεώργιος Ζαρίφης. — Πέτρος Βραΐλας Ἀρ- μένης)	»	212
Ποιήσεις	»	220

ΑΝΑΓΡΑΦΑΙ

THE BRITISH COLONIAL WORLD
and Journal of Commerce

Ο ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΣ ΑΠΟΙΚΙΑΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
καὶ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Ὅργανον τοῦ ἀγγλικοῦ, εὐρωπαϊκοῦ καὶ ἀποικιακοῦ ἐμπορίου
Ἐν Λονδίῳ, κατὰ μῆνα ἐκδιδόμενον.

Διευθυντὴς καὶ Ἐκδότης STANLEY W. KELSEY.
Γραφεῖον Crown Court, Milton Street, London.

Ἐτησίαι συνδρομῆ ἐν Τουρκίᾳ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν
ταχυδρομικῶν τελῶν, γρ. 50.

Συνδρομηταὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγγράφονται παρὰ τῷ ἐκδότη τοῦ
«Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς».

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΤΩΝ

ΑΔΑΦΩΝ ΔΕΠΑΣΤΑ

Ἐν Γαλατῇ τῆς Κων/πόλεως,

Ὁδὸς Τροχιοδρόμου, ἀριθμὸς 18, παρὰ τῷ Χανίῳ τῆς Δημαρχίας.

Τὸ ἀρχαῖον καὶ ἀξιοσύστατον τοῦτο βιβλιοπωλεῖον, εἰς τὸ
ὁποῖον ὑπάρχουσι κυρίως βιβλία ἑλληνικὰ καὶ γαλλικὰ, δέ-
χεται καὶ παραγγέλλας γερμανικῶν καὶ ἀγγλικῶν βιβλίων
παντὸς εἶδους, προκαταβαλλομένου τοῦ ἡμίσεος τῆς ἀξίας
αὐτῶν.

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ
BAZAR TURC
 ΝΙΚΟΛΑΟΥ Β. ΚΑΡΔΟΜΑΤΗ

Ἐν Γαλατᾷ, Μεγάλη Ὀδός, 16

Τὸ Ζαχαροπλαστεῖον τοῦτο διαπρέπει διὰ τὸ πλοσίαιον καὶ ἐλεγκτὸν τῶν διαφόρων κονφίτων καὶ ἑλλιν ὁμοίων εἰδῶν ἐν γρήσει δι' ἀρραβῶνας, γάμους, βαπτίσεις καὶ θρησκευτάς, ὡς καὶ παντοίας κατασκευῆς βοσολίων καὶ κονιάκ, οἱ δὲ ἐδραστούμενοι ν' ἀποταθῶσιν εἰς αὐτὸ ἕλτων βέβαιον ὅτι εὐρήσονται καὶ ποιότητα ἀρίστην τῶν εἰδῶν τούτων, προμηθευομένων ἀπὸ τῶν περιω-
 γνωμωτέρων ἐργαστασίων, καὶ συγκατάθεσιν μεγίστην ἐν ταῖς τιμαῖς.
 Ἐν τῷ καταστήματι τοῦτῃ εὐρηται καὶ τὰ διασημωμένα λουκούμα τῆς Σόρου. Δέχεται δὲ παραγγέλλας ἐπὶ ταχίστη καὶ ἀκριβεστάτῃ ἐκτελεσάει ἐνεσθῆναι τε καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν χονδρικῶς καὶ λιανικῶς.

Γ. Μ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

Ὀδὸς Μαχμουδιῆ (Καράκιοι), ἀρ. 5.

ΑΘΩΟΗΚΗ

ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΠΟΤΩΝ ΠΛΗΡΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ
 ΟΜΙΛΟΝ ΚΕΛΛΗΝΕΤΟΝ ΟΜΕΣΑΔΑΦΟΝΙΚΗΝ

Ἐπὶ πᾶσι δὲ γνήσιος ῥητινίτης Ἀθηνῶν.

Προσῆρτηται καὶ ἐστιατόριον, ἐνθα εὐρίσκαι τις φαγητὰ ἐκλεκτὰ, καθαριότητα καὶ περιποίησην.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΜΠΟΡΕΙΟΝ
 ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΙΤΟΥ

Ἐν τῇ Μεγάλῃ ὁδῷ τοῦ Γαλατᾷ, ἀρ. 192-194.

Τὸ γνωστὸν τοῦτο φαρμακεῖον, διακρινόμενον ἐπὶ τάξει καὶ ἀκριβείᾳ, πλουτισθῆναι δὲ ἐσχάτως διὰ πλουσίας συλλογῆς φαρμάκων, κομιζομένων ἐκ τῶν ἀρίστων τῆς Εὐρώπης ἐργαστασίων, κατηρτίσθη ἐπὶ τὸ τελειότερον.

Εὐρίσκονται δὲ ἐν αὐτῷ ἀπὸ μὲν τῆς 10ης πρωΐνης ὥρας μέχρι τῆς 12ης ὁ ἰατρός ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ εἰδικὸς περὶ τὰ γυναικεία νοσήματα, τὴν μαϊευτικὴν καὶ τὰ νοσήματα τῶν νεογνῶν ἀπὸ δὲ τῆς 1ης μέχρι τῆς 4ης μ.μ. ὁ ἰατρός Δ. Κ. ΕΥΘΥΒΟΥΛΗΣ διδάκτωρ τῆς σχολῆς τῶν Παρισίων, εἰδικὸς δὲ περὶ τὰ δερματικά καὶ τὰ ἀφροδίσια νοσήματα.

ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
 ΑΔΕΛΦΩΝ ΧΑΝΟΥΣ

16, ὁδὸς Καράκιοι, 16

Πλουσία καὶ ἐκλεκτὴ συλλογὴ κοσμημάτων, βραχιολίων, δακτυλιδίων, ἐνωτίων, μεταλλίων τοῦ στήθους, καρφίδων, κομβίων, ἀλύσσεων καὶ ὠρολογίων ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν παντὸς εἶδους καὶ ἄλλων πολυτίμων σκευῶν.

Ἡ κομψότης τῆς τέχνης ἀνθραμιλλάται πρὸς τὴν στερεότητα τῆς κατασκευῆς, αἱ δὲ τιμαὶ εἰσι λίαν συγκαταβατικά.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΣΤΑΥΡΟΥ ΔΕΜΟΝΙΔΟΥ

Ἐν Γαλατῶν,
ὁδὸς Γιοργαντζιλάρ, ἀριθ. 26.

Πωλοῦνται ἐν αὐτῷ ἅπαντα τὰ ἑλληνικὰ διδακτικὰ βιβλία, μυθιστορήματα, δράματα, ἡμερολόγια, ἡμεροδείκται κτλ., ὡς καὶ χρυσοῦστα βιβλία διὰ τὴν πρώτην τοῦ νέου ἔτους.

ΝΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΕΤΟΙΜΩΝ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ,

ΛΑΒΑΡΟΧΩΝ, ΟΔΟΠΟΡΙΚΩΝ ΣΑΚΚΩΝ κολ.

ΕΠΙΧΕΙΡ. Π. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

30, ἐν Γαλατῶν κατὰ τὴν πλατείαν Καραϊσίου, 30

ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΤΩΝ ΤΡΟΧΙΟΔΡΟΜΩΝ.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ὁδὸς Κουλέ-Καπουσοῦ,
ἀριθ. 635.

Ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τούτῳ πωλοῦνται ἑλληνικὰ καὶ γαλλικὰ διδακτικὰ βιβλία καὶ ἐκδόσεις συγγραφέων σπανιότατοι καὶ δυσεύροτοι, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ νεώτατα ἔργα τῶν σπουδαιότερων Γάλλων μυθιστοριογράφων.

ΝΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

Ι. ΠΑΠΑΔΗ

458.—Μεγάλῃ Ὁδῷ τοῦ Πέραν.—458.

Ἐν τῷ γνωστῷ τούτῳ βιβλιοπωλείῳ, ὅπου ἀναδέχεται ὅποιονδήποτε παραγγελίαν βιβλίων καὶ περιοδικῶν ἐξ Ἑυρώπης (ἐπὶ μικρᾷ προμήθειᾳ), ὑπάρχει μεγάλη καὶ πλούσια συλλογὴ βιβλίων ἑλληνικῶν καὶ γαλλικῶν καταλλήλων διὰ ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ 1885.

Πρὸς τούτοις πλήρη συλλογὴ διδακτικῶν ἑλληνικῶν, γαλλικῶν, λατινικῶν, τουρκικῶν, ἀγγλικῶν, ἰταλικῶν καὶ γερμανικῶν βιβλίων.

Σφαῖραι, Ἀτλαντες καὶ Χάρται γεωγραφικοί, Ἐνθῆμα, Θέαι καὶ Ρόδα Κωνσταντινουπόλεως. Βιβλία ἱστορικὰ, ἐπιστημονικὰ λεξικά καὶ νεώταται μυθιστορία.

Ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τούτῳ πωλεῖται ἀποκλειστικῶς καὶ τὸ ἑρᾶιον καὶ κομψὸν ὑπὸ πᾶσαν ἐπισημ βιβλίον ἢ «Θεοδώρα» Κλέωνος, Ράγκωβ.

Ἀναγνωστήριον διὰ μυθιστορίας.

ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΡΙΑΙ ΚΑΙ ΟΡΙΘΜΟΝΑΙ.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

“Ο ΚΟΡΑΗΣ,”

Μ. Α. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀριθ. 1, Ζωντῶν Καπῶ, ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τούτῳ πωλοῦνται βιβλία διδακτικὰ διὰ τὰ δημοτικὰ ἀστικά καὶ ἑλληνικὰ σχολεῖα. Βιβλία ἐκκλησιαστικὰ, καὶ ἐκκλησιαστικὰ σκεῦη, ὡς διακοπήτηρα, θυμιατὰ, κτλ. Στέφανα, γαμήλιοι λαμπάδες καὶ ἐνδύματα βαπτιστικῶς. Δέχεται δὲ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ παραγγελίας τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΒΙΟΣ Γ' — ΤΟΜΟΣ Θ'

Συλλογή τῶν ἐκλεκτοτέρων δραματικῶν ἔργων,
ἐκδομένη ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τόμους ἐκ 200—216
σελίδων εἰς μέγεθος 8^{ου}, περιέχοντας ἀνά 5 ἢ 6 ἔργα.

Διευθύντης καὶ ἐκδότης Γ. Α. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ, τυπογραφεῖον
J. Pallamary, 408, Πέραν, — 3, Sultan-Hamam, Στραμβουλ.

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΔΗΜ. Σ. ΠΑΠΑΝ

12, — Κατὰ τὴν εἰσόδον τῆς ὁδοῦ Λιναρδῆ, — 12
πλευρῶν τῆς Κωνσταντίας, Πέραν.

ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ὡς:

Συναλλαγματικῶν, Ἀποδείξεων, Διπλοτύπων, Τιμολογίων, Ἐγκυκλίων,
Διευθύνσεων, Ἐπικεφαλίδων, Μετοχῶν, Μητρώων, Ἀυτογραφῶν,
Προσκλητηρίων, Ἀγγελτηρίων, Ἐτικετῶν, Ἐπισκεπτηρίων παντὸς εἶδους,
Μονογραμμάτων, κτλ.

Ἐπιμελεημένη ἐκτέλεσις καὶ ταχεῖα διεκπεραίωσις τῶν ἐργασιῶν.

ΤΙΜΑΙ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΠΑΠΑΝ

Ἀγγελίαι καὶ συνδρομαὶ διὰ τὰς ἐπιτοπίους καὶ ἐξωτερικὰς ἐφη-
μερίδας. Ταχεῖα καὶ ἀκριβὴς διεκπεραίωσις ἐν τῇ ἑκτέλει τῶν
συνδρομῶν.

Ἀπευθυντέον εἰς τὸ ἀνωτέρω λιθογραφεῖον.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

P. ΣΕΒΑΗ

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Μεγάλῃ ὁδῷ Πέραν, ἀριθ. 439,
ΜΕΘ' ὙΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ἘΝ ΒΑΙΡῶ ΤΗΣ ΑἴΓΥΠΤΟΥ.

Τὸ φωτογραφεῖον P. Σέβαη, ὡς ἐκ τῆς ἐντελείας τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ τι-
μηθέντος πρὸ πολλοῦ διὰ τοῦ παρασήμου τοῦ τάγματος Ὀσμάνι, ἔτι δὲ διὰ
πολλῶν τιμητικῶν βραβείων (médailles) κατὰ τὰς ἐκθέσεις Παρισιῶν, Βιέννης,
Φιλαδέλφειας, Νεακλέως καὶ Ἄμστελδαμου, ἀναλαμβάνει οὐρανὸν ὅλας φωτογρά-
φικῆς ἐργασίας διὰ προσωπογραφίας, πανοράματα, τόπους καὶ ἰματισμοὺς ἀνα-
τολικούς, καὶ ἀπόψεις Κωνσταντινουπόλεως, Προύσης, Ἀθηνῶν καὶ Αἴγυπτου.

Ἰδιαιτέρον τμήμα διέτεται ἀποκλειστικῶς δι' ἐργασίας λιθογραφίας, τυπολιθο-
γραφίας καὶ φωτοτυπίας.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΜΕΣΙΤΙΚΟΝ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Γ. Δ. ΖΙΑΝΝΕΤΟΥ

ΓΑΛΑΤΑ,

Χάνιον Δημοκρατίας, ἀρ. 18.

Τὸ κατάστημα τοῦτο πωλεῖ λαχισφῆρα γραμμάτια πάσης
χώρας καὶ ἀναλαμβάνει οὐρανὸν ὅλας μεσιτικῆς ἐπιχειρη-
ματικῆς ἐργασίας.

Ἀκρίβεια περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν οὐρανὸν ὅλας παραγγελίας
καὶ τιμότης περὶ τὰς συναλλαγὰς εἰσι τὰ κύρια τοῦ κατα-
στήματος τοῦτου συστατικῶς, δι' ἃ δικαίως ἀπολαύει τῆς
ἐμπιστοσύνης καὶ ὑπολήψεως παρὰ τῶν δημοσίων.

Α. ΜΑΓΕΡ ΚΑΙ ΣΑ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

ΔΙΑ

ΑΝΔΡΑΣ, ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ.

Ἐν Πέραν, Πλατεία Τυνησί, κτήμα Σαράφογλου.

Ἐνδύματα παντοειδή, Ἀσπρόρουχα, Ἰποδήματα,
Πίλοι, Νυκτικά καλύμματα, Μύρα, Χειρόνια, Ὀμβρέλλαι, Λαυμοδέται,
ἑσφόρα εἶδη ταξειδίου καὶ καλλωτισμοῦ, Φλανέλλαι,
Ἐνδύματα ἐπὶ παραγγελίᾳ.

ΑΡΙΣΤΗ ΠΟΙΟΤΗΣ. — ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΛΛΟΓΗ.

ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΡΙΩΤΑΤΑΙ. — ΔΑΛΟΥΝΤΑΙ ΠΑΣΑΙ Αἱ ΓΛΩΣΣΑΙ.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ

ΑΡΙΣΤΕΛΑΟΥ ΜΑΝΙΑΚΗ

(Mercerie et Nouveautés)

Ἄριθ. 343, — Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν, — Ἄριθ. 343
κάτωθεν τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου.

Ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ, γνωστῶ ἐπὶ ποικιλίᾳ καὶ πλούσιᾳ ἐξαγοῇ
ἐμπορευμάτων πρὸς ὀβολισμὸν γυναικείων ἐνδυμάτων, εὐρίσκονται θαντέλλαι
παντός εἴδους καὶ πάσης χρήσεως, κεντήματα ἑταιρικῆς συλλογῆς καὶ με-
γάλης ποικιλίας, χειρόνια, ἀσπρόρουχα διὰ κυρίας καὶ παιδία, ἐνδύματα
διὰ βαπτίσεις, περισημιδὲς μάλλιναί, βαμβάκερα καὶ μεταξωτά, ἀλεξίβροχα,
στηθόδεσμοι, κορδέλλαι παντός εἴδους καὶ μεγέθους καὶ ἐν γένει ἅπαντα τὰ
εἶδη καὶ χρειώδη τῆς ραπτικής.

ΤΙΜΑΙ ΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΒΑΙΟΥ

Χαρατζή σοκάν, ἀριθ. 11

Ἀποικιακά, βούτυρον καθαρὸν Σιθρίας, ἔλαιον Κίου,
κηρία, πετρέλαιον, ὡς καὶ πάντα τὰ ἀλευρώδη (πάσται)
καὶ ταριχευτὰ ἐδώδια.
πρὸς δὲ οἶνος γνήσιος Σαντορίνης, κονιάκ, βενεδικτίνη
καὶ λοιπὰ.

ΠΝΕΥΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

Ν. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

ὁδὸς Ζουλιραφή, ἀριθ. 27.

Πλὴν τῶν διαφόρων ποτῶν καὶ οἴνων, ἐν τῷ καταστήματι
τούτῳ εὐρίσκεται ΕΝΕΑΕΤΗΣ ΤΕΝΕΔΙΟΣ ΟΙΝΟΣ, ὄλος
ἄρωμα καὶ ζωή, πραγματικὸν νέκταρ.

ΠΕΥΣΑΣΘΕ ΚΑΙ ΙΑΤΕ !

ΒΑΦΕΙΟΝ

ΓΕΩΡΓ. ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ

Τοπχανέ. Γιαγχανέ σοκάν, αρ. 6.

Τὸ ἀρχαῖον τοῦτου βαφείον ἀναδέχεται τὸν καθαρισμὸν καὶ βαφήν παντὸς εἶδους ὑφάσματος. Αἱ δὲ πρὸς τοῦτο ἐργασίαι γινόμεναι κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν τρόπον, μετὰ τέχνης καὶ φιλοκαλίας δεδοκιμασμένης, καθιστῶσιν ἀξιοσώτατον τὸ κατὰστημα τοῦτο.

ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΡΙΑΙ

Γ. ΝΟΜΙΚΟΣ

77, — Μουμχανέ, ὑπὸ τὸ Οὐντζιλάρ χάν, — 77

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΛΟΥΚΟΥΝΙΩΝ, ΧΑΛΒΑΔΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΕΡΩΝ ἌΛΛΩΝ ΖΑΧΧΑΡΩΤΩΝ

ΠΡΩΤΙΣΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ἐν Γενὴ Βαλιδὴ χάν, ἐναντι τῆς γεφύρας, ἀρ. 2.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρὰ τὸ Σουλτάν Χαμάρ,

διευθυνόμενον ὑπὸ τῶν ἈΔΕΛΦΩΝ ΒΑΦΕΙΑΔΩΝ.

Ἐκλογὴ φερριτῶν ἀρίστη, μαγειρικὴ τεχνικωτάτη, ἐπιμέλεια καὶ καθαριότης ἀνεπλήρητοι, κατέστησαν τὸ Ξενοδοχεῖον τοῦτο τὸ δημοτικώτατον μὲν πάντων ἐκ τῶ κέντρου τῆς ἐμπορικῆς ἀγορᾶς τῆς Σταμπούλ, περιήκουστον δὲ καὶ ἐν Γαλατῆ, ὅθεν οὐκ ὀλίγοι σπεύδουσι τὴν μαστιχόριαν εἰς Σταμπούλ ἵνα δοκιμάσωσι τῶν Ἀδελφῶν Βαφειᾶδῶν τὴν διαφημιζομένην μαγειρικὴν τέχνην, δι' ἧς δικαίως κατέκτησαν τὴν πολυάριθμον καὶ ἐκλεκτὴν αὐτῶν πελατεῖαν.

Ἐπὶ πᾶσι ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΡΙΩΤΑΤΑΙ.

ΑΔΕΛΦΟΙ ΙΩΑΝΝΙΔΑΙ ΚΑΙ Σ'

(Fraterli IOANNIDI & Cie)

Κατάστημα ὑφανμάτων
παντοειδῶν (μεταξωτῶν, μαλλίνων, βαμβάκερων, λινῶν,
ἐριούχων, κτλ., κτλ).

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΣΧΟΝΔΡΙΚΩΣ

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΙΣΤΩΝ ΕΥΡΩΠ. ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Σουλτάν Χαμάρ, 3.

Ὁικος ἐν Μαγχεστρά

IOANNIDI BROTHERS & Co, Oxford Street, 6, Hall-Street

ΥΕΛΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΚΑΙ
ΛΑΜΠΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΝΤΖΟΥ ΒΟΥΛΑΤΣΙΔΟΥ

47, ὁδὸς Ταχμὶς, 47.

Ἐν τῷ ἀρχαίῳ καὶ γνωστῷ τούτῳ καταστήματι πωλοῦνται εἰς με-
τριωτάτας τιμὰς λάμπαι καὶ πάντες εἶδους ὑαλινὰ.— Συνιστᾶται ἰδίως τὸ
καρτίστημα τούτο διὰ τὴν καλὴν ποιότητα καὶ ἐξαιρετικὴν εὐθηνίαν
ΥΔΑΙΩΝ τῶν λαμπῶν παντὸς μεγέθους καὶ εἶδους.

Δέχεται παραγγελίας ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ἐκτελεῖ αὐτὰς ταχέως καὶ
ἀνελλιπῶς, διὰ τὴν μεγάλην καὶ μικρὰν ποσότητα.

Ἀποστέλλει πραγματείας εἰς τοὺς βουλομένους καὶ ἀπ' εὐθείας ἐξ
Εὐρώπης.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ

ΚΩΝΣΤ. Α. ΓΕΡΑΡΔΟΥ

Γάλαττ, Πεντηπόλεως,

ὁδὸς Μεχμεμέ, ἀρ. 12, καὶ Τσιζαρέτ χάν, ἀρ. 10.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟΠΟΙΑ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΝΤΟΕΙΔΩΝ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ

Πώλησις εὐρωπαϊκῆς βιβλιοδετικῆς ἔργης.

Φιλοκαλία καὶ στερεῆς τέχνης διακρίνουσι τὸ πρῶτιστον τούτο
εἰς τὸ εἶδος τοῦ καταστήματι.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΑΙΑΣ

διευθυνόμενον ὑπὸ

ΔΟΝΑΣΙΟΥ ΓΟΥΤΣΙΔΟΥ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΛΛΙΟΥ

Cité de Pera, ἀρ. 16, 17, 18, 19.

Μαγειρικὴ ἐξαιρέτος, περιποίησης καὶ καθαριότητος ἀνεπίληπτοι.

Ὁ δομηραὶ ἀβῶν ἀριθμὸς τῶν πελατῶν τοῦ γνωστοῦ τούτου ξενο-
δοχείου δικαίως πληρέστατα τὴν φήμην, ἧς ἀποκτάει.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

Α. ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗ

ἔξωθεν τῆς πόλεως Ζινδάν Καπουσοῦ, 287.

Ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τούτῳ πλὴν τῶν διαφόρων βιβλίων,
ἐν οἷς πάντα τὰ ἡμερολόγια καὶ οἱ ἡμεροδείκται, πωλοῦνται
καὶ ἱερά σκεύη, οἷον δισκοπότηρα, θυμιατήρια, ἀροσόφρια,
κανδήλαι, δίσκοι, πεντάφωτα, κτλ., κάλυμαύγια, ἀρώματα,
ὡς καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν τελετὴν τῆς βαπτίσεως καὶ τοῦ
γάμου χρειώδη, ἐπίσης δὲ καὶ μανδήλια ἰνδικὰ καὶ μαχαιρο-
πέρονα.

ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΡΙΟΤΑΤΑΙ.

JOSEPH WESSELY

Agent et Représentant des Maisons Étrangères

AGENT

DE LA GRANDE COMPAGNIE D'ASSURANCES
(Cercle-Transports Réunis)

SOCIÉTÉ ANONYME

au Capital de 50,000,000 de Francs
ET

DE LA COMPAGNIE D'ASSURANCES MARITIMES

La Mannheimer Versicherungs Gesellschaft

au Capital de 6,000,000 de Marcs

SALONIQUE (Turquie d'Europe).

Télégrammes; WESSELY — SALONIQUE.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΟΝ-ΚΑΒΟΥΡΝΟΥ-ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ

ΕΝ ΠΑΝΑΒΙΩ.

Διευθυντής ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΙΒΟΛΗΣ.

Καθαριότης, περιποιήσις, θέα εξαιρετικά, κατάλληλος διά ρωπογράφους,
ἀποψις του Κερατίου κήπου.

ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΥΘΗΝΙΑ.

ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΝΙΚΟΛΗ

380,—Μεγάλη Όδος του Πέραν,—380.

Το ζυθοπωλείον τούτο εἶνε πραγματικὸς κήπος ἐπὶ βράχου ἐλβετικῆς.
Ἡ γλῶσσά αὐτοῦ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν τοίχων ἀνέρπων κισσὸς ἀποστέλλει δρῶσον
καὶ ἀναψυχὴν ἐν ὥρᾳ καύσωνος, θάλασος δὲ καὶ ἀνάπαυσιν ἐν ὥρᾳ χει-
μῶνος.

Πλὴν τοῦ ἐκλεκτοῦ ζύθου εὐμοιρεῖ εἰνων οὐγγρικῶν, γαλλικῶν καὶ
ἑγγωρίων· οἱ δὲ φιλοναγνώστα εὐρίσκουσι πλεῖστον ἀναγνωστῆριον ἑφη-
μερίδων καὶ περιοδικῶν, ἑγγωρίων τε καὶ ξένων, ὡς καὶ τὸ «Ἡμερο-
λόγιον τῆς Ἀνατολῆς».

Ἐπὶ πᾶσιν

ὑπηρεσίαν προθύματῆν καὶ συμπεριφορὰν ὑποχρεούσαν καὶ τοὺς δυστρο-
πιωτέρους χαρακτηῖρας διὰ τὴν περιποίησιν.

ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ

COMTE

Διευθυνόμενον ὑπὸ ΑΝΔΡΕΟΥ ΧΑΝΤΖΑΡΑ.

Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν, ἀριθ. 454.

παρὰ τὴν ῥωσικὴν πρεσβείαν.

Ζυθοπωλείον ἐκ τῶν πραιτίστον, μετὰ ὑποστέγου κήπου, φωταγωγο-
μένου τὴν νύκτα τεχνήτως δι' ἀερίου σχηματίζοντος διάφορα ἄνθη.

Ποτὰ, ἐδώδιμα καὶ καρικεύματα εὐρωπαϊκῆς πραιτίστης ποιότητος,
ἐκτὸς δὲ τούτων εὐρίσκουσι οἱ βουλόμενοι ἐν πάσῃ ὥρᾳ τῆς ἡμέρας καὶ
τῆς νυκτὸς γεύματα ἐκλεκτὰ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των.

Τὸ κατάστημα μένει ἀνοικτὸν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, εἶνε δὲ ἐφωδιασμέ-
νον διὰ πολλῶν ἑφημερίδων ἑγγωρίων τε καὶ ἐξωτερικῶν, ὡς καὶ διὰ
τῶν σπουδαιωτέρων περιοδικῶν γερμανικῶν, ἀγγλικῶν, γαλλικῶν, κτλ.
καὶ τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς».

ΒΑΦΕΙΟΝ ΧΡΕΙΤΟΛΟΓΙΟΥ ΜΟΛΧΟΥ

886 — ΤΟΥΚΑΝΕ, ΟΔΟΣ ΚΑΠΟΥ ΙΤΖΠ, — 336

Ἐν τῷ γνωστῷ τούτῳ βαφείῳ βάφονται
καὶ καθαρίζονται κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν μέθοδον παντὸς
εἶδους ὑφάσματα, ὅν μεταξωτά, μάλλινα, βελούδα,
ἀτλάζια, ἐριούχα ὡς καὶ πτερὰ.

Φιλοκαλία καὶ ἀκριβεία διακρίνει τὴν ἐργασίαν, αἱ δὲ τιμαὶ
εἰσι μετριώταται.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ

Ἐν Γαλατᾷ

ὁδὸς Ἐπιφανίου, ἀριθ. 27.

Ἐν τῷ γνωστοτάτῳ τούτῳ βιβλιοπωλείῳ εὐρίσκονται συλλογαὶ διαφό-
ρων ἑλληνικῶν τε καὶ γαλλικῶν συγγραμμάτων, διδακτικῶν καὶ ἐπι-
στημονικῶν.

Τὸ κατάστημα τοῦτο διατηροῦν σχέσεις μετὰ τῶν κυριωτέρων βιβλιο-
πωλείων Ἀθηνῶν καὶ Παρισίων, δέχεται πᾶσαν παραγγελίαν ἐπὶ μικρᾷ
προμηθείᾳ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις βιβλιοπωλῶν. Ἐν τούτῳ δὲ εὐρίσκονται
πάντα τὰ ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις καταστημάτων Ἀνδρ. Κορομηλᾶ ἐκτυ-
πούμενα ἔργα, μετὰ τῆς χαρακτηριστικῆς ταῦτα φιλοκαλίας καὶ ἀκρι-
βείας, καὶ δὴ καὶ τὰ γνήσια καὶ ἀνέθευτα δόκιμα διδακτικὰ βιβλία τῆς
Ἱστορίας Γεωργίου Τσιάνκα, τοῦ Ἀλφραδηνταρίου Α. Ἀργυροῦ καὶ τοῦ
Συντακτικοῦ καὶ τῆς Γραμματικῆς Χριστοδοῦλου.

Ἐν τούτῳ ἐπίσης πωλοῦνται τὰ Ἀναγνωστικὰ Κοδίκου καὶ Ἠλπίδου
καὶ ἡ πρὸ μικροῦ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Δ. Μιατιζῆ ἑμμετρὸς συγγραφή Ἀνθρα-
κίσμην τῶν Παιδῶν.

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

ΚΩΝΣΤ. ΚΡΑΚΑΡΗ

Ἐν Γαλατᾷ, παρὰ τὸν σταθμὸν Βοϊβόδα, 85,

Τὸ ἀρχαῖον τοῦτο ζαχαροπλαστεῖον διακρίνεται διὰ τὴν τέχνην,
τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν ἀρίστην ποιότητα τῶν ἐν αὐτῷ κατασκευα-
ζομένων εἰδῶν, ὡς καὶ τῶν ἐξ Εὐρώπης προερχομένων, κεκτημένων
πλουσίαν συλλογὴν διαφόρων ροσολίων καὶ λοιπῶν ποτῶν.

Δύναται πᾶς τις νὰ προσέρχεται μετὰ πλήρους ἐμπιστοσύνης.

ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΡΙΑΙ

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ Τῶν ΠΑΙΔῶΝ

ΠΑΙΔΙΚὸν ΠΕΡΙΟΔΙΚὸν ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

Ἰδρυθὲν ἐν ἔτει 1879

Τόμος ἕκτος. — Ἔτος ἕκτον.

Ἐν Ἀθῆναις

Διευθυντῆς καὶ ἐκδότης Ν. Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Ὑδραϊκός

Τιμὴ συνδρομῆς ἐν Ἑλλάδι φρ. 2,50. — Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. ἀργ. 3,50

Αἱ συνδρομαὶ εἶναι ἐτήσιαι ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου, μέχρι 31 Δεκεμβρίου.

ΜΕΓΑ ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΤΟ
ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΤΗΣ ΚΑΛΥΨΟΥΣ

Ἐν Γαλατῇ Χαρακτῆ 36, Ζουλφαρῆ 22.

Τὸ πλουσίως κατηρτισμένον νέον τοῦτο ζυθοπωλεῖον εἶναι ἄξιον ἰδιαίτερας συστάσεως διὰ τὴν καλῶς διωργανωμένην ὑπηρεσίαν, διὰ τὴν εὐρυχωρίαν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν διασκευὴν τοῦ καταστήματος, μαρτυροῦσαν τὴν ἀκραν καλαισθησίαν τοῦ διευθυντοῦ. Ἐν αὐτῷ διερχόμενός τις στιγμὰς διαχύσεως δύναται νὰ εὐχαριστῆ καὶ τὰς πέντε ὁμοῦ αἰσθήσεις καὶ ἰδίᾳ τὴν ἀκοήν, κατακηλουμένην ὑπὸ τοῦ ἀδιακόπου ἤσματος τῶν ἀηδόνων, αἵτινες φιλοστόργως συντηροῦνται ὑπὸ τοῦ φιλοκλέου διευθυντοῦ, πληρέστατα ἀποτίνουσι τὰ τραφεῖα· ἔπρεπε δὲ διὰ τοῦτο νὰ προσωνυμηθῇ τὸ ζυθοπωλεῖον οὐχὶ σπήλαιον τῆς Καλυψοῦς, ἀλλὰ τῶν «ἀηδόνων». Ἐτερον ἕκτακτον προσόν τοῦ καταστήματος τούτου εἶναι ἡ θερμοκρασία, ἐν ἣ διατελεῖ, περικλείον τὸν μὲν χειμῶνα γλυκειῶν καὶ ἀναπαυτικῶν θερμότητι ἀνευ θερμάστρας, ἐνῶ τὸ θέρος μεταβάλλεται εἰς τερπνότερον περίπτερον.

ΔΕΥΤΕ ΛΟΙΠΟΝ ΕἰΣ ΤΟ ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤῶΝ ΑἰΑΘῶΝ.

ΠΝΕΥΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

Ν. ΑΛΦΑΤΖΗ

Ἑσκη Βαλοῦκ Παζάρ, παρὰ τὸ Κουρσοῦμ χάνιον,
ἀρ. 20—26.

Ποτὰ καὶ οἶνοι διάφοροι, Τενέδου, Ἀβυσιᾶς, Χαρταλιμῆς, Ἀρτάκης, Πασᾶ-λιμάνι καὶ τὸ διαφημιζόμενον Ἀλτίν-τάς Διακρίνεται δὲ τὸ κατάστημα τοῦτο διὰ τὴν ἀρίστην κατασκευὴν μαστίχης.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΥΠὸ ΤΗΣ ἘΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΡΙΜΗΝΙΑΝ.

Ἐκαστον τεῦχος σχήματος τετάρτου περιέχον περὶ τὰ τρία τυπογραφικὰ φύλλα καὶ τρεῖς πίνακας, πωλεῖται ἀντὶ δραχμῶν 4, τὰ δὲ τέσσαρα 16.

Συνδρομητὰ ἐγγράφονται ἐν τῷ βιβλιοπωλεῖω Καρόλου Μπέν, ἐν ὁδῷ Ἑρμοῦ.

Ἀνταλλάσσεται πρὸς πᾶν καθαρῶς ἀρχαιολογ. περιοδικόν.

ΤΙΜΑΙ ΩΡΙΣΜΕΝΑΙ

ΠΩΛΗΣΙΣ ΚΟΝΑΡΙΚΩΣ

ΓΝΗΣΙΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΚΟΝΙΑΚ

ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΣΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΒΑΡΝΕΤΤ ΚΑΙ ΥΙΩΝ.

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΜΑΡΚΑΙ	}	L. COURTAUD et C ^{ie} Φράγκα 14	BARNETT et Fils παλαιότητα (. . .) με έν άθος . . . Φράγκα 36	Η ΑΔΕΛΦΑΙ
		HENRI RAIMOND (*) με ένα άστερίσκον 17	BARNETT et Fils καρπανίτης 1ης ποιότη. (. . .) . . . 46	
		HENRI RAIMOND (*) με δύο άστερίσκους 23	BARNETT et Fils (. . .) . . . 60	

Ταχίστη εκτέλεσις πάσης παραγγελίας. Εις τὰς πόλεις τῆς Τουρκίας, τὸ πρᾶγμα ἀποστέλλεται ἐλεύθερον παντὸς τελωνειακοῦ δασμοῦ.
 Ἀπευθυντέον πρὸς τὸν μόνον ἀντικρῶσιπον καὶ παρακαταθετῆρον διὰ πᾶσαν τὴν Ἀνατολήν: R. C. Cervati, Κιοτσόγλου χάν, 6, 7, 8, ἀπέν. τοῦ μεγάλου τελωνείου τοῦ Γαλατᾶ.

Κονιάκ ἐντός βυτίων 29 καὶ 50 λιτρῶν καὶ 80 ἐκατοστὰ μέχρι 5 φράγκων τὴν λίτραν.
 Οἶνοι Βαρδῶ, Μεδῶκ, Σαιν-Ζουλιέν, Σιατώ-Λαφίτ καὶ ἀπὸ 20 φράγκων καὶ ἀνω τὸ κιβώτιον ἐμπεριέχον 12 βουκάλια.
 Οἶνοι Μιλάκας, Μαδέρας, Πόρτο Ρικ. ἀπὸ 27 φρ. καὶ ἀνω τὸ κιβώτιον.
 Ἀφίνθος πρωτίτης ποιότητος τοῦ ἐργοστασίου F. C. Berger πρὸς φρ. 28, τοῦ κιβώτιον ἐκ 12 βουκαλίων τῆς μίαις λίτρας.— Ποτὰ διάφορα, ροῦμι, ἀμέρ-πικάν, ζαχαρόπρητα, κτλ.— Καρπανίτης διαφόρον ποιότητὸς ἀπὸ 24 φρ. τὸ κιβώτιον 12 βουκαλίων, μέχρι 100 φρ.

Ο ΑΝΑΤΟΛΙΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ἐμπεριέχων διευθύνσεις, ὁδηγίας καὶ παντὸς εἶδους σημειώσεαι καὶ πληροφορίας ἀναγομένης εἰς τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν, τὴν διοίκησιν (Τουρκίας, Ρωσσίας, Ἑλλάδος, Ρουμίας καὶ Βουλγαρίας), δημοσιευόμενος ὑπὸ τῶν

ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΙΣΕΡΒΑΤΗ

Γραφεῖον: Κιοτσόγλου χάν, ἀριθ. 6, 7, 8, ἐν Γαλατᾷ-Κωνσταντινουπόλεως.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

διευθυνόμενον

ΥΠΟ

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΝΕΛΛΟΥ

ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΩ

ΔΙΟΔΩ. ΚΑΤΖΟΠΟΥΔΟΥ

ἀρ. 16, 17, 18, 19, 20

Τὸ ξενοδοχεῖον τοῦτο, γνωστὸν καὶ διὰ τὴν ἀρχαιότητα, διὰ τὴν ἐξάαιρετον μαγειρικὴν καὶ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν καὶ καθαριότητα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, εἶναι ἐν τῶν πρωτεύόντων ξενοδοχείων.

Παρέχον δὲ τῇ ἐκλεκτῇ αὐτοῦ πελατεῖᾳ πλούσιον ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἐστιατόριον, ἀναλαμβάνει τὴν ἀποστολὴν καὶ οἰκαδε γευμάτων καὶ δείπνων.

Προσῆρτηται αὐτῷ καφενεῖον καὶ ζυθοπωλεῖον, ἐν ᾧ εὐρίσκει τις ἐκλεκτὸν καὶ ἀείποτε ψυχρὸν ζῦθον τῆς Βιέννης, μετ' ἀποθήκης γνησίου οἴνου τῆς Ναούσης, πώλουμένου χονδρικῶς καὶ λιανικῶς.

ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΡΙΑΙ

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Μ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΔΟΥ

Μεγάλη ὁδὸς Γαλατᾶ,

παρὰ τὸ Θέατρον «Ἀμερικὴν», ἀριθ. 220.

Τὸ ζαχαροπλαστεῖον τοῦτο ἰδρυθὲν ἀνεκαθεν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ΓΕΝΙ-ΔΟΥΝΙΑ καὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ μέχρι σήμερον φέρον ἀδιαλείπτως τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην, τυγχάνει ἕνα τῶν πρωτίστων τοῦ εἴδους τοῦτου καταστημάτων. Ἐσχάτως δὲ ἐπὶ τὸ τελειότερον καταρτισθὲν καὶ πλουτισθὲν διὰ παντοίων νέων εἰδῶν τῆς ζαχαροπλαστικῆς, εἶναι ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ δημοσίου.

ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΡΙΑΙ

ΒΣΠΕΡΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον ἐν Λειψίᾳ

τῇ 1/18 καὶ 15/27 ἐκάστου μηνός.

Ἐκδότης καὶ διευθυντής ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΦΡΑΓΚΑ 40. — ΜΑΡΚΑΙ 32. — ΡΟΥΒΑΙΑ 16.

Συδρομητὰ ἐγγράφονται παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐπιστάτῃ αὐτοῦ
Ι. ΠΑΠΑΔΗ βιβλιοπώλῃ.

ΑΙ ΑΝΑΓΡΑΦΑΙ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

ΚΑΙ ΤΩ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΕΛΤΙΩΝ

ΠΑΡΑΔΕΙΧΝΟΝΤΑΙ

ΧΑΡΙΝ ΣΥΝΤΟΜΙΑΣ ΧΡΟΝΟΥ